

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG18628	ImageGroup:	I1KG18772
LCCN:	2010309039	ISBN:	8186230645

Title:	ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན། shes rtogs dang lag len/
Author:	n/a
Descriptor:	n/a
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	dharamsala, h.p.
Publisher:	sgron me rtsom sgrig khang /
Date:	2009
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at M/S Satluj Infotech Images, E-45, Sector 27 Noida, District Gautam Buddha Nagar, U.P. 201301 via New Delhi, IN for the Tibetan Buddhist Resource Center, 150 17th st., New York, NY 10011, U.S.A 2006. Comments: 10/2014

D31401

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོར་ཡོངས་ཁྱབ་སྤེལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ཆེད་ཚོམ་འགྲན་བསྐྱར།

D31401

ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན།

སྒྲོན་མེ་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་།

ཐོན་ཀྱི་ཐོན་པར་མཆིལ་པར་།

Class No.

Acc. No. D 31401

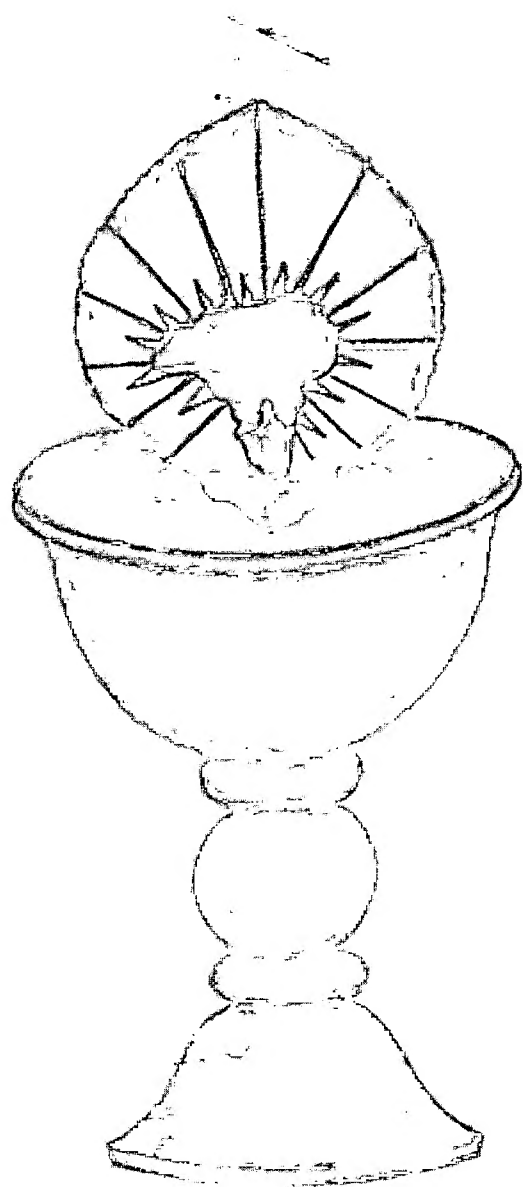
བོད་ཀྱི་དབུ་མཛེན་ཁང་།
Class No.
Acc. No. D31401

ཤེས་རིག་སྒྲིག་པ་དང་ལག་ལེན།

(སྒྲིག་མེ་ཆེད་ཚུམ་འགན་བཞུར།)

གོ་སྒྲིག་པ། སྒྲིག་མེ་ཚུམ་སྒྲིག་ཁང་།

ཚུམ་སྒྲིག་པ། དཔལ་ཤེར་སྒོ་བཞུན་དང་མེུ་དགོན་གྱིས།

གསལ་བཤད།

༡༥ དམིགས་ལུལ།

༡༥། འདས་ཟིན་གྱི་པོད་མི་རིགས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་བྱུང་
རབས་དང་གནས་བབ་དངོས་ལ། སྤྱིར་ཉོན་དང་གཟབ་ནན་གྱིས་ལྷ་ཞིབ་ལ་བརྟེན་
ནས། དེ་རིང་གི་འཇམ་སྒྲིང་གསར་པ་འདིར། གནའ་པོའི་དཔལ་ཡོན་དེ་ཉིད་
རྒྱན་སྒྲིང་དང་བྱུང་སྤྱེལ། འབྲས་ཚང་གཏོང་ཐབས་ཀྱི་འགན་ལེན་རང་བཞིན་
ཐུན་པའི་བསམ་སྒྲོ་དང་། ལག་ལེན་གྱི་གྲུབ་དོན་མངོན་པར་གསལ་ཐབས་བྱ་
དགོས་པ་མ་ཟད།

འབྱུང་འགྱུར་རང་གི་མི་རིགས་དང་དེའི་རིག་གཞུང་བཅས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་
ཏེ། ཏུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་མཐུན་པའི་སྒྲོམ་གཞི་གསར་སྒྲོང་གིས་
མཆོན། དག་ཐེར་གྱིས་བསྐྱར་ཞིབ་དང་གཞིག་གིས་མདུན་བསྐྱོད་བྱེད་དགོས་
པ་ནི། ང་ཚོར་འབྲི་བའི་ལས་འགན་རྒྱུ་ཆེན་ཆེན་ཞིག་ཏུ་འབྱུང་སྤྱེལ། དེས་ན།
ང་ཚོའི་ཤེས་ཉོན་གསལ་དང་སྤྱིར་སྤྱོད་ལས། ལག་ལེན་དང་ཐབས་ལམ། ལྷག་བསམ་
དང་འགན་ལེན་སོགས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་མངོན་འགྱུར་ཡོང་ཐབས་སྤྱི་དང་།

སྒྲོས་སྤྱི་བཅན་ཕྱི་དུ་འཕྱོར་ནས་མི་ལོ་ཤིང་ལོ་ལྟ་འགོར་བ་དེའི་རིང་
བྱེས་འཕྱོར་པོད་མིའི་འདས་སོང་གི་གནས་སྤངས་ལ། སྤྱིར་བློ་དང་མདུན་
བསྐྱོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་འབྱུང་འགྱུར་པོད་དང་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་ཁ་ཕྱོགས། ཡ་སྤྱི་
ནོར་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་གཞི་ལམ་སྟོན་ལྟར་ཏུས་བབ་དང་འཚམ་

པའི་སྐྱེད་སྤང་། འབྲས་ཚང་། ཡར་རྒྱལ། རྒྱན་ཐུབ་རང་བཞིན་བཅས་ཀྱི་
ཁྱད་ཡོན་དང་ཕན་ལུས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་གཟེངས་སུ་ཐོན་ཐབས་ལ། འདི་ག་སྒྲོན་
མེ་ཙཱ་མ་སྒྲིག་ཁང་གི་ངོས་ནས་<<སྒྲོན་མེ་ཆེད་ཙཱ་མ་འགྲན་བསྐྱར་>>ཞེས་
པ་ཡོངས་བྱུང་གོ་སྒྲིག་ལུས་ཏེ།

དེང་དུས་པོད་ཀྱི་ཁ་སྐྱབས་ཞན་པའི་གནས་སྐྱངས་ལ་ཆར་བ་ཚུ་གྲོགས་
ཀྱི་ཚུལ་དུ། ལུས་ཤུགས་ངེས་ཅན་ཞིག་འདོན་ཐབས་སུ་དམིགས་ཏེ། རིས་
མེད་ཤེས་ལྡན་ཙཱ་མ་པ་པོ་ཡོངས་ལ་བརྗོད་གཞི་དང་ཆ་རྒྱུན་དམིགས་བསལ་གྱིས་
བཏོན་ཞིང་། ཁོང་ནམས་ཀྱི་དགོངས་ཚུལ་དང་ལམ་སྟོན། ལྷེ་བྲིད་དང་ཐབས་
བྱས། སྒྲོམ་གཞི་དང་ཁ་སྐྱོགས་སོགས་གསལ་འདོན་ཐུབ་པའི་གོ་སྐྱབས་འདི་
གསར་བསྐྱར་བྱས་པ་ཡིན།

༡༢ བརྗོད་གཞི།

༡༢ ཇི་ལྟར་མགོངས་མཚེག་གི་དགོངས་གཞི་ལམ་སྟོན་དང་པོད་མིའི་ལག་
ལེན་བར་གྱི་སྟོང་ཆ་གསལ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དང་དགོས་པ།

༡༢ དུས་སྐབས་དང་མཐུན་པའི་ནང་ཆོས་དང་ཆན་རིག་དཔྱད་བསྐྱར་བྱེད་
པའི་དགོས་པ་དང་བྱ་ཐབས།

༡༢ རིག་ཆན་ཅི་ཙམ་ལ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་སྐྱེད་སྤང་བྱེད་པའི་
དམིགས་ཡུལ་དང་ཐབས་བྱས།

༡༢ མི་རབས་གསར་པར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་བབ་དང་
ལངས་ཕྱོགས།

གོང་གསལ་བཞིན་གཞི་ཁག་ནི། བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཁྱབ་ཁོངས་
 ཁྱོད་ཆེས་འདོར་དུ་མི་རུང་བའི་གལ་གནད་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་ཡིན་རུང་། དེ་
 སྒོའི་བོད་དང་བོད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོར་ཞིབ་འཇུག་པ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་གཞིས་བཞུགས་
 ཤེས་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཞིན་གཞི་འདི་དག་གི་སྐོར་ལ་སྤྱི་ཡོངས་ནས་དཔྱད་
 གྲུབ་དང་ཞིབ་འཇུག་ཟབ་བསྐྱེད་ལྡན་པ་ཞིག་བྱ་མ་ཐུབ་པ་ནི། བོད་རིགས་སྤྱི་
 ཡོངས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་དང་ངོས་འཛིན་གྱིས་མ་སྟོབ་པའི་རྩ་རྒྱུན་ཡོད་སྤྱོད་པ་ཞིག་
 ཡིན་མོད།

འོན་ཀྱང་བོད་མི་རིགས་ལ་ལྡན་སྤྱོད་ནས་དབང་བའི་མཉམ་འཛུམས་དང་
 རྐྱེད་འཇགས། རང་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་བཅན་ཤུགས་ཀྱིས་འཕྲོགས་པ་མ་ཟད།
 ཨེ་ཤ་ཡེའི་ཉིང་བཅུད་དུ་བྱུར་པའི་ཁོར་ཡུག་དེ་ཆད་ལས་བཞུགས་པའི་གཏོར་བཅོམ་
 དང་། དེར་བརྟེན་པའི་ཚུལ་མཐུན་བཟང་སྤྱོད་ཀྱིས་འཆོ་བའི་ང་ཆོ་བོད་མི་སྤྱི་
 ཡོངས་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་བཅན་འདྲེ་ལ་དང་གཉམ་གཤིས་
 ཐུབ་ཆོད་དང་མནར་གཅོད་སྒྲ་ཆོགས་བཏང་བའི་དབང་གིས། བཞིན་གཞི་འདི་
 དག་གི་སྐོར་ལ་ཐ་ན་གླེང་སྒྲོང་གི་རྣམ་པ་བྱུར་ཅོམ་ཡང་བྱུང་མེད་པའི་རྩ་རྒྱུན་
 གཅོ་བོ་ནི། ཅི་ནའི་སྤྱོད་གཞུང་གི་གཡོ་སྤྱོད་དང་འདོད་རུང་གིས་བསྐྱེད་པའི་ངན་
 རྩ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཡིན་པ་དངོས་བདེན་མངོན་གསལ་རང་རེད།

དེ་བཞིན་གྲེས་འབྱོར་བོད་མི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱིས་གཙོས་ཤེས་ལྡན་པ་རྣམས་
 ཀྱང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དབྱིངས་སུ་ཐིམ་སྟེ། བཞིན་གཞི་འདི་དག་ཞིབ་གྲུབ་བགྱིས་
 པ་ཆེས་ཉུང་དུ་ཡིན་པ་སོགས་མདོར་ན་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་བཞིན་གཞི་འདི་དག་

དེ་ལྟ་མ་བཟགས་ཉམས་དགའི་ངོར་བྱུང་འཛིག་དང་སྒྲུང་མེད་ཉུ་བྱས་འདུག་
 པའི་གནས་སྒྲུངས་ཉེན་ཆབས་ཅན་ཞིག་མཐོང་སྟེ། འབྱུང་འབྱུང་དོར་ཁོངས་
 འདི་ངོས་འཛིན་དང་ཁ་གསལ་གྱི་སྒྲུང་དུ་འདི་ག་ནས་ཆེད་དམིགས་གྱིས་ཡོངས་
 ཁྲབ་བཞིན་གཞི་འདི་དག་སྟེ་ལ་བ་ཡིན་ལ།

སྟེ་ར་བཏང་བཞིན་གཞི་འདི་དག་ཏ་ཅང་གི་གཏིང་ཟབ་ཅིང་ཁྲབ་ཆད་ཤིན་
 ཏུ་ཆེ་བས་གསེད་བརྟུལ་རབས་དང་རིམ་པའི་སྟོག་འདོན་བྱེད་དགོས་པ་ལས། སྟེ་
 བམ་དང་རགས་པ་ཅམ་གྱིས་རྩོམ་གསལ་དཀའ་ནའང་། ད་ཐེངས་འདི་ནས་
 འགོ་འཇུགས་ཅམ་བྱས་པ་ཡིན་པས་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་ཤིང་ཞིབ་འཇུག་པ་ནམ་པའི་
 ཐུགས་སྒྲུང་ཆེན་པོས། གཞུག་ཕྱོགས་བཞིན་གཞི་འདི་དག་གི་སྟོར་ལ་ཟབ་འཇུག་
 གི་སྟོན་ནས་དཔུང་བསྟུར་ཞིབ་མོ་ཡོང་བར་རེ་སྐུ་ལ་ནན་གྱིས་ཁུ་བ་ཡིན།

༡༥ རྒྱབ་ལྗོངས།

དེ་ཡང་འདི་ག་ནས་ཟབ་གནད་ཅན་གྱི་བཞིན་གཞི་འདི་དག་གི་གཏིང་རེ་
 རྒྱགས་དང་སྟོ་རེ་ཡངས་གྱི་སྟོན་ནས་ཟབ་འཇུག་བྱེད་དགོས་པ་གལ་གནད་ཆེན་
 པོར་བརྟེན་ཏེ། ཁོང་གསལ་བཞིན་གཞི་ཁག་གི་རྒྱབ་ལྗོངས་དང་ཕྱོགས་སྟོན་
 གི་རྒྱལ་དུ། བཞིན་གཞི་རེ་རེའི་བྱུང་བཞི་རེ་དམིགས་སུ་བཀར་ཏེ། བཅན་
 སྟོལ་བོད་མིའི་ཤེས་ལྡན་པའི་ཁྱོད་ནས་མཁྱེན་རྟོགས་ཆེ་ཞིང་འགན་ལེན་ལྡན་པ།
 ཉམས་སྦྱོང་དང་ཐབས་བྱས་ཟབ་པའི་མཁྱེན་དཔྱད་ཅན་ཉི་ཤུ་ལྟ་བུ་ལ་བྱི་བ་
 བཏོན་པའི་ནང་ནས། རིས་ལན་བཅུ་གཉིས་བྱུང་བ་འདིར་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་
 ཡོད་ལ།

རྩིས་ལན་འདེབས་རྣམས་ཀྱང་པོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་
 འགན་འཛིན་པ་དང་གསུང་བསྐྱར་པ། དགེ་བཤེས་དང་དགེ་ཅན། ཚུམ་སྤྱིག་
 པ་དང་ཡིག་བསྐྱར་པ། ཉམས་ཞིབ་པ་དང་ཚོམ་པ་པོ། ཞིབ་འཇུག་པ་དང་བྱང་
 ཡིག་གསར་འགོད་པ་དང་ཉམས་སྦྱོང་ཅན་བཅས་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་རྣམ་པའི་
 རྩིས་ལན་དེ་ཡང་གནད་ལ་འཁེལ་ཞིང་གོ་དོན་གསལ་བ། རོས་འཛིན་ཟབ་ཅིང་
 སྤྱང་འཛིན་གྱི་བྱ་ཐབས་བདོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཕན་ལུས་དང་དོན་སྙིང་ལྡན་པ་ཞིག་
 ཡོང་ཡོད་པ་གདེང་སློབས་ཟབ་མོ་བསྐྱེད་བྱུང་ངོ་། །

༤༥ ཚུམ་པ་པོ།

འདི་ག་སྒྲོན་མེ་ཚོམ་སྤྱིག་ཁང་གིས་དམིགས་བསལ་གྱིས་<<སྒྲོན་མེ་ཆེད་
 ཚོམ་འགྲན་བསྐྱར་>>ཞེས་པའི་བརྗོད་གཞི་ཁག་པོད་ཀྱི་དུས་བབ་དང་ནི་གཟུགས་
 ཟིན་བྲིས། པོད་ཀྱི་བང་ཆེན་དང་ཁ་བད་བླ་མུགས། ད་དུང་སྟོ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
 སོགས་བརྒྱད་ལམ་དང་ཐབས་བྱས་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲོན་སྤྱོད་། པོད་གཞིས་བྲེས་
 གཉིས་ཀྱི་རིས་མེད་རྒྱ་ཆེའི་ཤེས་ལྡན་ཚོམ་པ་པོ་རྣམས་ལ་ཡོངས་བྱུང་གསལ་བད་
 རྟེན་པའི་གྲུབ་འབྲས་སུ། ས་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་སྟོ་ཆོན་སྤྱོད་སྤྱོད་གཅིག་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར།
 བཅོན་ཕྱོད་ནང་གི་ཤེས་རིག་གི་སྟོ་ཆོན་སྤྱོད་ཡོངས་ནས། ཐེངས་འདིའི་ཆེད་ཚོམ་
 འགྲན་བསྐྱར་ནང་དུ་ཤེས་ལྡན་པ་མང་གང་ཞིག་མཉམ་ཞུགས་གནང་ཡོད་པ།

དཔེར་ན། ཟར་རྒྱ་པོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་། ས་
 རྒྱ་པོད་ཀྱི་མཐོའི་མ་སློབ་གཉེར་ཁང་། མཚན་གྱི་རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་།
 དགའ་ལྡན་བྱང་ཅེ། མེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྤྱིང་། ཤེས་རབ་དགའ་ཆོས་སློབ་སྤྱིང་།

ཀེདིའི་ཆེས་མཐོའི་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྒོ་བ་གཉེར་ཁང་། པོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོའི་
 མཐུན་ཆོག་ས། པོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རྒྱན་འཛིན་ཆོག་ས་པ། པོད་ཀྱི་གསར་འགོད་
 མཐུན་ཆོག་ས། གོ་པལ་ཕུར་པོད་བྲིམ་སྒོ་བ་གྲ། སྤེལ་ཀོབ་པོད་བྲིམ་སྒོ་བ་གྲ།
 སོགས་ཀྱི་ཁོངས་སོ་སོའི་ཚུམ་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་ཐེངས་འདིའི་བཞུད་གཞི་ཁག་
 དང་ལས་དོན་ཚུམ་སྤྱོད་གས་གལ་གནད་ཆེན་པོར་གཟིགས་ཏེ།

ཆེས་ཉེན་ཆ་བས་དང་ཁ་སྐབས་ཞན་པའི་དུས་འདིར། ང་ཚོའི་མི་རིགས་
 དང་བྱུང་ཚོར་ཁག་གི་ཕྱིར་དུ། ཟུར་འདུག་དང་རྒྱུད་བཞུད་གཏན་ནས་མ་བྱས་པར།
 ཤེས་རྟོགས་དང་ཐབས་བྱས། ལྷག་པས་མ་དང་ལག་ལེན་གྱི་རྩ་སྒྲོ་བས་གཅིག་
 ཏུ་བསྐྱེལ་ཏེ། ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་དེ་འབྲས་སྒོ་ཆང་བཞིག་དང་
 ཡར་ཐོན་གོང་འཕེལ་ཡོང་ཐབས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་སྤྱོད་གས་ཡོངས་ནས་འབད་བསྐྱབས་
 བགྱིས་པ་ནི། ཆེས་གདང་སྤྱོད་སྤྱོད་འོས་པའི་དོན་བཟང་ཞིག་དང་ཆེས་གལ་གནད་
 ཅན་གྱི་མཉམ་འབྲེལ་ཞིག་ཆེས་དུས་བབ་དང་འཆོམ་པའི་མདུན་བསྐྱོད་ཅིག་དང་
 ཆེས་ལག་ལེན་ལ་ཕན་པའི་རྩ་སྒྲོ་བས་སོགས་གསལ་འདོན་བགྱིས་ཡོད་ལ།

དེ་བཞིན་བཀྲམ་འོས་ཚུམ་པ་པོ་དག་གི་ཤེས་རབ་དང་འགན་འཁུལ་བསྐྱངས་
 པའི་དབྱེད་ཚུམ་སྤེལ་སྤྱོད་གས་ནི། སྤྱི་ཡོངས་ནས་བཞུད་གཞི་ཁག་གི་གནད་ལ་
 འཁེལ་ཞིང་ཐབས་བྱས་གསལ་བ། འགན་ལེན་དང་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་རིན་ཐང་
 ལྡན་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་དུ་ཐེངས་འདིའི་ཆེད་ཚུམ་འགྲན་བསྐྱར་སྤྱོད་ནས།
 བཞུད་གཞི་གཅིག་ཅུམ་མ་ཡིན་པར་བཞུད་གཞི་བཞི་པོ་རེ་རེར་བྱ་དགའ་ཡང་ཐོབ་
 ཡོད་པ་ནི། ཆེས་དམིགས་བསལ་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་པ་བཅས་ལ་གཞིགས་

སྐབས་འདི་གའི་གོ་སློག་དང་ཚུལ་སློག་པའི་ཐོག་མའི་དགོས་འདུན་མངོན་གྱིར་
 ཐུབ་མོང་ལ། འདི་ལྟ་བུའི་གྲུབ་དོན་གྱིས་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཤེས་རིག་གི་
 ཁ་ཕྱོགས་ལ་འང་ཕན་རྒྱལ་སའི་དམན་ཅུལ་ཞིག་ཐོན་སྲིད་པ་ལ་ངོས་འཛིན་བྱ་བ་ཞིན་
 ཡོད།

༥༥ དཔུང་ཞིབ་པ།

༡༥ བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་འགན་འཛིན་དང་སྤྱི་གསུང་བསྐྱར་
 དགེ་བཤེས་ལྷག་ཏོར། ༡༦ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡིག་བསྐྱར་
 དང་ཉམས་ཞིབ་པ་ཚུང་ཆེ་རིང་། ༡༧ རྟོར་སྒྲིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་
 རྩེ་གནས་ཀྱི་འགན་འཛིན་དང་སྤྱི་བྱུང་ཚུལ་སློག་པ་དོན་རྒྱུག ༡༨ ས་རྒྱ་
 བོད་ཀྱི་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དགེ་ཞན་དང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་རྒྱུང་འཛིན་
 པ་ཨ་འབྲུག་དཀོན་མཆོག་བཅས་ལ་ཐེངས་འདིའི་དཔུང་འདེམས་པར་རེ་འདུན་བཏོན་
 པ་ལྟར། ཁོང་ཚུམས་ཀྱང་ལྷག་བསམ་ཚུལ་དག་གིས་དང་ལེན་བགྱིས་པ་འདིས།
 འདི་གའི་ལས་དོན་ཐང་ལྟར་ལས་སེམས་བྱུགས་ཀྱི་སྤྱལ་མ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་
 མ་ཟད། ཁོང་ཚུལ་པའི་བོད་མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་ལ་མཛོད་འགན་ཅི་ཅུལ་བཞེས་
 ཡོད་མེད་ཀྱིས་མཆོན་ཉགས་རྣལ་མ་ཞིག་ཏུ་འང་འཁུམས།

དེ་ལྷགས་བཞིན་བཀྱར་འོས་དཔུང་འདེམས་པ་ལྷན་ཁྱེས་ཀྱིས་ཐེངས་འདིའི་
 བཛོད་གཞི་ཁག་གི་གནད་འགག་ཟིན་མིན་གྱིས་མཆོན་ཆ་རྒྱུན་ལ་དཔུང་བསྐྱར་
 གནད་སློན་བགྱིས་ཏེ། བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བརྒྱ་ཡན་གྱི་སྐར་གྲངས་ཅི་ཐོབ་རིམ་པ་ལྟར་
 གནད་སློང་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བརྒྱ་ཡན་གྱི་སྐར་

གངས་ཅི་ཐོབ་ལྟར་སྤྲད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟར་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བརྒྱའི་སྐར་ཐོབ་སྤྱི་
 སྟོམ་བྱིན་པའི་དགོས་དོན་ནི། ཐངས་འདིའི་ཆེད་ཚོམ་འགན་བསྐྱར་ནང་མཉམ་
 ཞུགས་གནང་བའི་ཤེས་ལྡན་ཚོམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས། སྤྱིར་རང་རེའི་མི་རིགས་
 དང་ཁྱད་ནོར་ཁག་ལ་ལྷག་བསམ་དང་དཔྱོད་ཤེས་ཀྱི་འགན་ལེན་དོན་འབྲས་སྡིན་
 པ་ཞུས་པ་དང་། བྱེ་བྲག་འདི་ག་སྟོན་མེ་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་གི་ལས་དོན་ལ་འང་གཞིགས་
 འདེགས་སྟོན་ངེས་བྱས་པས་ཡིན་ལགས།

གཞན་ཡང་ཐངས་འདིའི་ཆེད་ཚོམ་རྣམས་མཁྱེན་ཡངས་དཔྱད་འདེམས་
 པ་ཆོའི་སྤྱན་ལམ་དུ་བསྐྱར་ཕྱོགས་ནི། ཚོམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཆོན་དང་མཇུག་
 གཏམ་རེ་བྱུང་གི་ནང་དུ་ས་གནས་གསལ་བ་སོགས་སྒྲངས་ཏེ་ཕུལ་བ་ཡིན་ལ།

ཐོབ་སྐར་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་ཆེས་གཟུར་གནས་ངང་སྟོམ་ཞིག་ཡིན་པ་རྒྱ་ཆའི་
 སྟོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ངེས་ཡིན་པ་དཔྱད་ཞིབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཞག་པ་ལགས་
 མོད། འོན་ཀྱང་ཚོམ་སྤྲིག་བྱེད་ཕྱོགས་ལ་ནོར་སྟོན་གང་མང་ཤོར་ཡོད་སྤྱད་
 པས་ཤེས་དཔྱོད་ལྷག་བསམ་ཅན་རྣམ་པས་ཡོ་བསྐང་གི་དགོངས་འཆར་རྟུག་སྟེལ་
 ཡོང་བར་ཞུ།

༧༥ དེན་བཀ།

སྤྱིར་གྲས་ཅག་ལ་ནུས་པ་རྒྱུ་ཡང་སྤྱི་དོན་སྐྱབ་འདུན་གྱི་སྤྱི་སྟོབས་དང་
 མདུན་བསྟོད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་ལ་སྤྱི་ནོར་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་ཆད་མེད་པའི་ཡོན་
 ཏན་དང་མ་ནོར་ལམ་སྟོན་རྒྱལ་བ་པོ་ཆེ་དེ་ཡིན་པས་ཐུགས་རྗེ་སྒྲ་ལྷག་ཏུ་ཆེ་ཞུ།
 དེ་མཚུངས་བཀའ་བྱུར་ལ་སྐྱབས་རྗེ་གི་དེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་མཚུངས་མེད་

བྱམས་བཅེས་ཏྲག་ཏུ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཤིང་། འཕགས་ཡུལ་གྱི་རྒྱུ་ལྡན་གྱི་སྤྱོད་པ་གྲ་ཚང་གི་
ཆེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དགེ་སློབ་ལས་བྱེད་ཚང་མའི་
བཀའ་དྲན་ལ་རྗེས་དྲན་ཞུ།

སྒྲིམ་སྤྱོད་འདི་ག་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༧ ལོར་<<སྒྲིམ་མེ་ཆེད་ཚོས་
འབྲན་བསྐྱར་>>ཞེས་པའི་ཡོངས་ཁྲབ་སྤྱོད་ལ་བའི་ལས་དོན་འདི་གོ་སྒྲིག་དང་
ཚོས་སྒྲིག་བྱས་ཏེ། མདོན་གྱུར་བྱུང་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲིམ་ཆེས་དྲིན་གཙོ་བོ་
དགོས་པ་ཁག་ནི། མཁུན་དཔྱོད་ཟབ་པའི་དབྱུང་འདེམས་པ་དང་སྒྲིག་བསྐྱར་
ཡངས་པའི་རྒྱས་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་བྱས་ཟབ་མོས་གཞིགས་
འདེགས་སྒྲུབ་ཆེན་གནང་བར་བྱགས་རྗེ་ཆེ་སྒྲུབ་ཅིང་ཞུ།

དེ་བཞིན་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་དོན་འཆོལ་ཞིབ་པ་ཨ་འབྲུག་ལགས་
ཀྱིས་ཐེངས་འདིའི་བརྗོད་གཞི་ཁག་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོང་བརྗོད་རིན་ཐང་ལྷན་
པ་ཞིག་གནང་བར་བཀའ་དྲིན་ཆེ།

གཞན་ཡང་ཐེངས་འདིའི་བརྗོད་གཞི་ཁག་གི་རྒྱབ་ཚྭ་ཡངས་སྤྱོད་མཁུན་ལྷན་
པ་ཁག་ཅིག་ལ་དྲི་བ་འདོན་སྐབས་དང་ལེན་དང་དྲིས་ལན་གཏིང་འཁེལ་གནང་
བསྐྱེད་པའི་གནང་བ། ལས་དོན་འདིའི་ནང་མཉམ་ཞུགས་གནང་བའི་ཤེས་ལྷན་
ཚོས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྗོད་གཞི་ཁག་གལ་གནད་ཆེན་པོར་མཐོང་ནས་ཆེད་ཚོས་
ཆོད་ལྷན་དུ་མཁུན་སྤྱོད་པ། དེ་བཞིན་ལྷན་པ་དང་རོགས་འདེགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་ལན་ལྷན་ལྷན་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་རྣམ་དག་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་
དྲན་བྱེད་ངེས་ཡིན་ལ།

དངུང་འདི་གསྐྱོན་མེ་ཚོ་མ་སྒྲིག་ཁང་གིས་སྐྱུ་ར་བརྩམས་པའི་ལས་དོན་
ལ་མཐུན་སྒྱུར་ཕན་རྒྱས་ཞུན་པ་གནང་མཁན་རྩ་བ་མེ་ལུ་རུ་མའི་དགེ་རིག་ཆང་
དང་ནག་ཆང་མའི་ཤེར་བསྟན་ཆང་གཉིས། དེ་མཚུངས་འདི་ནས་ལས་དོན་
ཚོ་མ་སྒྲིགས་དང་འབྲེལ་བའི་དགོངས་ཚུལ་ཕུལ་མཁན་ནམས་དང་སྒོས་བྱུ་བ་མཆེད་
གོགས་དམ་པ་ཆོའི་བརྩེ་སེམས་ཀྱིས་རོགས་སྒྱུར་བགྱིས་པ།

སྒྲིག་པར་དུ་ས་མཐའི་འཆོ་བ་དང་ལས་དོན། ཕུགས་བསམ་དང་སྒྲོ་བ་
སྒྲོང་ཐད་མཐུན་ཉེན་ནམ་དག་གནང་མཁན་བྱམས་སེམས་ཟབ་པའི་དྲིན་ཅན་པ་
མ་དང་བརྩེ་འདང་ཆེ་བའི་སྤྱན་སྲིང་ནམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལའང་དམིགས་བསལ་
གྱིས་རྗེས་བྲན་ཡང་ཡང་ཞུ་བྱ་ཡིན།

རྫོ་རྗེ་དབང་ཕུག

ཨ་འབྲུག་དགོན་མཆོག

སྟན་ཤེར་སྒོ་གོས།

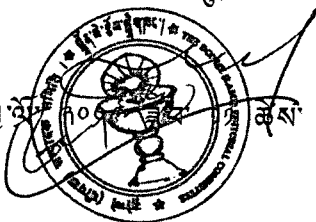
ཕུ་པོ་མེ་ལུ་མཁས་གྲུབ།

མེ་ལུ་རུ་མའི་དགེ་རིག་ཆང་།

ནག་ཆང་མའི་ཤེར་བསྟན་ཆང་།

གོང་གསལ་ནམས་ཀྱི་བྱམས་བརྩེའི་བཀའ་དྲིན་ལ་རྗེས་བྲན་ཞུ།

སྐྱོན་མེ་ཚོ་མ་སྒྲིག་ཁང་ནས་སྐྱུ་རུ་མའི་ལས་དོན་ཚོ་མ་སྒྲིགས་ ༡༥ ཉིན།

དཀར་ཆག

༡༥ ཡ་འབྲུག་དགོན་མཆོག་ མེད་པོ་དང་། (1)

༡༦ ཇི་པ་འདོན་མཁན་འདི་

ག་མཚན་མེ་ཚོ་མཚོ་གཤམ་། ཐེངས་འདིའི་མཚན་མེ་ཆེད་ཚོ་མ་འགྲན་བསྟར་གྱི་པོ་དང་གཞི་ཁག་
གི་ཀླུ་པོ་དང་གྱི་ཀླུ་པོ་མཚོ་ན་ཡོན་ཅན་ཁག་ཅིག་ལ་དེ་པོ་བཏོན་
པའི་དེས་ལན་གྱི་དཀར་ཆག་ (13)

༡༧ རྒྱ་རིགས་ཐོགས་མེད། ཐུ་མོད་མྱི་ཆོགས་གྱི་རིགས་གཅིག་རྒྱ་འདོན་པའི་གལ་གནད་དང་
དེ་གསེ་རྒྱ་པོ་དང་ཐབས་གྱི་རྒྱ་མ་གཞི། (79)

༤༥ དབང་ཆེན་དོ་རྩེ། རི་ལྷ་ར་ཡོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་དང་བོད་མིའི་ལག་ལེན་
བར་གྱི་རྒྱ་པོ་དང་ཐབས་གྱི་ཆ་ལྟོན་དང་དགོས་པ། (105)

༥༥ འཛིགས་མེད་ཐོ་གྲོས། ཏུས་སྐབས་དང་མཐུན་པའི་ནང་ཆོས་དང་ཆོན་རིག་དབྱེད་བསྟར་
ཐུད་པའི་དགོས་པ་དང་བྱ་ཐབས། (123)

༥༦ འབྲུག་རྩ་ཆོས་གྲགས། མི་རབས་གསར་པར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་བབ་དང་
ལངས་ཕྱོགས་སྒོར་མེད་བ། (145)

༥༧ སྐལ་བཟང་ཉི་མ། རིག་ཆོན་ཅི་ཙམ་ལ་རིགས་གཅིག་རྒྱ་འདོན་རྒྱུ་དང་ཐུད་པའི་
དམིགས་ལུ་ལ་དང་ཐབས་བྱས། (159)

༥༨ ཡ་རིག་འགྱུར་མེད། མི་རབས་གསར་པར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་བབ་དང་
ལངས་ཕྱོགས། (185)

༧༥ རེབ་གོང་དགེ་འདུན་

བྱ་མཚོ།

དུས་སྐབས་དང་མཐུན་པའི་ནང་ཆོས་དང་ཚན་རིག་གཉིས་དབྱེ་
བསྒྲུར་བྱེད་པའི་དགོས་པ་དང་བྱ་ཐབས། (197)

༡༠༥ ལམ་ཆོག་གས་དབང་

ཡུགས་འབུམ།

མི་རབས་གསར་པར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་བབ་དང་
ལངས་ཕྱོགས། (211)

༡༡༥ ལྷ་སྐྱོལ་སྐབས།

མི་རབས་གསར་པར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་བབ་དང་
ལངས་ཕྱོགས། (229)

༡༢༥ རྩ་སྐྱོན་གྲུབ།

མི་རབས་གསར་པར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་བབ་དང་
ལངས་ཕྱོགས་སྒྲོར། (245)

༡༣༥ ལྷན་གྲུབ་ཐབས་མཁུམ། རི་ལྷ་ར་ཡ་གོང་ས་མཚོག་གི་དགོངས་གཞི་ལམ་སྟོན་དང་བོད་མིའི་
ལག་ལེན་བར་གྱི་སྟོང་ཆ་གསལ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དང་
དགོས་པ། (259)

༡༤༥ ངག་དབང་ཕུན་ཚོགས། མི་རབས་གསར་པར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་བབ་དང་
ལངས་ཕྱོགས། (273)

༡༥༥ འོད་ཟེར།

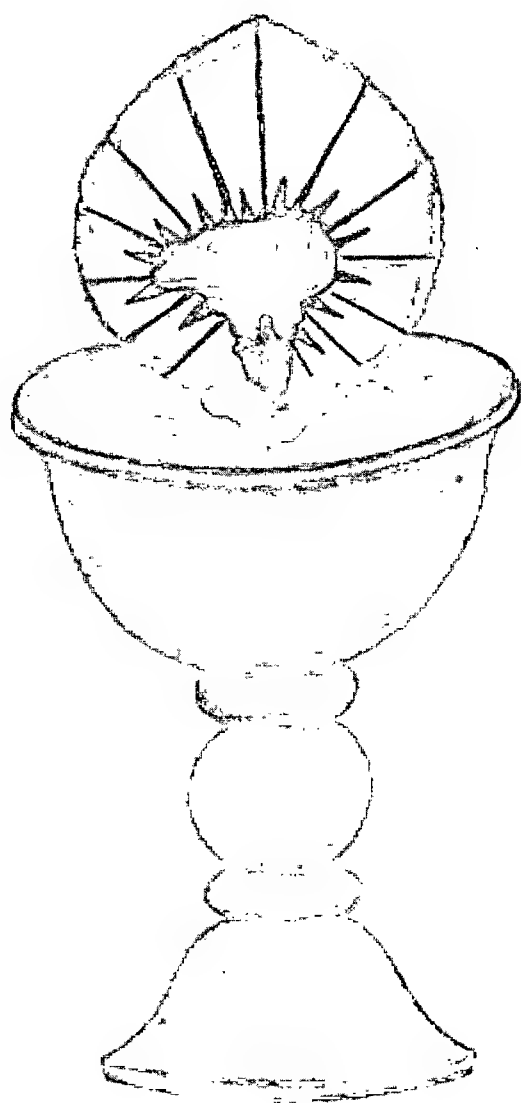
མི་རབས་གསར་པར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་བབ་དང་ལངས་
ཕྱོགས། (283)

༡༦༥ ཆབ་མདོ་ངག་དབང་

ཕུན་ཚོགས།

མི་རབས་གསར་པར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་དབང་
དང་ལངས་ཕྱོགས། (293)

- ༡༥༽ ཚྭ་མྲིག་པས་བདུས། མྲོན་མེ་ཚྭ་མྲིག་ཁང་གི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་དགོངས་ཚུལ་
 ཁག་ཅིག་གི་དཀར་ཆག་..... (321)
- ༡༦༽ ཚྭ་མྲིག་པས། མྲོན་མེ་ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཆོགས་ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྟུས། (389)
- ༡༧༽ ཚྭ་མྲིག་པས། མྲོན་མེ་ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཆོགས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཁག་བཞེད་པ།
 (397)
- ༡༨༽ ཚྭ་མྲིག་པས། མྲོན་མེ་ཆེད་ཚྭ་འགྲན་བསྟུར་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་ཁག་
 ཅིག་..... (404)

མྱེང་བརྗོད།

ཨ་འབྲུག་དགོན་མཆོག་

༡༡། འགྲོ་བ་མིའི་བྱུང་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་དོན་མཐའ་དག་མིང་ཆོག་གཅིག་གི་ནང་དུ་བསྐྱུས་ན་འགྱུར་བ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། རང་བྱུང་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། སེམས་ཅན་གཞན་དག་ལས་ཀྱང་མི་དང་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ཁྲོད་འགྱུར་བ་སྣ་ཆོགས་བྱུང་སྟེ། དེར་གི་དུས་སྐབས་འདི་ཏ་ཅང་གི་འགྱུར་བ་མང་ཞིང་ཟུར་བའི་དུས་རབས་ཤིག་ཏུ་བསྐྱེད་པས་ཡོད་ཅེས་པ་འདྲ་མི་དང་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་བཤད་པ་ཞིག་རེད།

འོ་ན་དེ་ལྟའི་འགྱུར་བ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད་དམ། དེ་ནི་མིའི་ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད། གང་དུ་ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན་གྱི་གནས་ཆད་མཐོན་དེ་རུ་སྣ་མང་གི་འགྱུར་བ་མཁྱོགས་ཤིང་། གང་ལ་ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན་གྱི་གནས་ཆད་ཞན་ན་དེ་རུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དལ་བ་རེད། དེ་བས་ན་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་བར་ཁྱད་མང་པོ་ཞིག་འགྱུར་འགྲོས་ཀྱི་སྔ་སྡེ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ཞིང་། འགྱུར་འགྲོས་ལ་སྔ་སྡེ་འབྱུང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན་གྱི་གནད་དོན་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་རེད།

འོ་ན་ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན་དེ་གང་ནས་བྱུང་བ་རེད་དམ། གནད་དོན་འདི་ནི་མཚན་ཉིད་རིག་པས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཞིག་དང་། མཚན་ཉིད་རིག་པའི་རྩ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་འདི་ལ་ངོས་འཛིན་དང་འགྲེལ་ཚུལ་

ཡང་སྣ་མང་ཡོད་ངེས་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་ཙུ་པའི་ཆ་ནས་ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་
ལེན་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་སྟོན་པཅས་ཀྱིས་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་རུང་། གོ་རིམ་གྱི་ཐོག་
ནས་བཤད་ན་ལག་ལེན་ལས་ཤེས་རྟོགས་ཟུང་བ་རེད། མི་ནམས་ཀྱིས་ལག་ལེན་
སྣ་ཆོགས་ཀྱི་ཁྱོད་ནས་སྣ་མང་གི་ཤེས་རྟོགས་ཟུང་བ་དང་། སྣ་མང་གི་ཤེས་རྟོགས་
ཀྱིས་ལག་ལེན་ལ་སྐྱུ་ལ་འདེད་བཏང་བས། ལག་ལེན་དང་ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་
སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་མིའི་ཟུང་རབས་ཁྱོད་དུ་གསར་རྟེན་དང་གསར་གཏོད་སྣ་ཆོགས་ཟུང་།
དེ་བས་མིའི་ཟུང་རབས་ནང་གི་གསར་རྟེན་དང་གསར་གཏོད་མཐའ་དག་ནི་མི་སྣེ་ར་
དང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་སྣ་ཆོགས་དང་དེ་ལས་ཟུང་བའི་ཤེས་རྟོགས་སྣ་ཆོགས་
ལ་བརྟེན་ཡོད།

དེ་ལྟ་ནའང་མིའི་ལོ་རྒྱུས་ཁྱོད་ཀྱི་ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན་གྱི་གནས་ཚུལ་
མང་པོ་ཞིག་གཅིག་འདྲ་མ་རེད་ལ། དེར་གོ་དུས་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་བཞིན་རེད། འགའ་
ཞིག་གིས་ཤེས་རྟོགས་ནི་རྒྱན་ཆད་མེད་པའི་འཆོལ་ཞིབ་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་གསར་
རྟོགས་ཤིག་དུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། ལག་ལེན་ནི་འཕེལ་རྒྱས་མཐུན་པའི་ཐོན་སྐྱེད་
ཟུང་བའི་གསར་སྐྱེན་གྱི་ཟུང་བ་ཡོངས་ལ་གོ་ འོན་ཀྱང་འགའ་ཞིག་གིས་ཤེས་རྟོགས་
ནི་འགྲུར་མེད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོན་པའི་གཏན་འཁེལ་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་
བརྒྱད་པའི་བསྐྱར་རྟོགས་སུ་མཐོང་ཞིང་། ལག་ལེན་ནི་སྤྱི་འགྲོས་ཀྱི་འཆོ་སྤངས་
དང་ལམ་ལུགས་སྣ་ཆོགས་བསྐྱར་རྟོགས་ཡང་རྟོགས་ཀྱིས་འབྲལ་སྟོན་བྱེད་པར་གོ་བས།
མི་དང་མིའི་བར་དང་། མི་རིགས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་བར་ལ་ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་
ལེན་གྱི་དབྱེ་ཁྱད་ཆེན་པོ་དེ་ཟུང་བ་རེད།

ལྷག་དོན་དུ་རང་ཅག་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རྟོགས་དང་ལན་ལེན་གྱི་གནས་
བབ་དེ་བོད་དཀྱིག་འགྲོས་དང་གཟུགས་འགྲུ་རྒྱུ་ཆེས་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། དེར་སྐབས་
བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་རིག་གནས་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་རིན་ཐང་འཛོལ་ཚུལ་ཐད་ཚོད་
གཞི་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། མཐོང་བྱ་ཡངས་པའི་གོ་རྟོགས་དང་གཏིང་ཟབ་པའི་དབྱེད་
ཞིབ་བྱས་ཏེ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་བསམ་ཚུལ་འདོན་སྤེལ་མཁན་ཏེ་ཅང་དཀོན་པོར་
གྱུར་ཏེ། ཁ་ཚོད་ཤུགས་དྲག་པོ་ཞིག་གི་གནས་བབ་དུ་སྒྱུར་ཞིང་། རང་རང་ལུགས་
ཀྱི་བདེན་འཛིན་ཞིག་འབྲས་ཏེ་དེའི་ཤེས་བྱེད་དང་སྒྲུབ་བྱེད་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱོད་སྤྲུལ་
དང་། གནས་ཚུལ་འགའ་ཞིག་གི་ཐད་ནས་བཅོན་འགྲེལ་ཡང་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་
ལྷ་བ་ཡང་དག་དུ་བསྐྱབ་བྱེད་རིགས་པ་མ་ཟད་མངོན་སུམ་དང་ཡང་འགལ་བའི་གྲུབ་
མཐའ་འཛིན་པ་ལ་ཡ་མི་ང་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་ཞིག་མངོན་པར་གྱུར།

འདི་ལྷ་བུའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་དུ་འང་གཞན་འགྲན་མེད་པའི་མཁྱེན་དཔྱད་ཅན་
གཅིག་རང་ཡོད་པ་ནི་ཡུ་ཤོང་ས་སྐབས་མགོན་ཏུ་ལའི་སྐྱ་མ་ཁོང་ཉིད་རེད། ཁོང་
ལ་རིང་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་སྤྱོད་སྤྲུལ་སྤྱི་ཚོགས་ལྷང་མེད་པས་ཤེས་ཡོན་དང་རིང་ལུགས་སྤྱི་ཚོགས་
ལ་རང་སྤྱོད་ནས་རིན་ཐང་དབྱེ་ཞིབ་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་རང་བཞིན་དང་མཐུན་པའི་
ཐུན་མོང་གི་དགོས་མཁོ་གཞི་ཅུར་བཟུང་སྟེ། མི་དང་མིའི་བར་གྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་
མཉམ་ལས་དང་། ཤེས་རིག་གི་བརྗེ་རེས་དང་། སན་ཚུན་གྱི་སྤོང་ཆ་ཁ་གསལ་
བྱེད་རྒྱ་དེ་གནའ་རབས་དང་དེང་དུས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཤེས་ཡོན་ཅུམ་མ་ཟད།

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གནའ་བོའི་ཆོས་ལུགས་རིག་པའི་བྲུབ་ཁོངས་སུ་ཡང་
དེ་ལྷ་བུའི་ཉམས་སྤྱོད་དང་ལེགས་ཆ་སྟེལ་རེས་བྱེད་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་མཉམ་ལས་

ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན།

ཆེན་པོ་ཞིག་གི་འགོ་འདུགས་དང་སྡེ་ཁྲིད་གནང་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་ཁོང་གི་ཤེས་ཡོན་དང་འབྲེལ་བའི་དགོངས་བཞེས་མང་པོ་ཞིག་གིས་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཁ་ཕྱུགས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་གསར་པ་མཆོན་ཡོད་པ་དང་། བོད་མིའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཁ་ཕྱུགས་ཀྱི་འགྱུར་བ་གལ་ཆེན་དག་ཀྱང་མཆོན་ཡོད་པ་རེད།

ལར་ནས་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་དོན་ཞེས་པ་ནི་ཆོས་ལུགས་སམ་ཡང་ན་སྤྱི་དོན་གྱི་གནས་ཀྱང་བཞིག་གཏན་ནས་མིན་པ་མ་ཟད། དེ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་སྟེ། ཁོང་གི་གཏིང་ཟབ་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལྟ་གྲུབ་དང་། མཐོང་བྱ་ཡངས་པའི་ལམ་སྟོན་དག་གི་སྤྱི་དོན་ནི་རང་རེའི་མི་རིགས་འདི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཕྱོགས་ནས་ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན་གྱི་གནས་རིམ་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱོད་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

ཀླུ་མཆོན་གྱི་གནད་དེ་དག་ལ་གོ་རྟོགས་ཟབ་པའི་སྒྲོན་མེ་ཙྰམ་སྒྲིག་ཁང་གི་ཙྰམ་སྒྲིག་པས་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་ཞབས་འདེགས་བསྐྱབ་པའི་ལས་གཞི་སྟེ་ལ་དང་སྟེ་ལ་བཞིན་པའི་ཁོངས་ནས་བོད་གཞུང་མང་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་བྱེས་ཏེ་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་སྤང་བཅི་དང་འབྲེལ། གལ་འགངས་ཆེ་བའི་བརྗོད་གཞི་ཁག་ཅིག་གི་ཐོག་ལ་ཡོངས་བསྟུང་རང་བཞིན་གྱི་ཙྰམ་ཡིག་འགྲན་བསྡུར་གྱི་ལས་གཞི་འདི་ལྟ་བུ་སྟེ་ལ་བཞི་ཆེས་ཡི་རངས་དང་མངོན་བརྟོད་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་ཤིག་རེད།

ཕན་གྱིས་སྒྲོན་མེ་ཙྰམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ཡོངས་བསྟུང་གསལ་བསྒྲགས་གནང་བའི་འགྲན་ཙྰམ་གྱི་བརྗོད་གཞི་ཁག་ལ་ཞིབ་ཚུལ་གྱིས་བསམ་གཞིགས་བྱས་མཐར། ༥

ལམ་བཟླ་དག་གི་མཐའ་དག་ཡོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་བཞེས་དང་གཏིང་ཟབ་ཀྱིས་
འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཤ་སྟག་གམ། ཡོང་ས་མཆོག་གི་ཤེས་ཡིན་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་
ཆེད་དགོངས་བཞེས་དང་ལམ་སྟོན་གྱི་ཆ་ཤས་གལ་ཆེན་སྟོར་ཞིག་རེད་སྟེ་མ་བུ་དང་།
ངའི་ལྟ་སྟེགས་འདི་དང་རང་གི་དགའ་སྟེགས་ཀྱི་བག་ཆགས་དང་འབྲེལ་ཡོད་སྟེ་མོད།

གང་ལྟར་ཡོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་བཞེས་ཀྱི་ངོས་ནས་བཞུས་ན་བཟླ་དག་
གཞི་འདི་དག་གི་ཆེས་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་གནད་དོན་འབའ་ཞིག་རེད། དེའི་ཕྱིར་
ངས་བཟླ་དག་གི་འདི་དག་ལ་ཡོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་བཞེས་ཀྱི་ངོས་ནས་ངོས་
འཛིན་དང་དབྱེ་ཞིབ་ཐུན་ཕྱིན་གྱི་འདོད་བྱུང་།

འགྲན་ཚུལ་གྱི་བཟླ་དག་དང་པོ་ནི་ཡོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་བཞེས་དང་
པོད་མེད་ལག་ལེན་བར་གྱི་སྟོང་ཆེད་སྟོར་རེད། ཡོང་ས་མཆོག་གིས་པོད་ཀྱི་ཆོས་
སྟེད་ཀྱི་འགན་དབང་བཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བཟུང་ “པོད་འདི་བརྒྱ་ཕྱག་ཉི་ལུ་པའི་
དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་ཟིན་པ་ཞིག་བཟོ་རྒྱུའི་འབད་བཙོན་གང་རུས་བྱེད་རྒྱུའི་སེམས་
ཐག་བཅད་” པ་ལྟར། ཕྱི་ནང་གི་འགོག་རྒྱུན་དང་དཀའ་ངལ་མཐའ་དག་ལ་གདོང་
ལེན་གྱིས་འཆོ་བའི་མང་གཞི་དང་། རེ་བ་བསྐྱགས་པའི་པོད་མེ་ཡུལ་གྱུར་བ་དེ་དག་
སྒྲར་ཡང་འཆོ་གནས་ཀྱི་གཞི་རྩ་དང་རེ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞིག་འཇུགས་
སྒྲུན་བྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་དང་སྒྲུལ་འདེད་གནང་ཞིང་། ཁོང་གི་ཐོག་མའི་ཐུགས་
རེ་ལྟར་པོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་འདི་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ལེགས་བཅོས་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་
སྟེགས་སུ་སྒྲུལ་འདེད་གནང་འདུག

འོན་ཀྱང་བརྒྱུད་རིམ་དེ་དག་གི་ནང་པོད་མེ་ཆོས་ཁོང་གི་དགོངས་དོན་ཤེས་

འདོད་མ་བྱས་པ་དང་། ཁོང་གི་དགོངས་དོན་ལྟར་བསྐྱབ་སྟེང་མ་འདོད་པ་ལ་སོགས་
པའི་དབང་གིས་ཁོང་ཉིད་སྐྱུ་ཁྱད་དུ་ལྷག་པ་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་ཡང་མང་པོ་ཡོད་
པ་མ་ཟད་ཁོང་གི་དགོངས་དོན་དང་ཕྱག་ལས་ལ་འཕུ་སྟོན་ཀྱང་བྱེད་སྟོང་ཡོད། དཔེར་
ན་ནེ་ལྷོན་ཡོང་ས་མཆོག་གིས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་མང་གཙོ་ཅན་དུ་བསྐྱར་
དུས། སྐབས་དེའི་བོད་མི་མང་པོའི་སློབ་ལ་སོང་མེད་ཅིང་། རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་ལ་མ་
སོང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་འཕུ་སྟོན་ཀྱང་བྱས་འདུག་སྟེ། ཁོང་ཆོས་“ད་རམ་ས་ལ་
ན་དམར་ལུགས་ངོ་མ་ལག་ལེན་དུ་བསྐྱར་གྱི་ཡོད་པ་རེད”ཅེས། ཡོང་ས་མཆོག་
ལ་འཕུ་སྟོན་དང་ཟུར་ཟ་བྱས་འདུག དེའི་ཕྱིར་ཡོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་དོན་
དང་བོད་མིའི་ལག་ལེན་གྱི་སྟངས་ཆ་ཉི་ཤེས་པར་ཕྱིར་འདོན་བྱེད་དགོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཟུར་ངོས་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།

བོད་པ་གཞི་གཉིས་པ་ནི་ཆོན་རིག་དང་ནང་ཆོས་བར་གྱི་དབྱུང་བསྐྱར་གྱི་དགོས་
པ་དང་བྱ་ཐབས་སྟོར་རེད། ང་ལ་རིག་ཆོན་འདི་གཉིས་ཀྱི་གཏིང་ཟབ་མའི་རྣམ་གཞག་
ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ལྡན་མ་ཆུང་། འོན་ཀྱང་ཡོང་ས་ཏུ་ལོའི་ཤེས་
ཡོན་གྱི་དགོངས་བཞེས་ངོས་ནས་བཤད་ན། རིག་ཆོན་འདི་གཉིས་ཀྱི་མཉམ་ལས་
ནི་འགྲོ་བ་མིའི་ཤེས་ཡོན་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཆེས་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་ལས་གཞི་ཞིག་ཡིན་
པ་དང་། འདིས་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་འཕེལ་ཕྱོགས་གསར་པ་ཞིག་
ཀྱང་མཆོན་ཡོད་པ་རེད།

འདས་པའི་མི་ལོ་སྟངས་ཕྱག་ལྷག་གི་སྟོན་ནས་དར་པའི་ནང་བསྟན་དང་། མི་
ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལས་མས་ཀྱི་ནང་གསར་དུ་དར་བའི་ཆོན་རིག་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་བརྟེ་

རེས་དང་མཉམ་ལས་འདི་ལ་ང་ཚོས་ལྟ་སྟངས་གང་འདྲ་ཞིག་འཛིན་དགོས་ཀྱི་རེད་
 དམ། བྱུང་རིམ་གྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་ཆོན་རིག་འདི་དེང་ཐོག་ནས་ཆོས་ལུགས་
 ཀྱི་འགལ་ཁྲར་ལངས་པའི་ལྟ་སྟངས་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་བྱུང་མེད་པ་མ་ཟད། ཆོན་རིག་
 གི་འཛོལ་ཞིབ་ཀྱི་ཐོག་མའི་འགོ་འཇུགས་བྱེད་སའི་ཡོ་རོབ་གླིང་གི་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་
 རྩེ་དག་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་རབས་བརྒྱ་བདུན་པའི་ནང་གི་ཆོན་རིག་གསར་གཏོད་
 པ་གྲགས་ཅན་ཆང་མ་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་གྱི་སྟེན་ལྗོན་པར་
 བཤད་ལ། ལྷ་བས་དེ་དག་ཏུ་ཆོན་རིག་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་འཛོལ་ཞིབ་བྱ་ཡུལ་གྱི་
 ནང་དུ་འང་ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་“དཀོན་མཆོག་”དེ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་འདུག་
 ཅིང་། ཐོག་མའི་ཆར་ཆོན་རིག་པ་ཆོའི་གསར་རྟེན་ལ་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་པ་ཆོས་
 དགའ་སྡེ་དང་མངོན་བསྟོད་ཀྱང་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་རིམ་བཞིན་གནས་སྟངས་སྒྲུབ་ཆོག་ཀྱི་ཉེན་གྱིས་ཆོན་རིག་དང་ཆོས་
 ལུགས་གཉིས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཐ་དད་དུ་གྱེས་ཤིང་། གདོང་གཏུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ཡང་མང་སྟབས་མི་རྣམས་ལ་ཆོན་རིག་གི་ཆོས་ལུགས་ཅ་མེད་དུ་གཏོང་བྱེད་ཅིག་
 ཡིན་པ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་བསྟན་ཡོད་པའི་ངོས་འཛིན་བྱུང་བ་རེད། དེ་ལྟར་འདས་
 པའི་རྣམ་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་སྟངས་ནས་བཟུང་ཆོན་རིག་དང་ཆོས་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་བར་
 ལ་ཤེས་ཡོན་གྱི་བརྩེ་རེས་དང་མཉམ་ལས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་གསར་པ་ཞིག་གི་འགོ་
 འཇུགས་བྱས་ཡོད།

འདི་ལྟར་ཆོན་རིག་འདི་ཐོག་མར་ཆོས་ལུགས་ཤིག་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་
 བྱུང་བ་དང་། བར་དུ་ཆོས་ལུགས་དང་ཐ་དད་དུ་གྱེས་ཏེ་ཁ་གཏད་དུ་གནས་རུང་།

མཐར་ཆོས་ལུགས་དང་མཉམ་ལས་བརྒྱུ་རེས་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ལུགས་
པ་འདི་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཞིག་
གི་ངོ་བོར་བཞེངས་ཡོད་པས། འདི་ལྟ་བུའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་གལ་ཆེའི་འགྲུར་བ་དང་
དེའི་རྒྱབ་སྐྱོངས་ལ་ལྟ་ཞིབ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཆོས་གལ་འགངས་དང་གཟེ་བརྒྱུད་ལྡན་པ་ཞིག་
མ་རེད་དམ།

བརྗོད་གཞི་གསུམ་པ་ནི་རིག་ཚན་གྱི་བྲག་པར་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འདྲིན་བྱེད་
ཕྱོགས་སྒྲར་རེད། འདི་ནི་ལོ་མང་སྡོན་ནས་ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་བོད་མིའི་ཤེས་
ཡོན་སློབ་གསེའི་ཁ་ཕྱོགས་ཐད་ལམ་སྟོན་གནང་བའི་གལ་ཆེའི་དགོངས་བཞེས་ཤིག་
རེད། སྤྱིར་བཤད་ན་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འདྲིན་ཞེས་པ་ནི་བསྐྱབ་གཞིའི་རིག་ཚན་
གྱི་ངོས་ནས་དང་། སློབ་མཁན་གང་ཟག་གི་ངོས་ནས། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ཕྱི་
ཁག་གི་ངོས་ནས་དང་། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྡངས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གྱི་ངོས་ནས། སློབ་
སྦྱོང་གི་གྲུབ་དོན་དང་དམིགས་ཆེད་ཀྱི་ངོས་བཅས་ནས་ངོས་འདྲིན་དང་གོ་བ་ལེན་
དགོས་པའི་ཆོས་མཐོ་བའི་སློབ་གསེའི་རྣམ་པ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་ལས།

ལྷོ་ངོ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ལ་ཆོན་ཁག་གྱི་བྲག་པར་ཞིག་ལ་ཉམས་ཞིབ་ཕྱན་བུ་
རེ་བྱས་པ་ཅམ་དང་། རིག་ཚན་གྱི་བྲག་པ་ཞིག་ལ་སློབ་གཉེར་བྱས་པའི་ལག་འབྲེར་
སྟོན་རྒྱ་ཡོད་པ་ཅམ། ལས་རིགས་ཀྱི་བྲག་པར་ཉམས་སྦྱོང་ཕྱན་བུ་རེ་བསགས་པ་
ཅམ་ལ་ངོས་འདྲིན་བྱེད་པ་དག་ནི་ཆོས་མཁྟགས་པ་དང་ལོག་རྟོག་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ།
རྩ་ལྟུང་དང་བཤད་ལྟུང་འདི་འདྲ་བ་དག་ནི་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན་
གྱི་དགོངས་པའི་རྒྱབ་སྐྱོངས་ཡར་ཞོག་ ཐ་ན་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འདྲིན་ཞེས་པའི་

ཆོག་ངོས་ཀྱི་གོ་བ་ཡང་མ་ཡོན་པའི་སྒྲིན་ཆ་དང་སྒྲི་གནས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།

དེའི་ཕྱིར་གནད་དོན་འདིའི་སྒྲིར་ལ་དཔུང་ཞིབ་དང་གསེད་བརྒྱུ་ལ་བྱེད་པའང་
དུས་རབས་འདིའི་ནང་གི་བོད་པའི་མིའི་ཤེས་ཡོན་སྒོ་བ་གསའི་ཁ་ཕྱུགས་དང་འབྲེལ་
པའི་གནད་དོན་ཞིག་དང་། ལེན་པ་མཆོག་གི་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྒྲིན་དང་འབྲེལ་
པའི་བཟླ་བྱ་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད།

བཟླ་བ་ཞི་བཞི་བའི་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པའི་འགན་བབ་སྒྲོར་རེད།
བཟླ་བ་ཞི་འདི་ནི་བརྒྱུད་ས་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡང་བྱེད་ཆོག་པ་ཞིག་རེད་མོད། ལེན་པ་
ས་མཆོག་གི་དགོངས་བཞེས་ཀྱི་ངོས་ནས་བཤད་ན་མི་རབས་གསར་པའི་འགན་བབ་
གཙོ་བོ་ཤེས་ཡོན་དང་བཟང་སྤྱོད་ལྡན་པའི་མི་རིགས་དང་སྤྱི་ཆོགས་ཤིག་གསར་
འཛུགས་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད། རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཡུལ་མིའི་རང་དབང་བཟུངས་ཏེ་
གཞན་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་ཐོག་མའི་དུས་སྐབས་ནས། ལེན་པ་ས་མཆོག་གིས་དམག་
ཁྲེ་མ་ཟད་དགོན་ཁྲེ་ལས་ཀྱང་སྒོ་བ་བྱ་གསར་འཛུགས་གལ་ཆེན་དུ་བཟུང་ནས་མི་
རབས་གསར་པ་སྤྱོད་སྤྱིང་བྱེད་པའི་འབད་བཙོན་གནང་ཡོད།

འོན་ཀྱང་ལེན་པ་ས་མཆོག་གིས་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པ་དེ་ཤེས་ཡོན་དང་
བཟང་སྤྱོད་ལྡན་པ་ཞིག་དུ་གསོ་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཁོང་ཆོས་མ་འོངས་པའི་
བོད་དེ་ཤེས་ཡོན་དང་བཟང་སྤྱོད་ལྡན་པ་ཞིག་དུ་འཛུགས་སྐྱུན་བྱེད་དགོས་པའི་
དགོངས་བཞེས་དང་ལམ་སྒྲིན་ལ་བསམ་བཞིན་ཡིན་མིན་ཅི་རིགས་ཀྱིས་ལོག་འབྲེལ་
བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོད། བཟང་སྤྱོད་ལྡན་པའི་མི་རབས་གསར་པ་ཞེས་པའི་གོ་དོན་
ནི་སྤྱི་ཆོགས་རྩིང་པའི་གལ་རིམ་གྱི་ལྟ་སྤྱོད་དང་དེ་ཡུང་གི་འབྲེལ་པའི་རང་གཤེས་

པོར་པའི་གཉའ་སྦྱར་གྲུས་ལུགས་ཀྱི་གོམས་སྒྲིལ་དེ་ཆོ་རྒྱན་འབྲུངས་ཤུད་དགོས་ཞེས་
པའི་དོན་གཏན་ནས་མིན།

ཁོང་གིས་བཟང་སྤྱད་དང་ཡ་རབས་ཞེས་པ་ནི་གཞན་པམ་གྱི་ལྟ་སྤྱད་དང་།
བསམ་ཤེས་དང་བཟོད་སྒྲོམ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་གཞི་རིམ་གྱི་རིན་
ཐང་ནམས་རྒྱན་འཛིན་དང་བྱབ་སྤེལ་ཤུད་པར་ངོས་འཛིན་གནང་གི་ཡོད། གནས་
ཚུལ་འདི་ཆོ་ལགོང་ས་མཆོག་གིས་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པའི་འགན་བབ་ཐང་གྱི་
སྤྱིར་བཏང་གི་དགོངས་བཞེས་ཀྱི་ཆ་གས་ཙམ་རེད་མོད།

སྤྱིར་བཤད་ན་དེང་སྐབས་བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀར་མི་རབས་གསར་པའི་འགན་
བབ་ལ་ངོས་འཛིན་བསམ་ཚུལ་མ་འདྲ་བའི་དཔུང་སྐྱེང་ཏ་ཅང་མང་ལ། ཚུད་སྐྱེང་
དང་འགལ་འདྲུ་ཆེ་བའི་གནས་ཤིག་ཀྱང་ཡིན་པས་བཞིན་གཞི་འདི་ཡང་ཏ་ཅང་གལ་
ཆེན་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་རེད།

མདུག་མཐར་སྐྱེང་བྱ་གལ་ཆེན་ཞིག་ལྟས་ཡོད་པ་ནི་ཆེད་ཚོམ་འགན་བསྐྱར་
ནང་བསྐྱར་འདེམས་བྱས་པའི་དཔུང་ཚོམ་དག་གི་སྒྲོར་རེད། ངས་སྒྲོན་མེ་ཚོམ་སྒྲིག་
ཁང་གི་ཚོམ་སྒྲིག་པའི་རེ་སྐུལ་དང་ལེན་དང་། ཁོང་ནམ་པའི་ལས་གཞི་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་
ཀྱི་ཆེད་དུ་ཚོམ་ཡིག་དཔུང་འདེམས་ཤུད་རྒྱ་ཁས་ལེན་བྱས་པ་ལས། རྒྱ་ཆེ་གཏིང་
ཟབ་ཀྱི་བཞིན་གཞི་འདི་དག་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་ཚད་ཀྱི་བར་ལ་ཉེ་བག་ཆེན་པོ་ཡོད་
པའི་ངོས་འཛིན་དང་ཆོར་སྐྱང་ཟབ་མོ་ཡོད།

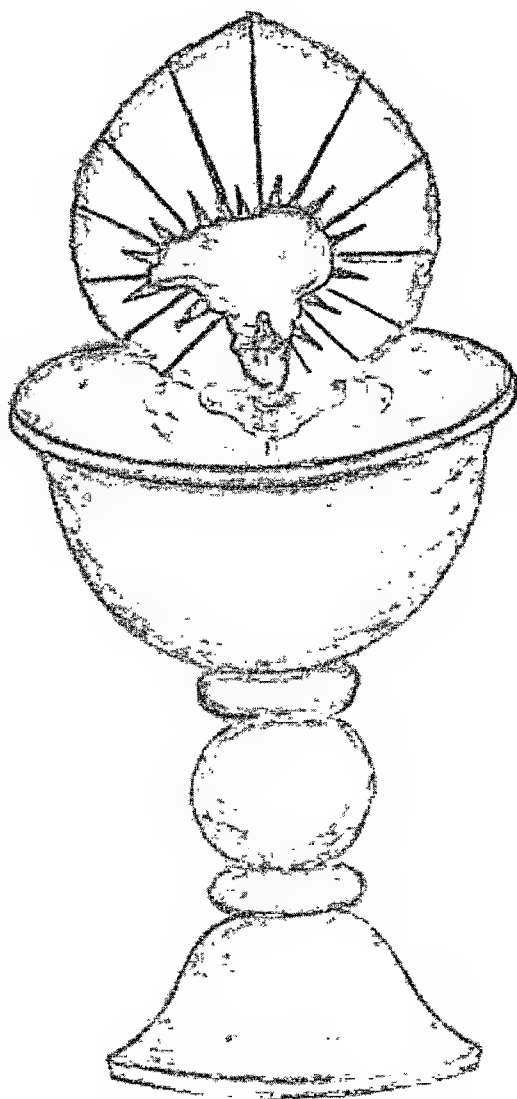
རྒྱ་མཆོན་དེའི་དབང་གིས་ངས་ཆེད་ཚོམ་ནམས་ཀྱི་ལེགས་ཉེས་དང་སྤྱུས་ཚད་
ཀྱི་སྒྲོར་ལ་རང་གི་བསམ་ཚུལ་གང་ཡང་བཤད་འདོད་མེད། དེ་ནི་སྒྲོག་པ་པོ་གཞན་

དང་གཞན་དག་གིས་ལྟ་དགོས་པ་དང་མཐོང་ངེས་པ་ཞིག་རེད།

དེ་ལྟར་སྒྲོན་མེ་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་ཆེད་གཉེར་ཁུས་པའི་འགན་ཚུལ་ཆེད་དེབ་
<<ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན>>ཞེས་པའི་སྒྲུང་བཞུགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ། སྤྱིར་ཤེས་རྟོགས་
དང་ལག་ལེན་གྱི་གནད་དོན་དང་། རྩེ་བྲག་ཐངས་འདིའི་འགན་ཚུལ་གྱི་བཞུགས་
ཁག་དང་འབྲེལ་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་སྒྲོར་ཞིག་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཕབ་པའང་གང་
དང་སྤྱི་ཞིག་དགའ་དང་སྤྱི་གུ་པའི་རེ་དོགས་ཀྱི་སེམས་པ་ནི་ཡེ་ནས་མེད་པར། སྒྲོ་
གོས་ཡངས་པའི་རིག་པའི་གྲོགས་དག་ལ་རང་གི་འཆར་སྒྲོ་དང་འབྲེལ་པའི་སྒྲུང་གཞི་
ཙམ་སྤེལ་པའོ། །

ཞེས་ཨ་འབྲུག་དཀོན་མཆོག་ཏུ་འཛོད་པས་ས་རྩ་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སྒྲོབ་གཉེར་ཁང་ནས་

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༧ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡ ལ།

དཀར་ཆག

དྲི་ལྟར་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་ལམ་སྟོན་དང་པོ་དེ་མིའི་ལག་ལེན་པར་གྱི་སྟོང་ཆ་གསལ་བ་ཐབས་
གྱི་ཆ་ཀློན་དང་དགོས་པའི་སྟོར་ལ་དྲིས་ལན་འདེབས་མཁན་རྣམས་ཀྱི་མཆན་བྱང་།

༡༥ རྣམ་སྒྲིང་པོ་དེ་གྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་པ་དང་མཐོ་སྒོ་བ་གྱི་
དགེ་ཆན་ལྟ་ལུང་རྒྱལ་ལགས་ཀྱི་དྲིས་ལན། ༡༥

༡༦ སྟོང་བཅན་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་པ་དང་ཚྭ་པ་པོ་སྟུན་གེར་སྟོ་བྲོས་ལགས་ཀྱི་དྲིས་ལན།
..... ༡༧

༡༧ ཀེ་ཉི་ལེ་མཐོ་སྒོ་བ་གྱི་དགེ་ཆན་དང་ཚྭ་པ་པོ་རེ་མདོ་སེཆེ་ལགས་ཀྱི་དྲིས་ལན། ༡༥

དུས་སྐབས་དང་མཐུན་པའི་ནང་ཆོས་དང་ཆེན་རིག་དཔུང་བསྟར་བྱེད་པའི་དགོས་པ་དང་
བྱ་ཐབས་སྟོར་ལ་དྲིས་ལན་འདེབས་མཁན་རྣམས་ཀྱི་མཆན་བྱང་།

༡༩ རྒྱལ་ཕྱོགས་འགྲིམས་པའི་གཏམ་ཞེས་པའི་དེ་བ་ཕྱིང་ཚྭ་པ་པོ་དང་ཕྱི་སྒྲིང་བ་སྟོར་ཞིག་
གི་དགེ་ཆན་གེས་རབ་དང་རྒྱལ་ལགས་ཀྱི་དྲིས་ལན། ༡༩

༢༠ པོ་དེ་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་འགན་འཛིན་དང་སྤྱི་ལས་དབུ་རྒྱུ་དགེ་བཤེས་ལྟག་རྟོར་ལགས་
ཀྱི་དྲིས་ལན། ༢༧

༢༡ བར་བྱིན་རབ་འབྲམས་པ་དང་ཚྭ་པ་པོ་མཐའ་མ་དགོན་མཆོག་དར་རྒྱས་ལགས་ཀྱི་དྲིས་
ལན། ༢༩

རིག་ཆན་ཅི་ཅུམ་ལ་རིགས་གཅིག་རྟེན་འཛིན་སྟེད་སྤྱིང་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་དང་ཐབས་བྱས་
སྟོར་ལ་དྲིས་ལན་འདེབས་མཁན་རྣམས་ཀྱི་མཆན་བྱང་།

༢༢ རྣམ་སྒྲིང་པོ་དེ་གྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་འགན་འཛིན་དང་སྤྱི་བྱུང་ཚྭ་སྒྲིག་
པ་རྟོ་རྟེ་དབང་ཕྱག་ལགས་ཀྱི་དྲིས་ལན། ༢༢

མེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན།

༡༥ བོད་གཞུང་མེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་དང་ཡིག་བསྐྱར་པ་རྒྱུ་ཆེ་རིང་ལགས་
ཀྱི་དྲིས་ལན། ༥༧

༡༦ ཀེ་རིའི་རྩུང་ཡིག་དང་མཐོ་སྒྲིབ་ཀྱི་དགེ་ཆན་འབྲིང་བ་འཛིགས་མེད་ལགས་ཀྱི་དྲིས་ལན།
..... ༦༡

མི་རབས་གསར་པར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་བབ་དང་ལངས་ཕྱོགས་
སྒོར་ལ་དྲིས་ལན་འདེབས་བྱེད་མཁན་ནམས་ཀྱི་མཆན་བྱང་།

༡༧ བོད་ཀྱི་དུས་བབ་ཚོམ་སྒྲིག་པ་དང་ཚོམ་པ་པོ་ལུང་རིགས་རྒྱལ་ལགས་ཀྱི་དྲིས་ལན། ༦༥

༡༨ ཉམས་ཞིབ་པ་དང་ཚོམ་པ་པོ་སྒྲིག་སར་རྒྱ་སྐྱབ་ལགས་ཀྱི་དྲིས་ལན། ༧༡

༡༩ ཨ་རིའི་རྒྱུང་འབྲིན་ཁང་གི་གསར་འགོད་པ་དང་ཚོམ་པ་པོ་ཨ་མཆོག་ཆེ་རིང་སྐྱོད་ལགས་
ཀྱི་དྲིས་ལན། ༧༧

ནོར་མྱིང་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་
ནམས་ཞིབ་པ་དང་མཐོ་སྒྲོབ་ཀྱི་དགེ་ལྡན་ལྷ་
ཡུང་རྒྱལ་ལགས་ཀྱི་དྲི་ས་ལན།

དྲི་བ་དང་པོ། ང་ཚོའི་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་ཡལོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་
གཞི་དང་ལམ་སྟོན་ག་འདྲ་ཡིན་མིན་གནད་བསྐྱེད་ཤིག་གསུང་རོགས་ཞུ།

ལན། ཡལོང་ས་ཆེན་པོའི་བྱུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་ཆ་ཆང་འདི་ཡིན་ཅེས་
སུས་ཀྱང་ཆོག་ཐག་ཆོད་པོས་བཤད་བྱུབ་ཀྱི་མ་རེད། གང་གིས་ཟེར་ན། ང་ཚོའི་
ནམ་རྒྱུན་གྱི་བསམ་སྒྲོས་འཆོལ་ཞིབ་བྱ་ཡུལ་དེ་རྒྱབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་འཛམ་བུ་
མྱིང་བ་འདི་གཅིག་ཤིང་གཏད་པའི་དགོངས་གཞི་དེ་རེད་ལ། རྟོན་ངོ་མར་འདི་ནི་
ཁོང་གི་དགོངས་གཞིའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། ཆ་ཆང་དངོས་གནས་
པ་དེ་མིན། དེ་བཞིན་ནི་བདེའི་གཟེངས་ཏྲགས་ཀྱིས་མཆོན་ཡལོང་ས་ཆེན་པོའི་མཛད་
པ་འཕྲིན་ལས་ལ་ཆེ་བསྟོད་སྒྲ་ཆོགས་ཡུལ་གྱི་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་དགོངས་གཞིའི་
ཆ་ཤས་ཤིག་སྟེ་འཛམ་བུ་མྱིང་བའི་ས་སྐང་རིལ་པོ་འདིར་བཞག་པའི་མཛད་རྗེས་ཀྱི་
ཡུང་པོ་ཁོ་ནའི་ཆེད་ལས་གཞན་མིན།

འཛམ་བུ་མྱིང་བ་འདི་ལ་གཏད་པའི་བྱུགས་དགོངས་མཐར་བྱུག་པ་ནི་ཡལོང་
ས་ཆེན་པོས་དུས་རྒྱུན་གསུང་བཞིན་པ་དེ། སྤྱིར་ནས་འཛམ་མྱིང་ཞི་བདེ་དང་། རྩེ་
བྲག་ཆོས་ལུགས་པན་ཚུན་འཆམ་མཐུན་འདྲིས་གསེབ་ཐོག་ བོད་དོན་བདེན་མཐའ་
སེལ་རྒྱུར་བྱུགས་བརྩོན་གནང་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་གནང་ཡོད་པ་བཅས། མདོར་ན།

ནམ་མཁས་གར་བྱའི་གྱི་སྡོད་བཅུད་གཉིས་ནད་མཉམ་དམག་འབྲུག་གིས་མཚོན་པའི་
བཀྲ་མི་གིས་པ་གང་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་འདུན་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། འོན་ཀྱང་།
ཁོང་གི་ཞལ་ནས་ནམ་རྒྱུན། རི་རྩུབ་ནམ་མཁའ་གནས་པ་དང་། འཕྱོ་བ་ཇི་སྲིད་
གནས་གུར་པ། དེ་སྲིད་བདག་ནི་གནས་གུར་ནས། འཕྱོ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་སེལ་
བར་ཤོག ཅེས་གསུང་གི་ཡོད་པ་ལྟར། དོན་ངོ་མར་ཡགོང་ས་ཆེན་པོའི་བྲགས་
དགོངས་དངོས་གནས་པ་དེ་འཕྱོ་བྲུག་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མཐའ་དག་བདེ་ཞིང་སྤྲུག་
བསྐྱལ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ལ་གཏད་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། འཛམ་བུ་གླིང་འདི་གཅིག་
ཤུའི་ཆེད་དུ་མིན་པ་གསལ་པོ་ཡིན། འཛིག་རྟེན་འདིའི་ཆེས་མཐོའི་མཚན་བསྟོན་
ཞི་བདེའི་རྟགས་མ་ཐོབ་མཁན་གཞན་དག་དང་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་
མཚུངས་ཐབས་མེད་པའི་དགོངས་གཞིའི་བར་ཐག་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་འདི་ཡིན།

དེ་བ་གཉིས་པ། དེ་རྩུབ་ཤུའི་དགོངས་གཞི་ལམ་སྟོན་དང་པོད་མི་བྱིངས་
གྱི་ཤེས་ཚད་དང་ལག་ལེན་བར་ལ་སྟོང་ཆ་ཆེན་པོ་ཤོར་བའི་རྒྱ་མཚོན་ཅི་ཡིན།

ལན། སྤྱིར་ཡང་མིའི་རིགས་ཀྱི་གནའ་དེང་གི་སྤྱི་ཚོགས་གང་ལ་མཚོན་ནའང་།
དུས་ཀྱི་མཚམས་ཆོགས་གང་རུང་འེ་ནས་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་མི་སྣ་འེ་འབྱུངས་ཡོང་དུས།
དེ་ཡི་རྒྱ་ཆེའི་དགོངས་པར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོས་སྟོབ་མ་ཐུབ་པའི་དཀའ་ཁག་
ཅིག་ལྟག་གི་ཡོད་པ་དེ་ཡོངས་བྱའི་ཆོས་ཉིད་རྩུབ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། བར་
ཐག་གམ་སྤྲུག་བསྐྱལ་བའི་བསམ་སྒྲོའི་སྟོང་ཆ་དེ་བཞིན་ལས་སྒྲ་པོས་སྟོམས་ཐུབ་པ་
ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ནི་མ་འདྲ། མ་གཞི་ནས་མི་དང་མིའི་བར་བསམ་སྒྲོའི་སྟོང་ཆའམ་
བར་ཐག་ཞིག་ཤུང་དགོས་དོན་ལ། མི་སྣེར་སོ་སོའི་བསམ་སྒྲོའི་འཆར་ཡོངས་བརྒྱད་

རིམ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ནའང་། གཙོ་བོ་དེ་རང་གི་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་
ཤེས་རབ་དང་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་གཤིས་ཀ་གཉིས་ཀས་མི་དང་མིའི་བར་ལ་བསམ་སྒྲོའི་བར་
ཐག་དེ་བསྐྱུན་ཀྱི་ཡོད་ཟེན། བར་ཐག་དེ་བཞིན་ལས་སྒྲ་པོས་སྒྲོམས་ཐབས་མེད་
པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་རེད། དེ་ནི་དཔེར་ན། ང་ཚོས་རང་གི་མིག་མདུན་གྱི་ཡལ་པ་ས་
ཆེན་པོའི་ཞལ་གྱི་བཞད་མོ་བཞད་སྤངས་གཅིག་ཕུར་བསམ་སྒྲོ་རེ་བཏང་ཡང་ཤེས་
ཐབས་པ་ཡིན།

ཡིན་ནའང་། ང་ཚོས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ལ་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་སྦྲེས་བྱ་གང་ཞིག་
གི་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་བབ་ལ་གང་འཆམ་ཁད་ཉེར་གཏོང་བྱུང་བ་དང་། གཏོང་བར་
སྒྲོ་བའི་སྦྱོལ་གསལ་ནི་ཕྱོགས་གང་ཅིར་མདུན་བསྐྱོད་བྱ་བྱུང་ངེས་ཡིན་ལ། ཅིག་ཤོས་
དེ་དེ་ལས་ཐོག་འགོ་བཡིན། དེར་གི་ང་ཚོ་སྦྱོད་མི་རིགས་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་སྐབས་
མགོན་ཆེན་པོའི་དགོངས་གཞི་ངོས་འཛིན་དང་ལག་ལེན། ཉམས་བཞེས་ཀྱི་གནས་
ཚད་ཏུ་ཅང་དམའ་བོ་རེད། རྒྱ་མཚན་ནི། ང་ཚོས་སྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་མི་ལས་
ལྷག་པའི་ལྷ་ཟེར་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་བལྟ་ཡི་ཡོད་ལ། ལྷ་ཟེར་བ་དེ་འདྲ་རྩ་འཕྱལ་
སྒྲོ་བས་ཤུགས་སོགས་གང་གིས་ཀྱང་འགྲན་བཅོལ་མེད་པ་ཞིག་ལ་བསམ་གྱི་ཡོད་པ་
མ་ཟད། མིའི་རིགས་ཀྱི་ཅི་འདོད་ཐམས་ཅད་དཀའ་ཁག་མེད་པར་བསྐྱབ་བྱུང་བ་
ལྟ་བུ་ཞིག་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལྷ་རྩལ་འདི་ནི་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་སྦྲེས་
བྱ་གང་ཞིག་གི་དགོངས་བཞེད་སྒྲོ་བ་སྦྱོང་དང་ངོས་འཛིན། ལག་ལེན་བཅས་ཀྱི་འགོག་
ཀྱིན་ཆེ་ཤོས་དེ་ཡིན་སྐབས། སྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་གཞི་ལམ་སྟོན་
གྱི་སྒྲོ་བས་ཤུགས་གང་ཡོད་ཉམས་ལེན་བྱ་བ་ལ་ང་ཚོས་ངེས་པར་སྐབས་མགོན་རིན་

པོ་ཆེ་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་བྱུང་རྒྱུ་ནི་མ་མཐའ་ཆ་རྒྱུན་ཡིན་ལ། ཁོང་གི་
བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་དག་ནི་པ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱིས་རང་གི་བྱ་ལ་གནང་བའི་བྲང་དོར་
སེམས་གཏམ་ལྟ་བུ་ཞིག་དུ་མཐོང་སྟེ། ཁོང་གི་ཡང་དག་པའི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་
ཇི་བཞིན་མདུན་ནས་མདུན་དུ་བསྐྱོད་རྒྱུར་འབད་བཅོན་བྱ་དགོས་ཀྱི་འདུག

དེ་མེན། ལྷུབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ར་ཆོར་གནམ་གྱུ་བཟོ་མཁན་ཡིན་ལ།
གནམ་གྱའི་ནང་ནས་ཤམ་ལྟ་ལར་འབྲིད་མཁན་ཡིན་པ་མ་ཟད། དེ་ལ་རིན་པ་མི་
དགོས་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་གྱི་མུར་ནས་བསྐྱད་ན། ར་ཆོར་ལྷུབས་མགོན་ཆེན་
པོའི་བྱུགས་ཀྱི་དགོངས་བཞེད་ཤེས་རྟོགས་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐལ་བ་ནམ་ཡང་ཐོབ་རྒྱུ་
མ་རེད་ལ།

ཅི་སྟེ་དེ་ལྟར་གྱུར་ཆེ། ར་ཆོང་མི་རིགས་འདི་ནད་མཚོན་མུག་ཡམས་དང་།
འབྲུང་འབྲུག་ཞེད་སྣང་གི་འོག་ནས་ནམ་ཡང་ཐར་ས་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་རེད།

དེ་བགསུམ་པ། དེས་ན་སྟོང་ཆ་གསལ་བཟབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ཅི་འདུ་ཞིག་ཆང་
དགོས་པ་རེད་དམ།

ལན། འདི་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱོན་ཡོངས་སློབ་གསོའི་སྤྱི་ཚད་མཐོར་འདེགས་
སུ་གཏོང་བ་དང་མཉམ། ཁོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལྟར། ལམ་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་མི་ཞིག་ཡིན་
པའི་འདུ་ཤེས་རྟོག་དགོས་ཀྱི་འདུག ཆ་རྒྱུན་འདི་གཉིས་ཆང་སོང་ན་ད་གཟོད་གཞི་
ནས་ལྷུབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་གཞི་ལམ་སྟོན་ཇི་མཇི་བཞིན་པ་ཞིག་ཡོང་
དཀའ་ཡང་གང་དང་ཁད་ཉེའི་སྤྱིགས་སུ་གོམ་པ་སྟོན་མི་རེད།

སྤྱི་བཅན་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་པ་དང་ཚུམ་པ་པོ་སྒྲན་
ཤེར་སྒོ་གྲོས་ལགས་ཀྱི་དེས་ལན།

དེ་བ་དང་པོ། ང་ཚོའི་མཐོང་ཆོས་སྤྱི་བཅན་པའི་ཡལ་པ་མཆོག་གི་དགོངས་
གཞི་དང་ལམ་སྟོན་གཤམ་ཡིན་མེད་གནད་བསྐྱེད་ཤིག་གསུང་རོགས་ཞུ།

ལན། སྐབས་འདིར་ང་ཚོས་ཡལ་པ་སྤྱི་བཅན་པའི་སྒྲ་མའི་སྐབས་ཆེན་གྱི་དགོངས་
གཞི་དང་ལམ་སྟོན་ལ་བསམ་གཞིགས་དང་སྒྲུང་མོལ་གྱི་འགོ་འཇུག་དགོས་ན། ཁོང་
གི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་དགོངས་གཞི་དང་བར་ཐག་ཉེ་ཙམ་ཡོང་སྲིད། ཐོག་མར་རང་
ཉིད་གསར་བརྗེ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་ཞེན་སྣང་མེད་པའི་རིགས་པ་སྐྱེ་བ་ཞིག་གི་རང་
རྒྱལ་གྱི་གསར་གཏོད་ཐུབ་དགོས། དེ་བཞིན་ཡལ་པ་སྤྱི་བཅན་པའི་སྒྲ་མའང་བོད་
ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་བཅན་པའི་སྤྱི་བཅན་པའི་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཁོང་ལ་ཡལ་པ་
དབང་རིམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུ་ལྡན་པ་ཡོད་པ། དེ་བས་ཀྱང་ཆོས་སྤྱི་བཅན་པའི་འབྲེལ་
གྱི་གོ་གནས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཁོང་དང་ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་
གང་ཞིག་ཡིན་མེད་ཐད་གོ་བ་གཏན་ནས་སྒྲུང་ས་ན་མི་འགྲིག།

སྐྱེད་པར་དུ་ཡལ་པ་སྤྱི་བཅན་པའི་སྒྲ་མའི་དགོངས་གཞི་དངོས་ནི། ལྷན་གྲགས་
ཅན་གྱི་ཁོང་གི་བརྒྱུ་མཐོང་ཆོས་དང་མཇུག་མཐུག་ཅིག་ལས་གདོང་གཏུགས་གཅིག་
ལས་ཐད་ཀར་དུ་འཆོལ་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར། ཐོག་མར་ཡལ་པ་སྤྱི་བཅན་པའི་སྒྲ་མའི་སྤྱི་
བཅན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་པའི་སྤྱི་བཅན་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཤིང་ལྷན་པའི་དགོངས་
འཇིག་གསལ་བོ་ཡོད་དགོས་པའི་ཤིག་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོས་སྤྱི་བཅན་པའི་རང་ཉིད་

ཀྱང་ནི་དུལ་དང་ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་ཚུལ་དང་ཐུན་པའི་སྒོ་ནས་རང་རྒྱས་ཡོད་ཀྱི་བཞིན་
 ཉེ་དེ་རིང་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཆེས་མཚན་སྟན་ཆེ་བ་དང་། དུས་རབས་གིས་གི་
 ཕྱགས་བསམ་དང་སྤྱིང་སྤྱོད་བས་སུ་ཆགས་པའི་ཡལ་ས་ཏུ་ལའི་སྒྲ་མ་མཆོག་གི་ཕྱགས་
 གཤིས་དང་རང་བཞིན་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མིན་སྒྲེང་སྒྲོང་བྱེད་རྒྱུའི་དུས་བབ་ཅིག་
 ཡིན།

ཡལ་ས་ཏུ་ལའི་སྒྲ་མ་མཆོག་ནི་དུས་རྒྱུན་དུ་ཆོས་ལུགས་དང་། ལྷ་གྲུབ།
 མཚན་ཉིད་རིག་པ་སོགས་ཀྱིས་འབྲེལ་བཤད་དང་སྒྲུ་མཆོག་རྒྱང་པའི་འོག་འཇིག་
 རྟེན་དང་སྤྱི་ཆོགས། མི་སྒྲེར་ལ་བཟོ་བཅོས་དང་སྤྱི་གཤམ་ཁོ་ན་འཇོག་མཁན་
 ཞིག་མ་ཡིན་པར། དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཆ་དང་དོན་དངོས་ཀྱི་བབ། འགོ་བ་མའི་རང་
 བཞིན་དངོས་དང་འཆོ་བ་དངོས་ལ་གྱུས་བཀྱར། བཅི་འཇོག་དང་དང་ལེན་ནམ་དག་
 གནང་བུ་མཁན་ཞིག་སྤྱི་རྒྱུན་རིག་གཞུང་དང་དེང་རབས་ཀྱི་འཆོ་བའི་འགལ་
 འདྲ་སྒྲུ་མ་སྤྱི་གི་མཐུད་སྤྱོད་གལ་ཆེན་ཞིག་རྒྱ་ཆགས་ཡོད།

དེ་བཞིན་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གངས་གང་ལའང་སྒྲོ་བ་
 སྤྱོད་དང་། ལྷ་ཞིབ། དཔྱོད་འཇུག་གི་འགོ་འཇུགས་དང་དབུ་ཁྲིད་གནང་མཁན་
 ཞིག་ལས། སྤྱི་གས་གཅིག་གི་ཆབ་བཟུང་སྟེ་སྤྱི་གས་གཞན་ལ་ཆོད་འཇོན་དང་བཀའ་
 བཅད། མ་དགའ་བའི་ཁེངས་ར་གནང་མཁན་ཞིག་ནམ་ཡང་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད།
 གང་ལའང་སྒྲོ་འབྲེད་མཁན་དང་སྒྲུ་མང་གི་གོ་སྐབས་གསར་གཏོད་བྱུང་བའི་སྒྲོ་བ་
 དཔོན་ཆེན་མོ་ཞིག་ཡིན།

ཁོང་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་དངོས་ཡོད་ཀྱི་འཆོ་བ་ཆ་ཆང་བར་མེ་བ་བྲལ་བ་དང་

སྤྱི་སྤང་ཤོར་བའི་ལྷ་ཚུལ་འཛིན་མཁན་ཞིག་དང་། དངོས་ཡོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་
འཛིགས་སྤང་དང་སྤང་སེམས་འཆང་མཁན་ཞིག་མ་རེད་ལ། དེ་བས་ཀྱང་རྟོག་སྤང་
གི་འཛིག་རྟེན་ལས་དངོས་ཡོད་ཀྱི་འཚོ་བར་མཐོང་ཚུང་དང་བརྟན་བཙས་ཀྱིས་དོག་
རྗེས་གཏོང་མཁན་ཞིག་ནམ་དུ་ཡང་མ་རེད།

དུས་ནམ་ཡང་ཁོང་གིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་ལས་འགོ་བཤིའི་ཆེ་མཐོང་དང་རིན་ཐང་། སྤྱི་རྗེ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམས་སྟོབས་
ནི་ཆེས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཞིག་དང་། ཆེས་རྒྱལ་ཆེ་བོས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཞིག་ཏུ་ར་སྤྱོད་
དང་གསལ་བཤད་ཚོད་ལེན་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན།

གང་དུ་འང་འཛིགས་སྤང་དང་དཀའ་རྟོག་ཡོད་པ་དང་། གཉའ་གནོན་དང་
མནར་གཅོད་མྱོང་བའི་ཡུལ་དེར་མཉམ་གནས་དང་སྤྱོད་སྟོབས་སྤེལ་པ། ཕུགས་བསམ་
དང་སྤྱི་སྤང་འཚོལ་བ། མཇུག་བཤེས་དང་བཅེ་སེམས་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་འཚོ་བ་ལ་སྤྱོད་
མི་ཞུས་པར་མ་ཟད། ཁོང་ནི་གོ་ལ་འདིར་ཆེས་གདུག་རྩལ་དང་འཛིགས་རུང་གི་
དཀའ་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདུན་ལམ་དུ་ལངས་མཁན་གྱི་སྤྱི་རྗེ་དང་ཤེས་རབ་ཅན་
ཀྱི་དཔའ་རྟོད་ཅིག་ཡིན།

དེ་བཞིན་ཁོང་ནི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་འདས་ཟེན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཕྱོགས་སྟོན་
ཆ་ཆང་བྱེད་ཐུབ་མཁན་ཞིག་དང་། ད་ལྟ་བུའི་གནས་བབ་དངོས་ལ་ངོས་འཛིན་གཏིང་
ཟབ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ འབྲུང་འགྱུར་གྱི་སྒྲུང་དུ་རེ་བ་གསར་པ་འཛིན་ཐུབ་མཁན་
ཞིག་ཏུ་མ་ཟད། དུས་རབས་འདི་དང་འཛིག་རྟེན་འདིར་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་འགན་འཁུ་
དང་པོ་འབྲེར་མཁན་ཞིག་རེད།

དེ་བཞག་ཉིས་པ། དེ་ལྟ་བུའི་དགོངས་གཞི་ལམ་སྟོན་དང་བོད་མི་བྱིངས་
ཀྱི་ཤེས་ཚད་དང་ལག་ལེན་བར་ལ་སྟོང་ཆ་ཆེན་པོ་ཤིང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན།

ལན། ཐོག་མར་ང་ཚོའི་རང་སྤྲེང་ནས་དེ་བའི་འཚོལ་དགོས་པ་ཞིག་ཏུ་
མ་ཟད་རང་གི་ཁོར་ཡུག་ནས་དྲིས་ལན་རྒྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད། དེ་བཞིན་
ཁྱིམ་ཡོངས་ནས་གལ་གནད་ཆེ་བའི་རིམ་པ་ཁ་གསལ་ནས་སྤྱི་ལོ་ལྟར་རང་སྤྲེང་གསལ་ལ་ལྟ་ཞིབ་
བྱེད་དགོས་པའི་སྒོམ་ཡིན། དེས་ན་ང་ཚོས་པར་དུ་དེའི་རྒྱ་རྒྱུ་གཙོ་བོ་གནད་
ཁ་གསལ་གྱི་གྲུང་མ་བྱུང་བར་འཛོག་ཐབས་གཏན་ནས་མེད་པའི་རིགས་ནི། གཞི་
ཅའི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནི་ད་དུང་ཡང་མི་གཤིས་དང་ཤེས་ཡོན་ཐད་རང་འགུལ་རང་
སྟོབས་ཀྱི་གཞི་རྒྱ་རྒྱུགས་མ་བྱུང་བའི་གནས་བབ་ཞན་ས་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། སྟོབ་
ཆེན་གྱི་རྩ་རྒྱུལ་དང་བཀོ་སྤྲེང་གི་ཁོར་ཡུག་དག་ཀྱང་མགོ་སྤྱར་དང་ལུས་འདར་གྱི་
བྲན་གཡོག་གི་རྣམ་འགྱུར་དང་ཁ་བྲལ་མེད་པ། མཐོ་རིམ་གྱི་དཔོན་རིགས་དག་གིས་
གསུང་བཤད་ཁག་ཀྱང་བཀའ་སྟོབ་དང་བཀའ་བཀྲོན། གང་བྲན་བྲན་གྱི་ལམ་སྟོགས་
གུ་དོག་དང་དབང་ངོམས་རིང་ལུགས་གིག་ཏུ་བསྒྱུར་བཞིན་པ། མཁས་པའི་དབང་
ལྷན་ལེགས་སྤྱར་གནང་མཁན་དག་ཀྱང་། ཆན་རིག་དང་དེང་རབས་དཔལ་ཡོན་
ལ་མཐོང་རྒྱུང་དང་དོག་ཁྲིས་གཏོང་རྒྱར་དགའ་གོམས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱིས་
རྒྱུན་དང་།

གཞན་ཡང་སྐད་ཡིག་དང་། གོམས་གཤིས། རྩ་རྒྱུལ། དབྱེད་ཐབས། ཁ་
སྟོགས་སོགས་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཡག་ང་ས་ཏུ་ལའི་སྒྲ་མའི་དགོངས་གཞི་དང་སྤར་
ཁ་བྲལ་སོང་བ་མ་ཟད་སྤྱད་ཀྱང་རྒྱང་ཐག་རིང་དུ་འགྲོ་ངེས་ཤིག་རེད། གང་ཡིན་

ཞེན། བོད་པ་ཚོ་འཛམ་གླིང་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ཁ་ཕྱོགས་པ། ཚན་
 རིག་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ལས་ལྟ་མཚོད་རྒྱ་དང་། ལྷ་བསྟོད་རྒྱ། ལྷུ་ལ་ལྷ་གསེ་རྒྱ་སོགས་
 ལ་དགའ་གུས་དང་བྱིན་རྒྱལ་སྟོབས་རྒྱ་རྩེ་ལམ་ཆེན་པོ་འཛིན་མཁན་ཞིག་ཏུ་ཆགས་
 ཡོད། རྒྱ་བྱིན་འདི་དག་གིས་བོད་པ་ཚོ་ལ་གོང་ས་ཏུ་ལའི་སྒྲ་མ་དང་ཁོང་གི་རྒྱལ་ས་
 ཆེན་གྱི་དགོངས་གཞི་དང་རྒྱུད་ཐག་རིང་དུ་སོང་ཡོད་ལ། ལ་གོང་ས་མཆོག་གིས་
 ཀྱང་རྒྱལ་སྟོབས་དེར་བརྟེན་ཅིང་མཆར་ངང་རྒྱལ་ཕྱོགས་པ་ཚོས་ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་
 དངོས་དང་ཐག་ཉེ་ཙམ་ཡོད་སྟོར་གསུངས་སྟེང་བ་དང་། དེ་བཞིན་གྲགས་ཅན་གྱི་
 གསུང་བཤད་དང་བཀའ་ཚིམ་ཁག་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དང་ཁ་ཐག་ཏུ་ཅང་རིང་བའི་
 ཡུལ་ཡུང་ནས་ཐོན་བཞིན་ཡོད།

དེ་བགས་ལྟམ་པ། དེས་ན་སྟོང་ཆ་གསལ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཆང་
 དགོས་པ་རེད་དམ།

ལན། དེ་ནི་ཏུ་ཅང་གི་རྒྱལ་ས་བདེ་དང་རྒྱན་ལྡན་གྱི་འགྲོ་སྟངས་ཙམ་གྱིས་
 སློ་ནས་ཕལ་ཆེར་འགྲུབ་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་རེད་ལ། དེ་བཞིན་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་
 ཁག་དང་། དགོན་སྡེ་ཁག་ རིག་གཞུང་གི་སྡེ་ཆུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་བསྟོ་སྒྲུང་དང་
 དཔུང་བསྟར། སྟེང་ཆུང་དུ་བརྒྱུག་ཙམ་གྱིས་སློ་ནས་ཀྱང་འགྲུབ་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་
 ཡིན་པར། ཐོག་མར་དེའི་གཞི་རྩ་གལ་ཆེ་གོས་ནི་མི་སྒྲུར་སོ་སོར་སྤྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ལེགས་
 བྱང་དང་བཟང་སྟོང་གི་སྒྲ་ཆང་གཞི་བརྟན་པོ་ཞིག་དང་། ཆོད་ལོངས་པའི་མང་གཙོ་
 ཡི་རང་གཤེས་ཡང་དག་ཅིག་གནས་དགོས་པ། དེང་རབས་དཔལ་ཡོན་གྱི་རྒྱལ་སྟོབས་
 དེས་ཅན་ཞིག་ལྡན་དགོས་པ་རེད།

དེ་པ་བཞི་པ། དེས་པར་སྟོང་ཆ་དེ་དག་གསལ་དགོས་པའི་འཕྲུལ་ཕྱགས་
ཀྱི་གལ་གནད་གང་ཞིག་ལ་ཐུག་ཡོད།

ལན། སྟོང་ཆ་དེ་གསལ་དགོས་པའི་འཕྲུལ་ཕྱགས་ཀྱི་དགོས་དོན་དངོས་ནི།
འཇམ་གླིང་འདི་དོན་དམ་དུ་ཞི་བདེ་དང་འཕྲེལ་རྒྱས་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཏུ་སྡོམ་བྲིད་གནང་
རྒྱུའི་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་པོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ཆོས་
ལུགས་པ་དག་གིས། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ཆུ་རིག་པ་དང་སྲིད་དོན་མི་སྡེ་
དང་མཉམ་དུ། འཇིག་རྟེན་འདིའི་གལ་གནད་ཆེ་བའི་རིམ་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐད་
ཀྱང་འགན་འཁུར་དགོས་རྒྱུ་དང་། དེར་འཇུག་ལུགས་དང་མཉམ་ལས་ཀྱི་རྣམས་སྟོབས་
སྲེལ་དགོས་པར་སྐུལ་འདེད། ལྷག་དོན་དུ་ཆེས་འཇིག་རྟེན་དང་གཏོར་བཤིག་གི་
དཀའ་ལྷོག་འོག་ལྷག་པའི་པོད་རྒྱལ་ཁབ་དང་། པོད་ཀྱི་གནའ་པོའི་རིག་གཞུང་དང་
དཔལ་ཡོན། ཁོར་ཡུག་དང་བཟང་སྤྱོད་ལ་རང་དབང་གི་གོ་སྐབས་གསར་པ་ཞིག་
ཅོད་ལེན་དང་། མ་འོངས་པའི་པོད་དེ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་བསྟོན་གནས་གལ་ཆེན་ཞིག་
ཏུ་སྤྱང་འཛིན་ཐུབ་དགོས་པ་མོགས་ཀྱི་ལས་རིམ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ཐུག་ཡོད། གལ་
ཏེ་སྟོང་ཆ་དེ་གསལ་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན། འཇིག་རྟེན་འདིའི་མ་འོངས་པ་དེ་སྦྲར་ཡང་
དམག་འབྲུག་དང་གཉའ་གཞིན། འཐབ་ཅོད་དང་གཏོར་བཤིག་གི་དཀའ་ལྷོག་ཆེན་
པོ་ཞིག་ཏུ་རྒྱུད་རྒྱུ་དེ་ཆོག་ཐབས་གཏན་ནས་མེད་པ་ཞིག་དང་། དེ་བས་ཀྱང་པོད་
ཀྱི་མ་འོངས་པ་དེ་ཏ་ཅང་གི་འཇིགས་སུ་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟོན་མེད་རེད།

ཀེ་རི་མཐོ་སྒོ་བ་ཀྱི་དགེ་ནན་དང་ཚུ་མ་པ་པོ་
 རེ་མདོ་སེལ་ལགས་ཀྱི་དེས་ལན།

དེ་བ་དང་པོ། ང་ཆོའི་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་
 གཞི་དང་ལམ་སྟོན་གཉིད་ཡིན་མིན་གནད་བསྐྱེད་ཤིག་གསུང་རོགས་ལུ།

ལན། སྤྱིར་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་དང་ལམ་སྟོན་མཐར་ཐུག་
 འདི་འདྲ་རེད་ཅེས་བཤད་པའི་སྒོ་བས་པ་ཐུན་ལ་མི་འདུག་ཀྱང་། ངས་གལ་གནད་
 ཏུ་མཐོང་པའི་གནས་ཚུལ་གིན་ཏུ་མདོར་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཏུ་བཤད་ན། ཡགོང་ས་
 སྤྱི་བས་མགོན་ཆུལ་དབང་མཆོག་གིས་འཛམ་གླིང་མིའི་འགྲོ་བ་སྤྱི་ཡོངས་ལ་གིན་ཏུ་
 ཆོས་ཆེན་དང་ཉེན་ཁའི་རང་བཞིན་ཏུ་འཕྲད་བཞིན་པའི་དཀའ་འཛོལ་ཁག་ལྔ་སྟེ། ༡༽
 མི་འཛོར་འཕེལ་གྲུགས་དང་། ༢༽ ཆོས་ལུགས་འཐེན་འཁྲུང་། ༣༽ ཁོར་ལུག་
 གཏོར་སྐྱོན། ༤༽ དམག་འཁྲུག་ ༥༽ དཔལ་འབྱོར་ཁོད་མི་སྟོམ་པ་བཅས་ཀྱི་ཇ་
 དག་གི་དཀའ་འཛོལ་ནམས་འདི་དག་ནི། མིའི་ནང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་ཡིན་ནམ་
 བསམ་སྒོ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཆད་སྤྱོད་ན་རིག་པ་དང་དངོས་པོ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་
 མ་ཟེན་པ་ཟེར་ན་འདྲ། མིའི་མི་ཆེ་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡིན་གྱི་བྲན་གཡོག་ཏུ་གྱུར་
 ནས་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡིན་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆེད་ཏུ་པ་རོལ་པོའི་མི་ཆེ་དང་གཞི་རྩའི་
 ཐོབ་ཐང་ལ་གུས་ཞབས་གཏན་ནས་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་ལས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང་།

དེ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་བདེ་སྤྱུག་དང་མངོན་འདོད་རྒྱུད་པ་དཀྱིལ་སྤྱིང་ངམ་གཙོ་
 བོར་བཟུང་ནས་རང་གི་བདེ་སྤྱུག་དང་མངོན་འདོད་པ་རོལ་པོའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་མེག་

ཁྱའི་ཁྱོད་ནས་ལེན་དགོས་ཀྱང་ཡང་བག་ཚེད་པའི་རིས་བཅད་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་འདི་
ལས་འབྱུང་གི་ཡོད་པའི་རྩ་གནད་གསལ་འདོན་གྱིས། དངངས་སྐྱེག་དང་འཛིགས་
སྐྱེད་གི་དྲ་བར་ཁྱེད་པའི་མིའི་འགྲོ་བ་སྤྱི་ཡོངས་ལ་གོང་གསལ་གྱི་དཀའ་ཚུགས་
སེལ་བ་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོད་ཡོངས་དང་མི་སྐྱེར་པ་སོ་སོ་བཅས་ཀྱི་ངོས་ནས་བླང་དོར་
གང་དགོས། ཉུས་དང་སྐབས་ལ་རན་པའི་ལམ་སྟོན་ཟབ་ཅིང་བཟང་བ་གནང་གི་
ཡོད་ལྟམས། ཉུ་ལའི་ཐ་མ་མིའི་འགྲོ་བ་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱིས་ཞི་བདེའི་མཆོན་བྱེད་དང་།
ལུན་པར་སྟོན་མའི་འོད་སྐར་ཉུ་ལའི་འདི་ཕྱིའི་ལམ་སྟོན་དུ་བཀྲར་བའི་དངོས་ཡོད་
གནས་བབ་འདི་བྱུང་བ་རེད།

ཆོས་སྤྱོགས་ནས་བཤད་ན་ད་ལྟ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆེ་རབས་གཏན་གྱི་འདུན་མའི་
བར་ཟེར་ན་འདྲ། ད་སྐབས་གང་ཡང་མི་ཤེས་པའི་གནས་སྐབས་འདི་ནས་མཐར་
ཐུག་ནམ་པར་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་བར་གྱི་ལམ་སྟོན་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ། ཉུས་
རབས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ཞིང་། མིའི་ཁམས་དང་བསམ་པ་མ་འདྲ་བ་སོ་སོས་རང་
རང་གི་གནས་སྐབས་དང་འཆོམ་པར་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཆོག་པའི་བྱེད་ཐབས་དང་ནང་
དོན་སྒྲ་མང་གི་རང་བཞིན་ལྡན་པ་ཞིག་བཀའ་བསྩལ་ལམ་སྟོན་གནང་གི་ཡོད། དེང་
སྐབས་ཆོན་རིག་གི་རིག་གནས་དར་ཆེ་བའི་དུས་སྐབས་ཆོས་ལུགས་པལ་མོ་ཆེར་
འཛིག་ཉེན་གཞོད་འཆོ་འབབ་བཞིན་ཡོད་མོད།

ལགོང་ས་རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་མཁྱེན་དཔྱད་དང་མདུ་བྱུང་
པའི་བྱེད་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་ཆོས་ཆོན་རིག་ཅན་དང་རྒྱལ་སྤྱི་ཅན་དུ་བསྐྱུར་
ནས། ནང་ཆོས་དེང་རབས་ཤེས་ཡོན་གསར་པའི་དཔུང་གལ་དུ་གནས་ཐུབ་པའི་

གོ་བབ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པོ་བཟོ་གནང་ཡོད། ཆོས་པ་ཆོ་སྤྲུལ་རྒྱུན་གྱི་བྱེད་ཐབས་རྒྱ་
 ཕུར་འབྲིས་ནས་མ་བཟུང་པར་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་པའི་ཆོས་པ་རྣམས་མ་ཞིག་
 བྱེད་དགོས་པ་འདི་དུས་རབས་ཀྱི་འགངས་མཐུན་པའི་ལམ་སྟོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་ཆེན་
 ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་ཆོས་པ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་ན་འདི་དག་ཡགོང་ས་མཆོག་
 གི་ལམ་སྟོན་གྱི་གཙོ་གནད་ཆེ་བོས་དང་། ཆེ་བས་ཆེན་གྱི་མཇུག་རྗེས་ཡིན་པ་ངོས་
 འཛིན་ཞུ་དགོས་པ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག།

བོད་མི་རིགས་རང་ལ་མཆོན་ན་འདུལ་ཕྱགས་རྒྱུ་གསུམ་ལ་ཕན་ངེས་ཀྱི་ཆབ་
 སྲིད་དང་། ཤེས་ཡོན། ཕྱི་འབྲེལ། རང་སྲིད། འཕྲོད་བསྟེན། ཁོར་ཡུག་དཔལ་
 འབྱོར་བཅས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་འཛིན་སྐྱོང་བྱ་བའི་བྱེད་ཐབས་ཡོངས་རྫོགས་ཤིན་ཏུ་
 ཆོད་མཐོ་བོའི་ལམ་སྟོན་མཇུག་ཡོད། ལྷག་པར་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱང་ཐོག་ལམ་སྟོན་
 ལན་མང་མཇུག་པའི་དགོངས་གཞི་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི། ཕྱི་དངོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱང་ལ་སེམས་
 འོད་རིག་པའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་གཞི་རྩ་དགོས་པ་དང་། དེར་རབས་ཤེས་ཡོན་གྱི་འདབ་
 གཤོག་ལ་སྤྲུལ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་འདབ་གཤོག་གི་རྒྱུ་རྐྱེད་དགོས་པ་སྟེ། ཤེས་ཡོན་འདབ་
 གཤོག་གཉིས་ཟུན་གྱི་མི་རབས་ཤིག་གསོ་སྦྱོང་བྱ་བྱུང་དགོས་པ་ཡིན།

མདོར་ན། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཁོང་གིས་གཞི་རྩའི་མིའི་རིན་ཐང་གོང་མཐོར་
 གཏོང་བ་དང་། ཆོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་བར་མཐུན་ལམ་དམ་ཆོག་གཅིག་འབྲེལ་བྱ་
 བ་དེ་གཞིས་ལུས་བོད་མི་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོགས་ཀྱི་མགྱོན་ཆབ་པ་བྱ་རྒྱུ་བཅས་ནི་ཁོང་
 གི་མཇུག་འབྲེན་གྱི་དོན་སྤྱིར་གཙོ་བོ་ཡིན་ཚུལ་གསུང་བཞིན་པ་ལྟར་ལམ་སྟོན་ཡོད་
 ཆོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་བྱེད་ཐབས་སུ་མ་འདུས་པ་མེད།

དེ་བཀའ་ཉིས་པ། དེ་ལྟ་བུའི་དགོངས་གཞི་ལམ་སྟོན་དང་བོད་མི་བྱིངས་
ཀྱི་ཤེས་ཚད་དང་ལག་ལེན་བར་ལ་སྟོང་ཆ་ཆེན་པོ་ཤོར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན།

ལན། འཇིག་རྟེན་སྤྱི་ཡོངས་དང་བྱེ་བྲག་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་ཡུལ་ས་མཆོག་གི་
ལམ་སྟོན་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་ལག་བསྟར་བྱེད་ཐུབ་ན། འཇིག་རྟེན་འདིའི་འཁོན་
འགས་དང་དཀའ་རྙོག་ཡོངས་རྫོགས་སངས་ནས་ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་ཀྱི་འཆམ་
མཐུན་སྤྱི་ཆོགས་ཤིག་ཡོང་བུ་པར་དཀའ་ཆགས་གཏན་ནས་མེད་པར་མ་ཟད། ལམ་
སྟོན་དེ་དག་གི་ཉེ་བའི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཡང་། ང་ཚོའི་ད་ལྟའི་སྤྱུག་
བསྐལ་གྱི་འབྲུང་ཙུང་དཀའ་རྙོག་པལ་མོ་ཆེ་མེལ་བུ་བ་སྟོས་མ་དགོས་ཀྱང་། ཁོང་
གི་ལམ་སྟོན་དང་ང་ཚོའི་ཉིན་རེའི་ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་བར་ལ་གནམ་ས་
ལས་ཀྱང་རྒྱང་ཁད་རིང་བའི་སྟོང་ཆ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཤོར་ཡོད་པ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་
ཡིན།

འདི་ལྟར་སྟོང་ཆ་ཆེན་པོ་ཤོར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཅིག་ནི། བསམ་སྒྲུའི་
རྒྱ་ཁྲོན་དང་། དམིགས་ཚད་རིང་བྱུང་། མི་ཆེད་རིན་ཐང་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྟངས་
བཅས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་བྱུང་བ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཡུལ་
ས་མཆོག་གི་རྒྱ་བས་ཆེན་གྱི་མཇུག་པ་དང་ལམ་སྟོན་མཐའ་དག་གཞན་དོན་ཁྲར་ལེན་
དང་། ཀྱན་བྱུང་བུམས་བརྩེའི་གཞི་རྩ་ལས་ཐོན་པ་གསལ་གྱིན་ཀྱང་། ང་དང་ང་
འདྲ་བའི་མི་པལ་མོ་ཆེས་བྱ་བ་གང་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་ད་ལྟའི་འཕྲལ་སྐང་
གི་སྟོ་གོས་གཏམ་གསུམ་དམིགས་དོན་གཙོ་བོར་འཛིན་གྱི་ཡོད་པར་མ་ཟད། རང་
གི་མི་ཆེད་རིན་ཐང་ཡང་གྲུབ་དོན་དེའི་ཆེད་དུ་གཏོང་བ་ལ་འཕངས་སེམས་ཀྱི་བསམ་

སྒོ་གཏན་ནས་ཡོང་གི་མེད་ལ། རང་གི་ཁེ་ཕན་ཕྱན་བྱ་དེའི་ཆེད་དུ་གཞན་པའི་ལུས་སྒོ་གཏན་ནས་སྦྱོང་དང་བཅས་པར་འཆོ་བའི་ལས་བྱེད་པ་ལ་ཡང་བག་ཆ་མེད་པའི་ཉིན་མོངས་པའི་སྒོ་བས་པ་ངར་མ་ཞིག་ཡོད། འཇིག་རྟེན་གྱི་ལ་པོ་ལ་བདེ་འཇགས་མེད་པའི་རྒྱུ་རྩ་གཙོ་བོ་ཡང་འདི་ལ་བྱུག་གི་ཡོད།

མདོར་ན། སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ཁོང་གི་ལམ་སྟོན་མཐའ་དག་གཞན་ཕན་གྱི་གཞི་རྩ་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་གི་ཡོད་ཀྱང་། ང་ཆོའི་ལག་ལེན་གྱི་བྱ་སྦྱོང་ཡོད་ཆད་རང་རྒྱུད་པའི་ཁེ་ཕན་གཞི་རྩ་ལ་བཞག་ནས་ཚུམ་གྱི་ཡོད། ཁོང་གི་ལམ་སྟོན་དང་ང་ཆོའི་ལག་ལེན་བར་ལ་དེ་བག་ཆེན་པོ་ཞོར་བའི་རྒྱུ་རྩ་གཙོ་བོ་འདི་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད།

དྲི་བ་གསུམ་པ། དེས་ན་སྟོང་ཆ་གསལ་བྱུངས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཆང་དགོས་པ་རེད་དམ།

ལན། སྟོང་ཆ་དེ་གསལ་བ་ཐུབ་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་རང་གི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བ་ལ་གྱུར་གྱུད་ཡོང་གི་མེད་ན་ང་ཆོས་སྟོང་ཆ་དེ་སེལ་བྱུངས་བྱ་དགོས་པ་ཡོད་པ་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག འོན་ཀྱང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་མིན་དུས་ང་ཆོས་རྒྱུད་རིམ་ནས་འགོ་བརྩམས་ཏེ་སྟོང་ཆ་དེ་ངེས་པར་སེལ་བྱུངས་བྱ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། སྟོང་ཆ་དེ་སེལ་བ་ལ་ལྷོང་ས་མཆོག་ལ་ཞུགས་ཞིག་གི་དང་བ་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་མི་འགྲིག ངེས་པར་ཁོང་གི་ལམ་སྟོན་གྱི་དགོངས་གཞི་རྒྱུ་ལས་པ་ཞིག་ཉོགས་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལ་ངེས་པར་གེས་ཡོན་སྒོ་བ་སྦྱོང་བྱ་དགོས། འོན་ཀྱང་ང་ཆོའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་དུ་འཆར་ཅན་ཅམ་མ་གཏོགས་གེས་ཡོན་སྒོ་བ་སྦྱོང་ལ་གཅིག་ཏུ་འབད་

པ་དགོན་ཁིང་། ཤེས་ཡོན་སྒྲོབ་སྒྲོང་བྱེད་མཁན་ཡོད་པ་རྣམས་ལས་ཕལ་མོ་ཆེ་ཤེས་
ཡོན་སྒྲོབ་སྒྲོང་སྟོ་གོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་ལས། རང་གི་ཤེས་རྒྱུད་དང་ཀུན་སྒྲོང་
ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་ཤེས་ཡོན་སྒྲོབ་སྒྲོང་བྱེད་མཁན་སྟེ་མཐའ་ཙམ་
རེད། འདི་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་པོད་
མི་རྒྱུད་པ་ལ་འཕྲད་པའི་གོད་ཆག་དམིགས་བསལ་བ་དེ་འདྲ་རེད་བསམ་གྱི་མེད།
འདིའི་རྒྱན་རྩ་རྣམས་འཛོག་གིས་དེང་སང་ཡར་རྒྱས་ལ་སྟེ་བས་པའི་དངོས་པོའི་དཔལ་
ཡོན་གྱི་འདུ་འཛིའི་གཡེང་བ་མང་དུགས་པ་རེད།

གསལ་པོ་བྱས་ནས་བཤད་ན་ང་ཚོས་རང་གི་སེམས་དང་འདུ་ཤེས་ལ་རང་
ཉིད་ཀྱིས་སྟངས་འཛོན་བྱེད་བྱབ་ཀྱི་མེད་པ་འདི་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་ལམ་སྟོན་དང་
ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་བར་ལ་དེ་བག་ཆེན་པོ་ཤིར་པའི་གཞི་རྩ་གཙོ་བོ་ཞིག་
ཡིན། ང་ཚོའི་བོད་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཡགོང་ས་མཆོག་ལ་དད་པ་ཞུ་སྟངས་
དེ་རྒྱུད་ལ་མཆར་ཅན་ཞིག་ཡིན། སྤྱབས་མགོན་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཁྱོད་མཆེན་
ཅས་རང་གི་ཆེ་འདི་ཕྱིའི་ལས་འགན་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་དབུ་ལ་སྤྱངས་
པ་མ་གཏོགས། རང་ངོས་ནས་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆའི་བཀའ་སྒྲོབ་ཀྱི་དགོངས་དོན་རྟོགས་
ཐབས་བྱེད་པ་དང་། དེའི་ནང་དོན་རང་གི་རྒྱུད་ཐོག་ཏུ་གླངས་ནས་ཉམས་ལེན་བྱེད་
ཞེ་བྱབ་བཞུ་མཁན་ཤིན་ཏུ་དགོན་པོར་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། འཕགས་པ་བླགས་མེ་ཆེན་
པོའི་རྣམ་སྤྱུལ་དགེ་སྦྱོང་གསེར་གྱི་ཉི་མ་འདྲ་བོ་ཁོང་བྱམས་བརྩེ་དང་བླགས་མེའི་བདག་
ཉིད་ཡིན་པ་བཤད་མ་དགོས་ཀྱང་། སྤྱབ་རྣམས་སྤིག་པ་རྒྱུ་ཡིས་མི་འབྱུང་ཁིང་། འཕྲོ་
བའི་སྤྱུག་བསྐལ་ཕྱག་གིས་མི་སེལ་ལ། ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སྟོ་མི་རུས། ཚོས་

ཉིད་བདེན་པ་བརྟན་པས་གྲོལ་བར་འགྱུར། ཁང་ཆོས་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་ལམ་སྟོན་ལ་སློབ་སྦྱང་དང་ཉམས་ལེན་མ་བྱས་པར། ཁོང་ལ་བྱམས་བརྩེ་ལྡན་པ་རྒྱུད་པས་ང་ཆོའི་དགོས་དོན་འགྲུབ་མི་ཐུབ་པ་ཤེས་དགོས་པ་གཤམ་ཆེན་པོ་རེད།

དེ་བ་བཞི་པ། དེས་པར་སྟོང་ཆ་དེ་དག་གསལ་དགོས་པའི་འཕྲལ་ཕྱགས་ཀྱི་གལ་གནད་གང་ཞིག་ལ་ཐུག་ཡོད།

ལན། གོང་དུ་རོབ་ཅམ་བཤད་པ་ལྟར་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་ལམ་སྟོན་དང་ང་ཆོའི་ཉིན་རེའི་ལག་ལེན་བར་གྱི་སྟོང་ཆ་འདི་གསལ་མ་བྱུབ་པ་ཡིན་ན། མིའི་འགྲོ་བ་སྤྱི་ཡོངས་ལ་འཕྲད་བཞིན་པའི་དཀའ་རྒྱུ་ཁག་ལྟ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གི་དུག་ཅ་ཇེ་འཕེལ་དུ་གྱུར་ནས་མི་ཡུལ་འདི་དཔྱལ་ཁམས་ངོ་མ་ཞིག་དུ་འགྱུར་བ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་ཞིག་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེང་སང་གི་གནས་སྟངས་འདིའི་ཐོག་ནས་མུ་མཐུད་དེ་སོང་ན། བདེན་པ་དང་བརྩེ་བའི་རིན་ཐང་ཡོངས་སུ་བརྒྱགས་ནས་གནད་དོན་ཆེ་ཕྱ་ཡོངས་རྫོགས་དཔལ་འབྱོར་དང་དམག་དཔུང་གི་སྟོབས་ཀྱགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐག་གཅོད་དགོས་པར་ཆགས་ཀྱི་རེད། རྒྱབས་དེར་སེམས་ཅན་དུད་འགྲོའི་རིགས་ཅམ་དུ་མ་ཟད་ཉམ་རྒྱུད་གི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་རྫོགས་འཛིག་རྟེན་འདིའི་སྐང་ན་གསོན་གནས་བྱེད་པའི་རེ་བ་ཕལ་ཆེར་ཡོད་རྒྱུ་མ་རེད་ལ། སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་ཁོ་ཆོ་ཡང་ལྷ་ཕྱི་མ་གཏོགས་གཡུལ་འབྲུགས་བྱེད་དེས་གིང་། མཐའ་མ་འཛིག་རྟེན་ཡོངས་རྫོགས་རྩལ་ཕྱན་གཅིག་གི་ཞལ་ཟས་སུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པ་གཏན་ནས་མ་རེད། ངས་ངན་ངན་བཤད་པ་མིན་ཡང་རང་གི་མང་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བ་ཅམ་ཡང་རང་འགོ་འབྱོངས་དཀའ་བའི་བྱང་ཀོ་རི་ཡ་ཚུན་ཆད་ཀྱིས་རྩལ་ཕྱན་མཆོན་ཆ་

གསར་སྐྱུན་བྱས་པ་འདིས་ཅི་ཞིག་མཆོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ངའི་མཐོང་ཚུལ་བྱས་ན་གནས་ཚུལ་འདིས་རྒྱལ་ཁབ་ཡལ་མོ་ཆེའི་བསམ་སྒྲིའི་ནང་རང་གི་བདེ་འཇགས་དང་བརྟན་ལྗིང་དམག་དོན་དང་མཐའ་ན་རྩལ་ཕྱན་མཆོན་ཆ་ལ་བརྟན་དགོས་པའི་ངོས་འཛིན་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་གསལ་པོ་མཆོན་གྱི་འདུག་བསམ་གྱི་ཡོད།

འོན་ཀྱང་ཡགོང་ས་སྐབས་མགོན་ཁོང་གི་བཀའ་བློན་གྱིས་འཇམ་སྒྲིང་གི་མཁས་པ་དང་། སྤྱད་དོན་པ། དཔལ་འབྱོར་ཅན། ཆན་རིག་པ། མང་ཆོགས་དུས་མ་བཅས་མང་པོ་ཞིག་གི་བསམ་སྒྲོམ་གོང་གི་ངོས་འཛིན་དེ་ཉིན་དུ་ནོར་འབྲུལ་ཡིན་པའི་གོ་བདེ་འཕྲོད་ངེས་ཀྱི་གོ་ཏྲོགས་ཤིག་གནང་བྱུང་ཡོད་སྟབས། མ་འོངས་པའི་འཇམ་སྒྲིང་འདི་ལ་རེ་བ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཡང་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག།

ནུབ་ཕྱོགས་འགྲིམས་པའི་གཏམ་ཞེས་པའི་དེ་བ་ཕྱེད་རྩོམ་པ་
 པོ་དང་ཕྱི་སྤྱི་དང་བ་སྒྲོལ་ཞིག་གི་དགེ་ཆུང་ཤེས་རབ་
 དར་རྒྱས་ལགས་ཀྱི་ངེས་ལན།

(གསལ་བཤད། གསལ་གྱི་ངེས་ལན་ཁག་ཏུ་དགོས་དང་གལ་ཆེ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་འགའ་
 འབྱུང་ངེས་ཀྱང་དེ་དག་ཆོག་གི་སྒྲི་ཚུལ་ཙམ་ལས་སྒྲོ་བ་སྒྲོན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་བདར་བཀྲལ་ན་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན།)

དེ་བ་དང་པོ། དུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་བ་བལ་གཞིགས་ཏེ་ནང་ཆོས་དང་ཆོན་
 རིག་གཉིས་ལ་ངོས་འཛིན་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས།

ལན། ནང་ཆོས་དང་ཆོན་རིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཇི་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་དང་བྱས་པ་ཙམ་
 ཞིག་ལ་གལ་ཆེའི་དོན་འབྲས་དེ་ཙམ་ལྡན་མེད་པར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་ང་ཚོར་དམར་ཁྲིད་
 ཐེངས་མང་བྱས་སོང་། གང་ལྟར་གཙོ་དོན་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་རང་ངོས་ཀྱི་བྱེད་རྒྱས་
 དང་ཟབ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཙམ་ལ་སྒྱུ་ལ་ཤུགས་དེ་ཙམ་མི་ལྡན་པར་ངེས་ཤེས་འདྲོངས་
 རྒྱུ་དེ་རེད། འགྲོ་བ་མིའི་དངོས་ཡོད་འཆོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲིད་གནད་དུ་ཆེ་བཞི་བྱེད་
 པོ་དག་གི་གཞི་རྩའི་འདུ་ཤེས་དང་བྱ་བ་དངོས་ཀྱི་བར་ལ་བསམ་བཞིན་དང་བསམ་
 བཞིན་མ་ཡིན་པར་བྱུང་བའི་སྒྲོང་ཆ་དང་ཡིད་མི་སྒྲོ་བའི་འགལ་འཛོལ་གྱི་རིགས་
 དེ་ཆོ་རེད།

ང་ཚོ་སྤྱི་ཡོད་ཡང་གང་དང་ཅི་ལ་ངོས་འཛིན་བཟང་ངན་ཅི་རིགས་སུ་བྱ་ཆོག་
 པ་ནི་སྒྲོས་མ་དགོས་པ་ཞིག་སྟེ། རྒྱ་གཟུ་པོར་གནས་པར་སྒྲོ་བ་ཞིག་ཡིན་ན། རང་

ཉིད་ཀྱི་འཆར་སྒྲུང་དང་སྒྲོང་སྒྲུང་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་དུས་དང་སྐབས་མི་འདྲ་བ་
དག་ཏུ་བྱ་དངོས་ཐམས་ཅད་པན་གནོད་ཅི་རིགས་སུ་སྒྲུང་རུང་བཞི་བསྟོན་མི་ཞུས་
པ་ཞིག་ཡིན། གང་ལྟར་དེ་དག་མཐུན་པར་སྤྱད་ན། དེ་དག་འཕྱར་སྤྱོད་ཀྱི་གཤོག་
ཟུང་ཆ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འདེགས་གིང་། ཡོད་
ཆད་ཡིད་དུ་འོང་པའི་ནམ་པར་བསྐྱར་བར་མ་ཟད། དེ་དག་ལ་འཆོལ་བ་འབྲས་ཡོད་
དང་རྟེན་པ་དོན་ལྡན་དུ་བྱེད་པའི་ཁྱད་ཡོན་ངོ་མཆར་བ་རེ་ལྡན་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་ཆོག་
གལ་ཏེ་ཐོག་ན། གཉིས་ཀྱི་ཡང་ཆེས་རྩོག་འཛིང་ཆེ་ཞིང་སྒྲ་ནག་མ་ཉག་གཅིག་འདེན་
པའི་ཆ་ལག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཡིད་ཆེས་བྱ་ཆོག།

མདོ་དོན་ནི་འདྲ་ཤེས་འཛིན་སྒྲུངས་དང་ལག་ལེན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་སྤྱར་ཏེ་
མཐུན་པར་སྤྱོད་རྒྱ་དེ་རེད། དེ་ནི་ནང་ཆོས་དང་ཆོན་རིག་ཅམ་དུ་མ་ཟད་ཐམས་
ཅད་ལ་ཁྱབ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། བསམ་གཞིག་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཆོས་ཤེས་བྱུང་
པ་ནི། བྱེད་པའི་སྒྲོར་བ་མ་ཞུགས་པའི་བྱ་དངོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་ངོས་ཅམ་ནས་
སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་ལས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཞུས་པ་ལྡན་མེད་པ་དེ་རེད། དེ་ལྟ་ན་ང་ཆོས་
ནམ་དུ་ཡང་གནད་ཆེ་ས་དེ་པོར་མི་རུང་སྟམ།

དེ་བགཉིས་པ། བྱ་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོན་རིག་དང་ནང་
སེམས་དོན་རིག་པ་གཉིས་དཔྱད་བསྐྱར་བྱེད་པའི་དམིགས་ཆ་དག་ཡིན་ནམ།

ལན། སྤྱིར་ན་འདྲ་ཤེས་ཆེན་པོ་དག་གམ། ལྟ་བུ་བཞེན་པོ་དག་ ཡང་ན་
བྱེད་ཐབས་ཆེན་པོ་དག་ལ་དཔྱད་བསྐྱར་བྱ་རྒྱ་ནི། ལྟ་བུ་དོན་ཡིད་ཆོམས་པ་ཞིག་
རྟེན་རྒྱ་དེ་ལོས་ཡིན། དེ་ལ་ཡང་འདིར་དགོས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཐོས་

གཏོང་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་འདོད་སེམས་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་ཤུལ་བཞག་གི་དོན་
 འབྲས་གསལ་པོ་རེ་འཛིག་རྟེན་འདིར་འཛོག་རྒྱ་དེ་རེད། བསྐྱུས་ན། རང་སྒྲོམ་
 འདོར་ཞིང་མིག་རྒྱང་བསྐྱང་རྒྱ་དེ་རེད། དེ་དག་ཀྱང་བྱབ་ཆད་ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་
 ལ་བརྟེན་རྒྱ་མ་གཏོགས་སྒྲོ་སྒྲུག་དོག་པོའི་ཁོང་དུ་ཤོང་བའི་གནད་དོན་ཞིག་མ་རེད།
 ཡང་གཅིག་བཤད་ན། དབྱུང་བསྐྱར་ཅམ་ནི་ཤེས་ཡོན་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཅམ་དུ་འགྱུར་
 བ་ལས་འཛོ་བའི་དགོས་མཁོར་མི་འགྱུར། འགྲོ་བའི་རིགས་གང་དང་སྤྱུ་ལ་མཆོན་
 ནའང་གཅིག་མཚུངས་སྤྱི་ཡོད་པ་ནི་རྣམ་སྤྱེས་ཀྱི་འདོད་འདུན་རྟེ་གསལ་བཤད་མི་
 དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་ཀྱན་གྱི་དམིགས་གཞིར་གཞག་ཆོག
 འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱེད་པོས་ཐོག་མར་ལུས་བྱས་ཤིང་ལུས་ལ་སེམས་སྦྱིན་པ་དེ་སྦྱབས་
 མགོན་ཁོང་གི་རྩས་ཉིས་ཤིག་དུ་བརྩིས་ཆོག་སྟེ། གལ་ཏེ་དེ་རྩ་བུའི་རྩས་ཉིས་ཆེན་
 པོ་དེ་བྱང་མེད་ན་ང་ཆོས་འདི་རྩ་བུའི་སྐྱེང་སྒྲོང་མང་པོ་ཞིག་བྱ་དགོས་དོན་མེད། ལུས་
 ཡོད་པས་ལུས་ཀྱི་མཁོ་བ་གཙོ་ལ། སེམས་ཡོད་པས་སེམས་ཀྱི་མཁོ་བ་འང་གཙོ། ལུས་
 སེམས་གཉིས་འབྲེལ་བས་ཀྱང་དེ་མཚུངས་སྤྱི་བས་མ་དགོས་པར་སེམས། འཛིག་
 རྟེན་གྱི་འདུར་རྒྱག་དང་དགའ་སྐྱུག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གནད་དོན་འདི་ལ་ཐུག་ཡོད།
 དེ་རྩ་ན་གནད་དོན་འདིས་ཀྱན་ལ་སྒྲོམ་ཆོག་འཛོག་བྱབ་སྟམ།

འི་བགས་ལ། དེ་རྩ་བུའི་རིག་ཆོན་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་ཡོང་བའས་སྤྱི་
 ཁོར་ཡུག་ཇི་རྩར་བྱས་ནས་བསྐྱུན་དགོས།

ལན། འདི་ནི་ཏ་ཅང་འཕྲིས་དྲགས་ཤིང་དོན་སྤྱིར་ཟབ་པོའི་འི་བ་ཞིག་རེད།
 གང་རྩར། སྤྱིར་སྤྱོད་པ་ནི་ཁོར་ཡུག་རེད་ལ། དཀྱེལ་ཡངས་ནི་སྤྱིར་སྤྱོད་པ་ཀྱི་

ཉེན་གཞི་རེད། ང་ཚོའི་ཚོ་སྤྱུག་དོག་པའི་སྤྲུལ་སྤྱུག་གིས་འཁྲུམ་དགོས་བྱུང་ལ། མྱོང་
ཅའི་མ་ལག་རྒྱས་མ་བྱུང་པའི་ཉེན་གྱིས་ཁ་མལ་ནས་ཁ་མལ་དུ་གནས་དགོས་བྱུང་།
ཡར་བསྐྱེད་གཏན་དུ་མ་བྱུང་པའི་རྩ་བ་ཡང་དེ་དག་རེད།

དེ་ཡང་གཞན་གྱི་བ་དང་གཞན་གྱི་བྱས་པ་སོགས་ལ་སྤང་ཞིང་སྦྱིབ་པའི་སྦྱི་
ཚོགས་ཀྱི་སེང་རས་དུད་དེག་མའི་རིགས་ཀྱན་མང་ནས་བཞིག་སྟེ་མཁོ་རྒྱུ་རོ་པོ་
གསལ་ཞིང་ཐིངས་པར་གྱུར་པ་ན། ད་གཟོད་གང་དང་ཅི་ཞིག་ལྟན་གནས་འཆོ་རྫོད་
བྱུང་པའི་གདེང་རྟེན་ཅིང་དེ་མཚུངས་སུ་ཚོས་གཏོང་དང་ངོས་ལེན་འཛོལ་མེད་དུ་
བྱེད་པའི་སྦྱིང་སྦྱོང་བས་བསྐྱེད་བྱུང་།

དེ་ཡང་རང་རྩོམ་རྟོག་རྒྱུན་དང་ཤེས་བྱ་གསལ་གཏིང་གི་དྲ་བ་ན་རྒྱང་ལག་འདར་
ཞིང་ཚོས་གཞི་མི་འདྲ་པའི་ཆགས་སྤང་གི་མིག་ཤེལ་གྱིས་སྦྱེས་པས་བྱིན་པའི་ལྟན་
སྦྱེས་ཐོལ་མེད་ཀྱི་མིག་རས་དྲངས་མ་དག་བསྐྱིབས་པའི་སྦྱེ་བོ་སུ་ཡིན་ཡང་དེ་དག་
ལ་ཀྱན་པན་མཐུན་སྦྱོར་གྱི་དབང་ཅ་བྲལ་བས། དེ་དག་གི་མིང་བྱང་ལ་ཐུར་དུ་དམར་
ནགས་བཀོད་དེ་ཇི་སྲིད་ལྟར་མེད་དུ་མ་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ངལ་གསོའི་གནས་སྦྱིན་པ་
ནི་ཆེས་ཐོག་མའི་གོམ་སྤྲུལ་དང་པོ་དེ་རེད། འདི་ལ་གསར་བརྗེ་ཞེས་བཏགས་
ཀྱང་རུང་བར་མཛོད། དེ་ལྟ་ན་དམིགས་གཏད་སནི་ཐོག་མར་ཡུལ་ཉིད་ལ་ཨ་འཐས་
སུ་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་དོར་བའི་བྱུལ་དུ་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡུལ་ཅན་གྱིས་ཇི་ལྟར་
བསྐྱར་བའི་ཐབས་ལ་དུང་བ་འབྲིན་དགོས་ལ། རྒྱགས་ལམ་གྱི་ཁྲག་སོ་དག་ན་གོམ་
ཞིང་ཡངས་པོར་ལེན་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་གཞོད་པའི་རིགས་གང་ཡིན་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་
གཙང་བསལ་བྱ་དགོས། འདི་ནི་འབྲེལ་བ་མི་གསལ་བའི་རྫོད་པ་བྱུང་དུ་ཞིག་སྟེ་

ཞིབ་དུ་བསམ་དགོས་པའི་གནས་སུ་མཐོང་ངོ་། །

ད་དུང་ཕྱིགས་གཞན་ཞིག་ནས་བསམས་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་རང་གིས་བརྟུན་ཞིང་ཚོ་ངར་བཏོན་ཏེ། མི་ཉིད་མི་དང་མིའི་ཁྲད་པ་ཉིད་མིའི་ཁྲད་པར་གནས་པ་དག་བརྟན་དུ་དང་མ་གནས་པ་རྣམས་གནས་པར་བྱས་ཤིང་། རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་རང་གིས་བསྐྱར་ཏེ་རང་གི་འདྲེན་པ་རང་ཉིད་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་མགོ་པོ་རང་གིས་བརྟན་ཏེ་རང་ཉིད་རང་གི་མགོན་དུ་བསྐྱར་དགོས་པ་དེ་ཡང་བརྟུན་ཏེ་མི་རུང་པའི་དོན་ཞིག་དུ་མཐོང་། མདོར་ན། བསམ་གཞིག་ལ་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་སྒྲིབས་སྒྲིན་དགོས་པར་མ་ཟད། ཁ་དང་སྙིང་གི་བར་དུ་རྒྱང་ཐག་དེ་ཅི་མ་འཛོག་མི་རུང་ནི་གལ་ཆེན་ལས་གལ་ཆེ་བའི་དོན་ཞིག་དུ་འཁྲུམས་སོ། །

དེ་པ་བཞི་པ། ཕྱི་ནང་གི་རིག་ཆ་ན་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་མཉམ་བསྐྱེད་བྱས་ན་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གཙོ་སྒྲིག་ཆགས་སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ལུག་ཀུན་ལ་ཕན་ཉུས་ཀྱི་གྲུབ་དོན་གང་འདྲ་ཞིག་འཛོག་གྲུབ་པའི་ཚོད་དཔག་བྱེད་གྲུབ་བཅ།

ལན། རེ་བ་ནི་ཆེ་སྒྲིག་དང་། ཆེ་སྒྲིག་ནི་རིན་ཐང་རེད། རིན་ཐང་ནི་དོན་སྙིང་ལས་གྲུབ་སྟེ། སྙིང་པོ་བྲལ་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་མི་འདོད། གང་ལྟར། ཆོས་ཆ་ན་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྲུབ་མིན་དང་བྱ་མིན་གྱི་གྲུང་སྒྲོང་དེ་ད་དུང་ཡང་མཇུག་བསྒྲིལ་མེད། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཤེས་པ་དགོན་ཞིང་མི་ཤེས་པ་མང་ལ། རྩན་པ་མང་ཞིང་བདེན་པ་དང་དང་ཚུགས་དགོན་པ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་ཉགས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་དཔྱད་ལ་ནོར་བུ་མེད་ཁེད་ཁར་ཕྱིགས་སུ་སྦྱང་།

ཞིང་སྤྱོད་པ་ལ་ཞེན་པའི་སྒྲུབ་ས་ཀྱིས་ལོས་ཡིན།

གལ་ཏེ་ཀུན་ནས་སྒོང་བྱེད་ཀྱི་སེམས་ལ་ཅི་ཞིག་གི་ལྟ་མ་ཞུགས་ན། ཆོས་
ཚན་གཉིས་མཉམ་གནས་བྱུང་འབྲེལ་བྱུང་ཆོ། ལྟོད་བཅུད་ཀུན་ལ་དགེ་མཚན་སྒྲར་
ལས་སྒྲག་པ་ཞིག་འབྱུང་རྒྱ་ནི་སྒྲོས་མེད་རེད། དེ་ལ་ཐོག་མར་གང་ཞིག་རང་གི་
ཡིན་སྒྲུལ་པ་དང་ཅི་ཞིག་གཞན་གྱི་རེད་སྒྲུལ་པའི་འདྲ་ཤེས་དག་ཀྱང་ཆུང་ནས་གཏོར་
དགོས། ཆོས་པས་གཞན་དོན་ཟེར་ཡང་གཞན་ལ་དོག་བརྩེས་གཏོང་ཞིང་། འཇིག་
རྟེན་པས་རང་ཉིད་ཟེར་ཡང་རང་ལ་སྒྲུང་མེད་བྱེད། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྩེད་པའམ་
ཡིད་རྟོན་མ་བྱུབ་པ་ནི་རང་བྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་རེད་ལ། ཀུན་གྱིས་མཐོང་མ་བྱུབ་པ་
ནི་མིག་སྤེལ་གནས་ལུགས་རེད། འདི་དག་ཀྱང་བསམ་དགོས་པའི་གནས་དག་རེད་
སྒྲུལ། གཟུར་གནས་སྒོ་ལྡན་དོན་གཉིར་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཏམ་ལ་ཆོས་པ་དང་
འཇིག་རྟེན་པ་སུ་ཡིན་ཡང་དོན་ཡོད་པར་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེའོ། །

མཇུག་མཐར། རྟོང་ས་པ་མཆིས་ན་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་ལ། ཡིད་དུ་འབབ་ན་སྤི་
ཞུར་འཛིན་ནོ། །

ཐོད་ཀྱི་དཔེ་མངོན་ཁང་གི་འགན་འཛིན་དང་སྤྱི་གསུང་བསྐྱར་
དགེ་བཤེས་ལྷག་ཏོར་ལགས་ཀྱི་དེས་ལན།

དེ་བ་དང་པོ། དུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་བབ་ལ་གཞིགས་ཏེ་ནང་ཆོས་དང་
ཆོན་རིག་གཉིས་ལ་ངོས་འཛིན་ཅི་ལྟར་བྱེད་དགོས།

ལན། དུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་བབ་ལ་གཞིགས་ཏེ་ད་ཆ་ནང་ཆོས་དང་ཆོན་
རིག་ཟེར་དུས་རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་རྣམས་དད་དང་ཟེར་ལོ་ཐོས་ལོར་གཞི་མ་བཙེལ་
ཞིང་། རང་གིས་དངོས་སུ་གང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའོ། ཡང་ན་རྒྱ་མཚན་ལ་གཞི་
བཙེལ་བའི་སློན་ནས་བདེན་དོན་ལྟ་རགས་འཛོལ་བའི་མིའི་ཐབས་ལམ་ལྟལ་དུ་བྱུང་
བ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱ་དགོས་སྟེ།

དེ་བ་གཉིས་པ། བྱེད་ངོས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོན་རིག་དང་ནང་
སེམས་དོན་རིག་པ་གཉིས་དཔུང་བསྐྱར་བྱེད་པའི་དམིགས་ཚད་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། གཙོ་བོ་བྱེད་ངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་ཆོན་རིག་དང་། གཙོ་
བོ་ནང་སེམས་ཀྱི་ཡར་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་ནང་དོན་རིག་པ་གཉིས་དཔུང་བསྐྱར་
བྱས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ནི། ཤེས་བྱའི་རྣམ་གངས་མང་པོ་གསར་དུ་ཤེས་པ་ཙམ་
མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བ་མི་སྤྱིའི་ལུས་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་གོང་འཕེལ་གཏོང་རྒྱ་དེ་ཡིན།

དེ་བ་གསུམ་པ། དེ་ལྟ་བུའི་རིག་ཆོན་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་ཡོང་ཐབས་
སུ་ཁོར་ཡུག་ཅི་ལྟར་བྱས་ནས་བསྐྱར་དགོས།

ལན། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོན་ཆོས་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་ཡོང་བར་བཟང་སྦྱིད་ཀྱི་གཞི་

ཅས་དབེན་ཅིང་། ཕྱི་དངོས་པོའི་འཆོལ་ཞིབ་ཁོ་ན་བྱེད་པའི་ཆན་རིག་རྒྱུང་པས་
འཛམ་གླིང་འདིར་བདེ་སྦྱིད་སྟེར་མི་བྱུང་པ་དང་། བར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
པར་འབྲིད་པའི་ནང་སེམས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཡང་། དེ་ཙམ་གྱིས་ཆེ་
འདིའི་སྦྱི་ཆོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་སེལ་བྱུང་གི་མེད་པར་དངོས་ཡོད་སྤང་
གཤིས།

དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་དག་ཁས་ལེན་པའི་སློ་ནས་འགྲོ་བ་མི་སྦྱིའི་བདེ་
ཐབས་ལ་ཆན་ཆོས་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་ངེས་པར་དུ་དགོས་པ་བསམ་སྟེ་གྲུ་ཡངས་
ཀྱི་ངང་ཕན་ཚུན་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། མཐུན་སྦྱིལ་དང་མཉམ་བསྐྱེད་
ངེས་པར་དུ་དགོས་པའི་གནད་ལ་མཁྱེན་རྟོགས་དང་ལག་ལེན་ཅི་ཙམ་ཟབ་ན་དེ་ཙམ་
གྱིས་དེ་ལྟར་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་སའི་སྤྲིངས་ཆ་བྱེད་ཆེ་དང་གཏིང་ངེ་ཟབ་ཏུ་འགྲོ་
བར་ཕན་ནུས་སྒྲ་མེད་ཐོན་བྱུང་བོ། །

དྲི་བ་བཞི་པ། ཕྱི་ནང་གི་རིག་ཆན་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་མཉམ་བསྐྱེད་བྱས་ན་
ན་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་མིའི་སྦྱི་ཆོགས་ཀྱི་གཙུག་སྟོན་ཆགས་སྟེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་
ཀྱན་ལ་ཕན་ནུས་ཀྱི་གྲུབ་དོན་གང་འདྲ་ཞིག་འཛོག་བྱུང་པའི་ཆོད་དཔག་བྱེད་བྱུང་
བཅ།

ལན། དེ་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་ཆན་རིག་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་མཉམ་བསྐྱེད་བྱས་ན་
མ་མཐའ་ཡང་ང་ཆོ་མི་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོས་འདོད་ཀྱིས་བསྐངས་པའི་ཆག་སྟོ་སྟོ་ཆོགས་
སམ་སྦྱོན་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ཉུང་དུ་གཏོང་བྱུང་པ་མ་ཟད་ལུས་སེམས་ནི་བདེའི་སྦྱོགས་
སུ་བྲིད་སྟོན་བྱེད་བྱུང།

དེ་ནི་བྱ་ཐབས་མ་ནོར་བའི་རྒྱས་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་དང་
བརྒྱད་རིམ་དེའི་ཁྲོད་ནས་སྤྲོད་ཆགས་སྟེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་ཀྱན་ནི་མཐུན་མཉམ་གནས་
ཡོང་བའི་གྲུབ་འབྲས་རིན་ཐང་ལྡན་པ་ཞིག་འཛོག་སྟེད་པ་རེད།

ཕར་ཕྱིན་རབ་འབྱམས་པ་དང་ཚུམ་པ་པོ་མཐའ་མ་དགོན་

མཆོག་དར་རྒྱས་ལགས་ཀྱི་དྲིས་ལན།

དྲིབ་དང་པོ། ཉུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་བབ་ལ་གཞིགས་ཏེ་ནང་ཆོས་དང་ཆོན་

རིག་གཉིས་ལ་ངོས་འཛིན་ནི་ལྟར་བྱེད་དགོས།

ལན། སྤྱིར་ནང་ཆོས་ཞེས་པ་ནི་སྤྱིའི་ལྷན་ངག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ནང་གི་བསམ་
སློའི་ཆགས་སྤང་གིས་མཆོན་པའི་མ་རུང་བའམ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྩ་ཚུལ་རྣམས་སྤྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པའམ་གཉེན་པོའི་སློབས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་བཅོས་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཞིག་
གམ་གཞུང་ལུགས་ཤིག་རེད། དེ་ལ་གཞི་ལམ་(གཞིའི་རྣམ་གཞག་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
འདི་གཉིས་ནི་ནང་ཆོས་རྣམས་བཤད་པའི་སྤྱི་ནང་གི་ཆོན་རིག་གསལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤྱི་དང་གི་
ཆོན་རིག་རྣམ་མ་ཞིག་རེད་ཅེས་བཤད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་སྟེ།) འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
གཏན་ལ་འབེབས་པར་ཞིབ་པའི་རིགས་པ་གིན་ཏུ་མང་།

ཆོན་རིག་ནི་དེ་དང་ཅུང་མི་འདྲ་བར་གཙོ་བོ་སྤྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོའི་སྤྱི་དང་
གི་སྤྱ་རགས་སྤྱ་ཆོགས་པར་ཞིབ་དཔྱད་བགྱིས་ཏེ་མཐར་ཐུག་གི་གྲུབ་དོན་རྣམས་ཇི་
བཞིན་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིག་པའི་འགྲོས་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་རེད། འོན་
ཀྱང་། འདི་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དོད་ཐུབ་བམ་ཇེས་མཐུན་པ་
ཙམ་ལས་མཆོན་ཉིད་པ་ཞིག་མི་འདུག་སྟེ།

དྲི་བ་གཉིས་པ། སྤྱི་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ཆོན་རིག་དང་ནང་

སེམས་དོན་རིག་པ་གཉིས་དབྱུང་བསྐྱར་བྱེད་པའི་དམིགས་ཚད་གང་ཡིན་ནམ།

ལན། འདི་གཉིས་དབྱུང་བསྐྱར་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་སངས་
རྒྱུ་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་ཕྱ་ཞིང་ཞིབ་པར་
བཤད་པ་དེ་དང་། ཚན་རིག་པས་སྤྱི་དངོས་པོའི་འགྲུར་ཕྱོག་སྟེ་རྣམ་དང་དུས་
ཀྱི་འགྲུར་བར་དབྱུང་པའི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གྲུབ་དོན་རྣམས་ཕན་ཚུན་བཏོ་སྦྱོང་གི་ལམ་
ལུ་བརྒྱུད་ནས་རོགས་འདེགས་དང་ཁ་སློང་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པར་སེམས། དཔེར་
ན་ནང་ཆོས་ལས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་འགྲོ་སྤངས་དང་། ཚད་མ་དང་ཚད་
མིན་གྱི་ཤེས་པའི་སྒྲོས་འཛིན་ཚུལ། རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་རིག་པའི་སྤང་
ཚུལ་སོགས་ཞིབ་ཕྱི་བཤད་པ་དང་། ཚན་རིག་པས་རྟུལ་སྤྱོད་པས་ཀྱི་ཆ་སྤྱོད་སྤངས་
དང་། དུས་ཀྱི་འགྲུར་འགྲོས་ལ་བརྟག་ཚུལ། དབང་ཅའི་རྣམ་གཞག་འབྲེལ་ཚུལ་
བཅས་ཡིན།

དེ་བཀམ་སྐྱེས་པ། དེ་ལྟ་བུའི་རིག་ཚན་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་ཡོང་ཐབས་སུ་
ཁོར་ཡུག་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་བསྐྱེད་དགོས།

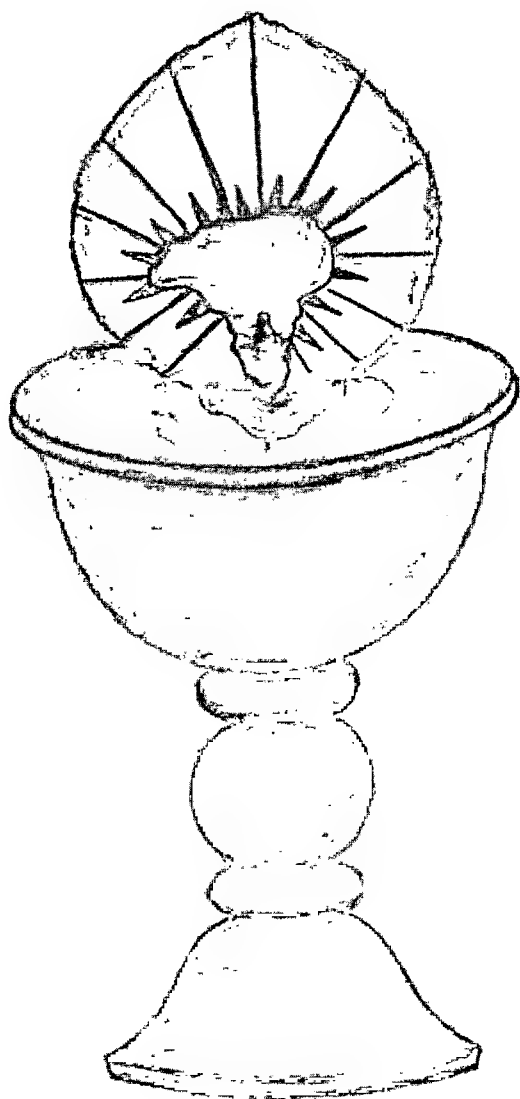
ལན། དེ་ནི་གཙོ་བོ་མཐའ་མེད་པའི་ལུང་རིགས་ཀྱི་བཞུལ་བརྟག་བརྒྱུད་མར་
སྤེལ་བཞིན་པའི་ནང་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་བཤད་བྱ་དང་སྟོབ་བྱ་ཁག་ཏུ་ཚན་
རིག་དང་འབྲེལ་བའི་དེད་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྣ་མང་སྟོབ་སྟོང་སྟོན་རྒྱ་དང་། དེ་ཡང་
ཚན་རིག་གིས་དབྱུང་པ་བཏང་བའི་གྲུབ་དོན་རྣམས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་སྟོབ་སྟོང་བྱས་ཅམ་
གྱིས་མི་འགྲིག་པར་ཚན་རིག་གི་གྲུབ་དོན་འཆོལ་བར་ལག་ལེན་ངོ་མའི་སྟེང་ནས་
ངེས་ཤེས་འཕེར་བའི་ར་སྟོན་ཡོང་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད་སྙམ།

རྩི་བ་བཞི་པ། ཟྱེ་ནང་གི་རིག་ཆོན་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་མཉམ་བསྐྱེད་བྱས་
 ན་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་མིའི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་གཙོས་སློག་ཆགས་སྤྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་
 ཀྱན་ལ་སན་རྒྱས་ཀྱི་གྲུབ་དོན་གང་འདྲ་ཞིག་འཛོག་ཐུབ་པའི་ཆོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་
 བས།

ལན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདི་གཉིས་མཉམ་བསྐྱེད་བྱས་པས་ད་ལྟ་དང་འབྲུང་འབྲུར་གྱི་སྐྱོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་ཕན་ཐོགས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོང་བར་ཆོད་དཔག་དང་ཁག་ཐེག་བྱེད་མི་བྱལ་ཅིང་། ད་དུང་དེ་ལས་ཐོག་སྟེ་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་གནས་བབ་དང་ཁོར་ལུག་ལ་བཅོས་པར་དཀའ་བའི་གནོན་བྲགས་དང་བརྟུ་མ་ཅི་ཡང་གཏོང་མིད་པ་ཞིག་ཟེད། ལྷ་མཆོན་ནི། སྤྱི་ཚོགས་འདི་དང་གོ་ལ་འདིར་དབང་སྐྱོར་བཞིན་པའི་ཆོན་རིག་པ་ནི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྣ་མང་འཛོམས་པའི་སྒྲན་པ་ཞིག་དང་མཚུངས་ཏེ། སྒྲན་པས་རྣམས་སྤྱོད་པའི་དག་བསྐྱེད་པས་ནས་ཕན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྒྲན་ཏུ་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་ལས་ཐོག་སྟེ་གནོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་དུག་ཏུ་གཏོང་བ་སྒྲན་པ་རང་ཉིད་དང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ནད་པར་བཅངས་པའི་ཀྱང་སྤོང་འབའ་ཞིག་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་ཟེད། དེར་བརྟེན་ཆོན་རིག་མཁས་ཅན་རང་ཉིད་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་སྒྲན་པ་ཞིག་དང་གཅིག་མཚུངས་ལྟ་བུ་ཟེད་སྟེ།

५५५।

དེ་ལན་འདེབས་པ་པོ་རང་ཉིད་ནི་དྲི་བ་འདི་དག་དང་འབྲེལ་བའི་སློབ་སྦྱང་དང་བསམ་གཞིག་གི་གོ་རྟོགས་སོགས་མཐུན་ཕྱེགས་ཀྱི་ཆ་ཕྱེན་གང་ཡང་མེད་སྟབས་དྲི་བའི་གཏིང་མ་དཔོག་པ་དང་། ལན་ནོར་འབྲུལ་ཅན་དུ་སོང་བ་བཙས་ལ་སློབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོ་སྤང་ཡོད་པར་བྱ།

ནོར་མིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་
འགན་འཛིན་དང་སྤྱི་བཅའ་ཚུལ་སྤྱོད་པ་དོན་རྒྱུ་
དབང་ཕྱུག་ལགས་ཀྱི་དྲིས་ལན།

དྲི་བ་དང་པོ། བོད་རང་གི་སྤྱི་ལོ་དེ་རིག་གནས་ཀྱི་མང་གཞིའི་ཐོག་དེང་
དུས་ཀྱི་རིག་ཆན་ཅི་ཙམ་ཞིག་ནང་འདྲན་བྱེད་དགོས་པ་རེད་དམ།

ལན། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངོས་དང་། དེའི་སྒྲིམ་གཞིའི་ངོས་
ནས་བརྗེས་པ་ཡིན་ན། དེ་ནི་བོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསར་གཏོད་དང་། དེའི་སྤྱི་
ཐུན་རིག་གནས་ནང་འདྲན་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིམ་གཞི་
ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་ཆོག་ཆོག་འདྲ་པོ་ཞིག་རེད། ད་དུང་ཉམ་བཤད་བྱས་པ་ཡིན་
ན། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ནི་བོད་པ་རང་ཉིད་ཙམ་མ་ཡིན་པར། བྱིམ་མཆོས་ཡུལ་
ལུང་ཁག་གི་རིག་གནས་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་མང་པོ་ཞིག་ནང་འདྲན་བྱས་ཡོད་པའི་བང་
མཛོད་ཅིག་ཡིན་པར་བཤད་ཆོག་པ་ལྟ་བུ་རེད།

ད་ལྟ་བྱེད་རང་གིས་སྤྱི་ལོ་དེ་རིག་གནས་ཀྱི་མང་གཞིའི་ཐོག་དེང་དུས་ཀྱི་
རིག་ཆན་གང་ཞིག་ནང་འདྲན་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར་འདྲི་ཡི་ཡོད་པ་རེད། ང་རང་
གི་བསམ་པར། ང་ཆོས་དགོས་མཁོ་ཞིག་བཤད་པའི་སྐབས་ལ། བསམ་སྒྲུབ་དགོས་
མཁོ་དང་ལག་ལེན་གྱི་དགོས་མཁོ་སོགས་དགོས་མཁོ་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ངོས་
དེར་བརྗེས་པ་ཡིན། ང་ཆོས་དེ་སྤྱི་ནས་ཡོད་བཅུད་པའི་རིག་གནས་ནི་མི་རིགས་
གཞན་གང་ལའང་མེད་པའི་སྒྲིམ་གཞི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། དེའི་ནང་དཔེར་

ན། དམག་རྒྱག་སྤངས། ཁིང་ཁ་འདེབས་སྤངས། ཚོང་ལས་གཉིས་སྤངས་ལྟ་
བུའི་རིག་ཚན་ཞིག་བཅའ་བ་ཡིན་ན། ཏ་ལམ་རྟེན་དུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཅི་སྟེ་
རྟེན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་། དེ་ནི་གཅིག་ལ་གཉིས་བརྒྱད་ལྟ་བུའི་རྒྱ་རྒྱ་
ཞིག་གི་ངོ་བོ་ན་ཡོད་པ་ལས། རིག་པའི་རྣམ་གཞག་ཅིག་གི་ངོ་བོ་ནས་རྟེན་དུ་མེད་
པ་རེད། འདི་ནི་དཔེ་མཚོན་གཅིག་རེད། འདིས་མཚོན་པས་དགོས་མཁོ་མང་པོ་
ཞིག་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་ཚན་མང་པོ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་གསལ་པོ་རེད།

རྒྱ་མཚན་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན། དེང་དུས་ཀྱི་རིག་
གནས་ལས་ཐད་ཀར་འཚོ་གནས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་རིག་ཚན་མང་པོ་ཞིག་ནང་
འདྲན་བྱེད་དགོས་པར་བཤད་ཆོག་གི་རེད་ལ། དངོས་ཡོད་གནས་སྤངས་ཀྱི་ངོས་
ནས་བཤད་ནའང་། འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་མེས་བྱ་དང་། འགྲུལ་འགྲུལ་གྱི་མེས་བྱ་སོགས་
ང་ཚོར་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་མང་ཐག་ཆོད་ཅིག་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ད་དུང་
ཁ་གསལ་པོ་བྱས་ནས་བཤད་ན། སྤྱ་སྤྱ་བདག་སྦྱོང་དང་། དེར་སྦྱོབ་སྦྱོང་སྦྱོང་སྤངས་
ལྟ་བུ་ཡིན་ན། དེ་རིང་ཁ་སང་ནི་ཕྱི་འདྲེ་རིག་གནས་ཀྱི་ནང་ན་རིག་ཚན་ཅིག་གི་ངོ་
བོར་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ནི་ང་ཚོར་དེས་པར་མཁོ་ཁིང་ནང་འདྲན་དགོས་དེས་ཀྱི་རིགས་
རེད། གཞི་རྩ་རྒྱུང་རྒྱུང་འདི་འདྲ་ཞིག་ནས་ང་ཚོས་ནང་འདྲན་གྱི་སློ་མོ་ཞིག་འབྱེད་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ང་ཚོར་དགོས་དེས་ཀྱི་རིག་ཚན་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད།
ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་གནས་སྤངས་ཀྱི་ངོས་ནས་བཤད་ནའང་། སློབ་གྲྭ་ཁག་ན་བོད་ཀྱི་
སྐད་ཡིག་གི་སློབ་དེབ་དེ་འདྲིན་རིམ་བཅུ་གཉིས་པར་ཡོད་པ་ལས། སློབ་ཚན་གཞན་
མང་དག་ཅིག་ནི་སྐད་ཡིག་གཞན་གྱི་སྟེང་ན་མ་གཏོགས་བོད་རང་སྐད་ཀྱི་སྟེང་ན་

སྒྲིབ་དེ་བ་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས། ང་ཚོར་ནང་འདྲན་ཟེར་ན་འང་འདྲ། བོད་
རང་གི་སྐད་ཡིག་ནང་ཕབ་བསྐྱར་དགོས་ངེས་ཀྱི་རིགས་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད་བསམ་
གྱི་འདུག

ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། ནང་འདྲན་ལབ་ན་ཅ་ལག་ཅིག་ནང་
འདྲན་བྱས་པ་དང་འདྲ་ཡི་མ་རེད། སྡོན་གྱི་ལོ་ཙྰ་བཙུ་མ་ལྟེན་འཁོར་རིག་གནས་རང་སྐད་
དུ་གཙོ་བོ་བསྐྱར་བཤད་བའི་ཚོད་ཀྱིས་ང་ཚོའི་བསམ་སྒྲུབ་འཁོར་རིག་གནས་དང་ལག་ལེན་
རིག་གནས་གཉིས་ཀ་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བཏང་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་རེད། ང་ཚོ་དེ་དང་
རབས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་ལ་ཁ་གཏད་ནས་ཡོད་སྟབས། ང་ཚོར་དགོས་མཁོའི་རིག་ཚན་
གྱི་ནུས་གངས་ནི་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེའི་ནང་ནས་
འབྲལ་གྱི་དགོས་མཁོ་དང་ཕྱགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་གཉིས་དཔྱད་བཀས་ལ་པོ་ཞིག་བྱས་
ནས་ནང་འདྲན་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ན། དེ་ནི་དགོས་ངེས་ཅན་ཞིག་རེད་དྲན་གྱི་འདུག གཞན་
ནི་རིག་ཚན་རེ་རེ་བྱས་ནས་གངས་ཀ་འདྲ་ཞིག་བགངས་པས་ཕན་གྱི་མ་རེད།

དེ་བ་གཉིས་པ། དེ་ལྟར་འབྲལ་མཁོ་ཕྱགས་ཕན་རང་བཞིན་གྱི་རིག་ཚན་
སྒྲིབ་ཚོགས་ཤིག་ལ་རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་བྱེད་པའི་རྗེས་རབས་པ་གང་མང་ཞིག་
སྐྱེད་སྐྱེད་བྱེད་པའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་གང་རེད་དམ།

ལན། རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་ཟེར་བའི་ཆོག་འདི་ནི་ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ནས་
ང་ཚོའི་སྒྲིབ་ཚོགས་ཀྱིས་སྐྱེད་བྱུགས་ཆེ་བའི་ཆོག་ཅིག་རེད། ང་རང་གིས་ཆོག་འདི་
སྐྱེད་བྱུགས་ཅི་ཙམ་ཆེ་བའི་ཚོད་ཀྱིས་ང་ཚོས་དགོས་མཁོ་ཞིག་ངོས་འཛིན་གསལ་
པོ་བྱུང་བར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ད་ལྟ་བྱེད་རང་གིས་དྲི་བ་དྲིས་པ་ནང་བཞིན་

རེད། འཕུལ་གྱི་དགོས་མཁོ་དང་ཕྱགས་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་རང་བཞིན་ལ་བལྟས་ནས་
བཤད་པ་ཡིན་ན། རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་པ་སྐྱེད་སྤང་བྱེད་པའི་གོ་རིམ་གྱི་ནང་
ནས། དང་པོར་བཞག་དགོས་པའི་གནད་དོན་འདྲ་པོ་དེ་ནི། བོད་རང་གི་རིག་
གནས་ལ་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་བྱེད་མཁན་དགོས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཕྱི་
རིག་གནས་ལ་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་སློབ་གཉེན་བ་དང་། དེ་དག་གིས་གཞི་
ནས་པོད་རང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྦྱབ་ཐབས་བ་བྱ་རྒྱ་གཉིས་རེད། དཔེར་
ན། དང་པོར་ང་ཚོས་སྐད་གོར་བཅུད་ས་ནི་དགེ་ཆན་ཆོད་ལྡན་མི་འདུག་ཅེས་སྐད་
རྒྱག་གི་ཡོད་པ་འདི་རེད། དགེ་ཆན་དེ་ཡང་། སུམ་རྟགས་ཀྱི་དགེ་ཆན་ཆོད་ལྡན།
རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དགེ་ཆན་ཆོད་ལྡན། ཚུ་མ་རིག་གི་དགེ་ཆན་ཆོད་ལྡན་སོགས་མང་
པོ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་གསལ་པོ་རེད་ལ། ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་ན་འདྲ་དཀའ་ངལ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་མ་རེད། དེ་ཡིན་དུས། འཕུལ་ལ་མཁོ་
བ་རང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་གཞི་རྒྱུ་འཛིན་ཐབས་པའི་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་གསོ་
སྦྱོང་བྱེད་པ་དང་། ཕྱགས་ལ་མཁོ་བ་རང་དང་གཞན་གྱི་རིག་གནས་གང་ཅིའི་ཐད་
རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་པ་དགོས་པ་དེ་གསལ་པོ་རེད།

གང་ཡིན་ཟེར་ན། ང་ཚོ་ཐུན་མོང་གིས་སེམས་ཁྲུང་བྱེད་ས་གཅིག་ནི། བོད་
ཀྱི་སྐད་ཡིག་འདི་མ་ཉམས་པ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། དེ་ཉམས་ན་ང་ཚོའི་མི་རིགས་
འདི་ཉམས་འགྱུ་བའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ལ། དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་
ཁོ་རང་ཡང་དེ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་བཅུད་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། ང་ཚོས་པོད་རང་གི་རིག་
གནས་ལ་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་གི་མང་གཞིའི་སྤེང་ནས། དགོས་

མཁོ་མང་པོ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བྱས་ན་ལོ་ཙཱ་པའི་ཆེད་ལས་པ་དང་། རིག་ཆན་བྱེ་
བྲག་པའི་ཆེད་ལས་སློབ་སྦྱོང་གི་སྤྱི་གས་ལ་ལུས་པ་འདོན་དགོས་པ་རེད། འདི་དགོས་
མཁོ་ཞིག་རེད་འདོད། རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་གང་མང་མང་སྐྱེད་སྲིང་དགོས་
པའི་གནད་འགག་བྱུག་སའང་འདི་རེད།

དེ་བགསུམ་པ། དེས་ན་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་བྱེད་མཁན་ནམས་ཐབས་
ལམ་གང་ཞིག་གི་སློབ་ནས་གསོ་སྦྱོང་གནད་སློན་བྱ་དགོས།

ལན། རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ནི། རྩོམ་རྒྱུ་ཆེས། ཆོ་ནི་
ཡུན་བྱང་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་མང་། ཁོ་ཡི་ཆད་ཀྱང་ཅི་ཙམ་མི་ཤེས་པས། །ངང་
པས་ཆུ་ལས་འོ་མ་ལེན་པ་ལྟར། །རང་གི་འདོད་པ་དང་དྲུ་གྲང་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་
པ་ནང་བཞིན་རེད། ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ལས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། རང་
ཉིད་ཀྱི་རིག་པས་གང་འཆུན། རྩོ་ལ་གང་འཐད། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྦྱབ་
པའི་ལག་ཆར་གང་མཁོ་བཅས་བརྟམ་ནས་བྱེད་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ལ། དེ་རིང་
ཁ་སང་གི་ཤེས་ཡོན་སྦྱོང་གཉེར་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་དུ་འང་། འགྲོ་སྤངས་དང་འདེམས་
སྤངས་འདི་དར་སེ་ཆེན་པོ་འདྲ་ཞིག་རེད། འདི་ནི་དང་པོ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་
ལ་ཞུགས་པའི་ཆ་རྒྱུན་འདྲ་པོ་རེད།

དེ་ནས་ཐབས་ལམ་གང་ཞིག་གི་སློབ་ནས་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་སྐྱེད་སྲིང་
བྱེད་དགོས་པའི་སློབ་རེད། ང་ཆོས་ཐོག་མར་ངོ་འཕྲོད་དགོས་པ་ནི། དམིགས་
ཡུལ་བརྟན་པོ་དང་གསལ་པོ་ཞིག་ནས་མཁོ་འཇུགས་བྱུག་དགོས་པ་དེ་རེད། དམིགས་
ཡུལ་མེད་པར་སློབ་སྦྱོང་ལ་འཇུག་པ་དང་། ལས་ཀ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཡིན་རུང་།

དེ་ནི་མང་གཞི་མེད་པའི་འདུགས་སྐྱེན་འདྲ་པོ་ཞིག་རེད། རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་
ཟེར་བ་འདིར། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་འདི་ངོས་ནས་བརྟུས་ནས་བཀོད་སྤྱིག་བྱེད་
སྤངས་དང་། མི་རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ལ་སྟོན་ནས་འདེམས་ཀ་བྱེད་པ་གཉིས་
ནི་ཐོག་མར་ལམ་དུ་འབྱུང་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཡོད་ན་མེད་ན་དེ་རེད། ང་རང་གི་མཐོང་
སྤང་ལ། ང་ཚོར་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་མེད་སྟེང་བ་གང་ཡང་མ་རེད། ཡོད་
པ་དེ་ཚོ་དངོས་ནས་ཆད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བ་དེས། བྱངས་ཀ་ཞིག་ལས་དོན་
དག་གི་སྤང་ལ་རི་མོ་ཅི་ཡང་ཐབ་མ་བྱུང་པ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་འདུག འདི་ལ་འགྱུར་
བ་ཞིག་གཏོང་དགོས་པ་རེད། འགྱུར་བ་དེ་ཡང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་རང་
གི་དམིགས་ཡུལ་གཉིས་ཁ་བྲལ་མ་སྟེང་བ་ཞིག་ནས་མགོ་འདུགས་དགོས་པར་འདོད་
ལ། འདི་ལྟར་བྱས་པས་བྱུང་བྱས་ཤིག་དང་ཆད་གཞི་ཞིག་ལོན་བྱུང་གི་རེད་བསམ་
གི་འདུག དོན་དག་གཞན་ཞིག་ནི། གསོ་སྦྱོང་གི་ཐབས་ལམ་རེད། རིགས་གཅིག་
ཀྱང་འཛིན་པ་ཞིག་སྤྱི་ཚོགས་དེའི་ནང་གནས་ཐབས་ཀྱི་གཞི་རྩ་གཅིག་ནི། ཁོ་རང་
ལ་དཔག་པའི་མེད་སྟོང་བྱ་ཡུལ་ལམ། བྱ་བའི་ཡུལ་དེ་ངེས་པར་དགོས་པ་རེད། འདི་
མེད་སྟེང་པའི་དབང་གིས། ང་ཚོའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་ཚོས་སྦྱོབ་སྦྱོང་དང་
དམིགས་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཁྲུངས་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡོང་གི་མེད་པ་རེད་བསམ་གི་འདུག

དེ་བ་བཞི་བ། འདས་པའི་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱའི་རིང་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལ་

གཙོར་འབད་བྱས་ཡོད་ཀྱང་ད་སྐབས་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་རང་སྐྱེའཕེར་བ་
འཆོལ་སྤྱད་བྱེད་དུས་ཏ་ཅང་དཀོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན།

ལན། རེད། ཁ་སང་དེ་རིང་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་སྐྱེང་བ་ཞིན་པའི་གནད་

དོན་ཞིག་རེད། ང་རང་གིས་བསམས་ན། ང་ཚོར་དགོས་པའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་
འཛིན་པ་དེ་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་གཞི་ལ་བཞག་ནས་སློབ་སྦྱང་སྤྱོད་དགོས་
པ་དང་། སློབ་ཐོན་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་དེས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་མའི་
འབབ་ས་དེ་བོད་པ་རང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཡིན་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ཞིག་རྟེན་ཡོད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ན། ད་ལྟ་ང་ཚོས་སྐྱེ་ལོན་པའི་དཀའ་ངལ་འདི་མེད་དགོས་པ་འདྲ་
པོ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་། ང་ཚོ་ནི་ད་དུང་དཀའ་ངལ་འདི་ལས་བཟལ་མ་ཐུབ་
པར་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནི། ང་ཚོས་ལོ་ངོ་ལྔ་བརྒྱའི་རིང་ལ་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་
དང་འབྲེལ་འདྲིས་བྱས་པ་རེད།

དེ་ཡང་རང་གི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་དེ་རིང་ཁ་སང་གི་དེང་དུས་རིག་
གནས་གཉིས་ལས་དེང་དུས་རིག་གནས་ལ་འབད་པ་ཡང་དང་པོ་བྱས་ནས་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་
ཕྱིན་པའི་དེ་རིང་ལ་མཚོན་ན། རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་རང་སྐྱེ་འཕེར་བ་ནི་
ཉུང་དུ་ཞིག་དང་། ཡང་ན། བཅོམ་དུ་སོང་ན་རྟེན་རྒྱ་མེད་པའི་གནས་སྤངས་ཤིག་
ཆགས་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད། གནས་སྤངས་འདིར་བསྐྱལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་བཅོམ་བ་ཡིན་
ན། གནད་འགག་གི་ཐུག་ས་དེ་བོད་རང་གི་ཤེས་ཡོན་གྱི་མང་གཞི་བརྟན་པོ་ཞིག་
ཆགས་མ་ཐུབ་པ་དང་། དེ་དང་སྤྱིགས་མཚུངས་དེང་དུས་ཀྱི་རིག་གནས་སྤང་བའི་
ཚད་གཞི་དེའང་རང་སྐྱེ་འཕེར་བ་ཞིག་དོན་དུ་མ་གཉེར་བ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ཁ་
གསལ་པོས་བཤད་ན། ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཕྱིན་ཆར་བ་རེད་དེ། སུམ་རྟགས་ཀྱི་ཆེད་ལས་
མཁས་པ། ལྷན་དག་གི་ཆེད་ལས་མཁས་པ། རྩ་མོའི་ཆེད་ལས་མཁས་པ་ལྟ་བུ་
ཞིག་བཅོམ་དགོས་བྱུང་ན། བྱངས་ཀར་བབྱང་དུ་ཡོད་ཅམ་ལས་མེད། དཔེར་ན།

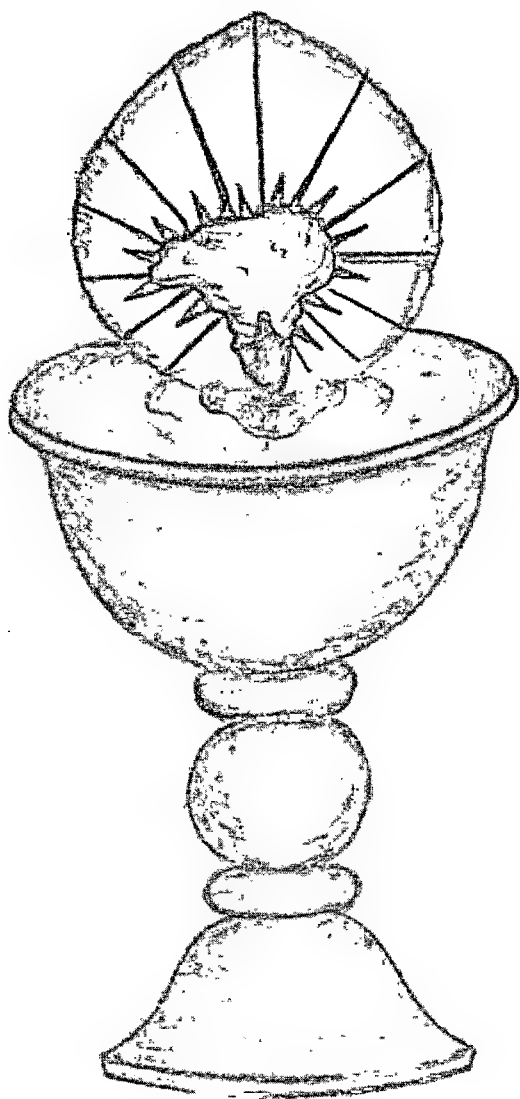
སྒོ་བ་བྲ་ཁག་གི་ཤེས་ཡོན་གནས་ཆད་སྒྲིུ་རུ་འགྲོ་གི་འདུག

ལྟག་པར་དུ་པོད་ཡིག་ཤེས་ཆད་སྒྲིུ་བོ་འདུག་ཅེས་ང་ཆོས་བཤད་ཀྱི་ཡོད་པ་
 དང་། དེ་ནི་དགེ་ཆན་ཆད་ལྡན་མེད་པའི་དཀའ་ངལ་ལས་བྱུང་བའི་དཀའ་ངལ་སྟོས་
 འབྲེལ་ཞིག་ཡིན་པའང་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་ནའང་། དགེ་ཆན་ཆད་ལྡན་ཅིག་བཅའ་དགོས་
 ན། མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱའི་དུས་ཡུན་འདིའི་ནང་འཆར་ལོངས་དང་སྒོ་བ་སྒྲིུང་གི་གོ་རིམ་
 བརྒྱད་མཁན་ཞིག་བཅའ་དགོས་པ་ལས། དེ་ལས་བཞུལ་ནས་བཅའ་དུ་འགྲོ་ས་ཞིག་
 ང་ཆོར་མེད་བསྟན་པ་རེད། དེ་གསལ་པོ་རེད། གནམ་ནས་ཟགས་འོང་རྒྱ་དང་
 ས་ནས་སྒྲེས་འོང་རྒྱའི་རེ་བ་བྱ་ཡུལ་གཞན་ཞིག་བྱོན་ནས་མེད་པ་གསལ་པོ་རེད། ང་
 ཆོའི་སྒོ་བ་གཉེར་ཁང་ཁག་ནི་སྒྲིུང་ཆའ་ཞིག་དང་། སྒོ་བ་གཉེར་བ་ཁག་ནི་དེའི་ནང་
 གི་མེ་ཏོག་གི་ཆོགས་ཤིག་ དགེ་ཆན་ནི་དེ་གཉོར་སྒྲིུང་གི་བྱ་བ་གཙོ་བོ་བྱེད་མཁན་
 ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན། ང་ཆོའི་སྒྲིུང་ཆའ་གི་ཆ་ཀློན་ནི་
 ཆད་གཞི་མཐོན་པོ་ཞིག་ལ་སྒྲེབས་ཡོད་ནའང་། མེ་ཏོག་མང་པོ་ཞིག་གི་སྒྲིུ་འཆར་
 བྱེད་སྤངས་དེ་ཏུ་ཅང་སྒྲིུ་བོ་ཞིག་ཆགས་ནས་ཡོད། དེ་ནི་མེ་ཏོག་གཉོར་སྒྲིུང་མཁན་
 གི་ལག་རྩལ་གྱིས་མ་འདང་བ་ལ་བཞུགས་འདུ། གཉོར་སྤངས་མ་ཤེས་ནས་ལ་བཞུགས་
 འདུ།

གང་ལྟར། སྒྲིུང་ཆའ་ཁོ་རང་ལ་དཔག་པའི་བཞད་ཁ་ཞིག་སྒོལ་བྱུང་གི་མེད།
 གནས་སྤངས་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་ནས་སྒྲིུར་སྒོ་བ་སྒྲིུང་ཆད་ལྡན་ཡོད་མཁན་དང་།
 སྒོ་ས་སུ་རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་པ་ཆད་དང་ལྡན་པ་ཞིག་འབྲིད་ཤོག་ལ་བཞག་གང་
 ནས་འབྲིད་ཡོང་ཡོང་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་མ་རེད། དཀའ་ངལ་འདི་ནི་ལས་སྒྲོ་བོས་

སེལ་བྱལ་པ་ཞིག་མ་རེད་དེ། ད་མུས་འགོ་སྤངས་ལ་གཞི་རིམ་གྱི་འགྱུར་བ་ཞིག་
བཏང་ནས་མགོ་འཛུགས་ཤིག་བྱས་པ་ཡིན་ན། རེ་བ་སྤྱོད་ནས་མེད་པ་དང་དཀའ་
ངལ་འདིར་སེལ་ཐབས་སྤྱོད་ནས་མེད་པ་གང་ཡང་མ་རེད།

གནད་འགག་གི་བྱུག་ས་ནི། ང་ཚོར་ལེགས་བཅོས་བྱེད་མཁན་གྱི་མགོ་བྱིད་
ཟེར་ནའང་འདྲ། ལས་ཀྱི་སྒྲེ་མོ་བ་ཏ་ལམ་མེད་སྤང་བ་དེར་བྱུག་བསྐྱད་ཡོད་པ་རེད་
འདྲོད།

པོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཉམས་ཞིབ་དང་ཡིག་
བསྐྱར་པ་ཚུང་ཆེ་རིང་ལགས་ཀྱི་དྲིས་ལན།

དེ་བ་དང་པོ། པོད་རང་གི་སྤར་ཡོད་རིག་གནས་ཀྱི་ཆར་གཞིའི་ཐོག་དེར་
དུས་ཀྱི་རིག་ཆན་ཅི་ཙམ་ཞིག་ནང་འདེན་བྱེད་དགོས་པ་རེད།

ལན། གཙོ་བོ་ཆན་རིག་དང་ཨང་ཅིས། སྤྱི་ཚོགས་རིག་པ་བཅས་ཀྱི་ཤེས་
བྱ་ནང་འདེན་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆོས་གནང་བ་བཞིན་རིག་
ཆན་སོ་སོའི་རྩ་བའི་གཞུང་ལུགས་མཐིལ་ཕྱིན་པར་བསྐྱར་དེ་འཆད་ཉན་གྱི་སློལ་བཏོད་
ན་ལེགས་ཀྱི་དེ་མིན་ད་ལྟ་སྤྱི་སྤྱོད་མང་པོས་གནང་མུས་ལྟར་གྱི་ཁ་ཟིན་སྤྱི་ཟིན་གྱི་
ཤེས་བྱ་ཕྱན་ཆོགས་ཙམ་བསྐྱར་བས་ཕན་འབྲས་དེ་ཙམ་མ་མཐོང་། གནས་སྐབས་
ཤུགས་སྤྱི་ད་རུས་འདོན་བྱེད་དགོས་ས་གཙོ་བོ་ནི། གཞི་རིམ་ནས་མཐོ་རིམ་བར་
ཀྱི་སློབ་གྲུའི་དེང་རབས་ཤེས་བྱའི་སློབ་ཆན་ཡོངས་རྫོགས་རང་སྐད་དུ་ཕབ་སྐྱར་
དང་གཏན་འཁེབ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་རེད།

དེ་བ་གཉིས་པ། དེ་ལྟར་འཕུལ་མཁོ་ཕུགས་ཕན་རང་བཞིན་གྱི་རིག་ཆན་
སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ལ་རིགས་གཅིག་རྒྱུད་འཛིན་བྱེད་པའི་རྗེས་རབས་པ་གང་མང་ཞིག་
སྤྱི་དམིང་བྱེད་པའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་གང་རེད་དམ།

ལན། དགོས་པ་གཙོ་བོ་ནི། ད་ལྟ་འཕུལ་མེད་བཅོན་གྱི་ལ་ནང་དང་། མ་
འོངས་པོད་ཞི་བདེའི་བཞུགས་སུ་འཇུགས་སྐྱོན་བཅས་ཕྱོགས་གང་ལ་གཞིགས་
ནའང་། བསྐྱབ་བྱའི་ལས་དོན་མང་ཡང་མི་ཉུང་དུ་ལས་མེད་པར་བརྟེན། རིགས་

གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་གང་མང་གསོ་སྦྱང་གིས་མི་གཅིག་གིས་མི་མང་པོའི་གོ་བཅད་
དེ་ལས་དོན་ཐམས་ཅད་སྦྱར་ཆད་དང་སྦྱས་ཆད་གང་ཐད་ནས་ཡར་རྒྱས་དང་ལེགས་
འགྲུབ་ཡོང་ཐབས་སུ་དམིགས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་
པ་ཆད་ལུན་མང་པོ་བྱུང་ཆེ། ཡར་ཐོན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ཤེས་ལུན་མི་སྣ་
དང་དཔུང་པ་མཉམ་གཤིབས་ངང་རྒྱལ་སྤྱིའི་གྲགས་ཅན་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་དང་
མཐོ་སློབ་ཁག་གིས་མཆོན་པའི་གནད་ཆེའི་ལས་གནས་ཁག་ཏུ་ཞུགས་ཏེ། བོད་མིའི་
ངོས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེའི་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བུ་བ་རྒྱུ་ཡིན་པ་དེ་ཆོར་དམིགས་པ་ཞིག་རེད།

དྲི་བ་གསུམ་པ། དེས་ན་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་བྱེད་མཁན་ནམས་ཐབས་
ལམ་གང་ཞིག་གི་སློ་ནས་གསོ་སྦྱང་གནད་སློན་ཞིག་བྱ་དགོས།

ལན། སྤྱིར་བཏང་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་ཞེས་པའི་གོ་དོན་གསལ་པོ་བཟོ་
དགོས་པ་གལ་ཆེར་མཐོང་། དེང་སྐབས་མི་མང་པོས་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་ཞེས་
པའི་ཐ་སྙད་དེ་དབྱེན་ཡིག་གི་ specialisthP professional hP expert
བཅས་གསུམ་ཀ་འདྲེས་ཏེ་གོ་བ་ལེན་གྱིན་འདུག་པར་བརྟེན་མགོ་རྫོག་མང་པོ་འབྱུང་
བཞིན་པ་རེད། དབྱེན་ཡིག་དེ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་ནམ་
རིགས་གཅིག་མཁས་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཆེད་ལས་པ་འཕམ་བུ་དང་ལས་པ། གསུམ་
པ་ནི་ཆེད་མཁས་མི་སྣ་བཅས་ལ་གོ་བ་ལེན་དགོས་པ་རེད། དེ་ཡང་རིགས་གཅིག་
ཀྱང་འཛིན་ནི་མཐོ་སློབ་དང་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་གི་ཤེས་ཡོན་དང་སློལ་
འབྲེལ་ཡིན་པ་དང་། མཐོ་སློབ་དང་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་དེ་དག་གི་གནས་ཆད་
ནི་གཞི་རིམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ལ་བརྟེན་པས། རི་སྤྱིད་གཞི་རིམ་སློབ་གྲུའི་ཤེས་ཡོན་

གྱི་སྤྱུས་ཚད་ཚད་ལྡན་མ་བྱུང་བ་དེ་སྤྱི་དྲུ་མཐོ་སློབ་དང་གཙུག་ལག་སློབ་སྦྱོང་གི་
 སློབ་ཡིན་དང་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གྱི་སློབ་ཡིན་ཁ་གྲངས་སྤར་བ་སོགས་ཅི་ཞིག་
 བྱས་ཀྱང་བྱུབ་འབྲས་འདོད་སློ་ཁོངས་པ་ཡོང་ཐབས་མེད་པ་དཔེར་ན། ཉེ་ལམ་རང་
 རེའི་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་ཡིན་སྡེ་ཁག་གིས་རིགས་
 གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གྱི་སློབ་ཡིན་ཁ་གྲངས་སྤར་ན་ཡང་། སློབ་ཡིན་ཁྱུ་ལེན་གྱི་དགོས་
 རེས་ཆ་རྒྱུ་ཚད་བ་དྲ་ཅད་ཉུང་བ་དང་། ཅུང་ཟད་ཡོད་པའི་ཁོངས་ནས་མང་པོ་ཞིག་
 ལ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུའི་སེམས་བྱུགས་དང་འདུན་པ་མེད་
 པར་བརྟེན། འཚང་སྟན་འབྲུལ་མཁའ་ཡང་དྲ་ཅད་ཉུང་ཉུང་ལས་མེད་པའི་གནས་
 ལྟངས་ཐོག་ནས་གསལ་བར་མཐོང་བྱུབ་པ་ཞིག་རེད། ཡང་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་
 གྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་འབྲུམ་རམས་པའི་ལག་འཁྱེར་རྒྱག་པོ་ཡོད་པའི་བྲིད་
 གྱི་ཁག་ཅིག་ནི། ལག་འཁྱེར་ཙམ་ལས་དོན་དོ་མའི་ཤེས་ཚད་དང་འཛིན་ཐང་མེད་
 པའང་འདུག་པས་འདི་ཙམ་གྱིས་ནི་ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་བྱུགས་པེ་གནང་བའི་
 དགོངས་གཞི་དེ་བསྐྱབ་དཀའ་བར་སྦྱང་།

དེས་ན་གནད་འགག་བྱུག་ས་རང་རེའི་གཞི་རིམ་སློབ་བྱ་ཁག་གི་ཤེས་ཡིན་
 གནས་ཚད་ཡར་རྒྱས་ཡོང་ཐབས་གནང་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་གཙོ་བོ་དགེ་ཅན་གྱི་
 ཤེས་ཚད་དང་འཛིན་སྦྱོང་གི་གནས་ལྟངས་གཉིས་ལ་བྱུག་པས་དེ་གཉིས་ལ་མངོན་
 གསལ་གྱིས་ཡར་རྒྱས་འབྱུང་ཐབས་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་མིའི་གཤེས་ཀ་ཞིག་ལ། སློབ་
 སྦྱོང་གང་ཙམ་བྱས་རྗེས་ད་འགྲིག་གི་རེད་སྟམ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཆོག་ཤེས་བྱེད་པའི་
 སྦྱོན་ཆ་ཞིག་འདུག་པ་དེའི་དབང་གིས་ཉེ་བའི་གཙུག་ལག་རབ་འབྲུམས་པ་འཕམ་གཙུག་

ལག་རབ་འབྲམས་པའི་སྒྲོབ་རིམ་ཐོན་ཏེ་ལས་ཀ་ཞིག་ཐོབ་འཕྲལ་དཔེ་དེབ་དང་གཏན་
བྲལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། འདི་ནི་སྒྲིན་ཆ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པས་སྤྱ་གྲུར་ཆུང་དུས་ནས་
ཤེས་ཡོན་ལ་མཐའ་མེད་པས་མི་ཆེ་སྒྲོབ་སྒྲིབ་གི་ཐོག་དུ་སྒྲེལ་དགོས་པའི་བསྐྲབ་བྱ་
བྱ་དགོས་པ་གལ་ཆེར་སྒྲུང་ངོ་། །

དྲི་བ་བཞི་པ། འདས་པའི་ལོ་ལྔ་ལྔ་བཅུའི་རིང་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གཙོར་
འབད་བྱས་ཡོད་ཀྱང་ད་སྐབས་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཕེར་རང་སྒྲུ་འཕེར་བ་འཛོལ་བ་སྤྱ་
བྱེད་དུས་ཏ་ཅང་དཀོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན།

ལན། འདས་པའི་ལོ་ལྔ་ལྔ་བཅུའི་ནང་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལ་གཙོར་འབད་
བྱས་ཡོད་ཅེས་པ་རྒྱུང་ཟད་མི་བདེན། སྒྲོབ་གཉེར་བསྐྱེ་གནས་ཆེ་གསུམ་སྟེ་བཀའ་
རྒྱུ་འཕེར་དང་བཅས་པའི་བཀའ་གྲུ་དང་སྒྲུབ་གྲུ་ཁག་དུ་ལོ་ལྔ་བཅུའི་རིང་གཙོ་བོ་རང་
རེའི་སྒྲོལ་རྒྱུ་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལ་ཐོས་བསམ་སྒྲོལ་སྒྲུབ་བྱེད་པ་དང་།

དེ་མིན་སྒྲན་ཅིས་ཁང་དང་མ་རྒྱུ་མཐོ་སྒྲོབ། ས་རྒྱུ་མཐོ་སྒྲོབ། ཉན་སྒྲིང་
མཐོ་སྒྲོབ་སོགས་སྤྱུང་གཙོ་བོ་སྒྲོལ་རྒྱུ་ཀྱི་རིག་གནས་འཆད་ཉན་བྱེད། རྒྱ་གར་
དང་བལ་ཡུལ། འབྲུག་བཅས་པར་གཏན་སྒྲོབ་དང་ཉིན་སྒྲོབ་བརྒྱུད་ཅུ་སྟོར་ཡོད་
པ་ནམས་སྤྱ་གནའ་དེང་གི་རིག་གནས་ཆ་མཉམ་ལྟ་བུར་སྒྲོབ་ཁྲིད་བྱེད་ཅིང་།

དེ་ཡང་དམའ་རིམ་ནམས་སྤྱ་རང་རེའི་སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་གི་སྒྲོབ་ཆན་
མང་བ་དང་། སྒྲོབ་རིམ་ཐོ་མཐོར་སོང་བ་དང་མཉམ་དུ་དེང་རབས་ཀྱི་སྒྲོབ་ཆན་
ཐོ་མང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན།

རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཕེར་པ་རང་སྒྲུ་འཕེར་བ་མཐོང་དཀོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

དང་པོ། རང་འེེ་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ཤེས་ཡོན་གནས་ཚད་འབྲིང་འབྲིང་ནིག་
ལས་ཅེ་ཕུད་ཆགས་བྱུང་མེད་པ་དང་།

གཉིས་པ། གོང་ཁྱས་སློབ་རིམ་གང་ཙམ་འགྲིམས་ཏེ་འཆོ་གོས་འགྲིགས་
ཙམ་བྱུང་ཐེས་ཡོན་ཏན་ལ་ཆོག་ཤེས་བྱེད་པ།

གསུམ་པ། རང་འེེ་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ནང་དུ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་ངེས་
པར་དགོས་པའི་ལས་གནས་མང་པོ་དང་དེ་ལ་འཆོམ་པའི་སྐྱ་ཕོགས་མཐུན་རྒྱུན་བསྐྱུན་
བྱུང་མེད་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རེད་སྙམ་པ་བཅས་ཀྱི་ལན་མདོར་བསྟུས་རེ་ཕུལ་
བ་དགེ།

གི་ཉི་ཤེས་ལྷན་དང་མཐོ་སློང་གི་དགེ་ཆན་འབྲིང་བ་
འཛིགས་མེད་ལགས་ཀྱི་དྲིས་ལན།

དེ་བ་དང་པོ། བོད་རང་གི་སྤར་ཡོད་རིག་གནས་ཀྱི་སྒྲུང་གཞིའི་ཐོག་དེར་
དུས་ཀྱི་རིག་ཆེན་ཅི་ཅུ་ཞིག་ནང་འདྲན་བྱེད་དགོས་པ་རེད།

ལན། ཆབ་སྲིད་རིག་པ། དཔལ་འབྱོར་རིག་པ། ཁྲིམས་ལུགས་རིག་པ།
ཕྱི་འབྲེལ་རིག་པ། གསར་འགོད་རིག་པ། རྒྱུང་འཕྲིན་རིག་པ། རྒྱུག་འཕྲིན་རིག་
པ་དང་ རྒྱུག་བརྒྱན་རིག་པ་སོགས་སྤྱི་ཚོགས་ཆེན་རིག་གི་བྱུང་ཁྲིམས་རིག་ཆེན་གལ་
ཆེན་ཁག་དང་། ཞིང་ལས་རིག་པ། འབྲོག་ལས་རིག་པ། རྒྱལ་ལས་རིག་པ།
རྒྱ་ཡུལ་འཛུགས་སྐྱུན་རིག་པ། ས་གཤིས་རིག་པ། གནམ་གཤིས་རིག་པ། རྒྱུག་
བཟོའི་རིག་པ། གཏེར་འདོན་རིག་པ། འཕུལ་འཁོར་བཟོ་སྐྱུན་རིག་པ། ཡར་
ལས་རིག་པ། འཐག་ལས་རིག་པ། དངོས་ཆས་བཟོ་སྐྱུན་རིག་པ། བཟའ་བཏུང་
ལས་སློན་རིག་པ། རྒྱུག་རྒྱལ་ཅིས་འཁོར་རིག་པ་སོགས་རང་བྱུང་ཆེན་རིག་གི་བྱུང་
ཁྲིམས་རིག་ཆེན་གལ་ཆེ་བ་ཁག་བཅས་ནང་འདྲན་བྱེད་དགོས།

དེ་བ་གཉིས་པ། དེ་ལྟར་འཕུལ་མཁོ་ཕུགས་ཕན་རང་བཞིན་གྱི་རིག་ཆེན་
སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ལ་རིགས་གཅིག་རྒྱུང་འཕྲིན་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེས་རབས་པ་གང་མང་ཞིག་
སྤྱེད་སྤྱིང་བྱེད་པའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་གང་རེད་དམ།

ལན། དེའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་ནི། སྤར་ཡོད་ནང་བསམ་སློབ་དཔལ་ཡོན་
གྱི་ཐོག་ཕྱི་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་ཡར་རྒྱས་བཏང་སྟེ། རང་བསམ་སློབ་དང་ཕྱི་དངོས་

པོ་གཉིས་ཆ་ནས་ཡར་རྒྱས་ལྡན་པའི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་བསྐྱེད་ཆེད་ཡིན།

དྲི་བ་གསུམ་པ། དེས་ན་རིགས་གཅིག་ཀླང་འཛིན་ཤུད་མཁན་ནམས་ཐབས་ལམ་གང་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་གསོ་སྦྱོང་གནད་སླེན་ཞིག་བྱ་དགོས།

ལན། ཐོག་མར་སྒོ་རིག་བཀྲ་པའི་གཞིན་སྦྱེས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་རིག་ཆ་ན་དེ་དག་གི་འབྱུང་ཁུངས་ནུབ་སྤྱོད་གས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དུ་ཆེད་སྦྱོང་ལ་བཏང་སྟེ་རང་སར་ཕྱིར་ལོག་གིས་རིག་ཆ་ན་སོ་སོའི་སྟེང་ནས་ལས་དོན་བསྐྱབས་ཏེ་ཕན་འབྲས་མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་ཡོང་བ་ཞིག་ཤུད་དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ཆེ། སྤྱི་ཚོགས་ཁྲིད་ནས་རིག་ཆ་ན་དེ་དག་ལ་དགའ་བསུ་དང་དོན་གཉེར་འབྱུང་ངེས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དེ་དག་ལ་སྒོ་བ་མཁན་ཐེ་མང་དུ་འགྲོ་བ་དང་། རིམ་པས་རང་ཡུལ་གྱི་སྒོ་བ་གྲུ་ཆེན་མོ་ཁག་དུ་རིག་ཆ་ན་དེ་དག་རང་གི་སྐད་ཡིག་སྟེང་ནས་སྤྱང་བྱུང་བ་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་ནི་རིགས་གཅིག་ཀླང་འཛིན་པ་སྦྱེད་སྲིད་ཤུད་པའི་ཐབས་ལམ་ཡག་ཤོས་དེ་ཡིན།

དྲི་བ་བཞི་པ། འདས་པའི་ལོ་ལྷ་བརྒྱའི་རིང་དེར་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གཙོ་རྒྱུ་འབད་བྱས་ཡོད་ཀྱང་ད་སྐབས་རིགས་གཅིག་ཀླང་འཛིན་རང་སྤྱི་འཕེར་བ་འཛོལ་བསྟུ་ཤུད་དུས་ཏ་ཅང་དགོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན།

ལན། དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་མང་པོ་ཡོད་པ་ལས་གཙོ་བོ་ནི། འབྲེལ་ཡོད་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་རིགས་གཅིག་ཀླང་འཛིན་གྱི་སྒོ་བ་གསོའི་ལམ་ལུགས་འཐུས་སྒོ་ཆང་བ་ཞིག་གཏན་འབེབས་དང་ལག་བསྟར་གནང་མ་བྱུང་པའི་དབང་གིས་ཡིན་སྐམ་པ་བཅས་དྲི་བ་སོ་སོའི་ལན་དུ་བསམ་ཚུལ་ཆེས་མདོར་བསྟུས་རེ་བཟོ་དཔེ་དེ་ཅུ་མོ། །

པོད་ཀྱི་དུས་བབ་ཚུམ་སྒྲིག་པ་དང་ཚུམ་པ་པོ་ལུང་

རིགས་ཀྱི་ལགས་ཀྱི་དེས་ལན།

དེ་བ་དང་པོ། མི་རབས་གསར་པ་ཟེར་དུས་ལྟ་སྟོན་གྱི་ཆ་གང་ཞིག་ལ་

ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས།

ལན། མི་རབས་གསར་པ་ཞེས་པ་འདི་ལ་ད་ལྟའི་ཆར་གོ་བ་དང་ནམ་འགྱུར་

ཡང་གསར་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། པོད་རང་གི་ཡ་མེས་ཀྱི་བཤད་སྟོལ་ལྟར་ན།

ཕྱི་རབས་པ་ཟེར་གི་རེད། འདི་ནི་སྤྱིར་བཏང་གིས་བཤད་ན་གོ་རིམ་ཞིག་རེད། འོན་

ཀྱང་། འདིའི་བྱུགས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ཆེ་ས་དེ་ནི། མིའི་རིགས་ཀྱིས་ལོ་ན་འདི་གོ་རིམ་

ཞིག་གི་ཐོག་ནས་འཛིན་ཉེན་གྱི་བྱ་བ་ཞག་ཆེ་ཆུང་གང་ཡིན་རུང་དེའི་འགན་སྲོད་

སྤངས་དང་འབྱུང་སྤངས་གིག་རེད། སྤྱི་རབས་པ་དང་ཕྱི་རབས་པ་ཟེར་དུས། མི་

རིགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་དེའི་མ་འོངས་པའི་ལས་འཆར་དང་དེའི་ཁས་ལེན་གལ་ཆེན་

ནམས་པན་ཚུན་ལ་མཚམས་སྦྱར་དང་བརྒྱན་སྦྱོང་བྱེད་དུས་ཀྱི་ས་མཚམས་འཛིན་

ས་ཞིག་རེད།

ཡིན་ཡང་། ད་ནི་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་བཅུགས་ནས་གནད་དོན་འདི་སྐོང་ཡོང་

དུས། འདི་ལ་ངེས་པར་དུ་གོ་བ་དང་ནམ་འགྱུར་གསལ་བོ་ཞིག་འཛིན་དགོས་པ་

གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་འདུག ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ། ད་ནི་ཕྱི་རབས་པ་ཞེས་པ་དེར་

གོ་བ་ལེན་སྤྱོད་ཀྱིས་འགྱུར་བ་ཁྲད་ཡོད་པ་རེད། མི་རབས་གསར་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད།

གསལ་གང་དུ་འཛིན་ཉེན་གསར་པ་དང་རིག་གནས་གསར་པ་ཞིག་སྐོང་གི་ཡོད་པ་རེད།

ལྷག་པར་དུ་དེ་རིང་གི་མི་རབས་གསར་པ་རྣམས་ནི་སྟོང་ལོ་གསར་པ་འདིའི་ཁ་
མཆམས་དང་། ཡང་ན། སྟོང་ལོ་གསར་པ་འདི་བརྒྱུ་ནས་ཡོང་མཁན་རྣམས་ལ་
ངོས་བཟུང་ན་དེ་བས་ཀྱང་འཆམ་པར་འདོད། མི་རབས་གསར་པ་འདི་ཆོར་ཡུལ་
ལུང་རྒྱས་བཅད་བྱས་ནས་མི་ལྟ་བུར། སའི་གོ་ལ་འདི་འཕྲེད་གྱིས་བཅད་ནས་ལྟ་
ཞིང་། ཁོང་ཆོ་གོ་ལའི་མི་སེར་ཞིག་ལ་འགྱུར་དགོས་པ་རེད། ཁོང་ཆོར་ཡོངས་
ཁྲབ་གྱི་འོས་འགན་དང་རིན་ཐང་གི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཟད། སའི་གོ་ལའི་སྟེང་
གི་མི་རབས་གསར་པ་འདི་དག་ཆང་མར་སྐལ་བ་འདྲ་མཉམ་དང་། གོ་སྐབས་གཅིག་
མཚུངས། ཆད་གཞི་གཅིག་གྱུར་ཞིག་དགོས་པ་རེད། འདི་ནི་མི་རབས་གསར་
པ་ཞེས་པ་དེ་ངོས་འཛིན་སྟངས་དེ་རེད་འདོད།

དེ་བགཉིས་པ། ཁོང་རྣམས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་བབ་
གང་དང་གང་ཡོད་དམ།

ལན། མི་རབས་གསར་པ་འདི་དག་ལ་འགན་བབ་མང་རུང་། དམིགས་
བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་བབ་ནི། རང་རང་ཐོག་ནས་ཤེས་ཡོན་པའི་སྡུང་པ་མཐོང་
ཐུབ་པ་དང་། རྣམ་དཔྱད་གྱི་སྒོ་འཕར་ཡངས་པོར་སྡེ་སྟེ། མི་སྡེའི་སྡེ་ཆོགས་ཀྱི་
རུལ་སུངས་ལ་སྒོལ་ཞིང་། མིའི་རིགས་ཀྱི་དམག་འབྲུག་དང་ཞེ་འཁོན་གྱི་མ་ཁ་གསོ་
བཟོ་ས་གཞི་ཆེན་པོ་འདིའི་སྟེང་གི་མངའ་ས་སྤུག་ལ་སུང་སྡུབ་བྱེད་པ། འགྲོ་བ་མི་
ལ་ཡོངས་ཁྲབ་གྱི་ངོས་འཛིན་དང་བཅའ་སྟངས་ཤིག་དགོས་པ་རེད། ཁོ་ཆོར་མཆོན་
ནཱ་ ལྟ་འདྲེ་གདོན་གསུམ་ལས་གནས་ལུགས་ལ་བཀྱར་དགོས་པ་རེད། གཉེན་
ཉེ་དུ་ལས་ཀྱང་གྲོགས་པོ་དང་གྲོགས་མོ་ཡི་འདུ་ཤེས་ཟབ་མོ་ཞིག་དགོས་པ་རེད། ཁྱོད་

ཀྱི་ཁྱིམ་མཆོས་ཅམ་མེན་པར། དེང་སྐབས་སའི་གོ་ལའི་སྐལ་གཞུང་འདི་གོགས་
དང་གོགས་མེ་ཐེར་འབུམ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། འདི་དག་མཉམ་དུ་གཤིབ་
ནས་འགོགས་བྱུང་དགོས་པ་རེད།

དེ་བགས་སུ་པ། དེ་ལྟ་བུའི་འགན་འཁུན་ལྟོ་ལྟོ་སྐབས་ཤེས་དཔྱད་དང་ལག་ལེན་
ཀྱི་ཐོག་ནས་མངོན་གྱུར་བྱེད་ཐབས་སུ་ལངས་སྟོགས་དང་ཆ་ཁྱེད་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཆང་
དགོས།

ལན། འདི་དག་མངོན་འགྱུར་ཡོང་བ་ལ་ལངས་སྟོགས་དང་ཆ་ཁྱེན་མཐོན་
པོ་དེ་འདྲ་དགོས་གི་མ་རེད། དེང་སྐབས་སྐྱ་པོ་དང་སྐབས་བདེ་པོ་རེད། འགྲོ་བ་
མི་ཞིག་ཡོངས་ཁྱབ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་རྩ་ཆོག་གི་ཁྱབ་ཁོངས་ན་འདྲ་མཉམ་རེད།
ཡུལ་ལུང་གང་དུ་འདྲ་ཁོའི་ཡིག་ཆོངས་སེལ་འགྲོ་གི་རེད། འདི་རྣམ་འགྱུར་ལེགས་
པོ་ཞིག་རེད། འདི་གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་གི་གས་ཀྱང་རེད། དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་
འདིར་ལོངས་སྟོན་དང་དངོས་པོ་གསར་པ་ཅི་ཞིག་ཐོན་ནའང་དེ་ཁྱིའི་ཉེ་འགམ་གྱི་
ཐོང་མཁར་དེའི་ནང་ནས་རག་གི་རེད། ཁྱོད་ཀྱི་ཉིན་རེའི་དུས་ཆོད་གསུམ་བཞི་
ཞིག་ནི་མ་མཐར་ཡང་གོ་ལ་ཁྱིལ་པོ་འདིར་འབྲེལ་ནས་འདུག་གི་རེད།

ཡིན་ཡང་། གཙོ་བོ་དེ། མིག་སྤྱེ་བ་ནང་བཞིན་ཞིག་རང་རང་གི་ཁྱད་པའང་
ཁ་སྤྱེ་དགོས་པ་རེད། ཁ་དོག་ལྡང་ཁུ་རེ་སྟེག་ཡོད་ན་གཙང་མ་བཟོ་དགོས་པ་རེད།
ཁྱད་པའི་ནང་གི་ཆོན་ཁུ་ལྡང་ཁུ་དེ་ནི་རུལ་ནས་ལོ་མང་པོ་སོང་བའི་ག་མདོག་ཅིག་
རེད། འདི་ན་ཆ་ཤིག་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་ལ། སྟུག་ཤོས་ཤིག་ལ་འདིའི་རིགས་
ནི་རིམས་ནད་དམ་འགོས་ནད་ཅིག་ཀྱང་རེད། དེ་བས་ངེས་པར་དུ་གཟབ་དགོས་

པ་རེད། འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཏེ་ཡངས་སུ་བྱིན་པ་ནང་བཞིན་རང་རང་གི་བསམ་
ཚོ་ཡང་གུ་ཡངས་པོ་ཞིག་དགོས་པ་རེད། འདི་ལྟར་བྱིན་ན་དཀའ་ངལ་མཐའ་དག་
གིས་ཁྱོད་གཅིག་པུའི་མཐའ་སྒོར་ནས་ཡོང་གི་མ་རེད།

དྲི་བ་བཞི་པ། མི་རབས་གསར་པའི་མདུན་ལམ་དུ་ས་བབ་ཀྱིས་ཚྭ་གས་
སྟོན་བྱེད་དགོས་པ་རེད་དམ་ཡང་ན་རིག་གཞུང་རྒྱུ་རྒྱུ་སྤྱི་ལོ་དང་མི་རབས་
གན་པའི་འབྲེལ་མཐུད་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

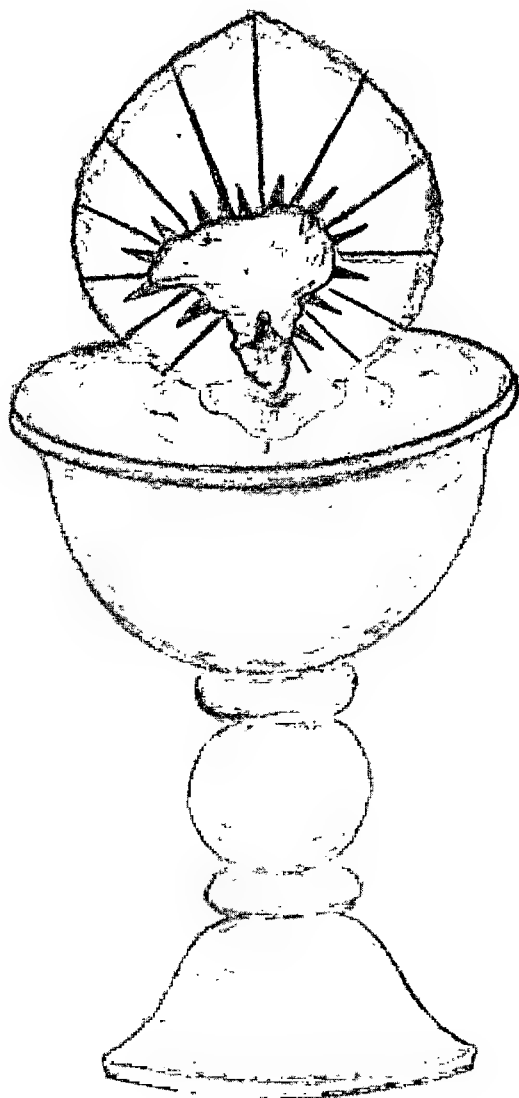
ལན། མི་རབས་གསར་པའི་མདུན་ལམ་འདི་སྟོན་བྱོན་ཆེན་རིག་པ་རྣམས་
ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན། **དང་པོ་**དེ་རང་དབང་ལ་གཞི་འཛིན་དགོས་པ་རེད།
གཉིས་པ་དེ་འཆར་སྤང་རེད། **གསུམ་པ་**དེ་གསར་གཏོད་རེད། མི་ལ་རང་དབང་
མེད་ན་འཆར་སྤང་འགག་འགྲོ་གི་རེད། མིའི་འཆར་སྤང་འགག་སྤང་ན་གསར་གཏོད་
འགག་འགྲོ་གི་རེད། འདིའི་འཕྲོ་ནས་ཐུན་ནག་ཅིག་མགོར་ཡོང་གི་རེད། གོང་
གི་འདི་གསུམ་ནི་རྩ་བའི་གོ་མ་སྟབས་རེད། གོ་མ་པ་འདི་གསུམ་གྱི་གཅིག་འབྲུ་
སྤང་ན་མི་རབས་གསར་པའི་གོ་དོན་དང་ལས་འགན་མཐའ་དག་ཀྱང་འགྱུར་འགྲོ་
གི་རེད། དེ་བས། དུས་བབ་ལ་བསྟུན་དགོས་པ་གལ་ཆེ་གོས་རེད།

ལྷག་པར་དུ་རིག་གཞུང་རྒྱུ་རྒྱུ་བཞིག་གིས་ཚྭ་གས་སྟོན་བྱས་ན་ཁ་བྱིར་འཁོར་
ཏེ་ བྱེད་བྱེད་ཀྱིས་གོ་མ་པ་རྒྱག་གིན་པའི་སྤང་བ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ལམ་
གྱི་སྤང་ནས་བཤད་ན་མདུན་སྟོད་ཡིན་རུང་། ལས་ཀྱི་སྤང་ནས་བཤད་ན། ཁ་རྒྱུ་
བ་ལ་འཁོར་ཞིང་གོ་མ་པ་བྱེད་ལྷག་གིས་བརྒྱབས་པ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་གི་རེད།

འོན་ཀྱང་། གསར་རྒྱུ་ཡིད་དཔྱད་བ་མེད་པའི་རིག་གཞུང་སྟེ། རྣམ་ཡང་བདེན་

པའི་འོ་པོར་གྲུབ་བསྐྱེད་པའི་རིག་གཞུང་ཡང་ཡོད་པ་རེད། དེ་དག་ནི་མི་རབས་
གང་དུ་བསྐྱེད་བས་ནའང་བཅི་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

མདོ་དོན། རིག་གཞུང་གསར་ཆིང་ཞེས་པ་ཞིག་བཀར་ཀྱུ་ཡོད་དུས་རིག་
གཞུང་ཆིང་བ་དེ་དོར་ན་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ལ་ཞེད་དགོས་གི་མ་རེད།

ཉམས་ཞིབ་པ་དང་ཚུམ་པ་པོ་སྐྱེས་སར་

ལྷ་སྐྱབ་ལགས་ཀྱི་དེས་ལན།

དེ་བ་དང་པོ། མི་རབས་གསར་པ་ཟེར་དུས་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆ་གང་ཞིག་ལ་
ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས།

ལན། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་མེད་ན་མི་རབས་གསར་པའི་
མིང་ཐོགས་མིན་ཐད་བསམ་ཞིབ་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། སྤྱིར་བཏང་མི་རབས་
ལྷ་ས་ལྷ་མར་སྐྱེས་ཏེ། མི་རབས་ཕྱི་མ་དེ་མི་རབས་གསར་པ་ཞིག་ཆགས་པ་རེད།
འོན། དེར་མི་རབས་གསར་པ་ཞེས་པའི་བདེ་དེ་དོན་གྱིས་འདུག་ཀྱང་། མི་རབས་
གསར་པ་ཟེར་བ་དེ། བསམ་སྒྲུབ་གོ་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཚད་མཐོར་སྐྱེ་བས་པ་ཞིག་
ལ་དམིགས་ན། དེ་ལྟའི་བྱད་ཆོས་མི་ཚང་མ་ཁན་ལ་དེར་མི་རབས་གསར་པ་ཞེས་
འབོད་མི་འོས་པ་ལྷ་བྱ་རེད།

དེ་ཡང་གསར་གཏོད་ངོ་མཚར་ཅན་གྱི་བྱ་དངོས་མཐའ་དག་གི་བག་ཡངས་
སྤྱིང་སྟོབས་སྒྲན་མེད་པ་དེ་ནི་རྟག་པར་གཞིན་ནུའི་ལང་ཚོ་དར་དུས་ཀྱི་གསར་གཏོད་
དང་སྤྱིང་སྟོབས་བྱུང་འབྲེལ་བྱུང་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་ཀུན་གསུངས་དོན་བཞིན།
ན་གཞིན་གྱི་སྤྱིང་སྟོབས་དང་། གསོན་ཤུགས། རྣམ་དཔྱད། སྤྱི་མེས་བཅས་
ཀྱི་རྣམས་ཤུགས་ཆེག་སྤྱིལ་གྱིས་མི་རབས་གསར་པའི་མིང་དོན་དང་མཚུངས་པ་ཞིག་
ཏུ་འགྱུར་རྒྱུར་འབད་དགོས་ལ། དེ་ལྷ་ས་ངོས་འཛིན་དང་འགན་འབྲི་གསལ་རྟོགས་
ཡོད་པར་བྱ་དགོས་པ་དེ་བས་ཀྱང་གལ་ཆེར་འབྲུམས། དེ་འདྲའི་མི་རབས་གསར་

པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིར་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་སྤར་མཁན་ཞིག་དང་སྒྲོ་བོས་ཀྱི་སྒྲོ་
མོ་འབྲེད་མཁན་ཞིག ད་དུང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཕན་བདེ་གཉེར་བའི་འགན་འཁུན་ཅན་
ཞིག་དང་དཔུང་གཞིགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འཆོལ་མཁན་ཞིག་ཏུ་རེས། དེས་སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱི་དགོས་མཁོ་རྣམས་དག་སྤྱབ་མཁན་ལས་ཟུར་འདུག་དང་ཕྱིར་བཤོལ་བྱེད་མཁན་ཞིག་
ནམ་ཡང་འགྱུར་མི་སྲིད།

དེའི་ཕྱིར། རང་ཚོས་ནམ་ཡང་མི་རབས་གསར་པ་ཟེར་དུས་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱུ་རྒྱུ་
བའི་བསམ་སྒྲིག་གཅིག་པུའི་ནང་མགོ་འཁོར་ནས་སྔོན་མཁན་ཞིག་མིན་པར། བརྟག་
དཔུང་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་རིམ་སྤྱི་ཚོགས་བརྒྱུད་འགན་འཁུན་གསར་པ་དང་བྱེད་སྒྲོ་
གསར་པ། དམིགས་ལུལ་གསར་པ་དང་བྱ་ཐབས་གསར་པ་བཅས་གཉེར་ནས་རང་
གི་དུས་ཚོད་དང་རྒྱས་སྒྲོ་བས་རང་ལ་དབང་བ་བྱེད་ཐུབ་མཁན་ཞིག་དང་རང་གི་རྣམ་
དཔྱད་དང་ལག་ལེན་སྤྱི་དོན་དུ་ལེགས་སྦྱེས་སུ་འབྲུལ་འདོད་ཡོད་མཁན་ཞིག་ལ་མི་
རབས་གསར་པ་ཞེས་འབོད་འོས་སྟེ།

དེ་བཞག་ནིས་པ། ཁོང་རྣམས་ལ་དམིགས་བསམ་ལ་གྱིས་འཁུན་བའི་འགན་བབ་
གང་དང་གང་ཡོད་དམ།

ལན། མི་རབས་གསར་པའི་དམིགས་བསམ་ལ་གྱི་འགན་བབ་དེ་ཐད་ཀར་བཞད་
ན། སྤྱི་ཚོགས་ལ་འགན་འཁུར་ཡོད་པའི་སྒྲོ་ནས་གསར་གཏོད་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་
བསྒྲགས་ཆོག དེ་ནི་སྤར་ཡོད་འཇུག་ཆང་དང་སྤར་མེད་གསར་གཏོད་ཀྱི་ཆེད་ཁོ་
ན་ཡིན། རང་ཚོ་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱུ་རྒྱུ་བའི་ལམ་ཁར་འཆང་ཀྱི་ཀྱག་དགོས་དོན་མེད་ལ། རོ་
མ་བསམ་ན་ཀྱག་རིན་ཡང་མེད། རང་ཚོའི་པ་མེས་ཆང་མས་རང་རྒྱས་གང་ཡོད་ཀྱིས་

གསར་གཏོད་བྱས་པའི་རྙིང་སྟོབས་དང་ལག་ལེན་གྱིས་ཤུགས་ལས་ང་ཚོར་སྐྱལ་འདེད་
ཅིག་བྱས་པ་ནི། ཏུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་འཆམ་པའི་མདུན་བསྐྱོད་བྱེད་
དགོས་པའི་སྡོན་བདེ་ཞིག་བཏང་ཡོད་པ་ང་ཚོས་གསལ་པོར་རྟོགས་དགོས།

དེས་ན། ང་ཚོའི་མི་རབས་གསར་པ་ནམས་ཀྱིས་ཁོང་ཚོའི་རྗེས་སྐྱོང་དང་
མུ་མཐུད་གསར་གཏོད་བྱེད་དགོས་པ་རེད། གསར་གཏོད་བྱེད་རྒྱུའི་ཆ་ཉིན་དུ་
དང་ཐོག་རང་ཉིད་ལ་གདང་སྟོབས་དང་ལག་ལེན་གནད་འཁལ་ཞིག་དགོས་པ་ལས།
རང་གི་བསམ་སྟོན་གྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་ལམ་ལུགས་གང་རུང་གིས་དམ་པོར་བཙེངས་
ཆོད་གསལ་སྟོང་དང་གསར་བརྗེ་ཟེར་བའི་སྒོ་སྟོབས་ཅི་ཡང་བསྐྱེད་མི་ཐུབ་པས། ད་
ལྟ་འཆར་ཡོངས་བུང་དང་འབྱུང་བ་ཞིན་པའི་མི་རབས་གསར་པ་ཚོས་ཏུས་བབ་ཀྱི་
འགྱུར་སྐབས་ལ་གཞིགས་ཏེ་རང་གི་ནམ་དཔྱོད་དང་ལན་ལེན། ཐབས་བྱས་དང་
གསར་གཏོད་བཅས་ཀྱི་རིན་ཐང་འཛོལ་སྟེག་བྱ་དགོས་པ་དེ་རེད། གོ་རྟོགས་ཟབ་
ཅིང་ལག་ལེན་བརྟར་བྱུང་མཁན་གང་ན་མང་པོ་མཆིས་ཆེ་དེར་གྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་
ལམ་ལུགས་ཐོག་གར་བསྐྱོད་བྱེད་རྒྱ་ལས་ཐོག་སྟེ། གྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་བསམ་སྟོན་
གནས་ས་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད།

དེ་མཚུངས་གསར་གཏོད་དང་བདེན་སྲུང་ཅི་ཙམ་ཉམས་དམའ་བ་དེའི་ཚོད་
ཀྱིས་བདེན་དོན་དང་བླ་པོ། འབྲུ་མཉམ་དང་རང་དབང་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཡོན་ཡོང་
ས་མེད་སྐབས། མི་རབས་གསར་པའི་ལས་འགན་ངོ་མ་དེ་ནི། གདོང་འབག་སྒྲ་
ཚོགས་གྱོན་ནས་གྱི་ཚོགས་བཟུ་གཞིག་དང་གུལ་རིམ་གྱི་འདུ་ཤེས་གཅིགས་ཆེར་
འཛིན་མཁན་ཚོར་ངོ་ཞོལ་དང་། མིའི་རིགས་ཆ་ཆོང་འབྲུ་མཉམ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱུར་ཐབས་

ལ་བརྩོན་དགོས། ལྷག་པར་དུ་པོད་ལ་མཚོན་ན་ཆོས་ལུགས་མི་སྣ་ས་ནམ་རྒྱུན་གྲལ་
རིམ་འབྱེད་ཅིང་། ཁོང་ཆོ་མི་སྤྱི་ཚོགས་བཟུ་གཞིག་གྱེད་པར་ངང་གིས་བཞེས་བཞག་
པ་འདྲ་ཞིག་ཡོད། དེ་བས་ཀྱང་སྤྱལ་སྤྱིའི་ལམ་ལུགས་ལ་ཁ་གཡར་ནས་རང་གི་ཁེ་
ཕན་འཚོལ་མཁན་ཤིན་ཏུ་མང་། དེ་ལྟ་བུའི་ལམ་ལུགས་ཉི་ཆེ་བ་དག་རང་ཁེ་ཁོ་ན་
བསམ་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་སྔ་བརྟན་དང་སྤྱང་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་
ཚོངས་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲིང་བཞིན་པའི་གནས་ཚུལ་རྣམས་བཅས་བསྐྱར་གཏོང་
དགོས་པ་མི་རབས་གསར་པའི་དམིགས་བསལ་གྱིས་གདོང་ལེན་གྱི་ཡུལ་ཞིག་ཆགས་
ཡོད།

དེ་བག་སུམ་པ། དེ་ལྟ་བུའི་འགན་འཁུར་རྣམས་ཤེས་དཔྱད་དང་ལག་ལེན་
གྱི་ཐོག་ནས་མངོན་གྱུར་གྱེད་ཐབས་སུ་ལངས་ཕྱོགས་དང་ཆ་ཤིང་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཆང་
དགོས།

ལན། གསར་གཏོད་ཀྱི་སྤྱིང་སྤྱོད་པས་ལྡན་པའི་སྤྱིས་བུ་དེ་ཆོས་བྱང་བདེན་
དང་། སྤྱི་སེམས། མདུན་བསྐྱོད། དོགས་དཔྱད་བཅས་ཀྱི་ལངས་ཕྱོགས་གཙོ་ར་
འཛིན་གྱེད་དགོས། གང་ཡང་རུང་པའི་ལངས་ཕྱོགས་དེ་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་འགྲུབ་
ཆེད་ཅིག་དགོས་པ་ལས། དམིགས་ཆད་དང་འགལ་བའི་ལངས་ཕྱོགས་གང་ཞིག་
གཉེར་ན་དེས་ཕན་ཅུས་ཐོན་རྒྱུ་ལས་གཞོད་ཆོད་ཅན་དུ་གཏོང་སྲིད་པས། མི་རབས་
གསར་པའི་འགན་འཁུར་གསར་པ་ཞིག་འབྱེད་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་གནས་
ཆད་མཐོར་འདེགས་གྱེད་དགོས་པ་རྣམ་དཔྱད་གསར་པ་དང་ལག་ལེན་གསར་པར་
རག་ལས།

དེས་ན་ངེས་པར་དུ་ཤེས་དཔྱད་ཀྱི་སྒོ་རྩ་ལ་དང་། ཀུན་པམ་གྱི་སྒྱུ་དོན། དགོས་
ངེས་ཀྱི་གསར་གཏོད་བཅས་ཀྱི་སྒྲིང་སྒྲོ་བས་དང་ཐབས་བྱས་གསར་པའི་ལངས་ཕྱོགས་
གཅིག་ས་ཆེར་འཛིན་དགོས་པ་དུས་བབ་ཀྱིས་བསྐྱངས་པའི་འགན་འབྲི་གཡོལ་དུ་མེད་
པ་ཞིག་ཀྱང་རེད་ལ། དགོས་ངེས་ཀྱི་ཆ་ཀྱི་ནད་དེ་དག་གི་མཐུན་འགྱུར་འོག ནང་
བདེན་དང་འདྲ་མཉམ། ཐུན་མོང་ལ་དབང་བའི་ཐོབ་ཐང་འཆོལ་འདོད་ཀྱི་གདེང་
སྒྲོ་བས་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན།

དེ་བ་བཞི་ལ། མི་རབས་གསར་པའི་མདུན་ལམ་དེ་དུས་བབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་
སྒོན་བྱེད་དགོས་པ་རེད་དམ་ཡང་ན་རིག་གཞུང་སྒྲིང་བའི་སྒྱེད་སྒྲིང་དང་མི་རབས་
ཅན་པའི་འབྲེལ་མཐུད་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

ལན། མི་རབས་གསར་པའི་མདུན་ལམ་དེ་དུས་བབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྒོན་བྱེད་
དགོས་མིན་ཟེར་བ་དེ། ཡུལ་དུས་གནས་བབ་ཀྱི་འགྱུར་བར་སྒྲོས་ནས་དམིགས་
ཡུལ་དང་། མདུན་ལམ་གདམས་གསེས་བྱེད་རྒྱ་ཞིག་རེད། དེའི་དབང་གིས་དུས་
བབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྒོན་དང་རིག་གཞུང་སྒྲིང་པ། མི་རབས་ཅན་པས་སྡེ་བྲིད་འོག་
འཆར་ལོངས་བྱུང་དང་འབྱུང་བ་ཞིན་པ་རེད་དེ། དེ་ནི་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ཡིན་
པ་ལས། འགལ་བའི་ཕྱོགས་ནས་བཤད་ན་བསམ་ཞིབ་བྱེད་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་དང་
བདམས་ཀྱི་བྱེད་སྒྲུངས་མི་འདྲ་བ། དམིགས་ཡུལ་དང་རྩ་དོན་འཛིན་སྒྲུངས་མི་འདྲ་
བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་འབྲེལ་བ་ནས་འགལ་བ་དང་རྒྱན་འཛིན་པ་ནས་གསར་གཏོད་
པ་ཞིག་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲུང་རྒྱལ་འདི་དག་ཡོང་གི་ཡོད།

དེའི་སྐབས་ཀྱིས། ད་ལྟའི་མི་རབས་གསར་པ་དང་མ་འོངས་པའི་མི་རབས་

གེས་ཏྲོགས་དང་ལག་ལེན།

གསར་པའི་མདུན་ལམ་དེ་དུས་ཀྱི་འཕྲོ་འགྱུར་དང་བསྐྱུན་པའི་དཔྱོད་སྒྲངས་དང་
འཆོལ་སྒྲངས། ལག་ལེན་བསྐྱར་ཕྱོགས་དང་གསར་གཏོད་བྱེད་ཕྱོགས། འཐུས་
ཚང་གཏོང་ཕྱོགས་དང་སློ་རིག་སྒྲིམ་ཕྱོགས་སོགས་ཀྱི་ཉམས་སྲུང་ཕྱོགས་སྒྲིམ་གྱིས་
རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་སྒྲོ་བས་རང་ངོས་ཟིན་པ་ཞིག་དང་དེས་རང་གི་སྒྲོ་བས་གྲགས་སྐྱེད་
སྤང་ཡོང་བའི་བསམ་བློ་དགོས་པ་གཙོ་བོ་དུས་བབ་ཀྱིས་བསྒྲངས་པའི་བད་ཏྲགས་ཤིག་
རེད་སྟེ།

འདིར་སྒྲོན་མེ་ཚོམ་སྒྲིག་པར་དགོངས་འགལ་མེད་པར་བྱ་བྱ་ཞིག་ལ། དུས་ཚོད་ཀྱི་བྲེལ་
བའི་དབང་གིས་ངེས་ལན་ཞིབ་ཏུ་སྒྲིག་གནད་འཁེལ་ཞིག་འབྲུལ་མ་བྱུང་མོད། ཁྱེད་ཅག་གི་སྒྲིམ་ཆེ་
བའི་ལས་དོན་ལ་བྱུང་སྐྱོར་མཚོན་བྱེད་ཅིང་དུ་ཕུལ་བ་ཡིན།

ཨ་རིའི་རྒྱུད་འཕྲིན་ཁང་གི་གསར་འགོད་པ་དང་ཚུམ་པ་པོ་

ཨ་མཚོག་ཆེ་རིང་གླིང་ལགས་ཀྱི་དྲིས་ལན།

དེ་བ་དང་པོ། མི་རབས་གསར་པ་ཟེར་དུས་ལྟ་སྟོན་གྱི་ཆ་གང་ཞིག་ལ་
ངོས་འཛིན་བྱེད་དགོས།

ལན། མི་རབས་གསར་པ་ལ་ངེས་པར་དུ་བསམ་ཆོག་གསར་པ་དང་ལྟ་བ་གསར་
བཟོ་ལངས་སྟོགས་གསར་པ་ཡོད་དགོས་ལ། འཛོལ་སྟེག་དང་འགན་འབྲི་ཡང་
གསར་པ་ཡོད་དགོས། ཡིན་ན་ཡང་མི་རབས་གསར་པ་འི་སྟོན་པ་ཟེར་ན་འགྲེལ་
བཤད་གང་ཡང་མེད་དེ།

གལ་ཏེ་བོད་རང་གི་སློལ་རྒྱུན་བསམ་ཆོག་གཞི་ལ་བཞག་ནས་འགྲེལ་བཤད་བྱ་
དགོས་ན། དེ་ནི་ཉག་ཉག་ཆད་མར་ཆགས་ཐུབ་ཀྱི་མེད། མདོར་ན་ནམ་དུས་དྲུང་
དང་རིགས་ལོམ་གྱི་བར་ནས་སྟོན་པ་གང་ཡོད་ཆོག་ལ། རྒྱ་ཆེ་བའི་སའི་གོ་ལ་རུ་
མའི་རིགས་ཀྱི་སྟོན་པར་ཆད་འཛིན་བྱ་བའི་སློབས་པ་ང་ལ་མེད།

དེ་བ་གཉིས་པ། ཁོང་ནམས་ལ་དམིགས་བསམ་ལ་གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་བབ་
གང་དང་གང་ཡོད་དམ།

ལན། མའི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་མདོན་འདོད་དེ། རང་དབང་དང་འབྲ་
མཉམ་ལ་བཅི་བཀྲར་དགོས་པའི་འདུ་ཤེས་དང་ལག་ལེན་འབྲུངས་ཐབས་བྱ་རྒྱ་ནི།
དུས་རབས་འདིའི་ཁྲིད་དུ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་འགན་
འབྲི་འདི་དག་ནི་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་ལུང་གང་སར་སྟག་པའི་དཀར་ལྗོན་གསེལ་ཞིང་

ཉེན་ཁ་འཛུམས་པའི་ལྗེ་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན།

དྲི་བ་གསུམ་པ། དེ་ལྟ་བུའི་འགན་འཁུན་ཞུས་ཤིང་དང་ལག་ལེན་གྱི་
ཐོག་ནས་མངོན་གྱུར་བྱེད་ཐབས་སུ་ཡངས་ཕྱོགས་དང་ཆ་ཁྱེད་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཆང་དགོས།

ལན། རང་ཉིད་མི་རུ་བརྩེ་བའི་མང་གཞིའི་ཐོག་པ་རོལ་བོ་ཡང་མི་རུ་བརྩེ་
བའི་གོམས་གཤམས་འོག་ཟུན་མོང་གི་རེ་འདོད་ལ་རོས་ལེན་དང་བརྩེ་སྲུང་གི་ཡངས་
ཕྱོགས་བརྟན་པོ་ཞིག་དང་། ཡངས་ཕྱོགས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོང་བར་མ་མཐར་ཡང་འགན་
འཁུན་འདྲིའི་འདུ་གཤམ་གྱི་བསམ་མཐོ་དང་ལྟ་བ་ཡོད་དགོས།

དྲི་བ་བཞི་པ། མི་རབས་གསར་པའི་མདུན་ལམ་དུས་བབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྟོན་
བྱེད་དགོས་པ་རེད་དམ་ཡང་ན་རིག་གཞུང་རྩིང་བའི་སྦྱེད་སྤྱོད་དང་མི་རབས་གན་
པའི་འབྲེལ་མཐུད་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

ལན། མི་རབས་གན་པ་དང་རིག་གཞུང་རྩིང་བའི། རང་ཉིད་ཀྱི་མེས་པོ་
ལྟར་དགའ་ཞིང་བཀྱར་བར་འོས་ལ། མི་རབས་གསར་པའི་མི་བྱ་གསར་བརྗེ་བ་
ཞིག་དང་། ཡང་ན་མདུན་བསྐྱོད་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ན་རིག་གཞུང་རྩིང་བའི་སྦྱེད་
སྤྱོད་དང་མི་རབས་གན་པའི་འབྲེལ་མཐུད་ལ་ཡང་རྩ་བ་ནས་ཁ་བྱལ་མི་རུང་ན།

རྩིང་གསར་དང་གན་གཞིན་གང་ནས་ཀྱང་ལྷང་དོར་མ་ནོར་བར་བྱ་དགོས་
པ་ལས། ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནར་སོང་ན་དེ་ནི་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་མ་ཡིན། བསམ་མཐོ་
གསར་པ་དང་ལྟ་བ་གསར་པ་སོགས་ལ་ཆད་གང་ཞིག་ནས་མང་གཞི་འདྲུགས་རུང་།
སྤར་ཡོད་ཀྱི་ལེགས་ཆ་རྩ་འཛིན་བྱས་ཏེ་དེང་རབས་ཀྱི་འགྲོས་དང་བརྟན་ནས་སྦྱེད་
སྤྱོད་བྱ་དགོས་པ་ཆེས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་འབྲམས་སོ། །

ཐུ་ཚོད་སྤྱི་ཚེགས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའི་གལ་གནད་
དང་དེ་གསེས་སྤྱི་ཕྱེད་ཐབས་ཀྱི་སྒྲིམ་གཞི།

ཚུ་པལ་ཕུར་པོད་ཁྱིམ་སྒོ་བ་བྲ།

སྤྱི་རིགས་ཐོགས་མེད།

༡༡། སྤྱི་ཚེགས་འཕེལ་འགྱུར་སྤྱི་པའི་རིགས་ལམ་དང་དངོས་སྒྲོ་བས་ཆེན་རིག་
གི་ཐབས་ལམ་ཟུང་དུ་སྒྲེལ་ནས་ཐུ་ཚོད་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དར་རྒྱུད་ལ་བརྟུན་ཆེ། གངས་
ཅན་གདོང་དམར་བ་ང་ཆོའི་ཆབ་སྲིད་མངའ་ཐང་དང་སྒྲོ་བས་ལྷགས། ནང་བརྟུན་
ཆོས་ལྷགས་དང་ལེགས་བྲུང་། ཐུན་མོང་སྐད་ཡིག་དང་དེས་བརྒྱས་པའི་རྒྱལ་
ཆེན་རིག་པའི་གཞུང་ལྷགས་སོགས་མདོར་ན་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་ངོས་དང་། ཆབ་སྲིད་
ཀྱི་ངོས། རིག་གནས་མ་ལག་གི་ངོས་བཅས་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོངས་ནས་ཉི་མ་ལ་ཡའི་གཟི་
བརྒྱན་གྱི་བྱུང་རབས་ཁྲིད་གསུབ་ཐབས་བྲལ་པའི་མཛད་རྗེས་བཞག་སྤྱོད་། ཐོད་
བཞལ་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་འདིའི་འཕེལ་རྒྱས་ཁྲིད་དུ་ད་གཟོད་དེ་རིང་གི་ང་ཆོའི་མི་རབས་
འདིར་འཛམ་གླིང་གང་ལའང་ངོམ་ཆོག་ཆོག་གི་ཐུ་ཚོད་རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་ཆེན་
པོ་འདི་ཡོད་པར་གྱུར་པ་རེད།

སྐབས་འདིར་ང་ཆོས་ངེས་པར་གཤམ་དགོས་པའི་ནན་ནན་ཉིག་ཉིག་གི་གནད་
དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཐུ་ཚོད་མི་རིགས་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྲིད་རིག་གསུམ་
ཀྱི་མངའ་ཐང་རྒྱལ་ཆེན་དེ་རིག་གསར་ནང་འདྲེན་གྱི་སྒྲོ་སྒྲོ་བས་དང་། དང་བདེན་
བརྟུན་ཚུགས་ཀྱི་རང་གཤིས། ལེགས་ཉེས་ཐུང་དོར་གྱི་མཁ་དཔྱད། ཆེད་མཁས་
བསྐྱོང་འགྲུགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་སོགས། མདོར་ན་རང་རེའི་བཅན་པོ་རིམ་བྱུང་གི་

མོ་རྒྱལ་གྱི་འཕེལ་རིམ་འདིའི་ཁྲིད་དུ་གསལ་བོ་མཐོང་བྱུང་པའི་སྡེ་གཉིས་ནི་

- 80 - * གཞི་མེད་ཅེད་ཚོམ་འགྲན་བརྒྱུད། *

དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་ནན་མོ་བྱེད་དགོས་པ་ནི་མིག་སྔའི་གཡོལ་ཐབས་མེད་པའི་
ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགན་འཁུལ་ཉག་ཅིག་རེད།

གོ་དོན་དང་གནས་བབ་ངོས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ།

ཐ་སྙད་འདི་འཇམ་གླིང་དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་གཡུལ་འཐབ་ཀྱི་བཀོད་རྒྱས་
ཁྲིད་ཐེངས་དང་པོར་མེད་སྟོན་བྱས་པར་བཤད་མོད། ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་
བརྩམ་ཆེ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའི་གཟུགས་བརྙན་ནི་གནའ་པོའི་དུས་ནས་བཟུང་
ཡོད་པ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་བདེན་དཔང་གསལ་པོ་བྱེད་བྱུང་། གང་ལྟར། བྱེ་ལོ་ ༡༧༥༩
ལོར་ཡུ་རོབ་མཉམ་འབྲེལ་མཐུན་ཆོག་ས་དང་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཤེས་ཡོན་སློབ་
རྒྱུ་ཆོག་ས་ཁུངས་ཀྱིས་ཐུན་མོང་ཐོག་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའི་གོ་དོན་
དང་གནས་བབ་གཏན་ལ་ཐབས་པ་ནས་བཟུང་། གསར་དར་ལམ་ལུགས་དེ་རྒྱལ་
སྤྱིའི་ཤེས་ཡོན་འཕེལ་རྒྱས་ཁྲིད་ཀྱི་གསར་བཞེ་ཨང་དང་པོར་གྱུར། རྒྱབས་དེའི་
རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཟིན་གྱི་གོ་དོན་ནི། ཐུན་མོང་མང་གཞིའི་
ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐོག་རིག་གནས་སམ་ལག་རྩལ་གྱི་སྡེ་ཆུན་བྱེ་བྲག་པ་གང་ཞིག་ལ་ལག་
ལེན་དངོས་ཀྱི་ཐོག་དམིགས་གསལ་གྱིས་བྱང་ཆའམ་གོ་དོན་གསལ་ཆད་གཞི་མཐོན་པོར་
སློབས་མཁན་ཞིག་དགོས། ཞེས་གསལ་པོར་བཀོད་འདུག

པོད་མི་རིགས་ལ་མཆོན་ནའང་ལོ་རྒྱུས་ཁྲིད་ཐ་སྙད་འདིའི་གོ་དོན་གྱི་དཔེར་
མཆོན་ལོས་པའི་མི་སྣ་གང་མང་བྱོན་ཆུང་། དཔེར་ན། ལྷ་ཇེ་མཁས་པ་དྲུང་གི་
ཐོར་ཅོག་དང་། བད་སྟོན་མཁན་པོ་ཐོན་མི་ཡབ་སྐུ་ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་རྩེ་གཞི་ཞང་གསུམ།
གསང་སྐགས་མཁན་པོ་པེ་རོ་རྒྱལ་གཉིས་སོགས་ཤེས་ཡོན་མ་ལག་གཙོ་པོར་བཟུང་

པའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་མཁན་སྟོར་ཞིག་དང་། བཟོ་ཞིང་ལས་རིགས་མཁས་
པ་རི་ལས་སྦྱེས་དང་། ཚོང་ལས་གསར་གཏོད་མཁན་ལྟ་བུ་མགོ་དཀར། དམག་
དོན་མཁས་པ་མགར་སྟོང་བཅོན། འདྲུགས་སྒྲུན་དང་འགྲུལ་ལས་རིགས་
ཆེད་མཁས་འགོ་ས་ཁྱིམ་བཟང་ཡབ་ལྷག་སོགས་ཆེད་ལས་ལག་རྩལ་གཙོ་བོར་བཟུང་
པའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་མཁན་སྟོར་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་སྟེང་།

ཁོང་ནུམ་པའི་མཁས་མཛེངས་དང་ལྷག་བསམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་ལྟོད་ཆབ་སྲིད་
ཀྱི་མངའ་བཟང་སྟོད་ཆུ་མོ་གདུའི་གར་རྒྱུད་ནས་སྤང་བྱ་ནག་ཁྲང་ཨན་རུབ་མ་བར་
དུ་བསྐྱེད་པ་མ་ཟད། བྱ་ལྟོད་རིག་གནས་མ་ལག་གི་སྤྲུལ་ཆོད་དང་བྲལ་ཆོད་ཀྱང་
སྐབས་དེའི་ཨེ་ཤ་ཡའི་ཁྲོད་ཀྱི་ཆོད་མཐོ་ཤོས་སུ་བསྐྱལ་སྟེང་བ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་བདེན་
དཔང་དང་ར་སྟོན་བྱེད་ཐུབ། འོན་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་ང་ཚོས་ཐོ་ཁ་ནང་དུ་སྤྲུགས་
ཏེ་བསམ་དགོས་པ་ནི། ལོ་རྒྱུས་ཁྲོད་ཀྱི་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་དེ་དུས་
རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་འཛམ་གླིང་གི་རྗེས་སུ་ལུས་པ་རེད།

དགོས་མཁོ་དང་སྟོང་ཆའི་ངོས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ།

རིག་གནས་མ་ལག་གི་ནུམ་གྲངས་དང་ཆོན་རིག་ལག་རྩལ་གྱི་རྩེ་ཁག་འདྲ་མིན་
མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བཞིན་པའི་ཐོལ་མཆོང་གི་དུས་རབས་འདིར། རིགས་གཅིག་
ཀྱང་འཛིན་པའི་ཤེས་ཡོན་དང་ཆེད་ལས་ལག་རྩལ་མེད་པའི་སྤྱི་བམ་ཤེས་ཡོན་པ་ཆོར་
ལག་ཁྱེར་སྟོང་པ་ཞིག་དང་ལྷ་གཟུགས་ལྟ་བུའི་གསོལ་གསོལ་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་ཞིག་
ལས་དོན་དངོས་ཐོག་ཅི་ཡང་མེད། འགན་ཚུན་གྱིས་སྤྲུག་པའི་སྤྱི་ཆོགས་འདི་འདྲ་
ཞིག་གི་ནང་དུ་སྤྱི་བམ་ཤེས་ཡོན་པ་དང་སྤྱི་བམ་ལག་རྩལ་བ་དག་ནི་མིང་ཤོག་རྗེས་

པོ་བཏགས་པའི་ཤོག་པུའི་སྟག་དང་གཉིས་སུ་མེད། རིག་པ་འདི་ཚུར་རྗེས་བཀའ་
 གྱིས་བོད་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བཞུས་ཆོ། ཡིག་ཚོངས་པའི་གྲངས་འཕྲོར་མི་འཕྲོར་སྤྱིའི་
 བརྒྱ་ཆ་ ༡༡% ཙམ་ལས་མེད་པའི་བཅན་བྱེད་པ་བྲི་བཅུ་བཞི་ལྟ་གཤིས་ཁོད་དུ། ༥་
 དྲུང་ཡང་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ལས་
 མེད་ལ། ལྟག་པར་དུ་ཀྱལ་སྤྱིའི་བོལ་ཆོང་དང་འཇུགས་སྐྱུན་ལས་རིགས་ཁོད་དཔུང་
 པ་མཉམ་གཤིབ་ཤེད་བྱབ་པའི་ཆེད་ལས་མཁས་པ་ནི་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ལས་ཀྱང་དགོན་
 པོར་གྱུར་ཡོད། དེར་བརྟེན། མི་ལོ་ལྷ་བཅུའི་རིང་གི་བོད་མིའི་ཆབ་སྲིད་འཐབ་
 ཚད་ཀྱི་ངོས་དང་། རིག་གཞུང་དར་སྤེལ་གྱི་ངོས། དཔལ་འབྱོར་འཇུགས་སྐྱུན་
 གྱི་ངོས་བཅས་ཚྭ་གས་ཡོངས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཚྭ་གས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱུན་རིམ་ཅན་
 ཐེབས་ཡོད་པ་གསལ་བོར་མཐོང་བུ།

དང་པོ། ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་ངོས་ནས་བཤད་ན། བོད་དོན་དང་
 འབྲེལ་བའི་ཀྱལ་སྤྱི་རང་བཞིན་གྱི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་གོས་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཙམ་
 གྱི་ངོ་བོར་ལུས་ཡོད་པ་ལས་དོན་ལན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་སོན་མེད། དཔེར་ན། ཡོ་
 རོབ་མཉམ་འབྲེལ་མཐུན་ཚོགས་བོད་ཀྱི་འགོ་བཙའི་ཐོབ་ཐང་ཙ་ཙ་འཛིན་གྱི་གོས་གཞི་
 ཁག་གསུམ་གྱི་གཞུང་གི་གཡོ་སྤྱོད་ཁས་ལེན་འོག་རྒྱས་མེད་དུ་བཏང་ཞིང་། ཡ་རེའི་
 གོས་ཚོགས་འོག་མའི་གོས་ཚོད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱང་གོ་ལ་གཅིག་གྱུར་དང་ཆོང་ལས་
 ཀྱི་ཁ་གཡང་ཁོད་རྒྱུང་ལ་བསྐྱར་སོང་། དྲུང་བོད་དོན་ཆེད་བདེན་པ་རྒྱབ་ལངས་
 ཤེད་མཁན་ཀྱལ་སྤྱིའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་དང་མི་མང་སྡོང་ཕྱག་མང་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་
 གཅིག་སྤྱད་ཤེད་མ་བྱབ་པར་ལྟག་ཡོད། དེར་བརྟེན། ལས་དོན་འདི་དག་ང་ཚོའི་

ཕྱོགས་ནས་ཚགས་ཐུད་ཡོང་བར་ངེས་པར་དུ་རང་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་རིམ་པ་
དང་པོའི་ཁྲིམས་ལུགས་མཁས་པ། རྒྱ་གཞུང་ལ་ཚད་ངེས་ཅན་གྱི་ཐོག་ནས་སྒྲེང་
ཕྱོགས་བཟོ་ཐུབ་མཁན་གྱི་སྤྱད་དོན་ཚོམ་པ་པོ། ཐུ་ནང་གི་ཁ་གཏད་སྟོབས་ཤུགས་
མཉམ་སྦྲིལ་བྱེད་ཐུབ་མཁན་གྱི་ཆབ་སྲིད་པ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལས་རིགས་ཆེད་མཁས་
པ་སོགས་ནི་ད་ལྟའི་གནས་བབ་འདིར་ཇ་དྲག་གི་དགོས་མཁོ་ཆགས་ཡོད།

གཉིས་པ། རིག་གནས་དར་སྤེལ་དང་འབྲེལ་ནས་བཤད་ཆོ། མི་ལོ་ལྔ་
བརྒྱའི་རིང་གི་རིག་གནས་ཞིབ་འདུག་དང་། རིག་གཞུང་བརྗེ་རེས། རིག་གནས་
དར་སྤེལ་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་འདྲིས་སྤོངས། ང་ཚོས་རང་གི་པོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ཆོས་
ལུགས་དང་པོད་ལུགས་གསེ་རིག་གི་མན་ངག་ཕྱིར་ཆོང་བྱས་པ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡིན་
ན་ཡང་། བན་རྒྱས་ལྡན་པའི་སྤྱིའི་དེང་རབས་རིག་གཞུང་གི་ལེགས་ཆ་རྒྱུ་ལེན་
བྱས་པ་མི་འདད་ལ། ད་དུང་རང་གི་སྤྱོད་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་དུས་རབས་དང་འཆོམ་
པའི་འདོར་ལེན་ཡང་བྱེད་ཐུབ་མེད། ལས་དོན་འདི་འགྲུབ་པར་ང་ཚོར་ནང་བསྟན་
རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་དང་། གསེ་རིག་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ། ཚན་
རིག་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་སོགས་དགོས་མཁོ་ཏུ་ཅང་ཆེ་བ་ཡིན། གང་ལྟར།
མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་གྱི་འཇུས་ཤོར་འདི་དག་གིས་ང་ཚོ་ལྷ་གཟུགས་ཤེས་ཡོན་པའི་
ལམ་ནས་ཕྱིར་ལོག་སྟེ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་དགོས་པའི་སྒྲུལ་
སློང་དང་གསལ་འདེབས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ནོར་འཁྲལ་དང་འཇུས་ཤོར་ངོས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ།

ང་ཚོ་དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པ་དང་། དེང་རབས་ཆབ་སྲིད་ལ་

ཁ་ཕྱོགས་པ། དེར་རབས་ཤེས་ཡོན་སྤྱད་རྒྱས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པ་བཅས་ཀྱི་ཁ་གཡང་
 བསྐྱགས་ནས་ཏག་ཏག་མི་ལོ་སྤེལ་པོ་ལྷ་བཅུ་འགོར་བྱིན། འོན་ཀྱང་། ད་དུང་ཆོད་
 གཞི་ཅན་དང་ཡིད་རྟོན་རུང་བའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་དང་ཆོད་ལས་ལག་
 ཅུལ་བའི་དཔུང་སྡེ་ཞིག་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་གནད་དོན་ལ་དགག་སྒྲུབ་དང་
 དོགས་སྦྱོང་གིས་ལམ་ནས་བཟུང་ཆོ། རྒྱ་རྒྱུན་མང་པོ་ཞིག་སྡོམ་གྱི་བྱ་བ་བཞིན་
 སན་ཚུན་སྟོས་བྱུབ་དུ་འབྲེལ་ནས་ཡོད་མོད། གནད་དོན་གཅིག་པོ་རལ་གྱི་ལྷ་ཕྱུང་
 སོ་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་རྒྱུན་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དར་སྤེལ་ལ་འགོག་རྒྱུན་བཟོ་བཞིན་
 ཡོད་པ་གཤམ་གསལ།

དང་པོ། བོག་ལམ་དུ་ཕྱིན་པའི་གཞི་རིམ་སློབ་གསོ།

༢༠༠༥ ལོའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཤེས་ཡོན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་
 ཅུ་འཛིན་ཡིག་ཆའི་དོན་ཆུན་ཞིག་དུ། བྱིས་པའི་འཆར་ལོངས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་
 ཁྲིད་དུ་གཞི་རིམ་སློབ་གསོའི་སྤྱི་ཚད་ནི་བྱིས་པ་དེ་མ་འོངས་པར་སྤྱི་ཚོགས་ཐོག་
 མི་གཤམ་ཞིག་དུ་སྦྱེད་སྤྱིང་བྱེད་ཐུབ་མིན་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ཆེ་ཤོས་ཡིན་ཞེས་གསལ་པོར་
 བཀོད་འདུག འོན་ཀྱང་། ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲིད་ཀྱི་གཞི་རིམ་སློབ་གསོ་འགན་
 ལེན་གནང་མཁན་གྱི་ཡ་མ་དང་གཞི་རིམ་དགེ་ལེན་ཚོས་མཆར་སྤྲུག་ལྷན་པའི་བྱིས་
 པ་དང་སློབ་ཐུག་ཚོ་ཇི་ལྟར་ཐུན་ནག་གི་ལམ་ཁར་འབྲིད་ཀྱིན་ཡོད་པའི་ཤེས། ཁོ་
 ཚོས་ན་ཆུང་བྱིས་པ་དེ་དག་གི་ཆེས་དྲངས་གཙང་གི་ཀྱན་སྦྱོང་དེ་སྤྱི་དོན་འགན་ཁུར་
 བཞིག་ནས་ཚུར་རང་དོན་རིང་ལུགས་པ་ཞིག་དུ་བསྐྱར་ཅིང་། ཐུགས་བསམ་འཕྲོལ་
 རྟེན་ས་མཁན་ཞིག་ནས་ཁོ་བཟང་འཐབ་ཅོད་པ་ཞིག་དུ་སྡེ་བྲིད་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ད་ལྟའི་གཞི་རིམ་སློབ་གསལ་ལམ་དུ་འབྲིང་མཁན་པ་མཁའ་གཅིག་གི་བསྐྱབ་
བྱ་ནི། དེ་བ་གཅིག་པོ་ལ་མགོ་འཛོམ་ནས་མ་འདུག ཁེ་བཟང་ཡོད་དུས་མགོ་བདེ་
བོ་བྱེད་དགོས། སོ་སོར་གྲོང་རེ་ག་དུ་འདུག་མི་ཉན་སོགས་ཐ་ན་མང་གཞིའི་མི་ཆོས་
ཀུན་སྡེ་དང་སྤྱི་ཆོགས་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ཚྭ་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ག་ཉུག་ཡིན། ཡང་
གཙོ་གནད་སློབ་གསལ་འི་ཤེས་ཡོན་ཆད་ལྡན་མེད་པའི་དགེ་ཆན་སྐོར་ཞིག་གི་ལམ་
སྟོན་ཡང་མི་གཞིའི་རིན་ཐང་ལྟ་ཚུལ་དང་། ཤེས་ཡོན་རིན་ཐང་ལྟ་ཚུལ་སོགས་
ཀྱི་ཚྭ་ཁྲར་ལངས་ཡོད་པ་སྟེ། ཁོ་ཆོས་སློབ་མའི་སེམས་ཤུགས་དང་གདེང་ཆོད་
སྟེལ་རྒྱའི་ཆབ་དུ། བྱེད་ཆོ་འདྲ་བོ་ཞིག་ཆོན་རིག་པ་ཆགས་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད།
སོ་སོ་རྒྱུད་པའི་ཐོག་དུ་ལངས་བྱུང་ན་འགྲིག་ཆར་བ་རེད། བསམ་ལ་ལས་ལ་མང་
དགས་ན་གྲོང་རེ་ག་ཡོང་སོགས་ཡིན།

དེར་བརྟེན། བསྐྱབ་བྱ་བཀྲོན་མཁན་གྱི་པ་མ་དང་ལམ་སྟོན་གནང་མཁན་
གྱི་དགེ་ཆན་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་ནས་རིགས་གཅིག་རྒྱུད་འཛིན་པ་དང་ཆེད་ལས་
ལག་རྩལ་མཁས་པ་ཞིག་གསལ་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ནམ་མཁའ་མེ་ཏོག་གི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཚྭ་
བྱེད་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་མཚན་ནི་ཁོ་ཆོས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་བྱིས་པའམ་སློབ་མའི་མཆར་
འཛིན་གྱི་བསམ་བློ་མང་ནས་བཀག་ཅིང་། ཤུགས་བསམ་གྱི་གདེང་སྟོབས་རྩ་བཀོག་
བཏང་ཡོད་པས་སོ། །

གཉིས་པ། ལོག་ལམ་དུ་བྱིན་པའི་བཅན་ཕྱོད་ལ་སྤྱི་ཆོགས།

སྤང་ཚུལ་དང་བསྐྱར་ཆོ་སྤྱི་ཆོགས་ནི་གནོན་ཤུགས་རིགས་ཤིག་ཡིན་ལ།
གནས་ཚུལ་ལ་བསྐྱས་ནས་བསམ་ཆོ་སྤྱི་ཆོགས་ནི་སྤྱི་སྤྱིང་གི་ཁོར་ལུག་གལ་ཆེན་

ཞིག་ཡིན། དེའི་དབང་གིས། རི་ཙམ་གྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོར་ཡུག་དེ་
སྤྱི་ཚད་དང་ཕྱགས་བསམ་མཉན་པ་ཞིག་ཡིན་ཆེ་དེ་ཙམ་གྱིས་ན་གཞིན་ཕྱགས་བསམ་
ཅན་དང་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་མང་པོ་སྤྱི་ཚོགས་ཐོན་ཐུབ་པ་ཆོས་ཉིད་ཡིན། འོན་
ཀྱང་ད་ལྟའི་བོད་སྤྱི་ཚོགས་ལ་མཚོན་ན། ཕྱགས་གཉིས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ལོག་ལམ་
དུ་ཞུགས་འགོ་ཚུགས་ཡོད།

༡༥ ཡུལ་དང་ཁ་བྲལ་ནས་དུས་ཚོད་རིང་དུ་སྤྱིན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ རིམ་
བཞིན་རང་ཆོ་རང་ཚུགས་མེད་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་བྲན་གཡོག་དུ་གྱུར་ཡོད། འདི་
ལྟར་རང་ཆོའི་སྒྲིབས་ཆེན་གྱི་ཕྱགས་བསམ་དང་བརྟན་བརྩེང་གི་དམ་བཅའ་མང་པོ་ཨ་
སྒོར་གྱི་གངས་ཀ་དང་སྤྱི་སྤྱོད་ལག་འཁྱར་གྱི་རེ་སྤྱུག་འོག་རྒྱུང་ལ་བསྐྱར་ཅིང་། ར་
ཆོའི་ཤེས་ཡོན་པའི་ཕྱགས་བསམ་ཨ་རིའི་གཙང་སྤྱོད་དང་ཟ་ཁང་གི་ལས་ཀའི་ཐོག་
དུ་འཁོར་ཞིང་། ར་ཆོའི་ཆེད་ལས་རིག་པའི་ལག་ཅུ་ལ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་སྟོ་གོས་འབྱོལ་
ཙམ་གྱི་གྲོ་ཕྱེ་ཐུག་པ་དང་། པང་གདན། གདན་ཁེབས་བཟོ་བྲ་སོགས་ལས་རིགས་
ཁ་གས་ཁྱོད་ནས་བཞིན་ཡོད། མདོར་ན། བོད་མི་གཙམ་བུ་བ་དག་གིས་མཁས་
དབང་ག་གེ་མོའི་ཤེས་ཡོན་གནས་རིམ་དང་ཆེད་སྤྱོད་ལས་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་དུ། ཁོའི་
ཆེ་ཤོས་ཀྱི་མཐོ་དམའ་དང་སྤྱི་ཚུལ་དུ་ཉེ་འབྲེལ་ག་ཆོད་ཡོད་མེད་དྲིས་ནས་ཁོའི་
རིན་ཐང་ལ་གོང་ཆད་རྒྱག་བཞིན་ཡོད། སྤྱི་ཚོགས་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ད་གཟོད་
རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའི་རིན་ཐང་ཅིས་མེད་དུ་སྤྱིན་ཅིང་ཆེད་ལས་ལག་ཅུ་ལ་
ངོ་མ་དག་ལས་མེད་དུ་ལུས་ཡོད།

༡༦ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མི་མདོན་པའི་ཤུགས་རྒྱུན་འོག་རང་ཆོས་མི་གཞིའི་འདུ་

ཤེས་འཛིན་སྤངས་དང་ཀུན་སྡོད་རིན་ཐང་གི་རྩ་ཚུལ་གཉིས་ལེ་ལོའི་རང་བཞིན་དང་
གུ་དོག་པོར་གྱུར་ཡོད། སྐབས་འདིར་ངས་ང་ཚོས་ངག་ནས་ཡང་ཡང་སྦྱར་སྦྱོར་
ཞིང་ཉིན་རེའི་ལག་ལེན་ཁྲིད་དུ་ཐེངས་གཅིག་ཀྱང་འདེབས་སྦྱོར་མེད་པའི་ནང་བསྟན་
གཞུང་ལུགས་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཉེས་པའི་ལེ་ལོ་དང་དེའི་ཉེས་སྦྱོན་ཁག་དམིགས་
སུ་བཀར་ནས་བཞུགས་འདོད་སྤྱེས། རུལ་སྤངས་དང་ལོག་ལམ་དུ་སྤོང་བའི་བོད་མིའི་
མི་གཞིའི་ཀུན་སྡོད་རྩ་ཚུལ་འདིའི་ཅ་བའི་ཚོར་འབྲུལ་ཆེ་ཤོས་ནི། དཔེར་ན། གལ་
ཏེ་མི་སུ་ཞིག་གིས་ལས་ཀའི་འབབ་ཚུད་དང་ལས་རིགས་གཞན་པའི་འགན་བསྐྱར་
ཁྲིད། གུས་གུས་ཞུམ་ཞུམ་གྱི་ངང་ནས་ང་ལ་དེའི་རུས་པ་མེད། ངས་དེ་འདྲ་ཞིག་
འཛིན་མི་སྤྱོད། ང་ལས་ཁོ་བད་དེ་ཡག་པོ་ཡོད་སོགས་རྒྱ་མཚན་ཡོད་མེད་ལ་མ་
རྩོས་པར་རང་གི་མི་གཞིའི་རྩིས་ཐང་ལ་མཐོང་རྒྱུ་དང་དམའ་འབེབས་གཞོན་བྱས་
པ་དེ་ཙམ་གྱིས་བོད་མི་དག་གི་སྒོ་ངོར་ཁོ་ནི་དེ་ལྟར་མི་ཡ་རབས་སྦྱོད་བཟང་དང་།
ཉམ་རྒྱུང་གཤིས་འཇམ། ཞེས་ཆང་མས་ཇོ་བཟང་གི་མིང་དང་བཅས་གོང་དུ་བཀྱར་
བའི་ལུགས་སྟོལ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ལོ་ངོ་མང་པོའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲིད་དུ་འདུ་ཤེས་
དེ་ཁུ་སིམ་མེར་བོད་མིའི་ཁྲག་ལ་འདྲེས་གིང་རུས་པར་ཐིམ་ཐིན་པས། ཐུན་བོད་
ཀྱི་ནག་ཞོན་ཆོ་ལ་རང་ཉིད་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་མི་སྣ་དང་ཆེད་ལས་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་
པར་གྱུར་པའི་མི་ལམ་གསལ་བོ་ཞིག་གཏོང་བའི་སྟོབས་པའང་མེད་པར་བཞེས་ཡོད།

དེར་བཞེན་བོད་མི་སྤྱི་ཡོངས་ལ་རང་སྟོབས་རང་སྟེལ་གྱི་རུས་པ་ཏ་ཅང་ཞན་
པས་ཐ་ན་ཁོ་ཚོས་སྦྱོབ་སྦྱོང་དང་ལས་རིགས་གིག་འདེམ་སྐབས་ཀྱང་། ཆད་བཀག་
ཅན་གྱི་དཔོན་བོད་གཞུང་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་སྒྲེར་གཉེར་ཆོགས་སྡེ་ཁ་གསུམ་

ཀྱི་དགོས་མཁོའི་རེ་ཕྱི་མིག་ལ་གཞི་བཙུགས་ཐག་གཅོད་བཞིན་པ་ལས། སོ་སོའི་
མི་ཆེད་ཁྱོད་དེ་མིགས་གསལ་ཤེས་ཡོན་དང་ལས་རིགས་ཐོག་བསྐྱོད་པོད་མཁན་ཏེ་
ཅང་ཉུང་། དེར་བརྟེན། ད་ལྟའི་གཞི་རིམ་པོད་མི་མང་པོའི་སྒྲོ་རོར། པོད་མི་
ཤེས་ཡོན་པ་ཆེར་སྒྲོ་བ་བྱའི་དགེ་ཆན་དང་གཞུང་ཞབས་ལས་ཀ་གཉིས་ལས་ལམ་ཁ་
གཞན་མེད་པ་ལྟ་བུར་སེམས་ཀྱིན་ཡོད། གུ་དོག་པའི་བསམ་སྒྲོ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
སྤང་ཚུལ་འདིའི་འོག་ཏུ་ང་ཚོའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའི་མི་ལམ་ལ་གས་ཆག་
ཤོར་བ་མ་ཟད་ཆེད་ལས་པའི་མདུན་ལམ་ལ་འང་པམ་ཉེས་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད།

དེར་བརྟེན། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤང་ཚུལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་འོག་ནས་སྤྱོད་པས་མང་
པོར་ཚུགས་སྤྱོད་ཀྱི་བྱུགས་ཀྱིན་ཐེབས་བཞིན་ཡོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ད་ལྟའི་
མཐོ་རིམ་སྒྲོ་བ་སྒྲོང་གནང་མཁན་པལ་མོ་ཆེ་ལ་བརྟན་ཚུགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་མེད་
པ་མ་ཟད། མཐར་ཕྱིན་པའི་རིགས་གཅིག་སྒྲོ་བ་སྒྲོང་བྱེད་འདོད་ཀྱི་སེམས་བྱུགས་
དེ་བས་ཀྱང་མེད། མཐོ་སྒྲོ་བ་ཐོན་མཁན་གཞུང་ཞབས་དང་དགེ་ཆན་མང་པོ་ཞིག་
ལ་གཏན་འཇགས་ཀྱི་ལས་ཀ་རེག་རྗེས་དཔེ་དེ་བ་དང་གཏན་བྲལ་དུ་གྱུར་ཡོད། ད་
དྲུང་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་གཙོས་སྟེར་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་དུ་མས་པོད་ཀྱི་ན་གཞོན་ཆོར་
ཕྱི་རྒྱལ་མཐོ་སྒྲོ་བ་ཁག་ཏུ་ཆད་ལྡན་སྒྲོ་བ་སྒྲོང་གི་མཐུན་ཀྱིན་སྒྲོར་བཞིན་ཡོད་ནའང་།
ང་ཚོས་རེ་བ་བཙུགས་པའི་སྒྲོ་བ་སྤྱག་མང་པོ་ཞིག་ཕྱི་རྒྱལ་མཐོ་སྒྲོ་བ་ཁག་ཏུ་སོང་ནས་
སོ་སོའི་རྩོ་གོས་འགྲིག་ཅམ་བྱུང་རྗེས། རང་གཞུང་ཤེས་རིག་གི་མནའ་གན་ཡིག་
ཆའང་སྤང་མེད་དུ་གཡུགས་ནས་འཁྱུར་བའི་ཕྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཚོགས་དང་སོ་སོའི་བཟའ་
མི་བྱ་ཕྱག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཁྱོད་ཀྱང་དུ་ཁ་བ་བབས་པ་བཞིན་བུལ་མེད་རྗེས་མེད་

དུ་འཐིམ་བཞིན་ཡོད། འདི་དག་ཚང་མའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ནི་སློབ་སྤྲུག་དེ་དག་ལ་
གཞི་རིམ་གྱི་འཆར་ལོངས་སྐབས་ནས་བཟུང་བསམ་སྒྲུབ་ཆེད་གཞི་བརྟན་པོ་ཞིག་
དང་མི་ཆོས་ཀྱན་སྦྱོང་གི་སློབ་གསོ་ལེགས་པོ་ཞིག་མ་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་གྱིས་རེད།

ཁོར་ཡུག་དང་གསོ་སྦྱོང་ངོས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་པ།

རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་པ་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་ཐབས་དང་། རིགས་གཅིག་རྒྱང་
འཛིན་པའི་ཁོར་ཡུག་གི་མཐུན་རྒྱུན་གཉིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཡན་ཚུན་སྒོམ་
གྲུབ་དུ་འབྲེལ་ཡོད་པས་ཚུགས་གཅིག་ལོག་ལམ་དུ་ཕྱིན་ཆེ་ཚུགས་གཉིས་པ་དེ་འང་
རང་སྐྱེ་འཕེར་བའི་རང་འགྲོ་མི་ཐུབ། གཅིག་འབྲུང་གཅིག་འབྲེལ་དང་གཅིག་ལ་
གཅིག་བརྟན་གྱི་འབྲེལ་བའི་སྐྱེ་འཐབ་འདི་ཤེས་རྟོག་འཆོས་སྒྲུབ་རིག་ཡོད་ཀྱི་རྩ་ལ་སྤྲུགས་
གྱིས་སྤྱི་ཆོགས་ཁོང་འབྲུར་དུ་ཐོན་པའི་ན་གཞོན་རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་པ་དང་
ཆེད་ལས་ལག་རྩལ་མཁས་པ་གསོ་སྦྱོང་ཆེད་ལུགས་སྒྲོན་རྒྱག་དགོས།

དང་པོ། རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་པ་གསོ་སྦྱོང་གི་གོ་རིམ་མའི་སློབ་གསོ་
དང་བྱིས་ཆར་སློབ་གསོ་ནས་བཟུང་འགོ་འཇུགས་བྱེད་དགོས། དྲུང་གཙང་རང་
འཆར་ལོངས་འབྲུང་བཞིན་པའི་བྱིས་པ་ཆོའི་མི་ཆོས་ཀྱན་སྦྱོང་སློབ་གསོ་དར་སྤེལ་
དང་མི་གཞིའི་རྒྱ་སྤྲུམ་མཐོར་འདེགས་གཏོང་དགོས་པ་མ་ཟད། ད་དུང་ཚུགས་ཡོངས་
ནས་ཁོ་ཆོའི་འཆར་སྤང་དང་མཆར་འཛིན་གྱི་བསམ་སྒྲུབ་སྤང་། རོགས་སྤང་
འདི་དཔྱད་གྱི་གོ་མས་གཤིས་ལ་སྤྲུང་སྦྱོབ། རེས་པར་དུ་ནན་ནན་ཏིག་ཏིག་གིས་
བྱིས་པའི་རེ་སྤྲུག་དང་མི་ལམ་ལ་མཐོང་ཆེན་སྤྲུམ་ཁོ་ཆོའི་མ་འོངས་པ་དེ་གསོན་ལུགས་
ལྡན་པ་དང་ལུགས་བསམ་ལྡན་པའི་ཚུགས་སུ་སྒྲེ་བྲིད་དང་སྤྲུལ་འདེད་བྱེད་དགོས།

འདི་ལྟར་གོ་མ་པ་རེ་རེ་བཞིན་དམིགས་ཡུལ་དང་འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་སྒྲོན་མ་སྒྲོབ་
 ཡུག་ཆོའི་ཡུགས་བསམ་ཁྲིད་དུ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་དང་ཆེད་ལས་ལག་ཅུལ་
 བའི་མི་ལམ་བསྐྱུན་དགོས།

གཉིས་པ། གཞི་རིམ་དགེ་ཆན་ཆོས་ངེས་པར་དུ་གཟབ་ནན་སྒོས་སྒོབ་མའི་
 མི་གཞིའི་རིན་ཐང་དང་འདྲ་མཉམ་ལ་བཅི་བཀྱར་བྱེད་དགོས་པ་མ་ཟད། ཁོ་ཆོའི་
 འཛིན་ཐང་དང་གདེང་སྒོབས་ལ་ཀྱབ་སྒྲོར། སྒོབ་ཁྲིད་ཀྱི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་
 དུ་རང་དབང་གི་མཛུབ་སྟོན་དང་དྲང་བདེན་གྱི་འགྲན་རྩོད་བསྐྱངས་ནས་སྒོབ་ཡུག་
 ཆོ་མ་འོངས་པར་སྒྱུ་ཆོགས་ཁྲིད་གཟེངས་སུ་ཐོན་པའི་ཆེད་མཁས་མི་སྣ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་
 བར་སྐུལ་འདེད་བྱེད་དགོས། སྤྱི་ཤིན་ཏོན་བདུན་རེའི་ཆགས་པར་རྩོམ་སྒྲིག་པས་
 ཉིས་སྟོང་བརྒྱུད་ལོའི་ལྷགས་པར་དྲ་རྒྱ་བརྒྱུད་ནས་ཨ་རིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྒོབ་ཡུག་
 ཆོའི་མ་འོངས་པའི་ཡུགས་བསམ་སྒོར་གྱི་བཅར་འདྲིའི་གྲངས་ཐོ་བཤེར་སྐབས། ཨ་
 རིའི་སྒོབ་ཡུག་ས་ཡ་བདུན་དང་འབྲུམ་བརྒྱུད་སྟག་གིས་མ་འོངས་པར་རང་ཉིད་ཨ་
 རིའི་སྒྲིད་འཛིན་བྱེད་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་བཟུང་འདུག་ཟེར། གནས་ཚུལ་འདིས་
 སྤྱིགས་གཅིག་ནས་ཨ་རིའི་སྒྱུ་ཆོགས་ཀྱི་ཆ་ཆ་འུར་འུར་ཅན་གྱི་འགྲན་རྩོད་ངར་བྱགས་
 མཆོན་ལ། ཡང་སྤྱིགས་གཞན་ཞིག་ནས་མི་ཆོས་སྒོབ་གསའི་འོག་འཆར་ལོངས་
 བྱུང་པའི་ཨ་རིའི་སྒྱུ་ཆོགས་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱི་སྒྲིབ་ཀྱང་སྟོན་ཐུབ་པ་རེད། ང་
 ཆོས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུའི་བསམ་སྒོའི་སྒོབས་བྱགས་ཁག་མིག་དཔེར་བཟུང་ནས། ཏུས་
 བསྐྱུན་གསར་བརྗེ་དང་ཐབས་བརྒྱ་ཏུས་སྟོང་བཀོལ་ཏེ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་
 དང་ཆེད་ལས་ལག་ཅུལ་མཁས་པར་རང་དབང་དང་འོས་འཆར་གྱི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱུན་

དགོས་ལ། ཁོར་ཡུག་དེའི་འོག་ནས་ད་གཟོད་ཁོ་ཚོ་གསེར་བྱེད་པའི་ཚུགས་སུ་
གོམ་གང་མདུན་སྤྲོས་ཀྱིས་བསྐྱོད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

བརྒྱད་རིམ་འདིའི་བྲོད་དུ་གསལ་གསལ་ཐིང་ཐིང་གི་ལག་ལེན་དང་གནད་
ལ་ཕུགས་པའི་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ནི་ཚོད་པོའི་གཤོག་ཟུང་བཞིན་མེད་དུ་མི་རུང་པར་
ཆགས་ཡོད། འདིར་རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་པ་དང་ཆེད་ལས་ལག་རྩལ་མཁས་
པའི་ཆེད་དུ་གཞུང་དང་མི་དམངས་གཉིས་ཆ་ནས་འགན་མཉམ་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་
ཁ་གསལ་གཤམ་གསལ།

༡༥ དགེ་ཆན་དང་པ་མ་ཚོས་མི་ཚོས་ཀྱན་སྦྱོད་སློབ་གསོ་བརྒྱད་བྱིས་པ་འམ་སློབ་
མའི་ཕུགས་བསམ་ལ་ངར་བྱགས་སྦྱོད་དགོས་པ་མ་ཟད། སློབ་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་
པ་ངོས་ཟེན་དུ་བརྒྱུ་སྟེ་དངོས་བྱགས་བརྒྱད་གསུམ་ནས་ཁོ་ཚོ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་པ་
དང་འཆམ་ལ་འདོད་ཚུགས་དང་མཐུན་པའི་རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་པའི་ཚུགས་
སུ་ལམ་སྟོན་དང་རྒྱབ་སྦྱོར་གནང་དགོས།

༡༦ བྱང་ཆུབ་པ་དང་གནད་ལ་ཕུགས་པའི་ཐབས་ལམ་བརྒྱད་རིམ་བཞིན་བོད་མིའི་
འདུ་ཤེས་ངོས་ཀྱི་བག་ཆགས་སྦྱོན་ཅན་དག་གཙང་སེལ་དང་། ཚུལ་མཐུན་གྱི་འགན་
ཅོད་དང་འབྲ་མཉམ་གྱི་ཁེ་དབང་འོག་སྤྱི་ཚོགས་སྦྱོན་ཡོངས་ལ་ཐོལ་མཆོང་ལྟ་བུའི་
ཤེས་ཡོན་རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་པ་དང་ཆེད་ལས་ལག་རྩལ་འགན་ཅོད་ཀྱི་ཆ་རྒྱལ་
ལངས་སུ་འཇུག་དགོས།

༡༧ ཐུན་མོང་སློལ་རྒྱན་ཤེས་ཡོན་རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་དཔྲོད་
བོད་ཡིག་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་འགོ་བརྒྱུགས་ཏེ། སློབ་བྲིད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་

དང་། སློབ་སློང་གི་ལམ་ལུགས། སྤྱང་གཞིའི་རེ་འཕྲིན་སྒྲིལ་ལ་གནས་བབ་དང་
འཆམ་པའི་བཅས་བསྐྱར་དང་ཁ་སྒྲོན་བྱས་ནས། རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་བོད་ཡིག་
མཐོ་རིམ་སློབ་མའི་ཁྱིམ་དུ་བདེ་སློང་རིག་པ་བ་དང་། ལྷན་དག་སྤྲོ་བ། ལྷན་ཅིས་
མཁས་པ། ལོ་རྒྱུས་དང་སློབ་གསོའི་ཆེད་མཁས་སྒྲིལ་གྱི་མཁས་པ་ལོ་རྒྱུང་ལུགས་
ཀྱི་བྲག་པ་རེ་རེ་ཐོག་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་ཐོན་ཐུབ་པར་འབད་བཅོན་བྱ་
དགོས།

༡༥། བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྐྱར་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའི་དགོས་མཁོར་དཔྱད་གསུང་
ཏེ་གཞུང་ལུགས་སློབ་གཉེར་གྱི་ཕུག་སྒྲིལ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཆགས་ཆུད་དང་ཆེད་
ལས་ཅན་དུ་བསྐྱར་ནས། མ་འོངས་པར་དབྱ་མ་དང་། སར་སྤྱོད་མཛོད་འདུལ་
སྒྲིལ་དང་། ཡང་ན་དུས་འཁོར་སྒྲིལ་དུག་དང་། གསང་འདུས་བསྐྱེད་རྒྱུ་སྒྲིལ་
འཛིན་ཀྱི་དུས་སྐབས་སྒྲིལ་སྒྲིལ་མཛོད་སྤྱོད་གསུང་རྒྱུང་ལུགས་མ་ལག་
རེ་རེ་ཐོག་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་མཁས་དབང་ཐོན་པར་སྤྱུལ་འདེད་བྱེད་དགོས།
ཐབས་ལམ་འདི་ས་དགེ་བཀའ་རྒྱུང་གཡང་རྒྱུང་པོན་དང་བཅས་པར་གཅིག་མཚུངས་
སྤྱུ་འགྲོ་བ་ཡིན།

༡༦། རང་གཞུང་གི་སྤྱི་འཐུས་ཆེས་མཐོའི་སློབ་ཡོན་སྡེ་ཆེན་གཙོ་སྒྲིལ་
སྡེ་ཆེན་མས་སྤྱི་འཐུས་སློབ་ཡོན་ཆེད་དུ་སློབ་ཕྱག་འདེམས་སྐབས། ཐོག་མཐའ་བར་
གསུམ་དུ་སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་དང་། དྲང་པོ་དྲང་བཞག། རོ་སྒྲིལ་གཉིས་མེད་
གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་དགའ་དུངས་ཡོད་ནམ་དུས་ཅན་དང་
བདེ་སྐྱོད་ཀྱི་ཕུགས་བསམ་ཅན་དག་ལ་ལམ་ཁ་སྒྲོན་ཐུབ་པ་མ་ཟད། ཁོ་ཆོས་མཐུན་

ཀྱིན་འཛོམས་པོའི་སྤྱི་ཀྱལ་གྱི་མཐོ་སྒྲོབ་ཁག་པོར་སྤྱོད་ལེགས་པར་བཏང་ནས་བྱ་རྒྱུ་དེ་
སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་ཀྱི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའི་མི་ལམ་མངོན་འགྱུར་བྱེད་ཐུབ།

༡༥ བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོན་ཡོངས་ལ་བརྒྱད་ལམ་དང་བྱེད་ཐབས་འདྲ་མིན་བརྒྱད་
རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་མཁན་དང་ཆེད་ལས་ལག་རྩལ་མཁས་པའི་རིན་ཐང་ལ་གོ་
རྟོགས་ཟབ་མོ་སྤྱི་རུ་འཇུག་དགོས། བྱིས་པའི་པ་མ་དང་གཞི་རིམ་དགེ་ཅན་ཁག་
གི་སྒྲོབ་གསལའི་བརྒྱད་རིམ་ཁྲོད་དཔེགས་གསལ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་དང་
ཆེད་ལས་སྤྱོགས་ཡོངས་ནས་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་དང་ཆེད་ལས་ལག་རྩལ་
མཁས་པའི་རིན་ཐང་དང་སྤྱད་བརྒྱན་གོང་མཐོར་གཏོང་དགོས། ཐབས་ལམ་འདིས་
མི་རབས་གསར་པའི་ན་གཞོན་དག་ལ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པར་འགྱུར་རྒྱུའི་
དམ་སེམས་སྤྱི་རུ་འཇུག་ཐུབ།

༡༦ བཅོན་བྱེད་གཞུང་དང་ཚོགས་སྡེ་ཁག་ཆང་མས་དངོས་ཤུགས་བརྒྱད་གསུམ་
ནས་དཔེགས་གསལ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་དང་ཆེད་ལས་ལག་རྩལ་མཁས་པར་
གཟིགས་སྤྱོད་དང་། ཁོ་ཆོའི་ལས་རིགས་ལ་སྤྱོགས་ཡོངས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་དགོས་
པ་མ་ཟད། རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའི་སྒྲོབ་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བའི་སྡེ་ཆུན་ཁག་
གསར་འཇུགས་དང་དར་སྤེལ་གཏོང་དགོས། འཛམ་གླིང་སྡོན་ཐོན་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བརྟུན་ཆོ། ཁོ་བདག་གི་ཆེད་ལས་ལག་རྩལ་མཁས་པ་དང་རིགས་གཅིག་
ཀྱང་འཛིན་པ་དག་ནི། བརྒྱན་ཚུགས་ཀྱི་ཤུགས་བསམ་དང་། འགྱུར་མེད་ཀྱི་ཡིད་
ཆེས། རོགས་སྤོང་གི་སྤོང་སྤོང་བས་གསུམ་གྱི་ཁྲོད་ནས་འཆར་ཡོངས་ཤུང་བ་གསལ་
བྱ་ཡིན།

དེར་བརྟེན། ང་ཚོས་ཀྱང་འདས་ཟིན་པའི་མོར་འཁྱུལ་ངོས་ལེན་དང་མ་འོངས་
པའི་ཁ་ཕྱོགས་འཛོལ་ཏོགས་ཀྱིས། ཡན་ཚུན་ལག་དང་གཅིག་དང་གོམ་སྒྲུབས་གཅིག་
གི་ཁྲོད་ནས་སང་ཉིན་གྱི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའི་ེ་བཞག་མངོན་དུ་འགྱུར་
བར་འབད་བརྩོན་བྱས་ཆོ། བདག་གིས་གདོང་སློབས་དང་བཅས་བཤད་ཐུབ་པ་ནི་
འབྱུང་འབྱུར་མི་ལེ་ཉེར་ལྗེའི་ནང་དུ་བཅན་ཕྱོད་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་ཡིད་ཆེས་འཕེལ་བའི་
རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་དང་ཆེད་ལས་ལག་ཅུལ་མཁུས་པའི་དཔུང་སྡེ་ཞིག་འབྱུང་
ཐུབ་པར་གདོན་མི་བཟོ། །

ནམ་གངས་དང་དབྱེ་བའི་ངོས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ།

དེ་རིང་གི་ང་ཚོ་འཚོ་གནས་ཕྱེད་སའི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་ནི་ཆོན་རིག་ལག་ཅུལ་
དང་། བད་འཕྲིན། སྤྱེལ་འདྲེན། ཆོང་ལས་སོགས་ཡང་ཕྱེར་སོན་པའི་ཐོད་བཟུལ་
གྱི་དུས་རབས་གིག་ཡིན། དེར་བརྟེན། འགྱུར་སྒྲུབ་ཞིང་སྒྲུབ་མང་བའི་སྤྱི་ཚོགས་འདིའི་
དགོས་མཁོ་དང་མཚར་འཛིན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཁྲོད་དུ་ཤེས་ཡོན་དང་ཆེད་ལས་སྡེ་ཆོན་
གྱི་ནམ་གངས་ཁག་ནི་ཉིན་ཞག་ེ་བཞིན་མཐའ་མེད་དུ་འཕེལ་བཞིན་ཡོད། དེར་
བརྟེན། ཆོད་བཀག་ཅན་གྱི་ཚུམ་ཡིག་འདི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་ེ་ེ་བཞིན་ཞིབ་མོར་འབྲི་
ཐབས་བྱལ། འོན་ཀྱང་། ད་ལྟའི་བོད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་མང་གཞིའི་ཐོག་
བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པ། བོད་
དེང་རབས་ཅན་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པ་བཅས་གཅིགས་སུ་བཟུང་ནས་རིགས་གཅིག་ཀྱང་
འཛིན་པ་དང་ཆེད་ལས་ལག་ཅུལ་གྱི་སྡེ་ཆོན་ཁ་གསུང་བཤད་སྤྱོད་ན།

ཐོག་མར་འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་ཏེ། ད་ལྟའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ངོས་འཛིན་ཕྱེད་ཕྱོགས་

ཁྱོད་དུ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་སུ་ཡིན་ཡང་ངེས་པར་དུ་མང་གཞིའི་ཤེས་ཡོན་
ཆད་ཇུན་དགོས་པ་ཡིན། སྐབས་འདིའི་མང་གཞིའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་གོ་དོན་ནི། དཔེར་
ན། ཁྱོད་རང་ཨེ་ག་ཡའི་སྤྱད་དོན་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་
ཞིག་ཕྱེད་ཆོ། ཁྱོད་ཀྱི་མང་གཞིའི་ཤེས་ཡོན་ནི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དུས་རབས་སོ་སོའི་ཨེ་
ག་ཡ་དང་འབྲེལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་གྱུར་དང་། ཨེ་ག་ཡ་དང་འདབས་འབྲེལ་རྒྱལ་
ཁབ་ཁག་གི་ཆབ་སྲིད་གནས་བབ། རྒྱལ་ཕྱོགས་པའི་བཅོ་ལས་གསར་བཛེ་དང་གཏེར་
ཁའི་ཐོན་ཁུངས་འཐབ་ཅོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཨེ་ག་ཡའི་བདག་དབང་སོགས་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་
པོ་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན། ཡང་གལ་ཏེ་ཁྱོད་རང་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྷགས་ལ་
རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་མཁན་ཞིག་ཕྱེད་ཆོ། ཁྱོད་ཀྱི་མང་གཞིའི་ཤེས་ཡོན་ནི་
དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གཅོས། སེམས་ཅམ་པ་དང་བྱེ་མདོ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་གཞན་
བཞི་པོ་ཁས་ལེན་གང་དང་གང་གི་ཐོག་ནས་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་ཐ་དད་དུ་གྱུར་ཚུལ་
ཤེས་དགོས་ལ། ལྷག་པར་དུ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ཐ་སྙད་དུ་འང་མི་བཞེད་པའི་རིག་
པའི་རྣམ་བཞག་དེ་ཁས་ལེན་གཞན་ལས་ངི་ལྟར་བྱད་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ་སོགས་
ལ་གོ་བ་ཟབ་མོ་དགོས་པ་ཡིན།

དང་པོ་བོད་ཀྱི་སྒྲིབ་རྒྱུན་ཤེས་ཡོན་དང་འབྲེལ་པའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་

འཛིན་པའི་སྒྲིབ་རྒྱུད་ལྗེ་ཆེན་ཁག

༡༥ སྐད་ཡིག་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་མཁན།

འདིའི་ཁོངས་སུ་བདུན་གཤིན་གྱི་པ་བ་དང་། སུམ་རྟགས་ཁོན་ཆེད་སྦྱོང་མཁན།

མིང་ཆོག་བསྐྱེད་སྦྱོར་མཁན། བདེ་རྩིང་དང་བདེ་ཆད་སྦྱོང་བ་སོགས་ཡོད།

༡༢ ཚུམ་རིག་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་མཁན།

འདིའི་ཁོངས་སུ་ཚུམ་རིག་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་དང་ཚུམ་རིག་དཔུང་བཞེད་པ།
སྤྱང་གཏམ་ཚུམ་པ་པོ། ལྷན་ངག་པ། ཚུམ་རིག་མི་གཤེས་རིག་པ་པ། ལྷན་ངག་
དཔུང་བཞེད་པ་སོགས་ཡོད།

༡༣ ཚུམ་རིག་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་མཁན།

འདིའི་ཁོངས་སུ་སྐར་ཚུམ་ཆེད་མཁས་པ་དང་། རྒྱ་ཚུམ་མཁས་པ། དབྱངས་
འཆར་སྒྲུབ་ཚུལ་ཆེད་ལས་པ། གནམ་རིག་སྐར་མའི་དཔུང་ཞིབ་མཁན། སྐར་
ཚུམ་རི་མོ་མཁས་ཅན། འབྲུང་ཚུམ་དང་ས་ཁྱང་སྡོན་དཔག་མཁན་སོགས་ཡོད།

༡༤ གསེ་རིག་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་མཁན།

འདིའི་ཁོངས་སུ་གསེ་རིག་སེམས་ཁམས་རིག་པ་པ། སྡོ་སྒྲན་ངོས་འཛིན་
དང་སྒྲན་ཅ་ལྟེ་བ་སྦྱར་ཆེད་ལས་པ། གཏར་སྤྲེག་གཅོད་གསུམ་གྱི་ཆེད་ལས་ལག་
ཐབས་པ། རེག་པ་ཅ་དང་མཐོང་པ་ཚུ་ལ་བརྟག་པའི་སྒྲན་རམས་པ་སོགས་དང་།
ཡང་སྦྱགས་གཞན་ཞིག་ནས་བྱང་པ་བ་དང་བྱར་མཁར་བ་སོ་སོའི་སྒྲན་ལྷགས་ཐོག་
རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའང་ཡོད་ཆོག་པ་ཡིན།

༡༥ གཏན་ཆོགས་རིག་པའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ།

འདིའི་ཁོངས་སུ་སྡོལ་རྒྱན་ཚུལ་གསུམ་རིག་པའི་ཆེད་མཁས་པ་དང་། དེང་
རབས་ཆད་མའི་ཤེར་རྟོགས་རིག་པ་པ། རྗེས་དཔག་མཚན་ཉིད་རིག་པ་པ། རྟག་
ཆོད་གཏན་ཆོགས་རིག་པ་པ། ཤར་རྟུབ་མཚན་ཉིད་དངོས་ལྷགས་སྒྲུབ་སོགས་ཡོད།

༡༦ བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའི་ཁོངས་སུ།

༡ དབུ་མ་བའི་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་པ།

འདིའི་ཁོངས་སུ་དབུ་མ་བའི་ལྟ་གྲུབ་སྤྱིའི་སྒོར་གྱི་མཁས་དབང་དང་ཡང་ན་
དེ་ལས་ཀྱང་ཞིབ་ཆོགས་སུ་བཏང་སྟེ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཆེད་མཁས་པ་དང་།
དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ཆེད་མཁས་པ་སོགས་དང་། ཡང་ན་སྒོར་དཔོན་སངས་རྒྱལ་
བསྐྱེད་དང་ཆེ་བ་གྲགས་པ་སོགས་དབུ་མ་བའི་མཁས་པ་སོ་སོའི་བྱ་ཆ་མོང་མ་ཡིན་
པའི་འདོད་ཚུལ་སྒོར་ལ་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་པའང་ཐོན་ཆོག་པ་ཡིན།

༡ སེམས་ཙམ་པ་བའི་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་པ།

འདིའི་ཁོངས་སུ་གཙོ་བོ་པར་ཕྱིན་དུག་གི་མང་གཞིའི་ཐོག་སེམས་ཙམ་རྣམ་
བདེན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆེད་མཁས་པ་དང་། སེམས་ཙམ་རྣམ་རྒྱུན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཆེད་
མཁས། ཡང་ན་སེམས་ཙམ་པ་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་མཁན་དང་། སེམས་ཙམ་
པ་ལྷུང་གི་རྗེས་འབྲང་པའི་ཆེད་མཁས་པ་སོགས་ཡོད་ཆོག་པ་མ་ཟད། ཐོགས་མེད་
ཡབ་སྲས་སོགས་མཁས་པ་སོ་སོའི་ལུགས་ལ་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་པའང་ཡོད་
ཆོག་པ་ཡིན།

༡ མདོ་སྡེ་བ་དང་བྱེ་བྲག་སྡེ་བའི་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་པ།

འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ལུང་རིགས་སོ་སོའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་ཆེད་
མཁས་དང་། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྡེ་བ་དང་། ཉི་འོག་བྱེ་བྲག་སྡེ་བ། ལུལ་དབུས་བྱེ་
བྲག་སྡེ་བ་སོགས་སྡེ་ཆོན་མང་པོ་ཡོད།

༡ གསང་བ་སྤྲགས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་པ།

འདིའི་ཁོངས་སུ་གཙོ་བོ་རྒྱུད་སྡེ་སོ་སོའི་ལུགས་ལ་དམིགས་གསལ་ཆེད་མཁས་

པ་ཡོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། རྣམ་འབྱོར་གྱི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པའི་སྒྲོར་
 གྱི་ཆེད་མཁས་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་གྱི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པའི་སྒྲོར་གྱི་ཆེད་མཁས་
 སྟོན་པའི་གྱི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པའི་སྒྲོར་གྱི་ཆེད་མཁས་། བྱ་བའི་གྱི་ཆ་ལག་
 དང་བཅས་པའི་སྒྲོར་གྱི་ཆེད་མཁས་པ་སོགས་དང་། ཡང་ན་གཙོ་བོ་ལམ་བསྐྱེད་
 པའི་རིམ་པའི་དམིགས་གསལ་མཁས་དབང་དང་། འབྲས་བུ་རྩོགས་པའི་རིམ་པའི་
 དམིགས་གསལ་མཁས་དབང་སོགས་བཤད་སྒྲུབ་གང་རུང་གི་ཐོག་རིགས་གཅིག་ཀྱང་
 འཛིན་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དང་རབས་ཤེས་ཡིན་དང་འབྲེལ་བའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་

པའི་སྒྲོབ་སྒྲོར་གི་སྡེ་ཆཙན་ཁག

༡༥ ཆཙན་རིག་སྡེ་ཆཙན་གྱི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ།

འདིའི་ཁོངས་སུ་གཙོ་བོ་སྡེ་ཆཙན་གསུམ་སྟེ། དངོས་ལུགས་རིག་པའི་ཆེད་
 མཁས་པ་དང་། རྩལ་འགྱུར་རིག་པའི་ཆེད་མཁས་པ། རྒྱ་ཁམས་རིག་པའི་ཆེད་
 མཁས་པ། ཡང་དངོས་ལུགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ། མཁའ་དབྱེངས་རྒྱ་སྐར་ཞིབ་འཇུག་
 པ་དེ་སྟོན་པའི་ལག་འཆར་འགོད་པ། འགྲེལ་སྟོན་རིག་པའི་ཆེད་མཁས་། འཕྲུལ་
 བྱགས་དང་བོངས་ཆད་སྒྲོབ་པ་སོགས་ཡོད་ལ། རྩལ་འགྱུར་རིག་པའི་ཁོངས་སུ། རྩལ་
 འགྱུར་སྡེ་བ་སྒྲོར་མཁས་པ། ཆ་ཕྱན་འདུས་རྩལ་རིག་པ་བ། གཏེར་དངོས་དང་
 རང་བྱུང་ཐོན་དངོས་ཉོག་ཞིབ་པ་སོགས་ཡོད། རྒྱ་ཁམས་རིག་པའི་ཁོངས་སུ། རྒྱ་
 ཁམས་མ་ལག་གི་སྒྲན་རམས་པ། འཆོ་བཅུད་དང་ཟས་རིགས་ཆེད་མཁས་པ། རྩ་
 སྒྲན་དང་ཅི་ཤིང་རིག་པ་བ་སོགས་ཡོད།

༡༥ དཔལ་འབྱོར་སྡེ་ཚན་གྱི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ།

འདིའི་ཁོངས་སུ་གཙོ་བོ་རྒྱལ་སྤྱིའི་དཔལ་འབྱོར་རིག་པའི་ཆེད་མཁས་པ་དང་།
དངུལ་ཁང་འཛིན་སྐྱོང་ཆེད་ལས་པ། ཅུས་གཉེར་ཆེད་ལས་མཁས་པ། རྒྱལ་ཁབ་
གྱི་དཔལ་འབྱོར་འཆར་འགོད་པ། དཔལ་འབྱོར་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་མཁས། བོ་
གྲའི་ཐོན་དངོས་མ་ལག་གསར་གཏོད་པ། ཚོང་རའི་དཔལ་འབྱོར་འཆར་འགོད་
པ། ཁྲིམ་རའི་མ་ཀྱང་དཔལ་འབྱོར་ཆེད་ལས་པ། སླེར་གཉེར་ཁེ་ལས་མཁས་
པ། མ་ཀྱང་ལམ་ལུགས་ཆེད་ལས་པ་སོགས་ཡོད།

༡༦ འབྲུང་རིག་སྡེ་ཚན་གྱི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ།

འདིའི་ཁོངས་སུ་གཙོ་བོ་སྐད་ཡིག་ཆེད་མཁས་པ། རྒྱལ་སྤྱིའི་རིམ་པའི་བྲིམས་
རིག་མཁས་པ། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཆེད་མཁས་པ། གསར་འགོད་ལས་
རིགས་གྱི་ཆེད་མཁས་པ། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆེད་ལས་བྲིམས་ཚོད་པ། དེང་རབས་ལྟ་གྲུབ་
དང་བསམ་བློ་རིག་པ་བ། རྒྱ་ཚོགས་དཔུང་རྒྱུན་མཁན་པོ། ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་
ཆེད་མཁས་པ། སེམས་ཁམས་རིག་པ་བ། ཆབ་སྲིད་ལོ་རྒྱུས་རིག་པའི་མཁས་དབང་།
སྲིད་དོན་བྲིམས་ལུགས་ཞིབ་འཇུག་མཁས་པ། ས་གཤིས་རིག་པའི་ཉམས་ཞིབ་མཁས།
འབྲུང་ཁམས་དང་རང་བྱུང་ཁོར་ལུག་སྐྱོར་གྱི་ཆེད་མཁས་པ་སོགས་ཡོད།

༡༧ ལག་རྩལ་དང་ལས་རིགས་འདྲ་མིན་གྱི་ཆེད་ལས་མཁས་པ།

འདིའི་ཁོངས་སུ་གཙོ་བོ་རྩལ་ཆོའི་དགོས་མཁོ་དང་འཆམ་པ་ཁག་ནི། མ་ཕྱིའི་
སློག་ཁྲད་འཆར་འགོད་མཁས་པ། སློག་ཁྲད་མཉེན་ཆས་འཆར་འགོད་པ། སློག་
ཁྲད་དྲ་རྒྱའི་ལག་རྩལ་མཁས་པ། ཞལ་ལག་གཡོས་སྒྱུར་ཆེད་ལས་པ། མཁྱོན་ཁང་

འཛིན་སྒྲོང་ཆེད་ལས་པ། ཞབས་ཞུ་འདྲ་མིན་གྱི་ལས་རིགས་ཆེད་ལས་པ། རོལ་
མོ་དང་རྟོས་དྲོལ་མཁས་པ། འབྲུ་རིགས་དང་ཅི་ཤིང་འདེབས་ལས་མཁས་པ། ཞིང་
འབྲོག་ལས་རིགས་དང་འབྲེལ་པའི་ཆེད་མཁས་པ། ཡར་ལས་འདྲ་མིན་གྱི་འཆར་འགོད་
པ། རྫོང་ཁང་འཇུགས་སྐྱུན་དང་འཆར་འགོད་མཁས་པ། ཁྱོང་ཁྱིམ་དང་ཁྱོམ་གཞུང་
བཅོ་སྐྱུན་ལས་རིགས་ཀྱི་འཆར་འགོད་པ། རྫོང་ཁང་དང་ལྗེ་བས་རིས་མཛེས་བཅོ་
མཁས་པ། མཛེས་བཅོ་དང་སྐྱ་བཞར་ལག་རྩལ་པ། ལག་ཐབས་དང་འཕུར་མཉེད་
ཆེད་ལས་པ། རྫོག་བརྟན་འབྲུབ་གཞུང་ཙོམ་སྐྱིག་ཆེད་ལས་པ། རྫོག་བརྟན་འབྲུབ་
ཁྲིད་མཁས་པ། རྫོག་བརྟན་འབྲུབ་མཁས་དང་འབྲུབ་སྟེགས་བཅོ་འགོད་པ་སོགས་
ལས་རིགས་འདྲ་མིན་ཡོད་པ་ཡིན།

གོང་དུ་བཤོད་མ་ཐག་པའི་ལས་རིགས་ཁག་ནི་ ༡༠༠ཡ་ ལོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་
ཤེས་ཡོན་འཛོགས་འདུ་ཐེངས་ཉེར་བདུན་པའི་ཐོག་གཏན་ལ་ཡབ་པའི་ཤེས་ཡོན་
སྲིད་ཏུས་གསར་པའི་ཡིག་ཆ་གཙོ་བོར་བཟུང་ཞིང་། དེའི་ཐོག་དུ་ད་ལྟའི་བོད་ཕྱི་
ནང་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གོ་སྐབས་དང་སྤྱི་ཚོགས་གནས་བབ་གཉིས་ལ་བསྐྱར་ནས་
རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའི་སྡེ་ཆ་བརྒྱ་དང་ཉེར་བདུན་ཙོམ་དཔེར་མཆོན་ནམ།
ཡང་ན་ལས་དང་པོ་བཙོར་མིག་རྒྱུ་རྒྱུ་ཟད་ཅེ་བསྐྱང་བྱུང་ན་སྐྱམ་པའི་ཀྱན་སྒོང་
གི་སྟེང་ནས་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །

མཇུག་གཏམ་ངོས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ།

ཏག་ཏག་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་འདས་མེས་ཀྱི་དེ་རིང་། གཞི་ནས་ང་ཚོས་དོགས་སྒོང་
དང་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་ལམ་ནས་འདས་ཟིན་པའི་ཤེས་ཡོན་སྲིད་ཏུས་ཀྱི་ལངས་སྤྱོད་གས་

ལ་ཞིབ་འདུག་ཕྱེད་འགོ་བརྩམས་སོང་། སྤྱི་གསལ་ནང་གསལ་དང་བདེན་པ་རྒྱབ་
ལངས་ཀྱི་ཞིབ་འདུག་འདིའི་ཁྲོད་ནས་ང་ཚོས་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ་པ་ནི། ང་ཚོ་
ལ་སྤྱི་ལ་རྒྱན་དང་དེང་རབས་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཤེས་ཡོན་སྤྱི་དུས་དང་ཤེས་
ཡོན་འཛིན་སྐྱོང་གི་གསར་བཞེ་ཞིག་དགོས་པ་དེ་རེད། རྒྱབས་ཆེན་གྱི་གསར་བཞེ་
འདིའི་ཁྲོད་ནས་ང་ཚོས་སྤྱི་ལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་
བརྟན་པོར་འདུགས་མཁན་གྱི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའི་དཔུང་སྡེ་ཞིག་སྐྱེད་སྤང་
ཕྱེད་ཐུབ་ལ།

དེང་རབས་རིག་གནས་ཀྱི་ངོ་བོ་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་མཐུན་པར་
དར་སྤེལ་གཏོང་མཁན་གྱི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའི་དཔུང་སྡེ་ཞིག་ཀྱང་གསོ་
སྐྱོང་ཕྱེད་ཐུབ་པ་ཡིན། ད་དུང་ཇ་དྲག་གི་དུས་ཚོད་འདིར་བྱ་ལྟོད་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་དོན་
དངོས་ཤེས་ཡོན་དང་བདེན་པའི་འཐབ་རྩོད་ཀྱིས་རྒྱན་འཛིན་ཕྱེད་མཁན་རིགས་གཅིག་
ཀྱང་འཛིན་པའི་རུ་དཔུང་གསར་པ་ཞིག་ཀྱང་སྐྱོང་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་ནི་དཔུང་རྩོམ་དཀྱུས་མ་འདིའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་རེ་སྒྲུག་དང་
མི་ལམ་ཡིན་ལ། བདག་གིས་བྱ་ལྟོད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སང་ཉིན་ལ་བཅོལ་པའི་སེམས་
གཏིང་གི་རེ་བཞག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །

རིག་གནས་དར་སྤེལ་དང་འབྲེལ་ནས་བཤད་ཆོ། མི་ལོ་ལྔ་
 བརྒྱའི་རིང་གི་རིག་གནས་ཞིབ་འཇུག་དང་། རིག་གཞུང་བརྗེ་
 རེས། རིག་གནས་དར་སྤེལ་བཅས་ཀྱི་འབྲེལ་འདྲིས་ཁྲོད། ང་
 ཆོས་རང་གི་པོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་དང་པོད་
 ལུགས་གསེ་རིག་གི་མན་ངག་ཕྱིར་ཆོང་བྱས་པ་ལྷགས་ཆེན་
 པོ་ཡིན་ན་ཡང་། བན་རྒྱས་ལྡན་པའི་ཕྱི་འདྲི་དེར་རབས་རིག་
 གཞུང་གི་ལེགས་ཆ་ཚུར་ལེན་བྱས་པ་མི་འདང་ལ། ད་དུང་
 རང་གི་སྒྲིལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་དུས་རབས་དང་འཆོམ་པའི་
 འདོར་ལེན་ཡང་བྱེད་ཐུབ་མེད། ལས་དོན་འདི་འགྲུབ་པར་
 ང་ཆོར་ནང་བསྟན་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་དང་། གསེ་
 རིག་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ། ཆོན་རིག་རིགས་གཅིག་
 ཀྱང་འཛིན་པ་སོགས་དགོས་མཁོ་ད་ཅང་ཆེ་བ་ཡིན། གང་ལྟར།
 མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་གྱི་འཇུག་པོར་འདི་དག་གིས་ང་ཆོ་རྩ་
 གཟུགས་ཤེས་ཡོན་པའི་ལམ་ནས་ཕྱིར་ལོག་སྟེ་རིགས་གཅིག་
 ཀྱང་འཛིན་པའི་ལམ་དུ་ཁྱེད་དགོས་པའི་སྒྲུལ་སྒྲོང་དང་
 གསལ་འདེབས་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

དེ་ལྟར་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་ལམ་སྟོན་དང་པོ་དེ་མིའི་
ལག་ལེན་བར་གྱི་སྟོང་ཆ་གསལ་བ་ཐབས་ཀྱི་
ཆ་སྟེན་དང་དགོས་པ།

ཕར་རྒྱུ་མཐོ་སྒྲོབ།

དབང་ཆེན་ཅོ་ཇ།

སྒྲིང་བཟོད་དམར་ཐེན་མ།

༡༡། རྣམ་རྣམ་ཞར་ཞར་ང་ཆོའི་སྤྱི་ཆོགས་ཁྲིད་ཀྱི་པོ་དེ་མི་གན་དར་གཞོན་གསུམ་
གྱིས་ཁ་ནས་མ་ཁི་བཞིན་བསྐྱོ་བཞིན་པ་ནི་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་
སྤྱབ་དགོས་ཞེས་པའི་མྱེད་ཁོག་ལྟན་པའི་ཆོག་ཆོན་པོ་འདི་རེད། ཆོག་ཆོན་པོ་འདི་
ཁ་ནས་བཤད་དེ་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་མཁན་གྱི་པོ་དེ་མི་ག་ཆོད་ཡོད་མེད་མཛུ་བ་མོ་
ནང་དུ་བཀྲུག་ན་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་ཅམ་རེད། དངོས་གནས་ཁ་བཤད་ཚུ་ཡི་དབུ་
བ་དང་ལག་ལེན་གསེར་གྱི་བྱིས་པའི་ཅོ་ལ་ཚུང་གི་རྣམ་ཐར་སྟོང་བའི་བྱ་ཅག་སྒྲང་
བ་པོ་ད་པ་ཆང་གི་རྗེས་ལུས་ཀྱི་བསམ་སྟོན་དང་ཤེས་རྟོག་དང་ཀྱི་འཆར་སྟོན་འདི་བསམ་
ནན་ངས་བྱ་ཅག་གི་མི་རིགས་འདི་ཁ་བཤད་ལ་མཁས་ཤིང་ལག་ལེན་གྱིས་སྟོང་བའི་
ཡར་རྒྱས་མེད་པའི་མི་རིགས་ཞེས་སྒྲིང་བཞིན་ཡོད།

ད་དུང་ཁེར་རྒྱུགས་དང་མི་གཞིའི་བསམ་སྟོན་རི་པོ་དང་རྒྱུ་རྗེས་སུ་སྟེག་པར་
མ་ཟད། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གཞན་བརྟེན་རིང་ལུགས་ཀྱི་བག་ཆགས་མཐུག་
ཅིང་། གཡམ་རྒྱུག་དང་ཨ་གསར་གྱི་སྒྲོས་གར་ཡ་མ་བྱུང་རེ་འབྲལ་པར་སྒྲོ་བས་
ངས་འདི་ལ་རང་རྒྱུགས་མེད་པའི་མི་རིགས་ཞེས་འཆད་བཞིན་ཡོད། ད་དུང་དེ་

- 106 -

ཆོ་མེད་སོང་བར་བྱག་འདུག་ལ། ཁེར་ཚུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ལ་རྣམས་སྟོབས་ཞན་པའི་
ཀློག་གྲིས་བསམ་ཆོའི་སྒྲིན་ཆད་ཀྱིས་མ་འདང་བ་རེད།

དེར་བརྟེན། ཡུལ་པའི་བཀའ་དགོངས་ཀྱི་ཡུང་ཆོག་རེ་སྤྲོ་མཁན་ནི་ཙོས་
མ་ཁི་འདོན་པ་བཞིན་སྟོབས་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱར་བསྐྱོས་ཡང་བསྐྱོས་རེ་བྱེད་པ་ལས།
དངོས་སུ་ལག་ལེན་དང་གནད་འགག་གི་དུས་ལ་བྱག་ཆོ། མ་ཤེས་མ་མཐོང་མདོག་
མདོག་གི་ཁ་གཡར་ས་རེ་བཙལ་ནས་བཟུང་ཆེན། ད་ལྟའི་སྐྱེ་ཆད་སྟོ་སྟུག་གི་ཤོད་
མའི་ལས་དབང་སྐྱར་མོ་འདི་འཁྲར་དགོས་བྱུང་ལ། ད་དུང་ཤེས་ཆོངས་ཀྱི་གྲོག་
རོང་ནས་མདུན་སྐྱོད་ཀྱི་གོམ་སྒྲབས་གཡང་ལ་གཏད་པ་རེད། ད་ནི་ཡཁོང་ས་མཆོག་
གིས་མ་འོངས་མཛོན་གཟིགས་ཀྱི་སྟོན་ས་བསྐྱལ་པའི་བཀའ་སྒྲོབ་འདི་དག་ལག་ལེན་
དུ་འབྱོལ་བར་ཆོངས་གཉིད་ལས་སད་མ་བྱུབ་ན། སྒྲུང་བཤོད་པ་ཆང་གི་འབྲུང་འབྲུར་
ལ་འོད་སྟོང་གི་གསོན་ཤུགས་འབར་རྒྱ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ད་ལྟའི་གོ་ལ་གཅིག་གྱུར་གྱི་
འཕེལ་རྒྱས་ཁྱོད་དུ་ཤོད་ཅེས་པའི་མི་རིགས་འདིའི་རང་གཤེས་བད་དེ་བཟླགས་ནས་
མི་རིང་བར་རྒྱབ་འགོ་བ་གདོན་མི་ཟ།

གཤམ་ལ་གནད་དོན་ཆེན་པོ་བཞི་ལས་འཕྲོས་ཏེ་དེ་དག་དང་ཁོང་གི་དགོངས་
གཞི་བར་གྱི་སྟོང་ཆ་དང་ཇི་ལྟར་གསལ་དགོས་པའི་ཐད་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ཐོར་བུ་བརྗོད་
འདོད་སྟེས་སོང་།

གཅིག གཞུང་ཞབས་མི་སྤྱི་ལག་ལེན་དང་ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་བར་གྱི་

དེ་བག་སེལ་ཐབས་སྒྲུབ།

རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་བདེ་འཇགས་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་དགོས་

ནད་ རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཉིད་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་གཞུང་ཞབས་མི་སྣ་ར་ཤེས་ཡིན་དང་།
སྤྱི་ཚོ་བས། ལར་ཞེན་གྱི་འདུ་ཤེས་ཚད་ལྡན་དགོས་ཀྱི་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཆ་
ཀློན་ཞིག་རེད། ལྷག་པར་མང་གཙོའི་སྤྱི་གཞུང་ཞིག་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཁྲོད་
དུ། ཁོང་ཚོ་ནི་མི་མང་གི་བསམ་སྒྲུབ་འོག་ཆབ་མཆོན་རང་བཞིན། བདེ་སྤྱི་གི་གཞི་
རྟེན་བཅོལ་ས་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། སྤྱི་གཞུང་གི་ཁ་ཕྱོགས་དུས་རབས་དང་བསྟུན་
ནས་བསྐྱར་བཅོས་ལེགས་སྒྲིག་གི་འདུ་ཤེས་སྐྱེན་པ་ཅམ་གྱིས་མི་འདང་བར། དེ་
ལ་བསམ་ཤོད་པ་དང་། བཤད་ཤོད་པ། རྒྱུ་བ་ཤོད་པ་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོ་བས་ལག་
ལེན་དུ་བསྐྱར་བུལ་མཁན་འབའ་ཞིག་ཡིན་དགོས་མོད།

འོན་ཀྱང་། ད་ལྟའི་གཞུང་ཞབས་མི་སྣ་ཡལ་མི་ཆེས་ཤེས་འཛིན་ལྷག་གསུམ་
གྱི་འགན་འཁུན་དང་དུ་ལེན་བུལ་གྱི་མེད་ལ། མི་མང་གིས་རེ་བཞག་ཆེན་པོ་ཞིག་བཅོལ་
ཏེ་བཅི་བཀུར་གྱི་སློན་ནས་འགོ་འཁུན་དུ་བདམས་ཀྱང་། རང་དོན་གཙུག་ཏུ་བཀུར་
ཞིང་སྤྱོད་ན་དོག་པས་གནོན་ལ། མི་མང་གི་རེ་བཞག་ལྟ་ལ་སྐྱར་ཅིང་རྒྱལ་བའི་བཀའ་
དགོངས་རྒྱབ་ཏུ་གཡུགས་ཏེ་ལམ་སང་གཤོག་པ་ཐོགས་ནས་འཕྱར་འགོ་མཁན་མང་
པོ་ཡོད།

ད་དུང་དེ་ལས་ཀྱང་ཉེན་ཆབས་ཆེ་བ་མ་འཛིན་འཛིན་མདོག་གིས་གཞུང་གི་
རྒྱལ་སྤྱི་གས་རེར་འདུས་ནས་དུས་ཚོད་སྐྱེལ་མཁན་གྱི་རིགས་ཀྱང་མི་ཉུང་བཞིག་མི་
མངོན་བའི་ཚུལ་གྱིས་གཞུང་གི་འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་ཀའི་ཁྲོད་དུ་གོ་གནས་ཆེན་པོ་
འཛིན་མཁན་ཡོད། དང་མོར་བཤད་ན། འདི་ལྟ་བུའི་འཛིན་སྐྱོང་སུ་རུང་བའི་བྱ་
སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱབ་ཚྭ་ངས་ལ་ཞིབ་ཆགས་པའི་སློན་ནས་སྤྱི་གའི་འདོན་བྱས་ན་ཏོན་འཐོར་ཞིང་

དང་སང་དགོས་པ་རེད། དེ་བས། ཁོང་གིས་ནམ་རྒྱུན་གསུང་བཞིན་པའི་མོད་པ་
ནམ་གསུམ་གྱི་དགོངས་དོན་དོན་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ལག་ལེན་དུ་བསྐྱར་བྱུང་གི་
མེད་ལ། ཤེས་འཛོན་ལྷག་གསུམ་གྱི་ལས་དོན་ལས་རྒྱ་དུ་བཞུགས་པའི་མི་རིགས་ཤིག་
གི་བདག་དབང་དང་ཁོང་གི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་སྒྲུབ་བཞིན་པའི་ཁ་ཤོས་འཐེན་བཞིན་
ཡོད། དཔེར་མཆོན་ཅམ་བོད་ན། བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་
དུ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་མདུན་ལམ་ལ་སྒྱུ་ཆད་ཐོ་སྤྱད་གི་དུས་སྐབས་ཤིག་བསྐྱེད་པས་
དུས་འདིར། ལར་ཞེན་ཅན་མང་པོས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཉམས་སྤྱད་སྒྲར་གསོའི་ལས་
དོན་ལ་གི་འཐམ་རོ་འཐམ་བྱས་དང་བྱེད་ཐུས་ཡིན།

འོན་ཀྱང་། ད་ལྟའི་གཞུང་ཞབས་མི་སྣའི་ཁྲོད་དུ་འང་ཁ་བྱང་ན་བྱང་དུ་སོང་
བའི་སྐད་ཡིག་གི་ལས་དབང་མང་ཆོགས་ཁྲོད་དུ་བསྐྱར་བཞོས་ཀྱི་གདམ་བཤད་རེ་
འཐེན་པ་ལས། དོན་དངོས་སུ་ཁོང་ཚོའི་བྱ་སྤྱད་ཚོར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་
སྒོ་བ་མི་དགོས་པ་ཡིན་ནམ། ཁོ་ཚོ་རང་དོས་ནས་འགོ་བརྩམས་ཏེ་རང་གི་བྱ་སྤྱད་
ཚོར་མི་རིགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་དང་འདྲ་ཤིང་ཤེས་པ་ལོན་ཅི། གཞུང་ཞབས་
མི་སྣ་འདི་དག་གི་བྱ་སྤྱད་ཚོར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དགོས་མཁོ་མེད་པ་ཡིན་ནམ། འདི་
དག་གིས་རང་དོས་ནས་འགོ་མ་བརྩམས་པའི་ནག་ཉེས་ཤིག་རེད་ལ། ཡ་རྒྱལ་བའི་
བཀའ་དགོངས་ལྟར་མ་བསྒྲུབས་པའི་བདེན་དཔང་གཤའ་མ་ཞིག་ཀྱང་རེད། ད་ནས་
བཟུང་། མི་མང་གིས་དགའ་ཁ་ཉེ་སྤྱོད་དང་མཆོན་སྟན་གྲགས་ཀྱི་མིང་སྐམ་ཁོ་
ན་གཉེར་བའི་སྤྱོད་ལུང་གི་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་དོར་ཏེ། ཤེས་འཛོན་ལྷག་གསུམ་གྱིས་
སྤྱད་པའི་མི་སྣ་འོས་འདེམས་བྱེད་རྒྱ་དང་། མི་མང་སྤྱི་ཡོངས་ལ་འོས་འདེམས་ཁོངས་

མིའི་སྐྱོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གོ་རྟོགས་མི་དམན་པ་འཛོལ་ཆེད་ལས་འགུལ་རབ་དང་རིམ་
པ་སྟེ་ལ་དགོས་ཀྱི་གལ་ཆེ།

བདམས་ཟིན་པའི་གཞུང་ཞབས་མི་སྤྱས་མི་རིགས་དང་མི་མང་གི་བདེ་སྤྱི་ག་
བསམ་ཤིང་པ་དང་བཤད་ཤིང་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། སྤྱབ་ཤིང་པ་བཅས་ཀྱི་དགོངས་
དོན་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་ཐུབ་དགོས། མི་མང་རང་ངོས་ནས་ཀྱང་དེ་ལ་ཐོག་མཐའ་
བར་གསུམ་དུ་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞིབ་འདུག་གི་འགན་འཁུལ་འཁུར་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་
བསྐྱབས་ན་དག་ཤོད་ང་ཆོའི་མི་རིགས་ལ་རེ་བ་ཆེ་ཞིང་མདུན་ལམ་ཡོད་ལ། གཞུང་
ཞབས་མི་སྤྱས་ཀྱང་ཁོང་གི་བཀའ་གསུང་དངོས་སུ་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་བའི་གྲུབ་འབྲས་
མི་དམན་པ་སྟོན་ཐུབ་པར་ཡིད་ཆེས་ཡོད།

གཉིས། ཤེས་ཡོན་མི་སྤེའི་ལག་ལེན་དང་ཁོང་གི་དགོངས་གཞིའི་བར་གྱི་

སྟོང་ཆ་གསལ་བ་ཐབས།

ཤེས་ཡོན་པའི་སྟེ་ཁག་ནི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་གང་ཞིག་མོངས་སུ་ན་གྱི་
འོབས་དོང་ནས་འདྲན་པའི་འོད་སྣང་ཡིན་ལ། འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་སྟོན་པའི་
སྟེ་ཁྲིད་པ་ཡིན་སྟབས་ཤེས་ཡོན་པའི་འགན་འཁུལ་ཏུ་ཅང་ཆུང་ལ་དོན་སྟོང་ལྡན་ཡང་
དགོས། ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་པའི་འགན་འཁུལ་ནི་རིག་གཞུང་སྤྱང་སྤྱོད་ཁོ་ན་
མིན་པར། དེ་ལས་གལ་ཆེ་བ་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྟེ་ལ་བྱས་ཏེ། དང་རབས་ཤེས་
ཡོན་གྱི་གཙོ་སྤྱོད་དང་བསྟར་ནས་གཞན་གྱི་རིག་གཞུང་གི་ཉིང་བཅུད་བསྐྱེ་ལེན་
བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད། སྤྱི་མདུན་ནས་འདིའི་ཐད་ལ་སྤྱི་བར་ལམ་སྟོན་ཐེངས་མང་གནང་
ཡོད་ཀྱང་དགོངས་གཞི་ལྟར་སྤྱབ་པའི་གྲུབ་འབྲས་འདོད་ཚོ་ཁོངས་པ་ཞིག་བྱུང་མེད།

འདིའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་འང་བཅན་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲིད་གྱི་ཤེས་ཡིན་པ་ཡལ་མ་
 ཆེར་གནའ་དང་ཤེས་རིག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རྒྱས་སྟོབས་བྲལ་བའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་
 བས་བྱུང་བར་མངོན། འདི་ལྟ་བུའི་ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཁག་ལ་གསོག་བྱུང་བྲལ་བའི་
 ཤེས་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཞེས་འཛོད་དགོས་བྱུང་།

དེའི་སྤྱིར། རའི་བསམ་པར་ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་ལྟར་སྐྱབ་བྱུང་པའི་ཤེས་
 ཡོན་པའི་སྡེ་ཞིག་འབྱུང་བ་ལ་འོག་གི་གནད་དོན་འདི་དག་ངེས་པར་དུ་ཆང་དགོས་
 ལྟ་ལ། ༡༥ ཤེས་ཡོན་པ་རང་སྤྱིང་ནས་འགོ་བརྩམས་ཏེ་གནད་དེང་ཤེས་རིག་ལ་
 མི་ཆོངས་པའི་སྤྱིང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་སྡེ་འབྲིང་བྱུང་པའི་སྤྱི་བས་པ་དང་སྤྱིང་སྤྱི་བས་དགོས།
 ༡༦ ཤེས་ཡོན་པའི་སྡེ་ཁག་ཁྲིད་དུ་ཕན་ཚུན་བཅི་བཀྲར་དང་བསམ་ཚུལ་བརྗེ་རེས།
 དགག་སྐྱབ་ཀྱི་དོགས་སྤོང་སྡེ་ལ་ནས་དཀྱུ་ལ་ཡངས་པའི་རང་དབང་གི་བསམ་སྤོང་
 ཁོར་ཡུག་ཅིག་བསྐྱར་དགོས། ༡༧ ཤེས་ཡོན་པར་འཇམ་སྤྱིང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་བདེ་
 སྤྱུག་ཆོར་བྱུང་པའི་འདུ་ཤེས་ཡོད་དགོས་ལ། ལྷག་པར་མི་རིགས་རང་གི་སྤྱི་ཆོགས་
 འཆོ་བའི་སྤྱང་བརྟན་གསལ་མཛེན་དུ་རྟོགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྤྱུག་ཅེ་ནས་དངོས་
 སུ་འབྲེ་བཞེངས་བྱུང་དགོས་ལ། མི་མང་གི་བདེ་སྤྱུག་རྟོགས་པའི་ཆོར་ལྷགས་ཆེ་
 དགོས་ཤིང་ལེགས་སྡེ་ལ་ཉེས་འགོག་གི་འགན་འབྲི་འཁུར་རྒྱ། ༡༨ ཤེས་ཡོན་
 པས་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྤྱང་སྤྱི་བའི་ཁོར་འབད་རྒྱ་མིན་པར་དེ་ཉིད་དུང་
 དུས་རབས་དང་བརྟན་ནས་འབྲས་སྤོང་ཆང་དང་སྤྱུས་ལེགས་སུ་གཏོང་བའི་ལས་
 དོན་གཅིགས་སུ་འཛིན་དགོས།

གསུམ། དཔོན་མེ་ཁག་དང་སློབ་བྱ་ཁག་གི་སློབ་གསོའི་ལམ་ལུགས་དང་

ཁོང་གི་དགོངས་གཞིའི་པར་གྱི་སྒྲིང་ཆ་གསལ་བ་ཐབས།

དར་རྒྱུད་དང་ཆག་འཛིག་གི་མུན་ནག་ཏུ་སྒྲུང་བའི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་
ཅིག་ལ་མཆོན་ན། སློབ་གསོའི་སློབས་ཤུགས་ཀྱི་སྒྲིན་མེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁ་སྤྱོད་གས་
འཆོལ་རྒྱ་ཉི་ཆེས་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་རེད། སློབ་གསོའི་འོད་སྒྲུང་གིས་
སྒྲིངས་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་མདུན་ལམ་ནི་སྤྲུལ་རིམ་གྱི་བཅོན་རྫོང་ལས་མ་འདས།

དེར་བརྟེན། ཡང་དག་པའི་སློབ་གསོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱིས་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་ཁྱ་སློག་ལ་གསོན་ཤུགས་སྟེར་བར་གདོན་མི་བ། སྤྱིར་བཏང་སློབ་གསོའི་
རིགས་ལ་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་འདྲིར་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་དགོན་སྡེ་དང་
སློབ་གྲུའི་སློབ་གསོའི་སྒྲིང་ལ་རོལ་ཅོམ་ཞུས་ན། དགོན་སྡེའི་སློབ་གསོ་ལ་ཆ་མཆོན་
ནན། ལེགས་པ་མཆོག་གིས་ལན་གྲངས་དུ་མར་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་པ་
ཞིག་ཤེད་དགོས་ཚུལ་དང་རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་པ་མང་པོ་ཐོན་དགོས་ཚུལ་གྱི་
བཀའ་སློབ་བསྟུན་མྱོང་། ངའི་བསམ་པར་ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་གཙོ་བོ་ནི་གནའ་
བོའི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གཞུང་གི་འཆིང་རྒྱ་ལས་ཐར་མ་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་
གི་སློབ་གསོའི་ལམ་ལུགས་འདི་ཡང་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་ཟེན་པའི་སློབ་གསོ་ཡང་
དག་ཅིག་ཏུ་བསྒྱུར་ནས་ལག་ལེན་དུ་བསྒྱུར་འདོད་པ་དེ་རེད་སྟེ།

མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱར་སྐབས་བཅོལ་བའི་གནས་ཆང་གཡར་བའི་མི་ཡུལ་འདིར།
གདན་ས་གསུམ་གཙོས་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་འདུ་ཁང་གི་བཀོད་པ་གཅིག་ལས་གཅིག་
རྗེས་གཟི་རྣམ་པ་ཅོམ་ལས་ནང་གི་སློབ་གསོའི་ཁ་སྤྱོད་ལ་འགྱུར་བ་ཆད་ཅིན་ཞིག་
ཕྱིན་མི་འདུག ལེགས་པ་ལོ་གང་གི་ཞལ་ནས་ནམ་རྒྱུན་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་སྤྱི་ཆད་

ཕྱི་ལོ་འདྲུ་ཁང་བཞེངས་སྐྱུན་དང་གྲ་པའི་གྲངས་འཕྲོ་རྒྱུ་མི་འཛོག་པར། རང་
དམ་ཆོས་ཉམས་ལེན་ཆད་ལྡན་ཡོང་དགོས་པའི་བཀའ་ནན་པོ་གནང་ཡོད་ཀྱང་།
དགོན་སྡེ་ཁག་གི་མཁན་པོ་གཙོ་བྱས་གནད་ཡོད་མི་སྣ་དག་དང་། བྱུང་པར་དུ་དགོན་
སྡེ་ཁག་གི་དུས་གསུམ་གྱི་ལས་དོན་ཆེ་ཕྱ་ཆུང་གསུམ་ལ་དོ་ཁྲར་དང་འགན་འཁུལ་
པའི་ཆོས་རིག་ལས་ཁྲུངས་ཀྱི་འགོ་འཁྲིད་ནམས་ཀྱིས་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་བཀའ་
སློབ་འདི་དག་ན་གཤམས་པས་ཉན་ཏེ་གཡོན་པས་བཏང་འགྲོ་བའི་ངན་གོམས་རིགས་
འདིའི་ཁྲིད་ནས། སྐབས་རེ་རེ་དུ་ལ་ཁོང་ཆོས་མི་རིགས་འདིའི་ཆོ་སྒྲིག་བསམ་བཞིན་
དུ་དོན་རྒྱུས་གཏོང་བཞིན་པའི་སྤང་ཆུ་ལ་བྱུང་མཆར་བ་རེ་སྟེར་གྱིན་འདུག དོན་
ངོ་མར་ཁོང་ཆོས་སེམས་བསམ་པའི་གཏོང་ནས་བསམ་ཞིབ་གནང་སྟེ་གྲོས་བསྟུར་
དང་སྐྱེད་སྐྱོང་གི་སྒོ་ནས་ལམ་ཁ་འཛོལ་བ་རུས་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུ་ལྟ་བུར་གྱུར་འདུག་པ་
འདི་ཅི་ཡིས་ལན་ནམ།

ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་ངོ་མ་དེ་རྟོགས་བྱུང་གི་མེད་དམ་ཡང་ན་ལག་ལེན་དུ་
བསྟར་འདོད་མེད་པ་རེད། ལོ་ངོ་ཉི་ལུ་སྐྱུམ་ཅུར་ཆུ་ཆོད་དང་ན་སོ་གསེར་འདྲ་བོ་
གྲ་ས་དགོན་ས་ནས་སློབ་གཉེར་རྒྱུ་རྒྱུ་གིས་ཟད་པའི་གྲ་བཙུན་འདི་དག་ལ། སློབ་
གསེའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་དེང་རབས་ཤེས་བྱར་སྒྲིངས་པ་ངན་ཁག་དཀྱིས་
རྟོད་ཅིང་། སྐབས་བབས་ཀྱི་སྐྱུངས་བྱ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྡེའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ལའང་
དབྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་མ་འབྲིངས་པར། བ་ན་སྐྱུམ་ཏུགས་དག་གསུམ་གྱི་ཁ་སྒྲིགས་
ཙམ་ཡང་མི་མཁྱེན་པའི་མིང་རྒྱུ་དོན་སྒྲིང་གི་དགེ་བཤེས་མང་པོ་ཞིག་སྐྱེད་སྐྱོང་
བྱས་ཡོད། འདི་ནི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་མཁན་པོ་དག་དང་ཆོས་རིག་ལས་ཁྲུངས་ཀྱིས་

བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་རྒྱུད་འཛིན་དང་སྡེ་ལ་གྱི་ཉེ་གནས་སམ་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་བདེ་
 རྒྱལ་འགན་ཁུར་ཏེ་ཁོང་གི་བཀའ་བཞེན་རྒྱུ་བ་པའི་འབྲས་བུར་བགྲང་རྒྱ་ཡིན་ནམ།
 དང་མོར་བཤད་ན། བོད་གཞུང་ཆོས་རིག་ལས་ཁུངས་འདི་བོད་ཀྱི་དགོན་
 སྡེ་ཁག་གི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་དང་དེ་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་གྱི་ལས་དོན་བརྒྱུ་
 པའི་ཆེད་དུ་བཙུགས་པར་གདོན་མི་བཟང་། ད་བར་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་སློབ་
 གསའི་ལམ་ལུགས་ཐབས་ཆག་ཅིག་གི་ཁོང་རོང་དུ་སྒྲིད་བཞིན་པ་སྤང་མེད་དུ་བརྒྱུར་
 ནས་ཅི་ཡང་མི་སྤྲོ་བའི་རྒྱ་ལུགས་བཟུང་བ་འདིས། བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་བོད་
 ཀྱི་རིག་གཞུང་མི་ཉམས་རྒྱུད་འཛིན་དང་དར་སྡེ་ལ་གྱི་ཉེ་གནས་གིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་
 པ་དེ་ཡང་མིང་ཙམ་ལས་དོན་གྱི་རེ་བཞག་སྤོང་བར་བརྒྱུར་འདུག་པ་ཅི་འདྲའི་ཡ་
 ང་བ་ཞིག་རེད། མདོར་བསྡུས་ན་དགེ་ལུགས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆེན་མོའི་བྱར་སྤྱོད་སློབ་
 ཆེན་ལ་བརྟུན་ན་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེའི་སློབ་གསའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་བྱར་ཅིག་མཐོང་
 ཟུབ་སྟམ། ངས་བསམ་པར་དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་གྲུ་བཙུན་ཆོས་གཞུང་ཆེན་བཀའ་བོད་
 རྒྱར་སྤྱངས་བཙོན་བག་ཆགས་ཙམ་རེ་འཛིག་རྒྱ་མ་ཡིན་པར། ཐོས་བསམ་སྒོ་མ་
 གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་སྤྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་བྱས་ཏེ་བརྟན་དང་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ལས་
 དོན་རྒྱུ་བས་ཆེན་བརྒྱུ་བ་རྒྱ་གལ་ཆེ།

དེ་ནི་ནང་བརྟན་རིག་པར་སྤྱངས་པའི་བླ་མེད་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་རེད། དེ་ལྟར་
 མ་བྱུང་ཡང་རང་གི་འཛིན་ཐང་དང་འདོད་མོས་ལ་དཔག་པའི་གཞུང་རེ་བྱུང་ལ་རིགས་
 གཅིག་ཀླང་འཛིན་དང་རྩ་བུ་ཁག་ལ་ཆེད་དུ་ཉམས་ཞིབ་གནང་མཁན་ཐོན་དགོས་
 རྒྱ་གལ་ཆེན་རེད། འདི་ནི་ནང་བརྟན་རིག་གཞུང་འབྲས་སྒོ་ཤི་ཆང་དང་དུས་རབས་

དང་བསྐྱུན་ནས་ཁ་སྤྱོད་གས་འཛོལ་ཤེས་པའི་དཀྱུལ་ཡངས་ཀྱི་ལྷ་ཚུལ་ཞིག་ཏུ་འཁུམས།
འདི་ལྷ་བུའི་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་པ་དང་ཆེད་ལས་ཉམས་ཞིབ་པ། དེ་བཞིན་
གནའ་དེང་ཤེས་རིག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉེ་གནས་སུ་བསྐྱུར་བར་ཆོས་རིག་ལས་ཁྲུངས་
གཙོས་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་མ་ཁན་པོ་དག་དང་། གནད་ཡོད་མི་སྣས་དཀྱུལ་ཡངས་
ཀྱིས་བསྐོ་སྒྲེང་དང་བསམ་ཚུལ་སྒྲེལ་རྟེ། མཁྱོད་གས་ནས་སྐྱུར་དུ་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་
སློབ་གསོའི་ལམ་ལུགས་ལ་སྐྱུར་བཅོས་དང་གོང་འཕེལ་བཏང་ནས། ཁོང་གི་དགོངས་
གཞི་དང་མཐུན་ཞིང་དུས་རབས་ཀྱི་རྗེས་ཆེན་པའི་གཅིག་གྱུར་གྱི་སློབ་གསོ་ཡང་དག་
ཅིག་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱ་གལ་ཆེ། ཇི་སྲིད་དུ་ལྷ་འདི་ཉམ་ཐག་པའི་སློབ་གསོའི་གནས་
བབ་འདི་ལ་འགྱུར་བ་མ་བཏང་བར་དེ་སྲིད་དུ་བོད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ཁག་གི་བྱ་བ་ཚུན་
ཆོའི་མདུན་ལམ་ལ་འོད་སྣང་འཕྲོ་བའི་གོ་སྐབས་ཏ་ཅང་ལ།

སློབ་བྱ་ཁག་གི་སློབ་གསོའི་ལམ་ལུགས་ཐད་ནས་བཞེད་ན། ཡཀོང་ས་མཚོག་
གིས་གསུངས་དོན། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་འདི་བོད་མི་རིགས་རང་གི་ཆེད་དུ་བཅོས་
པ་ཡིན་སྟབས། དེ་བོད་མི་རིགས་རང་གིས་འགན་ཁུར་རྟེ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་
པ་ལས་མི་རིགས་གཞན་གྱིས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་གི་མ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད། འོན་
ཀྱང་། ད་ལྷ་འདི་གཞི་རིམ་སློབ་བྱའི་སློབ་གསོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱས་སློབས་ལ་ཞིབ་
ཆགས་ཀྱིས་དབྱེད་ན། དེས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱ་སློག་སློབ་བྱུང་པའི་སློབ་གསོ་ཆེད་
ཇུན་ཞིག་མིན་པ་ངས་ཤེས་ཆེད་ཐུབ།

རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ད་ལྷ་འདི་གཞི་རིམ་སློབ་བྱ་ཁག་ཏུ་བོད་ཡིག་ལ་
མཐོང་ཆེན་དང་བཅི་བཀྱར། ད་དུང་བོད་ཡིག་སློབ་མཁན་གྱི་སློབ་མའི་བྱངས་འཕོར་

དེ་བཞིན་ཤེས་ཚད་བཅས་ལ་སྒྲིག་འདོན་བྱུང་ཙམ་བྱས་ན་གསལ་ཐང་ཐང་གིས་རྟོགས་
 རེས། དེ་ལས་ཉེན་ཆ་བས་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་བོད་དགེ་དག་གི་བོད་ཡིག་གི་ཤེས་ཚད་དང་
 ཤེས་རིག་ལས་ཁྲུངས་ཀྱིས་སྒྲིགས་བསྒྲིགས་བྱས་པའི་བོད་ཡིག་སྒྲོ་བ་དེ་བ་དེས་ཀྱང་
 ར་སྒྲིད་བྱུང་སྟེ། བཅན་ཕྱོད་ལ་བོད་གཞུང་གི་ཤེས་རིག་ལས་ཁྲུངས་ཀྱིས་བོད་བྱིས་
 སྒྲོ་བ་གྲུ་ཁག་ཏུ་ཤེས་ཡོན་སྒྲོ་བ་གསའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོ་བ་གཞི་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་གཏན་
 འབེབས་ཁོན་མེན་པར་དངོས་སུ་ལག་བརྟུང་གི་འགན་འཁུའི་འདི་འཁུར་དགོས། ཤེས་
 ཡོན་སྒྲིད་རྩལ་ལག་བརྟུང་བྱེད་མ་བྱུང་པའི་ཉེར་ལེན་འོག་ནས་འཛིན་རིམ་བརྒྱ་གཉིས་
 མཐར་ཕྱིན་ཀྱང་། བོད་ཡིག་གི་གཏོང་ཡིག་སྤྲུམ་དག་པོ་ཞིག་ཀྱང་འབྲི་མེ་ཤེས་
 པའི་མ་འོངས་སོན་ཙམ་མང་པོ་སྒྲིད་སྒྲིང་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་བཞག་ཡོད། ཁོང་གིས་
 ཤེས་ཡོན་གལ་ཆེན་དུ་དགོངས་ནས་བཅན་ཕྱོད་དུ་འབྱོར་ཉེན་ནས་སྒྲོ་བ་གྲུ་གསར་
 རྒྱག་གི་ལས་དོན་བརྒྱུངས་ཡོད།

ཡིན་ནའང་། དུས་རབས་སྐྱེད་ཀ་ཞིག་འདས་པའི་དེ་རིང་གྲུབ་འབྲས་ལ་སྒྲོ་བ་
 ཕྱིས་ཤིག་བརྒྱབ་ན་ཉམས་རྒྱུད་ཀྱི་ཁ་སྒྲིགས་ནས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བུར་བསྐྱོད་བྱུང་
 མེད། དེ་བས་ཁོང་གིས་བྱགས་སྒྲུམ་པོའི་ངང་ནས་མི་ལོ་སྤུམ་ཅུའི་ཤེས་ཡོན་འབྲས་
 བོར་གྱི་འབྲུང་རྒྱུན་ལ་ཞིབ་འཇུག་གནང་དགོས་ཚུལ་དང་རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་
 པ་མང་པོ་ཐོན་དགོས་ཚུལ་གྱི་བཀའ་སྒྲོ་བ་བསྟུན་བ་ཆང་མས་ཤེས་གསལ་རེད། དེ་
 རྗེས་ཆང་མ་གཉིད་ལས་སད་པ་བཞིན་ཆ་ཆ་ཕྱར་ཕྱར་ངང་འཆོགས་འདུ་རེ་བརྒྱུངས་
 ནས་གྲོས་ཚད་ཙམ་འཛིག་པ་ལས། དོན་དངོས་སུ་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱིས་འགྱུར་
 བ་གཏོང་དགོས་པའི་གནད་དོན་དག་ལག་ལེན་དུ་བརྟུང་བྱུང་གི་མེད་པ་ཅི་འདྲའི་

ཅལ་ཆུང་གི་བྱ་སྤྱོད་ཅིག་རེད།

ད་ནས་བཟུང་། ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་
 རིག་གཞུང་སློབ་ཚུལ་མིན་པར། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་ཁྱུས་ལ་ཁ་སྒྲིག་པའི་སློབ་
 གསེ་ཡང་དག་འོག་སློབ་དེབ་ཆད་ལྡན་ཞིག་བསྒྲིགས་ཏེ་སློབ་ཕྲུག་ཆོའི་མདུན་ལ་མ་
 བརྒྱུག་མཁན་གྱི་སློབ་དཔེའི་མིང་འཛིན་པ་ཆོག་ཅང་སེལ་བྱེད་དགོས་ལ། ཤེས་འཛིན་
 ལྷག་གསུམ་གྱིས་ཕྲུག་པའི་དགེ་ཆན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་སྦྱེད་སྤྱོད་བྱས་ནས་གཞི་རིམ་
 སློབ་གྲུའི་ཤེས་ཡོན་གོང་འཕེལ་ལ་གཏོང་བ་ལྟོ། ད་དུང་སློབ་ཕྲུག་ཆོའི་སེམས་སུ་མི་
 རིགས་རང་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བ་འཇགས་པར་བྱས་ཏེ། རང་འགན་རང་འཁྲི་དང་རང་
 འོ་རང་ཤེས་ཀྱི་ལས་དོན་འགོ་ཚུལ་དགོས། འདི་ལྟར་བྱས་ན་སློབ་གསོའི་རྒྱས་སྟོབས་
 ཀྱིས་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོ་སྲོག་བསྐྱེད་པར་གདོན་མི་བ།

བཞི། མི་མང་གླིང་པོ་དེ་མི་འཛིན་ལྷངས་དང་ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་

བར་གྱི་སྤྱོད་ཆ་གསལ་ཐབས།

ཡགོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་ཅིག་ལས་པོ་དེ་མི་རང་ཉིད་ཀྱི་ནུམ་དབྱེད་
 ཀྱི་ངོས་ནས་བཤད་ན། པོ་དེ་མི་ཆོ་དྭ་ཅང་གི་རིག་པ་ཡག་པོ་ཡོད་ཀྱང་། སློབ་སྦྱོང་
 འདྲ་མཆོངས་བྱེད་བྱུང་བ་ཞིག་ཡོང་གི་མེད། ཅེས་བཀའ་གནང་ཡོད། ད་ལྟ་བཙན་
 སྤྱོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཆ་བཞག་ན། གཞོན་སྡེས་ཀྱི་སྡེ་ཁག་ཁྲོད་དུ་ཡིག་ཆོངས་
 པའི་གྲངས་འཛོམས་དྭ་ཅང་ཉུང་བས་སློབས་པ་སྡེ་འོས་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་། པོ་དེ་
 པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་པོ་དེ་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཅེར་
 སོན་ནི་དཔེ་སློག་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་བརྒྱུགས་ཏེ། དཔེ་སློག་འདོར་པའི་ངན་གོམས་

ཤིག་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་ཀྱི་བྱ་བ་ལྟར་ལྟར་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལོན་འདོར་བ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། དེ་བས་དཔེ་ལྟར་ལྟར་བཞི་ཤེས་ལོན་འདོར་བ་དང་གཅིག་མཚུངས་རེད། ཅེས་སྤྱི་ཚོགས་བཀོད་ཡོད། གཏན་ཚིགས་འདི་ལས་བོད་མི་ཚོར་དཔེ་ལྟར་གྱི་གོ་མས་གཤིས་མེད་པ་དེ་ནི་ཤེས་ལོན་འདོར་བ་ཞིན་པའི་གནས་བབ་ཅིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་ན་ནོར་མི་འདུག་སྟེ།

དེར་བརྟེན། ད་བར་ཁོང་གིས་བོད་མི་ཚོའི་ཤེས་ལོན་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་སྤྱི་དཔེ་བྱུང་དུ་བསལ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཅམ་ཡང་ང་ཚོས་ངོས་ཟིན་གྱི་མི་འདུག་ལ། ལྷག་པར་ཁོང་གི་རེ་བཞག་དྲོན་མོ་འདྲ་ལ་སྤྱི་བཞིན་པའི་ཞེད་སྤང་དང་དོགས་པ་ཐེངས་མང་སྤེབས་ཆུང་།

ཡང་དཔེ་མཚོན་གཞན་ཞིག་དངས་ན། ཁོང་གིས་བོད་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ན་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་བའི་བ་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་ལ་སྤེབས་རྒྱུ་མེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་དཔེ་བྱུང་དུ་བོད་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་དགོས་པའི་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད། ཅེས་བཀའ་བསྩལ་ཡོད། ཁོང་གིས་ནམ་རྒྱུན་བོད་མི་རིགས་ལ་ཡིད་ཆེས་གཙང་མ་དང་གདང་འཇོག་ཆད་མཐོར་གནང་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བདེ་སྤྱི་གཤིས་ཆེད་དུ་ཉིན་མཚན་དུས་དུག་ཏུ་སྤྱི་དཔེ་བསྐྱོན་དང་སྐྱོན་སྤྱི་ཡིན། ང་ཚོར་མཚོན་ན་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་གྲུས་ཞབས་ཀྱི་ནམ་འགྲུར་དང་། ནང་ཁེམས་རྒྱུད་ལ་སྤྱི་ཏེ་དངོས་སུ་ལག་ལེན་གྱི་བར་ཐག་འདི་ཏ་ཅང་རིང་དུག་པས། སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་གཏམ་རྒྱུད་ཡ་མ་བྱུང་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་རྒྱུ་སྤྱི་མོ་འདི་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད། མི་བྱ་རེ་བྱུང་གི་བག་མེད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་དང་ནག་ཉེས་ཀྱི་མཐུག་འབྲས་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་པོའི་འབྲུར་དགོས་པའི་གནས་

ཚུལ་ཀྱང་བྱུང་ཡོད།

དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་ལའི་སྒྲ་མའི་མི་རིགས་ཞེས་གདེང་འཛིན་དང་ཡིད་ཆེས་
 གྱི་རེ་བཞག་མཐོན་པོ་འང་རྒྱབ་བཞིན་པ་མཐོང་ཆོས་སུ་བྱུབ་པ་རྒྱ་ཁར་དུ་ཡོད་པའི་
 ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གཞུང་ཆབ་ཁག་ཏུ་བོད་མི་ཆོས་ཕྱིར་བསྐྱོད་ཆེད་རྩན་གཏམ་དང་གཡོ་
 གྲུ་སྒྲ་ཆོགས་འབྲུབ་བཞིན་པ་དེས་ར་སྒྲོད་བྱུང་། འདི་ལྟར་རང་དོན་ཕྲན་ཆོགས་
 གྱིས་མི་རིགས་སྤྱི་ཡོངས་ལ་མགོ་བོད་གྱི་མི་བྱུབ་པའི་ཕམ་ཁ་སྒྲོད་ཀྱིན་ཡོད། འདི་
 རིང་ཆོས་ཁོང་ལ་གུས་བཅི་དང་དད་འདུན་གཙང་མ་ཡོད་ཅེས་སྐྱོང་བཞིན་པའི་སྐད་
 ཆ་དང་ཐད་དེ་འགལ་མི་འདུག་གས། ཁོང་གིས་འཇམ་མེད་གི་སྤངས་ཆའི་ཁྲིད་
 དུ་བོད་མི་རིགས་ནི་གསེས་སྒྲོད་དྲང་ཞིང་ཞི་བདེ་ལ་དགའ་བའི་མི་རིགས་ཤིག་ཏུ་
 བགྲང་ནས། འཇམ་མེད་མི་རིགས་སྤྱིའི་ཀྱན་སྒྲོད་དང་ཞི་བདེའི་ལས་དོན་ཐད་ལ་
 ལེགས་སྐྱོས་མི་དམན་པ་གནང་བྱུབ་པའི་ཐུགས་རེ་ཆེན་པོ་འདོན་བཞིན་ཡོད། དེའི་
 ཕྱིར་ར་ཆོས་རང་གིས་རང་ལ་ཆ་འདྲི་དང་ཞིབ་བཤེར་བྱས་ནས་དེས་པར་དུ་ཁོང་གི་
 བཀའ་སློབ་ནང་གསུང་བཞིན་པའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཐུན་མེན་དག་ཕྱི་ནང་
 གཉིས་ཀ་ནས་ཉར་ཏེ། ད་ནི་ཅི་ནས་ཀྱང་ར་ཆོས་ལུས་རྩིང་པར་སེམས་གསར་པ་
 བཅུག་དགོས་ཞེས་པའི་ཁོང་གི་དགོངས་དོན་ལག་བརྟུར་གྱི་ལམ་ཁ་རུ་ཐད་ཀར་བསྐྱོད་
 པར་མི་བྱ་རེ་རེས་ད་ནས་འགོ་ཕྱིན་དགོས།

གཞན་ཡང་། ཁོང་གིས་ནང་ཆོས་ནི་གྲ་བཅུན་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་མི་སེར་གྱིས་
 སྤང་ན་ཁེ་ཕན་མེད་པ་དང་། སྤང་མི་འོས་པའི་གུ་དོག་ཏུ་ཚུལ་དག་ནོར་འབྲུལ་ཆེན་
 པོ་ཡིན་པ་དང་ལྷག་པར་བོད་མི་མང་སྤྱི་ཡོངས་ནས་ནང་བརྟན་ཆོས་ལུགས་ལ་སྤངས་

བརྩོན་གནང་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་ཐེངས་མང་བསྐུལ་སྤྱིང་ནའང་། ད་དུང་མི་མང་
 གྱིའི་བསམ་སྒྲུབ་ནང་དུ་བག་ཆགས་ཀྱི་དྲི་མ་དེ་གཙང་སེལ་བྱུང་མེད་ཅིང་། བོད་
 ཡིག་དང་ནང་ཆོས་གྲུབ་ཚུན་ཁོ་ནའི་སྤྱང་བྱ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་དང་། ད་དུང་ཆོས་
 ཀྱི་སྐྱར་སྐྱོང་ཆེ་མཆོད་མངལ་ཕྱག་སྐྱོར་དང་འདོན་ཆོས་ཆོ་ག་ཙམ་གྱིས་ཡིད་ཆོམ་
 རྩེ་ཆེ་དབང་ཆེ་སྐྱབ་ཀྱི་དབང་ལུང་རྒྱང་རྒྱང་གི་མངའ་ཐང་ལ་ཞེན་ཆགས་ཆེ་པའི་དབང་
 གིས་ནང་སེམས་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་པའི་རིམ་པར་སློ་མིག་ཐོངས་འདུག་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་
 འདི་བྱུང་བ་རེད། རང་བཟུན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱགས་རྒྱུན་མ་ཐེབས་པའི་བོད་མིའི་
 གཤིས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱད་ཀ་དེ་ཆོད་ཐུག་ཞིག་ཏུ་ཆགས་སྐབས་ཀྱི་མེད།

དེར་བརྟེན། བོད་མི་ཆང་མས་རང་རྒྱས་ཅི་སྒྲོགས་ཀྱིས་ནང་བཟུན་རིག་གཞུང་
 ལ་སྤྱང་བརྩོན་བྱེད་དགོས་ཤིང་ཁོང་གི་དགོངས་གཞིའང་མཐར་གཏུགས་ན་གནད་
 དོན་འདིར་བྱག་པར་སེམས། དགོངས་གཞི་འདི་དག་བོད་མི་སྤྱི་ཡོངས་ནས་ལུང་
 འདྲན་ཙམ་ལས་ལག་ལེན་གྱི་སྤྱོར་བརྩོན་མཁན་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་
 བྱུང་འདུག། སློང་ཆ་འདི་གསལ་ཐབས་ལ་གཞུང་ཞབས་མི་སྤྱད་དང་ཤེས་ཡོན་པའི་
 རྩེ་ཁག་རང་ངོས་ནས་མགོ་བརྩམས་ཏེ་རང་རྒྱས་ཀྱིས་ཁོང་གི་བཀའ་དགོངས་ལྟར་
 བསྐྱབ་པའི་དམ་བཅའ་ཕུལ་བ་ཙམ་མིན་པར་ལག་བརྟུར་བྱེད་རྒྱ། མི་མང་ལ་གོ་
 རྟོགས་གསལ་པོ་བསྐྱབ་ཆེད་དེའི་སྐྱོར་གྱི་ལས་འགུལ་དང་ཟབ་སྤྱོད་སྤྱོད་དགོས། དེ་
 བཞིན་གཞུང་གི་ངོས་ནས་ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་འཆོལ་ཞིབ་ཀྱིས་ཤེས་ཡོན་པའི་རྩེ་
 ཁག་ཅིག་གསལ་འཇུགས་གནང་ནས་ཁོང་གི་དགོངས་གཞིའི་སྐྱོར་གྱི་ལས་རིམ་འདྲ་
 མིན་སྟེལ་ནས་མི་མང་ཕྱི་ལ་པོའི་བསམ་སྒྲུབ་ཁ་ཕྱོགས་བསྐྱར་ཐབས་ལ་འབད་དགོས།

ལས་རིམ་གྱི་དམིགས་འབེན་གཙོ་བོ་མི་མང་དུ་ཉུས་མའི་བསམ་སྒྲུབ་ཐོབ་ཆུང་དང་བསྐྱེད་
ནས་བཅོས་སྦྱར་གྱི་ཆར་གཞི་འདིར་རྒྱ་གལ་ཆེ། འདི་ལྟར་གཞུང་མང་གཉིས་ཀྱི་
སྒྲོལ་སྤྱོད་མཉམ་དུ་སྦྲེལ་ནས་འབད་འབུངས་བྱས་ན་ཁོང་གི་དགོངས་གཞི་ལྟར་
སྦྱོབ་པའི་བར་ཐག་ཉེ་རུ་གཏོང་བར་ཐེ་ཆོམ་མི་དགོས་སོ། །

མཐའ་མཇུག་གི་སྒྲིང་གཏམ་

ངས་འདི་ལྟར་རང་གི་ཤེས་ཚད་ལ་མ་ལྟོས་པར་དང་སྒྲུངས་ཀྱིས་འགན་འཁུ་
ཁུར་ནས་སྐད་ཆ་འགའ་བཤད་པའང་རང་ཉིད་བོད་མི་ས་ཡ་དུག་གི་ཁོངས་གཏོགས་
ཡིན་པའི་འདྲ་ཤེས་བཟུང་བ་ཅུ་མ་མིན་པར་ལག་ལེན་དུ་བསྟར་འགོ་བརྩམས་པ་ཡིན།
བོད་མི་ས་ཡ་དུག་གི་བདེ་སྤྱོད་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་བདེ་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་སྦྲེལ་བས་དེ་ལ་
སེམས་ཁུར་དང་ན་བྱུག་ལངས་པས་ཡིན། ངས་འདི་ལྟར་བཤད་དོན་ཡང་ང་ཚོས་
རང་ངོ་རང་ཤེས་དང་རང་འགན་རང་འཁུར་གྱི་འདྲ་ཤེས་ལ་ཕྱིར་དྲན་ཐེངས་གཅིག་
བྱས་ན་ཁོང་གཅིག་བྱས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོག་བསྐྱབས་དང་སྦྱོབ་བཞིན་པའི་སྒྲ་
མེད་མཇད་འཕྲེན་ལ་ང་ཚོས་ཀྱང་གཞིགས་འདེགས་བྱེད་དགོས་པའི་འབོད་སྒྲུལ་དང་
རེ་བཞག་གི་བྱ་འཕྲེན་ནལ་མ་ཞིག་བོད་མི་ཚོར་གྲོས་འདེབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྲུལ་བ་ཡིན།

སྐད་ཆ་འདི་ཚོ་ཁག་ཅིག་གི་ལས་དབང་བསམ་སྒྲེ་སེམས་ཀྱི་ཟབ་ས་ནས་
བཞུར་བའི་བཅོས་མིན་ཚོར་འདྲའི་ཁྲིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཞིག་ཡིན་པ་
ལས། སྤྱོད་སྦྱོང་དང་བྱར་བའི་དྲི་མས་གོས་པའི་ངག་འཆལ་ཞིག་གཏན་ནས་
མིན། མཇུག་མཐར་སྐད་ཆ་འདི་དག་གིས་བྱིད་ལ་ཐུན་མིན་གྱི་ཚོར་བ་རེ་སྤྲོད་
ཐུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད།

ཡ་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དགོངས་ཀྱི་ལུང་ཚིག་རེ་སྤྱོད་མཁན་ནི་ཅོས་
 མ་ཁི་འདོན་པ་བཞིན་སྟོབས་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱར་བསྐྱོས་ཡང་
 བསྐྱོས་རེ་བྱེད་པ་ལས། དངོས་སུ་ལག་ལེན་དང་གནད་འགག་
 གི་དུས་ལ་ཐུག་ཆེ། མ་ཤེས་མ་མཐོང་མདོག་མདོག་གི་ཁ་
 གཡར་ས་རེ་བཙལ་ནས་བསྐྱད་ཆུན། ད་ལྟའི་སྐྱེ་ཆད་སྟོ་སྟུག་
 གི་པོད་མིའི་ལས་དབང་སྐྱར་མོ་འདི་འཁྱར་དགོས་བྱུང་ལ།
 ད་དུང་ཤེས་ཚོངས་ཀྱི་གྲོག་རོང་ནས་མདུན་སྟོད་ཀྱི་གོ་མ་
 རྟེན་གཡང་ལ་གཏད་པ་རེད། ད་ནི་ཡ་གོང་ས་མཆོག་གིས་
 མ་འོངས་མདོན་གཟིགས་ཀྱི་སྟོན་ས་བསྐྱེད་པའི་བཀའ་སྟོབ་
 འདི་དག་ལག་ལེན་དུ་འབྱོལ་བར་ཚོངས་གཉིད་ལས་སད་མ་
 ཐུབ་ན། སྒྲུང་བ་པོད་པ་ཆང་གི་འབྱུང་འབྱུར་ལ་འོད་སྟོང་
 གི་གསོན་ཤུགས་འབར་རྒྱ་ལྡན་སྟོས། ད་ལྟའི་གོ་ལ་གཅིག་
 བྱུར་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་ཁྲིད་དུ་པོད་ཅེས་པའི་མི་རིགས་འདིའི་
 རང་གཤིས་ཅད་དེ་བརྒྱགས་ནས་མི་རིང་བར་རྒྱབ་འགོ་བ་
 གདོན་མི་བ།

སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་གི་ཆོས་ཚུལ་དང་དེང་རབས་ཆོན་རིག་མཉམ་འབྲེལ་
བྱེད་པའི་དགོས་དོན་ལས་འབྲེས་པའི་གཏམ་ཆོས་ཆོན་
སེཌ་མཛེང་བསྟོན་ཞེས་བྱ་བ།

རིགས་ལམ་སྟོན་གཉེར་ཁང་།

འཛིགས་མེད་སྟོན་གྲིས།

༄༅། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ཡུན་འདས་ལ་ཕུག་འཆལ་ལོ། །
རིགས་འཕུལ་སྒྲུང་བ་འབར་བའི་གཟེ་འོད་ཀྱིས། ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་འཆོལ་བའི་
ལམ་གྱི་སྟོན་ལ། ཁྲུང་དོར་བྱ་བྱེད་ཀྱན་གྱི་གཞི་མ་རུ། འདོམས་མཛད་འགྲོ་འདྲན་
ཀྱན་མཁྱེན་དེ་ལ་འབྱུང་། གནའ་པོའི་ལྷགས་ཀན་གངས་ལས་འདས་པའི་སྟོན་ མཐུ་
ཡུན་རིག་གསར་དཔུང་གིས་བཀྲམས་བྱུལ་ན། འཁྲུལ་བྲལ་ཆད་མ་གསུམ་གྱི་སྟོན་བས་
དང་ལྟན། འཛིགས་བྲལ་སྟོན་བས་པས་འགྱུངས་པའི་ལམ་དེ་བསྟན་གས། །

སེམས་ཅན་གྱི་ལས་དང་། རྣམ་གྱི་རྣམ་པ། རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་སྟོན་གས་
བསམ་མེ་ཁྱབ་པའི་གནས་ལྷགས་དང་འགྲོ་བ་མེའི་དཔྱུང་ཤེས་གྱི་རྣམ་ཚུལ་བཅས་
ཕན་ཚུན་མཉམ་འཕྲད་ཀྱི་རྟོན་འབྲེལ་ལས་མེ་ལོ་ཐེར་འབྲུམ་དུ་མའི་རིང་སྟོན་བཅུད་
ཀྱི་བཀོད་པའི་གཞི་དབྱིངས་སུ་བག་ཉལ་གྱིས་གནས་བཅས་ཤིང་། གདོད་མའི་མེ་
རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་ཐོས་སྤྱོད་རིག་ལྷ་ཅི་སེམས་ཀྱི་དྲན་ལམ་དུ་འང་ཤར་མ་སྤྱོད་པའི་
དངོས་པོའི་རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཆོགས་པ་ཞིག་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་གསར་ཐོན་བྱུང་སྟོན་གྱི་
ལ་རྟོན་རིལ་ཆན་འཕུལ་རིག་པའི་དབང་གྲགས་ཀྱིས་ཟེལ་གྱིས་མནན་པའི་དུས་འདིར།
འཛིག་རྟོན་གྱི་མི་རྣམས་སྣ་ཆོགས་ལོངས་སྤྱོད་གསར་པའི་བསྟུ་བྱིད་ཀྱི་བརྒྱ་ཁོལ་དུ་

གྱུར་ཅིང་རང་བྱུང་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་བཀོད་པ་གཞི་མེད་ཅ་བྱལ་དུ་གཏོང་བའི་བསམ་
སྣོད་དང་འཆོ་ཐབས་ཀྱི་ལས་བྲེལ་ལ་བརྩོན་ཁིང་མཆིས།

འདས་ལོ་བརྒྱ་ཡུག་གཉིས་ཙམ་རིང་ཆོན་འཕྲུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་བྱུང་
འབྲེལ་གྱི་ལམ་ནས་འདིག་རྟེན་ལ་དབང་བསྐྱུར་བྱས་པའི་འབྲས་བྱུང་དེང་རབས་པ་
ནམས་ཀྱིས་ཡར་ཐོན་དང་རྫོགས་ལྡན་གསར་པའི་གནས་བབ་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་ད་ལྟའི་
འདིག་རྟེན་འདི་གྲུབ་པ་དང་། སྐྱེ་འགྲོའི་སྒོ་ཡིད་འཕྲུལ་བར་བྱེད་པའི་ཐོན་དངོས་
གསར་པའི་ཡོ་ལང་གིས་དཀྱིགས་པའི་ད་ལྟའི་སྐྱེ་ཆོགས་འདིའི་ཕྱིའི་སྤང་ཚུལ་ཙམ་
ལ་ཡིད་རྟེན་དད་ཞེན་གྱིས་འདུག་ཅིང་ནང་གི་ཡིན་ལུགས་ལ་མགོ་བོ་ཀྱན་ཏུ་སྒྲིངས་
པའི་འདིག་རྟེན་ཡལ་མི་ཡལ་ཆེར་གྱིས་སྐྱེ་འགྲོ་སྐྱེ་མཐུན་གྱི་ལས་སྐྱལ་ལས་གྲུབ་ཅིང་
ཐུན་མོང་གི་སྤྱད་བྱུར་གྱུར་པའི་སྣོད་ཀྱི་འདིག་རྟེན་འདི་སྐྱེད་ཉལ་ཀྲགས་དང་ཕྱོགས་
འབྲབ་སའི་སྤངས་ཆ་ལྟ་བུར་བརྩི་མཁན་འདིག་རྟེན་འདིའི་བཟོ་ལས་ཀྱི་སྤྱག་བདག་
དང་། ཆོང་བདག་ཆབ་སྲིད་པ་སོགས་ཀྱི་གཡོ་བྲམ་བསྐྱེད་བྱིད་རང་བཞིན་གྱི་བྱ་
སྣོད་ཁག་ངོས་ཟིན་གྱི་མེད་ལ། ཆོན་རིག་པ་ནམས་ཀྱི་གསར་རྟེན་དང་གྲུབ་དོན་
གྱི་རིགས་ནམས་མི་སྣ་འདི་དག་དང་ཆོགས་སྡེ་ཁག་ཅིག་གི་སྒྲེར་དོན་དང་ཁེ་ཡན་
གྱི་ཀྲེན་དུ་འགྱུར་བཞིན་པའི་ཐད་སྤང་དོགས་ཙམ་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མེད།

འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་ལོ་རབས་མང་པོར་གོ་ལའི་ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་གྱིས་མཆོན་
པའི་སྐྱེ་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བའི་གོམ་འགྲོས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་འཁྱོར་ཟིན་པའི་མཇུག་འབྲས་
སུ་སྐྱེ་འགྲོའི་ཆོ་སྲོག་འདོམས་པའི་འཆུབ་ལོང་གངས་ཀྱིས་མི་ལོང་བཞིག་ཚུལ་གསུམ་
རྟགས་ཀྱི་ལམ་ནས་ངོ་སྤྱད་མི་དགོས་པར་འུ་ཆོའི་སྒོ་ཁ་ནས་འཆུབ་ལོང་གིན་ཡོད་

ལཱ་ བཅུད་ཀྱི་རྒྱ་བ་འབྲུགས་པའི་ཟིང་ཆ་དང་། ལྷག་དོན་བྱམས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
 གྱིས་གཞིལ་མི་རྒྱས་ཤིང་། དག་སྲགས་ཐོད་མ་བསྐྱལ་བས་བསྒྲིག་མི་རྒྱས་ལ། རྫོགས་
 ལུན་གསར་པའི་སྒྲེ་འབྲེན་དུ་རྫོམ་པའི་རིག་གསར་པ་ནམས་དང་གསར་གཏོད་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྒྲིབ་པར་མི་རྒྱས་པའི་འབྲུང་བཞིའི་འདུ་བ་འབྲུགས་པའི་འཛུལ་ཡོང་
 རི་སྟེད་ཅིག་གིས་འུ་ཆོ་གཏན་དུ་མནར་འགོ་བཙམས་ཡོད།

ང་ཆོ་འདི་ལྷར་སྟེགས་ལཱི་རྒྱད་པའི་ལྷུང་ཆེན་གྱིས་རང་དབང་བྲལ་བའི་ཤིང་
 ལོ་སྐམ་པོ་ཞིག་དང་མཚུངས་པར་བཟོད་མེད་སྟུག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲོང་དཀྱིལ་
 དུ་བདས་ཀྱིན་ཡོད་ལ། ཚན་རིག་པའི་གདན་གྲལ་དུ་འཁོད་པའི་གཟུར་གནས་
 ཁག་ཅིག་གིས་ཀྱང་ད་ལྟའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཀྱི་འཆོ་ཐབས་ལམ་སྲོལ་འདི་ནི་རང་
 ཉིད་འཆི་ལམ་དུ་འདེད་པའི་རྒྱ་རྒྱེན་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཐ་ཆོགས་ཀྱང་བསྐྱགས་
 ཡོད་ཅིང་། འཇར་མན་དངོས་ཁམས་ཚན་རིག་པ་སྟུ་གཤེགས་ (Carl Friedrich
 von Weizsacker) གྱིས་ཚན་རིག་དང་འཕྲུལ་ལས་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་བའི་དེང་
 རབས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་འདི་ནི་མི་རྣམས་ཀྱིས་བརྟེ་སེམས་མེད་པའི་ཐོག་ནས་ཤེས་བྱར་
 ཞུགས་པའི་རྗེས་འབྲས་ཤིག་ཡིན་ཅེས་ཆོད་སྡོམ་བཞག་ཡོད།

འདི་ལྷར་རྒྱ་བུར་མིག་རིལ་སྡོན་མོའི་མཐོང་ཡུལ་འདི་ག་ནས་འུ་ཆོའི་བྱིམ་
 གཞི་རིལ་མོ་འདི་ཉིན་བཞིན་རྒྱད་ཀྱིན་ཡོད་ཀྱང་འཛིག་རྟེན་འདིའི་མཐོ་སར་འབྲིངས་
 པའི་ཆེ་རྒྱ་རྣམས་ཀྱིས་སྐབས་སྐབས་སུ་ཐ་སྟད་སྐམ་པོའི་ཁ་གཡང་རེ་སྒྲིག་ལ། བར་
 བར་དུ་ཁང་བརྟེགས་མཐོན་པོ་རེའི་ནང་ནས་ཕྱོགས་མཐའི་སྲིད་དོན་པ་དག་བསྒྲོངས་
 ཉེ་དཔངས་རམས་མཐུག་པའི་ཡིག་ཆ་རེ་འཛིག་པར་བྱེད་མོད། འདི་དག་ཀྱང་སོ་

མིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དང་སྤྱད་དོན་ལ་ཕན་གཞིད་འབྲེལ་མིན་ལས་དོན་དམ་ལག་
ལེན་ལ་འགོ་ལ་མ་ཁན་ཞིག་སྤྱད་མཐའ་ཙམ་ཡིན་ཏེ་ཉེ་ཆར་ཡར་ཐོན་རྒྱལ་ཁབ་བརྒྱད་
ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་གནས་བབ་ལས་ཤེས་བྱུང་བ་ཡིན།

འདི་ལྟར་མདའ་ལས་སྤྱར་བའི་ཚན་རིག་གི་ཤེས་རྟོགས་དང་རྒྱབས་ལྟར་
འཕྲོ་བའི་མིའི་འདོད་སྤངས་གི་བསམ་པ་གསུམ་ཁ་འཆམ་པ་ལས་རྒྱལ་ཕྱན་འབར་
མདེལ་གས་པའི་སྤྱི་ན་མཐུག་གིས་འཛིག་ཏེ་ན་སྤྱན་པར་གཏོང་བའི་འགོ་བརྩམས་
ཤིང་ད་ལྟ་སྟེ་འཕྲོའི་ཆེ་སྟོག་གི་གཤེད་དུ་ལངས་པའི་གོ་ལའི་ཚ་རྩོད་ཀྱི་འཛིགས་
པ་དང་འབྲུང་ཁམས་ཆ་མ་སྟོམ་པའི་འཆུབ་ལོང་སོགས་ཆག་སྟོ་མི་ཟད་པའི་སྟོ་
མོ་ཡངས་པོར་སྟེ་ཡོད།

ད་དུང་མུ་མཐུད་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར། ཚན་རིག་དང་འབྲུལ་ལས།
མིའི་འདོད་སྤངས་གི་བསམ་པ་བཅས་གཅིག་ཁ་གཅིག་མཐུན་ཀྱི་ལམ་ནས་གོམ་པ་མཉམ་
ལེན་བྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་འདིར་སྟེ་ནང་གཙང་སྟོག་གི་འགྱུར་བ་ཞིག་མ་བྱུང་བྱེན་
གཏོང་རིང་རྒྱད་པའི་གཡང་སར་སྟོགས་པའི་བྱུངས་ཟད་ཀྱི་འཛིག་ཏེན་འདིའི་སྒྲ་ཁ་
ལོན་ཐབས་གཏན་ནས་མེད།

ཆོས་ཚན་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་དགོས་དོན་དང་པོ།

སྤྱིར་འཛིག་ཏེན་རྒྱད་པའི་ལམ་དུ་སྟོགས་པ་མ་དག་མུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་
རང་བཞིན་ཡིན་ཕྱིར་བཅོས་སྤྱི་མེད་པ་གིན་ཏུ་བདེན། འོན་ཀྱང་རང་བཞིན་རིམ་
གྱིས་པའི་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་ཆོད་ལས་རྒྱུད་ཕྱག་སྟོང་གིས་བཀལ་བའི་སྟོས་མེད་པོག་
པའི་ཐོད་བཀལ་གྱི་འགྱུར་སྟོག་འདི་འདྲ་ཚན་རིག་པའི་འབྲོག་འགྲོས་དང་དམ་དུ་

འབྲེལ་ཡོད་པས་ན་དེ་ནི་དེང་རབས་ཚན་རིག་གི་འབྲུག་འགྲོལ་དང་ཐད་དུ་བསྐྱར་
བའི་ཐབས་བོད་འཐེན་དགོས་པ་ཡིན་ཅིང་། གནད་འདི་ཆོས་ཚན་མཉམ་འབྲེལ་
བྱེད་པའི་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་དུ་ཤེས་དགོས་པར་མཐོང་སྟེ། ཡགོང་
ས་ཏཱ་ལའི་ཁྱ་མ་མཆོག་ནས་རྩལ་ཕན་རྒྱུད་པའི་སྟེང་གི་འཛིག་རྟེན་ཅེས་པའི་དཔེ་དེབ་
ནང་། “དེང་རབས་འཛམ་གླིང་ནང་ཚན་རིག་གི་ཆེས་གལ་འགངས་རང་བཞིན་
དང་། གཡོལ་དུ་མེད་པའི་དབང་ལྷགས་བྱུང་གཤམ་དག་མཐོང་སྐྱབས་ཚན་རིག་
ལ་བཅངས་པའི་ངའི་ལྷ་སྒྲུངས་དེ་ཤེས་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་ཅམ་ནས་ཇ་དྲག་དང་ལེན་
གྱི་སྒྲིགས་སུ་ཐད་དེ་འགྱུར་བ་བྱུང་།” ཞེས་གསུངས་ཡོད།

གདམས་ངག་འདིས་གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཚུལ་ནས་གསུངས་པའི་ལྟོས་
བྱུང་གི་ལྷ་བ་དང་། རྟོད་བརྟུང་སྟོམ་གནས་ཀྱི་བསམ་མཐོ། འཛིག་རྟེན་ཀྱན་པན་
གྱི་འགན་འཁུར་འདུ་ཤེས། བུམས་བཙེ་དང་གཞན་པན་གྱི་ལྷག་བསམ་བཟང་པོ་
སོགས་འཆོ་གནས་ཀྱི་སྟིང་དོན་དུ་གྱུར་པའི་སྟེ་འགྲོའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་འདི་
དག་དེང་རབས་ཚན་རིག་གི་འཕེལ་རྒྱས་དང་རིན་ཐང་གཅིག་འཛིན་གྱིས་མཉམ་སྦྲེད་
མ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཚན་རིག་རྒྱུད་པའམ་ཚན་རིག་དང་མའི་འདོད་སྤང་གི་བསམ་སྦྲེད་
གོགས་གོགས་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་སློལ་འདིས་འཛིག་རྟེན་ཐོག་དཀའ་ཁག་
མི་ཟད་པའི་སྒྲ་འདྲན་བྱེད་ཅེས་ཡིན་པར་བརྟན་ཡོད།

འདི་ནི་གོ་ལ་རིལ་མོ་ཇ་དྲག་གོད་ཆག་གི་འཛིགས་རྟེན་ལས་སྦྲོབ་པའི་དགོས་
དམིགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཚན་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་དབྱེད་བསྐྱར་བྱེད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ད་དུས་རིག་གསར་མང་དོར་བརྟེན་པའི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་

འཆོ་ཐབས་ལམ་སྲོལ་གྱིས་སྣོད་བཅུད་ཅུབ་དབུལ་དུ་གཏོང་བའི་གཉན་པོའི་འཕྲང་
ལམ་ནས་སྐྱེ་འགྲོ་འཇིགས་ཉེན་ལས་སྦྱོབ་པའི་དགོས་དམིགས་དབུས་བཞག་མི་བྱེད་
པར་བརྟན་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དར་རྒྱས་ཅམ་ཞིག་དང་། གནས་ལུགས་དང་སློབ་སྦྱོང་
གསར་པ་ཅམ་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཆོས་ཆན་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་དབྱུང་བསྐྱར་བྱེད་པ་ཡིན་
ན་དེ་ནི་དུག་མདས་ཆས་པའི་ནད་པར་སྲོག་སྦྱོབ་པའི་བྱ་བ་མི་བྱེད་པར་མདའི་ཡོང་
ཀྱིན་གྱི་གསང་བ་འཆོལ་བའི་ངང་ཚུལ་ལས་མ་འདས་ཏེ་སྤིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །འོན་
ཀྱང་བརྟན་པ་རྒྱན་གནས་དང་། སློབ་སྦྱོང་གསར་སྤེད་སོགས་ཀྱང་འདོར་མི་རུང་
བའི་དགོས་དམིགས་ཡིན་པས་ལུ་མཐུད་འཆད་དོ། །

ཆོས་ཆན་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་དགོས་དོན་གཉིས་པ།

གནའ་ལྔ་མོ་རྒྱབ་སྟོགས་ཡོ་རོབ་ཀྱི་སྤྱི་དུ་ཆོས་ལུགས་དང་རིག་པ་གསར་
པའི་དབར་ལྟ་བའི་རྒྱུ་རྒྱུ་བ་བརྟོལ་རེས་ཀྱི་ཚོལ་འཛིངས་རྒྱན་མར་བྱུང་ཞིང་། རིག་
གསར་འདི་པའི་རྩམ་བྱེལ་གྱིས་སྤྲ་མཛངས་ལུང་རིགས་ཀྱི་གཏད་སོ་མེད་པའི་རིང་
ལུགས་ཆལ་ཆོལ་འགའ་ཞིག་མང་མཐིལ་ནས་ཉིལ་བའི་མགོ་བརྩམས། དུས་དེ་ནས་
བཟུང་རིག་གསར་གྱི་རྒྱུང་ཏྟ་ཡར་ལྗོན་དུ་འཕེལ་ཞིང་ཉི་མ་རྒྱབ་སྟོགས་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་
ཕལ་ཆེར་ལ་མངའ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། རིམ་པས་རིག་གསར་གྱི་ལྟ་བ་འདི་
ཨ་རབ་དང་ཉིན་དུ་རྒྱ་མཚོའི་མཚོ་ཐོག་ཏུ་འཕྱོ་བའི་གྲུ་གཟིངས་དང་རྒྱབ་མཐའི་
མཚམས་སྤྱིན་དམར་པོའི་སྤྱིན་གསེབ་ནས་གོར་འོང་པའི་མཁའ་གུའི་འུར་སྒྲ་དང་
བསྐྱོངས་ཏེ་ཤར་སྤྱིང་གི་ཡུལ་དུ་འབྱོར་ཞིང་བུམ་བྱེལ་ལུང་གི་ཁ་འཛིན་སྲོག་ལས་གཅེས་
པར་བསྐྱར་བ་དག་ཀྱང་འདིའི་དབང་ལོག་ཏུ་ཕྱིན་པར་བཤད།

འདི་ལྟར་རིགས་པ་ཡང་དག་དང་མྱོང་བ་ནལ་མའི་སྟེ་ཁྱུངས་མེད་པའི་གནའ་
 བོའི་རིང་ལུགས་རྙིང་རྩལ་མང་དག་ཅིག་རིག་པ་གསར་པའི་རྩམ་ཟིལ་མདུན་ཚུགས་
 ཀ་རང་གཞིག་ཏུ་ཕྱིན་པའི་རང་ཚུལ་འདིས་རང་རེ་སངས་ཀྱས་པའི་སྟོ་རྒྱུང་མང་དག་
 ཅིག་ལ་བྱེད་ག་བསྐྱངས་གིང་། ཏུས་གསུམ་རྩེན་པར་གཟེགས་པའི་དམ་པ་འགས་
 ཞི་མཚོ་ཆེན་ལྟར་བཤོལ་འོང་བའི་རིག་གསར་གྱི་ལྷུང་ཆེན་ལས་ཟུར་སྟོད་བྱེད་པའི་
 གནས་མེད་པར་རྟོགས་ཏེ་གནས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོར་མཉམ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བའི་
 ལྷ་གོན་བཙམས་མྱོང་བ་སྟེ། དན་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་“བསྟན་པའི་
 སྟོང་པོ་དང་རང་རེའི་ནང་རིག་པའི་རྩ་བ་འདི་དག་ཤིལ་གྱིས་ལོག་པ་ཞིག་མི་འདོད་
 ན་མིག་རྒྱུང་རིང་པོར་བྱས། གཙོ་པལ་མཐོང་བའི་སེམས་རྒྱ་གུ་ཡངས་པོར་བྱས་
 ནས་རིག་གསར་གྱི་སྟོལ་དང་མཉམ་དུ་བསྟན་པ་ཨེ་གནས་གྱི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས།”
 ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན།

ཚུལ་འདི་ལྟའི་ལམ་ནས་གནའ་ལྷ་མོ་འུ་ཆོའི་པ་མེས་ནན་པོའི་སེམས་རྟོགས་
 སུ་དྲུང་རེར་འགྱུངས་པའི་བརྩེད་ཆགས་ཀྱི་རི་རྩལ་ལྷན་པོ་ཡང་ད་ལྟ་མངོན་སུམ་
 གྱི་ར་སྟོད་དང་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ཐོག་མདས་མང་མཐིལ་ནས་ཤིལ་གྱིས་བསྟེལ་ཅིང་།
 ལྷན་པོ་རིན་ཆེན་བཞིའི་རང་བཞིན། །རྒྱ་ཡི་ནང་དུ་བརྒྱུད་ཁྱིེ་དག །རུབ་པོ་དེ་
 བཞིན་སྟེང་དུ་ཡང་། །དཔག་ཚད་དག་ནི་བརྒྱུད་ཁྱིེ། །བརྒྱུད་པོ་འཕང་དུ་བྱེད་
 བྱེད་དཔེ། །དེ་དག་རྩམས་སུ་འཕང་དང་མཉམ། །ཞེས་པའི་མཁས་མཆོག་དབྱིག་
 གཉེན་གྱི་གསུང་འདི་ཡང་དྲང་དོན་ལྡེམ་པོའི་ཆོག་ཏུ་བསྐྱབས་ཟིན་པ་རེད། འདིས་
 སྤྱུའི་བསྟན་པ་འདི་ག་རྟོན་ཐོག་ལྷ་མཐུད་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱིས་འཆོ་དགོས་ན་རང་

ལུགས་ཀྱི་ཅ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་མ་འགལ་ཞིང་ལུང་རིགས་ཀྱི་གནོད་པ་མེད་ཕྱིན་རིག་གསར་གྱི་གསར་རྟེན་དང་མཐུན་སྦྲེལ་གང་ཐུབ་བྱས་ཏེ་བརྟན་པ་ཡུན་གནས་ཀྱི་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པར་བརྟན་པ་སྟེ། ཆོས་ཚན་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་དགོས་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་ཚན་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་དགོས་དོན་གསུམ་པ།

ཡང་འུ་ཆོས་འཛིན་གཉེན་སྦྱིའི་མཐོང་ཐོས་ལ་འདྲུག་པ་བདེ་ཞིང་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་ཚན་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་དབྱེད་བརྒྱར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ནི། ལམ་སློལ་འདི་གཉིས་ཀས་མངོན་སུམ་གྱི་སྦྱོང་བ་དང་རིགས་པ་ཡང་དག་གཉིས་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མེན་སོགས་ཐག་གཅོད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཔང་པོར་བྱས་ཏེ་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབ་པ་མཚུངས་པ་དང་། དེང་རབས་ཚན་རིག་གིས་བྱེ་སྣོད་ཀྱི་བཀོད་པའི་ཆེས་སྤྱོད་ཀྱི་གསང་སྟོག་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་འཛིན་གཉེན་པལ་མའི་མངོན་སུམ་གྱི་དོར་ལག་མཐེལ་གྱི་སྒྱུ་རྩུ་ར་ལྟར་གསལ་བར་བརྟན་ཅིང་། བྱེ་དངོས་པོའི་བྱུང་རིམ་དང་རང་བཞིན་འཕྲོ་འགྱུར་སོགས་ཀྱི་ཐད་དེང་རབས་ཚན་རིག་གི་ཤེས་རྟོགས་རང་ཅག་ལས་ལྡབ་གངས་ཆེས་མང་པོས་ཟབ་པ་དང་། ཉང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་བྱེད་ལས་འཕྲོ་འགྱུར་སོགས་ཀྱི་ཐད་རང་རེ་ཁོང་ཅག་ལས་གོ་རྟོགས་མང་བ་ཡིན་སྟབས་ཕན་ཚུན་གཉིས་ཆར་གྱི་ཤེས་ཡོན་དང་ལམ་སློལ་ཐུན་སུམ་ཏེ་ཆོགས་སུ་གཏོང་བར་རིང་ལུགས་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་པ་གལ་ཆེར་བརྟན་ཏེ་འབྲེལ་བ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་འདི་ཡང་ཆོས་ཚན་དབར་བར་ཐག་ཉེ་རྩུ་གཏོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཞིག་ཡིན། འདི་དང་འབྲེལ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཚན་མཉམ་

འབྲེལ་དང་དཔུང་བསྟར་བྱེད་པའི་དགོས་པའི་ཚུགས་འགའ་མ་སྒྲེང་བའི་སྡོན་དུ་
འབྲེལ་ཡོད་གནད་དོན་ཁག་ཅིག་ལ་གསལ་ཁ་གཏོང་རྒྱུ་གལ་ཆེ་བས་དེ་བཤད་ན།

ཆོས་ཆོན་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་བྱུང་རིམ་དང་བཞིན་གཞི།

དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ཐོག་མའི་འགོ་འདྲུགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་གྲགས་ཅན་ཆོན་
རིག་པ་འགའ་ཤེས་དང་ནང་པའི་ཆོས་པ་ཁག་ཅིག་གི་དབར་སྒྲེར་གྱི་འབྲེལ་ལམ་བརྒྱད་
ནས་ཆོས་ཆོན་གྱི་ལྷ་གྲུབ་དབར་ཞིབ་བསྟར་དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་ས་པོན་ཅམ་
ཞིག་ནི་བཏབས་མྱོང་བ་ཡིན་འདུག འོན་ཀྱང་དགོས་ངེས་ཀྱི་མཐུན་ཀྱེན་མ་འཛོམས་
པའི་དབང་གིས་འགོ་ལུགས་འཐུས་ཆང་གི་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་པའི་ལམ་སྟོན་ཞིག་
ནི་དར་མེད་པར་སྤང་། འོན་ཀྱང་ཡགོང་ས་སྐབས་མགོན་ཆེན་པོའི་དུས་གསུམ་
གསལ་གཟིགས་ཀྱི་སྒྲ་ན་མེད་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་། ཁོང་གི་ཐུགས་སེམས་ཉི་
པའི་གྲགས་ཅན་ཆོན་རིག་པ་སྐྱུ་གཤེགས་ Francisco Varela དང་། ཨ་རིའི་
ཁྲིམས་ཚུན་པ་དང་ཆོང་ལས་པ་སྐྱུ་ཞབས་Adam Engleསྟགས་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་མི་
སྤྱི་མང་དག་ཅིག་གི་དམིགས་བསལ་ཐུགས་བརྩོན་ལས་སྦྱི་ལོ་ ༡༩༩༧ ལོར་སེམས་
དང་སྟོན་ཅེས་པའི་ནང་ཆོས་དང་ཆོན་རིག་དབར་གྱི་བགྲོ་སྒྲེང་གི་བརྒྱད་ལམ་ཞིག་
གསར་དུ་རྒྱུན་ཅིང་། དེ་ནས་བརྒྱུད་ད་ལྟ་བར་གྱི་དུས་ཡུན་བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་ལྷག་
གི་རིང་ཡགོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་གིས་དབུས་ནང་པའི་མཁས་པ་ཁག་དང་། ཆོན་
རིག་གི་ཆོན་པ་མི་འདྲ་བའི་ཐོག་གི་ཆེད་མཁས་མི་སྤྱི་མང་པོས་དངོས་ཁམས་ཆོན་
རིག་པ་ quantum physics དང་། རྒྱ་སྐར་རིག་པ། astronomy ཆོན་རིག་
གི་ལྷ་གྲུབ། philosophy of science དབང་ཅའི་ཆོན་རིག་ neuroscience

སྤྱི་དངོས་ཚན་རིག biology འཕེལ་འགྱུར་རིག་པ། nམེམས་ཁམས་ཚན་རིག psychology མི་ལམ་རིག་པ། dream science དཔལ་འབྱོར་དང་འཕྲོད་བསྟེན་རིག་པ། economics and health science སོགས་ཡོངས་གྲགས་དང་ hard science ཡོངས་གྲགས་མིན་པའི་ཚན་རིག་ soft science གི་ཤེས་བྱའི་སྡེ་ཚན་འདྲ་མིན་ཐད་གཏིང་ཟབ་ཞིབ་འཇུག་གི་དཔྱད་སྲུང་ཐེངས་བརྒྱ་གཉིས་ཙམ་བྱས་ཟིན་པ་ལས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་རིན་ཐང་བུལ་བའི་སྒོ་བསྐྱེད་ཡུན་སྤུམ་ཚོགས་པོ་ཐོབ་ཡོད།

རང་རེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཚུལ་ལ་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ། ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ཏེ་ཙ་པའི་ཆེང་ས་གསུམ་དུ་འབྱེད་པ་ལས་དེང་རབས་ཚན་རིག་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་དཔྱད་བསྟར་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་ནི་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གྱི་སྒྲིབ་ཡིན། དེ་ཡང་དུས་དང་དུལ་ཕན་གྱི་ནུས་གཞན་དང་། ཉན་འབྲུང་གི་ལྷ་པའི་སྒྲིབ་སོགས་དངོས་ཁམས་ཚན་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སོགས་སྒོ་རིག་གི་ནུས་གཞན་ཉེ་སེམས་ཁམས་ཚན་རིག་གི་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྒྲིབ་བཅས་ཡིན། ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་བསྟར་པའི་ས་ལམ་གྱི་ནུས་གཞན་དང་མཉམ་འབྲེལ་དང་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ནུས་གཞན་སོགས་ནི་ལམ་བཟོད་པའི་རིམ་པ་དང་འཐོབ་བྱ་འབྲས་བུའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས་སྐབས་དོན་དང་འབྲེལ་བ་དེ་ཙམ་མེད་དོ། །

འབྲེལ་ཡོད་དགོས་དོན་ཁག་ཅུང་ཞིབ་དུ་སྒྲེང་བ།

རིག་གནས་འདི་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་དཔྱད་བསྟར་བྱེད་པ་ནི་རིག་གནས་

འདི་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་ཡིན་གང་ཆེ་འགྲན་པ་ལྟ་བུ་འཕམ་ཡང་ན་དེང་རབས་ཀྱི་ཞིབ་འཇུག་
 པ་འགའ་ཞིག་ལྟར་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་གཉིས་ལ་མཆར་སྒྲུབ་གི་སྒྲིལ་པན་ཚུན་
 མཐུན་ཆ་དང་འགལ་སྒྲུབ་ཅི་ཡོད་འཆོལ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་དཔུང་ཞིབ་ཀྱི་བརྒྱུད་
 རིམ་ཁྲོད་ནས་འཛིན་ཏེ་ན་སྒྲིལ་ཡོད་པ་ལ་འཆོ་ཐབས་ཀྱི་མདུན་ལམ་བཟང་པོ་ཞིག་
 འཆོལ་བྱུང་ཆེད་དུ་ཡིན། དེ་ཡང་དངོས་ཁམས་ལ་རྟོག་དཔྱད་བྱེད་པ་ནི་གནས་
 ལུགས་འཆོལ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཅིང་གནས་ལུགས་འཆོལ་བ་ནི་འཛིན་ཏེ་ན་སྒྲིལ་
 པན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་དགོས། འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཅུ་བའི་དམ་
 བཅའ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་མོད། དེང་རབས་ཆོན་རིག་གི་འཕེལ་རིམ་ནང་གནས་ལུགས་
 འཆོལ་བ་ནི་སྒྲེལ་ཆོན་རིག་གི་རྟགས་མའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་མང་ཞིང་གནས་ལུགས་
 འཆོལ་བ་གཏོར་བཅོམ་དང་ཁེ་བྲགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གྱུར་པ་འང་མང་ལ། ད་དུང་ཤེས་
 རྟོགས་གསལ་པ་ཞིག་ལ་རེ་ནས་མི་ཆེ་ཕྱ་མཐོང་ཆེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབས་སྒྲུབ་དོན་མེད་ནང་
 གཙུར་ཟད་དུ་གཏོང་མཁན་ནི་དེ་བས་ཀྱང་མང་བ་རེད། གང་ལྟར་ཡང་ཆོན་རིག་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་ཏེ་ན་སྒྲིལ་ལུགས་པན་སོམས་ལ་ཉར་ཏེ་གནས་ལུགས་འཆོལ་
 ཞིབ་ཀྱིས་དཀའ་བ་སྒྱུད་པ་ཞིག་པལ་ཆེར་བྱུང་དགོན་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཁོང་
 ཅག་གི་རྗེས་འབྲས་ལས་སྒྲོན་དཔག་བྱེད་བྱུབ།

གནའ་དུས་སངས་རྒྱས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐབས་དེའི་འཛིན་ཏེ་ན་སྒྲིལ་བསམ་
 འབྱེར་དང་བསྟར་ན་ཏེ་སྒྲིལ་ཡོད་པ་ལྟར་ཀུན་བྱུང་ཀྱི་སྒྲིལ་ཆོན་ཞིག་ལས་དེང་
 རབས་ཆོན་རིག་ནང་ལྟར་རྟུལ་སྒྲུབ་ལན་བརྒྱར་གཤོག་པའི་ཞིབ་དཔྱད་འདི་ལྟ་བུ་
 ཞིག་གནང་ཁྲོད་མེད། ལྷ་མཆོན་ནི་མ་དག་སྒྲོད་བརྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་འགྲུར་ཀུན་ནང་རྣམ་

རྟོག་གི་རྩོམ་པ་ཙམ་ཡིན་ཕྱིར་ནང་ཀྱན་རྟོག་རྩུ་འཛིངས་ལ་འབྱུང་ཐག་ཆོད་ན་ཕྱི་རྩོམ་
 དངོས་པོའི་སྒྲུལ་མདུད་རང་གཞིག་ཏུ་འགྲོ་བའི་གནས་ལུགས་གལ་ཆེར་བརྩི་བས་
 ཡིན། འོན་ཀྱང་ད་ལྟ་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ཕྱི་རྩོམ་ཡུལ་སྟེང་ནས་
 ཐག་ཆོད་དགོས་སྐམ་གྱི་ཆོངས་དད་ཤུགས་ཆེར་བྱུང་བའི་འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་
 གྱིས་སྒྲོ་མིག་བྱང་གསུམ་གཏད་ཡུལ་ཆོན་རིག་པར་འབོད་པ་ཁོང་བ་ཅག་གི་ཆོ་ཡི་
 འདུ་བྱེད་བདར་ཟད་དུ་གཏོང་ས། འཇིག་རྟེན་ལ་ལེགས་སྦྱེས་འབུལ་ས། མི་ཆེད་
 རིན་ཐང་འཛོལ་ས་ཕྱི་རྩོམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ཚུང་དུ་དེ་ཡིན་སྐབས་རང་རེ་སངས་རྒྱས་
 པ་རྒྱལ་མཉམས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་སྤྱིའི་དགའ་ཕྱོགས་བཅའ་ཏེ་ཕྱོགས་དེ་དོན་ལྡན་དང་
 ཡུགས་པམ་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཐབས་བྱེད་པ་ནི་ང་ཆོར་ཡོངས་གྲགས་སུ་ཤོད་སློབ་
 ཡོད་པའི་ཐབས་མཁས་ལ་བྱུགས་ཤིང་ཆེ་བ་ཞེས་པའི་མན་ངག་འདི་དོན་དམ་ལག་ལེན་
 ལ་བཀའ་བཞུགས་ཅི་ལ་མིན།

སྤྱིར་ཆོས་ཆོན་གཉིས་ནི་མིའི་འཆོ་གནས་ཐབས་ཚུལ་ནང་གི་རིག་གནས་ཁག་
 ཅིག་ལྟར་དུ་ས་རིང་སྤྱི་ཆོགས་གཅིག་གི་ནང་པན་ཚུན་མཉམ་སྦྱོད་གྱིས་གཅིག་ཤིང་
 གཅིག་ཐེབས་སུ་སྤྱིན་ཏེ་པན་ཚུན་མཐུན་ཆ་ཡོད་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་
 དང་། ཡང་ན་ཁེ་པན་དང་དགོས་མཁོར་སྟོན་ནས་མི་མཐུན་ཏེ་གཡག་མགོ་སྒྲེལ་
 གྱིས་འབྲེལ་བ་བཅན་བཅོས་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་དངོས་པོ་སོ་སོའི་སྟོན་ལུགས་
 རང་སྟེང་ནས་ཁ་འབུལ་དུ་མེད་པའི་འབྲེལ་བ་གཏིང་ཟབ་ཅིག་ཡོད། དེ་ཡང་སངས་
 རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་གཏད་གཞི་གཙོ་བོ་ནི་ནང་བཅུད་ཀྱི་སྐྱེ་འགྲོའི་སེམས་
 ཁམས་རང་བཞིན་དང་རྣམ་གཞག་ཁག་ཆགས་ཡོད་པ་དང་། དེང་རབས་ཆོན་རིག་

གེ་དོ་སྒྲུང་བྱ་གཞི་གཅི་བོ་ནི་ཕྱི་སྒྲོད་ཀྱི་བཀོད་པའི་གྲུབ་སྒྲུངས་དང་འཕེལ་རིམ་སོགས་
 ཡིན་སྟབས་སྒྲོད་བརྒྱུད་གཉིས་ནི་འཆར་གཞི་གཅིག་ལས་གར་བའི་ནམས་འགྱུར་མི་
 འདྲ་བ་གཉིས་ཡིན་ཕྱིར་དེ་གཉིས་སོ་སོའི་ཡིན་ལུགས་ཇི་བཞིན་ཤེས་པ་ལ་རྟོག་དཔྱད་
 ཀྱི་ཐབས་ཚུལ་གཉིས་གཅིག་གཞིགས་གཅིག་འདེགས་སུ་འགྲོ་དགོས་པ་ནི་དབྱེད་
 བྱ་གཉིས་ལ་ཕན་ཚུན་འཛིངས་འདྲེས་སུ་གྱུར་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཁ་ཐག་ཤིན་ཏུ་ཉེ་
 བས་ཡིན། དེར་བརྟེན་རིག་གནས་འདི་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་དབྱེད་བསྐྱར་བྱས་
 པས་སྒྲོ་ཐུབ་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་རྒྱུར་རིང་གསང་སྒྲོག་གི་གནད་
 རྟོན་མང་དག་ཅིག་ལ་མཉམ་འཛིག་ཤེད་དགོས་ཆགས་ངེས་ཡིན་ཅིང་དེས་ཚུ་རོལ་
 མཛེས་པའི་བསམ་སྒྲིབ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཐོ་སྒྲིབ་མང་དག་ཅིག་རྒྱུན་
 ཆད་དུ་འགྲོ་བའི་རེ་བ་ཡོད།

ལར་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་དབྱེད་མེད་མཛེས་བསྐྱེད་ལ་
 ཞེས་ཆད་མའི་རིགས་ལམ་མཐའ་བཏགས་ཡོད་ཐ་སྟངས་ཚུར་སྒྲུབ་ཀྱི་ནམ་གཞག་དང་།
 དབྱེད་མའི་ལྷ་བཀའ་མེད་དགག་ཐེར་རྩུག་པར་དགག་གི་རིང་ལུགས་གཉིས་རྩུང་འཇུག་
 གི་ཉམས་ལེན་གལ་གྱི་ཡང་གལ་དུ་གདམས་པ་ལྟར། དེང་འཛིག་རྟེན་ཕྱི་ལ་པོའི་
 ཤེས་རིག་གི་ལམ་སྒོལ་སྒྱུ་དང་ཐ་ན་ཉིན་རེའི་འཆོ་ཐབས་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱུད་དུ་ཞིག་ལའང་
 དེང་རབས་ཆོན་རིག་གི་གོམས་གན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་མཐོང་དགོན་ཅིང་། འཛིག་
 རྟེན་སྒྱུ་འགྲོ་པལ་ཆེར་གྱི་སེམས་ཁམས་སུ་ཆོན་རིག་ཟེར་དུས་མགོ་ཐོག་ཏུ་འཛིག་
 རྒྱུར་ཤེད་པའི་དག་སྒྲུང་དང་ཆོངས་ཞེན་ཤུགས་དྲག་ཅིག་རང་ཆས་སུ་གྲུབ་པའི་ཁོར་
 ཡུག་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་བསྟན་པའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་དང་རྒྱན་

རིང་ཙམ་ཞིག་འདྲིན་ན་ནི་ཆོས་ཚན་སེལ་མཛེང་བསྟོན་གྱི་རིང་ལུགས་ཞིག་ངེས་
པར་མཁོ་གལ་ཆེ་བ་དུས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་ཀྱིས་ཐག་བཅད་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན།

སྤྱིར་གྱུ་ཡངས་ས་ནས་བཤད་ན་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་རྟོག་དཔྱད་ཀྱིས་
གནས་ལུགས་འཛོལ་བ་དང་། དད་མོས་ཀྱིས་སློ་སེམས་སྦྱང་བའི་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་
ལམ་སློལ་གསར་དུ་གཏོད་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ནང་ཆོས་དང་ཚན་རིག་གི་འབྲེལ་བ་
འགོ་རྒྱུགས་པར་བཤད་ན་མི་རུང་བ་མེད་མོད་འདི་ལྟར་བཤད་ཆེ་མང་དག་གིས་ཀྱལ་
གཏན་དུ་མཐོང་སྲིད་པ་རེད། རྒྱ་མཚན་ནི་མང་མང་གི་བསམ་སློབ་ནང་ཚན་རིག་
ཟེར་དུས་ཁྲུང་ས་སྡེ་རྒྱབ་སྐྱིང་ལ་ཐུག་དགོས་སྐྱེམ་གྱི་འདྲིན་རྒྱལ་ལུགས་ཆེ་ཡོད་པས་
ཡིན། འོན་ཀྱང་དངོས་དོན་ནི་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་གཞི་བདེན་གཉིས་ཟུང་
འཇུག་ལམ་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འཇུག་འབྲས་བུ་སྒྲུ་གཉིས་ཟུང་འཇུག་སྟེ་ཟུང་འཇུག་
གི་གལ་གནད་རི་སྟེད་ཅིག་གསུངས་པ་པལ་ཆེར་ཆོས་ཚན་ཟུང་འཇུག་གི་དོན་ཐོག་
ཏུ་གཞོལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཅིང་། ལོ་ངོ་ས་རྒྱ་ལའི་ཟླ་མ་མཆོག་ནས་ནང་པའི་ཆོས་
ལུགས་ལ་ལྟ་བུ་བ་དང་། ཚན་རིག་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་གསུམ་དུ་དབྱེ་བར་
མཛེད་པའི་དགོངས་དོན་ཡང་གནད་འདིར་ཐུག་ཡོད། འོན་ཀྱང་འདིར་བཤད་པའི་
ཚན་རིག་ནི་དེང་རབས་ཚན་རིག་ནང་ལྟར་གྱི་གུ་དོག་ཅིག་གཏན་ནས་མིན།

མདོར་ན་ཆོས་ཚན་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་དཔྱད་བསྟར་བསྟར་པས་སྤྱི་རྒྱལ་
ཡུལ་དང་འཛིན་པ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བའི་བཅན་མདུད་མང་པོ་ཞིག་རང་
གྲོལ་དུ་འགྲོ་བར་ངེས་ལ། དེས་འཛིན་ཏེན་པ་ནམས་གཟུགས་སྒྲིབ་རྩི་རྩི་རིག་བུའི་
འདྲིན་ཡོན་ཙམ་ཞིག་འཛོ་བའི་སྤྱིང་དོན་དུ་བལྟ་བའི་འདྲིན་ཁམས་ཀྱི་ཡང་ཁམས་

སུ་གྱུར་པའི་གནས་སྤངས་འདིར་འགྱུར་བ་ཐེབས་ཏེ་མཐའ་བྲལ་གྱི་བཟོད་ལམ་ཞིག་
ལ་མོ་ཁ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་། དེས་སྤྱོད་འགྱོད་ལུས་སེམས་ཀྱི་འདོད་འདུན་ཡོངས་
ཛོགས་སྒྲོང་མཁན་གྱི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡོད་ཆེ་དེ་ནི་དེས་པར་ནང་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་
ནས་གྲུབ་དགོས་པ་ལས་ཐུ་རོལ་ཡུལ་སྤྱིང་ནས་ནམ་ཡང་རྟེན་དུ་མེད་པའི་གོ་རྟོགས་
ཤིག་རྟེན་དེ་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་ལ་ཆོག་མི་ཤེས་པའི་བཟུ་གཞིག་ཤེད་
པ་དང་། དགེ་ལེགས་ཛོགས་ལྡན་གྱི་གནས་བབ་དུ་རྫོམ་པའི་བག་མེད་ལོངས་སྤྱོད་
ཀྱི་སྒོལ་ངན་འདི་རིགས་ད་ལྟ་ལྟར་བརྟོད་བཀྱར་བ་སྤྲེགས་གསུམ་གྱི་ལམ་ནས་རང་
གར་རྒྱལ་ན་དུ་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་པར་ཆད་བཀག་རྒྱུར་ཞིག་ཐེབས་སྤྱོད་པའི་
རེ་བ་ཡོད། ལྷག་དོན་རང་ཅག་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་པ་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་རྒྱལ་ཆབ་
མ་ཐམ་པས། རིག་པའི་གནས་ལྡད་ག་ལ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན། །འཕགས་མཆོག་
གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་འཕྲོ་བའི་འགྱུར། །ཞེས་པའི་དགོངས་དོན་དང་
ཡང་ཡོངས་སུ་མཐུན་པ་ཞིག་ཆགས་སྤྱོད་རྒྱུ་ཡིན། འདི་དག་ནི་ཆོས་ཆོན་མཉམ་
འབྲེལ་གྱིས་དབྱེད་བསྟར་བྱེད་པའི་དགོས་དོན་མང་དག་ཅིག་ཡོད་པ་ལས་གལ་གནད་
ཆེ་བས་སུ་གཏོགས་པ་འགའ་ཞིག་ལམ་ཅམ་སྤྱོད་པའི་ཁུལ་ཡིན།

ཆོས་ཆོན་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་དབྱེད་བསྟར་བ་བྱ་བའི་སྤྱོད་པ་

ཆོན་རིག་པའི་སྤྱོད་ཆོགས་ནང་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་འཛིག་ཏེན་ཁམས་ཀྱི་གནད་དོན་
ཡོད་དོཅོག་སྤྱོད་རོལ་ཡུལ་སྤྱིང་ནས་ཐག་གཅོད་དང་སྤྱོད་ཆོག་རྒྱལ་སྤྱོད་པར་འཛིན་
པའི་ཁེངས་དྲེག་དང་ལོག་རྟོག་གི་ལྟ་རིམ་བཞིན་ཉིལ་ཏེ་ད་ལྟ་ནང་སེམས་ཁམས་
ནི་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་། དར་རྒྱུ། ལེགས་ཉེས། ཐོབ་ཤོར་སོགས་སྤྱོད་བཅུད་ཀྱི་

འགྱུར་འགྲོས་པལ་ཆེར་ཞིག་གི་འགག་མདོར་མཐོང་པའི་ལྷ་ཚུལ་གསར་པ་ཞིག་ག་
ལེར་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། ལྷ་ཚུལ་འདི་ཉིད་མདོར་དུ་འགྱུར་བའི་གོ་
རིམ་ཁྲིད་གོང་སློབ་ཆོས་ཚན་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་བརྒྱུད་ལམ་ནས་ཐེབས་པའི་ཤུགས་
ཀྱི་ནུ་མེ་རྒྱུད་ཀྱི་ཞིག་གཏན་ནས་མིན།

འདི་ལྷ་རྩལ་ཆོས་ཚན་དཔུང་བསྐྱར་གྱི་བྱ་ཐབས་ནང་རིང་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ལྷ་
བ་དང་གྲུབ་དོན་ཁག་པོ་ཚུན་ཞིབ་བསྐྱར་གྱིས་རྟོ་ངར་ལྡན་པའི་དཔུང་སྐྱེད་རྒྱུན་
མཐུད་དུ་བྱེད་རྒྱུ་ནི་མེད་མི་རུང་གི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་མོད། ད་དུང་
ད་ལྷ་བར་གྱི་མཉམ་ལས་ཀྱི་ཁྲིད་ནས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་མཐུན་སྒྲུབ་དུ་རེས་རྟེན་ར་
འཕྲོད་གྱིས་གསལ་ཁ་ཆགས་ཟེན་པའི་ཐབས་ལམ་གཞན་ཅིག་ཡོད་པ་ནི་འདི་ལྷ་ར་
ཏེ་ཆོས་ཚན་གཉིས་དཔུང་བསྐྱར་གྱི་མཉམ་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་
ཤུགས་དམིགས་དཔངས་རྣམས་མཐོ་ཙམ་གྱི་གནས་བབ་ཞིག་ཏུ་སོན་དགོས་ན་ད་ལྷ་
ནང་བཞིན་ལྷ་ཐོག་གི་འགྲན་སྐྱེད་ཙམ་དང་ཆོན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་གསུམ་
པ་ཞིག་གི་སྐོམས་ཁམས་འགྱུར་འགྲོས་ལ་རྟོག་ཞིབ་གྱིས་རྟེན་དོན་འཆོལ་རྒྱ་ཙམ་གྱིས་
མི་ཆོག་པར་ཆོན་རིག་པ་རང་ཉིད་སློ་སྦྱོང་གི་ཉམས་ལེན་ལ་ཞུགས་དགོས་པ་དང་།
ནང་པའི་ངོས་ནས་བཤད་ན་གཞུང་ཆེན་མོའི་དཀའ་གནད་ཀྱི་མདུད་པ་བསམ་སྐྱུང་
གི་སློ་རགས་པ་ཙམ་དང་ཆོག་གི་འབྲེལ་བཤད་ཙམ་གྱིས་དཔྱེལ་ཐབས་བྱེད་པ་དང་།
ད་དུང་མ་མཐའ་སྐོམས་གནས་དགུས་མཆོན་པའི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཁག་མཐུ་བ་
ཅེར་གྲངས་འདྲན་གྱིས་མདོ་སྐྱེལ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བརྟན་དོན་དང་ཆོན་རིག་པའི་
གྲུབ་དོན་དབར་དཔུང་ནས་གང་ཞིག་འཆོལ་སྒྲིག་གི་རྩོལ་བ་བརྟེན་པ་ནི་ས་ཆོད་དང་

སྒོ་བསྐྱེད་ཀྱང་པའི་བྱ་བ་ཞིག་ཏུ་ངེས་ཤིང་ར་འཕྲོད་བྱུང་བྱེད་པ་འདི་ཡིའི་ཆོས་ཆོན་
དབྱེད་བསྟར་གྱི་ཆོག་ས་ཐོག་ནས་ཆང་མས་གསལ་པོར་མཐོང་ཡོད།

འདིས་ནང་པའི་ཆོས་པ་ཆོར་ས་ལམ་རྒྱུད་ཐོག་ནས་བགྲང་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཤེད་
དགོས་པའི་བླ་བ་སྐྱེལ་བཏང་ཞིང་། ད་དུང་གནད་དོན་འདི་ཙམ་གྱི་སྒྲིང་ནས་མིན་
པར་སྒྱུར་མི་སྡེའི་སྒྱི་ཆོག་ས་ཀྱི་འཕྲོ་འགྲུར་སྒྱི་དང་ལྷག་དོན་དེང་རབས་སྒྱི་འགྲའི་
སེམས་ཁམས་ཀྱི་འབྲེར་སྤྱོད་ས་སོགས་གང་ཐད་ནས་གཞིགས་ཀྱང་ཡགོང་ས་ཏུ་ལའི་
ཐ་མའི་ཤུགས་རྒྱུང་རིང་པའི་དགོངས་དོན་ལྟར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་པ་ཞིག་ཡིན་
ཕྱིན་ཤིགས་ལྟར་གྱི་ཆོས་པ་ཞིག་དང་དཔྱེད་ལྟར་གྱི་ཆོན་རིག་པ་གཉིས་ཀའི་གཞི་
མཐུན་གྱི་སྒྱི་བོ་ཞིག་ཆགས་ཐུབ་པ་དགོས་རྒྱུའི་བླ་སྐྱེལ་ཤེད་ཀྱི་ཡོད། གནས་བབ་
འདི་འབྲེལ་གྱི་སྒྲིང་ནས་དབྱེད་པ་ཞིག་བྱས་ཆོད་ལྟ་སྤྱོད་ས་གཉིས་ཀར་ལུང་དང་
ཟེར་སྒྲོས་ལ་བརྟེན་པའམ་རྣམ་པ་མི་གསལ་ཞིང་རབ་རིབ་ཡིན་པའི་གསང་སྒྲོག་མང་
དག་ཅིག་རིག་རྒྱུ་དང་སྒྲིང་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་དངོས་ར་གཙང་འཕྲོད་ཡོང་བ་གདོན་
མི་ཟ། ཆོས་ཆོན་དབྱེད་བསྟར་གྱི་བརྒྱུད་ལམ་འདིའི་ཁྱོད་ནས་རིམ་པས་ཐབས་ལམ་
འདི་འབྲེལ་གྱི་དགོས་པའི་ཆོར་སྒྲིང་གྲགས་ཆེ་བུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཉམ་ལས་འདི་
དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་མི་སྣ་ཁག་ཅིག་གི་འཆར་འགོད་འོག་ ༡༠༡༠ ལོར་ཐའེ་
ལན་ཡུལ་གྱི་བྱང་སྤྱོད་ས་སུ་ཆགས་པའི་ཡུལ་ཁ་ཆོ་སྒྲིང་ནང་ཡུལ་ཁ་ཆོ་སྒྲིང་སྒྲིང་
གནས་ཁང་ཞེས་སྒྲོ་སྒྲིང་ཉམས་ལེན་བྱ་སའི་རྟེན་གཞི་ཞིག་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པ་དང་།
དེའི་ནང་ཆོན་རིག་གི་བརྟག་དབྱེད་ཁང་ཞིག་ཀྱང་འཇུགས་འཆར་ཡོད་པ་རེད།

ལྷན་ཁམས་དང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་ཆོན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཕུལ་ཆས་ཀྱིས་

མཚོན་པའི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བའི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉམས་ལེན་པའི་སེམས་
ཁམས་འགྱུར་འགྲོས་ལ་དབྱུང་ཞིབ་བྱེད་པ་ནི་ད་ལྟོའི་ཆར་གནད་ལ་རེག་པའི་ཆོས་
ཚན་དབྱུང་བསྐྱར་གྱི་བྱ་ཐབས་ལེགས་ཤོས་དེ་ཡིན་ཅིང་། བྱ་ཐབས་འདིས་ལུས་
དང་སེམས་ཁམས་ཀྱི་དངོས་པོ་གཉིས་ངོ་པོ་ལོགས་སུ་འཛོལ་གྱུ་ཡོད་མེད། མཛད་
པའི་རྣམ་ཏུ་ལ་གྱིས་འགྱུར་འགྲོས་དང་བྱེད་ལས་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེ་འགྲོའི་ལུས་ཁམས་
དང་བྱ་སྦྱོད་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པའི་བྱེད་པོ་ཞིག་ཡོད་མེད། དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་
སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་སྤྱི་སྤྱོད་ཆོས་ལུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོད་ཤིག་དང་ཡིན་ཤིག་བྱེད་ཀྱང་དོན་
དམ་དུ་སེམས་ལ་གསལ་ཆ་ཡང་དག་ཅིག་མེད་ཅིང་། ཚན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་
ཡང་དོགས་པ་ཟེའི་ཡིད་རྟོན་མི་ཐུབ་པའི་གསང་སྟོག་མང་དག་ཅིག་གི་རང་བཞིན་
སྣང་ལ་འབྱུང་གྱུ་འདི་རེ་བ་ཆེ་ཙམ་ཡོད་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་ཁོང་ཚོའི་བརྟག་དབྱུང་གིས་བྱུང་བུ་བུ་པའི་གྱུ་ཁྱོན་ནི་ནང་གྱུ་རྟོག་
རགས་པ་ཙམ་དང་ཕྱི་ལུས་ཐོག་ཏུ་ཤར་བའི་གྱུ་རྟོག་རགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དབར་
གྱི་འབྲེལ་བ་དང་ཡན་གནོད་འབྲེལ་སྒྲུངས་སྤོགས་ཡིན་སྒྲུབས་གསལ་རིག་ཕྱ་མོའི་
རང་བཞིན་དང་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ནང་བསམ་སྒྲོའི་གནས་བབ་ཇི་ལྟ་བཞིག་ཕྱི་རོལ་
ལུས་ཐོག་ཏུ་ཤར་བའི་གྱུ་རྟོག་རགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་ར་སྦྱོད་བྱེད་གྱུ་རུང་དཀའ་
བ་ཡིན།

འོན་ཀྱང་དབྱུང་པའི་ཚུལ་འདི་གཞུང་ཆེན་མོའི་གསུང་སྟོས་སུ་འབྱུང་བའི་
ཕྱི་རམ་ལྗོན་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔོག་ཚུལ་དང་། སྤན་གཞུང་གི་འགྲོ་ལུགས་ལྟར་གྱི་
ཕྱིའི་ཉམས་སྒྲུང་ནང་གི་འགྱུར་བར་འབྲེལ་བའི་རིགས་ལམ་དང་མཐུན་ཆ་གང་ཙམ་

ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

དེ་ལྟ་ནའང་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ལུས་མིག་ན་པའི་ཤེས་པས་མཐོང་ཐོས་
རེག་གསུམ་གྱི་ལམ་ནས་ཐག་ཆོད་དགོས་སྟུང་གྱི་འདུ་ཤེས་ལུགས་དྲག་ཅིག་ཁོང་
ཆོད་དཔུང་པའི་སྒོ་གང་དུ་འང་གལ་ཆེན་དུ་བཅི་བ་ཡིན་སྟབས་སྤྱིར་ཤེས་རབ་རྒྱུ་
པ་ཙམ་དང་། རྩེ་བྲག་འདུན་པའི་འཁྲེར་སོ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་ལམ་ནས་ནང་པའི་
གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཙ་དོན་དུ་གྱུར་པའི་བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མང་དག་
ཅིག་གི་བཅུན་མདུད་ལས་སྒྲ་པོར་དགོལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་མཐོང་།

འོན་ཀྱང་ད་ལྟའི་ཆར་ང་ཆོས་རྟེན་པའི་ཆོས་ཚན་དཔུང་བསྟར་གྱི་བྱ་ཐབས་
ལེགས་ཤོས་ཀྱི་རིགས་ནི་འདི་གས་ཡིན་སྟབས་ལས་དོན་འདི་རིགས་ནང་གང་བྱུང་
ཀྱིས་མཉམ་རུབ་བྱེད་བྱུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ཆོས་པ་ཞིག་གི་འོས་འགན་དུ་
མཐོང་གིན་ཡོད། དེ་དང་འབྲེལ་བར་ཡགོང་ས་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མཆོག་ནས་རང་རེའི་
དགོན་སྡེ་ཁག་ཏུ་ཆོན་རིག་སྒོ་བ་གཉེར་བྱེད་པའི་གོ་སྟབས་རིན་ཐང་བྲལ་ཞིག་གནང་
ཡོད་པ་འདི་ཡང་ཆོས་ཚན་དཔུང་བསྟར་བྱེད་པ་ལ་མེད་ཐབས་མེད་པའི་སྔོན་འགྲོའི་
ལས་དོན་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན། རྒྱ་མཚན་ནི་ཆོས་ཚན་དཔུང་བསྟར་གྱི་མཉམ་
ལས་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་ཉེན་ཀྱན་པམ་གྱི་བྱུང་དོན་ཅིག་རྟེན་པ་ལ་དཔུང་པ་གནང་
མཁན་གྱི་གང་ཟག་ཆོར་སྤྱོད་ཀྱི་ཚམ་མིན་པར་བསྟར་བུའི་རིག་གནས་གཉིས་ཀར་
གཞན་ངོར་མི་འཛོག་པའི་ཁྱོད་རྟོགས་ཆད་ལྡན་ཅིག་ངེས་པར་དུ་དགོས་པས་རེད།

གནས་ལུགས་འཛོལ་བ་ལ་གཅིག་ཤོར་གཉིས་ཤོར་ཡིན་པའི་རིག་གནས་འདི་
གཉིས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་སུ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཆེ་སྟེ་པོ་དེའི་ཁ་ནས་དཔུང་པའི་མེ་ལྷག་

འཕྲ་རྒྱ་ནི་གདོན་མི་བཞིང་། འདི་ལྟའི་དབྱུང་བདར་ལས་འཐོར་བའི་བྱ་བ་དོན་གྱི་
མི་སྟག་རེ་རེས་འཛིག་ཏེན་འདིར་འཁོད་ཡངས་པའི་མདུན་ལམ་རེ་རེ་བསྐྱུན་རྒྱ་ནི་
གདོན་མི་བཞི་བཡིན། དེར་བཞེན་ཡགོང་ས་བྱ་བ་བསྟན་གྱི་མཆོའི་སྐྱུ་དུས་སུ་དབྱེན་
ངའི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱང་གིས་མཆོན་པའི་དེང་རབས་གསར་པའི་ལམ་ལུགས་དར་
སྤེལ་གྱི་བྱ་བར་ཆད་ནིང་མཁའ་གསལ་བཟུང་གི་སྐྱེ་བོ་མང་པོས་བར་གཅོད་ཀྱི་སྦྱར་བ་ངའི་
ཅམ་བརྒྱམས་པའི་གྲོང་གུན་ལ་ཡིད་ཤར་བཅངས་གཅིག་བྱས་ཏེ་ད་དུས་ཡགོང་ས་དྲ་ལའི་
ཟླ་མའི་གཞལ་མེད་ཐུགས་བསྐྱེད་ལས་ཐོབ་པའི་འུ་ཆོའི་ལག་ནང་གི་དངོས་བྱ་བ་འདི་
ཆོ་བོར་བརྒྱལ་སྐྱེད་ཆོས་སུ་མི་འགྲོ་བཞིག་ལ་ཅི་ནས་ཀྱང་འབད་དགོས་པ་ཡིན།

འདི་དག་ནི་རྒྱན་ལྡན་རང་གི་སློབ་འཆར་འོང་བའི་ཆོས་ཆེན་གཉིས་མཉམ་
འབྲེལ་གྱིས་དབྱུང་བསྐྱར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་གལ་ཆེ་གོས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་ཏུ་མཐོང་
གིན་ཡིད། འོན་ཀྱང་ང་ཆོས་མཉམ་འཛིག་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་
གཅིག་ནི་ཆོས་ཆེན་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་དབྱུང་བསྐྱར་བྱེད་པ་འདི་ཆོས་ལུགས་
ཀྱི་བདེན་པ་རིག་གསར་གྱི་ཐིགས་ཤིང་སྟེང་ནས་འཇལ་རྒྱུའི་བྱ་བ་ཆུང་གི་བྱ་ཐབས་
ཤིག་གམ། ཡང་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་རྟོགས་གསར་པ་ཞིག་དང་ཡ་མཚན་
གསར་པ་ཅམ་ཞིག་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་འགྲོའི་འཕྲལ་ཕྱགས་ཀྱི་
བདེ་སྤྱི་ག་འདོར་ལེན་ལ་ཡན་པའི་མདུན་ལམ་གསར་པ་ཞིག་བསྐྱུན་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
པ་ཤེས་དགོས་པ་བཅས།

སེམས་ཀྱི་གཤིས་ལུགས་འཆོལ་བའི་ལམ་སློབ་དང་། ।

ཕྱ་དུལ་ཆོལ་པར་བསེལ་བའི་རིང་ལུགས་གཉིས། ।

ཆོས་ཉིད་བདེན་པ་འཆོལ་ལ་འདྲ་བ་སྟེ། །

རྟེན་པའི་གྲུབ་དོན་མཚུངས་ཞེས་སྒྲུབ་སྟེ། །

ཀུན་རྟོག་སེམས་ཀྱི་འཆར་སྒྲོ་བ་དད་ཕྱིར། །

མཐུན་སྒྲུབ་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཤིག་མི་རྟེན་པས། །

གཅིག་གི་བདེན་པ་གཞན་དེའི་བརྟུན་པ་སྟེ། །

འཇིག་རྟེན་གྲོས་ཁ་འཆམ་པ་ག་ལ་འོང་། །

འོན་ཀྱང་འགྲོ་བའི་སེམས་ཀྱི་སྒྲོངས་པའི་དྲི། །

གོམས་པའི་བག་ཆགས་དང་བཅས་ཟད་པ་ན། །

ཐ་དད་གཟུང་བུའི་སྒྲུབ་བ་ཀུན་འགགས་པས། །

བདེན་པའི་ཁྲི་བ་གཏན་དུ་འཇུག་པར་ངེས། །

ལར་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་གཞུང་ལུགས་ནང་དབུ་ཚད་སེལ་
 མཛེང་བསྟོལ་ཞེས་ཚད་མའི་རིགས་ལམ་མཐ་བཏགས་ཡོད་ཐ་
 རྟེན་ཚུར་སྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། དབུ་མའི་ལྟ་བའམ་མེད་
 དགག་ཐེར་རྩལ་པར་དགག་གི་རིང་ལུགས་གཉིས་རྩུང་འཇུག་གི་
 ཉམས་ལེན་གལ་གྱི་ཡང་གལ་དུ་གདམས་པ་ལྟར། དེང་འཇིག་
 རྟེན་ཕྱི་པོའི་གཤམ་རིག་གི་ལམ་སྟོལ་སྦྱི་དང་ཐ་ན་ཉིན་རེའི་འཆོ་
 ཐབས་ཀྱི་བྱ་བ་རྒྱུང་དུ་ཞིག་ལའང་དེང་རབས་ཚན་རིག་གི་
 གོམས་ཤན་གྱིས་མ་བསྐྱད་པ་ཞིག་མཐོང་དགོན་ཅིང་། འཇིག་
 རྟེན་སྦྱེ་འགྲོ་པལ་ཆེར་གྱི་སེམས་ཁམས་སུ་ཚན་རིག་ཟེར་དུས་
 མགོ་ཐོག་དུ་འཇོག་རྒྱུ་ལྟེན་པའི་དག་སྒྲུང་དང་རྫོངས་ཞེན་
 རྒྱགས་དག་ཅིག་རང་ཆས་སུ་གྱུབ་པའི་ཁོར་ཡུག་འདི་འདྲ་ཞིག་
 གི་ནང་བསྟན་པའི་འབྲིན་ལས་ཀྱི་འཇུག་པ་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་དང་རྒྱན་
 རིང་ཙམ་ཞིག་འདོད་ན་ནི་ཆོས་ཚན་སེལ་མཛེང་བསྟོལ་གྱི་རིང་
 ལུགས་ཞིག་ངེས་པར་མཁོ་གལ་ཆེ་བ་དུས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་ཀྱིས་
 ཐག་བཅད་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན།

མི་རབས་གསར་པར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་

བབ་དང་ལངས་ཕྱོགས་སྒོར་གླེང་བ།

(འགན་འཁུར་ཐེག་ན་འཕེལ་རྒྱས་ཡོད།)

སྐད་ཡིག་ཆགས་པར་ཅོམ་སྒྲིག་པ།

འབྲིག་ཅུ་ཆོས་གྲགས།

གླེང་གཞི།

༡༡། ད་སྐབས་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་སྤེང་མི་མང་པོ་ཞིག་འགན་མེད་རིང་ལུགས་
པ་དང་། དཀྲོག་གཏམ་རིང་ལུགས་པ་དང་དང་འཆར་ཡན་རིང་ལུགས་པ་སོགས་ཆགས་
བཞིན་ཡོད་སྟབས། ད་བར་ང་ཚོས་རང་རང་གི་ལས་དོན་གྱི་འགན་འཁུར་མ་ཐེག་
པའམ་མ་ཁུར་བའི་རྒྱུ་ལྡན་གྱིས་སྤྱི་ཚོགས་འདི་ད་ལྟོའི་གནས་སྟངས་འདིར་ལྷུང་བ་རེད་
བསམ། གནས་སྟངས་འདིའི་སྒྲིང་ནས་ང་ཚོས་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་དགོས་པའི་
འགན་བབ་དང་ལངས་ཕྱོགས་སྒོར་གླེང་ན། ཉ་ཅང་གཏིང་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་
ཡིན་ཡང་དེ་རིང་འདིར་དགོས་དབང་ཞིག་གིས་རགས་བསྐྱུས་ཤིག་གླེང་འདོད་བྱུང་།

གླེང་སྒྲིང་།

ད་སྐབས་ང་ཚོར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འགན་ཞིག་བབ་ཡོད་པ་ནི་སེ་སེ་བོད་
རིགས་ཡིན་པ་དེའི་འགན་འཁུར་རྒྱ་དང་སེ་སེ་བོད་དོན་གླེང་བ་དེའི་དོན་བསྐྱུ་
རྒྱ། ད་དུང་མ་མཐའ་ཡང་བོད་རིགས་ཡོད་ས་ནས་བོད་སྐད་གཙང་མ་བཤད་རྒྱ་
དང་། བོད་པའི་ཁོར་ཡུག་ནས་བོད་ཡིག་དག་མ་འབྲི་རྒྱ་སོགས་ནི་ང་ཚོའི་ཕྱག་རྒྱ་
བབ་པའི་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱིས་འབྱར་ཐོན་གྱི་འགན་འཁུར་རྒྱ་ལེན་མེད་ཅིག་རེད།

ཡིན་ནའང་། ང་ཚོས་དེ་སྐབས་བྱུང་གི་མེད། གལ་སྲིད་འདི་འདྲིའི་སྐྱེང་ང་ཚོས་
བོད་པའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན། བོད་པའི་ཁོར་ཡུག་དེའི་ནང་གི་གོམས་
སྲོལ་མང་པོ་ཞིག་གིས་མི་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱུར་ཡོང་གི་རེད་བསམ། དཔེར་ན་
སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་མི་ཚོས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སློབ་གསེའི་ཁོར་ཡུག་སློབ་གསེའི་དོན་
སྦྱང་གཙོ་བོའང་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཁ་འཕྲད་ཅིང་། སྤྱི་ཚོགས་དང་སློབ་གྲྱེའི་
སློབ་གསེའི་གནས་མཉམ་དུ་བསྐྱེད་བྱུང་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས།

དེ་འདྲི་བྱེད་ན་མ་གཏོགས་ད་ལྟའི་བཅན་བྱོལ་གྱི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་སློབ་གསོ་
ནི་སྐར་མ་ལེན་བྱེད་གྱི་རྒྱལ་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། སྤྱི་ཚོགས་ལས་གནས་
གྱི་དགོས་མཁོའི་ཁ་སྐྱོང་དང་བར་ཐག་ཏུ་ཅང་རིང་། སློབ་མ་ཚོའི་སེམས་པར། སློབ་
དེ་བཞི་ཡིག་རྩལ་གྱིས་ཤོག་ངོས་སུ་འབྲི་རྒྱ་ཞིག་དང་། (སློབ་དེ་བ་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཡིག་
རྩལ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སློབ་ཚན་དག་མ་གཏོགས་དཔེ་དེ་བ་གཞན་པ་ལྟ་རྒྱ་ཏུ་ཅང་དགོན།) སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ནི་ཡིག་རྩལ་གྱི་སྐར་མ་ལེན་ཆེད་དུ་བྱེད་རྒྱ་ཞིག་ཡིན་པར་བསམ་
ནས་གོམས་སྲོལ་དེ་རྒྱན་འབྲུམས་སུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་
མིག་མཐོང་ལག་ཟེན་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད།

གནད་དོན་འདིའི་སྐོར་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་ཐེར་འདོན་བྱེད་དགོས། དེ་བཞིན་
ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་འང་རང་རང་གི་ལས་ཀའི་འགན་འཁུར་སྤྱོད་གས་དང་མི་མང་ལ་
ཞབས་ཞུ་བསྐྱུབ་སྐྱེད་སྤྱོད་ཁོར་ཡུག་ སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་མིའི་ཀྱན་སྦྱོང་དང་བདེ་
འཇགས་གྱི་ཁོར་ཡུག་ མཐར་དེད་ན་མི་སྡེར་སོ་སོའི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ཁྲོད་གྱི་
རང་གི་བསམ་སྒྲོལ་(མཁས་དབང་དུང་དཀར་མཆོག་གིས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་འདིར་བརྗོད་པའི་

བསམ་སྒྲོ་ཞེས་པ་ནི་བསམ་སྒྲོ་གཏོང་མཁས་པ་དང་བསམ་སྒྲོ་ལ་གསར་བ་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན།
 དེ་ལ་ཡང་དུས་རབས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པ་དང་ཁོང་རང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་བསམ་སྒྲོ་འདི་རིན་ཐང་
 ཡོད་པ། དུས་རབས་ཀྱི་མིའི་བསམ་སྒྲོ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བར་ཡན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་
 བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།) རྒྱ་ཆེ་རུ་དང་གཏིང་ཟབ་མོ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་སོགས་བསྐྱུན་
 དགོས་པ་རེད། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མིའི་བསམ་སྒྲོ་འཕུས་ཆང་དང་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་
 རྒྱས་སུ་འགྲོ་བྱེད་ཀྱི་རེད། གནད་དོན་དེའི་སྒོར་རང་ཚོས་གང་པ་མངོན་གྱུར་དང་སྒྲིག་
 གྱུར་རྒྱུ་ཡིན་པར་བརྟོན་ནས་ཐོས་བསམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་འདྲ་
 བྱས་ན་རང་ཚོ་དོན་དངོས་ཀྱི་མི་ལུང་ལྟ་སྟེད་འདྲ་མཉམ་ཞིག་དང་། དོན་དམ་གྱིས་
 བོད་མི་སྤྱི་ཚོགས་ཆད་ཅན་ཞིག་ དོན་དངོས་ཀྱིས་ལས་ཀར་འགན་འཁུར་བྱུང་མཁུན་
 ཞིག་ཆགས་ཀྱི་རེད། མི་སུ་ཡིན་རུང་རང་རང་གི་ལས་ཀའི་འགན་འཁུར་བའི་སྒོ་ནས་
 རྒྱ་ནག་ ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཀ་ནས་འདའ་བྱུ་མ་རེད་བསམ།

འགན་འཁུར་དགོས་པ་སྐྱེད་པ།

ཡུལ་དུས་གང་ཞིག་གི་མི་སུ་ཞིག་ཡིན་རུང་ཁོང་ལ་སྒྲོས་འཛིན་གི་འགན་འཁུར་
 ཞིག་ཡོད། ཤེས་ཡོན་པ་ལ་ཤེས་ཡོན་གྱི་འགན་འཁུར་ཞིག་དང་། ཉམས་ཞིབ་པ་
 ལ་ཞིབ་འཇུག་གི་འགན་འཁུར་ཞིག་ དེ་བཞིན་གསར་འགོད་པ་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་
 འགན་འཁུར་ཞིག་ཡོད་པ་བཞིན་འཛིན་གྱི་ཆོས་གཞན་པ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་
 མཚུངས་རེད། དེར་བརྟེན་དང་པོ་ངས་འགན་འཁུར་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གཏམ་
 རྒྱུད་ཅིག་སྐྱེད་འདོད་བྱུང་སོང་། གཏམ་རྒྱུད་དེ་ནི་དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་དུས་མཇུག་
 གི་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་རོ་ནལ་རེ་ཀན་(Ronald Reagan) (༡༩༡༡——

༡༩༨༩) བར་གྱི་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་ཡིན། བར་མཉམ་ཆོས་ལ་ རྩེ་གན་གྱི་ཕྱིར་
བཅུ་བཅུ་དྲུག་པོ་སྟོན་པ་འདྲུག) ལགས་ལོ་ན་ ༡༩ ཡིན་པའི་སྐབས་ཀྱི་
གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་རེད། སྤྱི་ཞབས་རོ་ན་ལ་རེ་གན (Ronald Reagan) ལགས་
ལོ་ན་ ༡༩ སྐབས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཟེར་དུས་ཁོང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྟོན་མ་ཐོན་ཞིག་ཡིན་
ན་གསལ་ལོར་ཤེས་ཀྱི་རེད། ཁོང་གིས་ཉི་མ་ཞིག་ལ་སྤྱོད་ལོ་ཅེས་ནས་བྲིས་མཆོས་
ཆང་གི་སྐུ་ཁྲུང་གི་ཤེལ་སྟོང་བཅགས་པ་རེད། དེ་དུས་བྲིས་མཆོས་ཆང་གིས་ཤོ་ལ་
རྒྱུང་དག་པོས་སྐུ་ཁྲུང་གི་ཤེལ་སྟོང་ལྷིན་ཆབ་སྟོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཏོན་ནས་
ཁོང་གི་ཨ་ཕས་ཨ་སྟོར་ ༡༩༥ ཁོང་ལ་གཡར་ནས་སྤྱིན་ཆབ་སྟོང་པ་རེད། སྐབས་
དེའི་ཨ་སྟོར་ ༡༩༥ རེན་ཐང་རྒྱུང་རྒྱུང་ཞིག་གཏན་ནས་མ་རེད། དེ་དུས་ཁོང་
གི་ཨ་ཕས་གསུང་རྒྱུར་ལོ་གཅིག་གི་རྒྱུང་ནས་ང་ལ་དུལ་དེ་སྤྱིན་པ་སྟོང་དགོས་རབས་
དང་། རང་གི་ཚོར་འཁྲུལ་རང་གིས་འགན་འཁུར་དགོས་རབས་སྟོན་པ་བཤད་པས།
ཁོང་ཡང་སྟོང་བའི་པོ་མ་ཆགས་པར་ལས་ཀ་འདྲ་མིན་ལ་དྲུར་བཅོན་བྱས་ཏེ་ལོ་གཅིག་
མ་ལོན་སྟོན་ལ་རང་གི་ཨ་ཕར་དུལ་སྤྱིན་ཆབ་སྟོང་པ་རེད། ཁོང་རྒྱུང་མར་ཨ་རིའི་
སྲིད་འཛིན་ལ་བསྟན་དུས་གསུང་རྒྱུར། རང་གི་རལ་ཚོ་ལ་གྱིས་བྱས་ཉེས་འགན་ལེན་
བྱས་པ་དེས་ངས་འགན་འཁུར་ཞེས་པ་དེ་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་རྟོགས་སོང་།

དུས་དེ་ནས་བཟུང་ངས་རང་གི་བྱ་བ་ཆེ་རྒྱུང་གང་ལས་ཀྱང་འགན་འཁུར་ཐེག་
པའི་སྟོན་ནས་ལས་པ་ཡིན། བྱ་བ་གང་ཡིན་ཡང་འགན་ཁུར་པའི་བརྒྱུད་རིམ་དེའི་
ཁྲོད་ནས་ང་དེ་རིང་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་ལ་འདྲུག་བྱུང་པ་རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།

གོང་གི་གཏམ་རྒྱུད་འདིས་ང་ཚོར་བྱ་བ་ཆེ་རྒྱུང་གང་ཞིག་བསྐྱབ་ཀྱང་རང་རང་

གིས་འགན་ཁུར་ན་ལེགས་འགྲུབ་འབྱུང་གི་རེད་ཅེས་པའི་གནས་ལུགས་དེ་གསལ་བཤད་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་ང་ཚོས་ཀྱང་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བསྐྱབ་ཀྱང་རང་རང་གི་འགན་འཁུར་གྱི་ཐེག་པས་ལས་ན་བྱ་བ་ཞག་དེ་འདྲ་གཟི་བརྗེད་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཐོན་ཁུངས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་རེད། འགན་ཁུར་བར་སྦྱིད་ལུགས་གི་ནམ་པའི་སྟེང་ལས་ན་ལས་དོན་དེ་ནག་ཉེས་ཀྱི་གྲུབ་ཆར་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། འདིའི་སྟེང་ནས་ང་ཚོས་འགན་འཁུར་ཅི་ན་ཐང་དང་དགེ་མཚན་མང་པོ་ཞིག་རྟོགས་ཐུབ། མདོར་བསྡུས་ནས་བཤད་ན་ང་ཚོས་ཀྱང་ལས་ཀ་འགན་འཁུར་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་ལས་རྒྱ་གལ་ཆེན་རེད།

འགན་འཁུར་ལས་ཚོར་ཤེས་དང་དཔྱད་ཤེས་བླང་བ།

མི་རྒྱལ་གྱིས་ཉལ་པར་ཚོར་ཤེས་ཀྱིས་སྐད་ཆ་བཤད་པ་དང་ཚོར་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་བརྗོད་སྟེ་ལ་བར་གོ་མས་དཀའ་པའི་ཀྱིན་གྱིས་ང་ཚོས་ཀྱང་ནམ་ཡང་ཚོར་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་ན་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། མ་གཞི་དེ་ནི་ཚོར་འབྱུང་ཞིག་ཏུ་བསམ་ཡོད། ང་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ལ་ང་ཚོས་ཚོར་ཤེས་ལས་དཔྱད་ཤེས་གལ་ཆེན་པོར་འཛིན་དགོས་ཀྱི་འདུག ང་ཚོས་སྐྱ་མ་ལས་དཔྱད་ཤེས་བཀྱར་དགོས་ཀྱི་འདུག དེ་ཡང་གནའ་རབས་ཀྱི་རོ་མའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་མཁན་སྤུ་ཞབས་སི་སེ་རེ་ལི་ས(Cicero) ཀྱང་སྐད་ཆ་འདི་འདྲ་ཞིག་བཤད་འདུག་དཔྱད་ཤེས་ནི་ཡི་དང་སྒྲིག་ཆགས་གཞན་དག་གི་ཁྱད་པར་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན། དཔྱད་ཤེས་ཀྱིས་མི་རྒྱལ་ལ་བརྟེ་སེམས་དང་མི་རབས་རྗེས་མ་སྒོར་སྒོར་བྱེད་པའི་འགན་འཁུར་འདུ་ཤེས་ཆེས་ཆེར་སྤྲད་བརྒྱུགས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་ཡོད་ལ་དཔྱད་ཤེས་ནི་ཡིད་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་དྲངས་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་འགྱུར་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

དེར་མ་ཟད་དཔྱད་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མིའི་རིགས་ཀྱིས་བདེ་སྲིད་
དང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་འཛོལ་སྐྱེན་བཞིན་ཡོད། དཔྱད་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
ང་ཚོས་འདིག་རྟེན་སྟེང་གི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་རྣམས་ཚུར་བསྐྱུས་ཏེ་མིའི་འཛོལ་
བའི་མཐུན་ཀྱིན་དུ་བསྐྱེན་པ་རེད། ཡིན་ནའང་། ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་དཔྱད་
ཤེས་དང་ཐག་རིང་པོར་ཡོད་པ་རེད།

གཤམ་ནས་ང་ཚོས་གནད་དོན་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་དཔེ་མཚན་ཞིག་བཀོད། རེད་
ཆང་གི་ཕྱི་ལོག་ན་གཞོན་ནུ་པོ་མོ་གཉིས་ཀྱིས་དུས་ཚོད་གཅིག་རིང་ལ་ལལ་སྐྱོང་བྱས་
ནས་བསྐྱོད་ཡོད་དུས། མི་ཞིག་གིས་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ལལ་སྐྱོང་ག་རེ་བྱས་ཡོད་མེད་
དང་གནད་དོན་ག་རེ་སྐྱོང་ཡོད་མེད་ལ་མ་བཞགས་པར་ཕྱིའི་ནམ་པ་གཅིག་པོའི་སྐར་
གི་ཚོར་བ་དེའི་སྟེང་ནས་ཁོ་གཉིས་དགའ་རོགས་རེད་ཟེར་ནས་སྤྱི་ཚོགས་སྟེང་ཁྱབ་
བསྐྱེད་བྱས་པ་རེད། མཐའ་མར་སྐད་ཆ་དེ་སྟོན་ཆར་ཆགས་ནས་མི་རེ་འགས་
གནད་དོན་དེར་དཔྱད་དེ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་དུས་ཁོ་གཉིས་ནི་སྤྱིར་བཏང་གི་གྲོགས་
པོའི་འབྲེལ་བ་མ་གཏོགས་དགའ་རོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པས་མཐའ་མར་ཚོར་ཤེས་
ཀྱི་སྐར་ནས་བཤད་པའི་མི་དེ་ཡམས་སོང་པ་རེད། དཔེ་དེ་བཞིན་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་
ནང་ལའང་ཚོར་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱ་དང་ཚོར་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གནད་
དོན་དེ་རྒྱ་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད།

མ་གཞི་དེ་ནི་གོ་མས་སྟོལ་ཞིག་གིས་མི་རྣམས་ཁྲིད་སོང་བ་རེད། ཁོར་ཡུག་
ཅིག་གིས་བསམ་སྟངས་བསྐྱར་སོང་བ་རེད། དེ་ནི་ང་རང་གི་ངོས་ནས་སྟོན་ཆེ་མོས་
ཤིག་ལ་བརྟེན་བཞིན་ཡོད། དེ་བཞིན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཆེ་ཚུང་དང་ཞི་དག་

གི་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཡང་དཔྱད་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱ་དང་དཔྱད་ཤེས་
ཀྱི་ནང་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱ་ནི་གནད་ཀྱི་དམ་པ་ཞིག་རེད།

འགན་འཁུར་ལས་སློབ་གསེའི་སྐོར་གླེང་བ།

སློབ་གསེའི་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཚོར་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན། མི་སྤྱི་ཞིག་ཡིན་
རུང་སློབ་གསེའི་དང་པོ་བརྒྱད་ས་དེ་བྱིམ་ཆང་གི་སློབ་གསེའི་ན་ལ། བྱིམ་ཆང་གི་
སློབ་གསེའི་སྤྱི་ཚོགས་སློབ་གསེའི་དང་། དཔོན་ལྷན་སློབ་གསེའི་སློབ་གྲུ་ཆེ་འབྲིང་
རྒྱུ་ལས་ཀྱི་སློབ་གསེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྐོར་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
སློབ་གསེའི་ཞིག་ཡིན་ལྟ་བུས། ཐུན་མོན་ཀྱི་སློབ་གསེའི་དཔེ་བྱིས་པའི་མདུན་ལམ་དང་
འཆོ་གནས་ཀྱི་ཕན་འབྲས་ལ་རྣམས་པ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་འདོན་བཞིན་ཡོད། འགན་
འཁུར་ཡོད་པའི་བྱིམ་ཆང་གི་སློབ་གསེའི་བཟང་པོ་ཞིག་བསྐྱབ་རྒྱ་ནི་རང་གི་བྱིས་པ་འཛོན་
ཐང་ཅན་ཞིག་བྱེད་རྒྱའི་ཐབས་ལམ་རྣམས་ལྟོན་ཞིག་ཡིན།

བྱིམ་ཆང་གི་སློབ་གསེའི་རང་གི་བྱིས་པའི་མི་ཆེ་ལ་ཁ་ཕྱོགས་རང་བཞིན་དང་
ཐག་གཅོད་རང་བཞིན་གྱི་ཤན་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐེབས་བཞིན་ཡོད་པས། འགན་
འཁུར་ཡོད་པའི་བྱིམ་ཆང་གི་སློབ་གསེའི་བྱིས་པའི་སེམས་ཁམས་སྤྱད་ཅང་གལ་ཆེན་
རང་བཞིན་ཞིག་ཡིན། དཔེར་ན་ཕ་མ་གཉིས་དེ་བསྐྱོག་རྒྱུ་དང་དགའ་བ་ཞིག་ཡིན་
ན་བྱིས་པའི་སེམས་ཁམས་སྤྱད་པ་སྐྱོག་རྒྱུ་དེ་འཆོ་བའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་འགྱོ་
བ་ལྟ་བུ་རེད།

དེ་བཞིན་ལས་ཀ་བཟང་ངན་གྱི་ཆ་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་དྲངས་གཙང་གི་བྱིས་
པའི་སེམས་ཁམས་སྤྱད་པ་གང་གི་བག་ཆགས་བཞག་ན་བྱིས་པའི་སེམས་དེའི་རྗེས་སྤྱོད་

བ་བཤད་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། གྱིས་པའི་སེམས་ཁམས་ནི་ལད་ཆོས་ཀྱི་ཁིང་ས་
ལྟ་བུ་ཡིན། སློབ་གསོ་ནི་བྱང་སེམས་དང་ཤེས་རིག་འཕེལ་བའི་ཐབས་ལམ་ཉག་
ཅིག་དང་། འཛིག་ཉེན་ལ་ཕན་བདེ་བ་སྦྱར་པའི་རྩ་བ་ཡིན་ཞེས་པ་ནང་བཞིན་སློབ་
གསོས་མིའི་བསམ་སྒྲུབ་འཆོ་བཟུང་སྦྱར་བཞིན་ཡོད། ངའི་བསམ་པར། ང་ཆོའི་
སློབ་བྱ་ཁག་གི་སློབ་གསོ་ནི་ངེས་པར་དུ་མི་ཆོས་ལ་ཕྱོགས་དགོས་པར་འདོད།

ལྷག་དོན་དུ་མིའི་རིགས་ཀྱི་འཆོ་བ་དང་ཐག་ཉེ་བའི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་
ལ་ཕྱོགས་དགོས་པར་འདོད། འགན་འཁུལ་ཡོད་པའི་ཁྱིམ་ཆང་གི་སློབ་གསོ་ནས་
བཟུང་ཉེ་སློབ་བྱའི་སློབ་གསོ་དང་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མི་
ཆོས་ཀྱན་སྤྱད་ཀྱི་སློབ་གསོར་ཕྱོགས་ནས་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་བདེ་དགོས་པ་
མ་ཟད། མིའི་འཆོ་གནས་ཀྱི་དོད་ཁོལ་ལྟ་བུ་ཞིག་དུ་འང་འབྱར་དགོས། གཅན་
རོང་བསྟན་འཛིན་ལགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་བཞིན་མི་སུ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ལྟ་ཡི་ཆ་དང་།
དུད་འགྲོའི་ཆ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པར་མ་ཟད། བདུད་ཀྱི་ཆ་དང་འདྲེ་ཡི་ཆ་ཡང་
ཡོད་ངེས་ཡིན་པས། སློབ་གསོས་དུད་འགྲོའི་ཆ་དང་བདུད་ཀྱི་ཆ། འདྲེ་ཡི་ཆ་དེ་
མི་ཡི་ཆ་དང་ལྟ་ཡི་ཆ་རུ་བསྐྱར་རྒྱ་དེ་རེད་ཅེས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་སློབ་གསོས་
མི་བསྐྱར་དགོས་པ་རེད།

ཡང་ཁོང་གིས་གསུང་དོན་ལྟར། གཞི་རིམ་སློབ་གསོས་མི་ཞིག་སྦྱང་སྦྱོང་
བྱེད་དགོས་ལ། མཐོང་རིམ་སློབ་གསོས་སྤྱི་ཆོགས་ལ་མཁོ་བའི་མི་འཛིན་ཐང་ཅན་
ཞིག་སྦྱང་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པས། འཛིན་ཐང་ཡོད་མེད་ནི་སྤྱི་ཆོགས་ལ་འཆམ་མིན་
ཀྱི་ལག་ལེན་ལས་ར་འཕྲོད་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་བྱེད་དགོས་

པར་སྒྲུལ།

ཁ་ཕྱོགས་དང་ཡངས་ཕྱོགས།

ཁ་གསལ་ནས་བཤད་ན། ང་ཚོའི་སློབ་གསེའི་ཁ་ཕྱོགས་འཛམ་གླིང་ལ་ཕྱོགས་
དགོས། ང་ཚོའི་འདུན་པའི་ཡངས་ཕྱོགས་དཔྱད་ཤིང་གེས་ལ་ཕྱོགས་དགོས། མདོར་
བསྡུས་ནས་བཤད་ན། ང་ཚོའི་སྐད་ཡིག་གི་ཁོར་ཡུག་ཁྲབ་ཆེ་རུ་དང་བསམ་སྒྲེའི་
སྤྱུ་སྡེ་ཆ་དག་ཏེ་ཟབ་དུ་གཏོང་དགོས། ལྷག་པར་དུ་འཛིག་ཏེ་ན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མི་
ཆོས་གཙོ་བོར་ཕྱོགས་དགོས། ཆེ་ས་ནས་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས། རྒྱང་
ས་ནས་རང་གི་བྱིས་ཚང་དང་བུ་སྤྱག་གི་མདུན་ལམ་ནས་མཁའ་བཞིན་ཁོད་ཡངས་
ཤིང་། ས་གནི་ལྟར་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་དུར་བཙོན་བྱེད་དགོས། འདི་ལྟར་བཟོད་ན་
མི་ཁ་གསལ་གིག་གི་འདོད་སྐྱོ་ཆོས་དཀའ་རྒྱ་ཟེད། མ་གཞི་འཛིག་ཏེ་ན་ལ་ལྟ་ཚུལ་
འདྲ་མིན་གྱི་བཤད་ཚུལ་ཡོད། ནང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ན་འཛིག་ཏེ་ན་ལ་སྒྱུ་
སྒྲུང་རང་བཞིན་གྱི་ལྟ་ཚུལ་དང་། དཔལ་འབྱོར་རིག་པའི་ངོས་ན་འཛིག་ཏེ་ན་འདི་
ཐོན་ཐུངས་འདྲ་མིན་གྱི་ཆོང་ར་ཞིག་གི་ལྟ་ཚུལ། དེ་བཞིན་ཆོན་རིག་པའི་ངོས་ན་འདྲ་
འཛིག་ཏེ་ན་འདིར་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་དང་། དམག་དོན་རིག་པ་དང་གསོ་བ་རིག་པ་སོགས་
ཀྱི་ངོས་ན་འདྲ་ལྟ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཟེ་ཡོད།

ཡིན་ནའང་། ང་རང་འཛིག་ཏེ་ན་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་རང་གི་སྤྱི་ཚོགས་
འདིར་འཛིག་ཏེ་ན་པའི་མིག་གིས་ལྟ་བཞིན་ཡོད། འཛིག་ཏེ་ན་གྱི་མཁོ་ཆས་སྒྲེང་གི་
ཡོད། དང་མོར་བཤད་ན་འཛམ་གླིང་ཟེར་ནས་རྒྱ་ཆེ་ས་ཞིག་ཐུབ་ཀྱིན་མེད། རང་
གི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་ཐུན་མིན་གྱི་རིག་གནས་མ་ཉམས་པར་རང་ལ་དབང་

བའི་བྱིམ་གཞིས་ཤིག་ཡོད་ན་བསམ་པའི་འདུན་པ་ལྷགས་པ་དེ་འབྱེར་ནས་འགོ་
བཞིན་ཡོད། ང་ཚོས་གནད་དོན་གང་ཞིག་སླེང་ཡང་རུང་། བྱ་བཞག་གང་ཞིག་
བསྐྱབ་ཀྱང་རུང་། གཙོ་བོ་འགན་འབྲི་ཡོད་པའི་སློ་ནས་བྱེད་ཀྱི་གལ་ཆེན་པོ་དང་།
ཕལ་བ་དཔྱད་ཤེས་ལྡན་པའི་སློ་ནས་བསྐྱབ་ཀྱི་འགངས་ཆེན་པོ་རེད་བསམ།

ད་དྲུང་དངོས་ཡོད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་ལངས་ཀྱི་དང་གནས་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་
ཀྱི་འང་གོང་དང་དེ་མཚུངས་ཡིན། དེ་ལྟར་བྱས་ནས་མི་རབས་གསར་པའི་ལམ་ཀ་
འདི་གནས་ལུགས་ཀྱིས་བྲིད་དེ་དཔྱད་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲུར་ནས་འགོ་བྱལ་པ་ཞིག་བྱེད་
དགོས། མི་རབས་གསར་པར་རང་སྐད་དང་རང་དབང་གི་བྱིམ་གཞི་ཞིག་ངེས་པར་
དུ་དགོས། དེ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་ཐ་སྲོག་སྐད་ཡིག་ལ་ཆགས་པས་སྐད་ཡིག་ལ་རང་
དབང་གི་སྒྲིབ་བརྗོད་ཡོད་ན་རང་བྱིམ་སྤང་བྱལ་པའི་མན་ངག་ཡིན། མི་རབས་གསར་
པར་ལུང་ཚན་དང་ཚོས་ལུགས་ཆོལ་ཁའི་ལྷ་བ་མི་དགོས།

འདི་ནི་བསམ་སྒྲོའི་སློབ་གསོ་འཛམ་གླིང་ལ་ཕྱོགས་པའི་རྟགས་ཡིན། ད་དྲུང་
མི་རབས་གསར་པས་དང་བདེན་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་མཛེས་དཔྱད་ཀྱི་རིག་པ་འཛོལ་
དགོས། འདི་ནི་འགོ་བ་མའི་རིགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་མཛེས་སྤྱད་ལས་བདེ་སྦྱིད་
རྟེན་པའི་རྟགས་ཡིན། མི་རབས་གསར་པར་གསར་བཏོད་དང་མདུན་བསྐྱོད་ཀྱི་
སློབས་པ་མཁོ། འདི་ནི་ཞི་བདེ་དང་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཉི་གཞིན་གསར་པས་མོངས་འཁོམ་
ཀྱི་མི་རིགས་ཤིག་སྒྲིབ་འདོད་པའི་ལྷག་བསམ་གྱི་རང་མདངས་ཡིན། ལངས་ཕྱོགས་
ཀྱི་ཐད་ནས་སྐད་ཆ་མཇུག་བསྡོམས་ཤིག་བརྒྱབ་ན་འཆོ་མེད་ཀྱི་དཔྱད་ཤེས་ནི་ང་ཚོའི་
ལངས་ཕྱོགས་དང་། དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་ཁྱེས་ནི་ང་ཚོའི་ཁ་ཕྱོགས་ཡིན།

འགན་འཁུལ་ལས་འཕུ་དམིགས་ཤིག་གནས་འདོར་དགོས།

འདིར་བྱེ་བྲག་གིས་འཕུ་དམིགས་ཤིག་གནས་སྐྱེད་དགོས་དོན་ནི། གནའ་ནས་ད་བར་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཆེ་ཆུང་གང་གི་ནང་དུ་འདྲ་འཕུ་དམིགས་ཤིག་གནས་དང་འཕུ་དམིགས་ཤིང་ལུགས་པས་(འཕུ་དམིགས་ཤིང་ལུགས་པ་ནི་གནད་དོན་གང་ཞིག་གོ་མ་གོ་དང་ཤེས་མ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ནས་གཞན་ལ་འཕུ་དམིགས་བྱེད་རྒྱུར་དགའ་བའི་གང་ཟག་ལ་གོ།) མང་པོ་ཞིག་བཀག་ཡོད་པས་ཡིན། གང་མང་ཞིག་བསད་ཡོད་པས་ཡིན། བྱངས་མེད་ཅིག་བཅོམ་ཡོད་པས་ཡིན། མ་འོངས་པར་མི་རབས་གསར་པ་ཚོའི་རྒྱུད་དུ་ཤིག་གནས་དེ་མ་འཇགས་ན་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བསམ་ནས་འདིར་སྐྱེད་བ་ཡིན།

དོན་དངོས་སྤྱོད་ནས་བཤད་ན་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་འཕུ་དམིགས་ཤིང་ལུགས་པ་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཡོད། རྣམས་པར་དུ་དཔྱད་ཤེས་ལ་ཐག་རིང་བའི་ཤིང་པ་རྣམས་ཕར་འཕུ་དམིགས་བྱེད་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་། རྒྱུར་འཕུ་དམིགས་བྱེད་རྒྱུར་ཤིན་ཏུ་སྐྱག་དེ་བས་འཕུ་དམིགས་ཤིག་གནས་ཀྱི་བཅའ་འདྲུ་ལ་འོག་ནས་སྒོ་གྲོས་དང་རྣམ་དཔྱད་རྒྱས་པའི་མི་བྱ་མང་པོ་ཞིག་གི་མདུན་བསྐྱོད་ཀྱི་ལམ་ཁ་བསྐྱབས་སྤྱོད་ཡོད་ལ། གསར་བཏོད་ཀྱི་སྒོ་སྒྲོ་བས་ཁུམ་སྤྱོད་ཡང་ཡོད།

སྤྱིར་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་བོད་མི་གསར་བཏོད་ཅན་དང་། བོད་མི་ཚུགས་སྤྱོད་ཅན། བསམ་སྒོ་གསར་བཞེ་བ་དང་སྤྱི་ཚོགས་སྣ་འདྲན་པ་སོགས་མ་བྱུང་བ་མ་རེད། བྱུང་བ་དེ་དག་ཀྱང་འཕུ་དམིགས་ཤིག་གནས་ཀྱིས་འབྱར་འཛོམས་བཏང་བ་དང་། འཕུ་དམིགས་ཤིང་ལུགས་པས་ཁ་རྒྱུང་གི་བར་ནས་དམར་གསོད་བཏང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མང་པོ་བྱུང་མ་བྱུང་བ་རེད།

སྤྱོད་ཐོན་མི་རིགས་ལ་བརྟེ་བའི་རྒྱ་བ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དེ་དག་དང་། ང་
 ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་གཉིས་བར་གྱི་དེ་བག་ཆེ་ས་དང་མི་འདྲ་ས་དེའི་ཆ་གཅིག་ནི་རིག་གནས་
 འདིའི་ཕྱོགས་རེད། རྒྱ་བ་ཕྱོགས་པ་ཚོར་མཚོན་ན། ཟུན་ཅན་གྱི་འཆོ་བའི་ཁྲོད་
 དུ་བསམ་མཐོ་གཏོང་སྤངས་འདྲ་མིན་དང་། ཐོན་ཇས་འདྲ་མིན། ཐུན་མིན་གྱི་བྱ་
 བཞག་འདྲ་མིན་ཞིག་དང་། ཡང་ན་བསམ་ཚུལ་གསར་པ་རེ་ཡོད་ན་དེ་ལ་གདེང་
 འཛོག་དང་ཡིད་སྣོན་བྱེད་པ་རེད། བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ཆེ་
 དེ་ལ་འཕུ་དམོད་དང་ཟུར་བུ་འདྲ་མིན་བྱས་ནས་འཕུ་དགོད་བྱས་ཏེ་(འཕུ་སྤྱོད་དང་ཉམ་
 ཆ་རྒྱབ་པར་གློ་)དམོད་ཚོགས་གི་ལམ་ནས་མི་དེ་མིའི་ངོ་བོ་ལས་བསྐྱར་ཏེ་གདོན་འདྲེ་དང་
 ལྷ་ལོག་གི་ངོ་བོར་བསྐྱར་ཅི་བྱུང་བྱེད་པ་རེད།

མིའི་རིགས་ཀྱི་གསེར་དང་མཚུངས་པའི་རྣམ་དཔྱད་ལ་འཕུ་དམོད་རིག་གནས་
 གྱིས་འདི་ལྟར་བཅན་འདྲུལ་བྱས་པས། ང་ཚོ་འདི་ལྟར་སྤྱིད་ལུག་དང་བག་འཁུམ་
 གྱི་གནས་སུ་འབྱུངས་ནས་ལུས་པ་རེད། ང་ཚོ་ལ་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་བསམ་མཐོ་དང་།
 རྣམ་དཔྱད་ལ་ཡིད་རྟོན་མེད་སོང་བ་རེད། ད་དུང་མི་རིགས་ཡར་སྤྱོད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་
 དང་། སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་ཀྱས་ཀྱི་འདུན་པ་མེད་སོང་བ་ཡང་རེད། འཕུ་དམོད་རིང་
 ལུགས་པའི་མདུན་ན། དཔྱད་ཤེས་ཀྱིས་འཆོལ་བའི་གནས་ལུགས་ནི་ཅེད་ཆས་ཤིག་
 ཡིན། འཕུ་དམོད་རིང་ལུགས་པའི་གསུ་སུ། ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་བསམ་མཐོ་ཁྲར་བའི་
 དཔྱད་ཅན་པའི་གདོན་འདྲེ་དང་ལྷ་ལོག་གི་ངོ་བོར་བྱུང་ཡོད།

དེ་བས་མང་པོ་ཞིག་འཕུ་དམོད་རིག་གནས་ཀྱི་ཉམ་དགོད་ལ་སྐྱག་ནས་མགོ་
 བོ་འགྲོགས་ཐུབ་ཀྱི་མེད། ཡང་མང་པོ་ཞིག་འཕུ་དམོད་རིང་ལུགས་པའི་ཟུར་བུ་

ལ་དོགས་ནས་གོམ་པ་རྒྱག་བྱ་བ་ཀྱི་མེད། འཕྲ་དམོད་རིང་ལུགས་པའི་སྒྲུང་རྩ་
ན་དཔྱོད་ཤེས་ཀྱི་བསམ་ཆོ་ནི་ཆེན་ཏུགས་ཤིག་ཡིན། འཕྲ་དམོད་རིག་གནས་
ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ན་མི་ཡོད་ཚད་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་གཤེས་བཟུང་ནས་ཚུ་ལ་འཆོས་ཀྱིས་
འཆོ་བཞིན་ཡོད།

མཐར་དེད་ན་འཕྲ་དམོད་རིང་ལུགས་པ་དང་འཕྲ་དམོད་རིག་གནས་ཀྱིས་མིའི་
ནམ་དཔྱོད་ལ་བཅན་འདུལ་བྱས་ཡོད། མིའི་དཔྱོད་ཤེས་ལ་བཀག་བསྟོ་མས་བཅོས་
ཡོད། དེ་བས་ང་ཆོ་འཕྲ་དམོད་རིག་གནས་གཙོ་རྒྱུ་ཆེ་བའི་སྤྱི་ཆོགས་འདི་དང་
ཁ་གྲུས་ནས་མི་སོ་སོ་འང་འཕྲ་དམོད་རིང་ལུགས་པ་དང་རིང་དུ་གྲུས་རྒྱ་ནི་གནད་
ཀྱི་དམ་པ་ཞིག་རེད།

ང་ཆོ་འཕྲ་དམོད་རིག་གནས་དང་ཁ་བྲུལ་ན་རང་སྦྱོང་རང་སྤེལ་གྱི་སྒོ་སྟོབས་
རྒྱས་རྒྱ་རེད། གསར་བཞེད་ཚུགས་བྱ་བ་ཀྱི་བསམ་ཆོ་རྒྱས་རྒྱ་རེད། ཆོ་ནི་གོ་མས་
པའི་རྗེས་འགོ་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནང་བཞིན། ཆོ་དེ་འདྲ་ལ་གོ་མས་སུ་བརྒྱུག་ན་དགོས་
པ་ཡོད་པར་སྒྲུང་། རྒྱ་མཚན་ཆེ་བར་འདོད།

མཐའ་མའི་བསྐྱགས་གཏམ།

མི་སུ་ཞིག་ཡིན་རུང་འགན་ཁུར་ནས་ལས་དོན་བསྐྱབ་ན་ཁྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་ཞག་
གསར་ཡིན། འགན་མ་ཁུར་བར་ལས་དོན་བསྐྱབ་ན་ཁྱེད་ཀྱི་བྱ་བ་ཞག་རྒྱ་ཡིན།
འགན་ཁུར་ནས་སྐྱེ་གྱུ་བཟུང་ན་ཁྱེད་རང་དུས་རབས་འདིའི་མགྱོན་ཆབ་པ་ཡིན།
འགན་མ་ཁུར་བར་སྐྱེ་གྱུ་བཟུང་ན་ཁྱེད་རང་གོ་ལ་འདིའི་ནག་ཉེས་པ་ཡིན། འགན་
འཁུར་ཁུར་ནས་དཔེ་ཞིབ་ཁྱེད་ན་ཁྱེད་རང་གནས་ལུགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན། འགན་

འབྲི་མ་ཁུར་བར་གནད་དོན་གླེང་ན་ཁྱེད་རང་འཇམ་གླིང་འདིའི་ཉེས་ཅན་པ་ཡིན།

ད་སྐབས་ང་ཚོའི་མི་རབས་གསར་པ་རྣམས་ལ་
དམིགས་བསལ་གྱིས་འགན་ཁིག་བབ་ཡོད་པ་ནི་སྲི་སྲི་
བོད་རིགས་ཡིན་པ་དེའི་འགན་འཁུར་རྒྱ་དང་སྲི་སྲི་སྲི་
བོད་དོན་གླེང་བ་དེའི་དོན་བསྐྱབ་རྒྱ། ད་དུང་མ་
མཐའ་ཡང་བོད་རིགས་ཡོད་ས་ནས་བོད་སྐད་གཙང་
མ་བཤད་རྒྱ་དང་། བོད་པའི་ཁྲིར་ཡུག་ནས་བོད་ཡིག་
དག་མ་འབྲི་རྒྱ་སྲི་གསལ་ནི་ང་ཚོའི་ཕྱག་དུ་བབ་པའི་ཁ་
ཚད་གོས་གདུགས་ཀྱི་འབྲུར་ཐོན་གྱི་འགན་འཁུར་
ལྷོག་མེད་ཅིག་རེད་ཨང་།

རིག་ཚན་‘ཅི་ཙམ་ལ་’རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་བྱེད་

པའི་དམིགས་ཡུལ་དང་ཐབས་བྱས།

ལ་ར་མཐོ་སྒྲིབ།

སྐལ་བཟང་ཉི་མ།

ལྷན་གཏམ་ཆོག་གསུམ།

༡༡། ཨྱིར་འཇམ་མགོན་ས་སྐྱ་པས་“ཕྱེ་བྲག་རྒྱུར་པའི་དོན་ཤེས་པ། ཉེ་ཡང་
དེ་ལ་མཁས་པ་ཡིན། །”ཞེས་གདམས་པ་དང་། ཉེ་རབས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
“<ཆེད་ལས་སྦྱོར་བརྒྱར་>>ཞེས་མིང་གིས་བསྟན་ཅིང་། ད་དྲུང་ཡང་བྲགས་ཆེ་
བ་དང་། བཅན་ཤྱིལ་དུ་ཡོང་ས་མཆོག་གིས་མི་ལོ་སྐུམ་ཅུ་ཉེ་འིང་<རིགས་གཅིག་
ཀྱང་འཛིན་>>ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་དོན་གནད་འགངས་ཆེན་ཞིག་གི་བརྒྱ་མཆོན་
དུ་གྱུར་འདུག་པ་བཅས་ནི། ལྷན་སྦྱོད་ཀྱི་ཆོག་འཁྲོས་ལྟར་བརྗོད་ན། དོན་གཅིག་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སུ་བགྱང་ཆོག་པ་མ་ཟད། མིང་བརྒྱའི་འཕེལ་རིམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་
དང་མཐུན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་སྒྲོབ་གསོ་ཕྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་
རིམ་དུ་འང་སེམས།

འོན་ཀྱང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ཕྱི་བས་སྒོར་པར་མེད་དུ་འཁོར་རིམ་གྱི་གནི་
ལ་སྒྱུར་ནས་མིང་བད་རེ་ལ་བྱད་པར་གྱི་གོ་བྱ་གཙོད་མི་དགོས་པ་འད་མིན། ལྷག་
པར་དུ་ད་ལྟའི་ཆར་སྔ་འདང་སྟེ་འདང་མི་སྐྱལ་པའི་མཁས་མིང་འདོན་པ་སྒྲོར་ཞིག་
གིས་ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་གསུངས་པའི་རིགས་གཅིག་རྒྱང་འདོན་ཞེས་པ་ཡར་འཐེན་
མར་འཐེན་གྱིས་དེ་ “སྟེ་ལྷགས་འབྲུམ་རམས་པའི་ལག་འཁྱེར་ཡོད་མེད་ལ་མ་སྟོན་

པར། དེ་དང་དོ་མཉམ་པའི་གནས་ཚད་ཡོད་མཁན་གདན་ས་ཁག་ནས་དགེ་པེེས།
དེ་བཞིན་ཆོས་བརྒྱད་གཞན་ཁག་ནས་མཁན་པོ་དང་། སློབ་དཔོན། སྦྱབ་དཔོན་
ལ་སོགས་པ་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྟ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་མཁས་པ་དང་། རྩེ་བྲག་རེ་རེ་
མཁས་པ་ཏ་ཅང་མང་པོ་ཐོན་དང་འཕྲོན་བཞིན་པ་དང་།” (དུས་བབ་འདོན་ཐེངས་ ༤༡
པ་ལས་བྲངས།) “བརྒྱ་ཆ་ ༥༥ ཅམ་པོད་རང་གི་རིག་གཞུང་དང་ནང་ཆོས། རྒྱལ་
རབས་ཆོས་འབྱུང་སོགས་པོད་རིག་པའི་ནང་ཆན་རྩེ་བྲག་པའི་སྟེང་ལ་རིགས་གཅིག་
ཀྱང་འཛིན་བྱ་དགོས།” (དུས་བབ་འདོན་ཐེངས་ ༤༡ པ་ལས་བྲངས།) སོགས་ཀྱང་རིགས་
གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གྱི་གས་སུ་ལྷ་ཚུགས་ཀྱིས་རྫོང་གིན་འདུག་མོད། དེ་དག་ནི་རྩེ་
ས་པཎ་གྱི་གསུང་གི་དོན་ལ་འཐད་པ་ལས།

སྐབས་འདིར་བརྫོད་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའི་
ཁོངས་སུ་མི་གཏོགས། “ང་ཆོས་མི་འདུག་ཅེས་སྐད་བྱས་བཞིན་པའི་ཆེད་ལས་
སློབ་སྦྱང་ཟེར་བ་དེ་ཆོ་ནི་ཆོ་འདིའི་ཆེད་དུ་རེད་མ་གཏོགས་སྟེ་བ་ཕྱི་མའི་ཆེད་དུ་
མ་རེད།” (དུས་བབ་འདོན་ཐེངས་ ༤༥ པ་ལས་བྲངས།) ཅེས་པ་ལྟར། ད་སྐབས་ང་
ཆོས་ཇ་དྲག་གིས་སྟེང་བཞིན་པའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་ཟེར་བ་འདི་ནི། ཡགོང་
ས་མཆོག་གིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་གི་འཛིག་རྟེན་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་སྟོང་ཆ་ཆེན་
པོ་དེ་བསྐྱང་ཕྱིར། རྩེ་བྲག་པར་གསུམ་དུ་ཡོངས་བསྐྱགས་འབོད་སྦྱལ་མཐའ་འཁྲུལ་
གནང་བཞིག་ལས། རྩེད་ཅག་གི་འདོད་པ་ནི་ཆོ་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་
ལ། “ང་ཆོ་འདི་གོད་ཆག་ནི་མང་སྟེ་རྩུང་གིས་མ་བེན་པ་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བའི་གོད་
ཆག་ཅིག་མིན་པར། མི་རིགས་བྱིལ་བོར་སྐབས་འབྲེལ་དགོས་མཁོས་བྲངས་པའི་

མེས་ཡོན་འདྲང་ངེས་མེད་པ་དེ་གོད་ཆག་སྤྱིའི་བརྒྱུ་ཆ་མང་གོས་ཐེབས་ཀྱིན་དང་།
གོད་ཆག་དེ་དག་དང་ལེན་བྱེད་པའི་ཆ་ཀྱིན་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས།” (ཨ་
མའི་བུ་ལས་བྲངས།) ཞེས་པར་གཞིགས་ན་འདྲ་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་གཏན་འཁེལ་བའི་ང་
ཚོའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་དེ་གསལ་གྱི་ལེར་མཐོང་བྱུང།

དེ་བས། ད་ནི་ང་ཚོས་སྤར་བ་སྦྱང་ནན་གཞིན་དཔྱད་པ་ལ། ལྷན་པོ་མཁས་
ཀྱང་ཡོན་ཏན་མིན། ཟེར་བ་དང་། མགར་ལས་སོགས་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་རིག་
གནས་སམ། འཛིག་རྟེན་པའི་རིག་གནས་མ་ལག་ཡོན་ཏན་དུ་མི་བཅི་བ་དང་། དེ་
དག་ལ་མཁས་ཀྱང་མཁས་པར་མི་འཛིན་པའི་རྒྱ་དོག་པོ་དེ་གཏོར་ནས། བ་སྦྱང་ནན་
གཞིན་དཔྱད་པ་སོགས་ཐུགས་ལས་རིག་གནས་དང་། མགར་ལས་སོགས་བཅོ་རིག་
པ་དེ་གཞན་འཛིག་རྟེན་པར་མཁོ་བའི་རིག་གནས་ཐམས་ཅད་ཡོན་ཏན་བྱུང་དུ་
འཕགས་པ་དང་། དེ་ལ་མཁས་པ་མཁས་པར་བཟུང་སྟེ། འཛིག་རྟེན་པའི་རིག་ཆོན་
ཆེ་ཆུང་ཀྱན་ལ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་བྱེད་དགོས་པ་དེའོ། །

དང་པོ། རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གྱི་རིག་ཆོན་སྒྲོར།

པོད་ས་མཐོའི་ཡུལ་གྱི་རུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགོ་རྒྱུགས་ནས་མི་ལོ་ཅི་ཙམ་འདས་མིན་
ནི། སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲུབ་བུ་རྟོན་པ་དང་། འགོས་ལོ་གཞིན་རྒྱ་དཔལ། ལྷག་
ཆང་ལོ་ཙཱ་བ་སོགས་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་ཡུལ་འདི་རྒྱ་གར་དང་འབྲ་བ་ཡུལ་དང་། མི་རིགས་
གནས་པའི་དུས་ནས་བྱུང་ཞེས་བྱས་ན་ལུང་དང་རིགས་པས་འགལ་བ་མེད་ཅེས་
གདམས་པའི་ལུང་དང་། ད་ལྟའི་གནའ་རྫས་རྟོག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་མཁན་ཚོས་
པོད་ས་ཉིང་བྲི་དང་གཉའ་ལམ། དིང་རི། ཆབ་མདོ་ཁ་རུབ་སོགས་ནས་མི་རུས་

དང་རྟོགས་པ་གནས་པ་ལྟར་མང་པོ་ཞིག་རྟེན་པར་བརྟག་དཔྱད་ཀྱིས་བོད་ཡུལ་
དུ་མི་ལོ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོའི་གོང་ནས་འགྲོ་བ་མེད་ཅིག་ས་བྱང་བ་ར་སྟོང་གནང་པའི་
ཅིག་ས་བ་གཉིས་ཀྱིས་ར་འཕྲོད་ཐུབ་ལ། མི་ཅིག་ས་ཤིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཟེར་བ་ནི་མི་
ཅིག་ས་དེའི་ཅིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲིབ་སྟོན་ལོན་པས། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མགོ་བྱང་ས་
དེད་ན་ཅིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཤུལ་ལམ་རིང་མོ་ངང་གིས་གསལ་འོང་ན། གོང་གི་
ཡུང་ཅིག་ས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱབ་སྟོང་ས་ལས་མཐོང་པའི་བོད་ཅིག་གནས་ཀྱི་གཟེ་འོད་ལ་
བསམ་ཆོ། ཡིད་བཙུག་མིན་དགའ་བདེ་ཡིས་བྱུང་ཅིང་། སེམས་རི་བོའི་གཏོས་
དང་མཉམ་པའི་གདེང་སྟོབས་ཤིག་གིས་བཀྲག་འགྲོ་བ་ཞིག་འདུག་མོད།

འུ་ཆོའི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ལ་ཅིག་གནས་ཀྱི་མཐོ་ཆད་ནས་མཆོམས་ཆོག་ས་ཤིག་
དཔྱེད་གོས་ཆོ། གནའ་བོའི་བོན་གྱི་དུས་སྐབས་དང་བཙན་པོ་སྟོང་བཙན་ནས་ད་
ལྟའི་བར་གྱི་ནང་བརྟན་ཅིག་གནས་ཀྱི་དུས་སྐབས་ཏེ། ལྟ་ཆོས་ཅིག་གནས་ཀྱི་དཔྱེ་
མཆོམས་ཤིག་ལས། འཛིག་རྟེན་ཅིག་གནས་ཀྱི་ཐད་ནས་མི་རྗེ་སྟོང་བཙན་གྱིས་“ཕུར་
རྒྱལ་བོད་ཀྱི་རུས་རྒྱུད་ཆོ་པ་ཁག་རྣམས་གཅིག་ཁྱུར་བྱས་ཏེ་མི་ཅིག་ས་ཀྱི་རྣམ་པ་ལྟན་
པའི་སྲིད་དབང་ཐོག་མར་བཅུགས་པ། རུང་ཟད་ཆ་ཆང་ཞིང་གོ་རིམ་ལྟན་པའི་
སྟོན་ནས་ཆབ་སྲིད་དང་། དམག་དོན། དཔལ་འབྱོར་བཙས་ཀྱི་ཁྲིམས་སྟོན་གཏན་
ལ་ཐབ་པ། མི་ཅིག་ས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་དང་མཐུན་པའི་ཡི་གེ་གསར་གཏོད་གནང་
བཤྩ། མི་ཅིག་ས་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤར་ཡོད་ཅིག་གཞུང་རྒྱུད་འཛིན་དང་གོང་འཕེལ་
དུ་བཏང་བ། ཐང་རྒྱལ་རབས་དང་བལ་པོ། རྒྱ་གར་སོགས་དང་མཇུག་མཐུན་
འབྲེལ་བ་བཅུགས་ཏེ་མི་ཅིག་ས་གཞན་དག་གི་ཅིག་གཞུང་སྟོབ་སྟོང་བྱས་པ་”

(དུང་དཀར་གསུང་འབྲམ་ལས་བྲངས།) བཅས་ནི་འཛིན་ཏེན་པའི་རིག་གནས་འཇུགས་སྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་རེད་དེ།

ཐོན་བན་ལྟར་མཐོང་སྒྲུབས་ཀྱི་ཆད་གཞི་ཞིག་འཛིན་དཀའ་བ་ནི། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་ལོ་རིག་གནས་ཀྱི་སྟོང་ཆ་རེད་ལ། འདི་ལྟ་བུའི་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སྟོང་ཆ་ཞིག་བསྐྱར་ཆེད། རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་སྦྱེད་སྤྱོད་བྱ་དགོས་ན། ད་ལྟའི་ཆར་གྲངས་ལ་ངེས་པའི་བོད་མི་ས་ཡ་དུག་གིས་འབྲམ་རམས་པ་ཐོན་ཡང་སྒྲོགས་ཆོད་མ་རེད་ལ། ད་ལྟའི་རིག་གནས་སྒྲུབ་མང་གི་དུས་རབས་འདིར། རང་རེའི་མི་རིགས་ལ་དགོས་ངེས་ཅན་གྱི་རིག་གནས་ཀྱང་སྒྲུབ་ཆོག་མེད་ཏོག་ལུང་བར་གྱུར་ཡོད་པས། རང་ཆོས་རིག་ཆ་ཆ་ཡོངས་ལ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་བྱེད་རྒྱ་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་ཤུགས་རྒྱ་ཤུགས་གཉིས་ཀས་མི་ཡོང་པ་ཞིག་ཏུ་སྤོང་། རང་ཆོས་རིག་ཆ་ཆ་ཅི་ཅུ་ལ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་བྱེད་མིན་གྱི་གདམ་ང་འདི་ལྟ་བུ་རེད་ལ། གདམ་ང་འདི་ནི་རང་ཆོས་སྒྲིམ་བྱང་གསུམ་གཏད་ནས་ཐག་གིས་གཅོད་དགོས་པས། རང་གི་ལྟ་ཚུལ་ཅུ་ལ་བརྟུན་པ་ལ།

༡༥ ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་ཁེལ་བའི་ལམ་རིམ་དང་པོ།

འཛིན་ཏེན་གྱི་བྱ་བ་ཆེ་ཆུང་གང་ལྟར་ཡང་། ཐམས་ཅད་གོ་རིམ་དང་ཆོས་ཉིད་མི་འབྲ་བ་རེས་ཐག་གིས་གཅོད་པ་བཞིན། སྤྱིར་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་སྦྱེད་སྤྱོད་བྱེད་སྒྲུབ་ཅི་རིགས་ཡོད་ངེས་མོད། རང་ཆོས་ལྟའི་མ་ཀྱང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ལ་མཆོན་ན། རིག་གནས་ཤིག་ནང་འདྲན་བྱེད་པའི་གོམ་པ་དང་པོར་སོང་། གནས་སྒྲུབས་འདིར་རང་ཆོས་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གྱི་རིག་ཆ་

དེའང་རིག་གནས་ནང་འདྲན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་འཁེལ་བའི་སློབ་ཆེན་དང་པོ་
 དེ་ཡིན་དགོས། འགའ་ཞིག་གིས་ད་ཡོད་ཁ་འཐོར་དགྲ་འཐོར་གྱི་འབྲུམ་རམས་
 པ་ཁ་གསལ་གྱི་དང་། སློབ་བྲལ་ཁག་ཅིག་གི་སློབ་ཐེམ་ལ་གོམ་པ་སློབ་ཅམ་གྱི་སློབ་མ་
 འགའ་གསལ་ལ་སློབ་ཏེ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་སློབ་གྱི་གཏམ་རིང་པོ་རེ་སྟེལ་གྱིན་
 འདུག་ནའང་། རས་ནི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྟོང་ཆ་ཆེན་པོ་ཞིག་གུན་གསལ་བྱེད་
 པའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་ཞེས་པ་ནི། ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་དང་ཁ་སྐྱོགས་
 ཡོངས་སུ་གསལ་ཞིང་། བར་གྱི་གཏན་འཇགས་སྒྲིག་གཞི་ཆགས་དམ་པ། ཐ་མའི་
 རྒྱལ་ཁ་དེའང་དཔུང་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་། སློབ་ས་ཆེན་པོ་ཞིག་བརྟུན་ཀྱང་ཆེན་པོ་
 ཞིག་ཡིན་དགོས་པར་འདོད་པས། ཁོ་པོ་ཅག་ནི་ཆོག་གས་སྒྱུ་རྩི་ལ་པོའི་མགུ་ཁེངས་
 པའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པར་མ་མཐོང་ལ། རིག་གནས་ནང་འདྲན་གྱི་གོ་རིམ་
 ལ་བསམ་ན། འདི་ནི་ཚུ་ག་སྟེ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཀྱང་རེད།

སྒྱིར་ད་ལྟའི་པོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གནས་སྟངས་ཐད་ནས་དཀའ་ངལ་དང་ཇ་དྲག་
 གིས་དུས་ཀྱི་མཐའ་མར་གདུགས་ཡོད་པས། ར་ཆོས་ཆབ་སྲིད་དང་། ལྷག་པར་
 དུ་བྱིམས་ལུགས་རིག་པའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་སྒྲེད་སྲིང་བྱེད་དགོས་པ་དང་།
 དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བདེ་འཕྲིན་དང་ཆེན་རིག་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་
 སྒྲེད་སྲིང་བྱེད་དགོས་པ། སྒྱི་ཆོག་གས་ཀྱི་སྒྲུ་ཁམས་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་
 གཏོང་ཆེད་སློབ་གསོའི་སྡེ་ཁག་གི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་སྒྲེད་སྲིང་བྱེད་དགོས་
 པ་སོགས་ཁ་ཆད་དགོས་གདུགས་ལྟ་བུ་མང་ཡང་། མི་རིགས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་ལས་
 དོན་ནི་ལོ་རེ་འགའ་ཞིག་དང་མི་རབས་རེ་འགའི་གནད་དོན་ཅམ་མིན་པར།

མ་འོངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་འཁོར་བསྐྱོད་དང་འབྲེལ་ཡོད་པས། རིག་གནས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེའི་ཆང་གཞིའི་སེམས་ཁམས་ཀྱི་ཆེན་པོ་ཞིག་གྲུབ་མ་བྱུང་ཆེ། ལོ་རྒྱུས་མདུན་བསྐྱོད་ཀྱི་དཔུང་དུ་འགྱུར་ག་ལ་བྱུང་། དེ་བཞིན་མི་རིགས་ཤིག་ལ་རིག་གནས་སེམས་ཁམས་ཤིག་གྲུབ་དགོས་ན། དེའང་མཁས་པ་རེ་འགའ་དང་རིག་གནས་དེའི་ཕྱི་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཙམ་གྱིས་བཟོ་སྒྲུབ་བྱེད་དཀའ་བ་སོགས་རིག་གནས་ཤིག་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་ཅན་དང་མི་རིགས་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ཆགས་རིམ་དང་གྲུབ་ལུགས་ལ་བསམ་ཡང་། ཟླ་མར་ནང་དོན་ཚུར་ལེན་གྱིས་ནང་སྤྲོད་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་དོན་གྱིས་གྲུབ་པར་སོང་། འདིར་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་ཁེལ་བའི་ང་ཆོའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གྱི་རིག་ཆན་དང་པོ་ནི་སྒྲུབ་ལོ་ཙམ་བ་སྐྱོད་སྤྲོད་བྱས་ཏེ། དགོས་ངེས་རིག་གནས་ཁག་གི་ནང་དོན་ཚུར་ལེན་བྱ་རྒྱུ་འདི་རེད་ཅེས་སྒྲུབ་དང་།

རིག་གནས་ནང་འདྲེན་གྱི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་སྐྱོད་སྤྲོད་དང་འབྲེལ་བའི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཕྱིར་མིག་ཅིག་བརྟུས་ནའང་། འདི་ལྟ་བུའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་སྐྱོད་སྤྲོད་བྱེད་པའི་སློབ་གསོ་འདི་ང་ཆོས་གསར་དུ་གདོད་དགོས་པའི་ལམ་ཁ་གསར་པ་ཞིག་མིན་པར། སྤར་གྱི་གཞུང་ལམ་སྤྲོད་པ་ཞིག་བརྒྱར་གསོ་བྱེད་པའི་ལམ་རིམ་ཞིག་རེད། ང་ཆོ་ལ་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གྱི་མ་དཔེ་གསོན་པོ་ཞིག་སྤང་ཆོག་དུ་ཡོད་པ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྤྲོད་ལྡུ་བ་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་གྲུབ་བརྟུན་རིག་གནས་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གྱིས་ནང་འདྲེན་བྱས་པའི་ནང་དོན་ལེའུ་ཆེན་པོ་ཞིག་གདའ་བ་དེ་རེད། སྐབས་དེའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་

གྱི་བྱེད་རྣམས་སམ་བྱུང་འབྲས་ནི། འུ་ཆོས་ནམ་རྒྱུན་སྣ་ཐོ་ཐོ་རུ་གཉན་བཅན་སྐབས་
སུ་བྱུང་བ་ཤུག་དབུ་བརྟེས། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་བཅན་སྐམ་པོ་འི་དུས་སུ་ཐོག་མར་དར་
འགོ་ཚུགས། བྱི་སྤྱི་བཅན་གྱི་སྐུ་རིང་ནས་དར་ཁིང་རྒྱས་པར་གྱུར་ཅས་བརྗོད་
པའི་སློམ་བཤད་འདི་ལས་ཀྱང་རྟོགས་བྱུང་ལ།

དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱབ་སྐྱོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཐོབ་པ་དེ། ད་ལྟའི་བྱེད་ལུགས་འདི་
བཞིན་ཁ་ནས་རིག་གནས་ནང་འདྲེན་དང་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་ཟེར་བ་ཙམ་དང་།
མི་རེ་འགའ་ཕྱི་ཡུལ་དུ་སློབ་སློང་ལ་གཏོང་བྱུང་བ་མིན་པར། དུས་
རབས་བརྒྱུད་པའི་དུས་འགོར་བཅན་པོ་བྱི་སྤྱི་བཅན་གྱིས་ནང་བཤུན་ཆོས་
ལུགས་ལ་སྐབས་དེ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་གཞན་དང་བསྟར་ན་ཆ་འཛོག་གནས་ལུགས་
དང་རྒྱ་མཚན་ལྟར་པར་གཟིགས་ནས་རྒྱལ་ཆོས་སུ་གཏན་ཁེལ་ཁིང་། དེ་ནས་ཁོང་
གིས་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་དང་མཁན་ཆེན་རྣམས་གདན་དྲངས་པ་དང་། ཆོས་དེ་
ཉིད་ཆེད་སློང་བྱེད་མཁན་གྱ་བཟམ་སློབ་མ་བསྐྱས་ཏེ་སློབ་གྲ་ཚུགས་པ། ལྷ་སློབ་
སློབ་གྲ་བཙུགས་པ་དང་ཆེད་ལས་སྐྱ་སྐྱར་ཁང་བཙུགས་པ་བཟམས་ཅད། འོན་པསྐྱས་
ན་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་འདི་ཉིད་ནང་འདྲེན་དང་དར་སྤེལ་གྱི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་
འཛིན་གྱི་ལས་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་ལ། རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གྱི་ལས་དོན་
གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་གིས་དུས་ད་ལྟའང་ང་ཆོས་ངོམ་དུ་རི་བའི་མཛད་
རྗེས་རྒྱབ་སྐྱོད་པའི་འདི་བཞག་པ་རེད།

སྐབས་དེའི་བཅན་པོ་ཁོང་གི་རྒྱལ་ཁབ་སྐུགས་དེད་ན། རྒྱལ་ཁབ་དེའི་མང་གདན་
སྐུ་ཉི་མེ་བརྒྱ་དང་བརྒྱུད་ལ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གྱི་ལས་ནས་སློབ་སློང་སྤྱད་

དེ་ཆེད་ལས་ལོ་རྒྱུ་བ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པ་དེ་རེད་ལ། དེ་ནི་ཁོང་གིས་བྱུང་བ་ལྟར་རིག་གནས་ནང་འདྲན་གྱི་གོམ་པ་དང་པོ་འདྲ་རེད། “ཁོང་གིས་ལོ་རྒྱུ་བ་དེ་དག་ཐོག་མར་འདེམས་སྒྲིག་ཐུག་སྐབས་བཅན་པོ་རང་ཉིད་འོ་མ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་ཕ་མའི་བྱིས་དུ་ཕེབས་ནས་ཆོག་འདྲིན། འོན་པས་མ། ལན་འདེབས། དཔེ་ཞིབ་བཅས་བཞིའི་སྒོ་ནས་བརྟག་དཔྱད་མཛད་དེ་ཕ་མར་སྒྲོང་བ་དང་། བསྐྱེད་འདོད་པ་ཁེངས་ངེས། ཆ་སྒྲིན་ཞན་པའི་ཕ་མ་ཆ་སྒྲིན་བཟང་སར་སྒྲོ་ཆོག་པ། དཔུ་ཁལ་འཇལ་མི་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་གནང་ཞིང་། གསེར་པོ་ཆེན་དང་། ཆ་བའི་སྒྲན་དང་། རྒྱ་གར་དང་། བལ་པོའི་རྒྱལ་པོར་ཕྱག་བྱིས་འོ་སྒྲོད་བཀའ་ཡིག་དང་། ཕྱག་རྟགས་བཅས་བསྐྱར་ནས་བཟང་ས་པ་གནང་ཡོད།” (དུང་དཀར་གསུང་འབུམ་ལས་དངས།) པ་སོགས་བྱ་བ་འདི་ནན་ཏན་དང་འབད་འབུངས་བརྟན་བརྩེང་གིས་བསྐྱབས་པར་བསམ་ན། བཅན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་“མི་རིགས་གཞན་གྱི་རིག་གནས་ཤེས་ལོན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ནམས་ཚུར་ཁྱེངས་ནས་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་སྤར་ཡོད་རིག་གནས་སྤར་ལས་ལྟག་པར་གོང་འཕེལ་གཏོང་དགོས་ན། སྐད་གཉིས་ཀྱི་བདེ་སྒྲོད་རིག་པར་མཁས་ཤིང་བྱང་རྒྱལ་པོའི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞིག་ལ་བརྟན་ན་མ་གཏོགས་འབྲལ་སྐད་ཤེས་ཅམ་གྱི་སྐད་སྒྱུར་སྒྱུར་བཏང་བ་ཞིག་གིས་དཀའ་ཆོགས་ཆེ་ལ་དོན་སྙིང་ལྟན་པའི་ལས་དོན་དེ་འདྲ་སྒྲུབ་ཐབས་མེད།” (དུང་དཀར་གསུང་འབུམ་ལས་དངས།) ཅས་པའི་རིག་གནས་ནང་འདྲན་དང་སྒྲུ་སྒྱུར་བར་གྱི་གསལ་གནད་འདི་གྲོལ་སོང་བར་སྟུམ་ལ།

འདི་ནི་སྒྱུ་ཡོངས་ཀྱི་རིག་གནས་ནང་འདྲན་གྱི་དབུ་ཁྲུང་ལྟ་བུར་ཡང་སོང་།

མཚན་ཉིད་སྒྲུབ་དོའི་ཁོ་འུ་ཇ་བྱ་ཡོད་ཁྱིས་ཆེས་ཀྱིས་“ཤེས་རིག་ཐུང་དར་གྱི་རྒྱལ་

ཁབ་ནམས་ཀྱིས་ཕྱི་རྒྱལ་བའི་ཤེས་རིག་ཚུར་བསུ་དུས། རྒྱང་དོར་གྱི་མཚམས་འགྲིག་
དགོས་པ་སྒྲོས་མ་དགོས། ཡིན་ཡང་ཤེས་རིག་ལ་ཕྱི་དངོས་པོ་དང་ནང་བསམ་པ་
སྟེ་ཕྱོགས་གཉིས་ཡོད་ལ། ཕྱིར་གནས་ཤེས་རིག་བསུ་སྒྲུ་ཡང་ནང་གི་ཤེས་རིག་
དེ་འདྲ་སྒྲུ་པོ་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་རེད། འདི་ལྟར་རང་མི་རིགས་ཀྱི་འདས་
བའི་ལོ་རྒྱུས་ཉམས་སྦྱོང་དང་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་དཔེ་མཆོད་གང་ལ་
སྟོས་ནའང་། རིག་གནས་ནང་འདྲེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་ཞིང་། དེས་གཏན་
ཁེབ་བའི་རིག་གནས་ནང་འདྲེན་གྱི་རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་པའི་རིག་ཆན་དང་
པོ་འཇམ། གོམ་པ་ཐོག་མ་དེ་སྒྲུ་སྒྱུར་གྱི་ལམ་ནས་གང་འདྲེན་བྱའི་རིག་གནས་དེའི་
ནང་དོན་ནམས་ཚུར་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ཉིད་དུ་གཏན་ཁེབ་འདུག་ན། དུས་ད་ལྟའང་ང་ཚོས་
གཞུང་ལམ་འདིའི་སྟེ་ནས་འགོ་གཟུག་པ་ལས། རན་འཚམ་དང་གྲུབ་འབྲས་ཅན་
གྱི་ལམ་ཁ་གཞན་མ་མཐོང་བས། ཁོ་པོས་འདི་ལྟར་སྒྲུས་སོ། །

༡༥ རིག་གནས་ནང་འདྲེན་དང་ཕྱིར་སྟེལ་གྱི་གཞུང་ལམ།

གོ་ལ་རིལ་པོ་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟན་ལས་ཁེར་ཁྱེད་དང་ཆིག་རྒྱང་དུ་གནས་
ཐབས་མེད་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟའི་ཆར་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་རིག་
གནས་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་ཡན་ཚུན་འབྲེལ་བ་དམ་དུ་སྤོང་སྟེ། སའི་གོ་ལ་རྒྱང་
དུ་གཏོང་བཞིན་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་བསམ་ན། རིག་གནས་ཀྱི་ངོས་ཐད་ནས་
རྒྱལ་ཁབ་སུ་ལའང་འབྲེལ་གཏུགས་བྱེད་དགོས་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་
གཞན་གྱི་རིག་གནས་ཀྱང་རང་གི་རིག་གནས་སུ་གྱུར་འདུག་པ་ལྟ་བུར་སྤྱང་ལ། འདི་
ལྟ་བུའི་ཚུར་ལེན་དང་ཕྱིར་སྟེལ་གྱི་འགན་ཅོད་ཁྱོད་ཞུགས་པའི་ཐབས་མཆོག་ནི་སྒྲུ་

སྐྱུར་གྱི་གཞུང་ལམ་བཟན་པོ་ཞིག་བཟོ་སྐྱོན་བྱ་བྱ་ཉིད་དུ་འཁུམས་པས། འཛམ་གླིང་
མི་རིགས་དང་ཀུལ་ཁབ་ཡོངས་ལ་རང་རང་གི་ཡི་གེ་བྱང་འཕེལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་བསྐྱོན་
ནས་སྐྱུར་ལོ་རྒྱུ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་ཚད་གཞི་མི་དམན་པ་རེ་བྱང་དང་འབྱུང་བཞིན་
པ་རེད།

རང་རེའི་བོད་མི་རིགས་ལ་མཆོན་ན་གནའ་བོའི་ཡིག་ཚང་ཁག་དུ་གནམ་གྱི་
ཁྲི་བདུན་གྱི་དུས་སུ་བོད་ཡུལ་འདིར་བོན་གྱི་བསྐྱོན་པ་དང་བྲབ་ཆེ་ཞིང་བོན་ཆོས་
ལ་བདོལ་བོན་དང་འབྲུར་བོན། བསྐྱུར་བོན་གསུམ་བྱང་ཞེས་པ་ལས་བོན་གྱི་གཞུང་
ལུགས་མང་པོ་བསྐྱུར་བར་བྲགས་ལ། ཀུལ་པོ་གཉའ་ཁྲིའི་སྐབས་སུ་ཞང་ཞུང་དང་
བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བར་སྐྱུར་གྱི་སྒོ་ལ་ཐོག་མར་དར་བ་ཡིན་གསུངས་པ་སྟེ། རྣམ་
འབྲེད་འཕུལ་ཞེ་ལས། རྗེ་གཉའ་ཁྲི་བཅན་པོ་མན་ཆད་ནས། །གནམ་རི་སྤྲོང་བཅན་
ཡན་ཆད་དུ། །ཆབ་སྟོད་འདོན་པའི་ཀུལ་པོ་རེ། །ཐར་ལམ་འབྲེན་པའི་སྐྱུ་གཤེན་
རེ། །སྐད་ཡིག་བསྐྱུར་བའི་ལོ་རྒྱུ་རེ། །བྱ་ཐབས་གསུང་རབ་རེ་རེ་བཞག །ཅེས་
ལོ་རྒྱུ་ཆོས་སྤྲོད་ལྟག་གི་སྤྲོད་ལ་ནས་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་ལོ་རྒྱུའི་བྱ་བཞག་
གི་དབུ་བསྐྱངས་པ་བསྐྱོན་པ་དང་། དེ་ནས་བོད་ཀྱི་ཀུལ་རབས་སོ་གཉིས་པ་ཆོས་
ཀུལ་སྤྲོང་བཅན་སྐམ་པོས་བོད་ཡིག་གསར་བཟོ་དང་དམ་པའི་ཆོས་ལུགས་བོད་ལ་
བསྐྱུར་བའི་ལས་འགོ་ཐོག་མར་བཙུགས་གིང་བྱིས་འབྱུང་གི་ལོ་རྒྱུའི་གཞུང་ལུགས་
ཆགས་པར་མང་གདན་བཞིང་། ཁྲི་སྤྲོད་ཞེ་འུ་བཅན་གྱི་སྐབས་སུ། བསམ་ཡས་
མི་འབྱུར་ཕྱོད་གྱིས་བྱུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པ་དང་སྐྱུར་གླིང་བཙུགས་
ཏེ་རིག་པའི་གནས་མང་པོ་བོད་ལ་བསྐྱུར་འགོ་བཙུམས་ནས་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་

པ་ཅན་བར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་ལྷག་གི་རིང་ལ་བོད་མི་རང་གི་ལོ་རྒྱུ་བ་ས་བྱུང་ནི་བྱུང་བ་
སོང་ལ།

སྐབས་དེར་སྤྱི་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་ལྷག་ལྷག་ས་དང་
རྒྱལ་པོས་བཀའ་བཅད་ཀྱི་ས་མཚོན་པའི་ལོ་རྒྱུ་པའི་བྲིམས་ལུགས་སོགས་སྤྱི་ལོ་
གནས་དར་བའི་ཅེ་མོར་སོན་ཡང་། བོད་སྐད་ལྟར་འཛོམས་པའི་སྐབས་སུ་ལོ་རྒྱུ་བ་
རིན་ཆེན་བཟང་པོ་སོགས་སྐྱེས་ཆེན་དུ་མའི་བཀའ་བྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྤར་སློབ་བཟང་
པོ་མ་ཉམས་རྒྱུད་འཛིན་བྱས་པ་ལས། དུས་རབས་བརྒྱ་གཉིས་པའི་མཇུག་ཙམ་ལ་
ས་སྤྱི་པའི་ཆེན་དང་དེའི་རྒྱུ་ལྷག་སྤྱི་ལོ་པའི་དོན་སོགས་སྐྱེས་བྱ་རེ་འགའ་ལས་
མ་བྱུང་བ་དང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་དུས་དྲུག་ལྟར་མཐས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་
འཕེལ་མཆོག་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་པའི་བཞི་ཤད་ལྟར་བྱུང་བ་ཏེ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་པའི་རྒྱུ་
ཆད་སོང་པའི་སྤྱི་གར་རིང་མོ་འདི་དང་།

‘‘དེ་ཕྱིས་ནས་ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་
བད་སྐད་དང་ཡང་རིང་དུ་གྲེས་ནས་མི་ལོ་གང་འཆོམ་ཕྱིན་རིང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་པའི་
ཆོག་འདི་འི་ཆབ་དུ་ཆོག་གཞན་ཞིག་སྤྱད་འདུག་པ་ནི་ཡིག་སྤྱི་ལོ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་
འདི་ཡིན། ཆོག་འདི་ཕོད་སྤྱི་དང་དོན་དེ་འབྲེལ་གྱི་ལས་མང་པོར་ཞུགས་ཟིན་
འདུག་བཞིན་གྱི་བརྒྱུད་རིམ་དང་གྲུབ་དོན་ལ་བསམས་ན། ཆོག་འདི་གཉིས་ལ་བྱུང་
པར་ཡོད་པ་ནང་བཞིན། ཆོག་འདི་གཉིས་ཀྱི་བབ་དང་རྒྱུ་ལྷག་གང་ཞིག་
བསྐྱུར་བའི་སྐབས་བཅས་དང་ཚོམ་ཡིག་ཐར་ཐོར་དག་གི་བསྐྱུར་སྤངས་དང་ཆོག་སྤྱི་
གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་རབ་འབྱེད་རིམ་པ་གཉིས་ཞིག་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་མངོན་

སུམ་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་སྒྲུབ་པ་འདི་སྒྲུབ་ལགས་སྒྲུབ་ས། ལོ་རྒྱུ་བ་ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་མཁས་
དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཞབས་གཤེགས་པ་དང་མཉམ་དུ་བཅད་སྤྱོད་ལྷ་མཆོམས་
ཆད་པ་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་ཚུལ་འདི་ཅམ་གྱིས་ནི། དེ་ཡན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོའི་མཇུག་རྗེས་
དང་ཕྱིས་སུ་ཡིག་སྒྲུབ་པར་གྲགས་པ་ནམས་ཀྱི་བྱས་རྗེས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་
བྱུང་ཡོད་པ་རྟོགས་བྱུང་།” (སྒྲོ་ར་སྒྲུབ་པ་ལས་བྱུངས།) པ་བཅས་ལ་བརྟུན་ཆོ། ང་ཆོས་
གསལ་པོར་རྟོགས་བྱུབ་པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་བ་ལགས་སོང་ཆོ། རིག་གནས་
ནང་འདྲེན་དང་ཕྱིར་སྤེལ་གྱི་ལས་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་འང་ཡལ་འགོ་བ་འདི་ལགས་ན།
ང་ཆོས་ཀྱང་རང་མི་རིགས་ལ་སྤར་སྤོལ་གྱི་སྒྲུབ་གཞི་བརྟན་པོ་ཡོད་ཅིང་། རིག་གནས་
ནང་འདྲེན་གྱི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའི་གཞུང་ལམ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་བ་ལགས་སོང་ཆོ།
སྒྲུབ་ལགས་རྒྱང་འཕོད་བྱེད་དགོས་ལ། ང་ཆོས་བོད་ཀྱི་ལོ་པའ་ནམས་ཀྱིས་ཉམས་པ་
སོར་རྒྱུད་དང་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱིས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ལགས་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་
པ་ཞིག་བསྐྱུན་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་འབྲས་སྒྲོའི་ཆོང་དང་ཡུན་སུམ་ཆོགས་པར་བཏང་སྟེ་
འཛིན་སྤྱོད་སྤེལ་གསུམ་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ང་ཆོའི་སྤར་གྱི་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་བ་ལགས་
རྒྱ་ཆུན་རིང་པོ་དེ་ཆད་ནས་ཡིག་སྒྲུབ་ལ་སྤྱོད་པ་ཞི་རིག་གནས་ནང་འདྲེན་གྱི་གཞུང་
ལུགས་ཞིག་རལ་དུ་སོང་བའི་གོ་རིམ་རེད་ལ།

འདི་ནི་རིག་གནས་ཀྱི་གོང་ཆག་ཆེན་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པས། ང་ཆོས་གནའ་
མའི་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་བ་ལགས་སྤེལ་སྤོལ་ལ་སྤོབ་སྤོབ་དང་ངོས་འཛིན་ཡང་དག་
བྱས་ཏེ། ལོ་རྒྱུ་བ་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱུད་འཛིན་དར་སྤེལ་
བྱེད་རྒྱ་ནི་ལོ་རྒྱུ་བ་འདིའི་བྱེད་པས་པར་སྐྱེས་པའི་ཆོ་སྤྱོད་ཅིག་གི་འགན་འཁུར་རེད་

ལ། དུས་རབས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལངས་སྐྱོགས་དང་། རིག་གནས་
ནང་འདྲེན་གྱི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པའི་མཚོར་པའི་ལན་བཟང་ཡང་ངོ་ཞེས་
སྒྲུབ། །

༡༥ བོད་སྐད་ཡིག་གི་ནང་ཚོམ་དང་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གྱི་དགོས་མཁོ།

སྤྱིར་སྐད་ཡིག་གིས་རིག་གནས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་རིག་གནས་ཀྱིས་སྐད་
ཡིག་དེ་བར་མ་ཆད་པར་ལུན་སུམ་ཚོགས་པར་གཏོང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བ་ལོ་ལོ་
ཚུན་དུས་མེད་པའི་རིག་གནས་དང་སྐད་ཡིག་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་རེད་ལ། དེ་བཞིན་
མི་རིགས་ཁག་ལ་མཚོན་ནའང་སྐད་ཡིག་གི་རིན་ཐང་ཆད་གཞི་མི་འདྲ་བའི་རིགས་
ཡོད་ནའང་། མི་རིགས་ཤིག་གི་རིག་གནས་ཀྱི་ལྷན་ཆད་ནི་མི་རེ་འགའི་མྱད་པའི་
རྒྱ་བྱོན་གྱིས་གཞལ་བ་མིན་པར། གཙོ་བོ་མི་རིགས་སྐད་ཡིག་བར་མཛོད་ཀྱི་ནོར་
ཉམས་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཐག་གིས་ཆོད་པ་ལྟ་བུར་སོང་། སྐད་ཡིག་གི་དཀོར་མཛོད་ནི་
མི་རིགས་ཤིག་མདུན་ནས་མདུན་དུ་བསྐྱོད་པའི་རྒྱགས་སྤྱེ་དང་ཆོ་སྤྱོད་གི་རིན་ཐང་
མངོན་སྲུང་དུ་བསྟན་ཆོག་ལ། སྐད་ཡིག་གི་ནང་ཚོམ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོ་སྤྱོད་གི་
སྒྲུ་ཁམས་གཉིས་ལ་མཚུངས་ཏེ་གསལ་འཕེན་ཇེས། རང་ཉིད་དང་ག་འདྲེས་ཁྲག་འདྲེས་
སུ་གྱུར་པའི་ཆེན་པོ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་ནང་ཚོམ་ཐད་ལ་སྤྱི་བསྡུ་མས་ཤིག་བྱས་ན།
ས་ཐོག་འདིར་དར་བྱུང་འགྲོ་བཞིན་པའི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་བོད་སྐད་ཡིག་གི་ནང་
ཚོམ་གཉིས་ཀ་སྤྱི་ནང་གང་ལ་དཔེ་བླང་ཡང་། ང་ཚོ་ནི་ཡི་དྲགས་ལྟ་བུ་རེད། ང་
ཚོ་འཛིན་རྟེན་གསར་པ་དང་། རིག་གནས་གསར་པ། དུས་རབས་གསར་པའི་
པང་ནས་ཡི་དྲགས་ལྟ་བུར་སོང་། གཞན་གྱིས་བོད་མི་རིགས་ནི་རྗེས་ལུས་དང་མྱ་

མེད་ལྷན་ཅན་ བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྒྲུངས་ཀྱང་གོ་མི་ཆོད་པ་སོགས་སྒྲུང་འདེབས་
 ཆོག་ཆོག་དུ་གྱུར་པ་རེད་ལ། རང་མིའི་བྲིད་དུ་འདེབས་མ་སྒྲིལ་བཞིན་འཁོར་སྒྲུང་
 ཡོད་པ་ནི་དཔེར་ན། པཌ་ཆེན་སྐུ་སྤྱང་བཙུ་པ་མཆོག་གིས་“བདེ་ཆེན་རྫོང་དུ་ཁུས་
 མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ལ། ང་ཆོ་གནས་དེ་ག་ནས་ཆོགས་འདུ་འཆོགས་དུས་དེའི་ནང་
 གི་ཁུས་གཅིག་གི་ཁུས་ལྟའི་རྩུུ་ཅིས་བོད་ཡིག་གེས་པ་རེད། ཁོས་རང་གི་འོག་
 གི་སློབ་བྲུ་དག་ལ་བོད་ཡིག་གི་སློབ་བྲིད་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་རེད། འོན་ཀྱང་སློབ་
 མ་དེ་དག་གི་ཕ་མ་མི་ལྷུང་བཞིག་ཡོད་ནས་ཁོ་ལ་བྲིད་ཀྱིས་ང་རང་ཆོའི་བྲིས་པའི་
 མདུན་ལ་མ་མེད་པར་བཏང་སོང་ཞེས་དང་། བོད་ཡིག་བྲིད་ན་གོ་ཆོད་ཀྱི་མ་རེད།
 རྒྱ་ཡིག་མི་བྲིད་པར་བོད་ཡིག་བྲིད་ན་དུས་ཆོད་ཆང་མ་འཕྲོ་བརྒྱག་བཏང་བ་རེད།
 ཅེས་བསམ་འཆར་བཤད།” (བཀའ་སློབ་ལས་བྱངས།) ཅེས་གསུངས་པ་སྟོབས་དང་།

མོད་སྐད་ཡིག་གི་འཕྲོར་སྤྱུག་ལག་དྲུ་ཐངས་པའི་མོད་མི་བསམ་ཤེས་དག་གི་
 ཁྱོད་དྲུང་“ནམ་རྒྱུན་པའི་མི་ལམ་དུ་འཁོར་བ་དང་། པའི་ཁ་ནང་ལ་རྒྱ་འཁོར་བ་
 བྱི་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་ནང་ཡོད་པའི་ཟ་རྒྱ་འཁྱུང་རྒྱ་མོད་པོ་དེ་རེད། མི་
 རིགས་གཞན་གྱི་བྱིས་པ་ཚོ་རང་རང་གི་སྐད་དང་མ་སྐད་ཀྱི་ནང་དུ་ཁ་སྤྱོད་ཅིང་
 རྒྱལ་ཤོ་པའི་ནམ་པ་དེ་རེད། སྤྱིར་འཁོར་ནས་རང་གི་སྐད་ཡིག་ལ་ཉུས་ལུ་གེ་
 ཞིག་འཁོར་འདུག་ལ། དུས་ཚིགས་སིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་མོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་
 དཔྱིད་ནག་གི་དུས་སྐབས་ལ་ཐོན་འདུག སྐད་ཡིག་འདི་ཕྱོད་མཁན་དག་གི་ཉོག་གས་
 སློམ་གྱི་ཕྱོགས་དེ་ཉིན་མཚན་མེད་པར་མཐོང་གི་འདུག” (མོད་ཀྱི་དུས་བབ་ ༡༩༩ པ་
 ལས་དངས།) ཅེས་མོད་སྐད་ཡིག་གི་ལས་དབང་ལ་མཚོན་བསམ་བྱས་པའི་བཟོད་མེད་

ན་ཟུག་མྱེ་རུ་ཐོན་པ་གང་མང་ཡོད་པས། ང་ཚོས་རང་གི་བགྲུས་སྒྲིམ་གྱི་སྒྲུག་བསྐྱེལ་
འདི་སེལ་མ་ཐུབ་ཆོ། ནམ་ཞིག་མི་རིགས་འདི་ལ་མུ་གེ་བྱུང་ནས་གྲེ་བ་སྐྱམ་སྟེ། ཆོ་
སྒྲོག་གི་ང་རྒྱུ་ལྷག་མ་འདི་འང་འགག་ཉེན་ཆེ་ལ།

དེ་ཡང་ང་ཚོའི་སྐད་ཡིག་གི་གཞི་ཅིའི་རང་བཞིན་སྟེང་ནས་མ་འཁྲུངས་པ་
དང་སྐད་ཡིག་གི་སྒྱུར་བའི་མི་འདང་བ་སོགས་སྐད་ཡིག་རང་སྟེང་གི་སྒྱུན་དུ་བགྲང་
ན་མི་འགྲིག་པ་ནི། “བོད་ཡིག་ནི་དངོས་གནས་ཐེད་སྟོང་མེད་པ་རེད་དམ་ཞེ་ན།
དེ་མིན་ལ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་རྒྱ་ནག་རིང་གི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་འགྱུར་བྱོང་དུ་བོད་རིགས་
ཐུན་མོང་གིས་སྟོང་པའི་ཡི་གེར་གྱུར་པ་དང་བོད་ཡིག་གསར་བཏོད་བྱས་ནས་མི་
ལོ་སྟོང་བྲག་དུ་མའི་རིང་རིམ་པས་མ་ལག་རྗེ་ཆང་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
སྐྱེ་སྒྱུར་གྱི་ཡི་གེ་ལ་འགྱུར་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲུན་ལ། གཏིང་ཟབ་ཅིང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་
ལ་ཆད་མཐོ་བའི་བདེ་སྟོང་གཞུང་ལུགས་སོགས་ཡོད་པ་དང་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་
པར། དེས་ཆ་ཆང་ཡང་དག་པའི་ཐོག་ནས་བཞོད་བྱ་སྟོན་ཐུབ་པའི་རྒྱས་པ་ཁྲུན་ཞིང་།
དེ་ཡང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྐད་ཡིག་ལས་སྟོན་ཐོན་ཅན་གྱི་གས་སུ་ཚུད་ཡོད།” (བདག་གི་རེ་
སྟོན་ལས་བྲངས།) ཅེས་བརྟན་པ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཡིན་པས། སྟོན་ཆེན་པོ་འདིའི་
ཕུགས་ང་ཚོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐད་ཡིག་ཐེད་སྟོང་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་དང་། སྐད་ཡིག་གི་
བཟོ་སྐྱུན་ལས་རིགས་བརྒྱུད་འཛིན་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་དང་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་མ་ཐུབ་
པས་ལན་པར་སོང་། “དེ་ནི་ང་ཚོས་འཚོ་བའི་ཉམས་མྱོང་གིས། ང་ཚོའི་མི་རིགས་
འདིའི་གཤིས་ཀ་དང་རྒྱ་དག་མི་རིགས་ས་ཁུལ་གྱི་རིག་གནས་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་
རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་ཆད། བཅོས་བསྐྱར་སྒོ་འབྱེད། ལྷག་པར་དུ་ཁྲོམ་རའི་དཔལ་འབྱོར་

གྱི་འགན་ཚུད་ཆེན་པོའི་གནས་བབ་འོག་དཀའ་བ་མང་ཞིང་ཆོར་བ་སྐྱེན་པའི་བོད་སྐད་ཡིག་གི་བྱ་བ་འདི་མི་འགའ་ཤས་ཀྱི་ཁོག་དཔུང་དང་ལྷག་བསམ། འཛིན་ཉམས་མྱོང་། མིང་འཛིན་གྱི་བྱ་བ་བས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱུང་བའི་དུས་མ་ཡིན་པ་”(དགག་སྐྱབ་སྤྱི་བས་ལས་བྱངས།) ཞེས་པར་བྱས་ཏེ།

ང་ཆོ་རང་གི་རིག་པ་དང་ཞེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐད་ཡིག་གི་དཔལ་འབྱོར་བཟོ་སྐྱན་གྱི་ལམ་ཆེན་དུ་འབྱུང་དགོས་ཀྱི་ཉག་གཅིག་རེད་ལ། སྐད་ཡིག་གི་དཔལ་འབྱོར་བཟོ་སྐྱན་གྱི་ཉེ་ལམ་མཐའ་ཁེ་ཕན་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ལམ་ཁ་ནི་སྐྱ་སྐྱར་ལོ་རྒྱུ་གཞུང་ལམ་དེ་ལགས་ན། མཆོམས་འདི་ནས་ང་ཆོས་བོད་སྐད་ཡིག་གི་ནང་ཚོམ་དང་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གྱི་དགོས་མཁོ་དེ་འང་གསལ་བོར་རྟོགས་བྱུང་པ་མ་ཡིན་ནམ། བོད་སྐད་ཡིག་པེད་སྤྱི་ཡོད་མེད་དང་བོད་སྐད་ཡིག་གིས་གོ་ཆོད་མི་ཆོད་ཀྱི་སྐད་ཆ་དང་བསམ་འཆར་ཆང་མ་སྐད་ཡིག་གི་ནང་ཚོམ་གྱིས་མ་འདང་པའི་གནད་དོན་གྱི་སྤྱི་བས་ལས་འབྱུང་དུ་མོང་བར་བརྟེན། ང་ཆོས་སྐྱ་སྐྱར་ལོ་རྒྱུ་ལམ་ནས་སྐད་ཡིག་གི་ནང་ཚོམ་ནང་འདྲེན་གྱིས་“བོད་ཡིག་ཁྱིད་ན་མདུན་ལམ་མེད་ཟེར་བ་དེ་མདུན་ལམ་ཡོད་པར་བསྐྱར་དགོས་པ་དང་། བོད་ཡིག་བསྐྱབ་ན་ཟེར་མེད་ཟེར་བ་དེ་ཟེར་མེད་པར་བསྐྱར་དགོས་” (པཎ་ཆེན་སྐྱ་ལྷེང་བརྒྱུ་པ་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་ལས་བྱངས།) པས། ལམ་འདི་ནས་ཀྱང་ལྷ་བྱས་ན་འང་རིག་གནས་དང་སྐད་ཡིག་གང་གི་ངོས་མད་ནས་ཏ་ཅང་ཉན་འཕྲང་གི་དུས་སྐབས་འདིར། ང་ཆོས་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གྱི་རིག་ཆོན་ཐོག་མ་དེ་སྐྱ་སྐྱར་ལོ་རྒྱུ་བ་སྐྱེད་སྤྱིང་བྱེད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ནར་ངེས་ཞེས་སྒྲུའོ། །

གཉིས་པ། རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ།

དམིགས་ཡུལ་ནི་རྒྱལ་ཁ་ཞིག་གི་ཚད་གཞི་དང་རྟེན་འབྲེལ་དུ་སོང་། བྱ་བ་
ཆེ་ཆུང་ཀླན་ལ་དམིགས་ཡུལ་ཚད་དང་ཚུན་པ་རེ་ཡོད་ཀྱི་གལ་ཆེན་རེད་ལ། ལྷག་
པར་དུ་སྐབས་འདིའི་སློང་གཞི་སྟེ། རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་ལྟ་བུའི་མི་རིགས་
དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱ་བ་ལམ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལས་དོན་ནམ། རིག་གནས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཆེན་
པོ་འདི་ལ་དམིགས་ཡུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་དགོས་པ་དེ་བས་ཀྱང་གལ། ཁོ་པོས་འདིར་
ད་ལྟའི་རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་གྱི་རིག་ཚན་ཐོག་མ་སྐྱ་སྐྱར་ལོ་རྒྱུ་བ་སྦྱང་སྤྱང་བྱེད་
རྒྱར་གཏན་ཁེལ་ཏེ། དེའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཐད་ནས་བརྗོད་ན། སྤྱིར་འཛམ་གླིང་
སྤྱིར་ལོ་རྒྱུས་དཔུང་གཞི་ལྟར་ན་གནའ་རབས་ཀྱི་སྤྱིར་ཡིག་ཐོག་མ་ནི་སྤྱི་ལོའི་ལྔ་པ་
ཀྱི་དུས་རབས་གསུམ་པར་ལོ་བཅུ་པའི་གི་སྤྱི་ལོའི་སྐད་ཡིག་ནས་གི་ལོའི་སྐད་དུ་བསྐྱར་
བའི་<<དམ་པའི་གསུང་རབས་རྟེང་མ>>ཞེས་པ་དེ་ཡིན་པར་གྲགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
ཀྱི་དབུ་ཁྲུང་འདིས། ལོ་རྒྱུ་བའི་བྱ་བ་འདི་གནའ་པོའི་དུས་ནས་ཡི་གེའི་སྤྱི་ལོ་དར་
བ་དང་དུས་གཅིག་དུ་འགྲོགས་ནས་བྱུང་བ་གསལ་བོར་བ་ལྟན་ལ། དེ་འདྲ་རྒྱ་མེད་
རྒྱུ་མེད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ཞིག་མིན་པར། གཙོ་བོ་བྱ་བ་འདི་ལ་དམིགས་ཡུལ་ཙུ་ཆེན་
འགངས་ཆེན་ཞིག་བདོག་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་རེད་ལ། ལས་འདིར་འདུག་མཁན་གྱི་མི་
བུ་དག་ལ་འཛམ་གླིང་དུ་ལྟ་བའི་མིག་དང་མཚུངས་པར་འཛིག་རྟེན་མིག་ཅེས་བསྐྱགས་
བརྗོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་རབ་དུ་འཐོར་འདུག་པའང་། ཁོང་ནམ་པའི་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་པོ་དེའི་
ཚད་གཞིས་ཐག་བཅད་པ་ཞིག་རེད།

དེས་ན་འདིར་ཁོ་པོས་བརྗོད་དུ་བློག་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཡང་མི་རིགས་གཞན་

གྱི་ལེགས་ཆ་ནམས་རང་གི་བཅུད་དུ་ཚུར་ལེན་བྱེད་ཀྱི་དང་རང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་
 དགེ་མཚན་ཕྱིར་སྤེལ་གྱིས་མི་རིགས་རིག་གནས་ཁོར་ཡུག་འབྱས་ཆང་དུ་གཏོང་
 བའི་སྒྲ་སྒྱུར་ལོ་ཙཱའི་གཤིས་ལུགས་ཀྱི་ཆད་ཐིག་འདི་ལས་མ་འདས་མོད། རིག་གནས་
 ནང་འདྲེན་དང་ཕྱིར་སྤེལ་གཉིས་ལས་ཁོ་པོའི་དམིགས་གཏད་གཙོ་བོ་ནང་འདྲེན་གྱི་
 བགྱི་བ་འདི་ཡིན། དེར་བྱ་ཆོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་སྐབས་ཐོག་ཡིག་སྒྱུར་བ་འགའ་ཤས་
 ཀྱིས་ཕྱིར་སྤེལ་གྱི་ཐད་ལ་ཤུགས་སྒྲོན་ཀྱག་བཞིན་པའི་ནམ་འགྲུར་ཞིག་མཐོང་ཀྱི་
 འདུག་ཀྱང་། དེ་དག་གིས་ཆོས་སྤྱོད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་གཅིག་གཉིས་ེ་ཡུ་ཚུགས་ཀྱིས་
 བསྐྱར་ཁུལ་བྱེད་པ་ལས། པོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཚོ་བ་དང་གོམས་སྤྱོད་
 གང་ཞིག་དབྱེན་ཡིག་ཏུ་བསྐྱར་ནས་ཕྱིར་སྤེལ་བྱེད་པ་ཞིག་མེད་ཆོད་འདུག་ན། ད་
 ལྟོའི་ཕྱིར་སྤེལ་གྱི་ནམ་པ་རྒྱུད་རྒྱུད་དེ་འང་ཆོས་ཆོང་གཉིར་སྤངས་སྟེ་མཐོང་པས།
 མི་རིགས་དང་རིག་གནས་ལ་ཕན་ཐོགས་པ་དང་གཙོ་བོའི་ལས་སུ་མ་མཐོང་ལ།
 དམིགས་ལུལ་འདི་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཐད་ནས་བསམ་ནའང་། ནང་འདྲེན་སྒྲོན་དང་
 ཕྱིར་སྤེལ་གྱིས་ལས་ཀར་མོང་། ང་ཆོས་དངོས་པོའི་གཤིས་སྤྱོད་ལུགས་ཐོག་
 མ་བྱས་པར་འགྲོ་དགོས་པ་བརྗོད་མི་དགོས་ལ།

དེ་ཡང་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་“ཀྱག་ར་གྱི་པཎ་བྱ་བའི་
 ཟླ་དང་འདྲ་བ་དེ་ཆོས་མདོ་སྤྱོད་རིག་གནས་དང་བཅས་པ་འདི་ཙམ་མཛད་ན་ཡང་
 རང་ེ་པོད་པ་ཆོ་ལ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་ཆོ་དང་། ལོ་ཙཱ་བ་འཛིན་ཉེན་མིག་འབྱེད་དེ་ཆོ་
 བྱང་མེད་ན་མདོ་སྤྱོད་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་འདི་ཆོ་རང་ེས་གདན་
 བྱ་བཞི་ཞིག་གི་སྤང་ལ་བསྐྱད་ནས་སྒྲོད་ཤིག་གེར་མཛལ་རྒྱུའི་སྐལ་བ་གནས་རྟེན།”

ཅེས་སྐར་གྱི་ལོ་རྒྱུ་པ་དག་གིས་ནང་པའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ཐོག་མ་ནས་བོད་རྒྱལ་དུ་
 མ་བརྒྱུར་བར་ལེགས་སྐར་རྒྱུར་རང་ལ་བཞག་སྟེ་ལེགས་སྐར་རྒྱུར་གྱི་ཐོག་ནས་སློབ་
 གཉེར་བྱ་དགོས་ཆེ། བོད་མིའི་ཁྱོད་དུ་ནང་ཆོས་སློབ་གཉེར་དང་གོ་རྟོགས་ལུགས་
 ཆེན་འདི་འདྲ་ཡོང་ཐབས་མེད་ཅིང་། ལོ་རྒྱུ་པ་རྣམ་པས་དཀའ་གནད་དེ་ལ་གཟེགས་
 ཉེ་རང་རྒྱལ་དུ་ཕབ་བརྒྱུར་གནང་པའི་པག་འདྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མི་སྤྱི་མིར་མཐོ་
 དམན་ཆང་མས་སློབ་གཉེར་དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་བྱུང་བ་དང་། ད་ལྟའི་ཆར་
 བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་རིག་ཅིག་དུ་འགྱུར་བཞིན་པ་འདི། ཐོག་མར་
 བོད་རང་རྒྱལ་དུ་སྤྱི་སྤྱུར་གནང་པའི་དྲིན་ཡིན་པ་གསལ་བོར་བཞག་འདུག་པ་ལྟར།
 ཁོ་བོས་འདིར་རིག་གནས་ནང་འདྲན་གཙོ་བོ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་བོད་རང་རྒྱལ་དུ་
 སྤྱི་སྤྱུར་བྱེད་དགོས་པའང་གཙོ་བོར་འཛོག་དགོས་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ཞི་དེ་
 དང་། ཡང་གཅིག་བཤད་ན་ནི་མ་དེ་ནས་བོད་རྒྱལ་ཡིག་གི་ཐོག་ནའང་མི་རབས་
 གྱི་མ་ཆོར་ཟ་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་སྟངས་ལ་རེད།

མཐར་གཏུགས་ན་འུ་ཆོའི་རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཆོན་
 རིག་དང་དཔལ་འཕྱོར། ཆས་གོས་ཀྱི་དཔེ་གསར་ལྟ་བུ་འཆོ་བའི་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་མཐུན་
 རྒྱུན་ཅམ་དུ་ལྟ་མི་རུང་བར། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ནང་སྤྱིང་དང་མི་བྱ་རེ་རེ་བཞིན་གསར་
 དུ་ཡར་འགྲུང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱལ་ཆོགས་ལྟ་བུའི་མཆན་ཉིད་རིག་པའི་ཐུ་གྲུ་གསར་པ་སྦྱེད་
 བྱེད་དུ་འཛིན་དགོས་ལ། “རྒྱབ་སྤྱིང་པ་དག་གིས་ཆབ་སྲིད་མཆན་ཉིད་རིག་པ་དང་།
 བྲིམས་ལུགས་མཆན་ཉིད་རིག་པ། དཔལ་འཕྱོར་མཆན་ཉིད་རིག་པ། མི་ཆོས་
 མཆན་ཉིད་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་སློབ་བརྟོད་བཞིན་པ་དེའི་དོན་དང་། མང་

གཙོ་དང་རང་དབང་གི་བསམ་སྒྲོལ་ལའང་དེ་བཞིན་མཆོན་ཉིད་རིག་པའི་རྒྱལ་དབྱང་
 དེས་ཅན་རེ་མཁོ་བར་བཤད་པའང་དེའི་དོན་ནོ། །” ཞེས་པ་དང་། གལ་སྲིད་
 འབྱུང་འགྱུར་འུ་ཆང་ལ་“མཆོན་ཉིད་རིག་པའི་སྒྲིག་གི་དབང་པོས་མ་བཟུང་བའི་
 མང་གཙོ་དང་རང་དབང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་གནས་སྐབས་ཙམ་ལ་ཡོད་དུ་རྒྱག་ཀྱང་།
 མི་ཚོ་འདི་གཞན་ལྟ་རྒྱུ་ལ་དང་མི་ཚོའི་རྒྱུ་ལ་ཐད་ནས་དཔྱད་པའི་ཐུང་དུ་འབྱུངས་
 པ་ལྟར་ཅི་ཤེད་གཏད་སོ་བྲལ་བའི་ངང་ལ་རྒྱུང་ནས་འབྲས་བུ་མི་བསྐྱེད་སྤྱོད་པོས་ས་
 རྟེན་ཁེབས་པར་གྱུར་པ་ལྟ་བུས་མཆོན།” (རིག་གནས་དང་མི་གཤིས་ལས་བྱངས།) སྐབས་
 འདིའི་ང་ཚོའི་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འདྲིན་གྱི་འགན་འབྲིའམ་དཔྱད་པའི་ལུ་ལ་ནི་ཡགོང་
 ས་དུ་ལའི་སྒྲ་མ་མཆོག་གིས་དུས་གསུམ་གསལ་གཟེགས་ཀྱིས་བོད་མི་རེ་རེར་ལམ་
 སྟོན་བཀའ་བྲིན་བསྐྱུལ་དང་སྒྲོལ་བཞིན་པ་ལྟར། སྒོལ་རྒྱན་དང་དེང་རབས་སྒོལ་
 མཆོམས་ནས་འདབ་གཤོག་བྱུང་ལྟན་གྱི་མཆོན་ཉིད་རིག་པའི་མང་གཏན་བཞན་པོ་
 ཞིག་འདིང་རྒྱ་ཁོ་ན་ལས་མ་འདས་སོ། །

གསུམ་པ། རིགས་གཅིག་ཀྱང་འདྲིན་གྱི་ཐབས་བྱས་བཟོད་པ།

བྱ་བ་ཐབས་ཅད་ལེགས་འགྲུབ་འབྱུང་མིན་ནི་བྱ་བ་དེ་རྒྱུ་བ་ཐབས་ལ་རག་ལས་
 པས། རྒྱལ་ཁ་ཞིག་ལེན་འདོད་ན། ཡོང་སྒོ་ཞིག་འཆོལ་འདོད་ན་ཐབས་བྱས་བཟང་
 པོ་ཞིག་ལ་མ་བཟུན་ཐབས་མེད་རེད་ལ། ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་འདིའི་འདས་པའི་མི་
 ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་རྒྱུར་དང་ནང་འདྲེན་གྱི་གོ་རིམ་ལ་ཕྱིར་མིག་ཅིག་སྒྲོམ་ནའང་།
 མི་རེ་འགའ་ཞིག་གིས་རང་ངོས་ནས་དཔེ་དེབ་རེ་འགའ་མཐོང་བསྐྱུར་བྱེད་པ་ལས།
 འདིའི་ཐད་ཐབས་བྱས་དང་དཔྱད་པའི་ལུ་ལ་གཏོང་རིང་པོ་དང་རྒྱ་ཆེན་པོའི་འཆར་གཞི་

མ་བཀོད་པ་དང་། གཞན་ཆོགས་པ་ཁག་གི་ཟུར་བཅུགས་སྡེ་ཆེན་དཔེར་ན། བོད་
གཞུང་མེས་རིག་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་དང་། ལྷག་བསམ་བཅེགས་པ་ཚོམ་སྤྲིག་ཁང་། ཨ་
ཁྲུལ་མ་ཆེན་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་སོགས་ཀྱིས་སྐབས་ཐོག་མིག་ཐོགས་
ཀྱི་དཔེ་དེབ་རེ་འགའ་སྤྲུལ་དང་འབྲེམས་སྡེ་ལ་གྱི་འགན་འཁུར་བ་མ་གཏོགས། བྱ་
བ་འདི་ཉིད་ཆེད་ལས་ཀྱི་དང་འཛིན་གྱི་ཐབས་བྱས་བཟང་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་བརྟེན།

མི་རིགས་མིག་གི་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྟོང་ཆ་ཁ་གསལ་བྱེད་བདུབ་པའི་
གྲུབ་འབྲས་རྒྱབས་ཆེན་པོ་ཞིག་མ་ཐོབ་པ་ལས། མི་སྣེར་ངོས་ཀྱི་ལས་ཀར་སྣེར་ཐད་
ནས་ཅིས་མིག་བརྒྱབས་ན། <<བོད་ཀྱི་གནས་བབ།>>གཙོ་འགན་པ་རིག་མཁོ་བཟང་
བཟླ་ན་འཛིན་དང་ཀམ་སྟོན་ལམ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་དང་། <<རྒྱ་གར་རང་སྤྱོད་
རང་སྦྱོང་།>>ན་གསང་ས་རྒྱས་བཟླ་ན་དར་གྱིས་བསྐྱར་། <<བོད་ནང་ལོ་བདུན།>>ཆེ་
དབང་རྟ་མཁྱིན་གྱིས་བསྐྱར་། <<རྒྱན་མེས།>>ལྷ་བཟང་ཆེ་རིང་དང་པཊ་འབུམ་
གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱར་། <<འཆེ་བ་སྤང་པའི་འཐབ་ཚོད་ཀྱི་རྣམས་ཤུགས་དང་ཉམས་
ལེན།>>པཊ་ཆེ་དབང་ཤུ་སྤྲིས་ཀྱིས་བསྐྱར་། <<སྟོར་།>>ཆོས་གཤམ་གྱིས་བསྐྱར་།
<<བོད་མི་གསར་བརྗེ་བཞིག་>>ཚུང་ཆེ་རིང་གིས་བསྐྱར་། <<ལི་ཐི་ཐི་ཡའི་རང་
བཅོན་ཚོད་ལེན་ལས་འགྲུལ་ཁྲིད་ཀྱི་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལས་འགྲུལ་སྟོར་།>>བཀའ་
བྲུབ་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱར་། <<དུད་འགྲོའི་གཞིས་ཀ་>>ངམ་རིང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོས་
བསྐྱར་། <<ཨ་མ་ཨ་བདེའི་འབོད་སྒྲ།>>བུ་རྒྱུང་ཆེ་རིང་གིས་བསྐྱར་། <<ཆེན་
ཅལ་རིག་པའི་སྤྱི་བཤད།>>སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་བསྐྱར་། <<མདུན་
ལམ།>>གཤམ་པ་རྒྱ་མཚོས་བསྐྱར་། <<དུད་འགྲོའི་གཞིས་ཀ་>>སྡེ་འཁོར་ལྷ་འབུམ་

ཆོ་བརྟན་གྱིས་བསྐྱར། <<རང་སྐྱོང་གི་བཀོད་སྡུག་གི་ལམ་ནས་གཞུང་སྲིད་རང་
 སྐྱོང་ཡོང་ཐབས།>>ཨ་ཙ་ཏུ་ཀམ་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་བསྐྱར། <<ཀུ་འབྲུག་ཁ་ལ་མེ་
 འབར།>>ལྷ་མཁར་བུམས་ཀྱིས་བསྐྱར། <<སངས་རྒྱལ་གྱི་དཔའ་རྟུལ་ཚོ།>>རབ་
 གསལ་གྱིས་བསྐྱར་བ་སོགས་བརྗོད་པ་ཅང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ཞིང་གྲུབ་འབྲས་
 ཀྱང་མི་དམན་པ་ཞིག་ཐངས་འདུག་པ་དང་།

དེ་བཞིན་ལྷག་བསམ་བརྟེན་པ་ཚུམ་སྤྲིག་ཁང་གི་ཡལོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་
 རྒྱུ་དང་གསུང་བཤད་ཁག་སྤྲུལ་འབྲེམས་སྟེལ་དང་། བདེ་སྤང་བོད་གནས་ཉམས་
 ཞིབ་ཁང་གི་བོད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་དཔེ་དེབ་ཁག་རྒྱ་ཡིག་ལས་བསྐྱར་བ། སྤྲུལ་
 འབྲེམས་སྟེལ། ཨ་ཁྲེས་མ་ཆེན་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་ཚུམ་ཡིག་
 གྲགས་ཅན་སྤྲུལ་འབྲེམས་སྟེལ། བོད་ཀྱི་ཡིག་སྐྱར་ཁང་གི་སྤྲུལ་འབྲེམས་དཔེ་དེབ་
 སྤྲུལ་འབྲེམས་སྟེལ་སོགས་སྟེ་ཆོན་ཁག་གི་ལས་བརྗོད་པ་དེ་ཆོགས་སྟེ་རང་སྤྱོད་
 གི་ཆད་ཐིག་སྟེང་ལ་བཞག་ཆོ། ཆད་མི་དམན་པ་ཞིག་ཏུ་སྟེབས་འདུག་པ་འདི་རེད་
 ལ། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟའི་སྐབས་འདིར། སྤྲུལ་འབྲེམས་སྤྱི་ལོ་འདིའི་ཐོག་
 དམིགས་ཅི་ཡོངས་འབྲུབ་དཀའ་བའི་སྐབས་བཅོལ་གྱི་ཁ་སྐབས་སྤྱི་བོ་འདིའི་ཐོག་
 རྒྱུ་བ་གསོའི་ཁ་དབྱགས་ཀྱིས་ལམ་ཁ་གཅིག་གི་མི་ཞིག་ལས་ཀྱང་པ་སྤྲུལ་བརྟན་གྱིས་
 ལམ་ཁ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བའི་ལམ་ལ་གོམ་པ་སྤྱོད་བྲུབ་པའི་མི་ཞིག་སྐྱོང་ཐབས་མེད་
 པ་དང་། སྤྲུལ་འབྲེམས་སྟེལ་བོད་དང་གཞུང་གི་རིག་གནས་འགན་ལེན་གྱི་ཆ་ནས་དེ་འདྲིའི་
 ཆད་དང་ལྷན་པ་ཞིག་དང་འབྲས་ཆད་ཞིག་ཡེ་ནས་ཡོང་ཐབས་མེད་པའི་གནས་སྤངས་
 འདིའི་ཁྲོད་ནས་བརྟེན་ན། ཁོང་ཆོའི་འདྲིན་ཐང་དང་ལྷག་བསམ་གང་ཐད་ནས་

བཀའ་བློན་ཅི་པས་ཆེ་བར་འདུག་པས། གཞུང་ངོས་ནས་བཟང་ལ་བཟང་བསྟོད་ཀྱི་
གོམས་སྒྲིལ་བཟང་པོ་དེ་མ་བོར་བར་བྱེད་དགོས་ངེས་འདུག་མོད།

ད་ལྟ་བར་དུ་གཞུང་ངོས་ནས་ཁོང་ཆོར་ངོས་འཛིན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཅི་ཡང་མ་
བྱུང་བཞི་རིག་གནས་ཀྱི་ལས་ཀ་རྩ་ཆེན་པོ་འདི་ལ་ངོས་འཛིན་མ་བོལ་པའི་ནགས་རེད་
ལ། སྤྱིར་ཆོགས་སྡེ་དང་མི་སྡེར་གྱི་ལས་ཀ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་། དེ་ལ་རང་
གི་རྒྱབ་རྟེན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཞུང་གི་ངོས་འཛིན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་དགོས་པ་གལ་
ཆེན་རེད་ལ། རིག་གནས་ནང་འདྲེན་ནི་གཞུང་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ལགས་ན།
དེ་ལ་གཞུང་གིས་ཐབས་བྱས་འདོན་པ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་པ། གཞུང་ངོས་གཙོ་སྤྱོད་
གིས་སྐྱབ་དགོས་པ་དེ་བས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཅི་ལ་མིན། ང་ཆོས་འདས་པའི་ལོ་
རྒྱུས་ཀྱི་བྱལ་ལམ་ལ་བརྟུན་ནའང་། གཞུང་ངོས་ནས་རིག་གནས་ནང་འདྲེན་མཁན་
གསེ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་སྒྲིལ་རྒྱུན་གྱི་ལམ་བཟང་ཞིག་རིང་དུ་བསྐྱངས་ཡོད་པ་ནི། ཆོས་
རྒྱལ་སྤྱིར་བཙན་སྐྱམ་པའི་སྐབས་སུ་ཐོན་མི་སོགས་མི་བརྒྱ་དུག་རྒྱ་གར་དུ་མངགས་
པ་དང་། ཁྱི་སྤྱིར་སྡེ་འདྲེན་གྱི་དུས་སུ་མི་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་རྒྱ་གར་དུ་བརྒྱུད་པ་
ལྟ་བུས་མཆོན་ལ། གནའ་རབས་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་ནང་འདྲེན་ལ་རྒྱལ་ཁ་དང་གྲུབ་
འབྲས་ཐ་ལྷག་དུ་ཐོན་ཡོད་པའང་། གཙོ་བོ་གཞུང་གི་ངོས་འཛིན་གྱི་བསམ་བློ་དང་
དམིགས་ཡུལ། ཐབས་བྱས། ཐ་མའི་ལག་ལེན་བཅས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་གོ་རིམ་
དང་སྒྲོ་བས་འཕྲོར་གྱི་རྒྱབ་རྟེན་ལ་སྟོན་ཏེ་བྱུང་བར་སོང་།

ད་ལྟ་འང་ལས་ཀ་འདི་གཞུང་ངོས་ནས་ཡང་དག་པའི་ངོས་འཛིན་དང་།
དམིགས་ཡུལ། ཐབས་བྱས། ལག་ལེན་གྱི་གོ་རིམ་བཅས་འཐུས་ཚང་གིས་བསྐྱབ་

དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་བཅན་པོ་བྱི་སྤོང་སྐབས་ཀྱི་བསམ་ཡས་སྐྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་
 ལྟ་བུ་ལ་དཔེ་ཐུངས་ཏེ་སྐྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་འདྲུགས་སྐྱུ་ན་བྱ་དགོས་པ་དང་། སྐྱུ་རྒྱུ་
 བའི་ངོས་ཐང་ནས་ཐོག་མར་རང་ངོས་ནས་དེ་སྐྱུ་རྒྱུ་བདར་ཐོབ་པའི་གོང་བཞོད་
 ཡིག་སྐྱུ་རྒྱུ་བ་དེ་དག་ལས་ངེ་སྟེད་ཅིག་བསྐྱུ་ས་ཏེ། ཁོང་ནས་པའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་
 གནས་ཚུ་ཚད་མཐོར་འདེགས་ཀྱིས་སྤར་བྱི་ལོ་ཙུ་བ་ལྟར་སྐྱུ་དེ་སྤོང་བྱ་བ་དང་། དེ་
 ནས་རིམ་པས་སྐྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཆེད་སྤོང་སྤོང་མ་གསར་བསྐྱུ་ལེ་སྤོང་སྤོང་སྤོང་དགོས། སྐྱུ་
 རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་ལེན་ཤེད་སྤོང་སྤོང་སྤོང་སྤོང་སྤོང་སྤོང་སྤོང་སྤོང་སྤོང་སྤོང་སྤོང་
 དེ་བ་ལག་དེ་བ་ཅམ་ནས་འགོ་གཟུག་རྒྱ་མིན་ཏེ། དེ་ཅམ་གྱིས་རིག་གནས་སེམས་
 ཁམས་ཤིག་ཆགས་མི་བྱུ་བ་དང་མི་རིགས་ཤིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་མཐུག་མཐུད་པའི་
 རིག་གནས་པ་ཞིག་སྐྱུ་དེ་སྤོང་བྱ་མི་བྱུ་ལ།

དེ་ཅམ་གྱིས་ལགོང་ས་མཆོག་གི་བྱུགས་དགོངས་ན་གནས་པའི་མཆོན་ཉིད་
 རིག་པའི་ཆང་གཞི་འདིང་མི་བྱུ་བ་ལྟེ། དེང་རབས་རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་གི་ཆང་
 གཞི་མཐུག་ས་དང་རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་ཕབ་སྐྱུ་རྒྱུ་བྱི་དབུ་བསྐྱུང་དགོས་བཅས་དོན་གནད་
 ཅམ་སྐྱུ་སོ། །

མཐའ་དོན།

གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་གོ་རིམ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐད་ཆ་འདི་དག་ནི་ཁ་སང་དང་
 དེ་རིང་ལུ་ཚུགས་ཀྱིས་འདད་བརྒྱབས་ནས་ཡིག་ཐོག་དུ་ཕབ་པ་མིན་པར། རང་
 ཉིད་བཅན་ཤོ་ལ་དུ་གྱུར་ནས་མི་ལོ་རྒྱུ་ལོ་བཅུ་སྤོང་པའི་དུས་ལུན་རིང་པོ་འདིའི་
 རང་དུས་ཉག་དུ་ཡིད་ལ་འཁོར་བ་དང་། མཆོམས་རེར་འདི་ལྟར་སྐྱུ་དང་བརྒྱབས་

པའི་དྲན་ཐོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ལ། ད་ཐེངས་སྒྲོན་མེ་ཙོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འདི་ལྟ་བུའི་
 ཙོམ་སྒྲིགས་ཤིག་ཕུལ་འདུག་པར་སྒྲོ་བླ་ས་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་རང་གི་བསམ་ཚུལ་
 རྣམས་སྒྲུགས་བརྗོད་བྱས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཁོ་བོ་མཁས་མདོག་དང་སྒྲུ་མདོག་གིས་
 སྐད་ཆ་སྒྲོམ་བཤད་བྱས་པ་མིན་པར། ད་ལྟའི་ང་ཆོའི་མི་རིགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་འདིའི་
 ཆེད་དུ་བོད་མི་རེ་རེ་ནས་འགན་ཁུངས་ཏེ། ལགོང་ས་མཆོག་ལ་ཕྱག་རོགས་ལྟ་བུའི་
 ལས་དོན་པུ་མོ་རེ་ཅིས་ཀྱང་བརྒྱབ་དགོས་པར་བསམ་པའི་འདུན་པ་དྲག་པོས་ཀྱན་
 རས་བསྐངས་ཏེ་སྤེལ་བའོ། །

ང་ཆོས་གནའ་མིའི་སྐུ་སྐྱུར་ལོ་ཙཱའི་རིག་གནས་སྤྱིང་སྟོབས་ལ་
 སྟོབ་སྟོང་དང་ངོས་འཛིན་ཡང་དག་བྱས་ཏེ། ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་
 ཅན་གྱི་རིག་གནས་འདི་ཉིད་རྒྱད་འཛིན་དར་སྤེལ་བྱེད་རྒྱ་ནི་
 ལོ་རྒྱུས་འདིའི་ཕྱི་རབས་པར་སྐྱེས་པའི་ཆེ་སྟོག་ཅིག་གི་འགན་
 འཁུལ་རེད་ལ། དུས་རབས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལངས་
 སྐྱོགས་དང་། རིག་གནས་ནང་འདྲེན་གྱི་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་
 འཛིན་པའི་མ་ཞོར་བའི་ལན་བཟང་ཡང་ངོ་ཞེས་སྒྲུབོ། །

མི་རབས་གསར་པར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་

འགན་བབ་དང་ལངས་ཚུགས།

ཐོད་གྱི་དུས་བབ་གསར་འགོད་པ།

ཨ་རིག་འགྱུར་མེད།

༡༥ རྒྱ་གསལ་གྱི་རྩ་བའི་མི་རབས་གསར་པ།

༡༥། མི་རབས་གསར་པ་ནི་གར་ཚུགས་ཀྱི་རི་ཅི་ནས་འཕགས་མགོ་བརྩམས་
 མ་ཐག་པའི་ཞོགས་ཉི་དེ་ཡིན་ལ། ས་སྒང་རི་ལ་པོའི་སྡེ་དང་དུ་འོད་གསལ་གྱི་སྒྲོན་
 མེ་སྤར་མཁན་དང་། འགྲོ་དུག་ལ་འོད་ལམ་ལམ་གྱི་བདེ་སྦྱིད་དང་འཆོ་བའི་དཀར་
 རོགས་འཆོལ་དགོས་པ་ནི་ཞོགས་ཉིའི་ཐུག་སྡེ་དག་གི་འགན་བབ་དེ་ཡིན་པས། ཞོགས་
 ཉིའི་འགན་བབ་ཏུ་ཅང་ཆུ་ཁིང་ལན་རེར་སྤྱིན་ནག་གིས་ས་གནི་གཡོགས་ཏེ། འཇིག་
 ཉེན་དུ་འཆོ་བའི་མི་དང་སྒྲིག་ཆགས། ལྷ་དང་ཅི་ཤིང་སོགས་ལ་འཇིག་ཉེན་ནི་མུན་
 ནག་གི་རང་བཞིན་ཞིག་ཡིན་པའི་སྒྲུང་བ་སྤེལ་སྤྱོད་ཀྱང་། ནག་སྤྱོད་སྤྱོད་གི་སྤྱིན་
 པ་དེའི་རྒྱུ་ན་རེ་བ་དང་འོད་སྒྲུང་གིས་ཁེངས་པའི་ཞོགས་ཉི་ཞིག་གིས་འཛམ་གླིང་
 ལ་གཡས་སྒྲོར་རྒྱག་བཞིན་པར་ཡིད་ཆེས་བྱས་ཡོད། འདི་རྩ་བའི་ཞོགས་ཉི་ནི་ཐོད་
 མི་རིགས་ཀྱི་གསར་དུ་འཆར་ཡོངས་འབྱུང་བཞིན་པའི་མི་རབས་གསར་པ་རེད་ལ།
 ལ་རྒྱ་དང་སྒྲོ་བས་པས་འཆར་བཞིན་པའི་ཞོགས་ཉི་ཁྱུ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་པེས་ཨང་།

འདི་རྩ་བའི་ཞོགས་ཉི་རྩ་བའི་མི་རབས་གསར་པ་དག་ལེ་ལོ་དང་སྦྱིད་ལུག་བག་
 ཁྲམས་དང་ངན་རུལ་གྱིས་ལངས་འོང་རྒྱ་མུན་པར། ལ་རྒྱའི་སྤྱི་རྒྱུ་བས་མནའ་ཅིང་།
 དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ཐོད་མི་རིགས་ཀྱི་དཀར་སྤྱུག་གི་ལོ་ལྷ་སེམས་ལ་བརྒྱག་

སྟེ། བཞུད་ཟིན་པའི་ཀླག་ཀློག་གི་ཕྱང་ལམ་རེ་རེ་ནས་ང་ཚོ་ཇི་ལྟར་འབྲེལ་ཞིང་།
གང་ནས་ཐམས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་ཚོགས་རེ་རེར་ཞིབ་ཆ་དང་། འབྲུང་འབྲུར་གྱི་
འོད་སྟོང་ལྡན་པའི་མདུན་ལམ་གསར་པ་གང་དུ་ཡོད་མེད་འཆོལ་རྒྱ་ནི་ཞིགས་ནི་
ཆ་ཤུའི་མི་རབས་གསར་པའི་ལངས་ཕྱོགས་དང་འགན་འཁུལ་ཡིན། ཞིགས་ནི་ལགས།
མི་རབས་གསར་པ། འབྲུང་འབྲུར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་མོ་ཁྱེད་ཚོས་སྦྱོབ་དགོས་
ལ། དེའི་འཛིན་སྟོང་སྟེ་ལ་གསུམ་གྱི་ལས་དོན་རེ་རེ་བཞིན་ཁྱེད་ཚོའི་ཕྲག་སྟེང་
དུ་ཡོད་པ་མ་བརྟེན་པར་གྱིས་ཤིག།

༡༥ མི་རབས་གསར་པ་མི་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྟེང་ནས་ལངས་དགོས།

འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་མིའི་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བྱུང་བ་ནས། འཛམ་གླིང་
གི་མི་རིགས་ཁག་ལའང་རང་ཉིད་གང་ནས་སྦྱེས་ཤིང་། གང་དུ་འཆར་བའི་རྒྱལ་
ཁབ་ཅིག་གི་མི་རིགས་ཡིན་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དགོས་པ་ཆེར་། ང་ཚོ་བོད་
མི་རིགས་ལའང་མི་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེད་ན་མི་འགྲིག་ཅིང་། ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་
ཆབ་སྲིད་གནས་སྟངས་འདིས་བོད་མི་རིགས་འདི་གཞིས་སྟེས་གནིས་སུ་གྲུས་དགོས་
བྱུང་ཐོག་གཞིས་ལུས་ཀྱི་བོད་མི་ཚོར་མཚོན་ན་རྒྱ་ནག་གིས་སྒོག་གཡོང་ན་ཏུས་དང་།
ཆབ་སྲིད་དྲིལ་བསྐྱགས། དཔལ་འབྱོར་བསྐྱེད་བཅས་ཁྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། ལྷག་
པར་རུབ་རྒྱུད་གསར་སྟེ་ལ་གྱི་ཁ་གཡང་འོག་དང་། བོད་ཡུལ་དུ་མེ་འཁོར་ལྷགས་
ལམ་བཟོ་སྐྱབ་བྱས་ཏེ། བོད་ཡུལ་རྒྱ་ནག་གི་མི་མེར་སྟེ་ལ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ནས་བབྱུང་།
བོད་ཀྱི་ན་གཞིན་ནམས་དང་བསམ་པའི་འཁྲུང་ཕྱོགས་དང་ཕྱིའི་སྦྱོད་ལམ་ཚུན་ཆད་
ནས་རྒྱ་ནག་གི་སྐད་དང་ཡི་གེ་སྦྱོད་ཅིང་། རྒྱ་ནག་གི་ཆས་གོས་དང་ཀུན་སྦྱོད་ཅན།

ཀྱ་ནག་གི་མི་མེར་ཞིག་གི་འདུ་ཤེས་འཆང་མཁན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཉིན་ཡོད་ལ།

འདས་ཟེན་པའི་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་འགའི་སྡོན་ནས་བཟུང་། ཀྱ་ནག་གིས་བོད་
 གི་སློབ་ཕྱག་ཆོར་རྒྱ་ཡིག་གཙོ་བྱིད་བྱས་ཤིང་། ཀྱ་སྐད་དང་རྒྱའི་ཀྱན་སྦྱོང་དང་
 གོ་མས་པར་འབད་བརྩོན་དང་། བོད་ཡིག་ཤེས་མཁན་ལ་གདེང་འཛིག་དང་བརྩེ་
 བཀུར་མི་བྱེད་པའི་ཐོག་ལས་ཀ་རེག་ཁག་ཅིང་གོ་གནས་དམའ་བ་བཅས་ཀྱིས་བོད་
 མི་ཆོས་ཀྱ་སྐད་རྒྱ་ཡིག་མ་ཤེས་སར་མི་འགྲོ་ཞིང་། མ་བཀོ་ལ་ནའང་མི་བྲལ་དུ་མི་
 རྒྱུད་པ་བཟོས་ཡོད་པས་མི་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་བརྒྱག་ཉིན་ཆེ་བས་ན། མི་རབས་
 གསར་པས་ནང་བསམ་པའི་འདུ་ཤེས་དེ་མི་རིགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཡིན་
 དགོས་ཤིང་། མི་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བྲལ་བའི་མི་ཞིག་ལ་མཆོན་ན།

མི་རིགས་ཟེར་བ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་པར་ག་ཞེན་དང་ལ་རྒྱ་མེད་ལ། ཁོང་
 ཆོ་ལྷ་བྱ་ཞིག་ལ་མཆོན་ན་བོད་ཅེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཡང་གལ་ཆེན་ཆགས་མེད་
 པས། བོད་དོན་མི་དགོས་ཤིང་། འཐབ་ཚུད་བྱ་མི་འདོད་མཁན་གྱི་གྲས་ཡིན་སྟབས།
 མི་རབས་གསར་པའི་དཔུང་ཁག་ནི་མི་རིགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྤིང་བཅངས་
 གི་མི་རབས་ཤིག་ཡིན་དགོས་ལ། མི་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སེམས་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པ་
 ནས། མི་རིགས་ཀྱི་འཐབ་ཚུད་ཀྱང་ཡུན་གནས་རྒྱུན་སྦྱོང་བྱ་བྱུང་ལ། མི་རིགས་
 གི་ལས་དོན་ཀྱན་བསྐྱབ་བྱུང་།

དེ་བཞིན་བཅན་ཕྱི་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲིད་གི་བོད་མི་ནམས་ལ་མཆོན་ནའང་། གནས་
 ཡུལ་དང་ཁོར་ཡུག་གི་དབང་གིས་རང་སྐད་བརྗེད་ཅིང་། གོ་མས་གཤིས་ཉམས་ཆར་
 བའི་རིགས་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ཅིང་། ཁོང་ཆོ་ལྷ་བྱར་མཆོན་ན་མི་རིགས་ཀྱི་

འདྲ་ཤེས་ཀྱང་ཉམས་སྐྱད་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ལ། བོད་རང་བཙན་ཐོབ་མ་ཐོབ་དང་
བོད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱུང་མ་བྱུང་ལ་གཏན་ནས་ཁྱད་པར་མེད་ཐོག་ནས་ཞིག་བོད་
དོན་ཐག་གཅོད་བྱུང་སྟེ། བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་ནམས་ཕྱིར་པ་ཡུལ་དུ་ལོག་དགོས་
བྱུང་ན་དེ་ཡོད་ཀྱི་ས་ཁོང་རྒྱུ་རྒྱུ་དང་ཁང་བཙུགས། རྒྱ་དངོས་ནམས་ཅི་བྱེད་
བསམ་པའི་གནད་དོན་རྒྱུ་རྒྱུ་ཞིག་ལ་མགོ་འཁོར་ནས་བསྐྱད་ཡོད་སྟབས། བཙན་
བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པ་ལ་འང་མི་རིགས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་ནི་མེད་དུ་
མི་རུང་ཞིང་། མི་རིགས་ཀྱི་འདྲ་ཤེས་དེ་ཉིད་གོང་འཕེལ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་ཆེད་
དུ་རྒྱབས་ཆེ་བའི་བྱ་བ་ཞག་འཛོལ་དགོས།

༡༥ མི་རབས་གསར་པ་ལོ་རྒྱུས་དོན་ནས་ལངས་དགོས།

ད་ལྟ་ང་ཚོ་སྤྱི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི་རྒྱ་ནག་གིས་བསམ་བཞིན་དུ་ནག་
གསུབ་དང་། ཀྱང་བཙུགས་ནས་ཅིས་མེད་དོན་རོལ་དུ་གཏོང་བཞིན་ཡོད་སྟབས།
མི་རབས་གསར་པས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་གང་ལས་བྱུང་ཞིང་། ཇི་ལྟར་
དར་བ་དང་། དུས་ཡུན་རིང་པོར་རྒྱ་རྒྱུན་བཞིན་བཟུར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲོད་དུ་བོད་
ཅེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་མོ་དབུ་བརྟེན་གྱིང་། ཆོས་རྒྱལ་གོང་མ་དག་གི་སྤྱི་རིང་
ལ་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱལ་ཕྱན་དུ་མ་ཟིལ་གྱིས་མནན་པའི་སྒོར་དང་། དེ་རྗེས་བོད་
སྤེལ་བྱར་འཁོར་ནའང་སྤར་ཡང་འགྲེལ་ས་ནས་ལངས་གྱིང་། ཕམ་ས་ནས་རྒྱལ་བའི་
བོད་མི་རིགས་འདི་ཇི་ལྟར་ཡར་ལངས་ཐུབ་པ་བྱུང་བའི་སྒོར་ནས་འཕྲོས་ཏེ། ཉི་
མ་དེ་རིང་གི་བར་དུ་མཐུག་མཐུད་ཅིང་རྒྱ་ནག་བསྐྱངས་ནས་ཡོང་བའི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ཉིད་
གཞི་རྩར་བཞག་སྟེ།

པོད་རང་ཉིད་ཀྱི་གཙུག་ཁྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཞིབ་འདུག་
དང་སྤྱད་བཅོན་དུར་ཐག་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་ཞིང་། པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྤྱད་བའི་དགོས་
པ་ནི་ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་གིས་བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་བཞིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྩ་མ་དག་ལ་ཁྱེད་ས་
སྐྱེལ་ར་སྔོན་བྱས་ཏེ། པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་འདི་ཉིད་པོད་མི་རིགས་ཇི་སྲིད་གནས་
པ་དེ་སྲིད་དུ་གནས་འདུག་རྒྱུ་དང་། ཁྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་དག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྤྱད་
བའི་དགོས་པ་ནི། འབྲུང་འབྲུར་པོད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ་ལ་གསུམ་སྐབས་སྤར་ཡང་
ཁྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱིས་བཅོན་འདྲུལ་དང་། དཔུང་འདུག་བྱ་སྲིད་པས།
ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངོས་ནས་འགོག་གོལ་དང་འགེབས་སྤྱད་བྱ་དགོས་པ་ས་ཡིན།

མདོར་ན། ལོ་རྒྱུས་ནི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ས་སྤང་རིལ་བོ་འདིའི་སྟེང་དུ་
ཆགས་པ་ནས་བརྒྱུད་མགོ་བརྩམས་པ་ཡིན་ལ། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སློབ་ཆགས་
འདིའི་དབྱགས་ཀྱི་འཕར་ཅུ་མ་འགག་པར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་མཁུག་སྒྲིལ་མི་སྲིད་པས། ད་
ལྟ་རྒྱ་ནག་གིས་བསམ་པ་བཞིན་ང་ཚོའི་མི་ལོ་སྟོང་ཡུག་དུ་མའི་རིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་
བཅོན་དབང་དང་མཆོན་གྱིས་འཛིན་དགོས་པའི་གནས་ལུགས་ནི་སྤྱད་ཀྱང་འཆད་
དུ་མེད་པ་ཡིན། རྒྱ་ནག་གིས་པོད་ཁམས་རྒྱལ་བོ་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལྷག་གི་རིང་དབང་
བསྐྱར་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ནི་འདས་ཟིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངོས་ནས་རྒྱ་ནག་གིས་
པོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་དབང་འོག་དུ་བསྐྱུས་པའི་དུས་ཡུན་རིང་ཤོས་དེ་ཡིན་ནའང་།

པོད་མི་རིགས་འདི་སྤུ་མཐུད་འཛམ་གླིང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཁྱིམ་གཞི་ཆེན་མོའི་
ནང་སྤྱོད་བཅོལ་དང་དབང་དང་། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རང་དབང་། ཆོས་ལུགས་
དད་མོས་རང་དབང་བཅས་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་མི་རིགས་རྣམས་དང་གཅིག་

མཚུངས་ཀྱིས་འཆོ་སྤྲོད་དང་། ཡུན་གནས་བྱུང་པར་ང་ཚོའི་མི་རབས་གསར་པས་
ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངོས་ནས་བོད་ལ་རྒྱབས་ཆེ་བའི་བྱ་བཞག་བསྐྱུན་དགོས་ལ་འོད་སྤྲོད་ལྡན་
པའི་རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་སྐྱུན་དང་། མི་རིགས་བདེ་སྤྱིད་ཀྱི་བྲིམ་ཆང་ཞིག་འཛུགས་
དགོས།

༤། མི་རབས་གསར་པ་འཐབ་ཅོད་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་ལངས་དགོས།

འདས་ཟིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངོས་ནས་བརྟུན་ན་བོད་མི་རིགས་འདྲིའི་ཆགས་
འཇིག་དང་ཉེན་འཕྲང་གི་འགག་སྒོ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ། བདེན་པའི་ངར་སྐྱ་མཐོན་པོར་
བསྐྱགས་ཤིང་། རང་སློག་དམར་པོ་འབེན་དུ་འཇོག་པོད་པའི་དཔལ་པོ་དཔལ་མོ་
ནམས་ནི་བོད་ཀྱི་བྲ་བཅུན་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་བྱགས་ཆེ་ཞིང་། བྲ་བཅུན་དག་ལ་མཆོན་ན་
བྲིམ་ན་ཚུང་མ་མེད་ཅིང་རྒྱབ་ན་བྱ་སྤྱག་མེད་པས་རྒྱག་གཅིག་མཆོང་གཅིག་གིས་
རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་སློག་ལོངས་སྤྱོད་ཚུན་ཆད་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བདེན་དོན་འཐབ་ཅོད་
ཀྱི་ཆེད་དུ་སློས་གཏོང་བྱས་པ་ཉུང་ཉུང་མིན་ལ། དེ་བཞིན་བྲིམ་ཚུང་མ་དང་ནང་
བྱ་སྤྱག་ཅན་ཀྱི་བྲིམ་པ་པོ་མོ་ཆོས་ཀྱང་ཡ་བསད་བྱར་བྱག་ཅིང་། ཁྱོ་བསད་མོར་བྱག་
གི་བར་དུ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བདེན་དོན་འཐབ་ཅོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་འཐབ་ཅོད་རབ་དང་
རིམ་པར་བྱས་ཡོད་ཅིང་། ཉེ་བའི་ལོ་ངོ་འགའི་ནང་དུ་ཕྱིར་མིག་ཅིག་བརྟུན་ཆེ།
མདོ་སྐད་ཆ་བྲང་ཕྱོགས་ཀྱི་སློབ་བྲ་ཚུང་བའི་སློབ་མ་རང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་མན་ཀྱི་སློབ་
མ་དག་གིས་བོད་ཀྱི་བདེན་དོན་འཐབ་ཅོད་ཁྲོད་དུ་རྒྱབས་ཆེ་ཞིང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་
བརྒྱུད་མི་སྤྱིད་པའི་འཐབ་ཅོད་དང་། རོ་རྒྱལ་བྱས་པའང་བྱུང་ཡོད་ལ།

དེ་བཞིན་ལོ་སྤྱོད་མར་མཆོན་ན་བོད་ཡུལ་ཆོལ་ཁ་གསུམ་དུ་མ་གྲོས་བསམ་

པ་གཅིག་མཐུན་གྱིས་ཞི་བའི་སྒྲེང་ལངས་བྱས་ཏེ། འཛམ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་
 དང་མི་མང་གི་མིག་སྒྲུབ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བདེན་དོན་བཤམས་ཤིང་། བོད་མི་རིགས་
 གི་མནན་ན་མི་ནོན་ཞིང་། བསད་ན་མི་ཆར་བའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པ་གསལ་སྟོན་
 བྱས་ཡོད་ཅིང་། འདི་ལྟ་བུའི་ཞི་མོ་ལ་ཆེན་མོ་དེའི་སྐབས་སུ་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཆེ་འབྲིང་
 རྒྱུད་གསུམ་གྱི་སློབ་མ་དག་དང་། དཔོན་སྡེ་ཁག་གི་གྲྭ་བཙུན། ཞིང་འབྲོག་ས་
 རྒྱལ་གྱི་ན་གཞོན་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་མཉམ་ཞུགས་བྱས་པ་བྱུགས་ཆེ་ཞིང་། གྲངས་
 མང་བ་དེས་འབྲུང་འབྲུར་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པ་གི་བདེན་དོན་འཐབ་ཚྩོད་ཀྱི་
 ཁྲོད་དུ་འཆི་སློག་ལ་ཐུག་ཀྱང་ཁོག་གི་སྒྲིང་མི་འདར་ཅིང་། སྒར་མའི་རྟགས་མི་
 སྟོན་པའི་དཔའ་ཚྩོད་ཁྱེད་ཀྱི་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་བོར་བསྟན་ཡོད་ནས་འདྲ་།

ང་ཚོའི་མི་རབས་གསར་པ་དག་གིས་འཛམ་གླིང་གི་འབྲུར་འགྲོས་དང་རྒྱ་ནག་
 གི་གནས་སྒྲུང་ས། བོད་ཀྱི་འཐབ་ཚྩོད་བཅས་ཀྱི་གནས་སྒྲུང་ས་ཡོངས་རྫོགས་ཤེས་
 པའི་ཐོག་ནས། རྒྱ་དཔྱད་ཀྱི་རྩ་ལ་དང་ཤེས་ཡོན་གྱི་དཔལ་བཞོལ་རྒྱ་ལས། ང་
 ཚོ་མང་སྡེ་ཉུང་གིས་མི་ཐེག་པའི་དཀའ་ངལ་དང་། ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་གྱི་ཁ་
 རྟལ་ཞན་པ། རྒྱ་ནག་རྒྱ་ར་གཡོ་སྒྱུ་ཁམ་གསུམ་ལ་བྱུང་གོམས་མེད་པ་དེས། ང་
 ཚོས་བདེན་དོན་གྱི་ངར་སྐད་ཇི་ལྟར་བསྒྲགས་ཀྱང་། འཛམ་གླིང་མི་མང་གི་མིག་
 གི་ལམ་དང་ན་བའི་ཡུལ་དུ་འདྲེན་མ་བྱུང་ཆེ་གྱིང་གུང་སློག་རྒྱ་ཉག་གཅིག་ཡིན་སྟབས།
 ཕྱིས་འབྲུང་གི་འཐབ་ཚྩོད་ཁྲོད་དུ་བདེན་དོན་འཐབ་ཚྩོད་ཀྱི་འབོད་སྒྲ་སྒྲོག་མཁན་དང་
 གནས་ཚུལ་དེ་ཕྱི་ལ་སྒྲོག་མཁན། ཕྱི་སྒྲོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་རྒྱས་ལོན་དང་། འཐབ་
 ཚྩོད་ལ་མགོ་བྲིད་མཁན་བཅས་གོ་སྒྲིག་གང་ལེགས་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་མིག་

དཔེ་བཟང་གོས་ལོ་སྒྲིན་མར་རྒྱ་ནག་ཨོ་ཡི་མ་ཡིག་ཅིང་འགྲན་སྐབས། བོད་རང་
དབང་སྒྲོབ་ཐུག་ཆོག་ས་པས་སྒྲེལ་བའི་ལས་འགུལ་དག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ཆོར་མཆོན་
ན་ངོ་མོ་ལ་བྱེད་མཁན་དང་དེའི་གནས་སྒྲིལ་བྱེད་ལ་སྒྲོག་མཁན། དེའི་བདེ་འཇགས་
ལ་འགན་ལེན་བྱེད་མཁན་བཅས་གོ་སྒྲིག་ཆོག་ས་སྒྲིལ་བྱས་ཡོད་ལ།

གནས་སྒྲིལ་དེ་བྱང་ཆར་རྒྱུ་འཇམ་སྒྲིང་མི་མང་གི་མིག་ལམ་དུ་བཞག་ས་ཆར་
ཡོད། ད་ལྟ་བོད་རིགས་མང་ཆོག་ས་རྒྱ་ནག་གི་མི་མང་དང་མཆོན་ཆའི་འོག་དུ་
ཡོད་སྐབས་དེ་ལྟ་བུའི་གོ་སྒྲིག་ཅིག་བྱ་རྒྱུ་དགའ་ངལ་ཡོད་མོད། གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་
ཀྱིས་འཐབ་ཅོད་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་མ་ནོར་བ་དང་། འཐབ་ཅོད་བྱ་ཕྱོགས་ལ་ཕྱོགས་ཡོངས་
ནས་སྒྲོབ་སྒྲིང་བྱ་དགོས། འདི་ལྟར་ང་ཆོ་བཞུད་ཟིན་པའི་ལོ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་ལྔ་དང་། ཏུས་
ཆོད་རེ་རེ་བཞིན་དུ་བོད་དོན་འཐབ་ཅོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལངས་ནས་འོངས་གིང་། ད་
དུང་མུ་མཐུད་བོད་དོན་འཐབ་ཅོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་འབད་དགོས་ལ། བོད་དོན་འཐབ་
ཅོད་བྱེད་པའི་འབྲུང་འགྱུར་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་མོ་འཇུགས་སྐྱོན་བྱེད་པར་འབད་པ་ཡིན་
ཞིང་། བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་མོ་ཡོད་པ་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འཇམ་སྒྲིང་མི་རིགས་
ཁྱེ་མཆུངས་ལྟར་འགོ་འདུག་རང་དབང་དང་། བདེ་སྲིད་ཐོབ་པོང་བ་ཡིན་ལ།

འདི་ལྟ་བུའི་འཐབ་ཅོད་ཆེན་མོ་དེའི་སྒྲིལ་པར་མི་རབས་གསར་པས་འགན་
ལེན་དང་། ཁག་ཐེག་བྱ་དགོས། མི་རབས་གསར་པས་ཤེས་ཡོན་གྱི་གོ་ཆ་སྤྲས་
དེ་ལངས་དགོས། བོད་རྒྱལ་གྱི་ཤོར་བའི་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་
དག་གི་ཁྲིད་ན་ཤེས་ཐུན་པ་རྩུང་ཁར། བོད་ཡུལ་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ནའང་ཤེས་ཡོན་
པའི་གུངས་འཁོར་དུ་ཅང་རྩུང་ཞིང་། མི་རིགས་ཁྱིལ་བོ་ཤེས་ཡོན་གྱིས་དབུལ་སྐབས་

མང་ཚོགས་ལ་སྡེ་བྱིད་མཁན་དང་། ལམ་སྟོན་མེད་པར་ཕན་ཚུན་ལ་རམ་འདེགས་
 དང་། དཔུང་པ་མཉམ་གཤིབ་མ་བྱས་པས་ལན་ཁར། སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་དཔོན་
 རིགས་སྡེ་སླུ་དྲག་མི་དྲག་ཚོ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བག་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་ཚུང་ཆོགས་རིགས་
 ལ་མགོ་འཛུལ་ཞིང་། ངན་རུལ་གྱི་བྱ་བར་གོ་མས་ཡོད་སྐབས། ཆབ་མདོ་གཙོ་སྐོས་
 མདོ་སྟོན་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་ནག་གིས་དཔུང་འཇུག་བྱེད་སྐབས། ཁོང་ཚོས་བོད་
 དམག་བཏང་སྟེ་རིགས་རམ་བྱས་མེད་ལ། ཕོ་ཉ་མངགས་ཏེ་སྡེ་བྱིད་ལམ་སྟོན་དང་།
 རྒྱ་ནག་གི་དཔུང་འཇུག་ལ་འགོག་ཚུལ་ཡང་བྱས་མེད་པར་བརྟེན། རྒྱ་ནག་གིས་གོ་མ་
 ཁ་དང་པོ་དེ་ཏ་ཅང་སྐབས་བདེའི་ངང་སྟོས་ཡོད་ཅིང་།

དེ་བཞིན་སྐབས་དེར་བོད་རིགས་སྤུན་ཟླ་ཚོས་ཕན་ཚུན་ལ་ཉུང་མོ་བཞུས་ཏེ།
 ངའི་ཕྱོགས་ཁག་ལ་དཔུང་འཇུག་བྱེད་སྐབས་བྱིད་རང་སྦྱིད་འགོ་བདེ་ཉལ་བྱས་ཡོད་
 ལ། བྱིད་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བཅན་འཇུག་བྱེད་སྐབས་ངས་ཀྱང་ཡིབ་ལྟ་རེ་བྱས་ཏེ་བཅུད་
 པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་བྱུང་ཡོད། དེ་ནི་སྐབས་དེའི་མང་ཚོགས་ལ་ཤེས་ཡོན་གྱིས་དབུལ་
 སྐབས་ཡིན་ལ། འདི་ནི་འདས་ཟེན་པའི་ལོ་རྒྱུས་བྱིད་ཀྱི་བསྐབ་བྱ་བྱེད་སྐབས་ཤིག་ཡིན་
 ཞིང་། འདི་ལྟ་བུའི་འདས་མོང་གི་ཡམ་ཁ་ལས་རྒྱལ་བའི་བསམ་སྒྲོའི་རྒྱགས་ཕྱེ་ཞིག་
 ཡོད་བཞིན་དུ་ང་ཚོའི་མི་རབས་གསར་པས། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཆེན་མོ་བཅུ་ལྔ་མཚན་
 པའི་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གྱི་དབུས་གསར་པའི་ཕྱོགས་སུ་བྱགས་རྒྱག་དགོས་ལ།

འབྲུང་འབྲུར་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་མོ་འཇུགས་སྤྱན་ཐད་དུ་འང་ང་ཚོ་ལ་ཆེས་
 མཁོ་གལ་ཆེ་བའི་ཆེད་ལས་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་གང་མང་ཡོད་ཐོག མི་རབས་གསར་
 པའི་དཔུང་ཁག་བྱིད་དུ་ཡིག་ཚོང་ས་པ་གཏན་ནས་ཡོད་མི་འོས། མགོང་ས་མཆོག་

དང་བཅན་ཤྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ཐུགས་རྗེའི་བཀའ་བློན་འོག་དཔོན་བཅན་ཤྱོལ་སྤྱི་
ཚོགས་ཁྲོད་ཀྱི་གཞིན་སྦྱེས་བརྒྱ་ཆ་དགུ་བརྒྱ་ཡན་ཡིག་ཚེངས་ལས་སེལ་ཡོད་ལ།

འདི་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་བོད་ལ་མཚོན་ན་ཡིག་ཚེངས་ཀྱི་གྲངས་འཕོར་
ཆེས་ཉུང་བའི་དུས་སྐབས་ཤིག་ཡིན་མོད། ང་ཚོས་དཔུང་ཞིབ་ཅིག་བྱས་ན་ད་ལྟ་
བཅན་ཤྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་ཀྱི་གཞིན་སྦྱེས་ནི་ཡིག་ཚེངས་སེལ་བེན་པའི་ན་གཞིན་
དཔུང་ཁག་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། འབྲེ་ཆོག་ཤེས་ཡོན་ཐད་ནས་རྒྱ་ནག་གི་ཁག་ཏད་
དུ་ལངས་ཐུབ་མཁན་དཀོན་ཞིང་། ཆེད་ལས་ལོ་རྒྱུས་སྤྱི་བོད་དང་ཆེད་ལས་ཚན་
རིག་མཁས་པ། ཆེད་ལས་ཚོམ་རིག་པ་དང་ཆེད་ལས་ཡིག་བསྐྱར་བ་བཅས་ཀྱི་ཐད་
དུ་འང་འདི་དང་གན་ཟེར་ནས་མཇུ་བ་མོ་འཇུགས་ས་དཀོན་ཞིང་། སྤྱིས་ཀའི་བཟང་
ངན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རེ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་དེས་དེ་ལྟའི་བཅན་ཤྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མིའི་གྲངས་
འཕོར་དང་བསྐྱར་བྱུང་གི་མེད།

དེ་བཞིན་ང་ཚོ་ལག་ན་མ་གྲུ་དང་མཚོ་གྲ། མེ་འཁོར་དང་འགྲུལ་འཁོར། འཕྲུལ་
རྟ་དང་ཚུགས་རྟ་སོགས་འགྲུལ་བཞུད་ཀྱི་ཡོ་ཆས་བཟོ་སྐྱོན་པ་མེད་ལ། ཆོག་ཁྲད་
དང་ལག་ཁྲེར་ཁ་པར། ཅིས་འཁོར། དཔར་སྐྱོན་ཡོ་ཆས་སོགས་དེང་གི་བདེ་འཕྲིན་
དུས་རབས་ཀྱི་ཡོ་ཆས་གསར་པ་དག་བཟོ་སྐྱོན་པ་འང་མེད་པར། རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་
ངོས་ནས་བཤད་ན་ང་ཚོ་ལ་རྒྱུང་བཞིན་ཆང་ཞིག་གི་ཕྱིའི་ཁང་པ་ནས་ནང་གི་ཡོ་ཆས་
ཚུན་ཆད་དང་། ཆེ་བ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འཇུགས་སྐྱོན་ཐད་དུ་དོར་དུས་ཀྱི་ཅད་ངོས་གསར་
པ་དག་བཟོ་སྐྱོན་པ་ཀྱང་གཅིག་ཀྱང་ལྟོན་རྒྱ་མེད་པར་བརྟེན། འབྱུང་འབྱུར་བོད་
རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་མོའི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེ་བའི་ལས་དོན་དག་འགྲུབ་ཐབས་མེད་པས། མི་རབས་

གསར་པས་འབྲི་སྒྲིག་གིས་ཡོན་ཏན་མགོ་བཙུགས་ཏེ། ཅ་དངོས་བཞེས་སྐྱོན་དང་རྒྱལ་
ཁབ་འཇུགས་སྐྱོན། འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་བཅས་ཀྱི་གཤམ་ཡོན་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིགས་
སྒྲ་སྒྲོ་མོ་ནས་ཤུགས་སྒྲོན་རྒྱག་དགོས་ཤིང་། ཅ་གཞིན་ེ་ེ་བཞིན་གཤམ་ཡོན་མི་
འདྲ་བ་ེ་ེ་ེ་ེ་སྤྱིགས་སུ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་བྱ་དགོས། འདི་ནི་ཡགོང་ས་
མཆོག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཆེན་མོ་བྱེད་ཀྱང་ཡིན།

༤༥ མི་རབས་གསར་པར་ཐུལ་བའི་མཐུག་གི་ཁ་བད།

བདག་དང་བདག་ལྟ་བུའི་འབྲུང་འབྲུར་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པ། བྱེད་
ཆོའི་ཐུག་སྐྱེད་དུ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགན་ཁུངས་ལྷན་པུང་སྤྱིགས་ཡོད་
དགོས་ལ། བྱེད་ཅག་གི་བསམ་པའི་ནང་དུ་འཐབ་ཅོད་དང་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་མོ་
འཇུགས་སྐྱོན་གྱི་འཆར་བཀོད་ཡོད་དགོས། བྱེད་ཅག་ནི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འདྲ་
གཤམ་ཅན་དང་བོད་ཀྱི་གཤམ་ཡོན་དང་ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་རྒྱུད་འཛིན་པ་ཡིན་ལ།
བྱེད་ཅག་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངོས་ནས་བོད་ཇི་ལྟར་དར་ཁྱིམ་རྒྱས་པ་དང་། ཇི་ལྟར་ཉམས་
ཤིང་རྒྱུད་པ་སྟེ། འདས་ཟིན་པའི་ཀྱག་ཀྱོག་གི་ལོ་རྒྱུས་རིང་མོར་མཁས་པ་ཡིན་དགོས།
བྱེད་ཅག་ནི་བོད་དོན་ཆེད་དུ་འཆི་སྤྱོད་ལ་ཐུག་ཀྱང་འཐབ་ཅོད་པའི་དཔུང་ཁག་གསར་
པའི་བྱེད་ཅག་ཡིན་ལ། འཐབ་ཅོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་ངོས་ཟིན་དགོས། མདོར་ན། མི་
རབས་གསར་པའི་དཔུང་ཁག་ནི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་མོ་འཇུགས་སྐྱོན་དང་འཛིན་སྐྱོང་
སྤེལ་གསུམ་བྱ་མཁན་དེ་ཡིན་ལ།

ཅན་རབས་པའི་ལག་ནས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་བྱེད་ཅག་ལ་ཅིས་སྤྱད་ཇིས། བྱེད་
ཅག་གིས་ད་གཞི་ད་འཇམ་སྒྲིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་ལྟར་བོད་འདི་འདྲ་། ཏུས་

རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་དང་མི་རིགས་ཤིག་གི་ངོ་མོར་འཇུགས་སྐྱེན་
ཐུབ་པ་བྱ་དགོས་སོ། །

ཞོགས་ཉེ་ལྷ་བུའི་མི་རབས་གསར་པ་དག་ལེ་ལོ་དང་སྦྱིད་
ལུག་བག་ཁྲམས་དང་ངན་རུལ་གྱིས་ལངས་འོང་རྒྱ་མུན་
པར། ལ་རྒྱའི་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་བས་མནའ་ཅིང་། ཏུས་རབས་
ཉེར་གཅིག་པའི་མོད་མི་རིགས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་གི་ལོ་ཟླ་
སེམས་ལ་བནག་སྟེ། བཅུད་ཟིན་པའི་ཀྲག་ཀྲོག་གི་ཕྱང་
ལམ་རེ་རེ་ནས་ང་ཚོ་ངེ་ལྷ་ར་འགྲེལ་ཞིང་། གང་ནས་
ཕམ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཏུས་ཚིགས་རེ་རེར་ཞིབ་ལྟ་དང་།
འབྲུང་འགྲུར་གྱི་འོད་སྟོང་ལྡན་པའི་མདུན་ལམ་གསར་
པ་གང་དུ་ཡོད་མེད་འཆོལ་རྒྱ་ནི་ཞོགས་ཉེ་ལྷ་བུའི་མི་
རབས་གསར་པའི་ལངས་སྤྱོད་གས་དང་འགན་འཁུལ་ཡིན།

དུས་སྐབས་དང་མཐུན་པའི་ནང་ཆོས་དང་ཆོན་རིག་གཉིས་
དབྱེད་བསྐྱར་བྱེད་པའི་དགོས་པ་དང་བྱ་ཐབས།

དགའ་ལྡན་བྱང་ཅེ།

རེབ་གོང་དགེ་འདུན་གྱི་མཆོ།

རྒྱ་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ནང་པའི་ཆོན་རིག།

༄༅། ནང་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་འདིའི་གྲུབ་དོན་མཐར་ཐུག་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་
རིགས་པས་དབྱེད་པ་ནལ་མ་བྱས་ཏེ་བདེན་དོན་གཏན་ལ་ཤབ་པ་དེ་ཡིན། རིགས་
པ་ཡང་དག་དང་བརྟག་དབྱེད་ཡང་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་པོ་ཡང་མི་ལོ་ཉིས་སྟོང་
ལྔ་བརྒྱ་ཡར་ཐོན་གྱི་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡིན་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐོག་མར་
དཀའ་ངལ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་ལ་གདོང་ལེན་བྱས་པ་དང་མཉམ་དུ་གཙོ་བོ་ནང་སེམས་
ཀྱི་གནས་ལུགས་འཆོལ་ཞིབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཆོད་དཔག་དང་བརྟག་དབྱེད་ལན་གཅིག་བྱས་
པ་མ་ཡིན་པར་གཟབ་ནན་གྱིས་བརྟག་དབྱེད་རིམ་པ་མང་པོ་བརྒྱད་ནས་མཐའ་མའི་
གྲུབ་དོན་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གནོད་མེད་ཅིག་མཐོང་བ་ན་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པའི་
དོན་ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཆོག་ཅིང་ཆོད་མའི་སྒྲིམ་བུའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་ལམ་ནས་
བྲངས་པའི་ལེགས་བཤད་མད་དུ་བྱང་བ་ཇི་སྟེད་ཅིག་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་གྱི་མཐོང་
ཆོས་སུ་གྱུར་ཡོད།

ད་ལྟའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོན་རིག་འདི་ནི་རྩལ་ཕན་དང་ཕྱིའི་ཤེས་གཟུགས་ཡོད་
དོ་ཅིག་གི་གནས་སྤངས་སམ་འཁོར་བསྐྱོད་བྱེད་སྤངས་ལ་ཆོད་དཔག་དང་ཞིབ་དབྱེད་
སོགས་རིམ་པ་མང་པོའི་བརྒྱད་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་

རིགས་པའི་སྡེ་ཆོན་ཞིག་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ནང་པའི་ཆོན་རིག་དང་གྲུབ་དོན་བཙུལ་
ཕྱོགས་ཀྱང་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་དང་བྱུང་པར་རུང་བཟུང་གིས་པར་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བར་སློང་བྱུང་ཡོད། བོད་ཀྱི་ནང་པ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་འདི་
རྒྱ་གར་ནས་བྱུང་བ་མ་ཟད་འཛམ་གླིང་མངའ་ས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ན་དུག་མཆོག་གཉིས་
ཀྱི་གསུང་རྒྱན་དེ་མ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། ད་ལྟའི་ཆར་ཡང་བོད་ཀྱི་ཆོས་པ་རྒྱུད་ཆེན་
པོ་བཞིའི་དགོན་སྡེ་བཤད་སྤྱོད་ཁག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དགོན་སྡེ་སོ་སོའི་དགེ་འདུན་
པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུངས་ལས།

དགེ་སྦྱོང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །

བསྐྱེད་པ་བཅད་བཅར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །

ལེགས་པར་བརྟག་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །

སྤང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། །

ཞེས་དང་ཡང་རྗེའི་གསུངས་ལས་མཐར་གཏུགས་ན་དེ་མེད་པའི་རིགས་པ་
ཉིད་ཀྱིས་དབྱེ་དགོས་ཏེ། རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་ཁས་ལེན་ན་སྤྱི་པ་
པོ་ཆད་མའི་སྐྱེ་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་གསུང་འདིའི་བརྟན་དོན་དང་ཐབས་
ལམ་གཞིར་བཟུང་ནས་རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བརྟག་དབྱེད་ཀྱི་རིམ་
པ་ལ་མ་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་དངོས་བརྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་འཕམ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་
རིམ་པ་གསལ་བར་བྱས་པའི་དཔལ་མགོན་ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་གསུང་ཙ་ཤེས་དང་སྤྱོད་དོན་
མངོན་རྟོགས་སམ་སྟོན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་བར་བྱས་ནས་གཏན་ལ་ཤབ་
པའི་རྗེ་བརྟན་བྱམས་མགོན་ཀྱི་གསུང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གཙོ་བོར་སྒོ་མ་སྐྱབ་དང་

ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཅ་ཤེས་ནི་གཙོ་བོ་རྟེན་འབྲུང་དང་ཕན་ཚུན་སྒོམ་གྱུ་བ་
 གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་གཞུང་ཞིག་ཡིན། འདི་
 འདྲའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དག་ལ་གཙོ་བོ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་བྱེད་མཁན་
 རི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཡིན། ཁོ་བོའི་བསམ་ཚུལ་ལ་རྒྱབ་སྟེགས་པའི་ཆོན་རིག་
 པ་དང་ནང་པའི་ཆོན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་བརྩམས་ཚུལ་རྒྱ་
 མཚན་ལ་བརྟེན་པ་འདྲ་ཡང་ཅ་བའི་ཀྱན་སྒོང་མི་འདྲ་བའི་བྱེད་པར་གིན་ཏུ་ཡོད།

རྒྱབ་སྟེགས་པའི་ཆོན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཞུང་ལུགས་བརྩམས་པའི་ཀྱན་སྒོང་
 རི་གཙོ་བོ་རང་ཉིད་གྲགས་འདོད་དང་མཁས་པའི་སྟན་གྲགས་མི་འདོད་པ་གིན་ཏུ་
 ཉུང་། ད་དུང་ཁོང་ཆོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསར་གཏོད་དང་གྲུབ་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་སེམས་
 ཅན་ལ་གཞོད་འཆེ་བྱེད་པ་ལ་མི་ལྟ་བར་སེམས་ཅན་འདྲ་མིན་གྱི་ཆེ་སྟོག་ལ་གཞོད་
 པ་བཏང་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཅ་བའི་གྲུབ་དོན་རྟེན་རྒྱུ་གལ་ཆེར་འཛིན། ནང་པའི་
 ཆོན་རིག་པ་རྣམས་ནི་དེ་དང་མི་འདྲ་བར་ཡ་མཚན་པའི་གཞི་ཙའི་ཀྱན་སྒོང་བྱེད་དུ་
 འཕགས་པས་རྩོམ་པ་པོ་རང་ཉིད་གྲགས་འདོད་དང་མཁས་པའི་སྟན་གྲགས་ཀྱི་ཀྱན་
 སྒོང་ཟུར་ཅམ་ཡང་མེད་པར་གཙོ་བོ་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་བདེ་
 ཉག་ཅིག་སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལམ་དུ་གྱུར་ན་སྟམ་པའི་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བརྟན་
 བཅོས་གཞུག་ཡིན། དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དངོས་སུ་རིགས་པས་སྐྱབ་
 ཐུབ་པོ། །

རྒྱབ་སྟེགས་ཀྱི་ཆོན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བར་རྟེན་མ་བྱུབ་པའི་
 སྒོམ་གྱུབ་དང་ཇས་འགྱུར་བྱེད་པར་ཅན། ད་དུང་ཁོང་ཆོས་རྟེན་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་

གྲིས་འཛིན་ཚུལ་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤྱིང་ཚོར་སོགས་ནང་པའི་ཚན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 སྤྲ་མཐོང་མེ་ཤེལ་དང་རྩལ་སྒྲུབ་རིག་པའི་འཕུལ་ཆས་སོགས་གང་ལ་ཡང་མ་བརྟེན་
 པར་མི་ལེ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱ་ཡར་སྟོན་དུ་རྟེན་གྱུ་བྱེད་པས་སེམས་ཅན་ལ་གཞིན་
 འཆོ་བྱེད་པའི་རྩལ་སྒྲུབ་སོགས་བྱེད་མ་ཤེས་པ་ག་ལ་ཡིན། ཅུ་པའི་ཀྱན་སྟོང་བཟང་
 པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་དབང་གིས་གང་གསུངས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བདེ་འབའ་
 ཞིག་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་ནི་རིགས་པ་སྒྲུབ་ཞིག་ཡིན་ན་ཤེས་གྲུབ། སངས་
 རྒྱལ་ཀྱི་བརྟན་པ་སྟོང་རྩེས་ཀྱང་པར་ཅན་དུ་བྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེའི་རྩལ་འབྲང་
 དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་འང་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་པའི་ས་བོན་
 དང་བག་ཆགས་བཞག་ཡོད། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་སེམས་ཅན་ལ་གཞིན་འཆོ་བྱེད་པའི་
 ལས་ལ་བརྩོན་མི་སྲིད་པས་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་ནང་ཆོས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་
 ཚད་མཐོན་པོར་སླེབས་པའི་སྟོན་ནས་རྩལ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚན་རིག་སྤྱང་ན་འཛམ་གླིང་མིའི་
 སྤྱི་ཚོགས་དང་ཚན་རིག་པ་གཞན་རྣམས་ལ་ཞབས་འདེགས་སྒྲུབ་གྲུབ་པ་མ་ཟད།

ད་དུང་ཚན་རིག་དང་ནང་ཆོས་གཉིས་ཀྱི་མཐུན་སྦྲེགས་དང་མི་མཐུན་སྦྲེགས་
 ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་སེ་སོར་བྱེས་ནས་ཚན་ཆོས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ནས་འབྲེལ་བ་གད་མཐིལ་
 བྱེན་པ་ཞིག་བྱེད་གྲུབ་པ་དང་། ནང་ཆོས་ནི་ཡིད་ཆེས་ཙམ་དང་སྤྱིང་ས་དད་ཀྱི་རྩལ་
 སུ་འབྲང་བ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་རིགས་པ་ལ་
 ཁྱུངས་གདུགས་པའི་ཆོས་ལུགས་ཤིག་ཡིན་པས་བདེན་དོན་གྱི་གཟི་བརྩིད་ཆེ་རུ་འགྲོ་
 བ་གདོན་མི་ཟ། དེ་ནི་ནང་པའི་ལྷ་སྟོན་སྟོང་གསུམ་གྱི་བརྟོན་བྱ་བཅའ་མེ་ཡུན་རིང་
 དུ་གནས་གྲུབ་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་མ་ཟད་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཡོད་དོ་

ཅོག་གི་ནང་སེམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཕྱོགས་ལ་ཞབས་འདེགས་སྒྲུ་མེད་སྒྲུབ་བྱུང་།
འཛམ་གླིང་གི་སྤྱི་འགྲོ་ཐམས་ཅད་གནས་པ་དེ་སྤྲོད་དུ་ཆོན་རིག་ནི་འབྲལ་ཐབས་
མེད་པ་ཞིག་དང་ཆོན་རིག་གི་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་ཟླ་བ་ལྟར་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་
རྒྱུ་ནི་ཆོན་རིག་པས་བདེན་དོན་བཅའ་ལུགས་ལ་བརྟུག་དབྱེད་དང་སྤྱིར་མིག་ཅིག་
བལྟས་ཆེ་ཤེས་བྱུང་། འཛམ་གླིང་སྤྱི་འགྲོ་ཀྱན་གྱི་སྤྱི་མོས་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་དེང་དུས་
ཀྱི་ཆོན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་ཚུལ་གལ་ཆེན་རིགས་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་
མཐུན་པར་མ་ཟད་ཆོན་རིག་གི་རྩ་བའི་སྟེགས་འཕེལ་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་
དངོས་ཡོད་བདེན་ཁ་བཅའ་རྒྱུ་ལས་མེད། ནང་པའི་ཆོན་རིག་པས་ཀྱང་དངོས་ཡོད་
ཡིན་མིན་སོགས་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་མིན་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་པའི་
ཚུལ་ལུགས་འདི་དག་ཆོན་རིག་པའི་ལྟ་སྟེགས་དང་ཤིན་ཏུ་མཐུན་པས་ནང་ཆོས་འདི་
ཇི་ལྟར་ཉམས་ཞིབ་བྱས་པའི་ཆོད་ཀྱིས་བདེན་དོན་གྱི་གཟི་བུ་ཇི་དུང་ཇི་གསལ་དུ་འགྲོ་
བ་དང་ཆབས་ཅིག་ལྟ་བུ་བ་གཉིས་པོ་ཚུན་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་བྱེད་ཀྱི་རུས་
བྱུགས་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་སེམས་ཀྱི་དཀའ་སྤྱད་འབྱུང་རྒྱུ་ནི་སོགས་ངོས་འཛིན་
སྒྲུ་བའི་ཐོག་ནས་འཛམ་གླིང་མི་མང་གི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐད་ལ་ཁོར་
ཡུག་བཟང་པོ་ཞིག་བསྐྱེད་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་རྒྱུ་མི་རྒྱུད་པ་ཞིག་འབྱུང་རྒྱུ་ནི་ཁ་ཆོན་
གཙོད་བྱུབ་པ་ཞིག་ཡིན།

རྒྱལ་ཕྱོགས་པའི་ཆོན་རིག་ཁོར་ལ་བརྟེན་ནས་མཐུད་དུ་བསྐྱོད་ཆེ་འབྲུ་ཕྱན་
རྒྱུ་ཆད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་སེམས་ཀྱི་ཀྱན་སྤྲོད་དང་བདེ་སྤྲོད་སྒྲུབ་
ཕྱོགས་ཐད་དཀའ་ངལ་ད་དུང་མཐུད་རྟུག་རྒྱུ་ནི་ངེས་གཏན་ཡིན། ང་ཆོ་སྤྲོད་

སའི་གོ་ལ་རྒྱལ་པོ་འདིའི་སྤང་ན་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་སྤང་ངོ་དང་འཆམ་པའི་ཡུལ་
སྲོལ་དང་ཚོངས་དད་ཀྱི་རྗེས་སྤྱ་འབྲང་པའི་ཆོས་འདྲ་མིན་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་ནང་པའི་
ཆོས་ལུགས་འདི་ནི་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་རིགས་པ་དང་། ཡིད་
ཆེས་དང་དཔུད་པ་གཉིས་ལས་དཔུད་པ། གཤགས་པ་དང་རྩ་མཆན་གཉིས་ལས་རྩ་
མཆན་གཙོ་བོར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་པས་དཔུད་སྟོབས་ཀྱི་རིམ་པ་འདིས་ནང་སེམས་
ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་དང་འབྲུང་ཤིང་སོགས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་ཆོད་
དཔག་དང་བརྟག་དཔུད་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ནས་བཞག་པ་མོ་ན་ཡིན་པས་ངེས་པར་སྤྱས་
ཀྱང་བསྟོན་མེད་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཐབས་མེད་ཡིན་ནོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ན་གང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་བདག་གིས་ཀྱང་
ཁས་ལེན་ལ་འཇིག་རྟེན་ན་གང་མེད་པར་ཁས་མི་ལེན་པ་དེ་བདག་གིས་ཀྱང་མེད་པར་
ཁས་ལེན་ནི་ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཁས་ལེན་རྒྱུ་ཏུ་མེད་པར་དེང་དུས་ཀྱི་ཆོན་རིག་
པའི་ལྟ་ཚུལ་དང་གཉིས་སུ་མ་མཆིས་སོ། །དུས་རབས་དང་མཐུན་པའི་ལྟ་ཚུལ་གྱི་
རིགས་རྣམས་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་པའི་ཐོག་ནས་ཆོན་རིག་དང་དུས་མཉམ་དུ་འགྲོ་
ཐུབ་པ་ནི་ཕལ་ཆེར་ནང་ཆོས་མ་གཏོགས་མེད་པས་ནང་ཆོས་ཀྱིས་སྦྱིར་འཇམ་སྦྱིང་
ཆོན་རིག་པ་རྣམས་ལ་སྟོན་གང་ས་ནས་ཞབས་འདེགས་སྒྲུབ་པའི་རུས་ཤུགས་ལྡན་པ་
མིག་མཐོང་ལག་བྱེན་ཡིན།

ཆོན་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་འཆོ་བྱེད་པའི་ཕྱི་དངོས་
པོའི་རིགས་ཀྱི་བཟོ་སྐྱེན་ཁ་སྤྲོགས་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་ནས་འཇམ་སྦྱིང་གི་སེམས་ཅན་
ཡོད་དོ་ཅིག་དང་མི་རབས་རྗེས་མ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་དོན་ཅ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལམ་

ཡག་ཤོས་ནི་སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེ་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཡལ་ཆེར་ར་འཕྲོད་ཡོད། དེས་ན་
སེམས་ཅན་ལ་ཡན་བདེ་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་མཆོག་ནང་
ཆོས་ཀྱིས་འཇམ་སྒྲིང་ལ་ཞབས་འདེགས་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་སྟོས་ཅི་དགོས།

རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ནང་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་སྟོམ་གསུམ་བྱེད་པའི་དགེ་འདུན་
པ་རྣམས་ཀྱིས་དེང་དུས་ཆོན་རིག་པ་དང་ཡན་ཚུན་ལ་མཁྱེན་རྒྱ་ཡངས་པའི་ཐོག་ནས་
བརྒྱུ་སྐྱེད་བྱེད་དགོས་པའི་དགེ་མཚན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བདག་ཡིད་ལ་འཁོར་ཞིང་མི་
མེད་ཉེས་སྟོང་ལྟ་བུ་ཡར་སྤོན་དུ་སྟོས་བྱུང་གི་རྣམ་གཞག་འདི་གསུངས་ལ། ད་ལྟའི་
འབྲུལ་སྐྱེད་འདི་ལྟ་བུའི་ཡོ་ཆས་གང་ཡང་མེད་པར་སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་འདུས་
བྱས་ཡོད་དོ་ཅིག་སྟེ་ཅིག་ཅམ་ལ་འཇིག་པའི་ངང་རྒྱལ་ཡིན་པ་བརྟན་པ་དེ་ད་ལྟའི་
འབྲུལ་ཆས་བཀོལ་སྦྱོད་ལས་དངོས་སུ་ར་འཕྲོད་བྱུང་བས་རྣུབ་སྟོགས་ཀྱི་ཆོན་རིག་
པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་དོས་ནས་ནང་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་གསུང་པ་ཞིག་བསྐྱེད་བཞིན་ཡོད།
ནང་ཆོས་དང་ཆོན་རིག་གཉིས་ཀྱི་དབྱེད་བསྟར་གྱི་རོ་བོ་གོང་འཕེལ་དུ་གཏོང་བ་ལ་
ཐབས་ལམ་ཞིག་ལ་མ་བརྟེན་པར་འགྲོ་ཐབས་མེད། དེ་བས་བོད་ཕྱི་ནང་ཀུན་གྱི་ཤེས་
ཡོན་པ་ཆོད་ལྟན་རྣམས་ལྟན་འཛོམས་ཐོག་རྣུབ་སྟོགས་ཀྱི་ཆོན་རིག་པའི་ཐ་སྟངས་གང་
ཡོད་རྣམས་བོད་ཡིག་ཐོག་དུ་བསྐྱུར་ཅི་བྱུང་བྱེད་རྒྱ་དང་གཞི་རིམ་སྟོབ་བྲལ་ཁག་དུ་
ཆོན་རིག་གི་སྟོབ་ཆོན་ཡོད་པ་སྟོས་མེད་ཡིན་དུས་སྟོབ་ཆོན་ནང་ཆོས་དང་འབྲེལ་
པའི་སྟོར་ལྟ་སྐྱེད་དང་ཆོས་འབྱུང་ཅམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་མི་འཛོན་པར་སྟོར་རིག་གི་རྣམ་
གཞག་དང་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གཏན་ལ་ཡབ་པའི་ཡན་ཚུལ་སྟོས་བྱུང་བམ་རྟེན་
འབྱུང་རིགས་པའི་གནད་ལ་འཁེལ་བ་ཞིག་སྐྱེད་ས་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་སྐྱུ་བྱུང་པའི་

རིགས་ལམ་ཁོ་ནའི་སྤྲོད་ནས་བདེན་ཏུན་གྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་པའི་རིགས་ལམ་འགྲོ་སྤངས་
ཤིག་ཡོང་བ་བསྟོན་མེད་ཡིན།

འབྱུང་འགྱུར་ཆན་ཆོས་གཉིས་བར་བགྲོ་སྤྲོད་དང་དབྱེད་བསྐྱར་རིམ་པ་བྱེད་
པ་ལ་ནང་པའི་དགེ་འདུན་པ་ཆོར་མ་བརྟེན་པར་སྐྱེ་བོ་རྣམས་རང་ངོས་ནས་ཆན་ཆོས་
བར་དབྱེད་བསྐྱར་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱེན་ཏུ་ནི་དུས་རབས་འདི་ལ་སློབ་ལས་
ཀྱང་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ཅམ་ཡིན། འདི་ནི་འབྲལ་
ཐབས་མེད་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད་འདིའི་རྒྱབ་རྒྱུ་དང་ཀྱང་མཆོད་ཐུག་
ཅམ་དང་ལྷ་སྐྱ་གསེལ་བ་ཅམ་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྤྲོད་པོར་འཛིན་པའི་རྩོད་སྤྲོད་དང་དང་ནང་
ཆོས་ནི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲོད་བྱེད་ཁོར་ཡུག་འཛིན་པའི་རྩོད་སྤྲོད་ཞིན་གྱི་རིགས་བསལ་
དུས་སྐྱེ་མེར་དབྱེ་བ་མེད་པར་སྤྲོད་པའི་བྱ་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཁོར་ཡུག་བཟང་པོ་ཞིག་
ཡོང་བ་ནི་འཛིན་ཏེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་གྱུབ་ཡོད། ཁོར་ཡུག་དེ་འདྲ་ཞིག་བསྐྱེན་པའི་
སློ་ནས་ཆན་ཆོས་བར་དབྱེད་བསྐྱར་བྱས་ན་གཏིང་མེ་ཟབ་དང་ཡུན་མེ་རིང་དུ་འགྲོ་
བ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད།

ཇི་ལྟར་ཡུན་མེ་རིང་དུ་འགྲོ་ཞེ་ན། བོད་མི་རིགས་གནས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་སྐྱེ་
བོ་རྣམས་གནས་པ་དང་མེར་མོ་བ་རྣམས་དུས་ཡུན་དེ་སྤྱིད་དུ་གནས་པ་ཐེ་ཆོམ་ཡིན།
སྤྱིར་བཏང་ནང་ཆོས་དང་ཆན་རིག་བར་དབྱེད་བསྐྱར་བྱེད་པ་ལ་སློབ་ལས་གཉིས་ཀའི་
འདོད་ཚུལ་ཤེས་རྟོག་གལ་ཆེ་ཞིང་གདན་ས་སོ་སོའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ནང་ཆོས་ཀྱི་
གོ་རྟོགས་ཟབ་པ་ནི་སློབ་ཅི་དགོས། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་གདན་ས་ཁག་སོ་སོའི་ནང་
ཆན་རིག་གི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱེན་པ་ལ་ཐོག་མར་མཁན་པོ་རྣམས་དང་དཔེ་བྲིད་དགེ་ལེན་

སོགས་ལ་འབྲེལ་བ་ཤིང་ཟབ་དུ་གཏོང་བྱུང་དང་གདན་སའི་སྒྲོབ་བྱ་ཁག་དང་རིམ་པའི་
བྱ་ཆར་གི་འཛིན་བྱ་སོ་སོའི་སྒྲོབ་ཆན་གྱི་ཁོངས་སུ་འཛིན་ཐུབ་པ་བྱེད་ཆུ་ནི་ཆོན་ཆོས་
ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡར་རྒྱས་སུ་འགོ་ཐབས་ཀྱི་གནད་དམ་པ་འོ། །

ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་
དམ་བཤེན་དོན་གཏན་ལ་ཤབ་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཕྱིའི་འཕུལ་སྤྱད་ཀྱི་དབང་གིས་གཏན་
ལ་ཤབ་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ནང་སེམས་ཀྱི་རང་ཡུལ་ལ་མི་བསྐྱུ་བའི་ཤེས་པའི་རྣམ་
སྟོངས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་བཤེན་དོན་བཞག་པ་ཞིག་ཡིན་པས་རྒྱབ་སྟོགས་ཀྱི་ཆན་
རིག་པ་དག་གིས་རང་ཡུལ་མི་བསྐྱུ་བའི་གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་འཛིན་ཐུབ་
མེད་པ་དང་སློ་ཁ་ཙམ་ཡང་སྟོགས་མ་ཐུབ་པའི་དབང་གིས་མའི་ཀྱན་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་
དང་བདེ་སྤྱད་འབྱུང་ཆེན་སོགས་ད་དུང་རྟེན་ཐུབ་མེད། སེམས་ཀྱི་རྟག་འཛིན་བྱེད་
སྤངས་དང་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱད་པ་ཏང་སྟོམས་གསུམ་གྱི་བྱེད་ལས་ཆ་ཆར་བའམ་ཡང་
དག་པ་ཞིག་རྟེན་པ་ལ་ཤེས་པའི་རྣམ་གཞག་གི་སྒྲོར་ལ་ངེས་པར་དུ་རག་ལས་པ་ཡིན།
གསལ་ཞིང་རིག་ཙམ་གྱི་ཤེས་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་མྱད་རྫས་དང་དབང་ཙཾ་ཁོ་ནའི་ཐོག་
ནས་སེམས་ཀྱི་རྟག་འཛིན་བྱེད་སྤངས་དང་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཆོར་བའི་སྒྲོར་ལ་འབྲེལ་བཤད་
མཐེལ་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱེད་དགའ་འོ། །

ད་ལྟ་རྒྱབ་སྟོགས་ཀྱི་ཆན་རིག་པ་དག་ནང་པའི་ལྟ་བུ་བྱིས་ཡིད་འཕྲོག་ཅིང་
སྟོས་བྱུང་འདི་ནི་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་ཏ་ཅང་གི་རགས་པའི་སྟོས་བྱུང་ཞིག་
དུ་འདོད། དེ་ལས་སྤྱི་བའི་སྟོས་བྱུང་སྤོའི་རྣམ་གཞག་ཙམ་ལ་སློ་ཁ་སྟོགས་པ་ཡང་
ད་དུང་རྒྱང་རིང་ན་ལྟག་བསྐྱེད་ཡོད། ནང་པའི་སྟོས་བྱུང་རགས་པའི་འདོད་ཚུལ་

ཅམ་གྱིས་ཡིད་དབང་འཕྲོག་ནས་དོ་སྣང་སླེབས་ཡོང་དུས་ཕྱ་མོའི་ནམ་གཞག་ལ་གོ་
བ་ཆགས་ན་ངེ་ཆར་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་འདི་ནི་ཡུལ་ཆོས་ཅམ་མ་ཡིན་པར་རིགས་
པ་གཙོ་བོ་བྱེད་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡང་དག་ཅིག་ཡིན་པ་ལ་སེམས་གཏིང་ནས་ངེས་
པ་རྟེན་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཅི་དགོས།

སྤྱིར་བཏང་དངོས་པོ་གང་འདྲ་ཞིག་གི་བདེན་དོན་བཅའ་བ་ལ་ཐོག་མར་དགག་
བྱེད་ས་འཛིན་མ་གྲུབ་པར་བདེན་དོན་རྟེན་དཀའ་བ་དེའི་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་ཕྱ་མོའི་
བདེན་དོན་རྟེན་པ་ལ་ཐོག་མར་དགག་བྱེད་ས་འཛིན་གལ་ཆེ། རྟེན་འབྱུང་གི་དགག་
བྱེད་སློབ་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཡུལ་རང་དངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་འཛིན་
འདི་འདྲའི་དགག་བྱེད་ཕྱ་མོ་དངོས་བཟུང་ནས་རྟོགས་པ་ལ་སྣང་ཚུལ་དང་སྣང་བ་ཆར་
མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པ་ལ་ངེས་ཤེས་ཟབ་མོ་རྟེན་དགོས། དགག་བྱེད་ཕྱ་མོ་འདི་ལ་འཆོལ་
ཞིབ་དང་བཞག་དཔུང་གཏིང་བ་ལ་སློབ་མྱོང་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་སོགས་ལ་དཔྱེད་
པ་ཞིབ་ཆགས་དགོས་པ་མ་ཟད། ཤེས་པའི་ནམ་གཞག་ཆ་ཆང་བ་ཞིག་ལ་སྦྱངས་
པ་སྡོན་དུ་ངེས་པར་འགྲོ་དགོས་པ་ནི་གནད་དམ་པོ། །

དཔལ་ན་**ལེན་དེ**་མཁས་པའི་གསུང་རྒྱན་ལ་བཅར་ཤ་གཙོད་པ་དང་ཐོས་
བསམ་སྒོ་མ་གསུམ་ཡ་མ་བྲལ་བ་བྱེད་བཞིན་པའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་
ཀྱི་རྟག་འཛིན་བྱེད་སྣངས་མྱོང་བ་དང་འདྲིས་པའི་སྒོ་ནས་དཔུང་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱབ་
སྟོགས་པའི་ཆན་རིག་སྦྱང་ན་ནང་པའི་ཆན་རིག་དང་རྒྱབ་སྟོགས་ཀྱི་ཆན་རིག་བར་
ཀྱི་སྟོང་ཆ་འདི་སེལ་ཐབས་ལ་གྲོགས་བྱེད་བྱབ་རྒྱ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆན་རིག་སྦྱངས་
པའི་སྟོང་སྟོབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཤེས་ཡོད། གང་ཟག་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་པའི་སྟེང་ནས་

ཚན་ཅིག་པའི་གང་ཟག་རང་ཉིད་ཡུལ་ལ་འདུག་པ་ན་མྱད་རྣམས་ཀྱི་མདའ་ལྷན་
ལྷིས་དཔར་བརྒྱར་སྒྲུབ་དང་སྒྲེ་དངོས་རྣམས་འགྱུར་གྱི་རྣམས་ཉོལ་སྤོལ་གཙོ་བོར་
བརྒྱར་ནས་གང་ཟག་རང་ཉིད་ལས་ལ་འདུག་པའི་བྱ་བ་མཚན་པར་བྱེད་པ་དེ་མི་གཙོ་

པོ་མྱད་ཇུས་ཀྱི་མདའ་འབྱེར་སྤངས་ལ་གཞི་བཙུགས་འབྲེལ་བཤད་རྒྱལ་བཞིན་
ཡོད་ཀྱང་འབྲེལ་བཤད་རྒྱལ་མ་ཐུབ་པར་སྟོང་ཆ་མང་བ་དང་ཡིད་སྒོ་ཆོམ་པ་ཞིག་
བྱེད་ཐུབ་མེད།

རྒྱལ་ཕྱོགས་ཆོན་རིག་པ་ལ་ང་ཚོས་སྒྲེ་བ་སྤྱི་བྱེད་ཤེས་པ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་
དགོས་པ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་འཛིན་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཕན་ཚུན་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་བྱེད་
ཀྱིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ང་ཚོས་འཛམ་གླིང་བདེ་ཐབས་ཀྱི་དོན་རྩ་འཛིན་དགོས་
པའི་གྲོས་གཞི་བཏོན་ནས་སེམས་ཅིང་པོ་མ་གྱུར་པར་ནལ་དུ་གནས་ནས་བསམ་སྦྱོར་
གཉིས་ཀས་མངོན་སྟོག་མེད་པར་གོ་མས་འདྲིས་ཡུན་རིང་སོང་ན་ངེས་པར་དུ་བྱམས་
སེམས་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་ངེས་ཤིང་དེའི་ཆེ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ངན་སེམས་དང་
གནོད་འཆེ་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ངེས་གཏན་ཡིན།

དེ་མཚུངས་ས་གནས་དང་གཞུང་ཁག་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་
བར་གྱི་མཐུན་སྦྲེལ་ཡང་མ་བསྐྱལ་ཏེ་བཟང་དུ་འགྲོ་ངེས་པ་རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁ་
ཚོན་གཙོད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན། འཛམ་གླིང་ཆེན་པོའི་ཡུལ་ཁམས་བདེ་ཐབས་ཀྱི་དོན་
རྩ་ཡང་དོན་དངོས་མའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སྦྱོར་ལ་རག་ལས། དེས་ན་སྟིང་ཏེ་དང་བྱམས་
པའི་ས་པོན་བསྐྱར་པའི་རྒྱུ་མ་སྟོང་བར་གནས་ཆེ་འཛམ་གླིང་ནང་ཕན་ཚུན་དམག་
འབྲུག་དང་ཕན་ཚུན་མགོ་གཞོན་གྱི་བཙན་འོག་ནས་ཐར་ཞིང་ཞི་བདེའི་དཔལ་ལ་
རོལ་བའི་སྐལ་བཟང་གི་ཉི་མ་ཤར་བ་ལ་ཕན་གྲོགས་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་དོ། །

འཕེལ་རྒྱས་ཆེ་བའི་ཡར་ཐོན་གྱི་ཤེས་བྱ་འདི་ནི་སྤྱིར་བཏང་གི་མི་སུ་ཞིག་གིས་
སྤྱང་དགོས་མིན་ལ་མི་ལྟ་བར་སྤྱང་བའི་འབད་བརྩོན་ལ་ཞུགས་རྒྱུ་ནི་གལ་ཆེན་དུ་

མཐོང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལགོང་ས་མཆོག་གིས་མེ་ལོ་ཉེར་གཉིས་ཡར་སྡོན་ནས་
 ཐུགས་ཟབ་དང་མཐུན་ཏུ་ཡངས་པའི་སྡོན་སྒྲུབ་ཕྱོགས་པའི་ལྷ་གྲུབ་སྒྲུབ་པ་དང་ཆོན་
 རིག་པའི་བར་ལ་ནང་ཆོས་དང་ཆོན་རིག་གི་འདོད་ཚུལ་རྒྱས་ལོན་བྱས་པའི་རྒྱུན་དབང་
 ལ་བཞེན་ནས་ད་ལྟའི་ཆར་སྡོན་ཆད་ལྷར་ནང་ཆོན་གཉིས་ཆ་གང་ལྷ་བྱུར་ངོས་འཛིན་
 པའི་མྱད་ཉིང་གི་ལྷ་བ་རྒྱུད་རིང་དུ་དོར་ནས་ཕན་ཚུན་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་ཕན་གྱི་
 སྡོན་སྒྲུབ་ཡིད་ཆེས་དང་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་པ་གོང་དུ་འབྲེལ་བཞིན་པ་འདི་ལགས་སོ། །

སྦྱིར་བཏང་ནང་ཆོས་དང་ཆོན་རིག་བར་དབྱུང་བསྐྱར་བྱེད་པ་ལ་
 ཐུགས་གཉིས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ཤེས་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་གདན་ས་སོ་
 སོའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ནང་ཆོས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཟབ་པའི་སྡོན་
 ཅི་དགོས། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་གདན་ས་ཁག་སོ་སོའི་ནང་ཆོན་
 རིག་གི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱུན་པ་ལ་ཐོག་མར་མཁན་པོ་རྣམས་དང་དཔེ་
 བློན་དག་གི་སྒྲིག་སྒྲུབ་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་ཟབ་དུ་གཏོང་ཏུ་དང་གདན་
 སའི་སྡོན་གྱི་ཁག་དང་རིམ་པའི་གྲ་ཆད་གི་འཛིན་གྲ་སོ་སོའི་སྡོན་
 ཆོན་གྱི་ཁོར་སྐྱུ་འཛིན་གྲུབ་པ་བྱེད་ཏུ་ནི་ཆོན་ཆོས་ཟུང་འབྲེལ་
 གྱི་ངོ་བོ་ཡར་རྒྱས་སྐྱུ་འགྲོ་ཐབས་ཀྱི་གནད་དམ་པའོ།།

མི་རབས་གསར་པར་དཔེ་གསུམ་བསལ་གྱིས་འབྲི་

བའི་འགན་བབ་དང་ལངས་ཕྱོགས།

སྒོ་པལ་ཕྱར་པོད་བྱིས་སྒོ་བ་གྲ།

ཨ་ཆོག་ས་དབང་གྲགས་འབུམ།

སྤྱི་ཁྱབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཐོར་ཕྱ།

༡༡། འགྲོ་བ་མི་སྤྱི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་འཛིན་ཏེ་ན་འདིའི་སྤྱི་འཆོ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་
 ཅ་ཚུགས་པ་ནས་བཟུང་བྱིས་གཞི་འདིའི་ནང་བདེ་སྤྱུག་གི་ཁ་ཕྱོགས་དང་ཉམས་ཆག
 འཕེལ་བྱས། རྒྱལ་པ་གསར་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་མིན་ལ་མི་གྲངས་དྲུང་ཕྱུར་དུག་ཅུ་
 ལྷག་གིས་གྲུབ་པའི་བྱིས་ཆར་ཆེན་མོ་འདིའི་གང་ཟག་སྤེར་རེ་རེ་ལ་འབྲི་བའི་འགན་
 བབ་དང་ལངས་ཕྱོགས་ལ་རག་ལས་ཡོད་པ་ཀྱན་གྱིས་རྟོགས་དགོས། ཐ་ན་གང་ཟག་
 རྒྱུ་གྲགས་པ་ཞིག་གི་སེམས་ཀྱི་བདེ་སྤྱུག་འཛིན་སྤྱོད་ཀྱི་ཁོ་ཁྱིམ་ལོངས་ཀྱི་ཞི་བདེ་ལ་འབྲེལ་
 བ་དམ་ཟབ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ད་ལྟ་འཛིན་ཏེ་ན་འདིར་གནའ་ནས་ད་བར་འགྲོ་བ་
 མིས་དབང་བསྐྱུར་བྱས་པ་ཞིག་དང་འདིའི་སྤྱི་འཆོས་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཆོ་བ་
 ཡང་བདེ་སྤྱུག་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་ཡོང་བ་རེད། ལོ་ངོ་སྤྱོད་ཐུག་མང་པོའི་བརྒྱུད་
 རིམ་ཁྲོད་སྤྱི་རམིག་ཅིག་བཟུངས་པ་ཡིན་ན། འགྲོ་བ་མིས་རང་ཡུལ་ངོས་འཛིན་གསལ་
 པོ་མ་ཕྱུང་བ་དང་སྤྱི་ཁྱབ་དང་གཞན་ཕན་གྱི་ཀྱན་སྒོར་མ་དག་པའི་ཀྱིན་གྱིས་འབྲི་
 བའི་འགན་བབ་དང་ལངས་ཕྱོགས་ལ་འགལ་བ་ཆེན་པོ་ཕྱུང་སྟེ་འགྲོ་བ་མིའི་ཆོ་སྤྱུག་
 ལ་གོད་ཆགས་དང་རང་ཕྱུང་ཁམས་ལ་སྒྱུར་མེད་ཀྱི་གཏོར་ཀྱུད་ཆེན་མོ་བཏང་བ་འདི་
 ལངས་ཕྱོགས་ནོར་བ་དང་ཐུན་མོང་གི་ལས་འགན་དང་མ་འོངས་པའི་ཞི་བདེ་ལ་ཕྱགས་

རྒྱུ་རྒྱུ་ཡི་ཤིང་གྲ་སྒྲིག་དང་འཆར་འགོད་མེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནག་ཉེས་དང་གྲོང་གུང་
ཆེན་པོ་དེ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནག་ཉེས་དང་གྲོང་གུང་ཆེན་པོའི་ཉམས་སྡོང་གཞིར་
བཞག་སྟེ་མ་འོངས་པར་ང་ཚོ་ཐུན་མིང་གི་ཁྱིམ་གཞི་འདི་ཇི་འདྲའི་བདེ་སྦྱིད་དང་
ཞི་བདེ་ཅན་དུ་བསྐྱུར་མིན་ནི་ད་ལྟའི་མི་རབས་གསར་པ་རྒྱམས་ལ་དམིགས་བསལ་
གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་བབ་དང་ལངས་སྤྱོད་གས་གནད་འགག་ཅན་དེ་ཡིན།

དེ་ཡང་རང་ཅག་ཁ་བ་ཅན་ལ་མཆོན་ན་ལོ་ངོ་སྟོང་ཡུག་དུ་མའི་སྟོན་བདག་
ཅག་གི་སྟོན་པ་བཅོམ་ཞུན་འདས་གྱིས་ལུང་དུ་བསྐྱན་པའི་ཞི་བདེ་ཡི་སྟེ་གནས།
ཤེས་རིག་གི་འབྲུང་གནས། རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱ་མཚོ། རྒྱ་ཅལ་གྱི་བང་མཛོད། ཆོལ་
གསུམ་གྱི་པ་ས་སྟེ་འཛམ་གླིང་གཙུག་རྒྱུན་དུ་གྲགས་པའི་གངས་ཅན་ཁ་བའི་སྟོང་ས་
ལ་གར་སྤྱོད་རྒྱུས་རྒྱ་དམར་གྱིས་འདྲེ་ལག་བརྒྱངས་པ་ནས་ང་ཚོའི་པ་ས་རུ་རོ་རུས་ཀྱི་
རི་རབ་དང་གཤམ་གྱི་མཆོ་མོ་འབྲིལ་སའི་དུར་ས་འདིར་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་
པའི་ནང་པོད་མིའི་མིང་དུ་སྤྱོད་སྟེ་ཡོད་ཆད་དང་ལྷག་པར་དུ་ཐ་ཆེན་སྟན་གྲགས་ཅན་
ཡིན་ན་འདྲ། དཔོན་ཆེན་དབང་གྲགས་ཅན་ཡིན་ན་འདྲ། ཆོང་བ་འབྱོར་ཡུག་ཅན་
ཡིན་ན་འདྲ། མཁས་ཆེན་ཡོངས་གྲགས་ཅན་ཆང་མ་དུས་རབས་གསར་པའི་མི་རབས་
གསར་པ་ཡིན་པས་ང་ཚོ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ལས་འགན་དང་ལངས་སྤྱོད་གས་བཟན་
པོ་ཞིག་མེད་ན་ལས་དབང་གིས་དོག་བཞིས་བཏང་བའི་ང་ཚོ་འཛིག་རྟེན་འདིའི་སྟེང་
ཆེག་མེད་དུ་ཡལ་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁ་མངོན་གསལ་དུ་གྱུར་ཡོད། འོན་ཀྱང་རྩ་བའི་
རྩ་བའི་ང་ཚོ་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དེད་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྟོབས་སྟོང་གིས་སྟོང་ས་པའི་ནག་ཉེས་
གཞན་སུ་ལ་ཡང་ཁག་དཀྱི་ས་མེད། རང་གཤིས་སུ་གཞན་པ་ནད་དང་ལྷག་བསམ་ཞེས་

མེད་གྱིས་ཕྱག་རུང་། ཏུས་རབས་གསར་པ་འདིའི་མི་རབས་གསར་པར་མཁོ་བའི་
ཤེས་ཡོན་གྱིས་ང་ཚོར་གནའ་ནས་ད་བར་རྗེས་ལུས་ཀྱི་ཡམ་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྤྲད་ཡོད་
པ་ནི་ངའི་སྐབས་བབས་ཀྱི་དཔུང་ཚོམ་འདིའི་ནང་གསལ་བཅས་བྱེད་སའི་ལོ་རྒྱུས་
སྟེང་གི་མ་ཁ་ཟབ་མོ་དེ་ཡིན།

དང་པོ། མི་རབས་གསར་པའི་དམིགས་བསལ་གྱིས་འགན་བབ་དང་ལངས་ཕྱོགས།

༡༥ ཤེས་ལྡན་མི་སྣའི་གལ་ཆེའི་རང་བཞིན།

ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་རྣམས་ནི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་དར་རྒྱུད་ཅི་ཡོད་
ཐུག་སའི་གལ་ཆེའི་གནད་དོན་ཡིན། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད། རྩོན་
ཐོན་ཅན་དུ་བསྐྱར་ན་ཤེས་ལྡན་མི་སྣར་བརྟེན་དགོས། ཞི་བདེ་དང་དེང་རབས་
ཅན་དུ་བསྐྱར་ན་ཡང་ཤེས་ལྡན་མི་སྣའི་སྡེ་ཁྲིད་དང་མཛུབ་སྟོན་ལ་བརྟེན་དགོས།
ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་འཛོམས་ཆེན་ཡོད་ན། འཕེལ་རྒྱས་དང་རྩོན་ཐོན་ཅན་དུ་འགྱུར་ཡོང་།
དེར་བརྟེན། ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་རྒྱ་ཁྲབ་དུ་འཛོལ་ཞིབ་དང་། ཏུར་བཙོན་གྱིས་གསོ་
སྦྱོང་། བབ་མཐུན་གྱིས་བཀོལ་སྦྱོང་བཅས་བྱས་ནས་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་
རྒྱས་པ་དང་འཛོན་ཐང་ཉག་སྤྲོ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཟས་ནས་
ཁོང་ཚོའི་འོས་འགན་དང་ལངས་ཕྱོགས་བརྟན་པོ་འཛོན་སྐྱབ་པར་བྱ་དགོས། ཏུས་
རབས་དང་མཐུན་ཞིང་སྤྱི་ཚོགས་ལ་མཁོ་བའི་ཤེས་ཡོན་པ་མེད་ན་ལས་འགན་དང་
ལངས་ཕྱོགས་དུས་ནམ་ཡང་འགྲུབ་ཐབས་མེད་པས་མི་རབས་གསར་པ་རྣམས་ལ་
དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་དང་ལངས་ཕྱོགས་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་ང་ཚོ་པོ་ད་
མི་རིགས་འདི་ཤེས་ཡོན་ཅན་དུ་བསྐྱར་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

༡༥ རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་སྐྱོད་སྤྱོད་ཐབས།

དགོས་མཁོ་ནི་གསར་གཏོད་ཀྱི་གཞི་མ་རེད། དམིགས་ཡུལ་ནི་རྒྱལ་ཁ་
ཡི་ཅ་དོན་ཡིན། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོར་གཞིགས་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་མོས་
དང་བརྩོན་འགྲུས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་བྱེད་དགོས་པ་རེད། ཁ་རྒྱན་དུ་གཞན་རྒྱས་
ལོན་ན་མཁུལ་པ་ཡིན། རང་རྒྱས་ལོན་ན་སྤྱི་རིག་གསལ་ཟེར་མོད། གཞན་རྒྱས་
ལོན་པ་ལས་སྒྲ་བོ་མིན་ལ་རང་རྒྱས་ལོན་པ་བྱེད་རྒྱ་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ཁག་པོ་ཡིན། ལྷག་
པར་དུ་ང་ཚོ་བོད་པའི་གཞིན་སྦྱོར་མང་ཆེ་བས་རང་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྷ་རྒྱུལ་འཛིན་
མི་བྱལ་པ་དང་རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་སྤྱོད་ལྗོངས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་
དམ་ཆགས་ཡོང་བ་བྱས་ཏེ་དོན་དངོས་དང་མཐུན་པའི་འབད་བརྩོན་བྱེད་པའི་དམིགས་
ཡུལ་ཞིག་གཏན་འཁེལ་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་རེད།

རྒྱ་རྒྱུན་འདི་ནི་ལེགས་ས་མཆོག་གིས་ཉེ་ཆར་གསུངས་པའི་ང་ཚོའི་འདས་པའི་
མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱའི་ནང་གི་མི་ལོ་སུམ་ཅུ་ནི་འཕུས་ཤོར་གྱི་མི་ལོ་སུམ་ཅུ་ཡིན་པར་ངོས་
འཛིན་གནང་བ་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱི་ནག་ཉེས་ཆེ་ཤོས་དེ་ཆགས་ཡོད། སློབ་ཕྲུག་
ཚོའི་ནག་ཉེས་དེས་བཅན་བྱོལ་སྤྱི་ཚོགས་ལ་དཔེ་མེད་ཀྱི་ཕྱི་ཉེས་དང་གྲོང་གུང་ཆེན་
པོ་ཞིག་སྤྱད་ཡོད། དཔེ་མཆོན་ཅུམ་དུ་བཀོད་ན་འཛིན་གྲུ་བརྒྱུ་པ་དང་བརྒྱ་གཉིས་
ཀྱི་སློབ་ཕྲུག་མང་པོ་ཞིག་གིས་སོ་སོའི་དམིགས་ཡུལ་བདམས་ནས་སློབ་གྲུ་གཞན་
དང་མཐོ་སློབ་དུ་འགྲོ་སྐབས་དང་སློབ་གྲུ་འདི་དང་སློབ་ཆེན་འདི་བདམས་པ་ཡིན།
གང་ཡིན་ཟེར་ན་ངའི་གྲོགས་པོ་དང་གྲོགས་མོས་སློབ་གྲུ་འདི་བདམས་ཡོད་པས་ངས་
ཀྱང་བདམས་པ་ཡིན་ཞུ་མཁན་ཉུང་ཉུང་ཞིག་གཏན་ནས་མིན། ཡང་ཁག་ཅིག་གིས་

མཐོ་སྒོ་བ་གང་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་མི་བརྒྱབས་ནས་བདམས་ཀྱི་ཡོད། སྐད་ཆ་འདིས་བོད་
ཡུལ་ནམས་ཀྱི་སྒོར་ལྗང་ལྗང་གི་མདུན་ལ་མ་དེ་མཐོང་ཐུབ་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་འདིའི་དབང་
གིས་ང་ཚོའི་འདས་པའི་ལོ་ངོ་སྤུམ་ཅུའི་འཇུག་ཤོར་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་མཐོང་ཐུབ། བོད་
ཡུལ་ནམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་མོས་དང་འཛིན་ཐང་ལ་དཔག་པའི་དམིགས་ཡུལ་
འདེམས་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་འདི་ནི་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་པ་ཆད་ཟུན་ཞིག་ཐོན་མེད་
པའི་སྒོ་བ་ཡུལ་ནམས་ཀྱི་འཇུག་ཤོར་ཆེན་པོ་དེ་ཡིན། དེས་པར་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་
ཐང་དང་དགའ་མོས་གཞིར་བཞག་སྟེ་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་བྱ་དགོས།

དེ་ལྟར་བྱས་ན་ངལ་དུ་བ་དང་དགའ་ལས་བྱུང་ནའང་རྒྱུ་དུ་སྒྲོ་སྒྲོ་དང་དགའ་
སྒྲོ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་དང་། དགའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་གདོང་ཐུག་བརྒྱབ་ཀྱང་སེམས་
པམ་ཡིད་ཆད་གཏན་ནས་མེད་པར་ཟས་བཞེད་གཉིད་བཅག་དང་ཐབས་བརྒྱ་རྩས་
སྒོར་། ཐོངས་བརྒྱར་པམ་ཡང་ཡིད་ཐང་མི་ཆད་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲོ་སྒྲོ་དང་བཅས་
བྱུང་པའི་ཕྱོགས་སུ་གར་སྒྲོད་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱེ་ཆོམ་མེད།

༡༥ རི་ལྗར་རང་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་ཐང་དང་དགའ་མོས་ལ་དཔག་པའི་

དམིགས་ཡུལ་འདེམས་དགོས།

སྤྱིར་འགྲོ་བ་མི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིས་སྒོ་བས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་སྤྱདས་སྒོ་བས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར། རིག་པ་ནི་རྒྱལ་དང་སྒོ་གྲོས་ཆེ་རྒྱུ་ཡོད། ད་དུང་ཡོན་
ཏན་མཐོ་དམན་ཡོད་པ་མ་ཟད་སོ་སོར་ཞན་ཆ་དང་དགེ་མཚན་མི་འདུ་བའང་ཡོད།
ཕྱོགས་འདིའི་ཐོག་ལ་དགེ་མཚན་ནམ་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་ན་ཡང་། ཕྱོགས་དེའི་ཐང་
ལ་ཞན་ཆ་དང་ནོར་འབྱུལ་ཡོད་པ། ཕྱོགས་འདིའི་ཐང་ལ་མཁས་པ་ཡོད་ནའང་ཕྱོགས་

དེའི་ཐད་ལ་སློན་ཏྲགས་ཚ་བོ་ཡོད་མྱོད། དཔེར་ན་སློབ་ཕྲུག་མང་པོ་ཞིག་སློབ་ཚན་
 ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མཁས་པ་ཡོད་ཀྱང་སློབ་ཚན་གཞན་ཁག་ལ་སློབ་པོ་ཡོད་པ། དེ་བཞིན་
 དུ་ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་རྩས་ལ་འདོན་མཁས་པའི་མི་ཡོད་པ་དང་། རིག་པ་སྒྲིང་
 རྟོལ་བ་ཡོད་ལ་སློབ་འཁུལ་ཁྲན་པའི་མི་ཡང་ཡོད་པ། གོ་རིམ་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་མཁས་
 པའི་མི་ཡང་ཡོད་ལ། འབྲབ་སྟོན་བྱེད་མཁས་པའི་མི་ཡང་ཡོད། བརྟེ་དྲུང་ཟབ་
 མོ་འབྲབ་སྟོན་བྱེད་མཁས་པའི་མི་ཡང་ཡོད་ལ། གཟུགས་པོ་བདེ་སྐྱེགས་འབྲུག་
 པོ་ཡོད་ལ་ལུས་རྩལ་ལ་མཁས་པའི་མི་ཡང་ཡོད་པ་སོགས་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ལྟར་རང་
 གི་བྱད་ཆོས་དང་འདོན་ཐང་དར་སྤེལ་བྱས་ཐོག་སྟོན་ཆ་འདོར་ལེན་བྱས་ན། གཞི་
 ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲུགས་འདོན་སྤེལ་བྱེད་བྱུག། དེ་འདྲ་བྱེད་པར་རང་རྣམས་རང་
 གིས་ལོན་པ་བྱེད་དགོས། རང་རྣམས་རང་གིས་ལོན་པ་ཟེར་བ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱད་
 ཆོས་ཤེས་དགོས་པར་མ་ཟད་དྲུང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁན་ཆ་མི་མངོན་ས་ཡང་ཤེས་པ་
 བྱེད་དགོས་པ་དེ་རེད།

གང་ལྟར་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འདོན་བྱ་དུས་རང་ཉིད་ཀྱི་བྱད་ཆོས་དང་ཁན་
 ཆ་གཉིས་ཀ་ཤེས་རྟོགས་གསལ་བོ་བྱུང་རྗེས་ལེགས་ཉེས་སྒྲུང་དོར་གྱི་ཚུལ་དུ་སློབ་
 ཚན་གདམ་གསེས་བྱ་རྒྱ་ཏ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་ཡིན། སྐབས་བཙལ་གྱི་མི་ཆེའི་ཁྱོད་
 ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་གི་དཀའ་ངལ་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས་ཀྱང་ང་ཆོས་མཐོང་རྒྱ་
 རྩེ་གཅིག་ལས་མི་མཐོང་བ་གཏན་ནས་བྱེད་མི་རུང་བར། ཁྱོན་ཡོངས་ལ་བརྟེ་བའི་
 འདུ་ཤེས་ཡོད་པར་བྱས་ཏེ། ཉག་ཕྱ་བའི་དུས་ཚོད་འདིའི་དགོས་མཁོ་གཞིར་བཟུང་
 ཐོག་མཐོ་སར་ལངས་ནས་རྒྱུང་རིང་མཐོང་བ་བྱས་ཏེ་པོད་གཞུང་གི་ལྟན་ཁང་ཁག་

དང་རིག་གཞུང་ཆན་ཁག་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་བསམ་སྒོར་མ་འཁོར་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་ན་གལ་ཆེན་ནམས་འཛོལ་ཞིབ་བྱས་ནས་དེ་ཆོའི་སྒོར་ཆ་ཁ་སྒོར་བྱེད་དགོས།

གནིས་པ། ས་མས་ཕུ་གུར་སློབ་གསོ་ནོར་བ་བཏང་བའི་ནག་ཉེས་དང་དེ་བཙས་བསྐྱར་

བྱ་སྤངས།

འདས་པའི་མེ་འོ་ལྔ་བཅུའི་ནང་ས་མ་ནམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕུ་གུ་ལ་སློབ་གསོ་རྒྱག་སྤངས་ཐད་འགྱུར་བ་ཤུགས་ཆེན་ཐེབས་པ་དེ་ས་མ་ཆོ་རིག་པ་སྤྱད་དགས་ནས་ཡིན་ནམ་ཡང་ན་སླེན་ཏྲགས་ཆ་དགས་པའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་བསམ་གཞིགས་ནན་པོ་བྱ་དགོས་ལ། ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་འདས་པའི་མི་མེ་ལྔ་བཅུའི་ནང་གི་སྐུ་མ་རུ་ཞི་འབྲས་ཤོར་གྱི་མི་མེ་སྐུ་མ་རུ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གནང་བས་འབྲས་ཤོར་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་དང་གཡོལ་ཐབས་བྱལ་བའི་ནག་ཉེས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་སློབ་ཕུགས་ཀྱི་ས་མ་དང་སྐུ་མ་ཆེད་ནམས་ལ་ཐུག་ཡོད། ཉིན་འདི་དག་གི་རིང་ནན་རབས་པ་མང་དག་ཅིག་གིས་ཤེས་ཡོན་ཐད་ཀྱི་འབྲས་ཤོར་དེ་ཆོ་སློབ་ཕུགས་ནམས་ཀྱི་ནག་ཉེས་དང་འབྲས་ཤོར་དུ་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་ཕྱི་གས་ཡོངས་ཀྱི་མཛུབ་མོ་སློབ་ཕུགས་ཁོ་ཞིང་གཏོང་ལ་བཅུགས་ཡོད། འོན་ཀྱང་མཛུབ་མོ་སྐྱེར་རང་ཉིད་ཀྱི་གཏོང་ལ་གཏད་དེ་དྲང་བདེན་གྱི་བསམ་གཞིགས་ཤིག་ཐོངས་དང་། བྱེད་ཀྱིས་ནམ་རྒྱུན་རང་ཉིད་ཕུ་གུ་ལ་བོད་ཡིག་གལ་ཆེན་དུ་འཛིན་རྒྱ་དང་མ་འོངས་པ་ཡགོང་ས་མཆོག་དང་བོད་གཞུང་ལ་ཞབས་སྟེ་སྐྱབ་མཁན་ཞིག་དགོས་ཞེས་གསུངས་ཡོད་དམ། ཡང་ན་དེ་སྟེན་ཡིག་ཡག་པོ་སྤྱད་ས་ནས་མ་འོངས་པར་རྒྱབ་སྐྱོལ་སྐྱེ་འགྱོ་ཐབས་བྱ་དགོས་ཚུལ་དང་། ཁེ་བཟང་གང་རེ་ག་བྱེད་ཐབས། སོ་སོ་ཕུགས་པོ་བཟོ་དགོས་ཚུལ། ས་མ་ཁ་ཁྱར་རྒྱ་མེད་ཚུལ། ཁྱོང་

རེག་གི་འདུག་མི་རུང་ཚུ་ལ་སོགས་བཅན་བྱོལ་ཁྲིད་ཀྱི་པ་མ་བརྒྱ་ཆ་དགུ་ཅུ་གོ་ལྔ་
ཡན་ལ་གོང་གི་དྲི་བ་འདིའི་ཐད་ཐེ་ཚོམ་ཏ་ཅང་ཆེ།

སྤྱིར་བཏང་བཅན་བྱོལ་ནང་དཔལ་འབྱོར་ཐད་དཀའ་ངལ་འཕྲད་སྤྲད་མིད།
པ་མའི་སློབ་གསོའོར་སོང་ན། དཔལ་འབྱོར་གྱི་པ་མ་ཁ་ལས་ཀྱང་ལྷ་བ་བརྒྱ་འགྲུར་
གྱི་ཉེན་ཁ་དང་གྲོང་གྲུང་ཤིན་ཏུ་ཆེ། ལུ་གུར་སློབ་གསོ་མཁོར་བ་ཞིག་གཏོང་རྒྱ་
ནི་པ་མའི་མི་ཆེའི་ཁྲིད་ཀྱི་འགན་འཁུལ་ཆེ་གོས་དེ་ཡིན། པ་མས་རང་ཉིད་ཀྱི་
ལུ་གུ་ལ་སློབ་གསོ་རྒྱག་སྤངས་མཁོར་ན་ཏན་ཏན་མ་འོངས་པར་ལུ་གུའི་མི་ཆེ་ལ་གྲོང་
གྲུང་ཆེན་པོ་སོགས་དེས།

པ་མས་འཆོ་བ་སྐྱེལ་སྤངས་དང་པ་མའི་སྤྲད་ཆ་ཤོད་སྤངས། པ་མས་བྱེད་
སྤངས་དང་འགྲོ་སྤངས། སྤོད་སྤངས་ཆ་ཆང་ལ་ལུ་གུས་ལད་སྒྲོམ་བྱས་ནས་འཆར་
མོངས་འབྲུང་གི་ཡོད་ལ་ཐ་ན་གོ་མས་གཤིས་དང་དགའ་ཞེན་ཆང་མ་རང་བྱུགས་ཀྱིས་
ལུ་གུར་བྱུགས་སྤྱེན་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲར་སོང་བས། གལ་སྲིད་ཡེ་ཤོང་ས་མཆོག་
ལ་དད་པ་གཡོ་མེད་ཡིན་ན། གལ་སྲིད་ཡེ་ཤོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་དཔོངས་བསྐྱེད་
པའི་ཐག་གཅོད་ཡོད་ན་པ་མའི་མིང་དུ་སོགས་ཡོད་ཆད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུ་གུ་ནམས་
ལ་ཆུང་དུས་ནས་མི་རིགས་ལ་ཞེན་ཁོག་དང་ལ་རྒྱ་ཅན་དུ་བསྐྱུར་རྒྱ། ཤེས་ཡོན་
ལ་དགའ་ཞེན་དང་དོ་སྣང་ཡོད་མཁན། ལ་རབས་སྤྱོད་བཟང་ཅན་དུ་བསྐྱུར་རྒྱ་སོགས་
ཀྱི་སྒོམ་མའི་བསམ་སྒྲུབ་ཁ་ལྟོགས་མཁོར་བ་བྱ་རྒྱ་ལས་ལུ་གུ་ལ་མ་ལོག་ཏུ་བྲིད་ན་
རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་པ་མ་ཁ་དང་གྲོང་གྲུང་ཡིན། པ་མའི་མདུན་དུ་ལུ་གུས་སྤྲག་
སྤང་དང་འཆོར་སྤང་གང་ཡང་མི་བྱེད་པས། རང་གི་སྤྱོན་ཆ་དང་གནད་དོན་ཕྱིར་

མངོན་སྲོལ་ཡོད། དེར་བརྟེན་ཕ་མས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕུ་གུའི་བསམ་སྒྲོ་དང་གཤིས་
ཀའི་ཆ་རྒྱས་ལོན་ཆད་དེ་སློབ་གྲུའི་དགེ་ཆན་ལས་ཆེ་བ་ཡོད་པས། གལ་སྲིད་ཕ་མས་
ཕུ་གུ་ལ་སློབ་གསོ་རྒྱལ་སྤངས་ནོར་ན་དགེ་ཆན་གྱིས་བསྐྱར་བཅས་གཏོང་རྒྱ་ཏ་ཅང་
ཁག དེ་འདྲར་སོང་བས་འདས་པའི་མི་ལོ་སྤུམ་རུའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་འབྲས་ཤོར་ལ་
ང་ཆོས་བསྐྱར་བཅས་གཏོང་ན། དང་པོ་ཕ་མས་སློབ་གསོ་མཛོར་བ་བྱ་རྒྱ་ནི་ཡོན་
ཏན་ཀུན་འབྱུང་གི་གཞི་རྩར་ཆགས་ཡོད་པས་ཕ་མ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕུ་གུ་
རྣམས་མི་རབས་གསར་པའི་འགན་འཁུར་དང་ལངས་སྤྱོད་གས་བརྟན་པོ་ཅན་གྱི་ཆེད་ལས་
མི་སྣ་གསོ་སྦྱང་བྱེད་པར་གཞི་རྩའི་སློབ་གསོའི་ཐོག་མང་གཞི་མ་བཏང་ན་ཕ་མ་རྣམས་
ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ནག་ཉེས་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེན་ཁ་ཏ་ཅང་ཆེ།

གསུམ་པ། སྤྱི་ཆོགས་དང་དགེ་ཆན་གྱིས་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་གསོ་སྦྱང་བྱ་

བར་འགན་ངེ་ལྟར་འཁུར་དགོས།

རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་པ་གང་མང་སྦྱེད་སྲིད་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེན་ཡིན་པ་
ང་ཆོའི་སྤྱི་ཆོགས་སུ་སྒྲོ་བྱར་དུ་གཞུང་དམངས་གཉིས་སུ་འབྲུག་སྐད་བཞིན་གྲགས་
འོང་བཞི་ཏ་ཅང་གི་དགའ་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་མོད། གཏམ་དཔེ་རུ། ཁ་ནས་ཐེངས་
བརྒྱ་བརྗོད་པ་ལས། ལག་ལེན་ཐེངས་གཅིག་བསྐྱར་བ་བཟང་ཟེར་བ་བཞིན་ལག་
ལེན་གྱི་སྤང་ནས་གཞུང་དམངས་གཉིས་ཀྱིས་ལོ་ངོ་ཅི་ཙམ་ཞིག་གི་རིང་རྒྱ་ན་སྲིད་
བྱེད་ཐུབ་མིན་ནི་ཆེས་གནད་འགག་དུ་ཆགས་ཡོད། ལོ་ངོ་ལྔ་ནས་བརྒྱའི་བར་ཆེད་
ལས་མཁས་དབང་ཐོན་ཐབས་མེད། ཆེད་ལས་པ་དང་པོ་ཐོན་པའི་རིགས་ལ་སྤྱི་ཆོགས་
ཀྱིས་ཆེ་མཐོང་དང་ལས་གནས་ཤིག་ཕུལ་དགོས། ད་ལྟ་ཆེད་ལས་མཁས་དབང་ཁ་

འོན་ཀྱང་ང་ཚོར་ཆོད་ལྡན་གྱི་ཆོད་ལས་མཁས་དབང་མཛད་པའི་བགྲངས་
 གྱུ་ཙམ་ལས་མེད། མི་རིགས་སམ་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཉམས་ཆགས་དང་འཕེལ་རྒྱས་སུ་
 འགོ་དགོས་མིན་ནི་ཤེས་ཡིན་ལ་ཐུག་ཡོད་ལ། ཤེས་ཡིན་ཡང་རྒྱས་དང་ཉམས་ཆགས་
 སུ་འགོ་མིན་ནི་དགེ་ཆན་གྱི་སྤྱོད་ཆོད་ལ་རག་ལས་འདུག ད་ལྟ་འང་ད་དྲུང་བཙན་

ཕྱི་ལོ་དེ་མིའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་དགེ་ཆུང་མང་པོ་ཞིག་གིས་དགེ་ཆུང་གི་འོས་སྤྱོད་བྱས་
ཀྱང་ཤེས་ཡོན་གྱི་སྤྱང་གཞི་མེད་པ། མང་པོ་ཞིག་སྡོན་མ་དགེ་ཆུང་མ་རེག་པའི་སྐབས་
འབྲེ་རྒྱགས་དང་དག་རྒྱགས་གང་ཡང་མེད་པར་ཐད་ཀར་འདེམས་བསྐྱོད་བྱས་པ་དང་།
ལོ་ངོ་མང་པོར་དགེ་ཆུང་བྱས་པས་ལས་བྱེད་སྡིང་པ་ཡིན་མཛད་ག་དང་ཉམས་སྦྱོང་ཡག་
པོ་ཡོད་མཛད་ག་གིས་ལུ་རྒྱགས་བརྒྱབས་ནས་བསྐྱེད་པས་གཞིན་སྦྱོས་འདབ་གཤོག་
གཉིས་ལྡན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་མང་པོ་ཞིག་གི་ལམ་ཁ་བཀག་འདུག དེ་བས་ངེས་
བར་དུ་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་དགེ་ཆུང་སྡིང་པ་ཡིན་མིན་དང་དགེ་ཆུང་གི་འོས་སྤྱོད་
བྱས་ཡོད་མེད་ལ་མ་སྟོན་པར་ལོ་རེ་བཞིན་ཡིག་རྒྱགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དགེ་ཆུང་འོས་
འདེམས་བྱེད་དགོས་ལ་ད་ལྟའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་དགེ་ཆུང་ཚམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གཙང་
བཟོ་བྱེད་དགོས་པའི་དུས་ལ་སླེབས་ཡོད།

བཞི་པ། དུས་སྐབས་དང་མཐུན་པའི་ནང་ཆོས་དང་ཆོན་རིག་དཔུང་བསྐྱར་

བྱེད་པའི་དགོས་པ་དང་རྒྱ་མཚན།

གཅིག ནང་ཆོས་དང་ཆོན་རིག་དཔུང་བསྐྱར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཆེན་པོ་ལྟ།

༡༥ ལོ་ངོ་ཉིས་སྟོང་ལྔ་བརྒྱའི་ཡར་སྡོན་ནས་རང་ཅག་གི་སྟོན་པ་བཙུམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ང་ཆོར་དོན་དངོས་ཀྱི་ནང་ཆོས་ཟེར་བ་དེ་ག་འདྲ་ཞིག་ཡིན་མིན་
དང་དེ་ལག་ལེན་ངེ་ལྟར་བྱེད་སྟངས་ཐད་ལུང་དུ་བཞུན་དོན།

དགེ་སྦྱོང་དག་གམ་མཁས་ཚམས་ཀྱིས། །

བསྐྱེད་པས་བཅད་བདར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །

ལེགས་པར་བརྟག་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །

ཐང་བར་བྱ་ཡི་གུས་བྱིར་མིན། །

ཞེས་པའི་ཆོགས་བཅད་འདི་བརྒྱགས་རྗེས་ང་ཆོས་དེས་པར་དུ་ཁས་ལེན་བྱེད་
 དགོས་པ་ཞིག་ནི་པོད་མེ་རིགས་ཀྱིས་འདས་པའི་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྱག་ཅིག་གི་རིང་ནང་
 ཆོས་ལ་སྒྲུངས་དད་ཤུགས་དྲག་པོ་བྱས་པའི་ནོར་འབྱུང་དང་གྲོང་གུད་དེ་ཡིན་ལ།
 དེ་ལྟར་ཡིན་པས། རང་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ནང་ང་ཆོར་ཐང་བྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད་མེད་
 བསྟེན་པ་བཅད་བཅར་པའི་གསེར་བཞིན་བརྟག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གསལ་
 བོ་བཅོས་ཡོད་ལ་བོད་པའི་སྤྱི་ཆོགས་སུ་སྒྲུངས་དད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཟབ་མོའི་སྒྲག་
 རིམ་མཐུག་པོ་དེ་དོར་ནས་སྟོབ་སྟོབ་དང་ལག་ལེན་དངོས་ལ་ཞུགས་ཏེ་མུན་སེལ་
 གྱི་སྟོན་མེ་བཞིན། རང་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་འདི་འཇམ་གླིང་བྱིན་ཡོངས་སུ་དར་བྱུང་
 དང་ཕན་ཐོགས་རྒྱ་བས་ཆེན་ཡོང་བ་ཞིག་བྱ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་ན་ནང་
 ཆོས་དང་ཆོན་རིག་དཔུད་བསྐྱར་དགོས་པ་དང་དེ་ནི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་
 ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྱག་མང་པོའི་གོང་ནས་ལུང་བསྟན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

༡། རང་ཆོས་དང་ཆོན་རིག་གཉིས་དཔུད་བསྐྱར་བྱེད་པའི་དགོས་པ་གཞན་
 ཞིག་ནི། སྤྱིར་རང་ཆོས་དུམ་བུ་གསུམ་ལ་དབྱེ་ཡོད་དེ།

- ༡ རང་པའི་ཆོན་རིག་(Buddhism Science) ༢ རང་པའི་ལྟ་གྲུབ། (Buddhism Philosophy) ༣ རང་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་སྒྲུངས། (Religion) བཅས་གསུམ་
 ཡོད་པ་ནས་ནང་པའི་ཆོན་རིག་(Science) ནི་རང་ཆོས་ཀྱི་ཆ་གས་ཤིག་ཆགས་
 ཡོད་པས་ཆོན་རིག་དང་རང་ཆོས་དཔུད་བསྐྱར་བྱེད་པ་ནི་གནས་ཚུལ་གསར་པ་དང་
 སྟོབ་སྟོབ་གསར་པ་ཅི་ཡང་མིན།

༡༥ ཚན་རིག་པ་སྙན་གྲགས་ཅན་(Albert Einstein) གྲིས་ནང་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོས་མ་འོངས་པར་ཚན་རིག་དང་ཆོས་ལུགས་མཉམ་དུ་འགྲོ་བྱུ་ཞིག་ཆགས་ཆོ། རང་ཆོས་ཁོ་ན་ཚན་རིག་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ་ངེས་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པས་ནང་ཆོས་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱན་ནས་བྱུང་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་དང་ཚན་རིག་གི་གཞི་ཅ་དང་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་བརྟེན་ཡོད་པས་ནང་ཆོས་དང་ཚན་རིག་གཉིས་མཉམ་དུ་འགྲོ་བྱུ་ར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འཁྲི་བའི་འགན་བབ་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་གི་བོད་མི་རྒྱལ་ཡིན་པ་དང་། ལགོང་ས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་དྲག་ཏུ་གསུངས་བསྐྱད་པ་ཞིག་ནི་“བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་དེ་དུས་རབས་ཉེ་ལུ་ཅ་གཅིག་པའི་ནང་ཚན་རིག་པར་ཕར་རོགས་པ་བྱེད་བྱུ་བ་ཞིག་ཆགས་པའི་སྐབས་འདིར་ང་ཆོ་སྒྲོ་བས་པ་སྐྱེས་འོས་པ་ཞིག་རེད་ལ། ང་ཆོ་ཡང་ངེས་པར་དུ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས།” ཞེས་པ་དེ་ནི་མི་རབས་གསར་པ་རྒྱལ་ཡ་སྐྱེ་མཁུན་གྱིས་གཟིགས་པ་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་གསུངས་པའི་བཀའ་སློབ་སློང་གི་ཞོར་བུ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། ལྷ་མཆོན་འདི་དག་ལ་གཟིགས་ན་ཡང་ང་ཆོས་ངེས་པར་དུ་ཚན་རིག་དང་ནང་ཆོས་དཔུང་བསྐྱར་བྱེད་པའི་དགོས་པ་གསལ་བོར་མངོན་ཡོད།

༡༦ རྒྱུར་བཏང་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་ཚན་རིག་སྙན་གྲགས་ཅན་དག་གིས་ནང་ཆོས་དང་ཚན་རིག་གཉིས་དཔུང་བསྐྱར་བྱེད་དོན་གཙོ་བོ་སྟེ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་ལྱེད་དང་། ཐར་པ་ཡོད་མེད། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་མིན་སོགས་གང་ཡང་མིན་པར། མིའི་བསམ་སྒྲོའི་འགྲོ་སྒྲུངས། མིའི་སེམས་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་སྐབས་དཀའ་ངལ་དེ་སེལ་ཐབས། ན་ཆོ་ཡོད་སྐབས་སྔོན་འགོག་བྱེད་སྒྲུངས།

ན་ཆ་མཁྱོགས་པོར་དྲག་ཐབས་དེ་དག་གི་ཐོག་ཏུ་བསམ་སྒྲིལ་འཁྱེར་སོས་ན་ཆ་དྲག་
 བསྐྱེད་ཐུབ་པར་ནང་ཆོས་ཀྱིས་ཕན་ཚུབས་ཆེན་པོ་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་ཆོན་རིག་པས་
 ར་སྤྱོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་མཚན་འདི་ལ་གཟིགས་ན་འང་ནང་ཆོས་ནི་ཆོན་རིག་
 ལས་ཀྱང་ཚུབས་ཆེན་དང་སྒྲག་པར་དུ་མིའི་སེམས་ཁམས་སམ་བསམ་སྒྲིལ་འགོ་སྤངས་
 ཐང་། རྒྱ་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་ཆོན་རིག་གི་ཡར་རྒྱས་ཏེ་ཅང་མུར་ཡང་ནང་
 ཆོས་དེ་ལས་ཀྱང་ཆོད་མཐོཔོ་དང་གཏིང་ཟབ་པོའི་སྤོན་ཐོན་ཅན་དུ་སྐྱར་ཡོད་པས་
 ནང་ཆོས་ཀྱིས་འགོ་བཟེ་ལ་ཞབས་འདེགས་ཅི་ཞིག་བསྐྱབ་མིན་ཆོན་རིག་དང་མཉམ་
 དུ་དཔུང་པ་གཤིབ་ནས་ནང་ཆོས་ནི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་སྤྱང་ཚུབས་ཆེན་གྱི་གཞུང་
 ལུགས་གྲགས་ཅན་ཞིག་དང་འཛམ་གླིང་གི་འགོ་བཙེངས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་གསོ་བ་
 དང་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེར་ཕན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཅ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བར་སྡོམ་
 མི་འདུག

ད་ལྟའི་མི་ཆོ་འདིའི་ནང་གི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་སེལ་རྒྱུའི་དོན་དུ་གཞི་
 རས་བསམ་སྒྲོ་གཤམ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་མཐོང་སྐབས་བསམ་སྒྲིལ་རྣམ་གཞག་ཞིབ་ཆོགས་
 ཅམ་ཤེས་རྒྱུའི་དོན་ལ་ནང་ཆོས་ཀྱི་ནང་ན་བསམ་སྒྲིལ་འགྲེལ་བཤད་ཞིབ་ཆོགས་ཡོད་
 པར་ཆོན་རིག་པ་རྣམས་འགྲམ་ཚུ་ཡང་ནས་དོ་སྤྱང་དང་སྒོ་བ་སྦྱོང་། ཞིབ་འདུག་
 བྱེད་འགོ་བཙུགས་ཡོད། འདི་ནི་ང་ཆོས་ནང་ཆོས་པར་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་ཐབས་
 གྱས་པ་མིན་ལ་ཆོན་རིག་པས་རྩུར་ནང་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཡིད་དབང་ཤོར་
 བའི་རྣམ་འགྱུར་བཞུན་པ་ཞིག་ཡིན་པས། རྒྱ་སྐབས་འདིར་ང་ཆོའི་ཕྱོགས་ནས་
 ཡང་ནང་ཆོས་དང་ཆོན་རིག་གཉིས་དཔུད་བསྐྱར་གྱས་ནས་ཐུན་མོང་གིས་འགོ་བ་

རིགས་དྲུག་ལ་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་ཞབས་འདེགས་བསྐྱབ་རྒྱུར་གྲ་སྒྲིག་ཨང་གསར་དགོས།

༥༥ ལྷག་པར་དུ་ནང་པའི་གཞུང་ཆེན་ལ་གཟིགས་མཁན་སྐྱ་མེར་སུ་ཞིག་
ཡིན་རུང་ཆོན་རིག་སྐོར་གསན་གཞིགས་གནང་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཆོན་རིག་པ་
དག་གིས་ད་ལྟ་དུར་བཅོན་གྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་བ་ཞིན་པའི་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་
སྟོན་པ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་ལོ་ངོ་སྟོང་ཡུག་དུ་མའི་སྟོན་ནས་གསུང་ནང་བཀོད་
ཆར་ཡོད་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་རྒྱ་མཚན་
ཞེས་པའི་དད་པ་འཛོལ་རྒྱུར་ཉན་ཉན་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་གདོན་མི་བ།
རི་སྐད་དུ།

མུ་སྟེགས་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ། །

རི་ལྟ་རི་ལྟར་ནམ་བསམས་པ། །

དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་མགོན་བྱེད་ལ། །

བདག་གི་སེམས་འདི་དད་པར་གྱུར། །

ཅེས་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རི་ཙམ་ཕྱོགས་གཞན་གྱི་གཞུང་ལུགས་
ལ་ཐོས་བསམ་བྱས་བདེ་ཙམ་གྱིས་ནང་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་དད་པ་སྐྱེ་གི་འདུག་ཅེས་
ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་རེད། གང་ལྟར་ཕྱོགས་གཞན་པ་མ་གཟིགས་
པ་ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཁྱད་པར་བདེ་ཡག་པོ་དང་ཁྱད་ཆོས་ཅན་ཡིན་མིན་གཟིགས་ཐུབ་
ཀྱི་མེད་པས། ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་དཔྱད་པ་གནང་རྒྱུ་གལ་ཆེན་དང་རྒྱ་མཚན་ལུན་
པར་ཆགས་ཡོད་པས་ད་ལྟའི་དུས་འདིར་གནས་ལུགས་དང་རྒྱ་མཚན། ཁེ་ཕན་གང་
ལ་བརྟེན་ཀྱང་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལུགས་འདི་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་

ནི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་འོས་འགན་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

མཐའ་མའི་མདུག་བསྐྱེམས།

ག་རུས་གདོང་རྒྱད་གཅིག་པའི་བོད་རིགས་སྤུན་ལྔ་ཚོ། རྗེས་ལུས་དང་བག་
འཁུམ། རྟིང་ཞེན་དང་སྤོལ་རྒྱུན་ལ་མོས་པའི་ང་ཚོ་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྱག་དུ་མའི་རིང་དུང་
འགྲོ་དང་འདྲ་བའི་འཁོར་བ་ནས་བསམ་སྒོ་མ་ཐར་བར་སྟག་པ་སྟེ། ཡོད་ཆད་ཀྱི་
ཡོད་ཆད་ང་ཚོ་སྤུན་དགས་པ་དང་ཚོངས་དགས་པས་པམ་ཁ་ཡིན།

དེ་རིང་ནས་ང་ཚོས་གནའ་བོའི་སྤོལ་རྒྱུན་གྱི་གདུམ་སྦྱོང་དག་པོ་འགའ་ཐོད་
ལ་བཀྱར་ཏེ་དེང་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་སུ་སླེབས་དུས། ང་ཚོ་ད་དུང་ཡང་ཆེས་རྒྱང་
ཐག་རིང་ས་ཞིག་ན་སྟག་ཡོད། འདི་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་གནང་བའི་ང་ཚོའི་པམ་ཁ་ཡིན།
དེ་རིང་ནས་རྟིང་རུལ་དུ་སྟེན་པ་དང་། ང་ཚོའི་མདུག་བསྐྱེད་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་
བཀག་རྒྱ་རྟིང་པ་དང་། ཐུད་ཐབས་རྟིང་པ། སྦྱོད་ལམ་རྟིང་པ་གཏོར་ཏེ། གནས་
རྒྱུ་ལ་གསར་པར་ཞིབ་འཕུག་དང་འཐབ་ཚོད་གསར་པར་ཐག་གཙོད། ཉམས་སྦྱང་
གསར་པ་སྤྱོད་པ་བསྐྱེམས་ཐུད་པའི་དུས་ལ་སླེབས་ཡོད། བོད་མི་རིགས་ནི་ལོ་ངོ་
སྟོང་ཕྱག་དུ་མར་ཚོངས་དད་ཀྱི་གཉིད་ལ་ཡུར་ནས་བསྐྱེད་པས་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
ཀྱི་པམ་ཁ་ལ་ཅིས་ཀྱང་གསུམ་ཐབས་བྲལ། འོན་ཀྱང་། གསེར་མདོག་གི་སང་ཉིན་
ང་དང་ཁྱོད་ཀྱི་འཛོན་ཐང་དང་རྒྱས་པས་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་རིང་ནས་གཞུག་རུས་
གསུམ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ང་ཚོ་པམ་ཁ་བརྒྱ་དང་ཁྱད་གྱུང་སྟོང་གི་གོད་ཆག་ལ་ཁ་
གཏད་གཙོག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔའ་ལོ་དག་ཆགས་ཡོད། ང་ཚོ་ཁྲག་རྩི་བྱོ་སའི་དུར་
ས་ནས་ལངས་དུས་གཅིས་སྟོག་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཤོར་བའི་པ་མེས་དང་སྤུན་མཆེད་

འབྲམ་ཕྱག་འགས་མགྲིན་བརྒྱུ་གཅིག་གིས་ང་ཚོར་ཁ་ཆེ་མས་དང་མེ་བ་བཅོལ་ཡོད་
པ་དེ་ཚྭ་ག་ཐབས་བྲལ་བའི་ང་ཚོའི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་འོས་འགན་དང་ལ་རྒྱ་ཡིན། ང་ཚོ་འདི་
ལྟར་སྒྲོད་གཡེང་དང་བག་དལ་གྱིས་འདེམ་བཞི་ལས་འབྲས་དང་རྒྱ་མཚན་གང་ལའང་
འགལ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།

ཡགོང་ས་མཆོག་གིས་གསུངས་དོན་བོད་མི་ཆང་མས་སོ་སོའི་གདོང་གི་སྒྲ་
རྒྱ་གཙང་མ་བཟོ་བྱུང་ན་ཡང་དེས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རྩ་དོན་ལ་ཕན་ཐོགས་བྱུང་བའི་
གསུངས་ཡོད། སོ་སོའི་གདོང་གི་སྒྲ་རྒྱ་གཙང་མ་བཟོ་རྒྱ་ནི་སོ་སོའི་འགན་ཡིན་
པ་ལྟར་མི་རེ་རེ་ལ་མི་རིགས་ཀྱི་རྩ་དོན་ཆེད་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ཀྱི་འགན་རེ་ཡོད་པ་
གསུངས་ཡོད། ཡསངས་རྒྱས་ཁོང་གི་བཀའ་དགོངས་བཞིན་ང་ཚོ་འཇིག་རྟེན་འདིར་
རང་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་འཇོ་རྒྱ་ནི་ཆེས་སློ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱི་ཁ་ཁྱིམ་ཡིན་པས་
ཅིས་ཀྱང་ཉག་ཕྱ་བའི་དུས་ཚོད་འདིར་སྐྱེས་པས་ང་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་ཐང་དང་
རྒྱས་པ་ལ་དཔག་པའི་རྒྱུ་རྗེས་ཕྱི་ཚམས་འཛིན་བྱུང་པའི་དམ་བཅའ་དགོས།

དེ་ནི་ངའི་དབྱུང་ཚོམ་འདི་སྒྲོག་མཁན་ནམས་ཀྱི་སྒྲུན་ལམ་དུ་འབྲལ་དགོས་
པའི་ཡོད་ཆད་ཀྱི་རེ་སྐུལ་དང་དམིགས་ཡུལ་ཁོ་ནའང་ཡིན་ནོ། ། བོད་རྒྱལ་ལོ། །

དུས་རབས་དང་མཐུན་ཞིང་སྤྱི་ཚོགས་ལ་མཁོ་
བའི་ཤེས་ཡོན་པ་མེད་ན་ལས་འགན་དང་ལངས་
སྤྱོད་ཀྱི་དུས་ཚམས་ཡང་འགྲུབ་ཐབས་མེད་པས།
མི་རབས་གསར་པ་རྒྱུ་ལ་དམིགས་བསལ་
གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་དང་ལངས་སྤྱོད་ཀྱི་གལ་ཆེ་
མོས་དེ་ང་ཚོ་ཐོད་མི་རིགས་འདི་ཤེས་ཡོན་ཅན་
དུ་བསྐྱུར་དགོས་པ་དེ་ཡིན།

མི་རབས་གསར་པར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་
འགན་བབ་དང་ཡངས་སྤྱོད་གས།

སྒྲུབ་ཀྱི་བོད་ཁྱིམ་སྒོ་བ་གྲ།

ལྷ་སྒོ་ལ་སྐབས།

ཐོག་མའི་གདམ་སྒྲེང་།

༡༡། འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བསམ་གཞིག་རེ་བྱས་ན་ཡར་རྒྱུང་གཙང་པོའི་འགྲམ་
ནས་མཆེད་པོར་བའི་གནའ་བོའི་མི་རིགས་རྙིང་པ་ཞིག་ལ་དར་རྒྱུད་སྒྲ་ཆོགས་བྱུང་
ཡོད་ལ། དེ་ནི་དུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་དང་འབྱུང་མཁུས་ཡིན་ནའང་།
ཡིད་སྦྱོར་དགོས་པ་ཞིག་ལ་མི་རིགས་ཤིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནག་གསུབ་གཏོར་བཞི་མི་ཆོས་
དང་འགལ་ཞིང་། དངོས་ཡོད་ཅི་བྱུང་ནམས་རྒྱན་མ་བཟོ་བཞི་ཇི་འདྲའི་ཐབས་སྦྱོ་
བ་ཞིག་མ་རེད་དམ།

བོད་མི་རིགས་འདི་ཡང་མི་རིགས་གཞན་དག་དང་འདྲ་བར་མའི་རིགས་ཀྱི་
འཕེལ་འགྱུར་དང་བརྒྱན་ནས་མི་ལོ་རྒྱུད་ཡུལ་གསལ་གོ་ལ་རྒྱུ་པོའི་ཡང་ཅི་ན་འཆོ་
ཞིང་གནས། རིག་གནས་དཔལ་ཡོན་དར་ཞིང་རིག་གཞུང་དུ་ཅང་རྒྱག་པའི་གནའ་
བོའི་མི་རིགས་རྙིང་གསལ་ཤིག་ཡིན། སྐབས་རེ་ར་ཁྱིམ་མཆོས་རྒྱལ་ཁབ་དག་དབང་
དུ་བརྒྱས་ནས་མཐའ་བཞི་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་སྤུམ་གཉིས་ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་བ་བྱུང་བ་ལོ་
རྒྱུས་སུ་གསལ། མཆོམས་རེ་ར་བྱ་རྒྱུད་མི་རིགས་འདི་ཡང་གཞན་གྱི་དབང་ལོག་
དུ་ཤོར་ཞིང་། སྐབས་རེ་ར་རབ་རིབ་མག་མོག་དུ་སྒྲུང་བའི་ནམ་པ་ཞིག་ཀྱང་མཐོང་།

འདི་ནི་བྱ་རྒྱུད་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་བྱུང་བའི་བྱུར་ཙམ་ཡིན་ལ་ཞིབ་དུ་

ཏྲ་འདོད་ན་ཐུ་རྟོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔྱིན་པོད་ཀྱི་གསུམ་གང་རུང་ན་ཏ་ཅང་
མང་པས། དེར་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་པར་འཆོལ། བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ལ། རྒྱ་
ནག་དམར་པོས་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་ཞི་བའི་བཅིངས་འགྲོལ་འོག་ནས་དེ་སྔ་བོད་
ཞིང་བཟན་ལམ་ལུགས་རྩ་མེད་བཅོས་ཏེ་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་འཆོ་བ་འཕེལ་རྒྱས་དང་།
ཞི་བདེ་དང་བདེན་བརྩིང་། ཆོས་དད་རང་མོས་སོགས་རྩན་བཅོལ་བརྟེན་ནས་གསར་
དུ་འཆར་ཡོངས་འབྱུང་བཞིན་པའི་མི་རབས་གསར་པའི་བྱི་མེད་ཀྱི་སེམས་འོགས་
སུ་འཇགས་ཅི་ཐུབ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད།

དོན་དོ་མས་བཤད་ན། དེ་ལས་ཐོག་སྟེ་རྒྱ་ནག་དམར་པོས་བོད་མི་རིགས་
ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། ཐུ་རྟོད་ཀྱི་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་རང་བྱུང་གི་གཏེར་
ཁ་དང་རི་སྐྱེས་སྟོག་ཆགས། ཤ་རུས་གདུང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་བོད་མི་ཇི་སྟེད་ཅིག་
གཤིན་པའི་ཡུལ་དུ་བརྒྱུངས་ཟིན་ལ། ཇི་སྟེད་ཅིག་ལ་མི་བཟད་པའི་སྤྱད་བསྐྱེད་
དང་མནར་གཅོད་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་པ་རེད། འདི་དག་ནི་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་
ཁ་གཡང་སྐྱོག་པའི་བོད་ཞི་བའི་བཅིངས་འགྲོལ་བཏང་པའི་རྒྱལ་ཕྱོངས་ཀྱི་དོ་གཏོང་ནལ་
མ་དེ་རེད། དེ་བས་ང་ཆོས་དབྱེ་བའི་སྟོབས་གྲགས་ལ་དཔག་པའི་གྲ་སྒྲིག་དང་། འཆར་
གཞི་སོགས་བསྐྱགས་ནས་ཁྱང་ཆེན་སྟོབས་རྩན་སྤྱོད་ཡོངས་ཀྱང་། རི་བོང་སྟོ་རྩན་གཅིག་
གིས་བཏུལ། ཞེས་པ་བཞིན་རེ་རེ་བཞིན་ཁ་གཏད་གཅོག་པའི་དུས་ལ་བབས་སོང་ལ།
མི་རེའི་འཛོན་ཐང་ལ་དཔག་པའི་ལས་འགན་བསྐྱབ་པར་སྟོབས་སོང་སྟུམ།

༡༩ ལྷན་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་འཆར་པའི་མི་རབས་གསར་པ།

མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཇི་འདྲའི་དཀའ་སྤྱད་གི་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ། མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཇི་འདྲའི་

འགྲུར་ཚུགས་མང་པའི་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ། མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཕྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ནས་མི་ལོ་ལྔ་
 བརྒྱ། མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་མཐར་གཅོད་དང་བཅས་གནོན་གྱི་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ། རང་དབང་
 གི་ཉིན་མོ་རེ་སྤྱད་ཁྲོད་ནས་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་འདས། འཛམ་གླིང་ནི་གར་མཁན་མའི་
 གར་འབྲབ་བྱེད་གྱི་སྟེགས་བུ་ཞིག་དང་མཚུངས་ལ། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ནི་གར་
 མཁན་མ་ཞིག་དང་ཀྱན་ནས་མཚུངས། སྤུས་ཀྱང་གར་སྟེགས་སྟེང་ནས་འབྲབ་ཆོག་
 ལ་རང་དབང་གིས་བྱེད་དུ་སྤྱད་ཆོག། གར་འབྲབ་པའི་དུས་ཡུན་རྩོགས་དུས་ལུ་
 ཆེར་མི་ཆེ་མཐུག་སྒྲིལ་རན་མོང་། དེ་ལྟ་ནའང་། རང་ས་སྤར་མོ་གང་ཡང་རང་
 ལ་མ་ཐོབ་པར་ཕྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་དགོས་བྱུང་ལ། རང་ས་སྤར་མོ་གང་ཡང་རང་ལ་
 མ་དབང་པར་བཅོན་གནོན་དང་ཉམ་ཚུང་གིས་རང་གི་ས་ཐོག་ནས་འཛོད་དགོས་བྱུང་
 ལ། རང་ཉིད་ལ་ཐོབ་ཆོག་པའི་རྒྱ་ཚོར་དང་ཁེ་དབང་ཡོད་ཆད་ནས་ཡོད་ཆད་གཞན་
 གྱིས་འབྲེར་དགོས་བྱུང་།

འདི་ལྟར་མུན་ནག་གི་ལོ་རྒྱུ་རིང་མོ་སྤྱད་བསྐྱལ་དང་མིག་ཚུས་བསྐྱལ་དགོས་
 བྱུང་། ཡིན་ནའང་། ང་ཚོས་དུས་གཏན་དུ་བསྐྱལ་དགོས་ཟེར་ན་དེ་འདྲ་ཞིག་གཏན་
 ཅན་མིན། འདི་ག་དེ་ན་ཕྱི་རོལ་ན་ཞི་བདེ་དང་རང་དབང་འཆར་བས་དེ་འདྲ་པའི་
 འཛོལ་སྟེགས་དེའི་ཕྱིར་མུན་ནག་གི་ལོ་རྒྱུ་རིང་མོ་འཆར་ལོངས་བྱུང་པའི་མི་རབས་
 གསར་པ་ཆོའི་ཡུགས་བསམ་དང་སྒོ་སྟོབས། སྤྱི་ལོ་བསམ་ནི་སྒོ་སྟོབས་མེས་
 པོ་གོང་མ་ནམས་ཀྱི་དཔའ་མཛངས་རྩལ་ལོད་ལས་བསྐྱེད་བྱུང་། འུ་ཅག་གི་མི་ཐོག་
 ཁ་གསལ་ཤིག་འཛམ་གླིང་སྟེགས་བུའི་སྟེང་ནས་ཉམ་ཐག་དང་འདིགས་དངངས་ཀྱི་སྒྲི་
 གར་ཞིག་མཛོན་ནའང་། དུས་ནམ་ཡང་ཉམས་པ་དང་འདིགས་པ་མེད་པའི་གསར་

དུ་འཆར་བའི་མི་རབས་གསར་པས་མགོ་སྐྱར་དོན་མེད་ལ་པ་མས་རང་ལ་སྤྱད་པའི་
རང་གི་མགོ་བོ་ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་འོག་དུ་ཆུད་དགོས་པ་རེད། དེ་བས་འཐབ་ཚྭ་
དེའི་ཕྱིར་མི་རབས་གསར་པའི་ཡང་ཆོའི་སྟོབས་ཤུགས་ན་རྒྱ་བས་བཞིན་ནམ་ཡང་
འཇགས་པ་མེད།

༡༩ ཤེས་རིག་གི་འཐབ་ཚྭ་དྲོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པ།

འཇིག་རྟེན་མི་ཆོས་དང་དམ་པའི་རྩ་ཆོས་གང་ཡིན་རུང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་
ལ་ཐུན་མོང་གི་མཆན་ཉིད་ཅིག་ཡོད་པ་ནི་སྤྱི་ཤེས་ཤིང་དོན་གོ་བ། རྣམ་དཔྱད་ཐུན་
པས་གསར་བཏོད་ཀྱི་སྒྲིང་སྟོབས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེར་བརྟེན་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་
ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་བརྟུས་ན་མི་སྤྱོད་ནས་མཆེད་ཅིང་རིམ་བཞིན་ཤེས་རིག་གིས་ཐུག་པའི་
སྤྱི་ཆོགས་བྱུང་པར་བཞིག་ཆགས་ཐུབ་པ་བྱུང་།

ཤེས་རིག་གི་འཐབ་ཚྭ་དྲོད་ནི་དྲག་པོའི་འཐབ་ཚྭ་དྲང་ཞི་བའི་འཐབ་ཚྭ་སོགས་
འཐབ་ཚྭ་དྲུག་གི་མཆོག་དུ་སྤྱུར་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་དཔེར་ན། དུས་རབས་
བརྒྱ་བཞི་དང་བཅོ་ལྔའི་ནང་བྱུང་བའི་ཡུ་ཤོ་བ་ཀྱི་རིག་ཆ་ལ་བསྐྱར་དར་རེད། རིག་
ཆ་ལ་བསྐྱར་དར་གི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་ནས་ཡུ་ཤོ་བ་པ་བྲི་སྤྱད་མང་པོ་གནའ་པོའི་ཡི་
ཤུའི་ཆོས་དཔོན་འོག་ནས་དཀའ་སྤྱུག་དང་མནར་གཅོད་སོགས་ལས་ཐར་ཏེ་རང་
ཉིད་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་དང་རང་དབང་གི་འཆོ་བ་ལོངས་སུ་སྤྱོད་ཐུབ་བྱུང་བ་རེད། དེ་
དང་དེ་བཞིན་དུ་འུ་ཅག་གི་དགའ་རུ་འཛིན་པའི་ཀྱ་ནག་དམར་པོའི་གཞུང་འདི་ཡང་
སྤྲོན་ཆད་རང་མགོ་མ་ཐོན་པའི་མི་རིགས་ཉམ་ཆུང་དང་རྣམ་ཡང་གཞན་འོག་ནས་
མནར་གཅོད་སྤངས་དགོས་པ་བྱུང་ཡོད། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་མགོ་སྐྱོད་ནས་ཀྱི་

ནག་དུ་ལྷ་བཞི་ལས་འགྲུལ་ཞེས་པའི་རིག་གནས་གསར་པའི་ལས་འགྲུལ་ཞིག་ལྟར་
བས་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་ལྷན་པོ་མཆོད་པའི་ཆིག་སྒྲིལ་དང་སྟོབས་ཤུགས་ཆགས་
ཐུབ་པ་ལྟར་ཡོད།

ཐོད་མི་རིགས་ལྟ་བུར་མཆོན་ན་ཤེས་རིག་དར་བའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་
ནའང་། ཤེས་རིག་གིས་རྒྱས་འཛོལ་པའ་ཆེར་ཆོར་མེད་པ་ལྟ་བུའི་ཆོར་སྤངས་སྒྲིལ།
ཤེས་རིག་གི་སྟོབས་ཤུགས་ནི་སྤྱི་ཤར་འགྲན་ཡ་མེད། དེ་ཡང་རྒྱ་དུ་མཇུག་
མཆོན་གོ་ཆ་མ་བཟུང་པར། །རང་ཉིད་གཅིག་པུས་བྱེ་བ་འདུལ། །ཞེས་གསུངས་
པ་བཞིན་སྒྲིལ་སྟོབས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་སྤྱངས་སྟོབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་གཅིག་དུ་
བསྒྲིལ་ནས་ཤེས་རིག་གིས་འཐབ་ན་སྤྱི་ཤར་བདེན་ཡོད་ན་དེ་ལ་རྒྱལ་ཁ་འཐོབ་ཐུབ།

རྒྱག་པར་དུ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་སྤྱི་ཆོག་ཤིང་། ཤེས་རིག་མེད་
པའི་སྤྱི་བོ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡོང་བ་དང་ཀྱན་ནས་མཚུངས་ཤིང་། ཐམས་ཅད་འཕྲུལ་
རིག་དང་ཤེས་རིག་གི་འོད་སྤངས་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱོད་དགོས་པ་འདྲ་བོ་ཞིག་ཆགས་
སོང་། མི་རབས་གསར་པ་ཆོན་མ་ཡང་དུས་རབས་འདིའི་སྤྱལ་ཆོག་ནས་འགྲང་
སྟེ། གནའ་དེང་སྤྱི་ནང་གི་ཤེས་ཡོན་པ་ཞིག་ཆགས་པའི་མི་རབས་གསར་པ་ཞིག་
ཡིན། དུས་ནས་ཡང་ཐོད་པའི་བྱི་མ་མ་ཡལ་བའི་མི་རིགས་འདི་འཛིག་ཉེན་ལས་
སྟོབ་པའི་ཤེས་རིག་གི་འཐབ་མོ་བཞིག་ཡིན། ཐོད་མི་རིགས་ལ་རེ་བ་གསར་པ་
དང་མདུན་ལམ་གསར་པ་སྒྲུབ་བྱེད་ནི་མི་རབས་གསར་པ་ཡིན།

༡༢ སྤྱི་ཤར་སྟོབས་དང་དཔལ་མཛངས་རྒྱལ་ཡོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པ།

རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གསལ་མི་རིགས་ཤིག་གི་འདུང་འགྱུར་གྱི་མདུན་ལམ་ནི་ད་ལྟ་

གསར་དུ་འཆར་ཡོངས་འབྱུང་བཞིན་པའི་མི་རབས་གསར་པར་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་
 ཟབ་མོ་ཆགས་ཡོད། དེ་བས་ཐོད་མི་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་འབྱུར་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་ནི་ད་ལྟའི་
 མི་རབས་གསར་པར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ནི་སྒྲོས་ཅི། ཐོད་རང་དབང་གོར་ནས་ད་
 བར་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱའི་ནང་ཡུལ་གྲ་མཉམ་ས་མཁོན་ཆེན་པོའི་ཐུགས་རྗེའི་བཀའ་དྲིན་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་བཅོལ་བའི་ཐོད་མི་རི་སྟེད་ཅིག་ཀྱི་བལ་འབྲུག་གསུམ་གཙོས་
 འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲ་གང་སར་གནས་བཅས་ནའང་། ཐོད་མིའི་རོ་བོ་དང་ཆིག་སྒྲིལ་
 གྱི་རྒྱས་པ་ད་དྲུང་སྤར་བཞིན་ཁ་ཐོར་དུ་མ་སོང་བར་གནས་ཡོད། དེར་བརྟེན་གཞིས་
 ལུས་རྒྱ་ཆེ་མི་དམངས་གཙོས་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲ་ཁག་ནང་འཆར་ཡོངས་བྱུང་བའི་མི་
 རབས་གསར་པར་མཆོད་ན། སྤྱི་མཐོང་གི་ཁོར་ཡུག་དང་འཆར་ཡོངས་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ།
 བསམ་སྒྲུབ་འདུ་ཤེས། འཆོ་བའི་གོམས་གཤིས་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་མ་འདྲ་
 བ་ཕྱན་བྱུང་བྱུང་སྟེད་ནའང་། ཁོ་ཆོ་ཐུན་མོང་ལ་ཡོད་པ་ནི་ས་ཆ་གང་དུ་སྤྱི་མཐོང་
 མི་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་མི་རིགས་ལ་ཞེན་པ་དཀར་པོའི་རང་མདངས་ནམ་ཡང་
 སེམས་ཁོང་གི་རྩི་རིང་རོས་སུ་ཕབ་ཡོད། འདི་ནི་ཐོད་མི་རིགས་ལ་སྤར་ལས་ཉམས་
 མྱོང་དང་བརྒྱུད་རིམ་སྟོན་ནས་རང་ཅག་མི་རིགས་ཀྱི་མདུན་ལམ་འཆོལ་ཕྱོགས་ནི་
 དུས་རབས་དང་བསྐྱེད་ནས་འགོ་དགོས་པའི་ཕྱོགས་སྟོན་བྱས་པ་ཞིག་རེད་ལ།

སྟེང་སྟོབས་དང་དཔའ་མཛངས་རྒྱལ་པོར་གྱི་དན་རྟགས་ནི་སྤྲ་ལོ་ལས་མངོན་
 བྱུང་ལ། ད་དྲུང་མུ་མཐུད་ནས་ནམ་ཡང་མཆོམས་མི་ཆད་རྒྱ་ནི་རང་དབང་མ་ཐོབ་
 བར་དུ་ཡིན། གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གིས་སྤྲད་འཛིན་ཅམ་དང་ཡར་ལངས་
 བྱས་པ་ཅམ་གྱིས་སློག་གི་ཉེན་ཁ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་འདྲ། ཉེན་ཁར་མ་འཛོམས་པར་གཅིག་

མཇུག་གཉིས་མཐུད་ཀྱིས་ལྷན་ཁེད་ཀྱི་སློབས་པའི་ངང་ཡར་ལངས་བྱུང་ཡོད།
 དེ་ནི་རྒྱ་ནག་གིས་གཙུག་མི་བྱུང་པའི་མི་རབས་གསར་པའི་སེམས་ཁོང་གི་སྙིང་
 སྟོབས་ཡིན་ལ། ད་དུང་དེ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེ་ཅིང་གི་ཨོ་ལིམ་ཕིག་ཅེད་འགྲན་
 མ་ཆོགས་སྟོན་ལ་ཨོ་ཅལ་གྱི་དཔལ་འབར་འཇམ་སྒྲིང་ཡུལ་གྱུ་གང་སར་འབྱེར་
 སྐབས། རྒྱལ་ཁབ་གང་ལ་སླེབས་ནའང་རྒྱ་ནག་ངོ་ཆ་དང་དཔལ་ལྷན་དགོས་པ་
 ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ད་དུང་དེ་དག་གིས་གནས་ཚད་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྱུ་སློབ་གྲྭ་གཤེ་མོ་དག་ན་ཤོད་
 རིགས་དང་རྒྱ་རིགས་དབར་ཤོད་དོན་སྐོར་བཀོ་སྐྱོང་གིས་ཁོ་ཆོ་ནི་དམར་པོའི་རྩོན་
 གཏམ་གྱི་ངོ་ཆ་དགོས་པའི་གནས་སུ་རྩེད་དགོས་པ་ཆགས་ཡོད། རྒྱ་མཆན་ནི་ང་
 ཆོ་ལ་བྱང་བདེན་དང་དཔལ་ལྷན་ཡོད་པས་ཁོ་ཆོའི་ངོ་གདོང་དམར་རྩེན་དུ་མི་བཏོན་
 རང་བཏོན་ཆགས་ཡོད། དེ་དང་དེ་བཞིན་དུ་མི་རབས་གསར་པའི་ལངས་སྟོགས་
 བཏན་བཞིང་དང་འགན་འཁུལ་སྤར་ལས་ལྷུ་བས་སུ་མཐུད་ནས་འདས་པ་ལས་མ་འོངས་
 པར་གལ་ཆེ་བས་མཇུག་སྐྱོང་མིན་མི་རབས་གསར་པར་བྱུག་ དེ་བས་མི་རབས་གསར་
 པས་སྙིང་སྟོབས་དང་གཟི་བརྒྱུད་དང་མི་རིགས་འདྲིའི་ལས་འགན་ལ་སྒྲུབ་ཤིང་བྱེད་དགོས།

༩། ཏུས་རབས་དང་འཇམ་སྒྲིང་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ནས་མི་རབས་གསར་པའི་

ལངས་སྟོགས།

ད་རྒྱའི་འཇམ་སྒྲིང་གི་འཕེལ་འགྱུར་དང་གནས་བབ་ལ་གཞིགས་ན་མི་གངས་
 དུང་ཕུར་དུ་གཙུག་ཅུག་ཅམ་ས་གཞི་རིམ་ལོ་འདྲིའི་སྐར་ནས་འཆོ་སྟོན་བྱས་ཡོད་ཀྱང་།
 ཆང་མ་སོ་སོའི་བྱམ་མོང་གི་སྐད་ཡིག་དང་། ཆོས་དང་གོམས་གཤིས་སོགས་ལ་

བརྟེན་ནས་ནི་པའི་འཆམ་མཐུན་དང་འཇོག་ནས་བྱལ་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་དུས་རབས་
 ཉེར་གཅིག་པའི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་ཤེས་ཡོན་དང་ཚན་ཅུལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཆགས་
 ཟེན་པ་རེད། དེ་བས་ཕུ་ཅག་གི་མི་རིགས་འདིས་ཀྱང་དུས་རབས་དང་མཐུན་པར་
 སྤྱི་ཚོགས་སྤེང་གོམ་པ་སྟོ་རྒྱ་ནི་བོད་མི་རིགས་ཡུན་རིང་ལ་འཇོ་སྟོད་དང་གཞན་
 དབང་དུ་འགོ་མི་དགོས་པར་རང་སྐྱེ་འཕེར་བྱལ་པའི་གོམ་པ་དང་པོ་ཡིན།

སྤྱིར་ཕུ་ཅག་མི་རིགས་འདིར་དེང་རབས་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲོད་ས་ཏ་ཅང་
 ཞན་པ་སུ། ང་ཚོས་ངེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་གོམ་པ་སྟོས་ནས་འཛམ་གླིང་གི་སྤྲིངས་ཆའི་སྐང་
 ནས་སྟོན་ཐོན་མི་རིགས་དག་དང་དཔྱང་བ་མཉམ་གཤིབ་བྱལ་པ་དེ་གལ་ཆེ་གོས་ཡིན།
 དེ་ལྟར་གོམ་པ་སྟོ་བ་ལ་ལྷ་བའམ་ལངས་སྟོགས་བརྟན་པོ་ཞིག་ལ་འདུས་ནས་མདུན་
 ནས་མདུན་དུ་བསྐྱོད་དགོས། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་འཛམ་གླིང་གི་གནས་
 བབ་ནི་གོ་ལ་གཅིག་གྱུར་དང་ཤར་རྒྱལ་གྱི་མི་ཚང་མར་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་
 ཡོད། གནའ་སྔ་མོ་ཡིན་ན་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་དང་གཅིག་ལ་འང་ཕལ་ཆེར་འབྲེལ་ལམ་
 དེ་འདྲའི་ཤུགས་ཆེན་མེད་པར་རང་སྐྱེར་གནས་བྱལ་ཡོད། ཤར་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་
 ཕན་ཚུན་སྟོས་ཅི། ད་ལྟ་ཡིན་ན་དེ་ལས་ཐོག་ཏེ་ཐོན་སྐྱོད་དང་། འབྲེལ་ལམ། དཔལ་
 འབྱོར་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་འབྲེལ་བ་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་ཚན་ཅུལ་འཕེལ་ཁ་
 མགྱོགས་པའི་ཁ་སང་དེ་རིང་ལ་དུལ་ཕྱན་མཆོན་ཆ་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་ལས་གཅིག་སྟོབས་
 ཤུགས་ཏ་ཅང་ཆེ། གལ་སྲིད་དུག་ལམ་ལ་ཞུགས་ན་སྐར་ཆ་ཁ་ཤས་ནང་གོ་ལ་འདི་
 འཛིག་པའི་ཉེན་ཁར་རྩུང་ཡོད།

དེ་ཡིན་ཅོན། མི་རབས་གསར་པ་ཚོས་དུས་རབས་དང་འཛམ་གླིང་གི་ཁ་

ཕྱོགས་སོགས་ཀྱི་ཐུབ་མཁན་གྱི་ཐུབ་ཚྲོང་ས་ལ་དམིགས་ནས་ཡངས་ཕྱོགས་འཛེ་མེད་
 ཞི་བའི་ལམ་ཁ་ནི་ཆེས་མཆོག་དུ་གྱུར་པ་ཡིན། འཛེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་ཁར་ཞུགས་
 ན་སོ་སོའི་ལྷ་བ་ཅི་འཁྲུང་ཆོག་ནའང་གཞི་རྩའི་འཛེ་བ་མེད་པ་གཏན་ནས་འཛོལ་མི་
 ཅན། ད་དུང་དེ་དང་མཉམ་དུ་ཆད་མཐོའི་ཤེས་ཡོན་དང་ཆད་ལུན་གྱི་མི་ཆོས་ཀྱི་ན་
 སྤྱོད་ཅིག་ཀྱང་ངེས་པར་དུ་མགོ། གཞི་རྩའི་ཡངས་ཕྱོགས་ནི་འཛེ་བ་མེད་པར་འཛེ་
 སྤང་ལ་ཞི་བདེ་དང་ཡང་སྒོས་བོད་ཀྱི་བདེན་མཐའ་གསལ་བར་རིག་པའི་རྩ་ལ་བཏོན་
 ནས་ཐབས་ལམ་གསར་པ་དང་། ཆོག་སྤེལ་གྱི་ནུས་པའི་ཆོད་སེམས་བརྟན་པོར་གནས་
 པ། འབྱུང་འབྱུར་བོད་ཀྱི་མདུན་ཚྲོང་ས་འོད་སྤྲོད་དེའི་ཕྱིར་མི་རབས་གསར་པ་
 ཆོར་ལྷ་བ་སྒྲུ་ཆོགས་མཆིས་ནའང་གྲུ་ཡངས་དང་དཀྱིལ་ཡངས་ཀྱི་ཡངས་ཕྱོགས་བརྟན་
 པོའི་ངང་ཕྱ་ཅག་གི་དུས་ཆོད་ཇ་དྲག་ལས་འདའ་ཐབས་བྱེད་དགོས།

“༡ བྱོན་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་མི་རབས་གསར་པའི་འགན་འཁུལ།

དུས་རབས་ཀྱི་འཕེལ་ཕྱོགས་དང་འཛེ་མེད་ཆོང་ལ་འབྱུར་བ་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་
 གིས་ཐེབས་འགོ་བས། ཕྱ་ཅག་བོད་མི་རིགས་ལ་མཆོན་ན་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་
 ཏ་ཅང་ལྷག་པོ་དང་སྐད་ཡིག་རང་སྐྱེ་འཕེར་བ་ཡོད་ནའང་། ད་ལྟ་ཡོད་ཆད་འབྱུར་
 འགོ་བས་དཔལ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་མཆོག་གིས། མཆར་སྤྲུག་འོད་སྤྲོད་འབར་པའི་ཚུན་
 ཆད་ཀྱིས་ད་ལྟའི་ཆབ་བྱེད་མི་རུང་ལ། བ་ཚཱི་འི་དྲི་དང་འགྲོགས་པའི་ཁ་སང་གིས་
 དེ་རིང་གི་སྒོམ་པ་ག་ལ་སོད་ཅེས་པ་བཞིན་ཕྱ་ཅག་བོད་མི་རིགས་ལ་རིག་གནས་ཆེ་
 རུང་བཅུ་ལས་ནང་དོན་རིག་པ་མགོ་གསལ་གཞན་ནམས་འབྲས་ཆང་དང་ཆད་མཐོའི་
 རང་བཞིན་སྐྱེ་བས་བྱུང་མེད་པ་ནི་ཕྱ་ཅག་གིས་ངེས་པར་དུ་ཁས་ལེན་དགོས།

ནང་དོན་རིག་པར་བརྟེན་ནས་བོད་མིའི་ངོ་བོ་འཆོ་གནས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།
 ཡིན་ནའང་ད་ལྟོའི་དུས་འདིར་སྣ་གཅིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྣ་མང་མཁོ་བཞི་བསྟོན་
 ཏུ་མེད། ཁོ་བོས་དུས་རྒྱུན་དུ་བསམ་བཞིན་པ་ནི་རིག་གནས་ཆེ་ཆུང་བརྒྱའི་ཙ་བ་
 ནི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཐུག་ཡོད་པས་སྐད་ཡིག་ལ་དོ་སྣང་དང་དབྱིས་ཕྱིན་པ་སྦྱང་
 གུ་གལ་ཆེ། དེ་ཡང་སྟོན་ཆད་ལོ་ཙ་བ་དང་པར་སྐྱད་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་གངས་འདི་སྟོངས་
 སུ་ཕྱོན་ནས་ཕུ་ཅག་གི་སྐད་ཡིག་དར་བྱས་དང་། སྐབས་དེའི་སྟོན་ཐོན་རིག་གནས་
 བོད་བསྐྱར་དང་གསར་བཟོད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་ཆགས་ཚུད་པོ་ཆགས་ཐུབ་པ་བྱུང་
 ཡོད། ཡིན་ནའང་དེང་རབས་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེད་ས་ཞན་པས་མི་རབས་གསར་
 པས་ངེས་པར་དེང་རབས་ཤེས་བྱ་སྦྱང་བྱུ་དང་། སྦྱངས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཆད་
 རྣམ་ཞིག་ཐོབ་དགོས།

དེ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཁང་སྟོན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཆོས་སྐད་རིགས་ཐམས་ཅད་ཤེས་
 བ་བཟང་མོད་ཀྱང་། །རང་གི་ཕ་སྐད་བརྟེན་ན་ངོ་ཆ་ཡིན། ཞེས་པ་བཞིན་རང་
 གི་སྐད་ཡིག་ལ་བྱང་ཆ་ལྡན་ན་མི་རིགས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་ལྡན་བྱུལ། ཆེས་ཉེན་ཁའི་
 གནས་སུ་སྦྱང་ཡོད་པ་ནི་གསར་དུ་འཆར་ལོངས་འབྱུང་བཞིན་པའི་མི་རབས་གསར་
 པ་ཆོར་རྒྱལ་ཞེན་དང་མི་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཟབ་མོ་ཡོད་ནའང་། མ་སྐད་དྲུངས་
 མ་འཆད་མི་ཤེས་མཁན་ཏུ་ཅང་མང་པས་དེ་ནི་འབྱུང་འབྱུར་བོད་ཀྱི་མདུན་ལམ་ལ་
 བཀག་ཆུན་ཆེན་པོ་བྱེད་པས་ངེས་ཡིན་པས་དེ་ལ་གདོང་ལེན་བྱ་གལ་ཆེ།

ང་ཆོའི་མདུན་དུ་སྟག་པའི་དཀའ་ངལ་ནི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་སྟེང་ནས་དེང་
 རབས་ཀྱི་ཐ་སྐད་མང་པོ་ཞིག་འདང་ངེས་མེད་པས་དེ་ལ་གསེད་བཀོལ་དང་། བོད་

ཀྱི་སྐད་ཡིག་འདི་ཡང་སྔོན་ཐོན་གྱི་སྐད་ཡིག་ནང་བཞིན་དུ་རྒྱ་དང་བད་འཕྲིན། འཛོ་བའི་ཐོན་ཁུངས་དང་། ཆོང་རྩའི་དཔལ་འབྱོར། བཟོ་ལས་རིགས་སོགས་འཛོ་བའི་དགོས་མཁོ་ཇི་སྟེན་ནང་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས། དེ་དང་དེར་དུས་མིང་དུ་གྲགས་པའི་རིག་གཞུང་དང་ལེགས་ཆ་མཁས་པོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སྔོ་ནས་ནང་འདྲན་དང་དར་སྤེལ་གཏོང་བ། སྐད་ཡིག་ཆད་ལྡན་ཅན་དུ་བསྐྱར་ནས་བོད་པའི་ངོ་བོ་གནས་ཐུབ་པ་བཅས་རེད།

ཁ་སང་དེ་རིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་འདིར་ཤེས་རིག་གི་འགན་ཅོད་རང་བཞིན་ཆགས་པས་ཤེས་བྱ་གང་ཞིག་སྤུངས་ནའང་འགན་བསྐྱར་གྱི་ནམ་པ་འགྲོ་དགོས། ལྷག་པར་དུ་མི་རབས་གསར་པ་ཆོས་ཚན་རྩལ་རིག་པའི་གནས་ལ་འབད་ནས་དེ་སྔ་བོད་ལ་མེད་པ་གནས་བྱ་བཟོ་མཁན་དང་། མི་འཁོར་བཟོ་མཁན། གཏེར་ཁ་སྤྲོག་མཁན། རྒྱུང་ལའོར་བཟོ་མཁན་དང་། མྱོག་ལྡད་སོགས་འཕུལ་ཆས་བཟོ་རིགས་སྤྱོད་པས་ལ་དེ་དང་སྟོང་ཆ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལུས་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཁ་སྐོང་བྱས་ཏེ་སྔར་ལས་འཕེལ་བྱས་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པའི་གསར་གཏོད་རང་བཞིན་ལྡན་དགོས། དེའི་སྐབས་ཀྱིས་རིག་ཚན་ཅི་ཅུ་མ་མང་པོ་ལ་རིགས་གཅིག་རྐང་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་ན་དེ་ཅུ་མ་གྱིས་བོད་ཀྱི་འཕེལ་བྱས་མགྱོགས་ལ་བོད་མི་རིགས་ཉེན་ཁའི་གནས་ནས་ཐར་ཐུབ། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དགོས་མཁོ་ལ་གཞིགས་ནས་ས་ཁམས་རིག་པ། ཚོ་མ་རིགས་སློབ་པ། ལོ་རྒྱུས་སློབ་པ། སྐད་ཡིག་རིག་པ། རྒྱ་དངོས་རྒྱས་འགྱུར་རིག་པ། དཔལ་འབྱོར་རིག་པ། ཆབ་སྲིད་རིག་པ། འཕེལ་འགྱུར་རིག་པ། མྱོག་ལྡད་མཉེན་ཆས་དང་མཁུགས་ཆས་རིག་པ་གནས་རིག་སྐར་ཅིས་སོགས་ལ་སྤྱང་པ་མཐར་ཐུན་ནས་ཕྱིར་

རང་གི་སྐད་ཡིག་ནང་ཆ་ཚང་པོད་སྟོང་བྱུང་བཅས་ཅི་ནི་མི་རབས་གསར་པའི་རྣམ་དཔྱད་
དང་འབད་བཅོམ་ལ་ཐུག་ཡོད། ད་དུང་དེ་ནི་ལྷོ་ག་དུ་མེད་པའི་མི་རབས་གསར་
པའི་འགན་འཁུར་གྱི་ཤོས་ཤིག་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་པོད་ཀྱི་བདེན་མཐའ་གསལ་བར་
གོང་གི་རིག་ཚན་དག་གིས་ཕན་རྒྱལ་སྤྱོད་པོ་འབྱུང་ངེས་ཡིན་ལ་མི་རབས་གསར་
པའི་ཐུག་དུ་བབ་པའི་འགན་འཁུར་ཞིག་ཀྱང་རེད།

༥༥ མི་རབས་གསར་པ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་པོད།

མ་འོངས་པའི་པོད་ཀྱི་གནས་བབ་གང་འདྲ་ཆགས་མེན་ད་ལྟའི་མི་རབས་གསར་
པར་འབྲེལ་བ་ཟབ་མོ་ཡོད། ལྷག་པར་དུ་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་མི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་དང་ལྷ་
བརྒྱ་དེ་པོད་ལ་མཚོན་ན་ཏ་ཅང་གནད་འགག་ཅིག་ཆགས་ཡོད། འདས་པའི་ལོ་ལྷ་
བརྒྱའི་རིང་བཅོན་ཕྱི་ལ་དུ་ཡགོང་ས་མཚོག་གི་ཐུགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་དང་། ཁོང་
གི་ཆད་མེད་པའི་ཐུགས་དགོངས་ལ་བརྟེན་ནས་དམངས་གཙོའི་གཞུང་ལམ་སྟོང་གར་
བསྟོད་བྱེད་བྱུང་བའོ། མི་རབས་གསར་པས་འགན་འཁུར་དེ་དག་རྒྱུན་སྦྲོར་མ་བྱུང་
ན་དམར་པོའི་འོག་ནས་རང་དབང་ཐོབ་རྒྱུ་ཕར་ཞོག པོད་མའི་ངོ་བོ་ཁ་འཐོར་
དང་མི་རིགས་གཞན་འགྱུར་གྱི་སྒོ་འཛབ་ཏ་ཅང་ཆེ།

རྒྱ་མཚན་དེའི་དབང་གིས་མི་རབས་གསར་པར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་
བའི་འགན་བབ་དེ་དག་ཐུར་ལས་ལྷག་པར་བརྒྱུ་བས་ནས་གོ་རྟོགས་མ་སད་པའི་
དམངས་སེམས་གཉིད་ལས་སྦྲོང་དགོས། ཡང་མི་རབས་གསར་པས་ལྷ་བཅི་རིགས་
འཛིན་ཚོག་ནའང་ཐུན་མོང་དུ་བྱུང་དགོས་པ་ནི་འཆེ་མེད་རིང་ལུགས། གྲིམས་མཐུན་
དང་མི་རིགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལྷ་བ། འགལ་ལྗོངས་རིགས་ཞི་མོ་ལ་ངང་ཐག་གཅོད་

གང་མགྲོགས་བྱ་རྒྱུ། དེ་ལྟར་ལམ་སྟོང་ས་མ་བྱུང་ན་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ར་སྟོང་
 བྱེད་བྱལ་པ་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལྟོགས་ལྟར་མཐུགས་འཛིན་བྱས་ན་རྒྱལ་ཁབ་
 གྲུ་བུ་གཉིས་སུ་གྲེས་པ་རྒྱ་གར་དང་པ་གི་མི་ཐན། གན་གཞོན་གྱི་ལྟ་བུ་མ་མཐུན་
 ན་སྟོང་བྱུང་གོ་ར་ལ་ལྟ་བུ་ཆགས་མི་སྲིད་པའི་ངེས་པ་གཏན་ནས་མེད། ཨ་རིའི་དམངས་
 གཙོ་ཆོགས་པ་དང་སྤྱི་མཐུན་ཆོགས་པ་གཉིས་ནང་ཁྲལ་ལྟ་བུའི་འགལ་བ་ལྟག་སྟོང་
 གྲུ་གནས་ནའང་དག་ཕྱོགས་ལ་གཏོད་དུས་གཅིག་མཐུན་ངང་ཕར་ཚྲོལ་ལྟ་བུ་ཞིག་
 ལེགས་པར་སྟུང་། ད་དུང་རང་ས་རང་གིས་སྤྱང་སྤྱིར་མི་རབས་གསར་པའི་མདུན་
 གྲུ་ལྟག་པའི་འགན་འཁུར་གང་མགྲོགས་ངང་བསྐྱབ་དགོས།

དེ་ལྟར་མ་བསྐྱབས་ན་རང་ས་རང་ལ་ཐོབ་པའི་འདུན་པ་ཁ་གཡང་ཁྲོད་ནས་
 ལལ་འཁྲོ། གལ་སྲིད་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བཏང་ནའང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་རྩ་ལལ་
 གྲུ་སྤང་ཞིང་། རྒྱ་ནག་མི་རིགས་ཆེན་པོར་མི་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཉེ་བ་དབང་བསྐྱར་
 མྱོང་པའི་མན་རྒྱུ་མི་རིགས་ད་ལྟ་རྒྱ་མི་རིགས་སུ་ཐིམ་ཆར་བ་དང་དེ་བཞིན་ཨ་རིའི་
 རྒྱ་གར་བ་དམར་པོ་ལྟ་བུའི་གནས་སྟངས་ཆགས་མི་སྲིད་པ་མིན། དེ་བས་འབྱུང་
 འབྱུར་གྱི་ཁོད་ནི་ད་ལྟའི་མི་རབས་གསར་པར་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཤིང་། ད་ལྟའི་མི་
 རབས་གསར་པས་འགན་འཁུར་དག་གཙོགས་སུ་བབྱུང་ནས་རྒྱ་ཆོད་དམ་འཛིན་བྱེད་
 རྒྱ་གལ་ཆེ། ལ་གོང་ས་བརྒྱ་བཞི་པ་ཆེན་པོས་ཐུགས་རྒྱུང་རིང་པོར་གཟིགས་ནས་
 མ་འོངས་པོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ལམ་སྟོན་རྩ་བུའི་སྒྲིང་དོན་གསུངས་ཆར་བ་ནང་བཞིན་
 ང་ཆོས་བྱན་མོང་གི་ལས་དོན་བསྐྱབ་དུས་རྩ་འཛུགས་དང་ལྡན་པ། འཆར་གཞི་ཡོད་
 པའི་སྒོ་ནས་སྤྱིད་ལུག་དང་བག་གཡེང་གི་རྩེད་འཛོལ་གསལ་དོར་ནས་མ་འོངས་པོད་

ཀྱི་མདུན་ལམ་སྤར་ལས་གཟི་མདངས་དང་། ཡོང་ས་མཆོག་གི་བྱགས་དཀོངས་
བཞིན་བསྐྱབ་བྱུང་པ། འགན་འབྲི་ཡོད་ཆད་ཁོང་ལ་ཕུལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཁོང་
གིས་ཤོད་མི་རིགས་ལ་བཅངས་པའི་འགན་འབྲི་རྗེ་ཡང་དང་སྐྱེ་ངལ་གསོ་ཏུ་འདུག་
པ་བཅས་ཡིན།

༥༥ མདུག་བསྐྱེད་དང་མཐའ་མའི་རེ་འཕོད།

འདི་ལྟར་བསམ་གཞིག་རེ་བཏང་ནས་སྐྱེ་གུ་ལག་ཏུ་འཆང་དུས་མི་རབས་
གསར་པར་བརྗོད་འདོད་པའི་སྤྱི་བཟུངས་གང་མང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཤོར་འགོ།
ཡང་བསྐྱར་བསམ་དུས་མ་སྒྲིད་གཙང་མའི་ཐོག་བྱིས་པའི་སྤྱི་བཟུངས་ཞིག་ཡུལ་གྱར་
པའི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་སྒྲོག་མཁན་ཅི་ཙམ་ཞིག་མཆིས་པ་དོགས་སྒྲོང་ཡོད། སལ་ཆེར་
བརྒྱ་ཕྱག་ཙམ་ཨེ་ཡོད་བསམ་ཡོད། འདི་ནི་ས་མཐའི་འཆོ་བའི་ཁྲོད་ན་སེམས་ཁོང་
ནས་ལུད་པའི་འཆི་ལ་ཉི་པའི་མི་རིགས་འདིར་འོ་དོད་བྱེད་ས་ཤིག་པོས་པ་ཡིན། ནམ་
ཡང་ང་ཆོ་ཁ་གཡང་གི་ཁྲོད་ནས་ང་ཆོའི་ལས་དོན་ཅི་ཙམ་ཞིག་འབྱོར་ས་ཡོད།

འདི་ལྟར་བསམ་སྒྲོག་དོར་དུས་ང་ཆོ་སོས་དལ་བག་ཤེབས་ལ་སྔོན་པའི་
དུས་ཆོད་ཅིག་གཏན་ནས་མེད། དུ་ཅག་གི་ས་ཡུལ་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེར་འཆར་
གཞི་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཁོང་ལ་འགྱུར་བཞིན་འདུག ཀྱང་ནག་མི་སེར་སྤེལ་ཡུལ་
རིང་ལུགས་འདྲེ་ཤིག་བཞིན་ཤོད་སྔོན་སྤྱད་བར་གསུམ་དུ་སྐྱེ་བས་སོང་། ང་ཆོས་
སྤར་ལས་སྒྲག་པའི་ཆེག་སྤྱིལ་གྱི་རྣམ་པ་བདོན་ནས་མི་རིགས་འདི་སྤྱོད་པའི་དུས་
ལ་བབ་སོང་།

ལྷག་པར་དུ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་སྤྱི་ཚོགས་
འདིར། ཤེས་རིག་མེད་པའི་སྤྱི་བོ་ཞིག་ཡིན་ན་ལོང་
བ་དང་ཀུན་ནས་མཚུངས་གིང་། ཐམས་ཅད་འཕུལ་རིག་
དང་ཤེས་རིག་གི་འོད་སྤང་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་དགོས་
པ་འདྲ་བོ་ཞིག་ཆགས་སོང་། མི་རབས་གསར་པ་ཆོ་ནམ་
ཡང་དུས་རབས་འདིའི་སྐལ་ཚེ་གས་ནས་འགྲང་སྟེ།
གནའ་དེང་ཕྱི་ནང་གི་ཤེས་ཡིན་པ་ཞིག་ཆགས་པའི་མི་
རབས་གསར་པ་ཞིག་ཡིན། དུས་ནམ་ཡང་བོད་པའི་
དྲི་མ་མ་ཡལ་བའི་མི་རིགས་འདི་འཛིག་ཉེན་ལས་སྦྱོབ་
པའི་ཤེས་རིག་གི་འཐབ་མོ་བ་ཞིག་ཡིན། བོད་མི་རིགས་
ལ་རེ་བ་གསར་པ་དང་མདུན་ལམ་གསར་པ་སྐྱུན་ཁྱེད་ནི་
མི་རབས་གསར་པ་ཡིན།

५३७५

॥५॥

༣༡། སྒོ་བ་གསུམ་ཅི་བྱ་པའི་ཁ་སྤྲོ་གས་པ་སྒྱུར་བ་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན།
ད་ལྟའི་བྱེད་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་མ་འོངས་པའི་མཇུག་འབྲས་སུ་དགེ་སྦྱོར་འབྱུང་གི་
ཡོད། དེ་ལ་ཞིབ་འཇུག་མ་བྱས་ན་སྒོ་ཡུལ་དུ་ཏེ་ལམ་འཁོར་དཀའ་བ་ཞིག་རེད། དེར་
སང་ང་ཚོ་ཡུལ་གྱི་གནས་སྤངས་འདི་འདྲའི་སྦྱོ་བོ་ཆགས་པ་འདི་གཙོ་བོ་ཕྱི་རྒྱུན་ལས་
ནང་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན་སྟེད་པ་ཞིག་རེད་ལ། སྐབས་བབ་མི་རབས་གསར་པའི་རྒྱས་
པ་དང་རྣམ་དགོད། དུས་རབས་དང་འཆོམ་པའི་སྦྱེད་སྤྲོང་མ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ལས་
ཆེ། དེའི་ཕྱིར་དགེ་འདོན་ཉེས་དོར་གྱི་ཐབས་ལམ་ལག་བསྟར་དགོས་པ་ཉམས་
སྦྱང་དང་དུས་བབ་ཀྱིས་བསྒྲངས་པའི་འགན་འཁུལ་ཞིག་ཡིན་པར་འཁུམས་སོ། །

མི་རབས་གསར་པ།

ངས་འདིར་བཤད་པའི་མི་རབས་གསར་པ་ཞེས་པ་ནི། ཏུས་རབས་ནི་བྱ་ཆ་
གཅིག་པའི་ནང་གསར་བྱ་འཆར་ཡོངས་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པ་ཆོར་བ་ལྟར་ཡོད།
ཐུ་དངོས་པོའི་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་མགྲོགས་ཆད་བྱ་འཕུར་བ་ལྟར་སྐྱོད་བཞིན་ཡོད་པས་ཏུས་
རབས་ཀྱི་རྗེས་སྟེན་ག་པ་ལ་མི་རབས་གསར་པའི་ལས་འགན་དང་ལངས་སྤྱོད་གས་གང་
ཡོད་སྐྱོར་རང་འགྲུལ་རང་རྟོགས་ཀྱིས་འགྲུལ་བསྐྱོད་བྱས་ཏེ་ད་ལྟའི་ཏུས་བབ་ཀྱི་རྗེས་

ཟིན་པ་ཞིག་དང་མ་འོངས་པའི་ཁ་ཕྱོགས་བརྟན་བརྩིང་ཅེར་སྟེག་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིང་
ཐབས་སུ། མི་རབས་གསར་པའི་སྤིང་སྟོབས་དང་ནམ་དཔྱིད། ཤེས་རྟོགས་དང་
འགན་ལེན་བཅས་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་རེད།

འགན་འཁུའི་སྒྲིམ།

༡༥ འཆར་ཡོངས།

མི་ཞིག་འཛིན་ཏེན་འདིར་སླེབས་མ་ཐག་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་འཕྲོ་
ཚོད་ཐུང་ཀྱི་ཉན་ཡོད་ལ་དེའི་ཐོབ་ཐང་ཡང་ཡོད་པ་རེད། དེ་མཚུངས་འགྲན་ཚོད་ནི་
གཤིས་ཀར་ཡོད་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། གཞོད་སེམས་མ་འདྲེས་པའི་ཚོད་ལེན་དང་འགྲན་
བསྡུར་ནི་ཡར་རྒྱས་མདུན་བསྐྱོད་ལ་ཆེས་དགོས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་རང་
དབང་ལྡན་པའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་བསྐྱུན་དགོས། འདི་ནི་ལུས་སེམས་འཆར་ཡོངས་
འབྱུང་བའི་ཆ་རྒྱུན་ཡག་ཤོས་ཡིན། དེས་ན། འཆར་ཡོངས་བྱུང་སའི་ཁོར་ཡུག་
ཀྱི་ཡངས་ཤིག་དང་བསམ་སྒྲོ་སྒྲམ་དཀྱེལ་གྱིས་ཕྱོགས་སྟོན་གནད་སྟོན་ཞིག་ཡོད་
ན་མི་རབས་གསར་པའི་བསམ་སྒྲོད་གང་གི་ཆ་ནས་རང་ཚུགས་ལྡན་ཞིང་མདུན་བསྐྱོད་
ཐུང་ཐུབ་པའི་ཆོད་སེམས་ཤིག་རང་བྱུགས་ཀྱིས་འབྱུང་བས་སོ། །

༡༦ ལུས་ཅུལ།

གཟུགས་པོ་བདེ་ཐང་ཡོང་བ་ལ་ཉིན་ལྟར་སྦྱོང་བཅར་ཐུང་པ་ནི་ཁ་ལག་ནང་
བཞིན་མི་ཆེད་གྲུབ་ཆ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་ལ་དྲག་སྦྱོང་ནི་སྦྱོང་གཉིས་
ཀའི་ཆ་གས་ལེན་པ་གཅིགས་འཛིན་བྱ་དགོས། དེས་དུལ་ཐུས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆ་རེ་རེར་
འགལ་འདྲའི་དཔྱེ་འབྱེད་ཆ་སྟོམས་པོར་གཏོང་གི་ཡོད། དེ་ནི་སྤྱི་ཡོན་ཡང་དོ་སྣང་

བྱེད་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་རུང་། དེའི་སྒྲིབས་ཀྱིས། མི་རབས་གསར་པའི་ལུས་སེམས་
བདེ་ཐང་ཇི་ཙམ་ཡོད་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་དོན་གང་ཞིག་རྩྭ་མ་གྲང་རང་
ཉིད་ལ་གདང་སྒྲིབས་ཤིག་དང་སེམས་ཤུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་
འབྱུང་བ་གདོན་མི་ཟ། དེ་དུས་ལག་ལེན་བརྟུན་སྤྱོད་པ་གནད་སྤྱི་ཞིག་དང་ལས་
དོན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ཆེས་འབྱར་དུ་ཐོན་པའི་སྤྱོད་འགྲོའི་ཆ་རྒྱུན་མེད་དུ་མི་རུང་བ་
ཞིག་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

༡༥ གསར་གཏོད།

སྤྱོན་མའི་རིག་གཞུང་ནང་དུ་བསྐྱོར་བསྐྱོད་བྱས་བསྐྱེད་པ་ལས། ང་ཚོའི་
མི་རབས་གསར་པའི་རྒྱས་པ་དང་འཛོན་ཐང་ཡོད་སྤྱོད་བཟང་སྟེ། རྒྱ་མའི་གྲུབ་གཞིའི་
ཐོག་ཏུ་དུས་རབས་དང་མཐུན་པའི་གསར་གཏོད་གང་ཞིག་གྲུབ་པ་ལ་ལེགས་སྤྱོད་པ་
ཀྱི་འགྲན་བརྟུན་གྱི་ཐུག་ཆེ་བདེ་སྤྱོད་འཛོལ་སྤྱོད་བྱ་བར་ངོ་ཐོགས་པ་གདོན་མི་ཟ། དེ་
ལ་དང་ཐོག་རང་ཉིད་བརྟུན་བཀོད་ཀྱི་རྒྱས་ཚུལ་ངེས་པར་ཡོད་དགོས་ཤིང་། རང་
ཉིད་ཀྱིས་གསར་གཏོད་བྱས་ཟིན་པའི་གྲུབ་དོན་དེ་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་མདུན་
ལམ་ལ་འཕུལ་མཁོ་ཤུགས་ཕན་རང་བཞིན་ལྡན་པ་ཞིག་ལ་ཁ་སྤྱོད་པ་དགོས་པ་གལ་
འགངས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

༡༦ ལག་ལེན།

ང་ཚོའི་སྤྱོན་ཆ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ནི་ཁ་ཕོ་དང་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་བསྐྱེད་ནའང་།
ལག་ལེན་སྒྲུབ་པ་བབ་དུས་ཚུ་བའི་དེ་བག་ཆེན་པོ་ཤོར་ཡོད། དེའི་སྒྲིབས་ཀྱིས། སྤྱོན་
ནས་ད་ལྟའི་བར་ཁ་ཕོ་དང་ལག་མེད་ཀྱི་མགོ་འཁོར་བསྐྱེད་པ་ཞིག་རེད། དེའི་རྒྱ་རྒྱུན་

ནི་རྣམ་རྟོག་གིས་བཟོས་པའི་བཀག་ཀྱ་སྣ་ཆོག་གས་དང་སྟོབ་གསེའི་ཆོ་བའི་ཤུགས་ཀྱི་ན་
ཐེབས་པ་ཞིག་རེད། འདིས་དུས་ནམ་ཀུན་དུ་རྗེས་ལུས་ཐེབས་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོན་ཞིག་
བཟོས་བཅད་པ་རེད། དེས་ན། ད་ནས་བརྒྱུད་རྣམ་རྟོག་གིས་བསྐྱུན་པའི་བཀག་
ཀྱ་སྣ་ཆོག་གས་དང་སྟོབ་གསེའི་ཆོ་བའི་དབང་བསྐྱུར་བྱས་པའི་གུ་དོག་བསམ་སྦྱོར་
བསྐྱུར་བཅོས་ཆ་ནན་བཏང་སྟེ།

དེང་རབས་དང་མཐུན་པའི་ལས་རིགས་གང་འདྲོན་ལ་དབྱིངས་ཞུགས་ཐུབ་
ན་ལག་ལེན་གྱི་རྒྱས་པ་ཐོན་ཞིང་གནད་འགག་ཟེན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། གཙོ་བོ་མའོངས་
པའི་ང་ཆོའི་སྦྱོ་ཆོག་གས་ཀྱི་མདུན་མྱོངས་སུ་དགོས་མཁོ་ཆོ་བའི་བྱ་བཞག་རྒྱབས་ཆེན་
ཞིག་ཀྱང་ཡིན་སྟབས། མི་རབས་གསར་པའི་ལག་ལེན་གསར་པའི་ཐོག་བྱ་བཞག་
གསར་གཏོང་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་དང་། དེའི་འཕུལ་བའི་ཕུགས་གཏོང་མ་ཡིན་
པ་དགོས་པ་མི་རབས་གསར་པའི་རྣམ་དཔྱིད་ཀྱི་རྒྱུ་ཆོད་ལ་ཐུག་ཡོད་དོ། །

༥༥ ཆང་ས།

རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་ཆགས་འཛིག་ནི་བྱིས་ཆང་ལ་བརྟེན་ཡོད་པ་རེད། དེ་གནས་
ཐབས་དང་ཡར་རྒྱས་ཡོང་དགོས་ཆོ་དང་པོ་གང་ཟག་སྒྲེར་ནས་དབུ་བསྐྱང་དགོས་
པ་གལ་ཆེན་ཡིན། དེང་སང་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བསམ་བཞིན་དུ་ང་ཆོ་བྱངས་
ཉུང་མི་རིགས་རྣམས་ཀྱི་ཐོག་དུ་མི་མེར་སྐྱེལ་ཡུལ་གྱི་སྤྱིད་བྱས་འདྲིན་གྱི་ཡོད་པས།
གཞིས་ལུས་རྒྱ་ཆེའི་བོད་མིའི་བྱོད་ནས་རྒྱ་མ་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གང་མང་ཞིག་འཆར་
མོངས་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་བཅན་གྱི་ལ་རང་དབང་ལུང་པའི་
ནང་དུ་འང་བོད་པ་གཙང་མའི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པ་གིན་དུ་ཉུང་གསལ་རེད། རྩ་མའི་

བཅན་ཕུགས་ཀྱིས་རང་དབང་འཕྲོག་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་སྤྱི་མཐི་གཞན་དབང་སྟབས་
བསྟུན་ཕྱེད་དགོས་བྱུང་བའི་དབང་གིས་ཡིན་མོད།

ད་ནས་བཟུང་འཕྲུལ་དང་ཕུགས་ཀྱི་མདུན་སྡེངས་སྤང་དང་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་
པའི་མདུན་ལམ་ཆེད། རང་ཉིད་དང་མི་རབས་རྗེས་མའི་རིགས་རྩས་སྤྱུས་གཙང་
ཡོང་ཐབས་བཅས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རིགས་མཐུན་མི་རབས་གསར་པ་གང་ན་སུ་བཞུགས་
པ་ཀྱན་གྱིས་རང་འགྲུལ་རང་རྟོགས་ཀྱིས་རང་ཉིད་ནས་མགོ་བརྩོམས་ཏེ་རིགས་རྩས་
གཙང་མ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་བྱུང་ཕྱེད་དགོས་པ་མ་འོངས་པའི་འགན་ལེན་ཚོགས་ཏུ་མེད་
པ་ཞིག་ཡིན་ལ། མི་རབས་གསར་པའི་ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན་བྱུང་འབྲེལ་བྱས་
ཏེ་གྲུབ་འབྲས་གནད་སློན་ཡོང་ཐབས་སུ་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་འབད་འབྲངས་ཕྱེད་དགོས་པ་
དུས་བབ་ཅིག་ཡིན་ནོ། །

༥༥ རྒྱལ་གཅེས།

ང་ཚོའི་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་སོགས་ཀྱིས་དཀའ་ངལ་ཁྱད་བསད་བྱས་
ཏེ་བརྟུགས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་གཅེས་སེམས་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཐོད་རྒྱལ་ཁབ་
སྒྲོང་སྤངས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་གང་མཆིས་འཕྲུལ་མཁོ་ཕུགས་ཕན་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་
ནོར་ལེགས་བྱང་རྣམས་གཅེས་སྤྱང་དང་འབྲས་ཚང་གཏོང་དགོས་པ་མི་རབས་
གསར་པའི་རྣམ་དཔྱད་གསར་པ་དང་ཐབས་ལམ་གསར་པ། ལག་ལེན་གསར་
པ་དང་མདུན་བསྐྱོད་གསར་པ་བཅས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྲིང་སྟོབས་དང་འགན་ལེན་
ལ་རག་ལས་ཡོད།

དེས་ན། རྒྱལ་ཁབ་སྒྲོང་ཕྱེད་ཀྱི་ཉི་ཆེ་བའི་ལམ་སྟོན་དང་དུས་ཀྱི་འཕྲི་འགྱུར་

ལ་མི་བསྐྱུན་པའི་རང་སྒྲོམ་མཁའ་གསལ་བཟུང་གིས་ལུགས་སྒྲོལ་ནམས་བཅས་བསྐྱུར་
 གྱིས་གཙང་མ་བཟོས་ཏེ་མ་འོངས་པོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མདུན་ལམ་དེ་ཟབ་བརྒྱེད་བཞུགས་
 གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུར་ཐུབ་མིན་ནི་རྒྱལ་ཁབ་གཅེས་སྤངས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོའི་ཕུ་
 ཐག་རིང་མིན་དང་དེས་བསྐྱངས་པའི་སྒྲོར་བའི་རྒྱས་ཤུགས་གནད་སྤྲོད་དུས་བབ་
 ཡིན་མིན་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། མི་རབས་གསར་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་རྒྱལ་
 གཅེས་དགོས་ཤིང་། དུས་བབ་དང་འཆ་མ་པའི་རྒྱལ་གཅེས་དེ་བས་ཀྱང་དགོས། མི་
 རབས་གསར་པར་ལག་ལེན་གྱི་རྒྱལ་གཅེས་དགོས་ཤིང་། རྒྱས་སྒྲོབས་གཅིག་དུ་
 བསྒྲེལ་བའི་རྒྱལ་གཅེས་དེ་བས་ཀྱང་དགོས། མི་རབས་གསར་པར་འཕུལ་སྒྲོབ་ཀྱི་
 རྒྱལ་གཅེས་དགོས་ཤིང་། སྤུགས་རྒྱུང་རིང་བའི་རྒྱལ་གཅེས་དེ་བས་ཀྱང་དགོས་སོ། །

ལངས་ཕྱོགས་སྒྲོར།

༡༥ དང་བདེན།

སྒྲོར་དང་བདེན་གྱི་བསམ་སྒྲོ་དང་སྒྲོར་བ་རྣམ་དགའ་ཅིག་གི་སྤྱི་བུས་རྒྱུན་སྒྲོར་
 ཡུན་གྱིས་ཐུབ་ན། དེས་མི་སྒྲེར་དང་བྱིས་ཆང་། ཆོགས་ལྡེ་དང་མི་རིགས་བཅས་
 ཀྱི་བྱ་གཞག་གང་ཚོམ་ལམ་སྒྲོང་དང་རྒྱལ་ཁབ་པོའི་སྒྲོན་འགྲོའི་ཆ་རྒྱུན་ཆེས་མེད་
 ཐབས་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། ལྷག་པར་དུ་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་པའི་མིང་
 བྱང་འོག་དུ་ཚུད་པའི་མི་མང་སྒྲིལ་ངས་ལ་དང་བདེན་གྱི་ཐབས་བྲལ་ཅི་ཙམ་བཏོན་
 ན་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་མང་གི་བསམ་འདུན་དང་སྒྲོར་བའི་སྒྲོབས་ཤུགས་དེ་རང་ཉིད་གང་
 གཏོགས་རྒྱལ་ཁབ་དེར་རང་ཤུགས་ཀྱིས་འཁོར་ཞིང་། རང་རྟོགས་རང་འགྲུལ་གྱིས་
 རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་བམ་མི་རིགས་དེའི་འཕུལ་སྤུགས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་འབྱུང་བའི་གཞི་

ཅ་དང་ཆེག་སྒྲིལ་གྱི་སྒོ་བས་བྱུགས་ཡོང་བའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་དང་བདེན་ཡིན་ལ། དང་བདེན་ནི་ལ་རྒྱུ་མཁུ་ཡིན་པས་དེ་རྒྱུ་སྒྱུར་བྱེད་རྒྱུ་ནི་ཆེས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་འབྲམས་སོ། །

༡༥ གསར་བཞེ།

བྱ་དངོས་གང་ཞིག་ཡིན་ནའང་གསར་བཞེ་གང་མང་ཞིག་རིམ་པར་བྱས་ཏེ་ཡར་རྒྱས་འཐུས་ཚང་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེས་ན། རང་མི་རིགས་ཀྱིས་ཀྱང་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་དེ་དུས་ཀྱི་འགྱུར་བ་བདེན་པའི་འཆམ་པའི་གསར་བཞེ་བྱ་དགོས་པའི་ལམ་དང་ལུགས་སྒོ་ལ་མང་ལ་ངེས་པར་དུ་བསྐྱར་བཅོས་གཏོང་དགོས་པའི་བསམ་སྒྲིལ་གྱི་ཆ་དེ་བས་ཀྱང་མང་། དེ་ཡང་གསར་བཞེ་བྱ་བའི་ནི་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་སྤྱོད་བྱས་དང་མཐུན་པའི་གསར་བཞེ་ཡིས་མདུན་བསྐྱོད་བྱ་དགོས་པ་དེ་རེད། དུས་འགྱུར་དང་བསྐྱར་ཏེ་གསར་བཞེ་བྱེད་མ་ཐུབ་ཆེ་རྒྱུ་སྤྱི་ལོ་བས་ཐེབས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཉག་ཉག་ཅིག་རེད། ད་དུང་མོངས་པའི་ལུ་ཚུགས་མཁྲགས་མཐུང་ནི་རང་དང་རང་གི་མི་རིགས་ལྟས་མེད་འཕེལ་མེད་དུ་གཏོང་བྱེད་ཀྱི་འགོ་གཞུང་ཆེ་མོས་དེ་རེད།

དེའི་སྤྱིར་། ད་ནས་བཟུང་མ་འོངས་པའི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་བྱེད་པའི་ཆོའི་འཆོ་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་བྱེད་མོར་གང་ཡོད་ངོས་འཛིན་ཐོག་གཅེས་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་ཀྱི་གསར་བཞེ་དང་བཅོས་བསྐྱར་བྱེད་དགོས་པ་སྒོ་སྤྱོད་མེད་ཡིན། ལྷག་པར་ང་ཆོའི་འཐུས་ཐུགས་ལ་དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་རིག་གནས་ཁག་ནང་འདེན་བྱེད་དགོས་པའང་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱིས་དུས་བབ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་པ་ང་ཆོའི་མི་རིགས་ཀྱི་མདུན་ལམ་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་མཁུ་གྱི་མི་རབས་གསར་པའི་འགན་འཁུར་གྱི་མེད་

པ་ཞིག་ཏུ་འཁྲུམས་སོ། །

༡༥ རྣམ་དཔྱད།

སྤྱིར་སློག་ཆགས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་རང་རང་སྤྱང་སྤྱོད་དང་བདེ་སྤྱིད་འཆོལ་
སྤྱབ་ཕྱེད་སྤྱད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དམིགས་བསལ་བ་རེ་ཡོད་པ་གོར་མ་ཆག དེ་ལས་
ཀྱང་མིའི་རིགས་ཀྱི་སློག་ཆགས་དེར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་སྤྱོད་རྣམ་པར་འབྱེད་
པའི་རྣམ་དཔྱད་ལུ་ལུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡོད་ལ། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་སྟོབས་བཀོལ་སྤྱོད་
གཏོང་སྤངས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་ནོར་མེན་ནི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས་དཔྱད་གཞིག་ཕྱེད་ཐུབ་མིན་
དང་འགན་ལེན་རྣམ་དག་ཐུབ་མིན་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་རེད།

དེས་ན། མི་རབས་གསར་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཁྱད་ཡོན་དང་རྣམ་
སྟོབས་ངོས་འཛིན་ཐོབ་པར་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལས་ཀྱང་གལ་འགངས་ཆེ་བ་ཞིག་
ནི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས་དཔྱད་བསྟར་དང་ཞིབ་འདུག་ཕྱེད་དགོས་པ་གཟུར་དུ་མེད་པའི་
འགན་བབ་ཅིག་ཡིན། དེ་མིན་ཆོངས་ཞེན་ཁོ་ནར་གཡེང་སྟེ་རང་ཉིད་ལ་དབང་བའི་
རྣམ་དཔྱད་པོད་མེད་འགྲུལ་རྒྱ་མེད་པར་བཏང་ན་ས་འོག་གི་འཕྲུ་ཡོང་དང་ད་ལམ་
འདྲ་པོ་ཆགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། མི་དེ་རིགས་བག་འཁྲུམས་ཀྱི་ལྷགས་སློག་
གིས་ལུས་སེམས་བཅིངས་ཏེ་སྤྲ་ཐག་གཞན་ལག་ཏུ་བཞག་པའི་རང་ཚྲོགས་བྲལ་བའི་
དཔྱད་ཆོགས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་སྤིད།

དེའི་སྟོབས་ཀྱིས། རང་ཉིད་ལ་བདག་དབང་ཡོད་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་རྣམ་
པ་དང་སྟོབས་ལྷགས་དེ་སྤྱོད་སྤིང་བུ་ཐབས་སུ་རང་འགྲུལ་གྱིས་སྤྱོད་བཅར་ཕྱེད་རྒྱ་
དང་ཉམས་སྤྱོད་གང་མང་བརྒྱད་ལམ་ནས་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་ཅལ་རྣམས་ཡོད་རྒྱ་བཏོན་ཏེ་

རང་དབང་གི་བསམ་སྒྲོ་དང་རང་འཛིན་གྱི་སྡོད་ལམ། རང་རྟོགས་ཀྱི་འགན་ལེན་
དང་རང་ཚུགས་ཀྱི་ལྷ་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་གནད་ཅ་མངོན་གྱུར་ཐུབ་མིན་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་
ནམ་དཔྱད་དང་དེས་བསྐྱུན་པའི་ལག་ལེན་ལ་འབྲི་ཡོད་པར་སེམས་སོ། །

༤༥ དག་ཐེར།

ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་མི་རབས་གསར་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་སེམས་ལ་དག་
ཐེར་ཡང་ཡང་གཏོང་དགོས་པ་ནི། སྒྲིན་ཆ་ཐེར་འདོན་བྱས་ཏེ་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པའི་
འཕྲོད་བརྟེན་འབྱུང་བའི་ཐབས་ལམ་ཟབ་ཤོས་ཡིན་པ་བཞིན། དེ་ལྟར་ན་མི་རབས་
གསར་པའི་ནམ་དཔྱད་ཀྱི་རྒྱས་པ་དང་དུས་རབས་ཀྱིས་སྤྱད་པའི་སྡིང་སྟོབས་གཉིས་
ཟུང་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་ང་ཚོའི་མི་རིགས་དང་བྱད་ནོར་ཁག་གི་འདས་པའི་ལེགས་ཉེས་
ལ་ཕྱིར་རྟོག་གིས་སྤང་སྤང་ནམ་པར་ཕྱིས་ཏེ། ད་ལྟའི་གནས་བབ་ལ་རྒྱན་སྦྱོང་བྱུང་
སྟེ་ལ་འབྱས་ཆང་གཏོང་ཐབས་ཀྱི་འགན་ལེན་རང་བཞིན་ཁྱེད་པའི་བསམ་སྒྲོ་དང་ལག་
ལེན་གྱི་གྲུབ་དོན་མངོན་པར་གསལ་ཐབས་བྱ་དགོས་པ་མ་ཟད། འབྱུང་འགྱུར་རང་
གི་མི་རིགས་དང་དེའི་རིག་གཞུང་བཅས་ཀྱི་ཁ་སྒྲོལ་དུས་རབས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་
དང་མཐུན་པའི་སྒྲོམ་གཞི་གསར་སྟོང་གིས་མཆོཅ་དག་ཐེར་གྱིས་བསྐྱར་ཞིབ་དང་
གྲ་སྒྲིག་གིས་མདུན་བསྐྱོད་བྱེད་དགོས་པ་མི་རབས་གསར་པའི་ཤེས་རྟོགས་དང་སྡིང་
སྟོབས། ལག་ལེན་དང་ཐབས་ལམ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོད་པའི་དག་ཐེར་གནད་མིན་
ཞིག་བྱེད་ཐུབ་མིན་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

༤༦ དཔལ་འཕྱོར།

སྒྱུར་བཏང་གི་ཆ་ནས་བསམ་སྒྲུབས། མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་གང་རུང་གི་

དཔལ་འབྱོར་གྱི་བདག་དབང་གཞུང་གིས་འཛིན་པ་དང་སྒྲེར་བདག་ཅན། ཡང་ན་
གཞུང་སྒྲེར་ཟུང་འབྲེལ་དང་དམངས་ལ་དབང་བ་སོགས་བདག་འཛིན་བྱེད་ལུགས་
སྒྲ་ཚོགས་ཤིག་བྱུང་མོད། འོན་ཀྱང་། མིའི་རིགས་སྤྱིའི་འདས་པ་དང་ད་ལྟའི་ལོ་
རྒྱུས་ནང་གི་ཆེས་ལེགས་ཀྱས་སུ་བརྩི་བ་ནི་དམངས་ཚོགས་ཀྱིས་བདག་འཛིན་བྱེད་
རྒྱ་དེ་ཡིན་མོད། འོན་ཏེ་ཐོང་རང་གི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་དམངས་ཚོགས་
ཀྱིས་དཔལ་འབྱོར་རང་བདག་བྱེད་རྒྱ་ཉུ་ཞོག ཐ་ན་གཞུང་ལ་དབང་བའི་དཔལ་
འབྱོར་གྱི་ལམ་སྲོལ་ཅན་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཕལ་ཆེར་བསྐྱོད་བྱུང་མེད།

དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི་དམངས་ཚོགས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་པོར་ཞིང་འགན་ལེན་མི་བྱེད་
པའི་ཆེས་མཐོའི་མིང་བཏགས་སྒྲེར་གཙོད་པ་མི་སྣ་འགའ་གས་ཀྱིས་མགོ་བསྐྱོར་དང་
མཐུགས་འཛིན། ལྟོ་བས་ངོམ་དང་དབང་ཡོད། ཐུབ་ཚོད་དང་བསྐྱེད་ལ་སོགས་
པའི་རྒྱུས་གཞི་ངན་པ་བརྒྱད་ལམ་འདྲ་མིན་ནས་བཏོན་པའི་ཤུགས་ལས་སྒྲེར་བདག་
ཅན་དང་སྒྲེར་ལྟོ་བས་ཅན། སྒྲེར་དབང་ཅན་དང་སྒྲེར་གཙོད་ཅན་སོགས་ལ་བསྐྱུར་
ཏེ་མང་ཚོགས་བྱིངས་དེ་དབུལ་པོའི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད་ཀྱང་ཡོན་བདག་སྦྱིན་བདག་
སོགས་ཀྱི་མིང་གང་སྟན་ཅེ་བཏགས་ཏེ་དངོས་ཤུགས་བརྒྱད་གསུམ་གྱི་ལམ་ནས་བཟུ་
གཞོག་དང་འཇམ་རྩུབ་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཐབས་སྒྲོ་ཅི་ཡོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མི་འདོད་བཞིན་
དུ་སྒྲོད་དགོས་པའི་ལམ་སྲོལ་བཅོས་ཏེ་དཔལ་འབྱོར་གང་ཡོད་སྒྲེར་བདག་ཡིན་པ་
མ་ཟད། དམངས་ཚོགས་ལ་བགོ་འགྲེམས་མི་བྱེད་པར་སྒྲེར་དབང་སྐྱུག་གསོག་བྱས་
ཏེ་མི་དམངས་བྱིངས་ཆེ་གཡོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལམ་སྲོལ་ངན་པ་ཞིག་བཅོས་ཡོད་པ་
ཤེས་དགོས།

དེ་བས་ཀྱང་སྒྲེར་བདག་ཆེན་པོ་འི་ཟུང་གིས་བཀོད་འདོམས་དང་དབང་ཤུགས་
 འོག་ཏུ་མི་ཚུད་པའི་མི་སྡེ་སུ་ཞིག་ཀྱང་ན་གོ་རྟོགས་ཞན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་ལ་
 མི་དེའི་མདུན་ལམ་ལ་གནོད་པའི་མིང་གས་སྡེ་ཚོགས་བཟོ་ཐབས་ཀྱི་སྤྱིད་བྱས་སྒྲེར་
 གཙོད་ཅན་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་མཚན་དང་ཁྲན་པའི་ཐོག་ནས་ཆོལ་དུང་དྲག་པོ་གཏོང་
 དགོས་པ་མི་རབས་གསར་པའི་ཤེས་དཔྱད་དང་སྤྱི་ཚོགས་ལ་རག་ལས་ཡོད། ད་
 ཏུང་དཔལ་འབྱོར་གསོག་མཁན་ཉུང་ཞིང་བསྐྱེལ་ན་བྱེད་མཁན་མང་བ། བཟུ་གཞིག་
 བྱེད་མཁན་མང་ཞིང་བགོ་འགྲེམས་བྱེད་མཁན་མེད་པ། ལམ་སྟོན་ལྷག་བསམ་ཡོད་
 མཁན་དགོན་ཞིང་ལུགས་མེད་ཐུབ་བསྐྱེལ་བྱེད་མཁན་མང་བ། སྒྲེར་སྤྱོད་འབྲུལ་སྤྱད་
 བྱེད་མཁན་མང་ཞིང་ངལ་ཚོ་ལ་བྱེད་མཁན་ཉུང་བ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་འདས་དང་
 ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོད་ཡོངས་དབུལ་བོའི་གནས་སུ་གྱུར་ཡོད་པ་དེ་ཡང་ལུགས་
 སྟོལ་རྒྱུ་ཆེད་བ་དག་གིས་དབང་བསྐྱུར་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པས་རེད།

དེས་ན་ད་ནས་བཟུང་དཔལ་འབྱོར་ལམ་ལུགས་ཀྱི་མཚན་པའི་མང་གཙོ་དང་
 འབྲེམ་མཉམ། རང་དབང་ཅན་དང་ཀྱན་ཐོབ་ཅན་བཅས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱུར་བྱུབ་བྱེད་
 དགོས་པ་དུས་བབ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལམ་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་ཙུ་འཇུགས་བྱེད་
 དགོས་པ་ནི་གཙོ་བོ་མ་འོངས་པའི་ཁ་ཕྱོགས་བརྟན་བརྩིང་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་
 མཚོག་ཡིན་ནོ། །

༥༥ འཇུགས་སྐྱུན།

སྤྱིར་བཏང་འཇུགས་སྐྱུན་ལ་ནང་བསམ་སྒྲོའི་དཔལ་ཡོན་འཇུགས་སྐྱུན་དང་
 བྱེད་དོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་འཇུགས་སྐྱུན་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། རང་རེའི་བོད་མི་རིགས་

ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན།

ལ་མཚོན་ན་འཕྲལ་མཁོ་དུས་གདུགས་ཀྱིས་དགོས་པ་ནི་ཕྱི་དངོས་པོའི་འཇུགས་སྐྱུན་
བྱེད་ཕྱོགས་ལ་འབད་འབྱངས་བྱེད་དགོས་མོད། དེ་ཡང་ནང་བསམ་སྒྲོའི་འཇུགས་
སྐྱུན་ཐོག་མར་འགོ་དགོས་པ་གནད་གལ་ཆེ།

གང་གིས་ཞེ་ན། ནང་བསམ་སྒྲོའི་དཔལ་ཡོན་འཇུགས་སྐྱུན་ལེགས་པར་བྱས་
ཟེན་ན། དེས་བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་བྱུང་ཐབས་བྱས་དང་འཕྲལ་མཁོ་ཡུགས་ཐན་གྱི་འཆོ་
གནས་གསར་གཏོད། ད་དྲུང་མི་རིགས་གཞན་གྱི་རྗེས་སྟེག་ཐུབ་པ་མ་ཟད། གཞན་
གྱིས་དཔེར་སྟོང་འོས་པའི་དཔལ་ཡོན་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་གྲུབ་དོན་དེས་སྦྱིར་སྟེ་ཁམས་
ཁོར་ཡུག་ཀྱང་དང་སྟོས་སུ་སྟོག་ཆགས་སེམས་ཅན་ཡོངས་ལ་ཕན་བདེ་འབྱུང་བའི་
གཞི་རྩ་ཉག་ཅིག་ཡིན་ཞིང་།

ལྷག་པར་ཕྱི་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་འཇུགས་སྐྱུན་བྱེད་ཐབས་ནི་ཐོན་ཁུངས་
འབག་བཅོག་མི་བྱེད་པར་བདག་གཅེས་བསྐྱེད་ཆགས་བྱས་ཏེ་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ལག་རྩལ་
དོན་དང་ལུན་པ་ཞིག་སྦྱོང་བཅར་བྱེད་དགོས། གཞན་ཡང་གསར་གཏོད་བྱས་ཟེན་
པའི་ལེགས་ཆ་ནང་འདྲན་དང་རང་རེའི་མི་རབས་གསར་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་དང་
སྦྱང་སྦྱོབས་ཀྱིས་ཕྱི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་གསར་པ་གང་མང་ཞིག་གསར་འཛོལ་
དང་གསར་གཏོད་བྱ་དགོས་པ་སྐབས་བབ་ཀྱི་འགན་འཁུའི་དང་དུ་ལེན་དགོས། དེ་
ལྟར་ཡོང་ཐབས་སུ་རིགས་གཅིག་རྟེན་འཛིན་སྐྱེད་སྤང་ཅི་བྱའི་ཀྱིས་བྱས་ན་གྲུབ་འབྲས་
འབྱུང་དུ་ཐོན་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ཆོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་པ་རེད།

མཇུག་གི་རེ་སྨྲ་ལ།

ཁ་མཁས་པ་སྐྱུ་ཀ་བྲམོ། དོན་མི་མཁས་ལམ་ཁར་སྒྲུང་འཛིན་ ཅེས་པ་ལྟར་

འགྱུར་སྐྱམ་ནའང་། ན་གཞིན་གང་འཆོམ་ལ་ཕན་ཡང་སྲིད་བསམས་ཏེ་རང་བོན་
སྤངས་ནས་གཞན་ཕན་གྱི་འཕེན་པ་སྡོན་དུ་བཏང་། མ་འོངས་གཞིན་སྐྱེས་ཆོར་ལམ་
སྟོན་རེ་བྱུང་ན་གང་ཟག་སྒྲེར་ལ། གཏམ་གོ་གོ་བཤད་ན་ན་ཡི་བདུད། ཟས་རིག་
རིག་བོས་ན་ཕོ་བའི་བདུད། ཅེས་པ་ལྟར་གྱུར་ཀྱང་ཅི་སྟོན་གྱི་སྟོབས་པ་ཆེར་བསྐྱེད་
བྱས་ཏེ་བྲིས།

དེ་ལྷགས་ཀྱི་ཕན་ཐོགས་རེ་བྱུང་ཆེ་ངའི་རེ་བ་ཇོགས་པ་ཡིན། ང་ནི་དངོས་
གཙོ་བྱ་འདོད་མེད་ལ་སེམས་གཙོ་བྱ་འདོད་མེད་པར་དེ་གཉིས་བྱུང་འབྲེལ་བྱ་བར་
འདོད། ཕན་མེད་གྱིང་གྱུད་ཐེབས་པའི་ལམ་དང་ལྷགས་སྟོལ་གང་ཡོད་བརྒྱར་བཅོས་
གཏོང་བའི་ལས་འགན་ན་གཞིན་ཆོའི་ཕྱག་དུ་བབས་ཡོད། འཆར་གཞི་ལྡན་པའི་
སྒོ་ནས་བདེ་སྐྱིད་མི་ཐོབ་པའི་འགག་དོ་ངེས་པར་གཙང་སེལ་བྱས་ཆེ་དོན་དམ་གྱི་
མྱོང་འཇགས་ཁིག་ཡོང་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན།

རྒྱལ་ཁབ་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཉི་མོ་པའི་ལམ་སྲོལ་དང་དུས་ཀྱི་འཕེ་
 རྒྱུར་ལ་མི་བརྟན་པའི་རང་རྫོང་མཁའ་གསལ་བཟུང་གིས་ལྷགས་
 སྲོལ་ནམས་བཅོས་བརྒྱུར་ཀྱིས་གཙང་མ་བཟོས་ཏེ་མ་འོངས་
 བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མདུན་ལམ་དེ་ཟབ་བརྗིང་བརྟན་གསུམ་གྱི་
 རྩོགས་སུ་བརྒྱུར་བྱུ་བ་མིན་ནི་རྒྱལ་ཁབ་གཅེས་སྤངས་ཀྱི་
 བསམ་སྒྲེལ་ཕྱ་ཐག་རིང་མིན་དང་དེས་བསྐྱངས་པའི་སྦྱོར་པའི་
 རུས་ཤུགས་གནད་སྟོན་དུས་བབ་ཡིན་མིན་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་
 ཡིན་པས། མི་རབས་གསར་པའི་ནམ་དུའོད་ཀྱི་རྒྱལ་གཅེས་
 དགོས་ཤིང་། དུས་བབ་དང་འཆོམ་པའི་རྒྱལ་གཅེས་དེ་བས་
 ཀྱང་དགོས། མི་རབས་གསར་པར་ལག་ལེན་གྱི་རྒྱལ་གཅེས་
 དགོས་ཤིང་། རུས་སྟོབས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་པའི་རྒྱལ་གཅེས་
 དེ་བས་ཀྱང་དགོས། མི་རབས་གསར་པར་འཕུལ་སྦྱོབ་ཀྱི་
 རྒྱལ་གཅེས་དགོས་ཤིང་། ཤུགས་རྒྱུང་རིང་པའི་རྒྱལ་གཅེས་
 དེ་བས་ཀྱང་དགོས་སོ། །

དེ་ལྟར་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་ལམ་སྟོན་དང་
པོད་མིའི་ལག་ལེན་བར་གྱི་སྟོང་ཆ་གསལ་
ཐབས་ཀྱི་ཆ་སྟོན་དང་དགོས་པ།

མེ་ར་ཐེག་ཆེན་སྒྲིང་།

སྒྲན་བུལ་ཐབས་མཁས།

སྟོན་སྒྲིང་།

༡༡། རྒྱུད་རིང་གི་བསལ་ལྡན་ཁ་པའི་སྟོང་ས་སྤྱུ་མེས་པོ་སྤྱུ་མས་ཆེ་སྟོག་ལ་བརྟེན་
པའི་གནའ་པོའི་སྟོན་རྒྱུན་གྱི་རིག་གཞུང་སྤྱུ་མ་པོའི་དྲི་མ་ཡལ་བར་འཆོ་བའི་མགོ་
ནག་པོད་པ་ཆང་གི་གཏམ་རྒྱུད་འདི། མི་ལོ་ལྷ་བརྩའི་ཡར་སྟོན་ཞིག་ནས། རྒྱས་
མེད་ཀྱི་ཡུལ་གྱ་འདིར་ཡུལ་གྱར་བའི་འཆོ་བ་སྤྱུར་མེའི་ལེའུ་ཞིག་གི་དབུ་བྱུང་འབྲེ་
དགོས་བྱུང་། འདི་ནི་ལས་ལ་བརྩོན་ཞིང་སྟོབས་པས་ཐུག་པའི་པོད་མི་རིགས་འདིས།
རང་གི་རིག་གཞུང་ལ་བཅངས་པའི་འགྱུར་མེད་ཀྱི་ལ་རྒྱ་དང་སྟིང་སྟོབས་ལས་བྱུང་
བའི་དབུ་བྱུང་གྱང་ཡིན། འདིའི་འོག་ནས་ཆོལ་གསུམ་མི་རིགས་ཀྱི་དབྱངས་གསལ་
སོ་བཞིའི་རྒྱན་ཐག་ལ་བརྟན་པའི་རྒྱད་ཡིག་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆེ་སྟོག་གི་ཉག་མ་
ཕུ་མོ་ཆད་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས།

ཡའཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བླ་མེད་ཐུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱམས་བརྩེའི་
འོད་གྱིས་སོ་སོར་གྲུས་ལ་ཉེ་བའི་མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་གི་ལུས་སེམས་གཉིས་
སྤྱུ་ཕྱི་མཐུད་པའི་ཆེ་སྟོག་གི་ནམ་ཤེས་ལྟར་བུགས་སྟོན་བྱིན་པས། འཆོ་རྟེན་གྱི་
འདུ་ཚུངས་ལ་གནའ་དེང་ཤེས་རིག་གི་ཞིང་ས་བསྐྱན་ཏེ། ཡུལ་གྱར་བའི་ཆོལ་གསུམ་

གྱི་མི་རབས་འདིའི་འཆོ་བརྟུང་དུ་གྱུར་པའི་གནའ་པོའི་ཆོས་ལུགས་དང་། རིག་གཞུང་འདི་འཕགས་ལུལ་འཛིན་མའི་ལྟོ་བ་ནས་ཙུང་བ་ཚུགས་ཤིང་དེང་རབས་ཤེས་རིག་གི་ཅེ་མོར་རྒྱས་ཏེ་དུས་རབས་འདིའི་གོ་མ་སྒྲུབས་དང་ལྷན་དུ་སྦྲེད་བཞིན་ཡོད། འདི་ནི་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་ནམ་གསུམ་གྱི་བྲིལ་བྱ་གས་དང་རྩམ་བཞིན་ལས་ཀྱང་བྱུང་མ་ཕྱིར་བའི་མགོ་ནག་བོད་པས་ལྷུ་མ་གཟུགས་གོ་ལའི་སྟེང་བཞག་པའི་མཛད་རྒྱུ་དང་སྟོན་ཐོན་གྱི་བྱ་བཞག་ཟླ་ན་མཐོ། བཞུད་བེན་པའི་ལོ་རྒྱུ་འདི་དག་ལས་ང་ཆོས་དངོས་སུ་མཐོང་བྱུང་བ་ནི། ཀུན་ལ་བྱམས་བཅེ་དང་སྟོང་རྩེ། གཞན་ཕན་གྱི་ལྷག་བསམ་བཅས་ལྟར་མེད་སེམས་གཤེས་སུ་གྱུབ་པའི་ལྷན་སྦྲེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་འདི། ང་ཆོ་བུན་མོང་གིས་འདོད་པའི་བདེ་སྦྱིད་ཀྱི་འཆོ་སྟོག་དང་འཛིག་ཏེན་གྱི་འགྲོ་བ་མའི་རིགས་ཕན་ཚུན་བཅེ་བཀྱར་དང་འབྲ་མཉམ། དེ་བཞིན་མི་ཆེད་རིན་ཐང་གི་གྲུབ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

ངོ་མཆར་ཞིང་མདུ་བྱུང་པའི་རིག་གཞུང་འདི་དང་བྲལ་བ་ཤར་རྒྱབ་ཀྱི་ལུལ་གྱུ་དུ་མའི་ནང་ཕན་ཚུན་ཡིད་ཆེས་དང་སྟོ་གཏད་ཀྱིས་མོངས་ནས་སྦྱོགས་སྦྱང་དང་འདོད་རྩམ་ཆེས་ཆེར་དར་ཏེ། འབྲུག་འཛིང་དང་འཆོ་ལས་སོགས་ཤིན་ཏུ་རྟོག་འཛིང་ཆེ་བའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་ཏུ་འཆོ་སྟོན་བྱེད་དགོས་པ་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་ར་སྦྲོད་བྱུང་བ་དང་། འབྱུང་འབྱུར་གང་འབྲཞིག་འབྱུང་མིན་ཡང་ཐག་གིས་ཆོད་ངེས། དེང་རབས་ཤེས་རིག་གི་འབྲོར་བ་ཞན་ཀྱང་གནའ་པོའི་སྒྲིལ་རྒྱན་གྱི་རིག་གཞུང་གི་ཐུག་རུས་གསུམ་ལ་བྲིམ་པའི་མགོ་ནག་བོད་པའི་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་། རིག་གཞུང་དང་ཞི་བདེ་བག་ལེབས་ཀྱི་འཆོ་བའི་ཁོར་ཡུག་འདི་ལ། བད་འཕྲིན་དང་ཆོང་

ལས་ཀྱི་འགྲན་སེམས་སྔོན་པོ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་འདི་ནང་ཡང་། རྒྱ་
དཔྱིད་དང་སྟོབས་འབྱོར་རྒྱས་པའི་གར་རྒྱུ་པ་དག་གིས་འདོད་ཇམ་བྱེད་སའི་དྲངས་
གཙང་གི་ལྷ་ཡུལ་ཞིག་དུ་བཟུང་ཡོད།

དེ་ལྟར་སྐད་ཡིག་གི་ཁྲག་རྒྱན་གཅིག་གིས་སློག་ཙམ་བཟུང་ཞིང་བཅུད་ལྡན་
གྱི་ཆོས་ལུགས་གཅིག་གི་དོད་ཀྱིས་བསྐྱངས་པའི་ང་ཚོའི་མཐོ་སྒང་གི་ཆེ་སློག་འདིས་
དཀའ་སྤྲུག་གི་ལོ་རྒྱུ་རིམ་གྱིས་འདས་ཤིང་། བཅུད་ལམ་གྱི་སྒྲིག་དུང་གི་ཆོར་བ་
དེ་བས་ཀྱང་མང་པོ་མུངས་ཡོད། རིག་གཞུང་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་ང་ཚོ་ལ་ཆེས་དཀའ་
སྤྲུག་གི་དཀྱིགས་མཆོམས་རེ་ན་ལར་ཞེན་གྱི་དྲང་བདེན་རེ་དང་ཆེས་ཇ་དྲག་གི་
འཇིགས་སྤང་བྱོད་ན་གཟུགས་མེད་ལྷིང་འཇགས་ཀྱི་བདེ་སྦྱིད་རེ་ཡོད། འདི་ནི་
ང་ཚོ་མགོ་ནག་བོད་པ་ཆང་གསོན་དགོས་པའི་ལ་རྒྱ་ཡིན་ལ། འཆི་དགོས་པའི་དཔང་
ནགས་ཀྱང་ཡིན།

**དེ་རིང་གི་འཐུས་ཚང་གི་གསྐྱིག་འདི། སང་ཉིན་གྱི་པོད་སྟོང་ལྡན་པའི་
མདུན་ལམ་ཡིན།**

ལོ་གོང་ས་མཆོག་གིས། ང་ཚོས་རེ་བ་བཟང་སྟོབས་ནས་རྒྱག་དགོས། ག་
སྐྱིག་སྤྲུག་ས་ནས་བྱེད་དགོས་ཞེས་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་འདིས། མགོན་པོ་གང་
ཉིད་ཀྱི་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་དགོངས་གཞི་དང་། བོད་མི་རིགས་རང་གི་ལག་བསྟར་བྱེད་
མ་ཐུབ་པའི་སྟོང་ཆ་གཉིས་གསལ་འདོན་བྱས་ཡོད། འགྲོ་བ་མི་ཞིག་ཡིན་པས་ཆ་
ནས། རང་ཉིད་གང་དུ་འཆོལ་བའི་འཇམ་སྒྲིང་འདིར་ཁོར་ཡུག་བཟང་པོ་ཞིག་བསྐྱུན་
ཐབས་དང་།

དེ་ཡང་ནང་པ་སངས་རྒྱལ་པའི་དགེ་སློང་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས། རང་ཆོས་
 གྱི་སློང་པོ་རྟེན་འབྲུང་གི་ལྷ་བ་དང་བྱམས་སློང་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀླུ་སྤྱོད་ཀྱི་མི་གཤེས་
 ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡོང་བ་དང་། ང་རང་བོད་དང་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲེལ་བ་ཡོད་
 པ་ཞིག་དང་བོད་ཀྱི་ནང་པའི་དགེ་སློང་ཞིག་ཡིན་པས། བོད་མི་རིགས་རིག་གཞུང་
 དང་བཅས་པ་ཆགས་འཛིག་ཉེན་འཕྲང་འདི་ལས་བཞུལ་བར་གནའ་དེང་གི་ཤེས་ཡོན་
 གྱི་སློབ་སློང་གལ་ཆེན་དུ་འཛིན་དགོས་ཚུལ་སོགས་གསུངས་ཡོད་ཀྱང་བོད་མི་རང་
 གིས་ལག་བརྟར་མ་བྱས་པས་འབྲས་ཤོར་གྱི་མཐུག་འབྲས་འདི་བྱུང་ཡོད།

སྤྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་བཟུང་། ང་ཚོ་སྐབས་བཅོལ་དུ་འབྱོར་དེ། ཡག་
 ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་འོག་ཆོལ་གསུམ་མི་རིགས་དང་ཆོས་ལུགས། རྣམ་
 ཡིག་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པ་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་ཉམས་པ་སྦྱར་གསོ་བྱས་
 དེ་དང་སྐབས་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱུ་ཀླན་དུ་བོད་ཀྱི་རིས་མེད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་དང་
 རིག་གཞུང་སྤྱི་འཛམ་གླིང་ཆོས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གོམ་སྐབས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། བཅོན་ཕྱོལ་
 རང་དུ་འང་དམངས་གཙོ་ཆད་ལྡན་གྱི་སྲིད་གཞུང་ཞིག་གི་སྒྲུང་ས་འཛིན་འོག་ ཆོལ་
 ཁ་དང་ཆོས་ལུགས་ཁག་མང་འབྱེད་ལ་ང་མཉམ་གནས་བྱུང་བུ་བ་པ་འདི་ནི་ང་ཚོས་
 ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ལ་བཅངས་པའི་སློང་སྟོབས་དང་ལར་ཞེན་གྱི་དབང་གིས། ལོ་
 ཟུང་མའི་ནང་དཀའ་སྤྱུག་ལ་གདོང་ལེན་བྱས་དེ་རེ་བ་བཟང་ཕྱོགས་ནས་བརྒྱབ་པའི་
 གཡུར་དུ་བའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་གཡུར་དུ་བའི་འབྲས་བུ་འདིས་
 འབྲུང་འབྱུར་འཕེལ་རིམ་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་ལ་འགོག་གྱེན་བཟོ་བའི་གང་ཟག་འགའི་ལངས་
 ཕྱོགས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དང་གནས་བབ་འདི་ལྷ་བུ་ཞིག་ང་ཚོ་བཅོན་ཕྱོལ་བའི་ཤེས་རིག་

གི་སྡེ་ཆོན་ཁག་ལ་རྒྱ་བྱུང་སྤྱོད་སྟེ།

པོད་མི་རིགས་ཀྱི་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་སློབ་གསལ་ཁོ་ཁྱེད་ཀྱི་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་སྟེ་
མངོན་འདོད་ཀྱི་རང་སྤྱོད་ལ་ཤེས་རིག་གི་རྣམས་སྤྱོད་སྟེ་སྤྱོད་ཀྱི་གྲ་སྒྲིག་
བྱེད་མ་བྱུང་ཅིང་། ད་དུང་རང་ཆོའི་ཤེས་རིག་གི་སྡེ་ཆོན་པལ་ཆེ་བའི་འཛིན་སྤྱོད་
གི་ལངས་སྤྱོད་དང་སྤངས་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ལྡན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཐེངས་གཅིག་བྱས་
ཆོད་ ད་གཞོན་རང་ཆོས་ཤེས་རིགས་བྱུང་བའི། འབྲུང་འབྲུང་ཤེས་རིག་གི་ཁྱེད་སྤྱོད་
སྤྱོད་པའི་དཔྱད་ལྡན་པ་དག་གི་མ་འོངས་པོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་གནས་བབ་ལ་གཞིགས་
པའི་དཀྱུ་ལ་ཡངས་པའི་བསམ་ཚུལ་ཁག་རང་གི་ལངས་སྤྱོད་དང་མི་མཐུན་སྤྱོད་
དེ་དག་ལ་ཉེས་མིང་དང་འབྲུང་བཅོམ་གྱིས་ཤོལ་དུང་གཏོང་བའི་སྤྱོད་མང་གི་ཐབས་
རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཤིག་རྒྱུན་འཇགས་སུ་གནས་ཡོད།

འདི་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་རྒྱས་ཀྱི་འོག་ནས་པོད་མི་ཆོས་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་མ་
འོངས་པའི་ཁྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་འཕེལ་རིམ་ལ་གྲ་སྒྲིག་སྤྱོད་སྟེ་སྤྱོད་པའི་ཐེངས་
སུམ་བུའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་འབྲས་ཤོར་འདིས་བདེན་དཔང་བྱས་ཡོད། རྒྱ་རྒྱུན་དེས་
དབང་གིས། རང་ཆོ་བཅན་བྱོལ་བར་དེང་རབས་གཞིན་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དང་སེམས་
ཁམས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་སྤྱོད་ཆད་ནི་རང་ལྟ་མཐུགས་བཟུང་གི་ལངས་སྤྱོད་དང་གུ་དོག་
པོའི་ཁོར་ཡུག་གི་བཀག་རྒྱ་འདི་ལས་སྤྱོད་ལོ་རྒྱུ་ཐར་བྱུང་མེད་ཅིང་། འདི་ལྟ་བུའི་
ཁོར་ཡུག་ཅིག་གི་ནང་འཆར་ལོངས་བྱུང་དང་འབྲུང་བཞིན་པའི་གཞིན་སྤྱོད་དག་
གི་ཤེས་རིག་གི་བསམ་ཚུལ་སྤྱོད་ཆད་དང་སེམས་ཁམས་བཅས་བག་ལ་ཁ་རུ་བུག་
ཅིང་། ཡོད་ཆད་གཞན་ལ་བརྟེན་དགོས་པས་ཅོལ་ཆུང་བྱིས་པའི་རྣམ་ཐར་སྤྱོད་དགོས་

པའང་བཟོས་ཡོད། གནས་སྤངས་འདིས་རང་མི་རིགས་ལ་བསམ་སྒྲོ་བ་དང་ཤེས་
འཛིན་པ་སྦྱེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཁོར་ཡུག་ལ་ཡུ་ཚུགས་དང་ཤེས་ཚིངས་ཀྱི་འགད་རྩས་
འཕངས་ནས་གཏོར་བཅོམ་བཏང་སྟེ། ཡར་རྒྱས་དང་མདུན་སྡོད་ཀྱི་རེ་བཞག་སྟོང་
པའི་ས་བོན་འདི་བཏབ་འདུག དེ་དང་ཆབས་ཅིག་བཅན་ཤོ་ལ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲིད་
དུ་ཆེས་རྩ་བའི་གི་མི་ལོ་སྤྱུ་ལུ་འདི་ཤེས་ཡོན་འབྲས་ཤོར་གྱི་འབྲུང་རྒྱུན་ལ་རམ་འདེགས་
ཤུགས་ཆེར་བྱས་ཡོད།

དཔྱད་ཡང་བཤད་བྲལ་ཁག་ཏུ་ལག་བསྟར་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་
དགོངས་གཞི་ཁག་ཅིག་ནི། ལགོང་ས་མཆོག་གི། སར་རྒྱ་མཐོ་སྒྲོབ་ཏུ་བཀའ་སློབ་
བསྟུན་པ་དོན། སྒྲོབ་གཉེར་ཁང་འདིར་ཆ་རྒྱུན་ཆ་ཆང་ཡོད་པར་བརྟེན་སྒྲོབ་བྲལ་འདིར་
རེ་བ་རྒྱག་རྒྱ་ལས་གཞན་དམིགས་སྒྲོ་མེད། རོས་ནས་དགེ་ལྡན་པའི་གདན་ས་ཁག་
ཏུ་རྩོགས་ཆེན་དང་། རྒྱག་ཆེན། ལམ་འབྲས་སོགས་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་ཆང་མའི་
གཞུང་ལ་བརྟུན་ཏེ་སྒྲོབ་སྒྲོབ་བྱེད་ཐུབ་ན་སྒྲེར་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་། བརྟེན་པ་སྤྱི་
དང་བྱེད་བྲག་ཕྱོགས་ཡོངས་ལ་དགེ་ཡན་ཡོང་བར་འཕོད་སྤྱུལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། གདན་
ས་ཁག་ཏུ་སྒྲོབ་གཉེར་བ་མང་པོས་དོན་གཉེར་ཆེན་པོ་བྱེད་མཁན་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་
ཆ་རྒྱུན་འཛོམས་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ཁག་པོ་འདུག རྙིང་མ་སོགས་རིས་མེད་དགོན་
སྡེ་ཁག་ལ་དགེ་ལྡན་པའི་གཞུང་ཁག་ལ་འཆད་ཉན་གནང་ན་ཡག་པོ་ཡོད་ཅེས་སྤྱུལ་
མ་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན།

འོན་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཆ་རྒྱུན་འཛོམས་ཐུབ་ཀྱི་མེད་ཅེས་དང་། ཆན་རིག་སྒྲོར་
ལ་ཡང་། ང་རང་སྒྲེར་ནས་སྒྲོབ་གསོའི་ལས་གཞི་འདིར་འཆིང་བའི་ཆོད་སེམས་

ད་དུང་ཡང་འགྱུར་བ་མེད་པས། ཐ་ན་ཆེས་ལུས་དུ་བྱུང་བའི་གནད་རབས་ཀྱི་ནང་
 ཆོས་གཙོ་བྱིད་བྱེད་པའི་ཇི་ཁག་གི་སློབ་གཞིའི་སློབ་ཆ་ནང་ལའང་འཛིན་དགོས་
 པའི་སྐུལ་མ་གཏོང་གི་ཡོད་ཅིས་དང་། ཆོན་རིག་གི་འཛིན་ཉེན་དེའི་ནང་དུ་རང་
 ཉིད་ཀྱི་སེམས་དོན་རིག་པའི་སློབ་རྒྱུན་ལས་སྦྱངས་པའི་ཉམས་ཉོན་གས་ནམས་སྒྲིང་
 སློང་བྱེད་ལུས་གཡོལ་མེད་ཅིག་མཐོང་བྱུང་།

དེའི་ཁྱིམ་བདག་ལ་མཆོན་ན། འཛམ་གླིང་ནང་གི་དབང་ཤུགས་ཆེ་བའི་ཤེས་
 བུའི་ཇི་ཆོན་འདི་ཉིད་དང་ལེན་བྱེད་པའི་ནང་དོན་རིག་པའི་བཀའ་རྒྱ་ལྟ་བུའང་ཡིན།
 ཞེས་ང་ཚོའི་བཤད་བྲ་ཁག་ལ་ཆོས་ལུགས་སྤྱིའི་མཐུན་གྲུབ་ཀྱི་ལེགས་ཆ་དང་ཁྱད་
 པར་བོད་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་ཕན་ཚུན་མཐུན་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ལེགས་ཆ་འགྲོ་
 བ་མའི་སེམས་ཀྱི་གསེས་སུ་འཇགས་སྟབས་པའི་གཞིག་བྱུང་ན། ད་གཞིན་ཆོས་ལུགས་
 སྤྱིའི་མཐུན་སྦྱོལ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དང་། ཁྱད་པར་ཆོལ་གསུམ་བོད་
 མའི་མཐུན་སྦྱོལ་དང་རྟོག་ཅ་གཅིག་སྦྱོལ་གྱི་རྒྱས་སྟོབས་ལྡན་གཅིག་དུ་སྦྱངས་ཏེ།

གནད་དེང་ཤེས་ཡོན་གྱིས་ལྷུག་པའི་གངས་རྒྱུངས་གསར་པ་འཇུགས་སྐྱུན་
 བྱེད་པའི་བྱ་བཞག་གི་ཐབས་ལམ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་འོངས་མཛོན་གཟེགས་ཀྱི་སློ་
 བས། ལུགས་རྒྱུང་རིང་ཞིང་འཐུས་ཚང་བའི་བྲ་སྒྲིག་གི་ལས་འགན་དེ་ང་ཚོ་ལ་བཅོལ་
 ཡོད། ང་ཚོས་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་ལས་འགན་དེ་ལག་བརྟུང་བྱེད་མ་སྟབས་པའི་
 དབང་གིས། ཁོང་དང་ལྟན་དུ་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་བསྐྱུན་པར་གཞིགས་འདེགས་
 བྱེད་སྟབས་པ་ཕར་ཞོག་མ་འོངས་གངས་རྒྱུངས་གསར་པ་དང་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེད་
 དུ་ཤེས་རིག་གི་ལམ་ནས་འོད་སྟོང་ལྡན་པའི་མདུན་ལམ་དུ་སྦྱོད་སྟབས་ཀྱི་མེད་པར་

མ་ཟད། ད་དྲུང་རང་སྒྲིམ་ཁྲེགས་བརྒྱུད་དང་འཐེན་འབྱེར་གྱི་གཡུལ་སའི་བང་སོ་
རེ་བཅུགས་ནས། རོམ་སོ་དང་དམའ་འབེབ་ཀྱི་ཆོག་རྩུབ་ཀྱིས་གསལ་འབྱེད་བྱེད་
པའི་མཐོང་རྒྱ་རྒྱུད་ཞིང་གྲུ་དྲིག་པའི་སྒྲུང་ཚུལ་ཞིག་ནད་ཡམས་བཞིན་དར་བྱབ་བྱུང་
དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་ཅི་འདྲའི་སྤྱི་གཡའ་བཞིག་རེད་ཨང་།

དཔེ་མཚོན་ཞིག་ནི། མདོ་སྐྱེད་པ་དག་ཆོས་ཀྱིས། ཡིག་ཆ་ཞིག་གི་ཕྱོགས་
སྤུ་ལྟར་། རྒྱབ་གནོན་ཡོང་ཆེད་ལ་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་ཐོར་བུ་རེ་ལུང་འདྲེན།
ཡིག་ཆའི་བདག་པོའི་གསུང་ནས་ལུང་དྲངས་ན་འདོད་ལན་མ་གཏོགས་དགོངས་གཞི་
ཅམ་ཡང་ལེན་མི་ཆོག་པ་འདི་འདྲ་ཞིག་གིས་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པའི་མུན་
པ་ག་ལ་སེལ་ནུས། ཞེས་བཤད་བྲུ་ཁག་གི་ལུགས་སྒྲིལ་གསལ་འདོན་བྱས་པ་འདིས་
སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་བཤད་བྲུ་ཁག་གི་སློབ་གསོའི་ཁོར་ཡུག་གི་གནོན་བྱགས་དང་དངོས་
ཡོད་གནས་སྒྲུངས་ལ་གསལ་བཤད་ཐེངས་གཅིག་བྱས་ཡོད་ཀྱང་། ད་དྲུང་ཡང་ཁོར་
ཡུག་གནས་སྒྲུངས་འདི་སྤར་བཞིན་རྒྱུན་འཇགས་སུ་གནས་ཡོད། མ་ཟད་དེང་སྐབས་
དེ་ལས་ཀྱང་ཉེན་ཆབས་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་བྲུ་སའི་ཤེས་ཚད་བྲུ་པའི་གྲངས་འཁོར་གྱིས་
འཛོག་ཅིང་། དགེ་ལྷན་གི་གྲངས་ཚད་ལ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རོམ་སོ་བྱེད་པའི་ནད་ཡམས་
ཤིག་བྱབ་བཞིན་ཡོད།

འབྱུང་རྒྱུན་འདི་བོད་མི་རིགས་སྤྱིའི་ཉམས་རྒྱུད་དང་བྱུང་པར་བཤད་བྲུ་ཁག་
གི་སྤྲུམ་ཚད་ལ་འགོག་རྒྱུན་བཟོ་ཞིང་ཆེས་ཉེན་ཆབས་ཆེ་བའི་འགོ་ནད་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཞིག་རེད། ད་དྲུང་ཆེས་མཐོ་བའི་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་པོ་དག་
གི་ཆེས་ལུ་ལྷུང་གི་སློབ་ཚན་མཐའ་མའི་ཡིག་རྒྱགས་ནང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱི་

དང་། ཚད་མ་དང་། བཅོ་རིག་པ་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་དང་། ནང་དོན་རིག་པ་
སྟེ་རིག་གནས་ཆེ་བ་ལྟ་དང་། ལྷན་ངག་དང་། མངོན་བརྗོད་དང་། སྤེབ་སྦྱོར་
དང་། སྐར་ཕྱི་ས། སྒྲིམ་གར་བཅས་རིག་གནས་བརྩའི་སྒྲོ་བ་ཆོན་གྱི་མིང་ཅམ་ཡང་
མེད་པ་འདིས། ང་ཆོ་བཅན་ཤྲོ་ལ་ནང་པོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྟ་ལྟ་ཤུའི་སྐད་ཡིག་
དང་རིག་གཞུང་ལ་བཟུང་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་གནས་རིམ་དེ་གསལ་འདོན་བྱས་ཡོད།
མ་ཟད་གོང་གསལ་གྱི་བཀའ་སྒྲོ་བ་དེ་ལ་བསམ་སྒྲོ་ཞིབ་མོར་བཏང་ན།

དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་ཆོན་རིག་ལ་ཆོ་ལ་བའི་རྟིང་ཞེན་གྱི་ལྟ་བ་མཐུགས་
འཛིན་པ་དག་གིས། འབྲུང་འབྲུར་གྱི་གནའ་དེང་ཤེས་རིག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཁ་སྦྱོགས་
དང་བསྟུན་དགོས་པའི་གཞིན་རབས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་ལམ་ལ་འགོག་སྒྲུན་བཅོས་
པ་འདི་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཤེས་རིག་གི་འཕེལ་ཁ་ལ་ཆོ་ལ་དུང་དང་ཉམས་ཉེས་ལ་རམ་
འདགས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནམ། བཅན་ཤྲོ་ལ་བའི་ཤེས་རིག་སྒྲོ་བ་བྱ་ཁག་གི་སྒྲོ་བ་མ་
ཆོར་དུས་ཆོད་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འགོ་གྲོན་མི་ཉུང་བཞིག་བཏང་ཡང་། ཐ་མ་
འབད་འབྲུངས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལག་དུ་སོན་པ་ཞིག་སྟོན་རྒྱ་མེད་པ་འདི་གང་ལས་ཤེས་
ཟེར་ན།

ལགོང་ས་མཆོག་གིས། འཛིན་རིམ་བརྩམས་མཐར་ཕྱིན་ཀྱང་དཔྱིན་པོད་
གང་རུང་གི་ཐོག་གཏོང་ཡིག་གལ་དག་པ་ཞིག་འབྲི་མི་ཐུབ། ཅས་བཀའ་བསྩལ་ཡོད།
བཅན་ཤྲོ་ལ་བའི་ཤེས་རིག་གི་སྤྱོད་ཆོན་སྤྱི་ལ་བྱུང་བའི་ལངས་སྦྱོགས་ཀྱི་སྤངས་འཛིན་འདིའི་
འོག་ནས་སྟེད་སྤང་བྱས་པའི་པོད་ལྷག་རྣམས་ལ། པོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས་
ལ་དོ་སྤང་མེད་ཁར་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་གི་ལྷགས་སྒྲུན་ཐེབས་ཏེ། ཕན་ཚུན་

ཐོད་རང་གི་སྐད་ཀྱིས་བདེ་འཕྲོད་དཀའ་བའི་གནས་སུ་སྦྱང་ཡོད།

འདི་ལྟ་བུའི་ཐོད་ཀྱི་དེང་རབས་ཀྱི་གཞོན་སྤྱེས་ནམས་དང་ཐོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཡིག་གི་དབར་དུ་ཅང་རྒྱང་ཐག་རིང་བའི་སྣོད་ཆའི་གཞུག་ཡོད།
གོང་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཁག་ལ་ཡགོང་ས་མཆོག་གིས། རྩོན་ནས་དགོངས་གཞི་
བཏོན་པ་དེ་དག་ལག་བསྟར་བྱེད་མ་བྱུང་པས། ང་ཚོར་མི་ལོ་སྤྱུང་བའི་ཤེས་ཡོན་
ལ་འབྲས་ཤོར་གྱི་ཕམ་ཁ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། འདི་ལ་བཅན་བྱོལ་བོད་མིའི་
ཤེས་རིག་གི་སྤེར་གཏོགས་པའི་སེར་སྒྱ་སྒྱེར་ཀྱན་གྱིས་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་
གདོང་ལེན་བྱེད་འོས་པའི་ལས་གཞི་འདིར་འབད་དགོས་པ་མ་འབྲེལ་ན་མི་སྤྱི་བའི་དུས་
ལ་བབ་ཡོད།

སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་མཐུག་འབྲས་དགོས་ན། ཁ་སང་གི་ཕམ་ཁ་འབྲུང་ རྒྱུན་འཆོལ་དགོས།

ང་ཚོས་ཤེས་རིག་གི་སྤེར་ཆོག་ཁག་ཏུ་མི་ལོ་སྤྱུང་བའི་ཤེས་ཡོན་འབྲས་ཤོར་
ཀྱི་འབྲུང་རྒྱུན་བཅུ་ཉེ། དེ་ལ་བཅོས་སྒྲིག་གི་འཆར་འགོད་ཚེ་མ་དགོས་པ་ལས་
སྤར་ཡོད་སྟོལ་རྒྱུན་གྱི་བསམ་སྒྲོའི་མང་གཞིའི་ཐོག་ཁ་གསལ་གྱི་འཆར་འགོད་འདིར་
བ་འདིས། ད་ལྟའི་ཤེས་རིག་སྒྲོབ་གསོ་ཉམས་སྤྱད་ཀྱི་གནད་དོན་འདི་ལ་ཐག་གཅོད་
གཏན་ནས་བྱེད་མི་བྱུང་། འབྲས་ཤོར་འདི་ཁོར་ཡུག་གི་བཀག་རྒྱ་ལ་ཁོར་ཡུག་
གི་མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་དབང་གིས་བྱུང་ཡོད་པས། ཤེས་རིག་གི་འཛིན་སྐྱོང་ཁང་
གིས་བཤད་བྲུ་ཁག་གི་སྒྲོབ་ཆོན་གྱི་དམིགས་འབེན་ལ་གནད་འབྲེལ་ཤེས་རིག་རྒྱ་གཞུང་
དང་། ཆོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་དབར་གྱི་མཐུན་སྦྱོགས་ཀྱི་ལེགས་ཆའི་རིགས་དང་།

དེ་བཞིན་པོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཆོས་འབྲུང་དང་རྒྱལ་རབས་
ལོ་རྒྱུས་སོགས་ཀྱི་སྡེ་ཆན་དང་། དེང་རབས་ཤེས་རིག་ཀྱང་དཔྱིན་ཇི་དང་། རྒྱའི་
སྐད་ཡིག་དང་། ཆོན་རིག་གི་སྡེ་ཆན་སོགས་དེང་དུས་ཤེས་ཡོན་གསར་པ་འཆར་
འགོད་ལག་བརྟར་བྱས་ཏེ། དེ་དག་གི་འཁྲིད་ཐབས་ཀྱི་སྒྲུས་ཀ་ཆད་ལྡན་ཡོང་ཆེད་
ཐོག་མར་དགེ་ཆན་ཆོར་ཟབ་སྦྱང་ཐེངས་མང་སྤྱད་དེ། གཞི་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉམས་
སྦྱང་དང་སློབ་སྦྱོང་གི་བསམ་སློབ་ཆད་གཞི་དང་བརྟན་པའི་སློབ་སློབ་སྦྱོང་སྦྱོང་གི་
རིམ་པའི་གོ་སྐབས་སྤྱོད་ཐུབ་ན། ལོ་རྒྱུས་རིང་པོའི་བོད་མི་རིགས་དང་བྱེད་དུ་འཕགས་
པའི་ཆོས་ལུགས་དང་རིག་གཞུང་གི་གཅེས་པའི་ཆེ་སློག་གི་རྒྱན་མཐུག་སྦྱོང་པའི་
རབ་བྱུང་གི་ཆོགས་སྡེ་འདི་ཡང་རྒྱམ་གཟུགས་གོ་ལའི་ཐོག་སློབས་པའི་ངང་འཆོ་
སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་པར་ཡིད་ཆེས་བྱེད་ཆོག།

ད་དུང་བཙན་བྱོལ་པའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་སློབ་དེབ་ཆད་
མོངས་པ་ཞིག་མེད་ཁར། སློབ་ཁྲིད་མཁན་པོ་དག་ཀྱང་མི་མངོན་པའི་སློབས་ཤུགས་
ལ་བརྟེན་ཏེ་ཐོད་བཀལ་གྱིས་གོ་སར་འགྲུང་ནས་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་མི་རབས་འདིའི་ལོ་
རྒྱུས་ལྡན་པའི་རིག་གཞུང་གི་དར་རྒྱས་ཀྱི་ཆེ་སློག་བཙོལ་སའི་སློབ་དཔོན་དུ་གྱུར་
ཡོད། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆེ་སློག་གི་སྡེ་མོ་གཏོད་ས་འདི་དག་ལ་བསམ་གཞིག་ཐེངས་
གཅིག་བྱས་ཆོ། འབྲུང་འབྱུར་གྱི་མདུན་ལམ་ལ་འཕེལ་རྒྱས་དང་ཁ་སྦྱོགས་ཅི་འདྲ་
ཞིག་ཡོད་མེད་ཐག་གིས་ཆོད་ངེས།

དེ་བས། གནས་སྐབས་འདི་ནི་མི་རིགས་ཁྱིམ་གི་ཆགས་འཛིག་དང་རིག་
གཞུང་ཞིག་གི་ཉམས་རྒྱུད་ལ་རག་ལས་སྐབས། འདི་ལ་བཙོལ་སྦྱོགས་གི་ཐབས་ལམ་

ནི་པོད་རང་སྐྱོང་སྐྱོངས་དང་། མཆོ་སྟོན་དང་། ཀན་སུཊུ་དང་། སེ་ཁྲོན་དང་།
ཡུཊུ་ནན་བཅས་སྐྱོངས་མཁའ་པོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྟོབ་དེ་བདེ། ར་ཆོ་བཅན་བྱོལ་བའི་
སྟོབ་གྲའི་པོད་ཡིག་གི་སྟོབ་ཆོན་གྱི་འབྲིད་གཞི་ལ་བཞག་ན། མ་འོངས་པོད་མི་རིགས་
ཀྱི་ཤེས་རིག་དང་སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་ཡོང་བ་བཅས་ལ་དགེ་ཡན་ཆེ། ད་དུང་པོད་
ཀྱི་རིག་གནས་ལ་འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་གནས་རིམ་གོང་མཐོར་གཏོང་ཆེད། རྩར་
ཡོད་ཀྱི་དབང་ཆ་དང་ལག་འབྲེལ་གྱིས་བཞག་པ་མིང་སྐམ་དོན་སྟོང་གི་སྟོབ་དགེ་
གཅིག་ཀྱང་མ་བཞག་པར་གཙང་སེལ་བྱས་ཏེ། པོད་ཡིག་སྟོབ་བྲིད་ལ་ཉམས་སྦྱོང་
དང་ཤེས་ཚད་ཅན་གྱིས་འཛིན་སྟོང་གི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་བསྐྱབ་བྱུང་ན། བཅན་བྱོལ་
པོད་མིའི་བཅའ་བྲིམས་ལེའུ་གསུམ་པ་དོན་ཆོན་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་གསལ་དོན་ཆོན་
བཅུད་པའི་ནང་གསལ་ལྟར། གཞི་རིམ་དང་འབྲིང་རིམ་མཐོ་རིམ་གསུམ་གྱི་གཏན་
སྟོང་དང་ཉིན་མཉེན་སྟོབ་གྲུ་ཁག་ཡར་རྒྱས་དང་། སྟོབ་ཆོན་ཉམས་རིམ་བཞིན་པོད་
ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ནས་སྟོབ་སྟོང་དེ་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་གྲོས་ཆོད་བཞག་པ་ཅམ་
མཁའ་པར། དེ་ལག་བསྟར་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཀྱང་ཆོག

དེ་དང་ཆབས་ཅིག་བཅན་བྱོལ་ནང་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་ལས་དབང་གི་སྟེ་
བྲིད་བྱེད་མཁན་སུམ་རྟགས་ཅམ་མ་གཏོགས་འཆད་མི་ཤེས་པའི་རིག་གནས་སྟོབ་
དགེ་དང་། དོན་རྒྱན་སོ་མཁའ་དཔེར་བཞིན་ཅམ་ཡང་འཛིན་མི་ཤེས་ཀྱང་སྟོན་བྱུང་
ཙམ་དེ་བཞག་ལ་དཀྱུག་འབྲེལ་རེ་བཅུ་བས་ནས། རང་གི་མིང་བྱང་གི་འོག་ཏུ་བཅུག་
པའི་རྩོམ་པ་པོ་དག་ལ་ལར་ཞེན་གྱིས་རྟོལ་དུང་བཏང་སྟེ་ཤེས་རིག་ལ་གཙལ་བའི་འདུ་
ཤེས་གསར་པ་ཞིག་བསྐྱབ་རྒྱས་ན། འབྱུང་འབྱུར་ལོ་ངོ་བཅུ་ཉེ་རྗེས་ལ་འདི་ལྟ་བུའི་

ཁོར་ལུག་ནང་འཆར་ལོངས་བྱུང་པའི་གཞིན་རབས་པ་དག་རང་མི་རིགས་ལ་ག་
ཞེན་དང་རིག་གཞུང་ལ་དྲུང་ཞེན་བཅས་མ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་གསོན་ཤུགས་
འཕེལ་ཏེ་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་བོད་མིའི་གཤེས་ཀ་གསོན་པོ་ཞིག་བསྐྱེད་ཐུབ་པར་
ཡིད་ཆེས་ཡོད།

མཐུག་གི་གཏམ།

ཆེས་མཐོ་པའི་དཔོན་ས་འདི་བདེ་འཇགས་ཡིན་པས་དམའ་པའི་སྤྱུག་སྐྱད་
འདི་སྤང་མེད་དུ་འཛོག་པ་ལས་མཐོ་པའི་དཔོན་གྱི་ལྷིང་འཇགས་དྲེད་པའི་དམའ་
པའི་སྤྱེན་བཟོད་འདི་གཅིགས་སུ་བྱུངས་དང་། འདི་ནི་མི་རིགས་ལ་ག་ཞེན་གྱིས་
བཅངས་པའི་རེ་བཞག་གི་ལམ་བུ་ཡིན་གྱི་བཀྲེས་སྒྲོམ་གྱིས་མཚར་བའི་ཡི་དྲུགས་
ཀྱི་སྤྱུག་སྐྱད་གཏན་ནས་མིན།

འདི་ནི་མི་རིགས་འདིའི་ཐུགས་མཚོན་པའི་དྲངས་གཅོང་གི་རིག་གཞུང་སྤྱུམ་
པོ་ལ་བཅངས་པའི་ལྷད་མེད་ཀྱི་ག་ཞེན་ཡིན་གྱི་རང་གི་རིག་གཞུང་སྤང་མེད་དུ་དོར་
ཞིང་། དེང་རབས་ཀྱི་ཆོ་ལོ་རྩལ་མའི་གོ་ཁབ་ཀྱི་ཉེ་ཆེ་དོག་གི་མདའ་མདུང་བཟུང་
བའི་ནལ་འབྱོར་རྩལ་བོའི་ཁྲོད་ན། ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་མིང་སྐམ་འོག་ན་རང་དོན་སྦྱུབ་
པའི་བསྐྱད་བཅས་ཀྱི་རྒྱུས་གར་དེ་བས་ཀྱང་མིན།

འདི་ནི་མ་འོངས་པར་གོ་ལ་རྒྱུམ་པོ་འདིར་གངས་ལྷག་གི་ལུས་ལ་ཤེས་རིག་
གི་མངོས་པའི་རྒྱན་ཆ་ཞིག་གོན་ཐུབ་ན་བསམ་པའི་རེ་བཞག་དོན་མོ་ཡིན་གྱི་མཐོ་
སྤང་གི་ནམ་ཐུབ་རེག་གི་གདུང་བ་མྱོང་པའི་ཤེས་ཚོངས་ཀྱི་གངས་ལྷག་གཅེར་
བུ་ཞིག་བཟོ་འདོད་ཀྱི་རེ་བཞག་རྩལ་མོ་དེ་བས་ཀྱང་མིན།

ཞེས་སྒྲིན་མེ་ཙོམ་སྒྲིག་ཁང་གི་ལྷག་བསམ་གྱིས་ཤོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་གནས་སྤངས་ལ་ཆར་
བ་ཚུ་ཐོགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཏོན་པའི་རུས་བྱགས་ལ་ཤེས་ཡོན་སྤངས་གསུམ་གྱིས་ཤོངས་པ་བདག་ལྷ་
བུས་ཀྱང་ཚུ་ཐོགས་ཙོམ་ཞིག་ཞལ་འདེབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྲིས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་བཟུང་། ང་ཚོ་སྐབས་བཅོལ་དུ་འབྱོར་
ཏེ། ལགོང་ས་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་འོག་ཆོལ་གསུམ་
མེ་རིགས་དང་ཆོས་ལུགས། རྒྱད་ཡིག་རིག་གཞུང་དང་བཅས་
པ་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་ཉམས་པ་སྦྱར་གསོ་བྱས་ཏེ་དེང་སྐབས་
འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྱུ་ཀུན་ཏུ་བོད་ཀྱི་རིས་མེད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་ཁག་
དང་རིག་གཞུང་སྦྱིའི་ཆ་ནས་འཕེལ་ཀྱས་ཀྱི་གོམ་སྐབས་ཆེན་པོ་
བྱུང་ཡོད། བཅན་བྱོལ་ནང་དུ་འང་དམངས་གཙོ་ཆོད་ཅན་གྱི་སྲིད་
གཞུང་ཞིག་གི་སྤངས་འཛིན་འོག་ཆོལ་ཁ་དང་ཆོས་ལུགས་ཁག་
མཛའ་བརྩེའི་ངང་མཉམ་གནས་བྱུང་བུབ་པ་འདི་ནི། ལགོང་ས་
མཆོག་གི་སྐབས་ཆེན་གྱི་དགོངས་གཞི་དང་ཡང་དག་པའི་ལམ་
སྟོན་གྱི་བྱགས་རྗེ་བཀའ་ངེན་ཉག་ཅིག་ལས་བྱུང་བ་གདོན་མེ་ཟ།

བསམ་བསམ་ཞིག་འདྲག་མོད་དོན་ལ་དབབ་ཆེ་བཟོད་དུ་མ་འདི་ཉིད་གལ་ཆེན་པོ་
 ༡ ཞིག་ཆགས་ཡོད། བོད་ཀྱི་མཐོ་སློབ་ཁང་འགའ་ཞིག་ཡུད་དེ་མིན་བོད་མི་ན་གཞོན་
 སྐུ་ཆེ་བས་ཁ་ནས་བོད་པ་ཞེས་ཡིན་མཛད་གཅིག་བཤད་ཀྱི་ཡོད་མོད་དོན་ལ་
 གཤམ་ཕྱི་གོ་ལོག་ཏུ་གྱུར་འདྲག་པ་དཔེར་ན། བོད་མི་ན་གཞོན་ནམས་ཀྱིས་བོད་པའི་
 སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་དང་ཚོམ་རིགས་རྒྱལ་རབས་སོགས་ཤེས་པ་ལྟ་ཞོག

ཐ་ན་བོད་པའི་གཞས་སྒྲ་གཅིག་གི་གདངས་དང་ཆོག་ཆ་ཆང་བ་ཤེས་མཁན་
 ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་ངས་ཆོག་ཐག་ཆོད་པོའི་སློ་ནས་བཤད་ཐུབ། དེ་མ་ཟད་སོ་སོས་
 བོད་ཡིག་མི་ཤེས་པ་དེ་ཏུ་ཅང་གི་གཟི་བཟོད་ཅིག་ཏུ་ངོམ་ནས་བོད་པའི་འདུ་ཆོགས་
 ཆེ་སར་དབྱེན་ཡིག་ཐར་ཐོར་དང་ཉིན་སྐད་ཐར་ཐོར་ཤེས་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་
 ངས་བོད་སྐད་ཤེས་ཀྱི་མེད་ཅེས་སྐད་གསང་མཐོན་པོས་སྒྲིག་གིན་ཡོད། ད་དུང་
 བོད་ཡིག་སྒྲུང་མཁན་རིགས་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཆོར་ཕལ་ཆེར་ཆེས་རྗེས་ལུས་མི་
 རྣམས་ཀྱི་ཁྱོད་འཛིན་བྱས་ཏེ་མཐོང་རྒྱུ་དང་གཉམ་གཞིན་བྱེད་ཅི་ཐུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
 པ་མངོན་མཐོང་ལག་ཟིན་རེད།

ལྷག་དོན་དུ་དེར་དུས་བོད་མིའི་ལས་དབང་ཁ་ལ་འཁྱེར་ཞིང་བོད་པའི་སྒྲ་ལ་
 རྒྱན་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དགག་པ་རྒྱག་མཁན་རིགས་དེ་ཆོ་བོད་པའི་སྒྲི་ཆོགས་ནང་
 སེམ་འཇུ་ལ་གྱིས་ན་གཞོན་མང་པོ་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེའི་ཐད་གཞུང་གི་ངོས་
 ནས་ཀྱང་རྒྱན་མ་ལ་དཔའ་དར་དང་། སྤྱང་གི་ལ་ན་ཆར་ལྟ་བུ་ཁོ་ཆོའི་སྒྲི་ངོར་འབབ་
 ཐབས་ལས་ཐུགས་རྒྱུང་རིང་གཟིགས་ཀྱིས་ལྟ་རྟོག་ཐུབ་མེད། རྒྱུ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 དེང་གི་བོད་མི་ན་གཞོན་ཆོས་བོད་སྐད་དང་བོད་ཡིག་མི་ཤེས་པ་མ་ཟད། ཐ་ན་སོ་

སེའི་མིང་པོད་ཡིག་ཐོག་འབྲེ་མི་ཤེས་ལ་སོ་སེའི་མིང་པོད་སྐད་ཐོག་འབྲོད་སྐབས་
འཆར་སྒྲུང་བྱེད་དགོས་པའི་དུས་ཚོད་ཐབས་དྲུགས་འདི་ལྟར་ཆགས་པའི་སྐབས།
སོ་སོ་བོད་མི་ཡིན་བསམས་ནས་སྒྲུམ་གོར་མཁན་དེར་སོ་སོ་མི་ཡིན་བསམ་པའི་དགའ་
སྟོབས་སྒྲེ་རྒྱ་མེད་པ་མངོན་གསལ་རེད།

འོས་འགན་དང་པོ་འདི་ལེགས་འགྲུབ་ཡོང་བར་ཐོག་མར་ནག་ཐོག་ཁབ་
བཅགས་ཀྱིས་ནག་ཡོད་ཆད་དང་འབྱར་ཡོད་ཆད་མེད་པར་བཟོ་དགོས། དེ་བཟོ་
བར་ཐོག་བྲིད་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཤེད་སྟུང་པ་ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བཅན་ཤེད་
ཀྱིས་དམ་གཙུན་བྱ་རྒྱུ་མེད་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རང་སྤང་གང་ཤར་བྱེད་འཇུག་རྒྱ་མེད།
དེ་ཡང་ཁ་བཤད་རྒྱུ་པ་ཅམ་མིན་པར་དོན་དངོས་ཐོག་ལག་པ་འཆང་ས་ཞིག་ངེས་
པར་དུ་དགོས་པས་གཞུང་དང་དམངས་གཉིས་ཆ་ནས་དེའི་ཐད་བསམ་གཞིགས་
ལེགས་པོ་ཞིག་བྱས་ཏེ་ཐོག་མར་གོ་བསྐྱོན་སྒོ་འགྲུག་དང་། དངོས་སུ་ལག་ལེན་ལ་
འཁེལ་བར་བྱེད་དགོས།

༡༩ གཞུང་གི་དོས་ནས་ཀྱང་འཕྱར་བྱ་མཉམ་འདེགས་ཀྱིས་ད་ལྟའི་བཀའ་
ཤག་གི་ལམ་སྟེན་བཞིན་གཞུང་སྟོད་ཡིག་རིགས་དང་ཡིག་རྒྱགས་སོགས་རང་མི་
རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཙོ་བོར་བཟུང་བའི་ཐབས་ལམ་ཤེད་སྟུང་ནས་བོད་ཡིག་སྟོང་
མཁན་ནམས་ཟུར་དུ་མ་ཡུད་པར་དེ་དག་ལ་འཆོ་སྟོད་བྱེད་སའི་ར་བ་ཞིག་བསྐྱུན་
དགོས་པ་དང་། དེ་དག་ལ་ཁ་བཤད་ཅམ་མིན་པར་དོན་དངོས་པོའི་སྟེང་ནས་མ་ཐུན་
རྒྱན་དང་ཆེ་མཐོང་སྟུང་དགོས། དམངས་ནས་ཀྱང་གཞུང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་
པར་རང་དོས་ནས་ཀྱང་བོད་རང་གི་སྐད་དང་ཡི་གེའི་ཐོག་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་གཞས་དང་

ཞབས་བྱོ། གཏམ་རྒྱུད། རྫོས་གར། བྱེད་བསྐྱགས་སོགས་རང་རྒྱས་ཅི་ཕྱོགས་
བྱེད་དགོས། ཤེས་ཡོན་ཅན་རྣམས་ནས་གནའ་རབས་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་དང་མཆར་
གཏམ། དེ་བཞིན་དེང་དུས་ཀྱི་འཕུལ་ལས་ཀྱི་ངོ་མཆར་ཆེད་བརྗོད་སོགས་ཡིག་
ཐོག་ཏུ་ཕབ་ནས་དམངས་རྣམས་སྡེ་འབྲིད་བྱ་དགོས།

༡༩ ཕྱི་རྒྱལ་སོགས་ཀྱི་འཕུལ་ཆས་རིགས་དང་རྩལ་འགྱུར་སོགས་དངོས་
ཐོག་གསར་པ་དང་དོན་དག་གསར་པ་ཁག་ལ་བོད་རང་གི་སྐད་ཐོག་ནས་དེའི་ཐ་སྙད་
བཀོལ་སྦྱོད་བྱེད་དགོས། ལྷག་པར་དུ་དེང་དུས་བོད་གཞིས་བཞུགས་རྣམས་
ཀྱི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་རྩལ་ལས་ཐོན་པའི་ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་ཅན་དང་དོན་ལ་འབྱོར་བོ་ཡོད་
མེད་ལ་མ་བཞུས་པར་དེ་རྒྱ་བསྐྱར་རེད་ཅེས་ཁ་གཡར་ཅིམ་ལས་དོན་ལ་གཞིས་
བཞུགས་བོད་མི་རྣམས་ལ་ཕྱག་དོག་དང་འགྲན་སེམས་ཁོ་ན་ལས་མ་འདས་པས་དེའི་
ཐད་ཡིད་གཟབ་བྱེད་དགོས་ཤིང་། མ་ཟད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་འགྱུར་ལ་ཡང་
ཁྱད་པར་ཏེ་ཅང་ཆེ་བས་གང་དོན་ལ་འབྱོར་མིན་དང་རན་མིན་ལ་བཞུས་ནས་གཏན་
འཁེབ་དགོས་པ་ལས་རང་དབང་ཆེ་རྒྱུ་དང་ཏམ་བཤད་ཀྱིས་མཐུ་བ་མི་རི་མཐོང་
བྱེད་རྒྱ་མེད། གལ་སྲིད་ང་ཚོས་གནས་ཚུལ་སྤྱག་ཅག་འདི་རྒྱན་མཐུད་པ་ཡིན་ན།
ང་ཚོས་ག་དུས་ཡིན་ན་བོད་དེ་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་གཞན་གྱིས་བཅན་དབང་གིས་
ཁ་ཕྱལ་བྱུང་ཞེས་བརྗོད་ཚུལ་ཅིམ་ལས་དོན་ལ་བོད་དེ་བོད་མི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁ་ཕྱལ་
གྱིན་ཡོད་པ་ཤེས་དགོས།

མདོར་ན་མི་རིགས་དེའི་རིག་གཞུང་དང་མི་རིགས་རང་ཉིད་ལ་དགའ་ཞེན་
མེད་པར་ཆགས་པ་དང་མི་རིགས་དེ་རྩལ་ལ་དུ་སྲིང་བ་དང་ཡང་ན་མི་རིགས་དེ་ཉིད་

གསོན་པོར་འཛོལ་བར་ཕན་ཐོགས་མེད་པ་དང་གཅིག་པར་ཆགས་པ་ཡིན།

གཉིས་པ། མི་མེད་རིག་གཞུང་ལ་དགའ་ཞེན་དང་གོམས་འདྲིས་ཡོད་པ་བཟོ་བྱ།

སྤྱ་གྲུ་ཆུང་ཆུང་གི་སེམས་པ་ནི་དེ་མེད་དཀར་གཙང་གི་ལྷ་བ་དཀར་པོ་ཞིག་
ཡིན་པས་བཟང་ངན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་གང་གིས་ཆོས་བདེང་ཆོག་ཆོག་གི་དུས་ཆོད་ཡིན་
དུས་སྐབས་དང་བརྟུན་ནས་བོད་རང་གི་ཡུན་སྤྱི་མཆོག་གས་པའི་རིག་གཞུང་སྟེ། གཞས་
དང་ཞབས་ཤོ། ཁྱོན་ཆས། དུལ་སློལ་གོམས་གཤེས། རྒྱད་དང་ཡི་གེ་ལ་བག་
ཆགས་བཟང་པོ་ཞིག་ཐེབས་སུ་འདུག་དགོས། དེ་སྟོན་ལྟར་གཞུང་འབྲེལ་དང་གཞུང་
འབྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཆོག་གས་སྟེ་གང་དུ་སོང་ཡང་ལུང་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཆས་གོས་
དང་། གོམས་སློལ་ཁོ་ན་ལ་གཞིན་སྟེ་སྐྱེས་ནམས་དགའ་མོས་བྱེད་མེན་དང་བཙན་ཚུགས་
ཀྲིས་འབྲུད་ཀྱི་བདེང་བ་མ་ཡིན་པར་ན་གཞིན་ནམས་ཀྱི་ཁམས་དང་བསམ་པར་ཁ་
སྤྱོགས་པ་དང་། དུས་རབས་ལ་ཁ་སྤྱོགས་པ། གནའ་དེང་བྱུང་འབྲེལ་ལ་ཁ་སྤྱོགས་
པའི་སྒོ་ནས་མིག་སྟོན་གྱི་བྱ་གཞག་ཁག་ལེགས་འགྲུབ་བྱེད་འདུག་དགོས།

ཤེས་ཡོན་པ་ནམས་ཀྲིས་གནའ་དེང་གི་རིག་གཞུང་བྱུང་འབྲེལ་ཡོང་ཐབས་
ལ་དོན་དངོས་པོའི་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་ཐ་སྟད་ཤན་སྒྱར་དང་། བྱེ་སྤྱོགས་ཀྱི་ལེགས་
བྱུང་ནང་བརྟུ་དང་། ནང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་ཕྱུག་ཆད་ཁག་བྱེ་སྤྱོགས་ལ་ཁུབ་བསྐྱགས་
དང་བརྟུད་སྟེ་ལ་བྱེད་དགོས།

དཔེ་མཆོན་ཙམ་ཞིག་ཞུས་ན་སྟོབ་ཆུང་སྟོབ་མའི་སྟོབ་ཆན་འཆར་འགོད་བྱེད་
སྟངས་ནས་མགོ་འདུགས་དགོས་ཏེ་སྤྱ་གྲུ་ཆུང་ཆུང་ཆོའི་སེམས་ནང་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ག་
ཞེན་ཡོད་པ་དང་། མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་ལ་དགའ་ཞེན་ཡོད་པ་བཟོ་དགོས་

པ་ལས། དང་པོ་ཉིད་ནས་མིག་སྒྲིགས་མངོན་སྲུང་ལ་མཐོང་མི་བྱལ་པ་མ་ཟད་ཡིད་
ཆོས་ཀྱང་དཀའ་བའི་ཐ་སྟོད་ཁག་ཅིག་ཟུ་ཚུགས་ཀྱིས་སྟོབ་གཞིར་བདམས་ན་མི་
འགྲིག་སྟེ་གཞན་དེ་དག་ལ་ཕན་ཚུས་དང་ལེགས་ཆ་ཆེ་བའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་ན་རྒྱལ་
བའི་བཀའ་དང་བསྟན་འགྱུར་ཡོངས་རྫོགས་སྟོབ་གཞིར་བདམས་དགོས་འཁེལ་བའི་
རྒྱ་རུ་འགྲོ་ཉེན་ཆེ།

གཞན་ལག་ཤེས་ལ་མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་རང་གིས་བྱས་པའི་བྱལ་འབྲས་དེ་
བརྒྱད་སྟེ་ལ་གྲིས་རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་དངོས་ཟོག་ཕྱི་འབྲེམས་དང་། གཞན་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔེ་
གསར་ཁག་ནང་འདྲན་གྲིས་གཞན་ཕྱོགས་ལ་སྟོམ་ཕྱི་བའི་ཆོང་འབྲེལ་དང་རིག་གཞུང་
གི་འབྲེལ་བ་འཇུགས་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུང་ས་ནས་བཤད་ན་རང་མི་རིགས་ཀྱི་
ལག་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཁ་རང་གསོ་བྱལ་པ་བྱེད་དགོས་པ་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་
ཡིན། དེ་ལྟར་བྱུང་མཚམས་གཞི་ནས་པོད་མི་ན་གཞིན་ནམས་ཀྱི་སེམས་པ་སོ་སོའི་
རིག་གཞུང་གི་ཐོག་དགུག་བྱལ། བསྟུས་ནས་བཤད་ན་ཕྱི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཁ་གདངས་
ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱི་གནས་བབ་བརྗེད་དུ་འཇུག་རྒྱ་མེད་ལ། རང་མཐོང་ཁོ་ནར་བྱས་ཏེ་
བསྟན་ན་ཁོ་ན་པའི་སྤལ་པར་ཆགས་ཏེ་ནམ་ཞིག་རྒྱ་མཚོའི་གཏམ་གྲིས་འཛིག་ཉེན་
ཆེ། དེ་བས་གནའ་དེང་རྒྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལེགས་བྱང་སྟོང་བསྟུས་བྱེད་བྱལ་ན་ཕན་
འབྲས་ཆེ་བར་སྟམ།

གསུམ་པ། ད་ལྟའི་པོད་ཀྱི་གནས་བབ་དོ་འཕྲོད་པ་བཟོ་རྒྱ།

དེ་ནི་ང་ཆོར་དུས་རབས་ཀྱིས་སྤྱད་པའི་ལས་འགན་དོ་མ་དེ་ཡིན། ང་ཆོ་ནི་
རང་ཡུལ་དགུ་ལག་ཏུ་ཤོར་ནས་གཞན་ཡུལ་དུ་གནས་ཆང་གཡར་ནས་བསྟན་ཡོད་

པས་སྐྱིད་ཉལ་རྒྱག་ཡོང་མེད་པའི་གནས་སྤངས་སྤྱུག་ཅག་ཅིག་ཡིན་མོད། ལྷོགས་
གཅིག་ནས་པས་མས་ན་ལོ་རྒྱས་ཐོག་བྱས་རྗེས་ཆེ་ཤོས་འདྲིལ་སའི་སྤྲོད་ས་ཆ་ཆེན་
པོ་ཞིག་ང་ཚོའི་མིག་ངོར་བཞུགས་ནས་ཡོད་པ་དེ་ན་གཞིན་ཚོར་ངོ་སྤྲོད་དགོས་ལ་
སོ་སོས་ཀྱང་ངས་ཤེས་བྱལ་བ་བྱས་ནས་ལག་ལེན་ནང་དངོས་སུ་ཞུགས་དགོས།

དེས་ན་ང་ཚོ་ནི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྒྲུབ་ས་བཅོལ་བ་ཞིག་ཆགས་ནས་མི་ལོ་དྲུ་མ་འཁོར་
ཡི་ཡོད་པ་མ་ཟད་གནས་པོས་སྤུ་མཐུད་ནས་གནས་ཆར་གཡར་ཡོང་དང་མི་ཡོང་
ཆ་མེད་པས་ད་ལྟ་ནས་ང་ཚོས་བསྒྲིག་ཐེད་དགོས་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྒྲིག་ཐེད་
པར་རྒྱ་དཔལ་འབྱོར། ཤེས་ཡོན་རིག་གནས། མིའི་བསམ་པའི་རྒྱ་ཆད་དང་མི་
རིགས་དབར་གྱི་ཕྱི་འབྲེལ་མོགས་གང་ས་ནས་འདང་དེས་ཞིག་དགོས་པ་ལས་དེ་དག་
གཅིག་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་འབྲིག་ཐབས་མེད་ལ། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགུལ་གཅིག་
ལུས་ནི་གང་ཡང་སྒྲུབ་ས་ཐབས་མེད་ལ་དཀའ་པོས་ནི་བཤད་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟ་ནང་བཞིན་ལུ་མཐུད་ནས་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཡོང་སྒྲིལ་དང་
ཚད་ལྗི་མི་ལ་ལག་པ་གཟེད་ནས་དཔལ་འབྱོར་དང་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་ཡོང་སྒྲིལ་བསགས་
པ་དང་གཅིག་སེ་སོས་རང་ཐག་མ་ཆོད་པར་ལྗི་མི་ཁོ་ནར་སྐད་ཆ་བྲིས་ནས་གཞན་
དབང་སྐབས་བརྒྱུན་བྱེད་ཆེ་བ་དང་གཉིས། སྐད་དང་ཡུལ་སྒོལ་སོགས་རང་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་པ་བརྟོན་ནས་རང་ཚུགས་འཕེར་བའི་གཞན་སོ་མེད་པར་གཞན་སྤྱོད་སོ་
ན་ལ་ལད་རྒྱུས་ཐལ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱིས་སོ་སོར་དམིགས་ཡུལ་གང་ཡང་མེད་པ་ཞིག་
ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་གསུམ།

དེས་ན་དམིགས་ཡུལ་མེད་པའི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་སུ་ཞིག་ཡིན་ན་དེས་

ལས་དོན་གང་ཞིག་འགྲུབ་མི་ཤིད་པ་སྤར་གྱི་མཁས་པས་སྡོམ་ཆོག་ཀྱང་པགོད་ཟིན་
ཡོད་པས་དུས་བབ་ཀྱི་གཤིས་ལ་སྟོན་དགོས་པ་ལས་སྤར་སྡོང་ཁོ་ན་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་
ནས་ད་ལྟའི་ལས་དོན་གྱི་ཁ་སྤྲོགས་བསྐྱར་མི་ཐུབ་པས་དུས་བབ་དང་བསྟུན་དགོས་
པ་གལ་ཆེན་དུ་མཐོང་།

བཞི་པ། དུས་རབས་དང་མཐུན་པར་གོམ་པ་རྒྱག་ཐུབ་པ་བཟོ་རྒྱ།

མཐོ་ཡིས་དུས་རབས་རང་བཞིན་གྱི་བསྐྱར་བཅོས་དང་གསར་བཞེ་བྱེད་དགོས་
པ་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་དང་མི་རིགས་ཤིག་གི་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་
ལྟར། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་སུ་ཞིག་ཡིན་རུང་རྟོང་ཞེན་བག་འཁྲུམས་ཀྱིས་མ་
ཡིན་པར་དུས་རབས་དང་འཆོམ་ཞིང་མི་དམངས་ཀྱི་སློ་འདོད་དང་འཆོམ་པར་ལངས་
སྤྲོགས་དང་ལྟ་བ་འཛིན་དགོས་པ་གལ་ཆེན་ཡིན།

དེ་ཡང་དུས་རབས་དང་འཆོམ་པའི་ཐོག་གནའ་སྤྲོལ་ཡ་མ་བྲལ་བར་གཅིག་
ལ་གཅིག་བརྟེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུད་འཛིན་བྱ་དགོས་པ་ལས་རིག་གཞུང་གཅེས་འཛིན་
བྱེད་ཁུལ་དུ་བསམས་ནས་སྤྲོལ་རྒྱུན་རྒྱུད་པས་མི་མང་ནམས་དག་འཁོས་མི་བྱེད་ལ་
ལྷག་པར་དུ་དུས་རབས་ཀྱི་དབང་གིས་སྤྲོལ་རྒྱུན་ཁོ་ནས་མི་མང་གི་འདོད་སློ་བཀང་
མི་ཐུབ་པ་དངོས་མཐོང་ལག་ཟིན་ཡིན།

དེ་ཡང་གསར་པ་ཁོ་ནས་རྗེས་སུ་འབྱང་ཆེན་མི་དང་མི་ཕན་ཚུན་དབར་ཡིད་
ཆེས་མེད་པར་བསད་དོགས། བཅོམ་དོགས། བསྐྱོད་གསལ་སོགས་ཀྱིས་སྦྱེ་ནས་
མ་གཤིབ་རུ་དངངས་སྒྲག་དང་དོགས་འདྲོགས་ཁོ་ནས་མི་ལུས་སྤངས་པའི་མིའི་བདེ་
བ་ལ་དུས་ཚོད་སྐར་ཆ་གཅིག་ཀྱང་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་མི་ཐུབ་པར་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པས་

དེ་དག་ལ་གནའ་དེང་བྱང་འབྲེལ་དགོས་སམ་སྙམ།

དེ་ཡང་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ནི་མི་སྣེར་རེ་རེ་བས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་མི་སྣེར་
རེ་རེའི་འདོད་ཚོ་སྐོང་དགོས་པ་ལས་མི་དམངས་ཀྱི་མངོན་འདོད་ཀྱི་མི་ལམ་སྦྱིད་
པོ་དེ་མུ་མཐུད་ནས་མིར་འདུག་པ་ལས་དེ་ལ་བར་ཆད་ཀྱིས་ལམ་སང་གཉིད་དྲོག་
རྒྱ་མེད། མི་རིགས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས། དར་རྒྱས་བདེ་སྦྱིད་བཅས་ནི་མི་དམངས་
རྣམས་ཀྱིས་དཀར་གཙང་གི་སེམས་པ་ཚུགས་གཅིག་དུ་བསྐྱེལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་
བ་ཞིག་ཡིན་པས་གལ་སྲིད་མི་དམངས་ཀྱི་སེམས་ལ་མ་ཁ་བཅོས་ན་རྣམ་ཡང་སོས་
ཐབས་མེད་པས་ནད་གཞི་ཆབས་ཆེན་དུ་འགྱུར་ཉེན་ཡོད་ན་མི་དམངས་ཀྱི་རེ་འདོད་
ངོ་མ་སྐོང་ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་དུ་མཐོང་།

དེས་ན་མི་དམངས་རྣམས་ཀྱི་རེ་འདོད་ངོ་མ་དེ་ནི་གོ་ལའི་འགྱུར་འགྲོས་ལ་
ཁ་ཚུགས་ཡོད་པ་མངོན་གསལ་དུ་གྲུབ་པ་ནི་སོ་སོ་རང་ཉིད་ལ་མཆོད་ནས་བཤད་ན་
ཆོག་སྟེ། རང་ཉིད་ལ་དེང་དུས་ཀྱི་ཐོན་ཨས་ཁ་པར། རྒྱུ་ཁྲུང་། རྒྱུ་ཁྲུང་། རྒྱུ་ཁྲུང་།
དཔེ་གསར་གྱི་ཁྱོན་པ། དཔེ་གསར་གྱི་ཁྱིམ་གཞི།

མདོར་ན་ལྷ་བ་གསར་པ་རེ་འང་འབྱེད་རྒྱུ་ཡོད་དགོས་པ་མ་ཟད་འབྱེད་པ་ལ་
ཏ་ཅང་དགའ་བའི་དུས་རབས་འདིར་རྟིང་ཞེན་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་ཆེས་མུན་ནག་དང་
རྗེས་ལུས་ཆགས་པ། མི་དམངས་ཀྱི་རེ་འདོད་དང་དངོས་སུ་རྒྱབ་འགལ་ཆགས་ཀྱི་
ཡོད་པས་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དར་རྒྱས་ལ་བཀག་དོ་ཐེབས་སྲིད།

དེས་ན་རང་ཉིད་ནས་མགོ་བརྒྱུམས་ཏེ་མི་དམངས་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་མངོན་
འདོད་གང་ཡོད་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་མི་དམངས་ཀྱི་རེ་བ་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང་དེ་ལྟར་

མེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན།

གྲུབ་པས་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བརྟན་ཉིད་དང་དར་རྒྱས་ཡོང་ངེས་ཡིན། དེ་
ལྟར་འགྲུབ་པ་ན་གཞིན་ང་ཚོའི་ལས་འགན་ལགས་ན་དེ་ལ་ཐུགས་ཡིད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
བརྩིས་དགོས་པ་གལ་ཆེའོ། །

མེས་ཡོན་པ་ནམས་ཀྱིས་གནའ་དེང་གི་རིག་གཞུང་བྱུང་
འབྲེལ་ཡོང་ཐབས་ལ་དོན་དངོས་པོའི་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་
ནས་ཐ་སྙད་གན་སྦྱར་དང་། རྩེ་རྩེགས་ཀྱི་ལེགས་བྱང་
ནང་བསྟུ་དང་། ནང་གི་རིག་གནས་ཀྱི་ཕྱག་ཚད་ཁག་
ཕྱེ་རྩེགས་ལ་བྱབ་བསྐྱགས་དང་བརྒྱུད་སྤེལ་བྱེད་དགོས།

མི་རབས་གསར་པར་དམིགས་གྱིས་འབྲི་བའི་

འགན་བབ་དང་ལངས་སྤྱོད་གས།

ཤེས་རབ་དགའ་ཚལ་སློབ་སྦྱང་།

མོད་ཟེར།

༡༡། གནམ་འོག་གི་འཛིག་ཏེན་དུ་བདེན་སྟོབས་ཀྱི་མིག་ཟུང་སྤྱེ་ནས་མིའི་རིགས་
ཀྱི་སྒྲ་སྟོག་ལྟ་བུའི་མི་རབས་གསར་པའི་འགན་འཁུར་སྒོར་རོལ་ཅམ་སྦྱང་བ་ལྟོན་
འགྲོའི་རོལ་དབྱངས་ཡིན།

༡༢

ས་སྐང་རིལ་མའི་སྟེང་དུ་ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདི་ཡང་མི་རིགས་གཞན་དང་
འདྲ་བར་དར་རྒྱས་ཆོས་ཉིད་གང་མང་ཞིག་བརྒྱུད་པ་ལྟོག་མེད་ཀྱི་དངོས་པོའི་གཤེས་
ལུགས་ཡིན་པ་བཤད་མ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱིར་དུན་བྱས་
ན་དགའ་བ་ཡོད་ལ་སྟོབ་འབང་ཡོད། ད་ལྟོ་སྤྱུག་གི་མིག་ཚུ་དུན་ན་སྟོབ་ཚུ་མེད་ལ་སྟེན་
ཀྱི་དུས་ཚོད་བསམ་ན་དགའ་བ་ལྟ་ཡང་མེད།

གང་ལྟར་ཀྱང་། ང་ཚོའི་མི་རབས་གསར་པ་ནམས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་གཏེར་
ཁ་སྟོག་འདོན་བྱས་ནས་འཛམ་གླིང་མི་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་སྤྱན་ནས་སྟིང་སྟོབས་དང་
སྟོབས་བྱུགས་ཀྱིས་བགྲོད་དགོས་པ་རེད། ད་དུང་དེང་སྐབས་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་
དུ་ཁྱེར་པའི་ཉམས་ཉེས་འཛིགས་སུ་རུང་བ་སྒྲ་ཚོགས་པ་སྟེ། ཁོར་ལུག་ཉམས་ཉེས།
འགྲོམ་འབྲུལ་ཉམས་ཉེས། འབྲེལ་བ་ཉམས་ཉེས། འཆོ་བ་ཉམས་ཉེས། ཆབ་སྲིད་
ཉམས་ཉེས། མི་ཚུལ་ཉམས་ཉེས། དཔལ་འབྱོར་ཉམས་ཉེས་སོགས་མི་རིགས་འཕེལ་

རྒྱལ་གྱི་འགལ་ཁྱེན་རྩ་ལྟར་འཛིངས་པ་ཤེས་དགོས་ལ་སེལ་ཡང་དགོས་པ་རེད། དེ་
དག་ནི་མི་རབས་ཤིག་གི་མི་རབས་གསལ་པ་ལ་མཆོན་ན་དུས་ཚོད་དང་སྐར་ཆ་རེ་
རེར་ངས་པར་དུ་དོ་ཁྱར་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་ཅིག་ཅི་ལ་མིན།

འདི་ལྟར་འགལ་ཁྱེན་མང་བའི་དུས་རབས་ལ་ང་ཚོའི་ན་གཞིན་ན་མས་ཀྱིས་
རང་ཉིད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དང་སྙན་གྲགས། ཐོབ་ཐང་དང་རྒྱ་ཚོར་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མིའི་
རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲིད་དུ་ངོ་གཞོང་དགོས་པའི་བྱ་བ་བསྐྱབ་མི་རུང་ལ། དེ་ལས་
ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་ལ་མཁོ་མེད་ཀྱི་མི་ཞིག་གཏན་ནས་བྱེད་མི་རུང་ངོ་། །

བོད་ནང་གི་མཁས་པ་དང་ཚུམ་པ་པོ། སློབ་གསོ་བ་དང་ཆེད་མཁས་པ། ལྷན་
ངག་པ་དང་རྒྱང་སློབ་པ། གསལ་འགོད་པ་དང་མདོ་འཛིན་པ་སོགས་རྒྱ་འབྲས་སློ་
རིག་ཡོད་པའི་མི་བྱ་ཚོས་དེང་སང་གི་དུས་རབས་ནི་བཤད་པའི་དུས་རབས་ཤིག་
ལས་སྐྱབ་པའི་དུས་རབས་ཤིག་མིན་པ་ལྟར་སོང་འདུག་ཅེས་པ་ངོ་མ་རེད། ཁ་སང་
དེ་རིང་མཐོ་དམན་སུ་ཡིན་རུང་ཁ་ནས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཤད་གིན་ཡོད་ཀྱང་ལག་ལེན་
དོན་གྱི་འབྲས་བུས་དཔེན་འདུག།

དེས་ན་ང་ཚོའི་མི་རབས་གསལ་པ་ན་མས་ཀྱིས་ཁ་བཤད་རྒྱ་ཡི་དབུ་བ་མི་བྱེད་
པར་ལག་ལེན་གསེར་གྱི་ཐིགས་པ་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེན་ནང་གི་འགངས་ཆེན་རེད་འདོད།

༡༥

ང་ཚོའི་མི་རིགས་ཉམས་ཉེས་སུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན་ན་འདྲ། ང་
ཚོའི་མི་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་སྐྱོད་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན་ན་འདྲ། གང་ལྟར།
མི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཆ་ལྷགས་སོགས་ག་འདྲ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་རུང་མི་རིགས་ཀྱི་འདྲ་

ཤེས་འཛིན་སྤངས་དག་ཅ་བ་ནས་ཡལ་མི་རུང་། དེང་སྐབས་པོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་
ཀ་ན་མང་ཆེ་ཤོས་ཤིག་གིས་རང་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་རིག་གནས་ནམ་པ་གཞན་
ཞིག་ལ་བརྒྱུར་བ་ཞིན་པའི་རུལ་སྤངས་ཀྱི་ནམ་པ་འདིས་ཤག་ཤང་ཁྲག་དང་རུས་གསང་
གི་ཀླུ་པོད་དང་འབྲེལ་ཡོད་ནའང་པོད་དེ་ཕྱོ་བའི་བསམ་མོལ་ལྟར་བྱུང་སྤྲོད་ཀྱི་རིག་
གནས་དག་པོར་གྱུན་པའི་སྤང་བ་ཞིག་སྟེར། དེ་ནི་གནས་བབས་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དང་
མི་རབས་ཤིག་གི་བསམ་མོལ་འཁོར་ཤུགས་ལ་ཐུག་ཡོད་པར་མ་ཟད།

གཙོ་བོ་མཐོ་དཔོན་པོ་དང་དམའ་མི་སེར་གང་ཡིན་རུང་མི་རིགས་རང་གི་
བསམ་མོལ་མ་ལག་ཆ་ཆང་ཞིག་དགོས་པར་སྐྱེད་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་གལ་ཆེན་རང་བཞིན་
ཀྱི་འགན་འཁུར་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ཉམས་ཉེས་ཀྱིས་ལན་པ་རང་རེད།

རང་ཉིད་ལ་རིགས་ཞེན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་ན་བྱུག་ཅིག་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
གནས་བབས་ལ་ཁ་གཏད་དེ་སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱ་ནི་ན་གཞིན་དག་གི་འགན་འཁུར་ལོས་
ཡིན། ད་ལྟའི་གནད་འགག་གི་སྐབས་དང་རང་སྤྱི་ཐུབ་པའི་འཆོ་གནས་བསམ་མཁན་
དེ་དག་ནི་མི་རིགས་ལ་བསམ་མོལ་གཏོང་མཁན་དང་མི་རིགས་ལ་ཤེན་ཅན་ནལ་མ་
རེད་མ་གཏོགས། མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་དང་ཆ་ལུགས་ཅམ་འཛིན་མཁན་ཆང་མ་རིགས་
ཞེན་གྱི་སྒྲོ་སྒྲོག་གི་བྱུང་བ་ཡོད་མེད་སྤྱི་ཀྱང་བཤད་དཀའ་བ་རེད། རང་ཉིད་མི་
རིགས་གང་ཞིག་ཏུ་གཏོགས་ཀྱང་མི་རིགས་དེའི་ཆེད་དུ་ཡོད་ཆད་སྒྲོས་གཏོང་པོད་
པར་བཤད་པོད་པ། སྤྱི་བཤད་པ། ཐ་ན་དཀའ་ས་གནད་སར་ཐུག་ན་མི་རིགས་
ཀྱི་འགན་འཁུར་ཕྱིར་དུ་རང་གི་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་གཏུལ་མར་འཛོག་ཐུབ་
མཁན་ཞིག་ཡིན་དགོས།

༡༽

བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་བོད་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐྱེ་རིང་ལ་བོད་ཀྱི་
མཁས་པའི་ཐོག་མ་སློབ་དཔོན་ཐོན་མིའི་བཀའ་དྲིན་ལས་མི་རིགས་གཞན་པ་འགམ་
ཁུ་ལྡང་བའི་རིག་གནས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཡིག་རིས་དེ་གསར་གཏོད་གནང་བ་
ནས་བཟུང་། ང་ཚོ་ཤར་རྒྱབ་མི་རིགས་གང་གི་མདུན་དུ་ཡང་མགོ་བོ་དགྲེ་བཞིན་
སློབས་བྱགས་དང་ང་རྒྱལ་གྱིས་སོང་ཆོག་ཆོག་ཡིན་མོད། ལ་ལས་མི་རིགས་གཞན་
གྱི་རིག་གནས་རྩང་ཅོམ་སྦྱངས་པ་དང་གཞན་གྱི་བསམ་སློབ་འཕེལ་བའི་ལུགས་དེའི་དབང་
གིས་ང་ཚོའི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྩེས་ལུས་དང་། ད་དུང་ང་ཚོ་སྤོངས་པའི་འདམ་
ལས་ལངས་བྱུང་གིན་མེད་ཅེས་ཕུ་བྱག་པའི་སྐད་རྒྱག་གིན་ཡོད། བསམ་སློབ་
ཏུ་བཏང་ན། ང་ཚོའི་རིག་གནས་ཀྱི་ཟ་བུར་ན་སྦྱོན་དང་མི་འདང་ས་ཡོད་སྟེ།

འོན་ཀྱང་། ཞན་ཆ་ཕན་བྱ་རེ་བཅོལ་ནས་ཡོད་ཆད་དགག་བྱ་དང་དོར་བྱ་
ག་ལ་ཡིན། རང་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་གནས་བབ་གང་འདྲིཞིག་ཏུ་
གཏོང་མིན་ནི་མི་རབས་གསར་པ་ལ་རག་ལས་པས་དོ་སྣང་དང་སེམས་ཁུར་བྱེད་
དགོས་པ་མ་ཟད། སློབ་རྒྱུན་རིག་གནས་སླེག་བཅད་བཅར་གསུམ་གྱི་སློབ་མ་འཛིན་
སྤྱོད་སླེལ་གསུམ་བྱེད་དགོས་ལ་རིག་གནས་མ་ལག་འཇུག་ཆང་ཅན་དུ་གཏོང་ཡང་
དགོས་པ་རེད།

༢༽

མི་རིགས་གིག་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐད་དང་ཡི་གེ།
ཡུལ་སློབ་གོམས་གཤེས་ཡིན་པ་སློབ་མ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེས་ན་ང་ཚོའི་ན་

གཞིན་ནམས་ལ་མཆོན་ན་སྐད་ཡིག་བསྐྱེད་མ་དང་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་ཉམས་
ཉེས་སུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དག་ལ་མཉམ་འཛུགས་བཅས་སྒྱུར་བྱེད་ཀྱིན་པམ་ཁའི་མདུན་
ནས་ནམ་ཡང་མགོ་བོ་སྒྱུར་མི་ཉན་པ་དེ་ཡིན།

ད་ལྟ་བསམ་ན་གཞིན་སྐྱེས་མང་ཆེ་བཞིག་གཡམ་རྒྱལ་དང་ཅལ་འདྲིག་གི་
རང་གཤིས་ཅུང་ཆེ་བས་མི་རིགས་རང་གི་སྐད་དང་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་དར་
བ་ནས་རྒྱད་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྲོ་བཞིན་པའང་གཙོ་བོ་མི་རིགས་རང་གི་མ་འཛོན་པ་
རེད་མ་གཞན་གཏོགས་སུ་ལའང་ཁག་འགལ་ས་ཡོད་པ་མ་རེད།

ང་ཆོ་རྒྱ་གར་རང་དབང་ལུང་པ་འདིར་མཆོན་ནའང་བོད་མི་མང་པོས་སྐད་
རིགས་སྒྲགས་མ་བཤད། རང་གི་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་དོར་ཁིང་མི་རིགས་གཞན་
པར་ལད་ཆོས་དང་གསར་གཏོད་ཀྱི་ནམ་པར་ཆོ་མ་ནས་ངོ་ཆའིང་སྐྱེ་གཡལ་བའི་ཆོས་
གར་འབྲལ་བཞིན་པ་སུ་ལའང་གསང་ཐབས་བྲལ་བ་རེད། རང་དབང་གི་ལུང་པ་
འདི་འདྲིག་ནས་ང་ཆོ་རང་ཚུགས་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་སྐད་དང་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་
གཤིས་སོགས་ལ་སྤྱད་སྒྲིབ། རྒྱན་འཛོན་དང་དར་སྤེལ་གཏོང་མཁན་གྱི་མི་རིགས་
རང་གི་རུས་པ་སྤྱ་མཁུགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་རེད།

དེ་མིན་བོད་ནང་གི་ན་གཞིན་མང་པོ་ཞིག་གི་རེ་བ་འཆའ་ས་ནི་ང་ཆོ་རྒྱ་གར་
རང་དབང་ལུང་པའི་མི་རབས་གསར་པ་ནམས་ཀྱི་མི་གཤིས་དང་རིག་གནས། ལྟ་
བཤད་ བསམ་སྒྲོ་སོགས་ཡིན་པ་བརྗེད་ག་ལ་རུང་།

གང་ལྟར་ཀྱང་། དེ་རིང་ཉི་མ་ནས་བཟུང་སྟེ་ང་ཆོ་འཛོན་ན་གཞིན་ནམས་ཀྱིས་
རིགས་རུས་ཀྱི་མཐོ་དམན་ལ་མི་བཟོ་བར་སྐད་དང་ཡིག་གཅིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནིན་

གྱི་སྒྲོ་ནས་དཔུང་པ་མཉམ་གཤིབ། ལག་དང་གཅིག་དུ་སྒྲུབ་ཏེ་མི་རབས་འདི་ལ་
རེ་བ་གསར་བ་ཞིག་དང་ཡིད་ཆེས་གསོན་པོ་ཞིག་རྟེན་ཟུབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མི་རང་རང་
གི་རྣམ་ཚེད་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱེད་དང་རྣམ་པ་འདོན་དགོས་པ་རེད།

༥༥

ང་ཚོ་མི་རབས་གསར་པ་རྣམས་ལ་མི་རིགས་ཀྱི་གཞི་ནང་དང་ལ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཙམ་
གྱིས་མི་ཚོགས་གཙོ་བོ་པན་ཚུན་པར་ལ་ང་རྒྱལ་དང་ཕྱག་དོག་འཁོན་སེམས་དང་
ལེ་བདེའཕེལ་གསལ་ཡོད་མི་རུང་ལ་དེ་དག་ཡོད་ན་མཐུག་འབྲས་ཅི་ཞིག་འབྱུང་བ་གཏམ་
རྒྱུ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དེ། སྤར་སྒྲུབ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁོ་རང་གི་མགོ་མཐུག་གཉིས་
མ་འཆམ་པར་སྒྲུབ་མགོས་སྒྲུབ་མཐུག་ལ་བསམ་འཆར་འདི་རྩར་བོདྱ། སྒྲུབ་མགོས།
ཁྱོད་ངའི་རྩེ་སུ་འོང་བ་འབའ་ཞིག་ལས་དོན་གང་ཡང་སྒྲུབ་མི་ཤེས་ཞེས་སྒྲུས་སོ།
སྒྲུབ་མཐུག་གིས་སྒྲུས་པ། འོན་ང་རང་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་ཏེ་བཅུག་རྟེ་ངའི་རྣམ་
པ་ལ་ཚོད་ལྟ་བུ་ཆོག་གམ། སྒྲུབ་མགོས་སྒྲུས་པ། མི་ཚོགས་ཁྱོད་ལ་མིག་མེད། ན་
བ་མེད་པས་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་ག་ལ་རུང་། སྒྲུབ་མཐུག་གིས། ང་ལ་མིག་དང་ན་བ་མེད་
པ་བདེན་མོད།

འོན་ཀྱང་། ང་ལ་སྟོབས་ཀླགས་ཆེ་བས་ཁྱོད་འགྲོ་བའང་ནམ་ཡིན་ཡང་ངའི་
སྟོབས་ཀླགས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནོ་ཞེས་སྒྲུས་སོ། སྒྲུབ་མགོས་ཐོས་ནས་ཤིན་དུ་མ་
འདོད་པར་ཡང་མཐུག་མར་སྒྲུས། ང་ལ་སྟོབས་ཀླགས་མེད་པ་ག་ལ་ཡིན། གལ་
ཏེ་ང་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་ན་ཁྱོད་སྤུ་མོ་ནས་གཡང་དུ་རྩུང་བཞིན་པ་ཤེས་པར་གྱིས། སྒྲུབ་
མཐུག་གིས་དེ་ཁས་མ་བླངས་པར་མགོ་ལ་སྒྲུས་པ། ནམ་རྒྱུན་ཁྱོད་སྒྲོན་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་

ཅོད་པ་ནི་ངེས་པར་ཁྱོད་རང་ཟ་རྒྱུ་ཆེ་བས་ཡིན་མོད། ཡ་འོ་ན་ཆོག་ཁྱོད་ཀྱིས་
ཁྱོད་རང་གི་སྒོ་བས་བྱུགས་ཆེ་བས་མ་འདུག རྗེས་སུ་ཡུན་གྱིས་བརྟུ་བར་བྱ།

དེ་ལྟར་མགོ་མཇུག་གཉིས་མ་འཆམ་པར་གཅིག་ལ་གཅིག་བྲིས་ནས་སྐྱུ་ལ་
མགོས་དེ་ནས་བཟུང་བས་མི་བཟའ་ཞིང་། སྐྱུ་ལ་མཇུག་ཀྱང་ཤིང་སྤོང་ཞིག་ལ་དཀྱིས་
བརྒྱབ་ནས་མགོ་པོ་ལ་འདུད་དུ་མ་བརྒྱག་པས། དེ་ནས་ཉིན་ཁ་གསུམ་འགོར་རྗེས་སྐྱུ་ལ་
ཁོ་རང་སྒོ་གསུམ་ནས་མགོ་མཇུག་གཉིས་མ་ཉམ་གི་བྱས་སོ། །

ཞེས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་འདི་བདེན་རྒྱུན་གང་ཡིན་ཡང་འདིས་དམའ་འབེབས་
དང་མཐོང་རྒྱུ་ཤིང་། མཐུན་སྦྱིལ་དང་རོགས་རམ་སོགས་མེད་པའི་མཇུག་
འབྲས་གསལ་པོར་བརྟན་ཡོད་པས་སྐྱེ་ཤིང་དོན་གོ་བའི་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་
ནས་ངེས་པར་དུ་བསམ་སྒོ་གཏོང་དགོས་པའི་གནས་སོ། །

༦༥

ཉི་མ་དང་བར་ཐག་ཉི་པའི་སའི་གོ་ལའི་སྤྱིང་དུ་གནས་པའི་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་
ཡིན་ཕྱིན་རིགས་རུས་དང་ཆོ་འབྲང་། དཔོན་པོ་དང་མི་སེར། དབུ་ལ་སྐྱུག་དང་
བཅན་གཉིས་ལ་སྒྲོས་པ་མེད་པར་ཡན་ཚུན་བར་ལ་རོགས་རམ་དང་མཉམ་ལས་བཅས་
ཞུན་ན་སྐྱེ་བསམ་བརྗོད་ལས་འདས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཡོད་པ་གསུམ་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་
འདི་ལས་ཤེས་བྱུང་བོ། །

སྒོན་ས་ཆ་ཞིག་དུ་ལོང་བ་ཞིག་དང་ཞུ་བ་ཞིག་འོན་པ་གཅིག་བཅས་གསུམ་
པོ་མཉམ་དུ་གནས་ཡོད་ལ། དབང་པོ་སྒྲོན་ཅན་གྱི་མི་གསུམ་པོ་འདིས་ཡན་ཚུན་
གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟན་གྱི་རོགས་རམ་དང་ལྟ་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་བསྐྱེད་པས་སྤྱིང་

འངགས་བག་ཐེབས་ཀྱི་འཆོ་བར་རོལ་བཞིན་མཆིས་སོ། །

འོན་ཀྱང་ཉིན་ཞིག་ཁོ་གསུམ་གྱི་སྡོད་ཁང་སྒོ་བྱར་དུ་མེ་ཤོར། ཐོག་མར་ཁོ་གསུམ་སུས་ཀྱང་མ་ཆོར། དེ་ནས་ལོང་བས་མེ་གསོད་སྐྱལ་བད་དང་གཞན་གྱི་འཁོད་སྒྲུབ་པས་མེར་ཤོར་བ་ཤེས་ན་ཡང་མིག་གིས་མི་མཐོང་བས་གང་ན་ཡོད་པ་མ་ཤེས་པར་འུར་བརྒྱབ་པ་ཞེས་ཐོས་པས་སྐྱར་དུ་ལྟ་སྟེ། ཨ་ཅི། མེ་ཤོར་བཞི་ཁོ་གསུམ་གྱི་སྡོད་ཁང་ཡིན་འདུག ཁོ་འབྲོ་འདོད་ཀྱང་འབྲོ་མ་རྒྱས་པས་ཤིན་ཏུ་སྒྲག་ནས་འདར། འོན་པ་ནི་བྱ་བ་གང་ཡང་མ་བྱུང་བ་ཇི་བཞིན་བདེ་བདེ་སྡོད་སྡོད་ངང་གྲག་འགྲུལ་ཅམ་ཡང་མི་བྱེད་པར་བསྐྱེད་འདུག རྒྱ་མཚན་ཁོས་མེ་ཤོར་བའི་དོན་ཀྱི་གཏན་ནས་མ་ཆོར་བ་ཡིན་ནོ། ། ཡུད་ཅམ་ནས་མེ་བྱགས་ཆེར་སོང་སྟེ་གང་སར་མཆེད་ཅིང་རིམ་གྱིས་ཁོ་ཆོའི་སར་འབར་ཏེ་འོངས། འོན་པས་བྱེར་བལྟས་ཤིག་བྱས་པས། ཨ་ཁ། མ་བཟང་ཐལ་ཞེས་ཟེར། ཁོ་གསུམ་གྱིས་བྲེལ་འཚུབ་ཀྱི་བར་གསེང་ནས་ཐབས་ཤིག་རྟེན་དེ། ཡོང་བས་ཞེས་བྲུར། འོན་པས་ལོང་བ་བྲིད། ཞེས་ལ་འོན་པར་ལམ་སྟོན་དུ་བརྟུག་པས། དེ་ལྟར་ཁོ་གསུམ་གྱིས་ཕན་ཚུན་རོགས་རམ་དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉེན་ཁ་ལས་ཐར་སོང་།

ཁོ་ཆོ་ཉིན་ཁ་ཆེ་བའི་སྐབས་འདིར་ཕན་ཚུན་ལ་རོགས་རམ་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་བཅས་མེད་ཆེ་མས་ཆོག་སྟེ་འཆི་བཞི་ཁོ་ཐག་ཡིན་སྟེད། གཏམ་རྒྱུད་འདི་ལས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ནི་ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་བསམ་སྒོ་ཡོད་པའི་ན་གཞིན་རྣམས་ཀྱིས་སྟེ་བྲིད་བྱས་ནས་མི་དང་མིའི་བར། བྱིས་ཆང་དང་བྱིས་ཆང་གི་བར། ཆོགས་པ་དང་ཆོགས་པའི་བར། རྒྱལ་ཁབ་དང་རྒྱལ་ཁབ་བར་ལ་མཐུན་སྦྱིལ་དང་རོགས་རམ། རྒྱབ་

སྒྱུར་དང་མཉམ་ལས་སོགས་བྱེད་པའི་འོས་འགན་ཡོད་པ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོ་གྲག་གང་
ཡིན་ཞེ་ན། གཙོ་བོ་རྣམས་པ་དང་སྒྲོ་བས་བྱུགས་འདོན་རྒྱ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

༥༥

ང་ཚོའི་མི་རབས་གསར་པ་ནམས་ས་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་སུ་གོ་མ་
སྒྲུབས་གསར་པ་ཞིག་སྒྲོས་ནས་མིའི་རིགས་ལ་འོད་སྣང་གི་བདེ་སྦྱིད་བསྐྱུ་ན་ཞིང་།
ཆོས་སྲིད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་མཐོ་ནས་མཐོ་རུ་འཕྱར་བའི་སྒྲོན་འདུན་ལྟ།

བོད་ནང་གི་མཁས་པ་དང་ཚུ་མ་པ་པོ། སློབ་གསོ་བ་དང་ཆེད་མཁས་
པ་༥ མཉམ་ངག་པ་དང་རྒྱང་སྒྲོག་པ། གསར་འགོད་པ་དང་མདོ་འཛིན་
པ་སོགས་རྒྱ་འབྲས་སློ་རིག་ཡོད་པའི་མི་བྱ་ཚོས་དེང་སང་གི་དུས་
རབས་ནི་བཤད་པའི་དུས་རབས་ཤིག་ལས་སྐྱུ་བ་པའི་དུས་རབས་ཤིག་
མིན་པ་ལྟར་སོང་འདུག་ཅེས་པ་ངོ་མ་རེད། ཁ་སང་དེ་རིང་མཐོ་དམན་
སུ་ཡིན་རུང་ཁ་ནས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་ཀྱང་ལག་ལེན་དོན་
ཀྱི་འབྲས་བུས་དཔེན་འདུག་དེས་ན་ང་ཚོའི་མི་རབས་གསར་པ་ནམས་
ཀྱིས་ཁ་བཤད་རྒྱ་ཡི་དབུ་བ་མི་བྱེད་པར་ལག་ལེན་གསེར་གྱི་ཐིགས་
པ་བྱེད་རྒྱ་གལ་ཆེན་ནང་གི་འགངས་ཆེན་རེད་འདོད།

མི་རབས་གསར་པར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་

འགན་བབ་དང་ལངས་སྤྱོད་གས།

ན་ས།

ཆབ་མདོ་དག་དབང་ཕུན་ཆོག་ས།

སྒྲིག་སྒྲིང་།

༡༡། བོད་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཁྱེད་མར་བཅན་འདྲེ་ལ་གྱིས་བོད་ས་ཡོངས་
རྫོགས་ལ་འཇམ་རྩུབ་ཀྱི་ནམ་འགྲུར་སྣ་ཆོག་སྟེ་མེད་འབྲུབ་སྟོན་བྱས་རྗེས་རིམ་གྱིས་
ཏམ་འབྲོག་བྱས་ཏེ། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློབ་ལས་གཅེས་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་
ཡོངས་རྫོགས་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་དམིགས་ཡུལ་དན་པ་ཞིག་བཟུང་ནས་ལས་འགུལ་
དན་པ་སྟེ་མེད་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་བྱུང་མྱོང་མེད་པའི་ལས་འགུལ་ཆེས་
གདུག་རྩུབ་དན་པ་སྟེ་ལ་ནས་བོད་མི་རྣམས་ལ་བཀའ་སླུག་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་
པ་མྱོང་དགོས་བྱུང་ཡོད།

འོན་ཀྱང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁོག་པའི་སྤྱི་ལོ་ལྟར་བྱ་འབྲུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་གཙོས་
པའི་སྐུ་འཁོར་རྣམས་སྤྱི་གལ་ལུང་བརྒྱ་ཕྱག་བཞུགས་ཏེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བདེན་
དོན་གྱི་ཆེད་དུ་སྐུ་དལ་འཛེམས་མེད་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་བཅན་སྤྱོད་
ལ་ཕེབས་བཞུད་གནང་དགོས་བྱུང་ཡོད་ནའང་། འབྲུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་རྗེའི་
བཀའ་དྲིན་ཉག་གཅིག་གིས་མེད་ཡུལ་ལུང་དུ་ས་ཆ་ལག་མཐིལ་ཙམ་ཞིག་མེད་ཀྱང་
བཅན་སྤྱོད་པོད་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་མ་ལག་དང་བཅས་པ་འཆར་གཞི་གོ་རིམ་ལྡན་

པ་ཞིག་འདྲུགས་སྐྱུན་འཕེལ་རྒྱས་སོགས་བྱུང་ཡོད་པར་སྟར། ད་དུང་ཡིན་ནའང་
སྟར་སྟག་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐོག་ལ་འབད་བཅོན་སྟོད་མེད་ཅིག་གནང་སྟེ་འུ་ཆོ་བོད་གཞིས་
བྱེས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་ནམས་ཀྱིས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་
སློབ་སྒྲིང་དབྱས་སུ་བཅངས་ནས་རང་དོན་རང་གཅེས་ཀྱིས་བྱུགས་བསམ་བཞེས་ཏེ་
བོད་ཀྱི་མ་འོངས་སོན་ཅུར་གྱུར་པའི་ན་གཞིན་ནམས་ལ་དུས་རབས་དང་མཐུན་པའི་
ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐོག་ལ་བྱུགས་སྟོན་བརྒྱབས་ནས། མ་འོངས་པ་བོད་མི་རིགས་འདི་
ཉིད་རང་དབང་ཐོབ་སྟེ་འཛམ་གླིང་མི་མང་ལ་ཞི་བདེའི་སྟེ་བྲིད་བྱུབ་པའི་མི་རིགས་
ཞིག་གསེ་སྟོང་ཡོང་པའི་རྒྱས་བྱུགས་འདོན་དགོས་ལ། འུ་ཆོ་གཞན་གྱི་བཅོན་
གཞོན་འོག་ནས་ཐར་བ་ལ་ཤེས་ཡོན་མེད་ན་ནམ་ཡང་ཐར་མི་བྱུབ།

དེར་བརྟེན་ནས་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ཤེས་ཡོན་གྱི་སློབ་གསེའི་སྐོར་
ལ་གལ་པོ་ཆེ་ལ་ནན་ཏན་གྱི་དཔེ་སྟར་རིམ་པའི་བཀའ་སློབ་རིན་ཐང་བྲལ་བ་རིམ་
པར་ཕེབས་པའི་གནད་དོན་ནམས་ཡིད་ལ་བབུང་ནས་ཤེས་ཡོན་ཐོག་ལ་མགོ་འོག་
ཆང་མས་གོང་ཁྲུས་ལྟར་ནམ་རིག་བསྐྱེམས་ནས་ལས་དོན་གནང་དགོས་པ་ནི་ཏ་ཅང་
གི་གལ་ཆེ་དོན་ཆེ་ཞིག་ལ་བྱུག་ཡོད་པ་བཅས།

**བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པར་འབྲི་བའི་སློབ་གསེའི་སྐོར་གྱི་དབྱུང་གཞི་ལྟན་
སེལ་སྟོན་མེ།**

རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་དང་མི་རིགས་ཞིག་འདྲུགས་སྐྱུན་དང་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་མཁན་
ནི་མ་འོངས་སོན་ཅུ་ཞེས་གདོང་འཛོག་བྱེད་པའི་ན་གཞིན་ནམས་ཡིན་གཤིས། ས་
གཞི་གཤིན་པོའི་ཐོག་ལ་ས་བོན་བཏབ་སྟེ་ལོ་ཡག་སྟེ་མ་ལེགས་པོ་ཞིག་སྟེད་སྤང་ཡོང་

མིནན་ཆར་ཆུ་དུས་སུ་འབབ་མིན་དང་། དེ་བཞིན་ཞིང་པ་ཆོས་དུས་ཐོག་ལ་གཡོག་
བྱ་འབྲས་ཤོར་མེད་པ་བྱས་མིན་ལ་རག་ལས་པ་སྒར་བུ་ཆོས་མི་རབས་གསར་པའི་
ན་གཞིན་ནམས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་དང་མཐུན་པའི་སློབ་གསོ་འབྲས་ཤོར་མེད་པ་སྤྱོད་
ཐུབ་མིན་ལ་ཐུག་ཡོད། དེ་ཡང་བཅན་བྱུང་བོད་མིའི་གཞི་རིམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྤྱོད་
བྱས་ལས། ༡ “མི་རིགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འབྲུང་འབྱུང་གནས་བབས་ཤེས་ཡོན་
ལ་རག་ལས་ཤིང་། ཤེས་ཡོན་བཟང་ཞན་དག་ཀན་ལ་རག་ལས་པས། དག་ཀན་
ནི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གལ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་སྟབས། མི་གཤེས་དང་སྤྱོད་ལམ་ལེགས་ཤོས།
ཤེས་ཡོན་གནས་ཆད་བཟང་ཤོས་ནམས་དག་ཀན་གྱི་ལས་སྒྲོར་འདུག་ཐབས་བྱ་བ།”
ཞེས་དང་།

ཟམ་གཤོང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཚིག་དང་གསུང་བཤད་ལས། ༡ “རྒྱལ་
ཁབ་ཀྱི་འཇུགས་སྒྲུབ་ནི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ལ་རག་ལས་ཤིང་། མང་ཚོགས་
ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་གྲུའི་དག་ཀན་ལ་རག་ལས་པས་ཡུལ་གྱི་འཇུགས་སྒྲུབ་གྱི་དག་ཀན་
ལས་གལ་གནད་ཆེ་བའི་ལས་བྱེད་པ་སུ་ཡང་མེད། གཞུང་འབས་ལས་བྱེད་པ་གཞན་
གྱི་ལས་དོན་འབྲས་ཤོར་སྤྱིན་པ་འཇམ་ཇི་བཞིན་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ཆེ་ཡུལ་དུས་ཀྱི་གནས་
སྐབས་དེ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལས་དོན་ཕྱན་ཆེགས་ལ་གཞོད་སྒྲིན་བྱུང་བ་མ་གཏོགས།
རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་ལ་གཞོད་སྒྲིན་བྱེད་
མི་ཐུབ། སློབ་གྲུའི་དག་ཀན་ཆོའི་ལས་དོན་ཇི་བཞིན་མ་འབྲུབ་པ་ཡིན་ཆེ་འབྲུང་
འབྱུང་གྱི་ན་གཞིན་ཁྱོད་ཆེ་ཞིག་གི་ཤེས་ཡོན་དང་བསམ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡར་རྒྱས་ལ་གཞོད་
སྒྲིན་འགྲོ།” ཞེས་རིན་ཐང་དང་གལ་གནད་ཅན་གྱི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་དག་སློབ་

ནམ་པའི་ཡིད་དུ་བརྩུང་ནས་སློབ་བྲིད་གནང་དགོས་པ་ཞིག་ལས་ཉིན་རེ་སློབ་བྲིད་
 ཐུབ་ཅམ་ཞིག་གི་བསམ་སློབ་ཀྱི་ར་ནས་སློབ་བྲིད་གནང་ཆེ་མ་འོངས་པར་རྒྱལ་ཁབ་
 འཇུགས་སྐྱུན་བྱེད་མཁན་གྱི་སོན་ཅར་གྱུར་པའི་ན་གཞོན་གསེས་སྤྱིར་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་
 འགྱུར་པར་མ་བཟད། ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་གྱིར་རྒྱུད་གསལ་མི་ཐུབ་པའི་ནག་ཉེས་ཆེན་
 པོ་ཞིག་ཁྱུར་དགོས་འབྱུང་མི་སྲིད་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་པས། ཤེས་ཡིན་ཐོག་
 ཏུ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་མངོན་གཙོ་ནམ་པའི་ཡིད་གཟབ་གནང་ནས་ཤེས་ཡིན་ཐོག་
 ཏུ་སྤར་ལྷག་རྩས་བྱུགས་འདོན་དགོས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་ཆུན་རྣམས་ཀྱིས་ཉི་
 མ་འཁྲོལ་ཐབས་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་སློབ་སྦྱོང་གི་སེམས་ཁམས་དང་མཐུན་
 པའི་སྐབས་བབས་སློབ་བྲིད་གནང་དགོས་པ་ནི་གལ་གནད་ཅན་གྱི་ལས་དོན་ཞིག་
 ཏུ་མཐོང་།

མ་བཟད་འུ་ཆོ་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་གྱུར་ནས་གཞན་གྱི་བཅན་གོན་འོག་ཏུ་
 ཉིན་འཁྲོལ་ཡང་མཚན་མི་འཁྲོལ་བའི་དཀའ་སྤྱུག་འོག་ཏུ་འཆོ་བ་རོལ་དགོས་པའི་
 གནས་སྟངས་ཐབས་སློབ་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་ནའང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོག་
 ལས་གཅེས་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པ་འཆོ་གནས་ཐུབ་པ་འདི་ནི་ལ་རྒྱལ་
 བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་རྗེའི་བཀའ་བྲིན་ཉག་གཅིག་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན། ད་
 དུང་ཡིན་ནའང་བོད་དོན་བདེན་མཐའ་མ་གསལ་བར་དུ་མིའི་ཡུལ་ལུང་དུ་འཆོ་སྤྲོད་
 བྱེད་དགོས་བྱུང་ནའང་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིགས་རྩས་བསྐྱེད་
 གྱི་རི་མ་མེད་པར་རྒྱན་གནས་ཐུབ་པ་ཞིག་འབྱུང་བར་འབྲེལ་ཡོད་རྣམས་ཀྱི་སློབ་
 གསོའི་ཁ་སྤྱོད་ལ་རོག་ལས་ཡོད་གཤིས།

དེ་ཡང་ཡུལ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སློབ་ལས། ༡ “དག་ཅིག་ཆོའི་ངོས་ནས་རྒྱུན་གྱི་ནམ་འགྲུར་སྟོན་སྒྲངས་དང་། སྤྱད་ལམ་བྱེད་སྒྲངས། མདོར་ན་སྤྱད་ཆ་ཤོད་སྒྲངས་ཚུན་དང་རྒྱུད་རིང་པོ་དང་། ཞི་ཞིང་དུ་ལ་བ། བན་སེམས་ལྡན་པའི་ནམ་འགྲུར་ཕྱ་གུའི་མིག་དཔེར་འཇགས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བརྟན་དགོས་ཀྱི་འདུག་དག་ཅིག་གཅིག་གིས་ཕྱ་གུའི་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་ལ་སེམས་བྱུར་ཐུངས་ཏེ་ག་ཆ་ལན་སེམས་ལྡན་པའི་ཐོག་སློབ་སྦྱོང་སྤྱད་པ་དང་། དག་ཅིག་གཞན་དག་གཅིག་གིས་སྤྱིར་བཏང་སློབ་སྦྱོང་སྤྱད་པ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་རེད། དག་ཅིག་གི་ངོས་ནས་སློབ་ཆེན་བསྐབ་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཕྱ་གུའི་བསམ་སློབ་ནང་ལ་ལ་རབས་སྤྱད་བཟང་གི་བག་ཆགས་འཇགས་བྱུང་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག་” ཅས་རིན་ཐང་བུལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཐེབས་དོན་ལྟར་སློབ་དག་ནམ་པའི་ནམ་རྒྱུན་ལས་དོན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་ཉི་མ་གང་འཁྲུལ་གྱིས་བསམ་སློབ་ཞིག་འབྱེད་ནས་སློབ་བྱིད་མ་ཡིན་པར་ནམ་རིག་བསྐྱེམས་ནས་ན་གཞོན་ནམས་ལ་སེམས་ཤུགས་འཕེལ་རྒྱས་ཡོང་བའི་སློབ་གསོ་གནང་དགོས་ཤིང་། གནའ་མིའི་གཏམ་དཔེ་ལྟར་རྒྱུ་མ་འོང་གོང་ནས་རགས་དང་རྒྱུ་མ་འོང་གོང་ནས་སློབ་པ་ཞེས་པའི་དཔེ་ལྟར་ད་སྐབས་ནས་མགོ་འོག་ཆང་མས་ཤེས་རིག་གི་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་དང་ཐུགས་སྤྱང་མང་ཙམ་ཞིག་མ་བྱུང་པར་སྟོད་གཡོང་ཤོར་ཆེ་མ་འོངས་པའི་ན་གཞོན་ནམས་མི་རིགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་སྤྲོས་ཅི་ཡང་མེད་མཐའ་ཞིག་ཏུ་མི་འགྲུར་པའི་ངེས་པ་མེད་པས་ངེས་པར་དུ་འབྲེལ་ཡོད་ནམ་པའི་ཐུགས་སྤྱང་བྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་པོད་མིའི་གཞི་རིམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྤྱད་བྱས་ལས།

༤ “དག་ཅེན་ལ་ཆེ་མཐོང་དང་མཐུན་ཆུན་བཟང་པོ་ཡོང་བཅས་སུ་བྱིས་ལྷན་གྱིས་ཆ་ཆུན་བསྐྱུན་དགོས།” ཞེས་འཁོད་དོན་ལྟར་ལས་འགན་ཡོད་པ་ཇི་བཞིན་ཆ་ཆུན་བསྐྱུན་ཆུ་ནི་གལ་ཆེའི་གནད་དོན་ཞིག་རེད་སྟེ།

གཞིན་ནུ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱི་ཆོའི་གཅེས་པར་འོས་པའི་པ་ཡུལ་དག་ལག་ཏུ་ཤོར་ནས་མིའི་ཡུལ་ཡུང་དུ་འཆོ་བ་རོལ་དགོས་པས། འཆོ་བའི་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲིའི་ག་བསྐྱེམས་ནས་སློབ་བཅོམ་གནད་དགོས་པ་ཞིག་ལས་ཀྱལ་ཁབ་ཡོད་པའི་ན་གཞིན་ནང་བཞིན་ཀྱས་སློབ་ལ་ཞེན་ཆགས་ཤུད་པའི་དུས་ཆོད་ཅིག་གཏན་ནས་མིན། དེ་ཡང་མ་ཀྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སློབ་ལས། ༥ “ང་ཆོས་ཐོག་མར་འགོ་འཇུགས་སྐབས་གང་འཆམ་བུང་བ་རེད། གཞི་ཅ་ཚུགས་པ་དེར་ཡར་ཀྱས་འགྲོ་བར་ང་ཆོས་ཏན་ཏན་སྤྱི་བཞུལ་དང་ལེ་ལོའི་ངང་ནས་འཐུས་ཤོར་མི་ཉུང་བ་སྤྱིན་པ་མཐོང་གིན་འདུག ད་ཆ་གཞིན་སྐྱེས་ཁྱོད་རང་ཆོའི་ངོས་ནས་མཇིང་པའི་སྒྲུང་ལ་བོད་སྤྱི་དོན་གྱི་འགན་འཁུར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བསྐྱབ་བཅས་སུ་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཐོག་དེང་དུས་འཇམ་སྤིང་གི་རྗེས་ཟིན་བྱུང་པའི་སློ་ནས་ང་ཆོས་བདེན་དོན་ཚོད་བྱུང་པ། དེ་ཡང་རང་ངོ་ཤེས་པ་ཞིག་དང་། རང་འགན་ཁུར་པའི་ཐོག་ནས་ཡོང་དགོས་པ་རེད།” ཅས་བཀའ་སློབ་ཐེབས་དོན་ལྟར་མི་རབས་གསར་པའི་གཞིན་ནུ་ཆོས་བཀའ་སློབ་དེ་དག་སྤྱིང་དབུས་སུ་བཅངས་ནས་ཤེས་ཡོན་ཐོག་ལ་བཅོམ་པ་ཤུད་དགོས།

ལྷག་པར་དུ་ཕྱི་ཆོ་བོད་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་ཁམས་འདི་ནིང་ཀྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་འབྲུཆེས་ཁྱུང་བོས་ཀྱིས་དཔེ་ལྟར་དྲག་པོས་བཅན་འཕྲོག་གིས་མིའི་ཡུལ་ཡུང་དུ་བཅན་བྱོལ་དུ་ཡོང་དགོས་བྱུང་བའི་ཆུ་ཆུན་གཙོ་བོ་ནི་གཞུང་འབངས་གཉིས་ལ་དུས་རབས་

དང་མཐུན་པའི་ཤེས་ཡོན་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཐོ་རིམ་མགོ་བྱིན་ཆོས་པོད་
འབངས་སྤྱིའི་བདེ་སྤྱད་ལ་བསམ་སྒོ་གཏོང་མ་ཐུབ་པ་བཅས་ཀྱི་དབང་གིས་ད་ལྟའི་
གནས་སྐབས་ཐབས་དུགས་འདི་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད་སྟེ།

དེ་ཡང་ཐོག་མར་བོད་གཞུང་གིས་མ་སུ་རེར་སྒོ་བ་གྲ་བཙུགས་ནས་དབུ་འབྱེད་
མཛད་སྒོའི་ཐོག་ལ་ཀྱུ་ལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སྒོ་བ་ལས། ༤ “ང་ཆོར་གནས་ཚུ་ལ་
ཐབས་དུགས་འདི་འདྲ་བ་ཡོང་བ་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱ་རྒྱུ་གཙོ་བོ་ནི།
བོད་རྒྱ་ཆེ་མི་དམངས་སྒོས་ཅི། བོད་གཞུང་གི་ཆབ་སྲིད་འཛིན་སྲྀང་བྱེད་མཁན་
ཆོ་ལ་ཡང་དུས་བསྐྱུན་གྱི་ཤེས་ཡོན་འདྲང་བ་མེད་པ་དེ་ལ་ཐུག་ཡོད། འཛམ་གླིང་
གི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། ཤེས་རིག་ལ་སོགས་པའི་འགྱུར་འགྲོས་དང་
བསྐྱུན་ནས་ང་ཆོས་གོམ་པ་སྒོ་མ་ཐུབ་པར་བཅད་པའི་དབང་གིས་ང་ཆོར་དཀའ་ངལ་
འདི་དག་འཕྲད་པ་རེད།” ཅས་གསུངས་པ་དང་།

ཡང་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལས། ༥ “རྒྱ་ནག་གྱུང་
བཅན་གྱི་སྲིད་གཞུང་གྱུང་མ་ཐག་བོད་དུ་བྲིམས་འགལ་བཅན་འདྲུལ་བྱེད་པའི་དག་
ཤུགས་ཀྱི་གདོང་ལེན་བོད་མིས་མ་ཐུབ་པར་བོད་རྒྱ་ནག་དུ་ཤོར་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་
གཙོ་བོ་ནི། བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡ་རབས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ཉམས་ཏེ་འཆེ་མེད་
ཞི་བའི་ལམ་དང་། ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་རྟེན་རྒྱུན། རབ་བྱུང་རྣམས་འདུལ་
བྲིམས་འཆལ་ཏེ་སྤྱི་སྤྱོད་པའི་ཆེར་འཛོལ་ཁེ་བུན་གཏོང་། དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་
སོགས་ཆོས་མིན་བྱ་བས་བྲེལ་ཞིང་། ཆོས་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དབུ་འཕང་དམའ་བ།
སྤྱི་གཞུགས་ཡོངས་ཀྱི་འགན་དབང་པལ་ཆེར་ཆོས་མིན་སྤྱོད་པ་དག་གིས་འཛིན་

པ་སོགས་མདོར་ན། ཆོས་མཐུན་གྱི་ཀླུ་ཁྲིམས་དང་། ཆོས་ཁྲིམས་ཞིག་སྟེ་ཆབ་
སྟོན་དབང་འཛིན་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྟེ་མོ་བ་མང་ཆེ་བས་རང་དོན་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་
པའི་སྟོན་ངན་གྱི་དབང་གིས་ཆབ་འབངས་ནམས་ཀྱང་རང་གི་ཀླུ་ཁབ་དང་། སྟོན་
གཞུང་ལ་ཡིད་ཆེས་བརྩེ་གདུང་བརྒྱགས་ཤིང་། ཆོས་ལྡན་ཞིང་དུ་གྲགས་ཀྱང་དགོན་
སྡེ་དམག་གིས་བཅོམ་པ་དང་། རབ་བྱུང་སེར་དམག་ཏུ་བཀོལ་བ་སོགས་ཆོས་ཚུལ་
ཤེས་པའི་མི་ནམས་དོན་ཐོར་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཇི་སྟེད་ཅིག་བྱུང་བ་དེས་ལན་
པ་ལས་པ་རོལ་དམག་གི་སྟོབས་ཤུགས་རྒྱུང་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པ་ནི་ཞིབ་མོར་
བསམས་ན་དངོས་ཡིད་ར་སྟོན་བྱུང་།” ཅས་གསུངས་པ་ལྟར།

དེ་སྟོན་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་སྟོན་པོས་ཀླུ་པོ་བཀོངས་པ་དང་། ཀླུ་པོས་
སྟོན་པོ་རྒྱུད་བཏང་བ། སྐུ་མས་ཀླུ་པོ་བཀོངས་པ། ཆབ་སྟོན་པ་ཆོས་ཆོས་
ལུགས་པོད་སྟུང་དེ་ཆོས་ལུགས་པན་ཚུན་མི་མཐུན་པ་བཟོས་པ་སོགས་ཀྱིས་པོད་ཀྱི་
ཆེག་སྒྲིལ་གྱི་རྒྱས་སྟོབས་ལ་གཏོར་བཞིག་བཏང་བ། རྐབས་ཐོག་འཇམ་སྒྲིང་གི་
འགྱུར་འགྲོས་དང་བརྟུན་ནས་མི་དམངས་ལ་ཤེས་ཡོན་སྤྱད་མ་བྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་
རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟ་ང་ཚོ་གཞིས་བྱེས་གཉིས་སུ་བྱེས་ནས་ཁྲག་དང་མིག་རྒྱུད་
འཆོ་བ་སྐྱུར་མོར་རོལ་དགོས་པའི་རྒྱུ་རྩ་དེ་ལ་བྱུག་ཡིད་པ་རེད། ད་ནི་བྱ་ཆོའི་
སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་ལས་བསྐྲབ་བྱུར་སྐྱངས་ནས་མ་འོངས་པ་པོད་རིགས་རང་ཉིད་
ཀྱི་ཁེ་པན་ཅམ་དུ་མ་ཟད། སའི་གོ་ལའི་སྟེང་དུ་འཆོ་སྟོན་བྱེད་མཁན་སྟེ་འགོ་ཀྱན་
གྱི་ཁེ་པན་དང་བདེ་དོན་ཆེད་དུ་སྤྱི་ཚོགས་ཞབས་ཞུ་བྱུང་བའི་དམིགས་ཡུལ་བཟང་
པོ་ཞིག་བཟུང་ནས་ལས་དོན་གནང་དགོས་ཤིང་། དེ་འདྲ་ལས་དོན་མིང་དོན་མཚུངས་

པ་ཞིག་གནང་ཐུབ་ཆེ་འུ་ཆོ་ཆོས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་
འབྱུང་གི་རེད་སྟེ།

འུ་ཆོའི་རང་དབང་གོར་ནས་མིའི་ཡུལ་ལུང་དུ་སླེབས་དུས་དོ་གཤམ་པ་ནི་གནམ་
སྒྲིན་པོ་དང་ས་གནི་སེར་པོ་མ་གཏོགས་མེད་པའི་དུས་སྐབས་གིན་དུ་རྩ་བ་གི་གནམ་
སྒྲིངས་དོག་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སློག་ལས་གཅེས་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཡུལ་
གོམས་གཤམ་ལུགས་ལ་སོགས་པ་མི་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་ཐུབ་པ་དང་། བོད་དོན་བདེན་
མཐའ་གསལ་ཐབས་བྱ་རྒྱ་བཅས་ནི་བཅོན་པོལ་གྱི་ཡུགས་དམིགས་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་
པ་ལྟར་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་པ་སྒྲ་མེད་དུ་བཞེས་ཏེ་ཕྱག་ལས་གནང་བར་
བརྟེན། གོ་རིམ་ལྡན་པའི་བཅོན་པོལ་བོད་གཞུང་འཕུགས་སྐྱོན་གནང་ཐུབ་པ་བྱུང་
བ་ཞིག་ཀྱང་རེད།

དེ་ཡང་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བོད་ཁྱིམ་མཇར་སྒོའི་ཐོག་དུ་བསྐྱལ་བའི་བཀའ་
སློབ་ལས། ༡ “ང་ཆོ་བཅོན་པོལ་ལ་ཡོང་བའི་ལས་འགན་དང་དམིགས་ཡུལ་ཞིག་
ཡོད་པ་ལྟར་སེམས་ལ་དམ་བཅའ་བརྟན་པོ་བཀོད་དེ་ང་ཆོ་བཅོན་པོལ་བའི་སློག་
འཕུགས་དེ་དག་ཆགས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་སློབ་གྲྭ་གསར་འཕུགས་
བྱེད་རྒྱ་འདི་གལ་ཆེ་གོས་གིག་དུ་བརྩིས་ཡོད། སྐབས་དེར་སྤྱི་ཐོན་ཞེ་ཏེ་རུ་བཞུགས་
ཡོད་པ་རེད། ངའི་སྐད་ཆ་འདི་ནམས་ལྡན་སྒྱུར་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། ཁྱོད་ཆོ་མང་པོ་
ཞིག་གིས་ཐོས་ཡོད་ཀྱང་། མི་མང་པོ་ཞིག་ཤལ་ཆེར་གསར་པ་ཡིན་པས་ཐོས་མྱོང་
ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། གལ་པོ་ཆེ་ལ་ནན་ཏན་གསུངས་པས་ཡང་བསྐྱར་བརྗོད་པ་ལ་སྒྱོན་
མེད། སྐབས་དེར་ཞེ་ཏེ་རུ་བཞུགས་ཡོད་ཅིང་ང་ཆོ་བོད་མི་བཅོན་པོལ་བའི་ཐོག་

ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཐུགས་ཁུར་བསྐྱེད་དེ་རྩོམ་གྲྭ་གསར་དུ་འཇུགས་སྐྱེ་
 དང་། སློབ་གྲུའི་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཡང་དབྱིན་ཇི་དང་ཉིན་ཇི་གཏན་འབེབས་
 བྱ་རྒྱུས་མཚོན་ནི་དེ་རུ་ལ་དེ་ཆོའི་སྐོར་གྱི་བསྐྱར་བཀའ་སློབ་ལྟ་བུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་
 ཡོད། སྐབས་དེར་རྩོམ་པོ་དོན་རྒྱལ་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུའི་ལས་འགོ་བརྩམས་ཏེ་
 འབད་བཙོན་ཆེན་པོ་བྱས་པ་ཡིན། དེ་དུས་ནི་དེ་རུས་རྒྱལ་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུས་ན་དགོས་
 པ་གང་ཡང་མེད་པའི་དགོངས་པ་བཞེས་ཀྱི་འདུག་ནའང་རྩོམ་ཁྱུ་ཆུགས་བརྒྱབས་
 པ་དང་། བོད་དོན་རྒྱལ་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུས་ནས་ལམ་སང་རྒྱས་པ་ཐོན་སྐྱེའི་རེ་བ་མེད།

འོན་ཀྱང་བོད་དོན་མ་འོངས་པར་འཛམ་གླིང་ཐོག་གནས་ཐབས་ཐུགས་རྒྱུང་
 རིང་པོའི་ཕན་ཐོགས་ཡོང་ཆེད་རྒྱལ་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་རྩོམ་སེམས་ཐག་བཅད་པ་
 ཡིན་ཞེས་ནི་དེ་རུས་ལྟས་པ་ཡིན། དེ་དུས་ཁོང་ནས་གསུང་པར། མ་འོངས་པར་
 བོད་དོན་མཐུད་གནས་པའི་སྐྱེ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་བོད་ཡུལ་དེ་ཆོར་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱང་
 སྤྱོད་དགོས། བོད་དོན་གྱི་རྩ་བ་ཐུགས་ཤེས་ཡོན་ལ་རག་ལས་ཡོད་ཅེས་གསུངས་
 བྱུང་། དེ་ནི་བདེན་པ་རེད། དུས་དེར་རྩོམ་གྲྭ་གསར་འཇུགས་བྱ་རྒྱུ་སོགས་
 ལ་ནི་དེ་རུ་ཁོང་ཉིད་ནས་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་བྱུང་། དེ་ནས་
 བཟུང་རྩོམ་ཤེས་ཡོན་ཐོག་ཐུགས་གཙོ་བོ་བརྒྱབ་པ་ཡིན། ཞེས་བཀའ་སློབ་ཐེབས་
 དོན་ལྟར་སློབ་གྲྭ་ཁག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བོད་མི་གཞིས་ཆགས་ཁག་སོགས་ཟུར་
 དུ་གསར་འཇུགས་གནང་བའི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་དེར་སྐབས་བོད་མི་རིགས་
 ཞེས་དྲི་མ་མ་ཡལ་བའི་འཚོ་གནས་བྱུང་བ་བྱུང་ཡོད། ཡིན་ནའང་འཁྱལ་བ་རིན་
 པོ་ཆེ་མཚོག་གི་ཐུགས་རེ་གནང་བའི་བཞིན་འུ་ཆོས་ཡོང་གི་མེད་པ་རེད། འུ་ཆོའི་

ན་གཞིན་ནམས་ཀྱིས་ཉིན་ཞག་ཤུག་གཅིག་དུ་ནམ་རིག་ཅེ་གཅིག་ལ་གཏད་ནས་གནའ་
དེང་ཡ་མ་བྲལ་བར་ཤེས་རིག་གི་ཐོག་ལ་འབད་བཅོན་མྱོད་མེད་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་
དུས་ཚོད་ཤར་ཡོད།

དེ་ཡང་མི་ཆེད་མདུན་ལམ་ནང་དུ་འཁྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་
ཐེབས་དོན་ལས། ༡ “ང་ཆོ་བཅོན་བྱོལ་ལ་གྱུར་ནས་ལོ་སྤུམ་རུ་སོ་གཉིས་སོང་
རིང་། གཙོ་བོ་ལས་ཀ་གལ་ཆེ་ཤོས་ག་རེ་བྱས་ཡོད་ཅེ་ན། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བསྐབ་བྱ་གཞི་ལ་བཞག་ནས་བཟང་པོའི་ཡོན་
ཏན་རང་གཤེས་བཟང་པོ་དང་། ཡ་རབས། རོ་ཆ་ཁྲེལ་ཡོད་བཅས་བྱེད་པའི་གོམས་
གཤེས་བཟང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་མ་བཞག་ནས་པར་བོད་པའི་ནམ་པ་རྒྱན་འཛིན་བྱ་རྒྱ་
གལ་ཆེ་པོ་འདུག” ཅས་བཀའ་སློབ་རིན་ཐང་བྲལ་བ་ཐེབས་དོན་ནི་བཞིན་སྟོང་
དབུས་སུ་བཟུང་ནས་ཇི་སྲིད་བོད་རིགས་ཀྱི་བདེན་མཐའ་མ་ཤར་བར་དུ་དེ་སྲིད་དུ་
བོད་རིགས་ན་གཞིན་ནམས་ཀྱི་ཐོ་བདུན་འགྱུར་མེད་ཀྱི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རྩ་དོན་ཐོག་
དུ་རྒྱས་བྱུགས་བཏོན་ནས་ལས་དོན་གནང་དགོས།

གོང་བཞིན་ལྟར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་འཛུགས་སྐྱོན་དང་འཕེལ་རྒྱས་
གཏོང་མཁན་ནི་མ་འོངས་པར་སོན་རྩར་གྱུར་པའི་ན་གཞིན་ནམས་ཡིན་གཤེས་བོད་
རིགས་ན་གཞིན་ནམས་ཀྱིས་དུས་ཚོད་རྩ་ཆེ་འདི་ཉིད་དམ་འཛིན་གྱིས་ཁུད་ཐོས་སུ་
མ་བཏང་བའི་ཐོག་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་བ་དང་། སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་ལ་སོགས་པར་
དོ་སྣང་བྱས་ནས་སློབ་བཅོན་གནང་དགོས་ཤིང་། རང་གཞུང་གི་ཤེས་ཡོན་འཕེལ་
རྒྱས་ཡོང་ཆེད་དུ་འགྲོ་བྱོན་བཏང་བ་དེ་དག་དམིགས་ཐོག་འཕེལ་བཞིག་ཀྱང་དགོས།

ལྷག་པར་དུ་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སློབ་ལས། ༡༠ “སོ་སོའི་མི་རིགས་
ཀྱི་ལྷ་བ་དང་། སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་ལ་དོ་སྣང་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། རྒྱུ་ལ་མ་
ང་ཆོས་སློབ་སྦྱང་ལ་དོ་སྣང་མ་བྱས་པར་འབྲས་ཤོར་ཆེན་པོ་ཕྱིན་ཡོད།” ཅས་སོགས་
ཀྱི་བཀའ་སློབ་ཐེབས་དོན་ལྟར།

འུ་ཆོ་བོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་ནམས་ཀྱི་དུས་ཚོད་
ལ་འཕོ་འགྱུར་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཕྱིན་ནའང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྤང་སློབ་ཐུབ་
པར་བྱེད་དགོས་པ་ལས་གནས་སྐབས་འཆོག་ཤིང་ཀྱི་ཆེད་དུ་དམིགས་ཡུལ་བབྱུང་ནས་
ཕྱིའི་སྐད་ཡིག་ལ་འགྲམ་ཆུ་ཐུང་ནས་མི་རིགས་སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་མ་ཤེས་པའི་ན་
གཞིན་ཁྱུ་ཆོག་ཤིང་ཤིག་དུ་གྱུར་ཆེ་དེ་ལས་ཡིད་སློབ་དང་། སེམས་པམ་པ་ཅི་ཞིག་
ཡོད། དེར་བརྟེན་ད་སྐབས་ནས་འབྲེལ་ཡོད་ནམ་པས་ཐུགས་སྤང་ཆེ་བཞེས་གནང་
སྟེ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐོག་ལ་རྒྱུ་ལྷག་འབད་སྤྱངས་སྟོན་མེད་གནང་དགོས་པའི་དུས་
ཚོད་ཅིག་ཤར་འདུག་སྟེ། ལྷག་པར་དུ་རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་མི་རིགས་མེད་པ་བཟོ་
རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་ངན་པ་ཞིག་བབྱུང་ནས་དེ་སྟོན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་དུ་བྱུང་སྟེང་
མེད་པའི་གོད་ཆགས་ཆབས་ཆེན་ཞིག་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ཡང་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་གསུང་བཤད་ལས། ༡༡
“སྤྱི་མཐུན་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བྱ་དུས་སུ་བདོ་བས་འདས་པའི་ལོ་བཞི་བརུ་བཞུ་
པའི་རིང་བོད་མི་ནམས་ལོ་རྒྱུས་སུ་མ་གྲགས་ཤིང་། འཇིག་རྟེན་དུ་དཔེ་མཆོན་མི་
རྟོན་པའི་སྤྱུག་བསྐལ་སྤྱི་ཆོག་མཆོད་དགོས་བྱུང་ཞིང་། བོད་མི་འབུམ་སྤྲུག་བརུ་
གཉིས་བཞུལ་བར་རྒྱ་དམར་གྱིས་དྲག་གཞོན་དང་མནར་གཅོད་སྤྱི་ཆོག་མཆོད་པར་ཏེ་

རང་སློག་འདྲིའི་དགོས་ཤུང་བ་དང་། ཆོས་སྡེ་སྤྱི་མཉམ་པོ་དང་། རིན་ཐུལ་གནའ་རབས་ཀྱི་དངོས་མཁས། ཆོས་དང་ལེགས་ཤུང་ཡུལ་གོ་མས་གཤེས་ལུགས་བཅས་ཅ་སྟོར། ཤིང་ནགས་གཏེར་ཁ་སོགས་ཅ་མེད་དུ་བཟོས་ཏེ། འབྲུང་ཁམས་ཆ་མ་མཉམ་པའི་གནས་ཚུལ་ཏུ་ཅང་སྟེ་པོར་གྱུར་བ་བཅས་མདོར་ན། བོད་མི་ཡོངས་ཚྭ་གས་སྤྱུག་བསལ་ཉིན་མཚན་མི་འཁྱོལ་བ་མྱོང་དགོས་ཤུང་བ་འདི་རང་ཅག་གི་སྤྱི་མཉམ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་ལ་ལེ་ལན་བདའ་བ་ཕྱུ་མེད་ཅིང་།” ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

ཀྱང་དམར་གྱིས་བོད་ནང་དུ་བཅན་གཞོན་དང་མཁར་གཅོད་དེ་འདྲ་ཞིག་བཏང་དང་གཏོང་བཞིན་ཡོད་ནའང་གཞིས་ལུས་ཀྱི་ཆེད་མི་དམངས་ལ་འཛིགས་ཞུས་སྟེ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་རང་ཚུགས་བརྟན་པོའི་ངང་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ཐོག་ནས་གདོང་ལེན་གནང་གི་ཡོད་པའི་དབང་གིས་དེང་སྐབས་ཀྱི་དམར་གྱིས་བོད་ས་ཡར་ཀྱས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་བསྐྱར་ནས་བོད་མི་ན་གཞོན་ནམས་དཔལ་བྱུལ་འདུ་འགོད་འོག་ཏུ་མགོ་སྒྲོར་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དང་འཇམ་རྩུབ་གཉིས་ཀྱི་ལས་འགུལ་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་སྡེལ་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། མེ་འཁོར་ལྷགས་ལམ་བཟོས་ནས་བོད་ལ་ཤར་གཏོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ནི་སྤྱི་དངོས་པོའི་ཐོག་ནས་བཞུས་ན་ཡར་ཀྱས་ཀྱི་ནམ་པ་ཞིག་མདོར་ཡང་། དོན་དག་ཡང་སྤྱི་མཉམ་གི་བསམ་གཞིག་ནན་མོ་ཞིག་བྱས་ན་བོད་ཡུལ་འདི་ཉིད་གངས་རུང་མི་རིགས་ཤིག་ཏུ་བསྐྱར་ནས་བོད་མི་རིགས་ཞེས་མཛུབ་མོ་འཇུགས་ས་མེད་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཏུ་བསྐྱར་བྱུང་བྱུང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ངན་པ་ཞིག་བཟུང་ནས་ལས་དོན་སྡེལ་བཞིན་ཡོད་པ་རྟོགས་སྟབས་པ་དེ་རེད། བོད་ཀྱི་

མོང་ཁྱེར་ཆེ་ཁག་ནི་རྒྱ་ཡུལ་གྱི་མོང་ཁྱེར་དུ་སྦྱར་བཞིན་ཡོད་ལ།

དེ་འདྲའི་གནས་སྤངས་འོག་ནས་བོད་རིགས་ན་གཞོན་ཤེས་ཡོན་ཅན་དག་གིས་སེ་སེའི་སེམས་ནང་གི་བསམ་ཚུལ་ཕྱི་རུ་འདོན་སྐབས་ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཚུལ་སོགས་མ་ཉེས་ཁྲ་གཡོག་གིས་སྤྱད་སྦྱོང་མཉམ་གཅིད་ཆོད་མེད་ཅིག་གཏོང་གི་ཡོད། བོད་དུ་ལས་ཁུངས་ཁག་གི་ལས་ཀ་མང་ཆེ་བ་རྒྱ་མིས་འཕྲོག་སྟེ་བོད་མི་ན་གཞོན་ལས་མེད་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ནས་གང་ཡང་བསམ་ཚུལ་མེད་པར་བག་མེད་ཀྱི་འཆོ་བར་རོལ་ནས་མི་ཆེ་འཕྲོ་བཟླག་འཕྲོ་མཁུན་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད་ཅིང་། ད་ནི་འུ་ཆོའི་མི་རིགས་འདི་གནས་སྤངས་གང་འདྲ་ཞིག་ཏུ་སླེབས་ཡོད་པ་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་གཞན་གྱི་མགོ་སྐོར་འོག་ཏུ་མ་ཚུད་པར་ནམ་རིག་བསྐྱེམས་ནས་རང་དོན་རང་གཅེས་ཤེད་དགོས་པའི་དུས་སྐབས་ཇ་དྲག་ཅིག་ཏུ་སླེབས་ཡོད།

དེ་ཡང་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོའི་བཀའ་སློབ་ལས། ༡༩ “བོད་ནང་ཡོད་པའི་གཞོན་ནུ་ཆོས་ཐུན་བུའི་སྲིད་རྒྱུས་ཀྱི་ཡངས་ཡོང་དུས་རང་འགར་ཆང་འབྲུང་བག་མེད་དང་། འབྲམས་ཉལ་མགོ་གཡེང་བྱས་ན་ཡག་པོ་མིན། བྱ་སྦྱོད་དེ་ཆོ་ནི་རང་ཉིད་ལ་གྱོང་གུད་ཐོག་རྒྱུའི་གནས་ཚུལ་ཡིན། དེ་འདྲ་མིན་པར་ད་ལྟའི་དུས་ཆོད་འདིར་ཤེས་ཡོན་ལ་དོ་སྣང་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།” ཅས་བཀའ་སློབ་ཐེབས་ཡོད་པ་ལྟར་གཞིས་བཞུགས་ན་གཞོན་ནུ་མས་ཀྱིས་ཤེས་ཡོན་ཐོག་ལ་འབད་བཅོན་གནང་ནས་རྒྱ་ནག་གི་རྩ་བྱེད་མཉམ་པ་དུ་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྦྱོང་གི་བྱེད་སྒོ་སློབ་ཐོག་ལ་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་རྩོད་ལེན་ཤེད་ཐུབ་པའི་ཤེས་ཡོན་ལ་དོ་སྣང་ཤེད་དགོས་པ་ཞིག་ལས་ཤེས་ཡོན་གྱི་གོ་སྐབས་རེག་དུས་ནམ་གཡེང་གིས་

ཤེས་ཡོན་ལ་སྤྱད་བཅོན་མ་བྱས་ན་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཚད་ལེན་བྱེད་མི་ཐུབ།

དེ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་ཆེ་རིང་གྲུའི་གསུང་ལས། ༡༩ “བོད་ནང་མི་རབས་གསར་པ་ཞིག་འཆར་ཡོངས་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ཡིན། ཁོང་ཚོས་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་མཐོང་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ། རྒྱ་ནག་གི་མཐུགས་བཟུང་སྲིད་རྒྱུས་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་པ་ནམས་མཐོང་སྤྱོད་ཡོད་པ་མ་རེད། དེར་བརྟེན་ཁོང་ཚོར་སྒོ་ཁྲིག་གསར་པ་ཞིག་སྒྲིག་ཡོད་པ་རེད། གཅིག་བྱས་ན་ཁོང་ཚོ་རྒྱ་རིགས་དང་འབྲམ་མཚུངས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཐུབ་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་ཅ་ཁྲིམས་སྲིད་སྲུང་གཞི་ཞིག་ཡིན་ནའང་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱོད་པ་དང་ལག་ལེན་བསྟར་ཐུབ་པའི་མི་རབས་གསར་པ་ཞིག་ཡོང་སྲིད་པ་ཡིན། ཁོང་ཚོའི་དུས་སྐབས་སུ་རྒྱ་ཡིག་དང་། རྒྱ་ནག་གི་ཅ་ཁྲིམས་སྲིད་སྲུང་གཞི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་ཁྲིམས་ལུགས་ནམས་པེད་སྦྱོང་གཏོང་སྲིད་པ་བསམ་གྱི་འདུག” ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ངེས་པར་རྒྱ་ནག་གི་ཁྲིམས་ལུགས་སྲིད་སྲུང་གཞི་ལྟར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ནི་གལ་ཆེ་དོན་ཆེ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་དང་།

དེ་བཞིན་འུ་ཚོ་རང་དབང་ལུང་པའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ན་གཞིན་ནམས་ལའང་ལས་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། མ་འོངས་པར་བོད་ས་ཡོངས་རྫོགས་འོད་སྟོང་འབར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་འཛུགས་སྐྱུན་བྱེད་དགོས་པས། འུ་ཚོའི་སློབ་རྒྱུན་གྱི་ལུགས་སློབ་ཁ་ཤས་མི་རིགས་ཀྱི་འཛུགས་སྐྱུན་འཕེལ་རྒྱས་ལ་གནོད་གཞི་ཅན་གྱི་ལས་དོན་ཡོད་པ་དེ་དག་ངེས་པར་འདོར་ལེན་བྱེད་དགོས། འུ་ཚོའི་སློབ་རྒྱུན་གྱི་ལས་ལུགས་ནང་དུ་དཔེར་ན་རྩལ་ལས་ལྟེང་གི་མགར་བ་ཞེས་མཐོང་ཆུང་དང་དམའ་འབེབས་སྲིད་སྲུང་གཞི་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་ནི་མི་རིགས་འཛུགས་སྐྱུན་འཕེལ་རྒྱས་ལ་གནོད་

གཞི་ཅན་གྱི་ལྷ་སྤངས་ནོར་འབྲུལ་ཅན་ཞིག་རེད། དེང་རབས་ཡར་ཐོན་གྱི་ཚེ་མོར་
སོན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཚུགས་རིགས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་བཅོ་མཁན་
ནམས་ནི་ཡར་ཐོན་པ་ཞེས་མཐོང་ཆེན་གྱི་དུ་ཡུལ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད།

འུ་ཆོས་ཀྱང་དུས་རབས་འཕེལ་རིམ་གྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་བསྐྱེད་ནས་ཆུད་
སྤོང་མཐེགས་བཟུང་གི་ལྷ་བ་ངན་པ་དེ་དག་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་ནས་ལག་ཤེས་དེ་དག་
གི་རིགས་ཀྱི་མི་སྡེ་ནམས་ལ་གཞན་ལས་ལྷག་ཅམ་ཞིག་དུ་བཀྱར་བཅོ་དང་ཆེ་བསྟོན་
གཞུང་འབྲེལ་གྱི་ཚུགས་ནས་གྱེད་དགོས་སྟུང་། བཅན་སྤྱོད་ནང་གི་མི་རབས་གསར་
པ་འཆར་ཡོངས་ཡོང་བཞིན་པའི་གཞིན་སྟེས་ནམས་ལ་ཤེས་འཛིན་ཁྲུན་པའི་མི་རིགས་
ཤིག་གསོ་སྦྱང་ཡོང་བའི་གཅེས་སྦྱང་དང་སྦྱེད་སྦྱང་ཡོང་བའི་རྒྱས་ཀྱགས་སྤར་ལས་
ལྷག་ཅམ་ཀྱགས་སྟོན་རྒྱག་དགོས། ལྷག་པར་དུ་དམག་དོན། ལོ་རྒྱུས། ས་ཁམས།
ཆོན་རིག་དཔལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པ་བོད་ཡིག་དུ་ཡབ་བསྐྱུར་གནང་ནས་རང་གི་
སྐད་ཡིག་ཐོག་ནས་ན་གཞིན་ནམས་ལ་སྦྱང་བདར་སྦྱོད་དགོས་ལ། དེང་རབས་ཀྱི་
དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པའི་ལས་རིགས་ཁག་བོད་ཡིག་གི་ཐོག་ནས་སྦྱང་བྱུང་བའི་
ན་གཞིན་ནམས་ལ་མཐུན་ཆེན་བསྐྱེད་དགོས་པ་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཤིག་རེད།

དེ་བཞིན་དུ་ངས་པར་དུ་རིགས་གཅིག་རྐང་འཛིན་གྱི་ཐོག་ལ་ཚོམ་ཡིག་འབྲི་
རྒྱ་གཅིག་ཕྱར་ཀྱགས་སྟོན་བརྒྱབ་པ་ཅམ་ཞིག་མ་ཡིན་པར། དེང་རབས་འཕུལ་རིགས་
སོགས་སྤྱི་ཆོགས་ཐོག་དུ་མཁོ་བའི་ལས་དོན་ཡོད་ཆད་ཐོག་ལ་རིགས་གཅིག་རྐང་
འཛིན་སྦྱེད་སྦྱང་ཡོང་བའི་ཀྱགས་སྟོན་རྒྱག་དགོས། མི་རིགས་ས་གནས་རང་
སྦྱང་གི་བྲིམས་སྲོལ་བཟོ་སྦྱང་ཚུགས་བཞེས་ནང་དུ་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་

པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད་ལས། ༡༧ “སྤྱིར་བཏང་མི་རིགས་ཤིག་ཙམ་མེད་དུ་བྱིན་པ་
 ཏ་ལས་རྒྱ་མེད། འཛིན་ཏེ་ན་འདིའི་ནང་སྒྲིལ་ཆགས་ཀྱི་རིགས་མང་པོ་ཙམ་མེད་དུ་
 བྱིན་ཟིན་ཡང་། སའི་གོ་ལ་འདི་དུང་གང་འཆོམ་གནས་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་
 བོད་ཀྱི་གཞོན་བཅུད་དང་། ལྷག་པར་དུ་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་ལོ་ཆིག་སྟོང་སྐབས་བརྒྱ་
 ཅམ་རིང་འགྲོ་བམི་རིགས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆེད་དུ་སྒོག་ལས་གཅེས་པར་བཟུང་སྟེ་འཛིན་
 སྟོང་དང་དར་ཁབ་བྱས་པའི་རིག་གནས་དང་ལེགས་བྱང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་
 བཅས་རྩ་བ་རྒྱལ་གྱི་པ་པོ་འདི་གྲོང་གུང་ནི་འགྲོ་བམི་རིགས་སྤྱི་ཡོངས་ལ་ཡོང་རྒྱུ་ལས་
 བོད་མི་རིགས་རྒྱུང་པར་ཡོང་ཞིག་རྒྱ་མིན་པས། འདི་ནི་གསལ་བམི་བྱུང་པའི་གྲོང་
 གུང་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད།” ཅས་དང་།

གནའ་རབས་ལོ་པའ་རྒྱལ་སྤྱི་ཡོངས་པ་བརྒྱ་ཕྱུག་དང་དུ་བཞེས་ཏེ་འཛིན་སྟོང་
 སྟེ་ལ་གསུམ་གནང་བའི་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་རྩ་ཆེན་འདི་དག་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་
 བྱེད་པའི་འབད་བརྩོན་སྟོན་མེད་གནང་རྒྱུ་མི་རབས་གསར་པ་རྒྱལ་སྤྱི་ཕྱུག་སྟེང་
 དུ་འཁྲི་བའི་ལས་འགན་གལ་ཆེ་ནང་ནས་དོན་ཆེ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ལ། འུ་ཚོའི་རིག་
 གཞུང་འདི་ཉིད་ནི་བོད་ཅམ་མ་ཟད་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་སེམས་ཀྱི་ཞི་བདེ་བསྐྱུན་བྱུང་མཁན་གྱི་ཕན་ལུས་ལྡན་པའི་རིག་གཞུང་ཁྱད་དུ་
 འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་ཡུལ་ལུང་གྲེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་ཁེ་ཕན་ཆེད་དུ་གཏན་ནས་
 མིན། འུ་ཚོའི་ནོར་བུ་རང་ལག་ཏུ་ཡོད་དུས་ནོར་ཉམས་ཆོད་པ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་
 ལས་ཉམས་ཆགས་བྱིན་ན་དེ་ལས་ཡིད་ཕམ་པ་དང་། དེ་ལས་འགྲོད་སེམས་ཆེ་བ་
 ཅི་ཞིག་ཡོད།

དེ་ཡང་མཁས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སློབ་ལས། ༡༥ “རང་
 རིགས་གཞིན་སྐྱེས་ནམ་པས་སྤྱི་ནང་གི་སློབ་སྦྱང་གང་དང་གང་བྱས་ཀྱང་མཐར་སྤྱིན་
 པ་དང་རང་རེའི་འཕྲལ་ཕྱགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ཏེ་སློབ་ཆེན་
 གྱེ་བྲག་པའི་ཐོག་ཡུལ་དུ་སྤྱིན་པ་བྱུང་མཁས་སློབ་སྦྱང་བྱ་རྒྱ་དུ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་འདུག
 འདིའི་ཐོག་སློབ་གྲུའི་དགེ་ལས་དང་། བ་མ། ཡུ་གུ། སྤྱི་ཆོགས་བཅས་པས་ཐུགས་
 ལྷང་ཆེན་པོ་གནང་གལ།” ཞེས་བཀའ་སློབ་ལེབས་དོན་ལྟར་བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་
 ཀྱི་བོད་རིགས་སྤྱི་བོ་ཡོངས་ཀྱིས་ད་ནི་འཇམ་སྒྲིང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་
 ལྟ་བུས་བསྟུན་ནས་ཤེས་རིག་གི་ཐོག་ལ་འབད་བརྩོན་གནང་དགོས། གོང་ཞུས་ལྟར་
 རྒྱ་དམར་གྱིས་བོད་ནང་དུ་བོད་མི་རིགས་རྩ་མེད་བཟོ་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་ངེས་ཅན་
 ཞིག་བཟུང་ནས་ལས་འགུལ་སྟེ་ལ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

ལྟག་པར་དུ་གཞིས་ཀྱི་ན་གཞིན་ནམས་ཀྱི་ཁྲད་པའི་ནང་དུ་དེ་སྤྱིན་སྤྱི་ཆོགས་
 རྩིང་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་མི་དམངས་ཀྱི་འཆོ་བ་སྦྱོར་བས་དང་། གཉའ་གནོན་བཏང་རབས་
 ལ་སོགས་མི་དམངས་ཀྱི་ཁྲད་པའི་ནང་དུ་ཐུགས་གང་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། གཞིས་
 ཀྱི་དར་དམར་འོག་ནས་འཆར་འོངས་བྱུང་བའི་ན་གཞིན་ནམས་ནི་གན་རབས་ནམས་
 ལས་ཀྱང་སྤྱིང་སྤྱོད་བས་ཆེ་བ་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་དམར་
 གྱིས་བཅན་གནོན་འོག་ཏུ་སྤྱིད་འདྲིད་མེད་པའི་ངོ་རྒྱལ་གྱི་གྲུན་ལངས་ཆེན་པོ་དེ་བྱུང་
 བ་ཞིག་རེད། དེ་ཡང་རྒྱ་གཞུང་གི་མི་སེར་སྟེ་ལ་བའི་རིང་ལུགས་ཆེས་མུན་ནག་
 ཡིན་པ་གསལ་སྟོན་ལས། ༡༦ “སྤྱིང་ནག་པོ་ཞེས་པའི་དེབ་ཀྱི་ཚུལ་པ་པོ་ཇོ་ནེ་
 སེབ་ཀོན་རད་ནས་བརྗོད་དོན། བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱིས་དོན་དངོས་ལ་ཞིབ་

འདྲུག་བྱས་ནས་གནས་ཚུལ་བཟང་པོ་སྒྲེ་གཅིག་མཐོང་རྒྱ་མེད།” ཅས་བརྗོད་འབྲེལ་གནང་ཡོད་པ་ལྟར་དོན་དངོས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་རེད། དེར་རབས་འདྲུག་སྐྱེན་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ཁ་བཏགས་ཏེ་བོད་ནང་དུ་ལས་ཁུངས་ཡོངས་རྫོགས་སུ་རྒྱ་ཡིག་མ་གཏོགས་བོད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཚུང་དུ་གཏོང་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ནས་འུ་ཚོས་ཤེས་ཡོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་གི་རྣམ་རིག་བསྐྱེམས་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་སྐད་སྐད་སྐད་བརྒྱབ་ནས་བཅཅན་བྱུང་བོད་གཞུང་གི་ཤེས་ཡོན་གསར་པའི་སྲིད་ཇུས་འོག་དུ་གར་བསྐྱོད་ཐུབ་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལས་ད་དུང་ཡང་སློབ་དཔེ་གསལ་བྱས་སྡེ་ལམ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཆེ་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུ་ལས་སྒོ་ག་སྡེ་ལས་མེད་ན་གཞིན་ཁྱུ་ཚོགས་ཤིག་དུ་མི་འགྱུར་བའི་རེས་པ་མེད། འུ་ཚོས་བསམ་གཞིག་བྱེད་དགོས་པ་ནི་མི་ལོ་རྒྱ་བརྒྱ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་ཕྱིར་སྐད་ཡིག་ལ་སྐད་སྐད་བརྒྱབ་པ་ནང་བཞིན་ཕྱིར་སྐད་ཡིག་ཐོག་དུ་མཁུས་པ་ཐོན་དགོས་ཀྱང་རེ་བ་ནང་བཞིན་མ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱན་སེམས་འཆབ་ཀྱི་གནས་སུ་ལྷུང་ཡོད།

དེར་བརྟེན་ནས་མཁུས་དབང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་གསུང་བཤད་ལས། ༡༥ “ད་ལྟའི་བར་དུ་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་དུག་གི་རིང་ལ་ང་ཚོས་གཙུག་དུ་བཀྱར་ནས་རྩ་ཆེན་པོར་བརྩིས་པའི་ཤེས་ཡོན་ལམ་སློབ་དཔེ་བོད་མི་ན་གཞིན་གྱི་སྲིད་དུ་འཛམ་གླིང་དུ་སྐད་གྲགས་དང་དོས་འཛིན་ཡོད་པའི་ཆོན་རིག་པ་ཐོན་མ་སོང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་ཡིག་ཡག་པོ་ཤེས་མཁན་དེ་འདྲ་ཐོན་མ་སོང་། ཡང་ཕྱིས་ཀྱི་ཐོག་ལ་སྐད་གྲགས་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཐོན་མ་སོང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་ཡིག་གི་ཤེས་ཡོན་དེས་

ད་ལྟ་སློབ་གྲྭ་ནས་འཛོན་བཞིན་པ་དང་། མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ནས་ཐོན་པ་དེ་དག་གིས་
འདང་གི་མི་འདུག ལྷན་ཡིག་གཞན་པའི་ཐོག་ལ་ཚོམ་ཡིག་དང་དེབ་ངོས་འཛོན་
ཡོད་པ་འབྲི་མཁན་ཏེ་ཅང་ཉུང་ཉུང་རེད། དེས་འདང་གི་མི་འདུག་ཅེས་ལབ་ཀྱི་
ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས་དེ་མང་གྲགས་འདུག་ནམ་ཡང་ལབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད།”
ཅེས་དང་།

ལྟལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་བོད་བྱིམ་མང་ད་སྤོའི་ཐོག་ཏུ་བཀའ་སློབ་ལས།
༡༩ “དབྱིན་ཡིག་གི་ཤེས་ཚད་ལ་ཆ་བཞག་ན་གཏོང་ཡིག་འབྲི་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག་
ཟེར་བ་དེ་ནི་འཕུས་ཤོར་རེད། བསམ་སྒྲོ་ཏན་ཏན་གཏོང་དགོས། ལས་ཀ་བྱེད་
མཁན་གྱི་མ་འཛོན་པ་རེད་དམ། ཡང་ན་སོ་སོས་མ་ཤེས་པ་ཡིན། སོ་སོས་མ་ཤེས་
ན་ཤེས་མཁན་ལ་སྐད་ཆ་འདྲི་དགོས། ང་ཆོ་རང་དབང་ལུང་པར་བསྐད་ཡོད་པ་ལས།
བཅན་དབང་འོག་བསྐད་མེད། སོ་སོས་འགྲུལ་བསྐྱོད་བརྒྱུ་ན་རྒྱག་སའི་གོ་སྐབས་
ཡོད་པ་ཡིན། དངུལ་སྤྲད་པ་གཅིག་ཤུས་པན་ཐོགས་ཡོང་མི་ཐུབ། ང་ཆོ་འགྲིགས་
ཡོད་བསམ་སྟེ་བསྐད་ན་ཉིན་གཅིག་འཕུས་ཤོར་ཆེན་པོར་སོང་སྟེ་འགྲོད་པའི་གནས་
ལ་སླེབས་རྒྱ་མཐོང་གི་འདུག” ཅེས་དང་། ཡང་“ཤེས་ཡོན་ཐོག་བྱོད་རང་ཆོ་
འབྲེལ་ཡོད་ཆང་མས་ད་པར་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་བསྐྱར་གསོ་ཡོང་ཐབས་མེད་
པ་ཤེས་དགོས། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། ད་ལོ་རྩོན་ཉེས་བྱུང་
ཡང་ལོ་རྩེས་མ་ཁ་གསལ་བྱེད་རྒྱུ་འདྲི་རེ་བ་ཡོད། ཤེས་ཡོན་ཐང་ཆུ་བ་གཅིག་འཕུས་
ཤོར་ཐུན་ན། དེ་ནི་འཕུས་ཤོར་རང་ཡིན་པས། མི་ཆོ་གཅིག་ལ་གནོད་པ་དེ་བསྐྱར་
གསོ་བྱེད་རྒྱ་མེད།” ཅེས་ཡིད་གཟབ་བྱེད་དགོས་པའི་འབྲེལ་ཡོད་རྣམས་ལ་རིན་

ཐང་བུལ་པའི་བཀའ་སློབ་ཐེབས་དོན་ལྟར་འུ་ཚོའི་ནམ་རིག་བསྐྱེམས་ནས་ཤེས་ཡིན་
གི་ཐོག་དུ་ཡོད་ཆད་འབད་སྤངས་ཤེད་ཀྱི་དེ་ནི་གལ་ཆེ་དོན་ཆེ་ཞིག་དུ་གྱུར་ཡོད།

གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་ན་གཞོན་ནམས་ཀྱིས་ཕྱི་རྒྱལ་ཡིག་བཟང་སྤྲོད་ཤེས་པ་
ཙམ་ཞིག་མ་ཡིན་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་སློབ་གཉེར་གནང་སྟེ་ད་ལྟ་འུ་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
སློབ་ཆ་འདི་ཉིད་སློབ་བྱུང་པའི་བརྩོན་པ་ཆེར་བསྐྱེད་གནང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཉན་
བུལ་མཐུན་རབ་འོད་གསལ་གྱི་གསུང་ལས། ༡༩ “བོད་རིགས་གཞོན་ནུ་ཚོས་
བརྩོན་པ་ཆེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་བོད་ཡིག་སློབ་དགོས་པ་མ་ཟད། མི་རིགས་གཞན་གྱི་
སྐད་ཡིག་མཐར་ཕྱིན་པ་སློབ་དགོས་ངེས་ཡིན། དེ་འདྲའི་མི་རིགས་གཞན་གྱི་སྐད་
ཡིག་སློབ་པའི་དགོས་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་དང་། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཕུན་
སུམ་ངེ་ཚོགས་སུ་གཏོང་བ་ལས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་བའམ་ཡང་ན་
ཉམས་མས་སུ་གཏོང་བའི་ཀྱིན་དུ་འགྲོ་མི་རུང་བཞི་རྩ་དོན་ཡིན་པས་ཐུགས་ལ་ངེས་
གལ་ཆེ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དུ་འདྲ་བྱུང་གསལ་གསལ་སྐྱུལ་ཁབ་མང་པོ་
ཞིག་སྐད་ཡིག་སྟེ་མེལ་ཙམ་མིན་པར་ཐུལ་དུ་བྱུང་བ་དང་མཐར་ཕྱིན་པ་བསྐྱབས་
ཏེ་མཐུན་དཔྱད་ཡངས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བརྒྱ་སྐར་གྱི་ཕྱིར་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་ཚོས་
ཀྱང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྤྱི་དང་སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་བཏང་བ་བཞིན་ད་ལྟ་རང་ཅག་
གཞོན་ནུ་ཚོས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ལག་རྩིས་ཤིག་འཛོག་མི་བྱུང་པའི་ཀྱི་མཚན་ཅི་
ཞིག་ཡོད།” ཅས་མ་འོངས་པའི་ན་གཞོན་ནམས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་གནང་བ་དེ་དག་སེམས་
ལ་ངེས་པར་བབྱུང་ནས་སློབ་བརྩོན་གནང་དགོས་ཤིང་།

མཁས་དབང་དུང་དཀར་སློབ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གསུང་ལས། ༢༠ “བོད་

ཀྱི་མཁས་པ་ཚོས་ཀྱང་གར་དང་མི་རིགས་གཞན་དག་གི་རིག་གནས་ལ་ཞིབ་འཇུག་
བྱེད་པའི་གྲུབ་འབྲས་ནི་ཀྱང་གར་རང་གི་མཁས་པ་ཚོ་ལས་ལྷག་པ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་།
ཀྱང་གར་རང་གི་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ནས་གོ་བ་ལོན་ཁག་པོ་ཡོད་པ་ནམས་པོད་ཡིག་གི་བསྒྱུར་
དཔེའི་ཐོག་ནས་དང་པོའི་མ་ཡིག་གི་གོ་དོན་ཇི་བཞིན་ཤེས་བྱུང་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་
དེའི་ཐོག་ནས། པོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ནང་དོན་ཕུན་སྲུང་ཚོགས་ཤིང་ཆ་ཆང་བའི་
མིང་དང་ཆོག་སྒྲེ་འཛོམས་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད་ཅེས་མགྲིན་དབྱངས་
གཅིག་གྱུར་གྱིས་བསྒྲགས་བཞིན་གནང་གི་ཡོད།” ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་བཀའ་
དྲིན་ཅན་གྱི་སྟོན་བྱོན་ལོ་པའ་ནམས་ཀྱི་བཞེད་རྒྱུན་བཟང་པོ་དེ་དག་མི་ཉམས་རྒྱུན་
འཛིན་གྱི་ཐོག་ནས་ནམ་དཔྱིད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཅུལ་བཏོན་ནས་གནའ་དེང་ལ་མ་
བྲལ་བའི་རིག་གནས་ཁག་ལ་ཕུལ་དུ་བྱིན་པ་བསྐབ་པ་སྒྲོབ་གཉེར་གནང་སྟེ་དེང་རབས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱིན་པ་བྱེད་དགོས།

འུ་ཚོས་དེང་རབས་ཀྱི་ཡུལ་དུས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་མཐུན་པའི་ཤེས་རིག་
ཡར་རྒྱས་བཏང་མ་བྱུང་ཆེ་འུ་ཅག་གི་ཤེས་རིག་ཙུ་ཆེན་པོ་ཡིན་རབས་ཅི་ཙམ་འབོད་
སྟོག་བྱས་ཀྱང་ཕུགས་ལ་ཕན་ཞུས་ལྡན་པ་ཞིག་ཐོན་མི་བྱུང་སྟུང་། སྟོན་ལམ་སྟོག་
ཁྲད་གསུམ་པ་དབུ་འབྲེད་གནང་སྐབས་ལ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་བཀའ་སྒྲོབ་
ལས། ༡༡ “འཆར་ཅན་རྟིང་པའི་རིགས་ལ་བསྐྱོར་བ་བརྒྱབས་བསྐྱད་པ་ཞིག་མ་
ཡིན་པར། དུས་ཚོད་ཀྱི་རྗེས་ཚོད་བྱུང་པ་ཞིག་དང་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་
པའི་གསར་གཏོད་ཐོན་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།” ཅེས་བཀའ་སྒྲོབ་ཐེབས་དོན་
ལྟར། དེང་རབས་འཕུས་ཆས་ཕན་ཐོགས་དང་བཀོལ་སྤྱོད་ཆེ་བའི་སྟོག་ཁྲད་ཐོག་

དུ་སྐད་ཡིག་གཞན་ལྟར་བཀོལ་སྤྱོད་ལ་དཀའ་ཆེགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་བཤད་སྤྱོད་གཏོང་
 ཐུབ་པའི་ལས་དོན་གནང་ཆེ་རིམ་གྱིས་འཁོར་སྐད་ཡིག་འཕེལ་ཀླས་ཡོང་བཞི་འབྲེལ་
 བཟོད་མ་དགོས། དེར་བརྟེན་སྐུ་ཞབས་སློབ་བཟང་སློན་ལམ་ལགས་ཀྱི་གསར་བཏོད་
 ལ་ལ་ཀླུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱུགས་དགེས་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་དམིགས་བསལ་བསྐྲགས་
 བཟོད་གནང་ཡོད། འཁྲུག་གཞུང་དམངས་གཉིས་ཀྱིས་གསར་གཏོད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོར་
 ཡོད་རིགས་ནམས་ལ་རང་གཞུང་གི་མཐུན་འགྱུར་གནང་དགོས་པ་ཞིག་ལས་དཔལ་
 འབྱོལ་གྱིས་ཀྱབ་སྦྱོར་མ་བྱས་པར་ལས་དོན་གལ་གནད་ཆེན་པོ་དེ་དག་ལྟག་ཆེ་ན་
 ཅང་གི་ཕངས་པོ་ཞིག་དང་གསལ་མི་བྱུབ་པའི་གྲོང་གུང་ཅིག་རེད་སྟེ།

ལྟག་པར་དུ་གཞིས་བཞུགས་པོད་མི་ནམས་ལ་བཀའ་བྲི་མཆོག་ནས་དམིགས་
 བསལ་བཀའ་སློབ་ལས། ༡༡ “བོད་མི་ས་ཡ་དུག་གི་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་
 གང་འདྲ་ཞིག་ཡོང་མི་ཡོང་དང་། ལྟག་པར་དུ་འཛམ་གླིང་ནང་ཆང་མས་བསྐྲགས་
 བཟོད་ཀྱི་ཡུལ་བོད་ཀྱི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་གནས་བབ་
 བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་མི་རབས་རྗེས་མ་ཆོར་ཅིས་སྤྱོད་བྱུབ་དང་མི་བྱུབ་ནི་ང་ཆོའི་
 མི་རབས་འདི་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་རེད། སྤྱོད་བཟུངས་ནས་ཞུས་ན་པོད་མི་རིགས་
 ཀྱི་མ་འོངས་པའི་ཆོས་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་མདུན་ལམ་གང་འདྲ་ཆགས་དང་མི་ཆགས་དེ་
 ད་ལྟའི་མི་རབས་ཆོའི་འབད་བརྩོན་དང་ལས་དོན་གྱི་དུས་མཇུག་ལ་རག་ལས་པ་ཞིག་
 རེད།” ཅས་གསུང་བཤད་གནང་དོན་ལྟར་འཁོར་མི་ཐོག་འདིའི་དུས་སྐབས་འདི་
 ན་ཅང་གི་གལ་གནད་ཆེ་བའི་དུས་སྐབས་གིག་ལ་སླེབས་ཡོད་ཅིང་།

དེ་ཡང་འཁོར་ས་ཆ་ལག་མཐིལ་ཅོམ་ཞིག་མེད་པར་མི་ཡུལ་དུ་འཁོར་བ་རོལ་

དགོས་པའི་གནས་སྐབས་ཐབས་སྒྲིལ་ཡིན་ནའང་མཁུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱ་གསུང་རྗེའི་
བཀའ་ཁྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུལ་མི་ལས་རང་རེའི་བཅན་བྱུང་བའི་ན་གཞིན་ནམས་ལ་
སློབ་སྦྱང་གི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་རེ་གཤིག་ཡོད་པས་དེ་དག་ཆུད་ཟོས་སུ་མ་བཏང་བར་
ན་གཞིན་ནམས་ཀྱིས་སློབ་རིག་བསྐྱེམས་ནས་སློབ་གཉེར་གནང་དགོས་ལ། རང་གཞུང་
གི་ངོས་ནས་ཆེད་ལས་འདྲ་མིན་ཐོན་མཁན་གྱི་རིགས་ལ་ལེགས་སྦྱོས་མཆོན་བྱེད་རེ་
ལོ་ལྟར་འབྲུལ་དགོས་ཤིང་། དེ་ཡང་ཚུམ་པ་པོ་དང་། བཅུ་མས་ཆོས། རྒྱ་ག་བརྟན་
བཟོ་སྐྱུན་མཁན། གཞས་པ་དང་གཞས་མ་གྲགས་ཅན། སྤན་པ། སྦྱོ་ཆོགས་ཞབས་
ཞུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མི་སྣ་ཁག་ལ་སེམས་བྱ་གསུང་འཕར་བའི་ཆེད་དུ་གཞུང་འབྲེལ་
གྱི་ཐོག་ནས་ལེགས་སྦྱོས་འབྲུལ་ལམ་ཞུ་བྱ་བ་ན། མིའི་སེམས་བྱ་གསུང་འཕར་བའི་
ཕན་ཐོགས་དང་། མིའི་སེམས་བྱ་གསུང་འཕར་ན་ལས་དོན་གང་གནང་ནའང་ལས་
དོན་དེ་དག་འགྲུབ་ཐུབ་པར་ཕན་ཚུས་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་པའི་ཕན་ཐོགས་ཡོད།

དེ་ཡང་མཁུལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་སློབ་ལས། ༡༩ “མི་ལ་སེམས་བྱ་གསུང་
མེད་ན་ལས་ཀ་རྩ་བ་ནས་འགྲུབ་ཐབས་མེད། སེམས་བྱ་གསུང་མ་ཆགས་པ་བྱ་བྱ་འདི་
ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།” ཞེས་བཀའ་སློབ་ཐེབས་ཡོད།

སྐྱེས་པར་ནན་བརྟེན་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལ་ཤོད་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་འདི་
ཉིད་འཇམ་སྒྲིང་སྟེང་དུ་ཡུན་རིང་གནས་དགོས་ཆེ་རེས་པར་དུ་དེང་རབས་ཀྱི་རྗེས་
སུ་ཟིན་པའི་ཐོག་ནས་ཐ་སྙད་གསར་བཟོ་གནང་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ནས་འཇམ་
སྒྲིང་གི་ཤེས་བྱ་ནམས་ཐོགས་མེད་འགྲེལ་བརྟེན་ཐུབ་པའི་ཁོར་ཡུག་བསྐྱུན་དགོས་
པ་ལས་ཀྱི་སྒྲེ་མོ་བར་གཏོགས་པའི་ཤོད་མི་ཀྱན་ལ་ལས་འགན་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་དེ་

དག་ཐུགས་ལ་བརྩུང་ནས་ལས་དོན་གནང་དགོས་སོ། །

མཐའ་དོན་ལ་བརྩུང་བ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་ཆེ་ཞབས་པད་བསྐྱལ་བརྒྱུར་བརྟན་ཅིང་།
ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་མཐའ་དག་གི་གསལ་མེད་རྒྱུན་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་པོ་དང་གྱི་བཞེན་
མཐའ་རྒྱུར་དུ་གསལ་བའི་སྒོན་འདུན་གྲགས་དྲག་དང་བཅས་སོ། །

དབུད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ཁག་གི་མཚན་གཞུང་།

- ༡༽ བཅོན་པོལ་པོད་མེད་གཞི་རིམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྤྱད་བྱས། ཤོག་གྲངས་ ༡༥ ནས་ ༡༩ ན་
གསལ། (བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་བཏོན།)
- ༢༽ ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་རྩིས་དང་གསུང་བཤད་ཚུགས་བསྐྱུས། ཤོག་གྲངས་ ༡༡
ན་གསལ། (སར་རྒྱ་དབུས་པོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་གི་སློབ་བྱུར་བྱུན་མོང་ནས་བཏོན།)
- ༣༽ སློབ་གྲྭ་ཁག་སོགས་ལ་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སློབ་སྒོར་སྒོར་བཀའ་སློབ་ཚུགས་བསྐྱུས། པོད་
གཉིས་པའི་ཤོག་གྲངས་ ༤༩ ན་གསལ། (ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ནས་དཔར་སྐྱུན་གནང་།)
- ༤༽ པོད་མེད་གཞི་རིམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་སྤྱད་བྱས། ཤོག་གྲངས་ ༡༩ ན་གསལ། (བོད་གཞུང་ཤེས་
རིག་ལས་ཁུངས་ནས་བཏོན།)
- ༥༽ པོད་ཀྱི་བར་ཆེན་གསར་ཤོག་འདོན་ཐེངས་ ༡༩༦ ནང་གི་ཤོག་ངོས་ ༤ ན་གསལ།
- ༦༽ ཀྲག་ཀྲོག་ཆེ་བའི་བཞུད་ལམ། འོད་སྟོང་འབར་བའི་མི་ཆེ། ཤོག་གྲངས་ ༧༧ ན་གསལ།
(མདོ་སྨད་དབུས་སྟོན་གྱི་སྒྲིག་ཚོགས་ཁུངས་ཀྱིས་དཔར་སྐྱུན་གནང་།)
- ༧༽ ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་རྩིས་དང་གསུང་བཤད་ཚུགས་བསྐྱུས། ཤོག་གྲངས་ ༡༩༤
ན་གསལ། (སར་རྒྱ་དབུས་པོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་གི་སློབ་བྱུར་བྱུན་མོང་གིས་དཔར་
སྐྱུན་གསལ།)
- ༨༽ བཅོན་པོད་གཞུང་གི་གལ་ཆེའི་དྲིལ་བསྐྱགས་ཡིག་ཆ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལྷ་ ༡༠ ན་གསལ།
(དྲིལ་བསྐྱགས་ལས་ཁུངས་ནས་འབྲེམས་སྤེལ་བྱས།)
- ༩༽ མི་ཆེའི་མདུན་ལམ། ཤོག་གྲངས་ ༡༡ ན་གསལ། (ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་དཔར་སྐྱུན་གནང་།)

- ༡༠༥ ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། ཤོག་གངས་ ༡༩༧ ན་གསལ། (ཤེས་རིག་ལམ་ཁུངས་ནས་བཏོན།)
- ༡༡༥ ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་རྩོམ་དང་གསུང་བཤད་ཚུགས་བསྟུས། ཤོག་གངས་ ༡༥༧
ན་གསལ། (མར་རྒྱ་དབུས་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་གི་སློབ་བྱར་བྱ་ན་མོང་གིས་འགྲེམས་
སྤེལ་ཞུས།)
- ༡༡༦ ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། ཤོག་གངས་ ༡༩༧ ན་གསལ། (ཤེས་རིག་ལམ་ཁུངས་ནས་འགྲེམས་སྤེལ་
ཞུས།)
- ༡༡༧ རྒྱ་ནག་གི་མི་རིགས་ས་གནས་རང་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་བགོ་སྐྱོང་ཚོགས་འདུའི་ལས་རིམ་ཕྱོགས་
བསྡུབས། ཤོག་གངས་ ༡༡༩ ན་གསལ། (དྲིལ་བསྐྱགས་ལས་ཁུངས་ནས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།)
- ༡༡༨ ཁོང་མཚུངས་དེབ་ནང་དུ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད། ཤོག་གངས་ ༧ ན་
གསལ།
- ༡༡༩ སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད་དང་ལམ་སྟོན་སོགས་གལ་ཆེ་ཁག་ཕྱོགས་
བསྡུབས། ཤོག་གངས་ ༦༩ ན་གསལ། (བོད་ཀྱི་ཁྱིམ་ཚོགས་དང་སྤྱི་དབུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་ནས་
འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།)
- ༡༢༠ བོད་དུ་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་རྒྱ་དམར་གཞུང་གི་མི་མེར་སྤེལ་བའི་རིང་ལུགས། ཤོག་གངས་
༩ ན་གསལ། (ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ནས་བཏོན།)
- ༡༢༡ སློབ་དཔོན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་བཤད་དང་ལམ་སྟོན་སོགས་གལ་ཆེ་ཁག་ཕྱོགས་
བསྟུས། ཤོག་གངས་ ༩༡༧ ན་གསལ། (བོད་ཀྱི་ཁྱིམ་ཚོགས་དང་སྤྱི་དབུས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་ནས་
བཏོན།)
- ༡༢༢ གལ་ཆེའི་དྲིལ་བསྐྱགས་ཡིག་ཆ། ཤོག་གངས་ ༩ དང་ ༩ ན་གསལ། (ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་
ནས་བཏོན།)
- ༡༢༣ ཤེས་རིག་དུས་དེབ། འདོན་ཐེངས་གསུམ་པའི་ཤོག་གངས་ ༩ ན་གསལ། (ཤེས་རིག་ལས་
ཁུངས་ནས་འགྲེམས་སྤེལ་ཞུས།)
- ༡༢༤ ཤེས་ཡོན། ཤོག་གངས་ ༡༩༧ དང་ ༡༥༠ ན་གསལ། (ས་རྒྱ་སྐབས་བཞི་པའི་འབྲིང་རིམ་
དགེ་འོས་སློབ་ཐོན་པ་བྱ་ན་མོང་ནས་དཔར་སྐྱུན་བྱས།)

༡༡) བོད་ཀྱི་དུས་བབ། འདོན་ཐེངས་ ༩༩༡ རང་གི་ཤོག་ངོས་ ༩ པ་ན་གསལ།

༡༢) ཤེས་བྱ་དུས་དེབ་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༧ ཟླ་ ༩ པའི་ཤོག་གུངས་ ༡༡ ན་གསལ། (དིལ་བསྐྱགས་
ལས་ཁུངས་ནས་འབྲེམས་སྤེལ་བྱས།)

༡༣) བཀའ་སློབ་ཕྱོགས་བསྡེབས་ཤོག་གུངས་ ༩༥༤ ན་གསལ། (དིལ་བསྐྱགས་ལས་ཁུངས་ནས་
དཔར་སྐྱེན་བྱས།)

ལགོང་ས་མཆོག་གིས་ང་ཚོས་ཐོག་མར་འགོ་འདྲུགས་སྐབས་
གང་འཆམ་བྱུང་བ་རེད། གཞི་རྩ་ཚུགས་པ་དེར་ཡར་རྒྱས་
འགོ་བར་ང་ཚོས་ཏན་ཏན་ཕྱི་བཤོལ་དང་ལེ་ལོའི་ངང་ནས་
འབྲས་ཤོར་མི་ཉུང་བ་ཕྱིན་པ་མཐོང་གིན་འདུག ད་ཆ་གཞོན་
སྒྲུས་སྤྱོད་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་མཛིང་པའི་སྐང་ལ་བོད་སྒྲིདོན་
གྱི་འགན་འཁུར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་བསྐྱབ་ཐབས་སུ་ཤེས་
བྱ་ཡོན་ཏན་ཐུན་སུ་མཆོགས་པའི་ཐོག་ དེང་དུས་འཛམ་གླིང་
གི་རྗེས་ཟིན་བྱུང་པའི་སྒོ་ནས་ང་ཚོས་བདེན་དོན་རྩོད་བྱུང་པ།
དེ་ཡང་རང་ངོ་ཤེས་པ་ཞིག་དང་། རང་འགན་ཁུར་པའི་ཐོག་
ནས་ཡོང་དགོས་པ་རེད།

ཕྱོན་མེ་ཙོམ་སྒྲིག་ཁང་དང་འབྲེལ་བའི་དགོངས་ཚུལ་ཁག་གི་

དཀར་ཆག

- ༡༥ ཕྱོན་མེ་ཆེད་དེབ་དཔེ་ཚོགས་དབུ་འབྲེད་གནང་སྐབས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ།
..... ༡༣༩ བཀའ་བླར་ཡ་སྐབས་ཇི་གི་དྲི་རིན་པོ་ཆེ།
- ༡༦ ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ༡༤༠ བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་།
- ༡༧ བཀའ་བླར་ཐུ་མེད་ཆེ། ༡༤༡ མཐུ་གྲུ་ཤེས་ཡོན་ལྷན་ཚོགས།
- ༡༨ ཕྱོན་མེ་ཙོམ་སྒྲིག་ཁང་གི་ལས་དོན་མཐའ་དག་ཡར་རྒྱས་ཡོང་བའི་སྟོན་འདུན་ཞུ།
..... ༡༤༢ བོད་ཀྱི་བང་ཆེན་ཙོམ་སྒྲིག་པ་གསེར་རྟ་ཚུལ་ཁྲིམས།
- ༡༩ ཆེད་དུ་བཙུགས་པའི་གཏམ།
..... ༡༤༣ གི་དྲིའི་བྲེས་པ་གྲུ་ཆང་གི་སྒྲི་བྲེབ་ཙོམ་སྒྲིག་པ་མོ་རུ་དར་རྒྱས།
- ༢༠ ཕྱོན་མེ་ཙོམ་སྒྲིག་པར་ཐུལ་བའི་ཁ་བརྒྱུ་ཆོག་གསུམ།
..... ༡༤༤ བོད་ཀྱི་དུས་བབ་གསར་འགོད་པ་ཨ་རིག་འགྲུར་མེད།
- ༢༡ སའི་གོ་ལའི་སྒྲུབ་ཆོགས་སྟེང་ཕབ་པའི་མུ་ཉིག་གི་རྒྱུ་རྗེས།
..... ༡༤༥ ཐེ་བོ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ།
- ༢༢ ཙོམ་རིག་ཕྱོན་མེ་སྤར་བའི་བོད་ཐིག་ཅིག ༡༤༦ ཆ་རུ་མའི་ཐབས་མཁས།
- ༢༣ ཁ་སང་། དེ་རིང་། སང་ཉིན། ༡༤༧ ཀ་ཉག་བསྟན་འཛིན།
- ༢༤ བཀའ་འོས་ཕྱོན་མེ་ཙོམ་སྒྲིག་པ་བྱང་ལ།
..... ༡༤༨ ཀངས་ཅན་སྒྲིད་གསོངས་ནས་སྒོ་བཟང་ཆོས་འབྱོར།
- ༢༥ ཐུན་ནག་འཐིབས་པའི་གངས་ཚྭ་ངས་སུ་བདེ་སྒྲིད་ཀྱི་ཕྱོན་མེ་སྤར་ཏེ་རང་དབང་ལོངས་སུ་
སྒྲིད་རྒྱུའི་རེ་སྟོན་ཞུ། ༡༤༩ ཆབ་མདོ་དག་དབང་ཕུན་ཚོགས།

- ༡༣༥ བཀྱར་འོས་སྒྲོན་མེ་ཚོམ་སྒྲིག་པ་གང་དེར།
 ༡༥༥ རིགས་ལམ་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་འཛིགས་མེད་སྒྲོ་གྲིས།
- ༡༣༦ མི་མང་ཡོངས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམ་ཞིང་ཤིང་སྤྱོད་ཡོད་པར་བསྐྱར་ཐབས་བྱ་དགོས།
 ༡༥༦ བླུ་གྲིས་དགེ་འདུན།
- ༡༣༧ སྒྲོན་མེའི་དཔལ་ཡོན།
 ༡༥༧ ཀེདྲིའི་སློབ་སྒྲིང་ནས་རིག་གནས་རབ་འབྱམས་པའི་མིང་འཛིན་རྩ་ལྷན།
- ༡༣༨ ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་སྒྲོག་དགོས་པའི་ཆེད་དེབ་དཔེ་ཚོགས་ཤིག་
 ༡༥༨ སྒྲིང་རྩ་བཞོང་བྲལ།
- ༡༣༩ སྒྲོན་མེ་ཆེད་དེབ་ཚོམ་སྒྲིག་པར་ལེགས་པོའི་སྒྲུལ་འཕྲིན་དུ་ཕུལ་བ།
 ༡༥༩ ཁ་བཙན་འཛིགས་མེད།
- ༡༤༠ སྒྲོན་མེའི་ཞབས་རྒྱུ་འཛོལ་བ། ༡༦༠ འབྲིང་བ་བསྟན་འཛིན།
- ༡༤༡ སྒྲོན་མེ་ཆེད་དེབ་དཔེ་ཚོགས་ལ་བསྟན་པའི་སྤྱིང་བ་ན་གཞིན་གྱི་ཞབས་རྒྱུ་
 ༡༦༡ ར་བ་བྲིན་བཀན་བཀྲ་གིས་བྱ་མཆོ།
- ༡༤༢ བསྐྱབ་མེད་ཀྱི་ཀླང་རྒྱུ་ལས་གསར་པ། ༡༦༢ འབྲོག་པ།
- ༡༤༣ ཤོད་གཞིས་བྲེས་གཉིས་ཀྱི་ཚོམ་པ་པོ་ནམས་ཀྱི་མཁའ་དབྱིངས་དཔྱད་དུས་གཅིག་དུ་གསལ་པའི་
 སྒྲོན་མེ། ༡༦༣ བྲིན་སྒྲོ་ཆེ།
- ༡༤༤ ལྷག་བསམ་ཡངས་པའི་སྒྲོན་མེ་ཆེད་དེབ་ཚོམ་སྒྲིག་པ་ལྷན་ཀྱས་ཀྱི་མདུན་སར།
 ༡༦༤ མོ་རྩ་ཆེ་འིང་།
- ༡༤༥ སྒྲོན་མེ་ཆེད་དེབ་དཔེ་ཚོགས་བསྐྱབས་པའི་སྤྱིང་བྱང་།
 ༡༦༥ བལ་པོའི་རྒྱལ་ས་ནས་དཀོན་མཆོག
- ༡༤༦ སྒྲོན་མེ་དང་འོད་སྣང་། ༡༦༦ རྩོ་ཕྱོགས་ནས་བསྟན་འཛིན་ནམ་རྒྱལ།

བཀའ་ལྟར་ཡུལ་ས་རྒྱུ་གི་ཉི་ཤེས་མཆོག་གིས་སྒྲོན་མེ་ཆེད་དེ་བ་དཔེ་
 ཆོག་ས་དབུ་འབྲེད་གནང་སྐབས་
 གྱི་ལམ་སྒྲོན་བཀའ་སྒྲོབ།

ॐ॥ **ཚུམ་མེ**ཞེས་པའི་དེ་བ་འདི་འོ་སྒང་ལ་གཞིས་ཀྱིས་གཉིས་ཀྱི་རྩོམ་པ་པོ་
མང་པོ་ཞིག་གིས་རྩོམ་ཡིག་མང་པོ་བྲིས་ཤིག་དེ་ནང་བཞིན་སྨྱིར་བཏང་ངས་རྩོམ་
ཡིག་འབྲི་རྒྱུ་འོག་ལ་སྒྲིན་མ་ནས་རེ་སྐྱལ་མང་པོ་ཁྱས་བཟུང་པ་ཡིན། སྐུ་ལྷ་
ནས་ཡིན་ན་ཡང་། རྩོམ་ཡིག་འབྲི་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་རེ་སྐྱལ་མང་པོ་ཁྱས་བཟུང་
པ་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སྐུ་ལྷ་ནས་སྐྱུ་བྱས་ཏེ་རྩོམ་ཡིག་མང་པོ་ཞེ་དྲག་འབྲི་
མཁན་བྱུང་སྟེང་། དཔར་སྐྱུན་ཕྱེད་རྒྱ་ལ་ཡང་གྲ་པ་གྲ་རྒྱུང་བྱས་ནས་སྟོང་མཁན་
ཆོར་དཔར་སྐྱུན་ཕྱེད་སྐྱེད་ཀྱི་མཐུན་རྒྱུན་ཡོད་པ་མ་རེད། མཐུན་རྒྱུན་མེད་ན་ཡང་།
མཐུན་རྒྱུན་དེ་འདྲ་འཆོལ་སྐྱབ་འདྲ་པོ་བྱས་ནས་དཔར་སྐྱུན་བྱ་བ་བསམ་དང་། ཡང་
དཔར་སྐྱུན་ཕྱེད་རྒྱུར་གཞུང་གིས་ཆོག་མཆན་མ་རེག་ནས་དེས་དཀའ་ངལ་མང་པོ་
ཞིག་འཕྲད་པས། བྱག་ཀྱིག་འདྲ་པོའི་དཔར་ཁང་དེ་འདྲ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱས་ནས་དཔར་
སྐྱུན་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་འདྲ་ཞེ་དྲག་མང་པོ་བྱུང་སྟེང་། དངོས་གནས་དེ་རིང་
ལོ་ལོ་སྐབས་འདི་བརྒྱད་ནས་སྐུ་ལྷ་སྐྱེད་ཀྱིས་དང་འདི་ནས་རྩོམ་ཡིག་གི་ཐོག་ལ་ལས་ཀ་
བྱེད་མཁན་ཆོར་ངའི་དོས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་བྲུ་རྒྱ་གཅིག་དེ་ཡིན།

དེ་ཅུ་མ་ཟད་པའི་རྩུ་མ་དེ་བ་**སྒྲིན་མེ**ཞེས་པ་འདིའི་ཐོག་དུ་ཡ་གར་སྐལ་ལྷན་

ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན།

ཀྱ་མཆོའི་ཡང་སྲིད་མཆོག་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དེ་ག་ནང་བཞིན་ཡག་ཤིང་བཟའ་རིན་
པོ་ཆེ། ཡག་ཙམ་གསེར་བྱི་དང་ཡབས་ཚང་སྒོ་བཟང་དཔལ་ལྷན། ཡཙེ་ཉན་ཞབས་
དྲུང་གི་མཆོག་སྐུལ་བཅས་ཀྱིས་རྩོམ་དེབ་འདིའི་སྒྲིང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་མགོ་
བརྒྱུད་རེ་དང་དེ་མིན་གང་ས་གང་ལ་དེ་ག་ནང་བཞིན་གནང་ཡོད་པས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་
ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དངོས་གནས་ང་ཆོའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་ད་ལྟ་ལམ་སང་ཡོང་བསྟན་པ་དེ་
འདྲ་མ་རེད། མི་ཐོག་མང་པོའི་རིང་གི་འབྲེལ་བ་རེད། རྒྱ་སྒོ་བ་མང་པོའི་རིང་གི་
འབྲེལ་བ་རེད། ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོའི་རིང་གི་འབྲེལ་བ་རེད། འབྲེལ་བ་དེ་རྒྱ་
འབྲོངས་གནང་རྒྱུར་ང་ཆོས་ཡག་ཕྱོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ག་རེ་གནང་གིན་ཡོད་པ་དེ་
དགོས་རྒྱུ་ལས། རྒྱ་ག་པའི་ཕྱོགས་ལ་འབྲེལ་བ་ག་རེ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། དེ་ང་ཆོས་
ཉི་མ་གཅིག་ཡིན་ན་ཡང་དགོས་རྒྱུ་མ་རེད། དེས་ང་ཆོ་ཀྱན་པོར་གཞོད་བསྟན་གྱི་
རེད་ལ། ཕན་ཐོགས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁ་ཐུག་དེ་ལ་དག་ལན་སྒོ་ག་པ་འདྲ་པོ་
ཞིག་ཕན་ངོ་ཡོད་རྒྱུ་རེད་དེ། རྒྱ་རིང་པོར་ག་གེ་ཕན་གྱི་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་
དུས། གཞོད་སྒྲོན་བསྟན་ཡོང་གི་རེད། ད་ནས་ང་ཆོས་ཐད་ནས་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་
པའི་ང་ཆོའི་འབྲེལ་བ་ཡག་ཕྱོགས་དེ་རྒྱ་འབྲོངས་གནང་གི་རེད་ལ། གནང་བཞིན་
པ་དེར་དངོས་གནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུས་པ་དེ་ཡིན་ཞེས་པ་འདི་ནི།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་བཀའ་བླུང་ཡསྟུབས་རྗེ་གི་དེ་རིན་པོ་མཆོག་གིས་སྒྲོན་མེ་ཆེད་

དེབ་དཔེ་ཆོག་སྟེ་དབྱེད་གནང་སྐབས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སྒྲོབ་ལས་རྩོམ་སྒྲིག་པས་བདུས་པ་ལགས།

ཐུགས་རྗེ་ཆེ།

༄༅། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་འདིར་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་མི་ཉམས་གཅེས་སྦྱོང་གི་ལས་རིམ་སྡེ་མང་ནང་ཚན། རིག་གཞུང་སྡེ་ཆོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐུག་དཔེ་དང་ཡིག་རྒྱུ་ཆེ་ཆུ་གང་ཆེ་བསྐྱུ་གསོག་གནང་བཞིན་པ་ལྟར། <<སྦྱོན་མེ་ཙོ་མ་སྦྱིག་ཁང>>ནས་དམིགས་ཡུལ་འདིར་སྦྱོན་གྱི་ཐུགས་བཞེད་ལྷག་བསམ་བཟང་པོས་ཚོམ་སྦྱིག་དང་དཔར་སྐྱུན། འགྲེམས་སྡེ་ལ་ཁུས་པའི་**སྦྱོན་མེ་ཆེད་དེབ་དང་པོ་**བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ནམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་སྦྱོང་གི་འགན་འཁུན་དང་བྱེད་སྒོའི་བྱ་ཐབས་སྐོར་ཆར་གཉིས། **སྦྱོན་མེ་ཆེད་དེབ་གཉིས་པ་**བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་རིག་གཞུང་དར་སྡེལ་འབྲས་ཆར་གཏོང་ཚུགས་ཀྱི་འགན་བབ་སྐོར་ཆར་གཉིས། **སྦྱོན་མེ་ཆེད་དེབ་གསུམ་པ་**བོད་དང་བོད་ཀྱི་ཁྱད་ཅོར་སྤང་འཛིན་བྱེད་སྡེལ་བྱེད་ཚུགས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་སྐོར་གཉིས་ཆར་བཅས་བསྡེམས་སྦྱོན་མེ་ཆེད་དེབ་དྲུག་འདི་ག་ཐུག་དཔེ་གསུང་རྟེན་ཁང་དུ་སྤུལ་འབྱོར་བྱུང་བ་ཞིན་ཏུ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཁྱུ་ཞེས་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་ཐུག་དཔེ་གསུང་རྟེན་ཁང་ནས་

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༩ ལ།

༄༅། རབ་འབྱམས་མཁྱེན་བརྒྱའི་བདག་ཉིད་སྦྱོན་མེ་ཆེད་དེ་བརྩོམ་
སྒྲིག་པ་མཆོག་གི་ཞབས་བྱར་དུ།

ཆེད་དུ་བྱ་གསེལ།

དགོངས་མངའ་བཞིན་དེ་གའི་རྩོམ་སྒྲིག་པ་ལྟན་ཀྱས་ནས་ངལ་བ་བྱུང་བས་ད་
དང་། བརྩོམ་པ་ལྟར་ལེན་གྱིས་མི་རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པར་ཕན་ཆུབས་
ངེས་ཅན་ཐོན་སྐྱེད་གཞིས་བྱེས་པོད་མིའི་རིས་མེད་མཁྱེན་ལྡན་རྩོམ་པ་པོ་ཆེད་ལྟན་
ཞལ་གྲངས་དུག་ཏུ་ལྟག་གིས་ལྟག་བསམ་དང་། རིགས་ཞེན་ཟབ་མོས་བསྐྱངས་
པའི་འཕྲུལ་མཁོ་སྤྲུགས་ཕན་རང་བཞིན་གྱི་ལེགས་པའི་ལམ་སྟོན་དང་དགོངས་ཚུལ་
དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་བའི་ཆེད་དེ་བརྩོན་མེ་དཔེ་ཆོགས་དཔར་སྐྱེན་གནང་བར་
ལེགས་གསོའི་བསྐྱེད་པ་བཞུགས་པའོད་ལྟ་བུ་དང་།

༡༥ པོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ནམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ལྟ་སྟོན་གྱི་འགན་འབྲི་དང་བྱེད་
སྟོའི་བྱ་ཐབས་སྒོར་གྱི་སྦྱོན་མེ་ཆེད་དེ་བ་དང་པོ་དེ་བ་གྲངས་གཅིག་དང་།

༡༦ པོད་བརྒྱད་ནང་བཟུན་རིག་གཞུང་དར་སྤེལ་འབྱས་ཆང་གཏོང་སྤྲུགས་ཀྱི་
འགན་བབ་སྒོར་གྱི་སྦྱོན་མེ་ཆེད་དེ་བ་གཉིས་པ་དེ་བ་གྲངས་གཅིག

༡༧ པོད་དང་པོད་ཀྱི་བྱུང་ཞོར་སྤྱང་འཛིན་བྱུང་སྤེལ་བྱེད་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་སྒོར་
གྱི་སྦྱོན་མེ་ཆེད་དེ་བ་གསུམ་པ་དེ་བ་གྲངས་གཅིག་བཅས་འདི་ག་སྐྱེ་བཅར་ནམ་པར་བྱལ་
བ་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་སྒྲིང་གྲ་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་ལ་དཔར་སྐྱེད་དུ་གསེལ་བསྐྱེད་
གནང་སོན་བྱུང་བ་ལྟར་སྤྲུགས་ཇེ་བཟུན་སྒྲ་མེད་དུ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བུ་བཅས།

ནམ་གྱ་ཤེས་ཡོན་ལྷན་ཆོགས་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༩ ལྷ་ ༩ ཆེས་ ༥ ཉིན་དགེ་བར་ཡུལ།

༡༡། མཁྱེན་དཔྱད་དང་ལྷག་པས་མ་མཐུངས་མེད་སྟོན་མེ་ཚོམ་སྒྲིག་
པ་མེད་དཀོན་རྒྱུ་དང་དཔལ་ཤེར་སྟོ་བསྟན་གཉིས་ཀྱི་དྲུང་དུ།

ཆེད་འབྲས།

དེ་གཙོ་མ་སྒྲིག་ཁང་ནས་སྐྱེ་ངལ་བྱུང་བས་དཀྱིས་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་སྟན་
པའི་ཆེད་དུ་<<སྟོན་མེ>>ཆེད་དེ་བ་སྤེང་བ་འདི་ག་ཁ་བདག་པ་པོ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་
སྤྱི་ཁྱེད་ཁང་དུ་གནང་སོན་བྱུང་བར་བྱགས་རྗེ་ཆེ་ཁྱེད་བ་དང་།

དོ་སྤངས་ཅན་དག་ལ་སྟན་སྒྲུབ་དེ་བ་འདི་དག་པོད་ཀྱི་བང་ཆེན་སྤྱི་འདོན་ཐེངས་
༡༧༦ པའི་རོ་སྟོད་མདོར་བསྟུས་ཤིག་ཀྱང་ཁྱེད་ལོད་པ་འདི་མེད་མ་ཆགས་པར་བྱར་
འབྲུལ་ཁྱེད་ལོད་པས་གཟིགས་པར་ཁྱེད།

སྒྲུབ་ཀྱི་ཆར་ཡང་<<སྟོན་མེ་ཚོམ་སྒྲིག་ཁང་>>གི་ལས་དོན་མཐའ་དག་ཡར་
རྒྱས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་སྟོན་འདུན་མཆོམས་སྟོར་བཟང་པོ་དང་འབོད་སྐུལ་བཅས།
བོད་ཀྱི་བང་ཆེན་ཙོ་མ་སྒྲིག་པ་གསེར་རྟ་ཚུལ་ཁྱིམས་ཀྱིས།

ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ཟླ་ ༩ ཆེས་ ༥ ཉིན།

ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་གཏམ།

ཀྱི་རྟེན་མཐོ་སྒོ་བའི་སྤྱི་བྱུང་ཚུལ་སྤྱི་ག་འགན་འཛིན།

སོ་རུ་དར་བྱས།

༡༡། བསེལ་ཐུན་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་ལོ་དང་པོ་ལ་ཞུན་ལ་སྤྱི་ལོ་དགོས་པ་ཀྱི་ཆེ་
ལ་གཏིང་ཟབ་པ། རི་བཞིན་སྤྱི་དུ་ཤེས་ཅུས་ན་ཡངས་པའི་འཛིན་ཆེན་གྱི་ཁམས་འདི་
ཡང་བྱ་གེས་ཞི་བདེའི་གདུགས་དཀར་གྱི་གྲིབ་བསེལ་འཕེལ་བའི་སྤྱི་གཞིར་འགྱུར་
བཅུ་བཅོས་ཐུན་འདས་ཤུག་བྱུང་བ་ནས་ཉེ་བར་བརྒྱད་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་
སྤྱི་བཅོས་པ་དམ་པ་ལྷ་ཆོས་དང་། དེ་ལ་བཞིན་ནས་སྤྱི་དོར་གྱི་ཆ་འགའ་རེ་
ཡུལ་སྤྱི་བདེ་བའི་སྤྱི་ལུགས་སྤྱི་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ཆོས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་གསེར་
ཉེ་མ་བྱས་ཡུན་དུ་བསྐྱངས་པ་ནས་བོད་ཡུལ་སྤྱི་པ་རྒྱུ་ལོ་སྤྱི་བས་བཞིན་ལྷན་སྤྱི་གྱི་
སྤྱི་ལུགས་ཀྱིས་གཙང་བས། སྤྱི་པ་ལང་ཆོ་དར་ལ་བབ་པ་ཞིག་ཕར་ཟད་ལོ་ན་མཐོན་
པོར་སྤྱི་བས་པའི་བྱད་མེད་ཅན་མོ་ཞིག་ཀྱང་གསེར་གྱི་བུ་མ་པ་བཟང་པོ་ཞིག་ཁྱར་
ནས་བོད་སྤྱི་སྤྱི་ལུགས་སྤྱི་ལུགས་ཀྱི་ལྷན་པོར་ལྷན་པོར་སྤྱི་ལུགས་ཀྱི་འཕྲོག་ཆོད་ཀྱི་
དཀར་སྤྱི་གཞི་འབྱུང་བས་ཅན་མོ་གསེར་ཁྱར་གྱི་དུས་ཞེས་ཡུལ་སྤྱི་བདེ་འཇགས་ཆེས་
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སྤྱི་བས་ཤིག་ཤར་བའི་སྤྱི་གཞི་ཀྱི་ཆོས་དུང་དཀར་པོ་བོད་ཀྱི་ལོ་
རྒྱུས་དེ་བཟེར་ནང་འཁོད་ཡོད་ལ།

དེ་གང་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱི་ལུགས་ཀྱི་བདག་ཅག་གི་སྤྱི་ལུགས་ཀྱི་ཅན་གྱི་

གསུང་འབའ་ཞིག་ལས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བཟེར་དུ་གསལ་བ་སྤྱད་མེད་པོན་གསུམ་
གྱིས་བོད་ཡུལ་བསྐྱངས་པ་དེའི་རིམ་གྱིས་གོ་མཆོད་པ་མཐོང་ཆོས་སུ་གྲུབ། བོད་
ཀྱི་ཡབ་མེས་གོང་མ་རྣམས་ཤེས་རིག་ལ་སྤྱངས་པའི་མཁས་པ་མཐར་མོན་པ་མིན་
ནའང་བྱ་བ་གང་ཞིག་ཀྱང་རང་གི་ཉམས་སུ་ཁྱོད་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པར་གཏུགས་པའི་
ཉམས་སྟོང་ཀན་པོའི་མཁས་པ་ཡིན་སྟབས།

འཕུལ་ཕྱགས་ལ་གང་ཞིག་པན་པའི་ཉམས་ཏོག་གི་སྤྱང་གྲུང་འཛོམས་པས་
མཉམ་མེད་ཤུག་ཐུབ་པའི་རིང་ལུགས་ཡང་དག་པར་སྟེལ་ནས་དེ་ཉིད་བོད་མིའི་ཡུལ་
གོམས་ཀྱི་གཤིས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པར་བྱེད་ནུས་ན། ད་གཟོད་ཕྱི་ནང་མཐུན་པ་བཟླ་
ཤིས་དཔལ་གྱི་ཐེའུ་གཟུགས་བརྒྱན་གྱི་ལག་དང་སྟེལ་བ་གདོན་མི་ཟ་བར་མཐོང་ནས་
འབད་བརྩོན་གྱི་རྩིས་པ་ངས་ཅན་ཞིག་བརྒྱད་དེ་བོད་ཡུལ་འདིར་དར་སྟེལ་ཡུན་གནས་
ཐུབ་པ་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རིང་ལུགས་འཛིན་པ་རྙིང་མ་དང་བཀའ་བརྒྱུད།
ས་སྐྱ། དགེ་ལུགས་པ་ཞེས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་རྣམ་པ་ཐ་དད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ལས་ཤེས་
རིག་གི་གཞུང་རྒྱ་ཆེ་བར་ཐོས་བརྩོན་དང་དེ་ཡང་ཉམས་སྟོང་གི་རིགས་པར་གཏུགས་
པ་དོན་གྱི་མཁས་པ་མང་པོས་བོད་ཀྱི་སྐད་པོན་གཅིག་ཚུགས་སུ་མཛད་དེ་མི་མཐུན་
པའི་དཔུང་ཆོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་རུ་དར་སྟབས་མང་པོར་
འཕུར་ཡོད་ལ།

དེ་མཚུངས་ཆོས་ཀྱི་གདན་ས་པ་མཛད་ནས་ཀྱང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་
དགོངས་པ་ཏི་མ་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཁྲི་པར་བསྐྱོར་བ་
སོགས་ཀྱིས་སྟོད་དབུས་གཙང་ནས་སྤྱད་མདོ་ཁམས་སོགས་ལ་ཐུག་གི་བར། ཞི་

བདེ་བག་ཐེབས་དང་། གུ་ཡངས་སྤང་སྦྱིད་ཀྱི་འཆོ་བར་མོངས་སུ་སྦྱོད་ཐུབ་པ་བྱུང་
བས། གནམ་ལ་བཀྲ་ཤིས་རྟགས་བརྒྱད། ས་ལ་པར་འདབ་བརྒྱད་ཅེས་བཀྲ་ཤིས་
པའི་རི་མོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་ལྟན་སྦྱོར་སུ་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་གྱིས་བོད་ཡུལ་
སྦྱི་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཁ་གཡང་བསྐྱགས་ཚུང་བ་སོགས་ནི་གོང་དུ་བཅོམ་ཟིན་ལྟར་སྟོན་
པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་བཀའ་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་ཀྱི་གར་དང་བོད་
ཀྱི་མཁས་པའི་བརྩམས་ཆོས་སྟེགས་བམ་འབྲམས་ཁྲི་པ་གཅིག་ནས་གཉིས་བརྒྱད་
ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཁྱབ་དུ་འཕེལ་བའི་འབྲས་རྟགས་ཡིན།

འཛམ་གླིང་ཟིན་ཐོའི་ནང་གསལ་ལྟར་ན་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་འཐབ་ཅོད་
ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ་མི་གངས་ས་ཡ་མང་པོ་བཀྲེས་སྒྲོམ་དང་བསད་གཏུབ་ཀྱི་དུས་
མེན་འཆི་ཀྱིན་བྱུང་བས་ཆེས་མུན་ནག་གི་དུས་རབས་ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་
དེར་ཡང་། བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་དཔེ་བ་མེད་པར་ལྗེའི་འབྱུང་བའི་གོད་ཆག་དང་།
ནང་མིའི་རིགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོམ་མ་མཐུན་པར་འཐབ་ཅོད་དང་།

དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བཀྲེས་སྒྲོམ་སོགས་ཀྱིས་མ་ཡིན་པར། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
ནང་མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཟབ་པའི་ཀྱིན་གལ་མན་རྩའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མཐུག་བསྐལ་
ནས་གོ་མིན་ཏང་དང་གྲུང་ཁྲན་ཏང་གཉིས་འཐབ་ཅོད་བྱས་མཐར་ཀྱིན་གལ་ཏན་མི་
རིགས་གཞུང་གིས། ཆེན་པོས་ཆུང་བ་བསྐྱོད་ཀྱིས་བོད་མི་རིགས་རིག་གཞུང་དང་
བཅས་པར་གཏོར་བརྒྱག་སྒོ་ཡུལ་དུ་གོང་དཀའ་བ་བྱས་པས་བོད་མི་ཀྱི་ཆེ་བ་ཞིག་
དུས་ད་ལྟའི་སྐབས་ལ་ཡིན་ནའང་དེའི་གནས་ཚུལ་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་འཛིགས་སྒྲག་
ཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱེ་བ་ཞིག་བྱས་ཡོད།

འོན་ཀྱང་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་བརྒྱུ་ལྷམ་ཅམ་ནས་བོད་ཚུགས་
 ལུ་འཛིན་པའི་སྤྱད་རྩས་རྩུང་གྱ་ཡངས་བྱུང་མཚམས། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་རྒྱ་ཆེ་
 བར་ཐོས་བརྩོན་བྱས་པའི་མཁས་པ་འགའ་རེས་དྲུང་བརྩོན་ཟུ་མེད་གནང་བས་གར་
 རེས་ཀྱི་གཞི་བཞིན་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་ཉིན་རེ་བཞིན་རེ་མང་
 དུ་གྱུར་ཏེ། མེ་ལོ་སུམ་རུ་ཅམ་གྱི་རིང་དཔེ་དེབ་སྐྱ་མ་འདྲ་བ་སྟོང་ཕྲག་འགའ་དེང་
 དུས་དང་འཚམ་པའི་པར་འགྲེམས་བྱེད་ཐུབ་བྱུང་བ་དེས། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཡར་
 དར་གྱི་ནམ་པར་མཐོང་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་དཔལ་ཡོན་ཆེས་མངོན་པར་བྱས་ཡོད།

བྱེས་འབྱུར་བོད་མིའི་ཁྱོད་དུ་ཡང་ཆོགས་པ་སྦྱི་སྒྲེར་མང་པོས་དཔེ་དེབ་
 དང་ཆོགས་ཤོག་གངས་སོགས་མང་བ་པར་བསྐྱན་འགྲེམས་སྒྲེལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་
 ནའང་དེ་དག་པལ་མོ་ཆེ་རང་རང་སོ་སོ་དང་གཅིག་མགོ་གཉིས་འབྲེལ་གྱིས་དགོས་
 གལ་ཞིག་གིས་ཡིན་ལ། འདིར་དེ་ལས་ཐོག་སྒྲེ་རང་སྒྲེར་ལ་ལས་ཀའི་ཆེད་དུ་ལས་
 ཀ་བཅའ་བ་ཅམ་ལས་མེད་ནའང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོབ་སྟོང་བྱས་པའི་རྟོག་སད་ལྟ་
 བྱར་འདི་ག་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཉིད་བྱེས་པ་གྲ་ཆང་གི་གྲ་མེའུ་དཀོན་རྒྱུ་དང་དཔལ་
 ཤེལ་སྟོབ་སྟན་གཉིས་ནས་བྱི་ལོ་ ༡༠༠༥ ནས་མགོ་འདུགས་ཀྱིས་བྱི་ལོ་ ༡༠༠༩
 ལོར་<<སྟོན་མེ>>ཞེས་པའི་ཆེད་བསྐྱེགས་དཔེ་དེབ་གསུམ་པར་སྐྱན་འགྲེམས་སྒྲེལ་
 བྱས་པ་བཅས་ཆོག་ཅིག་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བར། དེ་བྱིར་དམ་པའི་གཞུང་ལུགས་
 རྒྱ་གཉེར་ལས། །ཆ་ཅམ་རང་སྟོང་སྟོགས་ཀྱིས་ཉེར་བརྩས་པ། །དཔེ་མང་འཚོལ་
 བའི་ཆོགས་ཆེན་རྒྱུང་བསྐྱེད་ས་ནས། །བདེ་ཐུག་བཞུས་ཆོས་བརྟེན་བྱུང་རི་མོ་སྟེ།
 །ཞེས་གསུངས་པ་དོན་ལ་གནས་པ་སྟེ།

བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གནས། ཡུལ་གོམས་གཤེས་ལུགས་དང་
སྐད་ཡིག་སོགས་ལས་བདུས་པ་བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་དང་གི་རྩོམ་པ་པོ་གང་
མང་ཞིག་ལ་རྩོམ་སྒྲུལ་དང་དེར་མ་འདུས་པ་འགའ་ཤེས་རྩོམ་ལས་སྐབས་འབྲེལ་གྱིས་
བསྐྱེ་ལེན་བྱས་པ་སོགས་ཀྱིས། ལོ་རབས་གསུམ་གྱི་རིང་གངས་ཅན་བོད་མིའི་སྤྱི་
སྤྱོད་གསལ་རིག་གཞུང་གི་དཔལ་ཡོན་གྱི་རང་མདངས་ཅི་ཅམ་ཡིན་མིན་དང་། རྩོམ་
པ་པོ་གང་མང་ཞིག་གི་བོད་མི་རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པར་སྒྲ་སྒྲངས་ཅི་ཅམ་
ཡོད་མེད་ཀྱང་གང་འཆོམ་མངོན་པར་བྱས་ཡོད་སྐབས། རྒྱེ་གས་བམ་འདི་དག་ལ་
“བརྗེད་བྱང་གི་རི་མོ་” ཞེས་འབོད་ནའང་མི་འཆོམ་པ་མེད་པས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་
བསྐྱེགས་བརྗེད་འབྲེལ་འོས།

འུ་ཅག་ཆོར་རང་གིས་མ་འཛོན་པ་ཞིག་གཞན་གྱིས་འཛོན་ན་འཁང་རའི་
ཆོག་རྩུབ་དང་། རྒྱུན་བརྗེད་ཀྱི་དམའ་འཕེབས་བྱེད་སྤོལ་སོགས་སྒྲན་སྒྲེས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་མང་བ་རྣམས་ནི་ཤེས་རིག་གི་གཞུང་ལ་སྒྲངས་པ་གང་འཆོམ་ཤེས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་
ན། བོད་མིའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་གཞུང་གི་ནིང་ཁུ་དངོས་ཀྱི་བྱོ་བ་མྱོང་མ་
བྱུང་བའི་རང་རྟགས་གསལ་བ་བསྒྲན་པ་དང་། དབུ་ཅན་དང་དབུ་མེད་ཀྱི་ཡིག་གྲོག་
ཤེས་པ་ཅམ་ལས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྒྲངས་པ་མ་བྱས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུན་པའི་
ལག་པར་རལ་གྱི་བཞག་པ་དང་ཆ་མཚུངས་པ་རང་གཞན་གྱི་མགོ་གང་ཞིག་གཙོད་
ཀྱིན་ཡོད་པའི་རྣམ་དབྱེ་འབྲེད་མི་ཤེས་པའི་གནས་སུ་འབྱུངས་ཏེ།

ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་དོར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མ་ཚོངས་པའི་མཁས་
པའི་མཁས་པ་དང་ཚུད་ཀྱི། དེ་གཉིས་ལ་ཚོངས་པའི་རྒྱན་པོ་སྤར་མའི་རང་རྩུབ་

ཅན་ནམས་དང་ཚོད་པའི་དུས་འདེབས་པའི་ངལ་བ་རྒྱུ་དུ་བསྐྱེད་དགོས། སྤར་སྒྲིམ་
 ཆེན་དམ་པའི་ནམ་ཐར་ལ་སྒྲུར་བ། རྩོམ་ཏྲགས་ཞི་ཞིང་དུ་ལ་བ། རྩོམ་ཏྲགས་ཉོན་
 མོངས་རྒྱུང་བ་ཟེར་བའི་རྩོམ་ཆེག་འདི་འུ་ཅག་ཀྱན་གྱིས་དང་དུ་ལེན་དགོས་པ་ལས་
 ཅི་ཅམ་ཐོས་སྒྲུངས་བྱས་ཀྱང་མེ་ལ་བྱུད་ཤིང་བཞིན་ང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོན་མར་གྱུར་ན་རང་
 གིས་རང་དཔྱལ་བའི་གཏིང་དོར་འཕེན་བཞིན་པ་ཡིན།

དེའི་ཕྱིར་བོད་མི་རིགས་རིག་གཞུང་དང་བཅས་པར་དོན་དམ་པའི་གཆའི་
 རྒྱག་བསམ་ཞིག་ཡོད་ན། རང་གིས་བགོ་སྐལ་ལ་བབ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་
 བྱ་བར་གང་རྒྱས་གྱིས་གཞིགས་འདེགས་བྱས་ན། དེ་ལས་བྱས་ཐེས་དང་ཐེས་བྲན་
 ལུ་འོས་པ་མེད་པས་མཁྱེན་སྒྲུན་ཡངས་པ་གཟུར་གནས་ཡོངས་གྱིས། ད་དུང་ཁོང་
 གཉིས་ནས་མུ་མཐུད་དེ་འགྲན་ཚོར་གྱི་དཔེ་དེབ་སྟགས་སྒྲི་ཆོགས་ལ་གང་ཕན་གྱི་ཤེས་
 ཏྲིགས་ཀྱི་ཕྱག་ལས་གནང་བཞིན་པར་གྱས་བཅི་མཆོན་སྤྲད་ཚུམ་ཡིག་གི་ཞལ་འདེབས་
 དང་རྒྱས་སྒྲོན་ཅི་བྱས་ལ་ཐེས་སུ་ཡི་རང་གི་མཛད་པར་ལུ་རྒྱ་བཅས།

འཕགས་ཡུལ་གི་ཉིདེ་བྱས་པ་གྲ་ཚང་གི་ཆེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་གཉེར་ཁང་
 གི་སྒྲི་བྱལ་ཚུམ་སྒྲིག་འགན་འཛིན་དང་དགེ་ནན་གཅིག་སྟོན་གས་སོ་རུ་དར་རྒྱས་གྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༧
 ཟླ་ ༡༡ ཆེས་ ༡༡ ཉིན་ཚུམ་སྒྲིག་པ་གཉིས་ཀྱི་བྱགས་འེ་བཞིན་ཆེད་དུ་བཞོད་པའི་གཏམ་དུ་
 བྲིས་པ་དགེའོ།།

༡༡། <<སྒྲོན་མེ>>ཙྰམ་སྒྲིག་པར་ཕུལ་པའི་ཁ་བདེ་ཆོག་གསུམ།

ཐོད་ཀྱི་དུས་བབ་གསར་འཁོད་པ་ཞན་པ།

ཨ་རིག་འགྱུར་མེད།

སྒྲིག་པ་པོ་ཞིག་གི་ངོས་ཐང་ནས་བསམ་ན་དཔེ་དེ་བཞི་ཙྰམ་ཆེའི་ནོར་བུ་ཞིག་
ཡིན་ལ་ཆེ་འདིའི་རྒྱ་ནོར་ལོངས་སྤྱད་ཀྱང་ཡིན། ཡིན་ནའང་། དཔེ་དེ་བའི་དུང་
རིན་བུལ་དང་སྤྱད་སྒྲོ་ཆེ་པའི་རྒྱ་ནོར་གཤམ་ཡིན་མི་སྤྱད་པར་སྒྲིག་པ་པོ་མཐོང་མན་
བར་མ་སྤྱས་ཀྱང་སྒྲིག་རིན་ཡོད་ཅིང་། ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་གྱི་གོ་རྟོགས་ཟབ་
མོ་དང་འཛིན་ཉེན་མི་ཆོས་དང་དམ་པའི་ལྷ་ཆོས་ཀྱི་དོན་གནད་ཟབ་པོ་འགྲེལ་བྱ་ཡོད་
ཐོག་མིག་ལོང་པའི་སྒྲུ་པོ་དང་ལྷ་བུའི་སྒྲོ་གསར་གཞིན་ནུ་ནམས་ལ་འོད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་
སྒྲུབ་བ་དང་། ཡང་དག་པའི་མདུན་ལམ་དང་པ་མཐའ་མི་མངོན་པའི་ཤེས་རིག་གི་
འོ་ཞོ་ལྷུང་བུ་བཟའ་ན་གྱི་དཔེ་དེ་བཞི་དེང་སང་དགོས་མཁོ་ཆེ་པའི་དུས་མེད།

འདས་པའི་ལོ་ངོ་བརྒྱ་ཕྱག་འགའི་ནང་དུ་ཕྱི་མིག་ཅིག་འཕངས་ཆེ་ང་ཆོའི་མིག་
མདུན་དུ་གངས་ཀྱིས་མི་ཟེན་ཞིང་། བཟུག་ན་མི་ཆར་པའི་དཔེ་དེ་བ་སྒྲོ་ཆོགས་ཆར་
རྗེས་ཀྱི་གཟོ་བརྗོད་པ་ལྟར་འཕེལ་འགྱུར་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། དཔེ་དེ་བའི་དག་གི་རིན་
ཐང་གཞལ་སྐབས་ང་ཆོར་གཞོང་འགྱོད་དང་མུ་མཐུད་འདིའི་ཐང་དུ་མཚོ་བསམ་
གཞོང་དགོས་པའི་དུས་ཤིག་ངང་ངམ་བྱགས་ཀྱིས་ཤར་ཡོད།

སྐབས་ཐོག་འདི་ལྷ་བུ་ཞིག་དུ་སྒྲོན་མེ་ཙྰམ་སྒྲིག་པ་བྱུང་གིས་དཔལ་འབྱོར་
དང་དུས་ཆོད། སྒྲོ་བ་སྤྱད་དང་བསམ་གཞིགས་བཅས་ཀྱི་འགྲོ་སྤང་མང་པོ་ཞིག་སྒྲོས་

བཏང་གིས་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་མཁས་དབང་ཁག་དང་། གྲགས་ཅན་ཚོམ་པ་པོ་
 རྣམས་དང་ཡང་དང་རིམ་གྱིས་འབྲེལ་གཏུགས་དང་དཀའ་སྤྱད་སྤྱག་རུས་གང་མང་
 བྱས་མཐར། ཁོང་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ང་ཚོའི་མིག་མདུན་དུ་སྤྱས་དག་ཅིང་སློག་རིན་
 ཡོད་པའི་སློན་མེ་དེ་བ་ཐེང་གསུམ་བརྟམ་བྱུང་ལ། འདི་ནི་སློམ་པ་ཆུ་འདོད་ལྟར་
 གྱི་སློག་པ་པོ་རྣམས་ལ་མ་བྱས་འབྲུག་སློབས་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་མགྱ་དང་སློབ་སྦྱང་འཕེལ་
 བའི་རྒྱ་འབབ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད། སློན་མེ་དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱི་རིམ་ནང་ཐིམ་ཐོག་སྐབས་
 དངོས་གནས་ད་ལྟའི་པོད་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་དབང་སྟོར་ཞིག་གི་བརྩམས་ཆོས་ཁག་
 གི་སློང་ལ་འདུག་པའི་སྐལ་བཟང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཞིག་རེད། འདི་ནི་ང་ཚོས་ངེས་
 པར་དུ་དགའ་བ་སློམ་འོས་གིང་ཡང་ཡང་དུན་གསེའོས་པའི་ཆུབས་ཆེ་བའི་བྱ་བཞག་
 ཅིག་ཀྱང་རེད།

རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་དུ་ངས་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་སློན་མེ་ཚོམ་སྤྱིག་པ་བྱུང་གི་ཆུབས་
 ཆེ་བའི་བྱ་བཞག་ལ་སེམས་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་བྱགས་རྩེ་ཆེ་ཞུ་བ་ཡིན་ལ་ལྷ་
 མཐུད་པོད་མི་རིགས་ཀྱི་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟ་གསུམ་གྱི་གནས་བབ་སྤྱི་དང་། ལྷག་
 པར་པོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་གི་དོན་དུ་སྤྲོ་བས་ཀྱང་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་
 ཞབས་འདེགས་སྐྱབ་པར་སྤྱིང་ནས་རེ་ཞིང་སྐྱུལ་བ་ཡིན།

དེ་བཞིན་སློན་མེ་ཚོམ་སྤྱིག་པ་བྱུང་གིས་བསྐྱུལ་བ་ལྟར། ད་ལྟ་ཕན་གྱི་མདུན་
 ཅོག་སྤེང་དུ་སློན་མེ་ཆེད་དེ་བ་གསུམ་བཞག་ཡོད་ལ། ངས་ཆེད་དེ་བ་དེ་དག་གི་ཕྱི་
 རང་བཟོགས་ནས་ལེགས་པའི་ཆ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སློན་གྱི་ཆ་ཞིག་བཙལ་གྱིན་ཡོད།
 ལེགས་པའི་ཆ་ནི་དུས་ནམ་ཡང་ལེགས་པའི་ཆ་ཡིན་སྐབས་ང་ཚོ་ལ་ཡོད་ཡོད་པ་ལྟ་

བྱ་རེད་ལ། དེ་བས་ཀྱང་གལ་ཆེ་བ་ནི་སྒྲིན་ཆ་ཐེར་འདོན་དང་ཞན་ཆ་རྩེན་སྒྲིན་གྱིས་
གཞུག་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཞག་སྤར་ལས་ཀྱང་གོམ་གང་མདུན་སྒྲིད་དང་འབྲས་སྒྲིཛ་ཆང་
དུ་གཏོང་རྒྱ་ནི་གལ་འགངས་ཆེ་བ་ཡིན་མོད། ངའི་ཁབ་མིག་ལས་དོག་པའི་མིག་
ལམ་དུ་ཐེངས་འདིར་བཟང་ཆ་མང་པོ་ཞིག་གཅིག་རྩེས་གཉིས་མཐུད་དུ་སྤྱངས་འོང་
བ་ལས་ཞན་ཆའི་རིགས་ས་འོག་གི་ཁབ་བཅོལ་བཅོལ་བྱས་ཀྱང་རྟེན་དུ་མ་སོང་བས་
སྒྲིང་རིན་ཡོད་པའི་སྒྲིད་ཆ་ཞིག་བཤད་རྒྱ་མི་འདུག

ཡིན་ནའང་། ང་ལྟ་བུའི་སྤོངས་འཕྲོམ་པ་ཞིག་གི་སྤྱང་ངོར་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གར་
བཅོམ་ལས་སྤྱིའི་ཆ་ནས་ལེགས་པའི་ཆ་ཡོད་ས་ན་ཉེས་པའི་ཆ་ཡང་ཡོད་པ་ནི་ཆོས་
ཉིད་ཅིག་ཡིན་ལ། སྒྲིན་ཆ་དཔྱད་ཤེས་ན་མས་ཀྱིས་མཐུན་རྟོགས་བྱུང་ངེས་པས་གཞུག་
ཕྱོགས་སྒྲིན་མེ་ཚོམ་སྒྲིག་པ་བྱུང་ལ་ལམ་སྒྲིན་དང་གཞིན་སྒྲུལ་གནད་རྒྱ་ནི་ཤུན་གྱི་
རེ་བ་ཡིན་ལ། ཚོམ་སྒྲིག་པ་བྱུང་གི་རེ་བ་ཞག་ཀྱང་ཡིན་ངེས་ལགས། ཡང་གཅིག་
བཤད་ན་སྒྲིན་མེ་དཔེ་ཆོགས་སུ་པོད་སྤྱི་ནང་གི་མཁས་དབང་རྣམས་དང་གྲགས་ཅན་
ཚོམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོབ་སྒྲིན་དང་གཞུག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་ཀྱང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་
བརྟན་འདུག་ལ། དེའི་དཔེ་མཆོན་ལྟ་བུར་ཤེས་རབ་དར་རྒྱས་ལགས་ཀྱི་<<ཆོས་
སྤྱིད་གཉིས་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ་>>ཞེས་པའི་ནང་དུ། མོར་འབྲུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་
ནི། ང་ཆོ་ལྟ་བུའང་ལོ་རྒྱུས་ཅམ་ལ་དགའ་བ་དེ་རེད། དེ་ནི་བསམ་སྒྲོར་སྤོངས་
ཞན་ཆེ་པའི་རྣམ་འབྱུང་ཞིག་རེད་སྟེ། ལྟ་བུའང་དགའ་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ལྟ་བུའང་
འཆོལ་ཞིང་ཡིག་རྟིང་ལ་དུང་བའི་དབང་གིས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཁོངས་གསལ་ཉུལ། རང་
ཉིད་ལ་མཁོ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་གས་རེ་རྟེན་ན། ལྟ་བུའཀྱི་མོར་དུ་འཛིན་ལ། བཀའ་

ལུང་རྩིང་བ་རེ་རྟེན་ན་ཀྱང་སྟོན་དུ་སྟོང་། སྟུབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་དེ་ཇི་ཙམ་གྱིས་རྩིང་
ན་དེ་ཙམ་གྱིས་རིན་ཅན་དུ་མཐོང་ཞིང་། ངག་གི་སྦྱར་བ་སྤེལ་བའི་དགོས་དོན་ཡང་
དེས་འགྲུབ་པར་བྱེད། སྐབས་དེར་གནད་དོན་གལ་འགངས་ཅན་ཞིག་པོར་སྟོར་
བྱུང་བ་ནི། ཤོག་འཛིལ་རྩིང་པའི་ཁོང་གསེང་ཉུལ་དགས་ཏེ་སྦྱོལ་ཆོག་ས་སམ་མི་སྡེ་ཆེན་
པོ་འདིའི་མིག་སྔའི་དགོས་དོན་གཙོ་བོ་དག་སེམས་ཁོང་ནས་བརྗེད་པ་དེ་རེད། ང་
ཆོ་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྩིང་བ་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་དེ་རིང་བ་ངོ་མ་ཞིག་བྱེད་དགོས་
པ་ནི་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་ཡོད་སྟེ། ཞེས་གསུངས་འདུག་
པ་དེའོ། །

གོང་དུ་ཤེས་རབ་དར་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོག་དུ་མ་དེ་ནི་ཁ་སང་དེ་རིང་
དཔྱོད་ཅུན་པ་ཡོངས་ཀྱིས་མ་གྲོས་བསམ་པ་གཅིག་མཐུན་གྱིས་ཁས་ལེན་བྱ་བའི་གནས་
ཤིག་ཡིན་མི་སྲིད་ཀྱང་། ང་ཆོས་ཁོང་གི་བདེན་པ་གཞི་ལ་བཞག་ཅིང་དང་བདེན་
ཐོད་དུ་གྲངས་པའི་སྐད་ཆ་དེ་དག་ལ་སྒྲུང་བྱུང་གཏོང་མི་འོས་པར་སྟེ། ད་ལྟའི་
དུས་འདིར་མི་སྡེ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་མིག་སྔའི་དགོས་དོན་གཙོ་བོ་དག་སེམས་ཁོང་ནས་
བརྗེད་མི་རུང་བ་དེ་ཡིན་ལ། མི་སྡེ་ཆེན་པོ་འདིའི་མིག་སྔའི་དོན་དག་ནམས་འདས་
སོང་གི་ལོ་རྒྱས་ཁྱོད་ན་མེད་པར་དེ་རིང་གི་ཁ་ལག་པའི་བར་ན་ཡོད་ལ། སང་ཉིན་
ཀྱི་འཆོ་བའི་ཉིན་སྲིབ་བར་ན་འང་ཡོད་པས། སྐབས་རེར་རྟུབ་སྡོངས་མང་པོ་ཞིག་
སྟོན་ཀྱི་ལས་མིག་སྔར་ཀྱི་དོན་དག་ནམས་གལ་ཆེན་དུ་འཛིན་དགོས་པ་འང་གནད་
དམ་པར་མཐོང་། དཔེར་ན། སྟོན་མེད་པེ་ཆོག་ས་ཀྱི་དེབ་བྲེང་གསུམ་པར་སྟོབ་
གསོའི་ལེའུ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཁ་ཆ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་གནད་དོན་དང་

འབྲུང་འགྱུར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་མོའི་ཆགས་འཛིག་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་ཡོད་
 པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཆོགས་ལྡེ་ཆེན་པོ་འདིའི་འགྲུལ་བསྐྱོད་དང་དབུགས་ཐག་སྤྱང་
 བའི་རྒྱ་རུ་འགྲོ་བ་དེ་རེད། ད་ལྟའི་ཆར་བོད་སྤྱི་ནང་གཉིས་ནས་བྱིས་པ་སློབ་གྲུ་
 མི་བསྐྱལ་བའི་ཡ་མ་ཤལ་ཆེར་མེད་པའི་ཆོད་དུ་ཡོད་མོད། ཡ་མ་རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་
 གསའི་རྒྱས་པ་དང་དགེ་ཅན་དང་འབྲེལ་ཡོད་ལས་བྱེད། ཁོར་ཡུག་དང་སྤྱི་ཆོགས་
 རྩལ་བའི་སློབ་གསའི་རྒྱས་པའི་སྤྱོད་ཀས་ནས་ང་ཆོས་ད་དུང་རང་གི་བྱ་བུ་མོ་རྣམས་
 ལ་འོད་སྣང་ལྡན་པའི་མདུན་ལམ་དང་རྩ་ཆེའི་སློབ་གསའི་ཞིག་སྤྱོད་ཐུབ་ཀྱི་མེད།

དེར་བརྟེན་ང་ཆོས་ཅིས་ཀྱང་སློབ་གསའི་བྱ་བ་གལ་ཆེན་དུ་འཛིན་པ་དང་རང་
 གི་བྱ་བུ་མོ་རྣམས་སློབ་གྲུ་རབ་སྐྱེལ་བ་ཅམ་གྱིས་ཡ་མའི་ལས་འགན་འགྲུབ་པ་དང་།
 ཉིན་རེའི་འཛིན་གྲུ་རྣམས་ཁོ་ལ་རྩེས་དགེ་ཅན་གྱི་ལས་འགན་འགྲུབ་པ། སློབ་གྲུ་ག་
 གེ་མོ་ཞིག་ནས་སློབ་ཕྱག་སྟོང་ཕྱག་འགའ་སློབ་ཐོན་བྱུང་རྩེས་སློབ་གྲུ་དེའི་ལས་འགན་
 འགྲུབ་པ་ཅམ་མིན་པར། སློབ་ཐོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡི་གེའི་འབྲི་སློག་ཤེས་ཡོན་ཆུང་
 གཞིར་བྱས་ཐོག་ཕྱིའི་ཀྱན་སྤྱོད་དང་ནང་གི་ཀྱན་སྤྱོད་ཚུན་ཆད་ཆོགས་ལྡེ་ཆེན་པོ་
 ཞིག་གི་ཞི་བདེ་དང་འཆམ་མཐུན། བདེ་སྐྱིད་བཅས་ལ་རམ་འདེགས་ཐུབ་རྒྱ་མ་ཟད།
 སློབ་ཐོན་པ་དེ་དག་གི་ཉིན་རེའི་འཆོ་བའི་ཁྱོད་དུ་བྱུང་དང་འབྲུང་བཞིན་པའི་དོན་
 དག་རྣམས་ཐག་གཅོད་ནན་ཏན་དུ་བྱེད་པ་དང་འགལ་འཛོལ་མི་ཡོང་བ། གཞི་རིམ་
 མང་ཆོགས་ཀྱི་འཆོ་བར་བརྟེན་གསེག་མི་འགྲོ་བ་སོགས་སློབ་གསའི་རྒྱས་པ་བཅད་སྤྱད་
 དེ་ཆུང་ས་ནས་རང་གི་བྱིས་ཆར་དང་རྒྱལ་ཁབ། ཆེ་བ་འཛམ་གླིང་རྩལ་བའི་ཞི་བདེ་
 དང་འཆམ་མཐུན་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཤིག་འགྲུབ་པར་རྒྱས་པ་གལ་ཆེན་འདོན་ཐུབ་དགོས།

གོང་གི་དུམ་ཚན་དེ་ནི་དཔེ་མཚོན་ཙམ་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལྟར་ཁ་
 སང་དེ་རིང་དང་མིག་སྒའི་བྱ་བའི་ཚུགས་སུ་སྒྲོན་མེ་ཙོམ་སྒྲིག་པ་ཟུང་གིས་གཙོས་
 རྒྱ་ཆེའི་སྒྲིག་པ་པོ་ཡོངས་ཀྱིས་རང་རྒྱས་གང་སྒྲིགས་ཀྱིས་རྒྱས་བྱགས་འདོན་རྒྱ་ནི་
 ང་ཚོ་ཚང་མའི་རེ་བཞག་དང་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་དགོས་སྟམ་ལ། གཞུག་ཚུགས་ནས་
 སྒྲོན་མེ་དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་ཁ་ཚུགས་ཀྱང་ང་ཚོའི་མིག་མདུན་གྱི་དོན་གནད་སྟེང་དབབ་
 རྟེན་ ང་ཚོར་སྒྲར་བས་ཀྱང་སྒྲིག་རིན་ཡོད་ཅིང་། ཤེས་རིག་གི་འོ་ཞོ་བར་མེད་
 དུ་ལྷུད་པ་དང་སྒྲོབ་གསའི་རྒྱས་པ་གལ་ཆེན་ཐོན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞིག་ལ་དཔར་དུ་བསྐྱབ་
 པར་སྒྲོན་པ་བཅས་སོ། །

༡༡། སའི་གོ་ལའི་སྐལ་ཚེགས་སྟེང་ཕབ་པའི་མུ་ཏིག་གི་རྐང་རྩེས།

ཐེ་པོ་ཤེས་རབ་བྱ་མཚོ།

མཁྱེན་ཡངས་སྟོན་མེ་ཚོམ་སྒྲིག་པའི་བཀའ་བཀོད་ལྟར་སྒྲུང་ཆ་གྲགས་པས་
བདག་ལ་འང་སྟོན་མེ་ཆེད་དེ་བ་གསུམ་པོ་གནང་སོན་བྱུང་བས་བདག་གིས་ཞིབ་སྟོན་ག་
བྱས་པ་ཡིན། ཞིབ་སྟོན་བྱས་ཆར་དུས་བདག་རང་ཉིད་ཀྱང་སྟོན་ཆད་ཚོམ་སྒྲིག་
པའི་ལས་ཀ་ཕྱན་བྱུ་ཞིག་བྱས་སྟེང་བས་ཚོམ་སྒྲིག་པ་ཞིག་ལ་དཀའ་ཆོག་སུ་ཅི་འདྲ་ཡོད་
མེད་ཤུགས་པས་བྱ་རམ་ཐོས་པ་ལྟར་ཁ་ནས་ཇི་བཞིན་འགྲེལ་བཤེད་བྱེད་བྱུང་བ་ཞིག་
མིན་ཡང་། བདག་གི་སྟེང་བའི་ཐོག་ན་དུང་ཡང་ད་ཅང་གསལ་པོར་ཡོད། མ་
ཟད་ཁྱེད་ཚོམ་སྒྲིག་པ་ནམ་གཉིས་ནས་ལྷག་བསམ་ཆེར་བསྐྱེད་ཀྱིས་པར་གྲོན་ཡང་
སྒྲུང་ངོས་ནས་ཐབས་འཚོལ་བྱས་པར་བརྟེན་དེ་བས་ཀྱང་དཀའ་ཆོག་སུ་ཅི་ཅམ་ཡོད་
མེད་བདག་གི་མིག་ལམ་དུ་རབ་རིབ་སའི་བཅུ་ཅིག་འཆར་ཡོང་གི་འདུག

སྟོན་ཆད་བདག་གིས་བརྒྱགས་སྟེང་བའི་ཚོམ་ཡིག་ཅིག་དུ་འདི་ལྟར་བཤད་
འདུག ད་ལྟ་ཆོག་རིས་ཇི་བཞིན་ངའི་སྟོན་མེད་ཀྱང་ནང་དོན་ཕལ་ཆེར་འདི་འདྲ་
ཞིག་རེད། སྟེད་སའི་གོ་ལའི་སྐལ་ཚེགས་སྟེང་མི་ཞིག་བྱས་ནས་སྟེབས་སྐྱེན་སྟེད་
ཀྱིས་སའི་གོ་ལའི་སྐལ་ཚེགས་སྟེང་རྐང་རྩེས་གིག་འབེབ་དགོས་པའི་ལྷ་ཚུལ་བཏོན་
ནས་སྟེང་སྟེང་བྱས་འདུག སྐབས་དེར་མི་ནམས་དང་ལྷག་པར་དུ་རབ་བྱུང་བ་
ནམས་ལ་མཚོན་ནས་བཤད་ན་སའི་གོ་ལའི་སྐལ་ཚེགས་སྟེང་རྐང་རྩེས་འབེབ་དགོས་

ཞེས་པའི་སྐད་ཆ་དེར་ངས་དེ་ཙམ་བསམ་གཞིགས་བྱས་མེད། ཀྱང་ཇེས་ཅི་འདྲ་
ཞིག་འབེབ་དགོས་མིན་ཐད་དེ་བས་ཀྱང་ངས་བསམ་གཞིགས་གཏན་ནས་བྱས་མེད།

འོན་ཀྱང་འདི་གར་སློན་མེ་ཆེད་དེ་བ་གསུམ་པར་ལྟ་སྟོན་གྱི་ཚུ་བྱུང་བས་
ད་གཟོད་ངས་མི་ཞིག་ཡིན་ན་སའི་གོ་ལའི་སྐལ་ཆོགས་སྟེང་ཀྱང་ཇེས་ཤིག་འབེབ་
དགོས་པའི་ལྟ་ཚུལ་དང་སྟེང་སྟོང་དེའི་ནང་དོན་ངོ་མ་དེ་ངས་ངམ་བྱགས་བྱགས་ཀྱིས་
རྟོགས་མོང་། རོ་མ་རེད། བྱིད་ཆམ་གཉིས་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་དང་ལྷག་
པར་དུ་དོན་ཉུང་བ་དྲང་བུ་བ་ཉུང་བའི་རབ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་སློན་མེ་
ཆེད་དེ་བ་འདི་བྱིད་ཆམ་གཉིས་ཀྱི་ཀྱང་ཇེས་ཤིག་ཅིས་མ་ཡིན།

འདི་ནི་བྱིད་ཆམ་གཉིས་ཀྱིས་སའི་གོ་ལའི་སྐལ་ཆོགས་སྟེང་ཐབ་པའི་འོད་དུ་
འཆར་བའི་མུ་ཉིག་གི་ཀྱང་ཇེས་ཤིག་ཅིས་མ་ཡིན། ངས་བསམ་ན་ཚོམ་སྒྲིག་པ་ནི་
མཁས་ཤིང་ལུས་དུ་བྱུང་བའི་ལྟ་ཇེ་དམ་པ་ཞིག་དང་འདྲ་སྟེ། དེས་ཤེས་མོངས་ཀྱིས་
མནར་ཁིང་གདུང་བའི་མི་དག་ལ་བདུད་ཅི་ལྟ་བུའི་དཔྱད་ཤེས་ཀྱི་སྒྲན་མཆོག་ཅི་
འདོད་དུ་བསྐྱལ་ནས་འཆེ་བའི་གཙོང་རོང་དུ་སྒྱུར་བཞིན་པའི་སྤྱི་ཆོགས་ཤིག་མུར་
སློབ་བྱེད་བཞིན་པར་བརྟེན་དེ་ལྟའི་བྱ་བཞག་དེ་ཏ་ཅང་རྒྱབས་ཆེན་དང་དོན་སྦྱང་
ལྷན་པ་ཞིག་རེད།

འོན་ཀྱང་། དེང་སྐབས་མི་ལ་ལས་གང་སར་འདི་ལྟར་ཤོད་ཀྱིན་འདུག་སྟེ།
གང་ཟག་ཆེ་གོ་མོས་རང་ཉིད་ཚོམ་པ་པོ་འམ་ཚོམ་སྒྲིག་པ་ཞིག་ཡིན་འདོད་ནས་ག་
དུས་ཡིན་ནའང་ཚོམ་ཡིག་རེ་འབྲི་བའམ་དུས་དེ་བ་རེ་ལུད་ནས་ལས་ཀ་བགྱིད་རན་
དུས་མཐོང་ལམ་ན་མི་འདུག་ཅེས་བྱུར་བའི་ཆོག་མཆོན་འདེབས། དེ་ལྟར་ཤོད་མཁན་

དེའི་རིགས་ནི་རོ་མ་སྟོང་རྗེ་བའི་ཡུལ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་མི་ཚུང་དག་ཡིན། མི་ཚུང་
དེའི་རིགས་ཀྱིས་ནི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་འདི་དཔྱོད་ཤེས་ཀྱི་དུས་རབས་ཤིག་
ཡིན་པ་ད་དུང་རོ་མ་ཟེན་གཏན་ནས་ཐོབ་མེད་ལ། ཐ་ན་མི་ཚུང་དེའི་རིགས་ཀྱིས་
འགྲོ་བའི་དཔྱོད་ཤེས་ཀྱི་རིན་ཐང་གཏན་ནས་རྟོགས་མེད། དུས་རྒྱུ་ཏུ་ང་ཁ་དང་
ཆང་ཁ་ནས་ལཔ་རྒྱལ་གོར་ཁུ་རྒྱུ་ར་གནམ་ལ་སྒྲིང་རྒྱུ་ལམ་བུར་ཁ་ཁུ་རྒྱུ་ར་གྱིས་བརྟུངས་
ནས་འཁུན་སྒྲི་འབྲིན་རྒྱ་དེ་དག་ཐོད་རང་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་སྒྲིང་སྟངས་དང་། རང་
མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་པའི་ན་བྱུག་ཕྱི་ལ་འབྲིན་སྟངས་ཡིན་པའི་ལོག་རྟོག་གི་ཁྲུག་མའི་
ནང་འདྲུལ་བའི་མི་ཚུང་དེའི་རིགས་ཀྱིས་སྟོན་མེ་ཆེད་དེ་བ་ཀྱི་ཡོད་སྟངས་ལ་འདྲུལ་
ཞགས་འཕེན་མི་སྲིད་ནའང་ཐོས་པ་འཆོལ་རྒྱུ་ར་མེ་ཡར་འབར་དང་རྒྱ་མར་འབབ་
ཀྱི་ངང་རྒྱུ་ལ་འཆང་བའི་རིག་པའི་མིག་ཅན་གྱི་མི་ནམས་སྟོམ་པ་རྒྱུ་འཕྲད་ཀྱི་དགའ་
བ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་དགའ་འོས་པ་དོན་བཟང་འདི་ལ་བསྐྱགས་བཤེད་ཀྱི་མེ་རྟོག་
ཅིས་མི་གཏོར། མ་ཟད་སྟོན་མེ་ཆེད་དེ་བ་འདི་ལ་དེ་སྔ་བཙན་བྱོལ་ནང་གི་ཆེད་ཚོམ་
ཀྱི་དཔེ་དེ་བ་གང་དང་མི་འདྲ་སའི་བྱུང་ཆོས་ཤིག་ཡོད་པ་ནི་པོད་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་
ཚོམ་པ་པོའི་ཚོམ་ཡིག་འཁོད་ཡོད་པ་དེ་རེད།

དེར་བརྟེན་རྗེས་སེར་ལུ་མཐུད་ཚོམ་སྒྲིག་པ་ནམས་གཉིས་ནས་སྒྲི་ལས་དཀའ་
ཆོགས་ལ་མི་འདོམས་པར་རང་རེའི་སྒྲི་ཆོགས་འདིའི་མུན་ནག་གི་གྲུ་བྱར་རེ་རེའི་
གཉེན་པོར་སྟོན་མེ་རེ་རེ་སྟར་རྒྱུ་ར་རེ་བའི་མིག་གིས་སྒྲེལ་མ་དང་བཅས།

སྟོན་མེ་ཆེད་དེ་བ་སྟོག་པ་པོས་བྱང་སྟོང་རྒྱུང་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་འདབས་ནས་ཐུལ། ཕྱི་ལོ་

༡༠༠༧ ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༡༧ ཉིན།

ཚུམ་རིག

གནའ་དེང་དཔལ་ཡོན་འབྲུག་པའི་དུས་རབས་ཀྱི། །

ཡོད་ཚད་འཕྲོར་བས་མྱོས་པའི་དུས་ཚོད་འདིར། །

ཚུམ་རིག་<<སྒྲོན་མེ>>སྤར་པའི་འོད་ཟིག་ཅིག །

འདི་ནས་འདི་ལྟར་མཐོང་བའི་རི་མོར་བཞུར། །

ཆ་རུ་མའི་ཐབས་མཁས།

ཚུམ་རིག་ནི། ཚུམ་པ་པོའི་དཔྱོད་ཤེས་ཀྱི་རིམ་པ་ཟབ་མོ་རེ་རེའི་ཉམས་འགྱུར་གྱི་སྒྲུངས་སྤྲུག་པའི་མ་མཐོང་སྤྲུག་གི་སྤྲང་བརྟན་དང་། སྤྲུ་ཅུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་ལས་ཕྱིར་འཕྱུར་ཞིང་འཕྲོ་བའི་སྤྲང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་ཆོད་མ་བཞིག་འོད་ཀྱི་རི་མོ་རུ་གར་པའི་ལུང་བསྟན་གྱི་སྤྲོ་མ་ཆོག་དོ་རུ་བཞོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཚུམ་རིག་ནི། ཚུམ་པ་པོའི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུངས་པ་གཟུགས་སུ་གར་པའི་དུ་ཚོད་དང་བདེན་ལུགས་ཀྱིས་འབར་པའི་ཐོལ་བྱུང་གི་འབྲུག་བྲིས་ཤིག་ཀྱང་རེད།

ཚུམ་རིག་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་རིམ་པ་མཐོ་ཤོས་རེའི་མཐོང་སྤྲུག་གི་ངོ་བོ་ངོ་མཚུར་མངོན་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། ཚུམ་རིག་ནི། སྤྲང་སྤྲོད་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་གསལ་རྒྱུ་དུ་མཐོང་བའི་སྒྲོག་བརྟན་དོན་དམ་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན།

དཔྱད་ང་ཆོས་ངེས་པར་དུ་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ནི། ཚུམ་རིག་ནི། གར་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། འབྲུག་བྲིད་པས་གར་མཁན་ལ་འབྲུག་གཞུང་དང་། འབྲུག་ཆས་ཅི་ཞིག་གཡོགས་ནས་འབྲུག་སྟོན་ཤེད་བཅུག་ན། གར་མཁན་གྱིས་དེར་བསྟན་

ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན།

གྱི་ཉམས་འགྱུར་དང་སྤངས་སྤངས་སྒྲུ་ཆོགས་བསྐྱར་ནས་ལྟོ་མོ་ལྟ་མཁན་མང་ཆོགས་
གྱི་རེ་འདོད་ཡོངས་སུ་ཆོམས་པར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད།

ཆོས་དང་སྤྱད། སྐྱུ་ཅལ་དང་བྱང་བདེན་གྱི་སྐད་ཆ་དང་མ་དང་ཆད་མིན་ཅི་ཞིག་
བཤད་ན་ཡང་། ཚུ་མ་རིག་ལས་བཞུར་ཞིང་ཚུ་མ་རིག་གི་གཞུང་ལུགས་སུ་འདུས་
ནས་ཡོད་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། ང་ཆོས་ཚུ་མ་རིག་ལ་ཆབས་ཆེན་གྱི་གདེང་
འཇོག་དང་རིན་ཐང་ཆེན་པོའི་རྩ་ཚུ་ལ་འཛིན་འོས་པ་ཡིན། མ་ཟད་བཀའ་ཆད་མ་
ལས་སྟོན་པ་ཆད་མར་གྱུར་པ་འི་བཞིན་ཚུ་མ་རིག་ཆད་མ་ལས་ཚུ་མ་པ་པོ་ཆད་མ་ཞིག་
ཀྱང་སྐྱབ་བྱབ་པར་སེམས།

ཡང་གཅིག་བཤད་ན། མཁས་པའི་བྱ་བ་ནམ་གསུམ་དུ་གྲགས་པའི་འཆད་
ཚད་ཚུ་མ་གསུམ་ལས་ཚུ་མ་རིག་ནི། ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟེད་གྱི་ཆོས་ཀྱན་ཅིག་ཅར་དུ་འཆར་
ཞིང་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་པའི་འོད་ཆབས་ཀྱིས་འབྱུང་པའི་གསེར་གྱི་མེ་ལོང་ངོ་མ་ཞིག་
ཡིན་པས། ཤེས་བྱ་བྱ་མཆོའི་འཇུག་ངོགས་ན་ཅེན་པའི་ང་ཆོའི་ཚུ་མ་རིག་གི་གར་
མཁན་ལ་འགྲོགས་ནས་འཇོམ་སྒྲིང་མི་སྡེ་ཡོངས་དང་མི་སྡེར་རང་ཉིད་གྱི་ཞི་བདེ་
དང་། རྒྱུང་འཇགས་གྱི་ཆེད་དུ་ང་ཆོས་རང་རང་གི་ཤེས་འཛིན་སྐྱུགས་དེ་ཚུ་མ་འབྲིའི་
བྱ་བ་ལ་ངེས་པར་དུ་འཇུག་དགོས་པར་འདོད་དོ། །

སྐྱེས་པ།

ཤེས་རབ་གཟུགས་སུ་ཤར་བའི་འོད་གྱི་རིས། །

ཆོས་ཀྱན་ཅིག་ཅར་འདོམས་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་ཉིད། །

སྒྲུ་ཆོགས་སྐྱུ་ཅལ་གར་གྱི་འབྲབ་སྟོན་མཁན། །

ཚུམ་རིག་གར་མཁན་བྱ་མོའི་འདྲམ་ཟེར་ཡིན། །
 ཆོས་དང་ཆབ་སྲིད་སྒྲེས་རབས་རྒྱལ་རབས་དང་། །
 རྣམ་ཐར་ལོ་རྒྱུས་ཟིན་ཐོ་ཉིན་ཐོ་དང་། །
 ཁྱིད་ཀྱི་ངོ་སྤྲོད་ང་ཡི་མིང་བྱང་སོགས། །
 ལྷ་མང་བརྗོད་བྱའི་དོན་ཀྱན་ཚུམ་གྱིས་སྟོན། །
 བྱབ་ཐོབ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་སུ་འཕུར་བ་དང་། །
 རྒྱ་མས་ཞབས་རྗེས་བྲག་ལ་བཞག་པ་དང་། །
 དམ་པའི་རྟོགས་པ་རྫོང་དུ་བཞོལ་ཚུལ་སོགས། །
 ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཚུམ་རིག་འདི་ཡིས་སྒྲེང་། །
 མཁས་པའི་སྟན་གྲགས་ས་སྟེང་བྱབ་པ་དང་། །
 ཕ་མའི་སེམས་གཏམ་ཕུ་རྒྱའི་མཛའ་བརྟེ་དང་། །
 ཐོ་མོའི་བརྟེ་དུང་མིག་རྒྱའི་སྟེང་གཏམ་སོགས། །
 ཡོད་ཆད་ཡོད་ཆད་ཚུམ་རིག་འདི་ཡིས་བརྗོད། །
 སྤྲང་པོས་པོར་བ་གནམ་ལ་བཟེད་པ་དང་། །
 བཟེ་པོའི་གཅིན་པ་ཆོར་མེད་ཤོར་བ་དང་། །
 ཀྱན་མའི་རྐང་རྗེས་ལ་གཅིག་མཐོང་ཚུལ་སོགས། །
 མ་ལུས་མ་ལུས་ཚུམ་རིག་འདི་ཡིས་བཤད། །
 འཁོར་འདས་བདན་གཡོའི་ཆོས་ཀྱན་སྟོག་བརྒྱན་བཞིན། །

མ་ཆད་མ་ལྷག་མ་ནོར་མ་འབྲུལ་པར། །
འཛམ་གླིང་འདི་ན་གསལ་སྟོན་གསལ་སྒྲིག་མཁན། །
ཙྴམ་རིག་གར་མཁན་མཛེས་མའི་ཉམས་འགྱུར་ཡིན། །

དགེ་མཚན་སྟོང་གིས་འབར་བའི་**སྟོན་མེ**ཉིད། །
སྟོ་ལྗེ་དབང་ཤེས་བཟེ་བའི་བདུད་རྩི་བཅུད། །
ཤེས་བྱའི་དེ་ཉིད་འདོམས་པའི་སྟོན་པ་དངོས། །
ཙྴམ་རིག་གར་མཁན་མཛེས་མའི་སྟོན་གར་ཡིན། །

གནའ་དེང་དཔལ་ཡོན་འཐབ་པའི་དུས་རབས་ཀྱི། །
ཡོད་ཆད་འགྱུར་བས་སྟོས་པའི་དུས་ཆོད་འདིར། །
ཙྴམ་རིག་**སྟོན་མེ**་སྤར་བའི་འོད་ཐིག་ཅིག །
འདི་ནས་འདི་ལྟར་མཐོང་བའི་རི་མོར་བཞུར། །

སྟོན་མེ་ཙྴམ་སྒྲིག་པ་ཡིས་སྐྱལ་མ་བཞིན། །
ནལ་འགྱུར་ཆོན་པའི་སྐྱལ་པར་ཁས་འཆེས་པའི། །
ཐོ་རོག་དཀར་པོར་འབོད་པའི་འབྲུམས་པོ་ངས། །
མི་ཤེས་ཤེས་པའི་ཁུལ་གྱིས་ཙྴམ་འདི་བྲིས། །

ཙྴམ་རིག་རིག་གཞུང་གུ་མཆོའི་དབྱུད་སྒྲིང་གི། །
ཙྴམ་རིག་**སྟོན་མེ**འི་དེབ་ཕྲང་སྐལ་པ་ལྟར། །
ཙྴམ་རིག་གཤོག་རྩལ་གཏོམ་པའི་རང་རེ་ཡི། །
ཙྴམ་རིག་རིག་གནས་འཕེལ་ཞིང་གུས་པར་སྟོན། །

༡༡། ཁ་སང་། དེ་རིང་། སང་ཉིན།

ག་ཉག་བསྟན་འཛིན།

ཁ་སང་།

མ་གཞི་སྟོང་ལོ་བརྒྱད་ཀྱི་ལོ་མགོ་ར་འུ་ཚོས་བདེན་པ་རང་ལག་དྲུ་འཁོབ་རེ་
 འཆང་ནས་ཏན་ཏན་ཏིག་ཏིག་ངང་འུ་ཚང་གི་བྲག་དང་མིག་ཚུ་བསྐྱེས་པའི་འདས་
 ཉོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐུ་རུ་བསྟན་ནས། རང་འགྲུལ་རང་སྟོབས་འོག་ཡར་ལངས་ཏེ་ལམ་
 ལ་ཆས་པའི་ཁ་སང་། རང་དབང་དང་དགོས་འདུན་བཏོན་རུང་། ཁོང་ཚང་གིས་
 འུ་ཚོའི་སྤྱོད་རྩལ་སྤྱུགས་ཟླ་བརྒྱབས་ཏེ་རང་སྤྱད་རང་གིས་བཤད་མི་ཆོག་སྟོས་སྟོས་
 ཉོན་ཉོན་ཞེས་འུ་ཚོའི་ཐོག་ལ་བོད་མཆུ་དང་བོད་མཆུ་གཏད་དེ་རིགས་མཐུན་སྟུན་
 ཟླ་པོ་མོ་གང་མང་ཞིག་གི་ཆེ་སྟོག་གངས་རི་དང་ཅུ་ཐང་ལ་འཐིམ་དགོས་བྱུང་། འདི་
 རྒྱར་རྒྱུ་འབྲས་སྤོ་མིག་མེད་པའི་ཁོང་ཚང་གི་རྒྱང་ཞབས་ལག་འོག་ན་མི་རིགས་ཤིག་
 གི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། ཁོར་ཡུག་དང་གོ་མས་གཤིས་བཅས་ཅུ་བརྒྱགས་སུ་འགྲོ་
 བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར།

ཁྱེད་སྟོན་མེ་ཚོམ་སྤྱིང་ཁང་གིས་འུ་ཚོའི་ཐོག་ལ་དུས་རབས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་
 སྤྱད་པའི་འགན་བབ་ཆུ་མོ་ཞིག་དྲུང་སྤྱོད་སྟོན་དུ་བསྐྱེས་ནས་སྤུགས་བསམ་དང་རང་
 ཚུགས་ལྡན་པའི་འོག་གཞིས་བྱེས་ཤེས་ལྡན་པ་ཡོངས་ལ་ཚོམ་སྤྱུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་
 ཀྱིས་སྟོན་མེ་ཆེད་དེ་བ་ཐོག་མ། ཁ་སང་དེ་མ་ལའི་པ་རོལ་ནས་ཉེ་བྲག་འཕྲོས་ཏེ་
 ཁ་བ་གངས་ཅན་གྱི་རིག་པའི་དཔལ་པོ་དག་གི་སྟུན་ལམ་དུ་སྤུལ་བ་མ་ཟད། ད་རུང་

སྒྲོན་མེ་ཁྱོད་ཀྱི་ཁ་ཆེམས་དང་ཁྱེད་ཀྱིས་དབྱངས་ཏྲེ་ངར་གྲགས་ལོག་ བོད་
བརྒྱད་རིག་གནས་དར་སྤེལ་གཏོང་ཚུགས་ཀྱི་འགན་བབ་དང་། བོད་དང་བོད་ཀྱི་
བྱུང་ཁེར་སྤྱང་འཛིན་བྱུང་སྤེལ་ཚུགས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་སོགས་རིག་པའི་གནས་
དུ་མ་ཞིག་གི་འཆོ་གནས་སྤྱང་སྒྲོབ་དང་རང་དབང་སྤར་གསལ་ཆེད་ང་ཆོ་ཁ་སང་
ནས་ལམ་ལ་ཆས་ཡོད་ཟེར། རོ་མ་རྒྱུ་བ་རྒྱུ་བ་སོད་སོད་ཀྱི་ཁ་སང་གི་རྒྱུ་འཕྲུལ་ཁྱོད་
འདི་ལྟར་གཞིས་ཀྱིས་གཉིས་སུ་གྱེས་པའི་བོད་པ་ཆང་གི་ཕ་བྲིམ་ན་སྒྲོན་མེ་ཁྱོད་
དང་གར་དུང་རིས་རང་གི་རིག་གནས་ཁོར་ཡུག་གི་ཁ་སྤྲོས་དང་། མི་རིགས་
འཆོ་གནས་ཀྱི་རང་དབང་གྲུང་བཞིན་དུ་དུས་རབས་ཀྱི་གཡོ་ལོང་འདི་འདྲའི་སྐབས།
བོད་ཀྱི་གཞོན་སྐྱེས་ཚོ་མ་པ་པོ་ཆོའི་དབྱུང་གཞིགས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་ཏེ་ཡངས་དང་ཏེ་ཟབ་
དུ་བཏང་བ་མ་ཟད། རང་གི་ཕ་མེས་ནས་བརྒྱད་པའི་བདེ་སྐྱིད་འཆོ་བའི་རིན་ཐང་
འཆོལ་བཞིན་རང་སྤྲོས་ཀྱི་ལུས་པ་ཡོད་ཆད་བྲིམ་གཞིས་འདིའི་ཆེད་དུ་འབྱུལ་འདོད་
པའི་ཁ་སང་གི་ཁ་ཆེམས་དང་པོ་རེད།

དེ་རིང་།

དེ་རིང་ནི་རྒྱུང་དམར་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱིན་པ་བཞིན་དལ་སྤོད་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཞིག་གང་
ན་ཡོད། ད་ལྟ་རྒྱུར་ཡོང་ན་ད་ལྟ་ཟར་འགྲོ་ངེས་ཡིན་པས། ངས་དེ་རིང་གི་ཉིན་
ཆབས་ཆེ་བའི་དུས་ཆོགས་འདིར་ལག་པ་སྟོང་བར་ཁ་སང་ལ་ཅིས་སྤོད་ཀྱི་འདོད་
མེད། དེ་རིང་ནི་ང་ཆོ་ཆང་མའི་ཡོད་ཆད་ཡིན་པས། ཡོད་ཆད་ཀྱི་ཡོད་ཆད་ཁོང་
དང་མཉམ་དུ་འགྲོགས་ཤིང་གཤིབས་ནས་ལམ་ལ་ཆས་དགོས་པར་བརྟེན།

དེ་རིང་ངས་ཀྱང་ཡོད་ཆད་ལ་རྒྱུང་ལྟ་ཀྱི་དམིགས་འབེན་གྱི་མདའ་

ཅེ་ནི་ན་པོས་སྒྲིན་མེ་བྱིད་ཀྱི་ཁ་སང་ལ་དབྱུང་གཞིགས་ཐེངས་གཅིག་བྱེད་འདོད་བྱུང་།
མ་གཞི་དེ་བ་རེ་རེ་ལེ་གམ་ན་རང་ཉིད་ལ་དཔག་པའི་བྱུང་ཆོས་རེ་རེ་ཡོད་པེས་ཡིན་
ནའང་། བྱུང་ཆོས་དེས་བསྐྱངས་པའི་མངོས་སྤྱུག་གི་རིན་ཐང་ཡོད་ཆད་འདྲ་མཉམ་
དང་གཅིག་མཚུངས་ཤིག་གཏན་ནས་ཡིན་མི་སྲིད། དེའི་སྤྱིར་བྱིད་ཀྱིས་གནས་
ལུགས་ཤིག་རྟོགས་ཤིང་གནས་ལུགས་ཤིག་གི་ཆེད་དུ་ཡོད་ཆད་ལ་ཞིབ་བསྐྱར་
དང་དཔྱོད་ཤེས་ཀྱིས་དེ་ཉིད་གཙོ་བོ་ཤིས་པའི་བྱིད་ལ་གཞན་གྱིས་འགྲན་ཆེ་མེད་
པའི་འོ་མཆར་སྤང་བ་རྟོན་གསོན་པོ་ཞིག་ཡོད་པེས་རེད། དེ་ནི་ངས་བལྟས་ན་
དོན་གྱི་གོ་བབ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་རེད།

གཅིག་ནི་དུས་ཀྱི་བྱ་མོའི་འགྲོས་དང་ཁ་གྲུས་ཏེ་འབྱར་མ་འབྱོར་གྱིས་ངང་
རང་བྱིམ་དོད་མོ་རུ་འབྲེམ་མར་སེར་པོ་དང་སྤྱང་དཀར་ཙམ་པ་ལ་རོལ་ནས་མི་ལོ་ཉིས་
སྟོང་ལྷག་འདས་པའི་དུས་དེ་རིང་གི་བར་དུ། བྱུང་ཆོས་རབ་བྱུང་པའི་སྡེ་ལ་ཁ་གཏད་
དེ་དེའི་ཡང་དག་པའི་ལྷ་སྤྱོད་ཀྱི་འགན་འཁུར་དང་བྱེད་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐབས་སྟོར་གཙོ་བོ་
འདོན་གྱིས་ཤོག་ལེ་གསར་རྒྱུ་ཞིག་ བྱུང་ཆོས་ཀྱི་འདས་པའི་ཁ་སང་གི་ལོ་རྒྱུས་བྱིད་
བསྐྱུན་མ་སྟོང་ནའང་། དེ་རིང་ཡབ་མེས་ཀྱི་ཕ་གཞིས་དང་སྟོང་ཆ་འདིའི་ཁ་གསལ་
བྱེད་བྱུང་བ་དེ་ཡང་སྒྲིན་མེ་བྱིད་ཀྱི་དཔྱོད་ཤེས་དང་སྒྲོ་མིག་གིས་བཞེངས་པའི་བྱུང་
ཆོས་དང་པོ་རེད། དེ་བཞིན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གོད་ཆགས་རབས་དང་རིམ་པའི་བྱིད་
བྱུང་ཆོས་ཀྱི་རིགས་མཐུན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་མི་རིགས་གཞན་དང་རྒྱལ་ཁབ་
གཞན་དུ་གྲུས་བྲལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དགོས་བྱུང་ནས། ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་
རུང་སྤྱུ་གུའི་འབབ་སྤེགས་ཁ་ཁར་གྱུར་ནས་སྤྱོད་ཤིང་འོ་མེད་ལུག་གི་གཞིས་བྱིམ་

ལས། རང་བབ་ཀྱི་བསམ་གཞིགས་ཡོད་ཚད་གཅིག་ཏུ་འབབ་མ་ཐུབ་རུང་། དེ་
 རིང་ཤར་རྒྱབ་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་བརྒྱ་བཞི་ལྷག་གི་ནང་འཆོ་ཁིང་གནས་པའི་སྒོ་བ་དཔོན་
 ཆེན་མོ་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་གྲགས་ཅན། དགེ་བཤེས་རབ་འབྱམས་པ་དང་། གཙུག་
 ལག་སྒོ་བ་སྤྱིང་གི་དགེ་ཆེན། ཅུ་མ་སྤྱིག་པ་དང་ཞིབ་འདུག་པ། མཐོ་རིམ་སྒོ་བ་མ་
 སོགས་རིག་གཞུང་ཞིབ་འདུག་ཁྲིད་ཆེས་གལ་འགངས་ཆེ་བའི་རིག་པའི་དཔལ་པོ་
 གངས་མེད་ཅིག་གིས་དཔྱད་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་མིག་བགྲད་སའི་གཤིན་ས་དྲོད་མོ་ཞིག་སྤར་
 མེད་གསར་སྐྱེན་བྱས་པ་དེ་ཡང་། ཁྲིད་ཀྱི་མཛེས་བཅེ་དང་ལྷག་བསམ་གྱིས་བཞེངས་
 པའི་**བྱད་ཆོས་གཉིས་པ་དེ་ཡིན།**

དེ་བཞིན་སྒྲོམ་གཞི་གསར་སྒོང་དང་འཆར་འགོད་དམིགས་གཞིའི་འོག་ཆོས་
 ལྡན་མི་རིགས་ཤིག་འཛམ་གླིང་ས་སྤང་འདིའི་སྤྱིང་ནས་རྩ་བརྒྱགས་སུ་འགྲོ་བཞིན་
 པའི་དུས་ཀྱི་གཡོ་ལང་སྐབས། མི་རིགས་ཤིག་འཆོ་བར་དེའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་།
 སྐད་ཡིག་དང་གོམས་གཤིས་སོགས་གནས་དགོས་པ་མི་རིགས་དེའི་སྤྱིང་དང་སྤྱིག་ཡིན་
 པར་སྒྲོན་མེ་ཁྲིད་ཀྱིས་དགོངས་ནས། ཅུ་མ་སྤྱིག་པ་བརྗོད་གཞིའི་རེ་འདུན་དེ་ཡང་
 མི་རིགས་ཤིག་འཆི་གསོན་གྱི་དཀའ་སྤྱུག་ལ་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་སྒྲུ་མོར་འདུས་ཏེ།
 དེའི་སྤྱིང་དང་སྤྱིག་གི་གནས་ཚད་ལ་ཡར་སྤྱུལ་མཐོར་འདེགས་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲོམ་གཞི་
 གསར་སྒོང་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡང་སྒྲོན་མེ་ཁྲིད་ཀྱི་ལྷ་ཚུལ་ཡང་དག་གི་**བྱད་ཆོས་**
གསུམ་པ་དེ་རེད།

འདི་ལྟར་ངའི་སྤྱིང་ཚུལ་དང་ལྷ་ཚུལ་ལབ་ལོབ་འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲོན་མེའི་
 མཁྱེན་དཔྱད་ཀྱི་མཁའ་དབྱེངས་ལ་ཆོད་འཛིན་གྱི་དེ་ཉིད་གཙོད་མི་ཐུབ་ལ། མ་ཟད་

རང་གི་མིག་སྒྲོར་འཆར་བའི་ལྷ་ཚུལ་རང་ག་བ་ན་མས་ཡང་དག་འབྲུལ་མེད་ཡིན་
པས་བསམ་སྒྲོའི་གཤིས་ཀ་རང་ཉིད་ལ་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་སྒྲོན་མེའི་འཛིག་རྟེན་
གྱི་གཤིན་ས་དྲོད་མོར་ཡོད་ཆད་མེ་རྟོག་སེར་ཆེན་མ་ཡིན་རུང་། ཁོའི་ཡུགས་འདུན་
གྱི་ཆོད་སེམས་དང་རེ་འབྲས་ཀྱི་བརྩོན་སེམས་དེར། ང་ཆོས་ལྷན་མ་འབྲས་པའི་
བརྩོད་བསྐྱེད་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་མི་ཞུ་བ་བས་མེད་རེད།

སང་ཉིན།

སང་ཉིན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དེ་ནི་རང་བཞིན་མི་ཁོམ་པའི་འཛིག་རྟེན་ཆུང་ཆུང་
ཞིག་གི་སྒྲུང་ཚུལ་ལས། འུ་ཆོའི་རེ་སྒྲོན་གྱི་སྒྲོང་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་རིན་ཐང་མེད་ནའང་།
ང་ཆོས་སང་ཉིན་ལ་འདི་ལྷར་མཐོང་ཆུང་བྱེད་མི་རུང་། སང་ཉིན་ནི་ཁ་སང་དང་
དེ་རིང་གི་འབྲུང་ཁྲུངས་ཡིན་པས། སང་ཉིན་ལ་ང་ཆོས་རིན་ཐང་ལྷ་ཚུལ་མི་གཅིག་
ལ་འདྲ་ཤེས་འཛིན་སྒྲུངས་ཀྱང་གཅིག་མི་རུང་།

དེའི་ཕྱིར་སང་ཉིན་ནི་འུ་ཆོས་ལངས་སྤྱོད་གསུམ་གསུམ་པ་དང་། ལྷ་ཚུལ་གསུམ་
པ་ཤི་མཐོང་སྒྲེ་གསུམ་པ་བཅས་ལ་ཁ་གཏད་ནས་ཡོད་ཆད་ལ་བསམ་གཞིགས་དང་
དབྱུང་ཐེང་བྱེད་བཞིན་སྒྲོན་མེ་བྱེད་ཀྱི་གམ་དུ་ཡོང་ངེས་རེད། སྐབས་དེར་སྒྲོན་
མེའི་འཛིག་རྟེན་ནའང་མཇེའ་མཐུན་གྱི་ལག་བྱང་སྒྲེལ་ནས་རང་སྒྲོབས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་
སྒྲུར་མེད་གསུམ་གཏོད་རང་བཞིན་འོག་ཡོད་དགོས་པ་ནི་གཞིས་བྱེས་འབྲེལ་ཐག་
གི་གཤིན་ས་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་། ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་དབང་གི་བདེན་དོན་ར་བ། རིག་གནས་
དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བྱིས་གཞིས་ཆེན་མོ། གནའ་སློལ་ད་བསྟོད་ལ་བདེན་ཁ་མི་སྟེར་བར་
ད་ནས་བཟུང་རང་རྟེན་པའི་ཐོག་ལ་རང་ཉིད་ལངས་རྟེ་ཡོད་ཆད་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེང་

བཞིན་ཡོད་ཚད་རང་ཉིད་ལ་ཐོབ་པའི་སྟོབས་པ་དང་ར་རྒྱལ། ཡིད་ཆེས་དང་རྒྱུ་
མཐོང་གི་མིག་སྒྲོ་བཟད་དེ་འབྱུང་འབྱུར་འོད་དུ་སྒྲུང་བའི་རུམ་ཁ་རྫོད་མོ་ཞིག་ད་
ཡོད་རང་སྟེང་གི་སྟོབས་ལྷགས་ལ་བརྟེན་ནས་རི་ཁ་བ་གངས་ཅན་གྱི་སང་ཉིན་འཇིག་
ཉིན་ལ་བྱེད་ཡོང་བའི་སྟོབས་སེམས་དང་སྟིང་སྟོབས་སྟོན་མེ་བྱོད་ལ་ཡོད་དགོས་
པ་ནི་མ་མཐའི་དམིགས་གཞི་རེད་ལ། མ་ཟད་ངས་ཀྱང་ལྟོད་མེད་རེ་འདུན་གྱི་འཛོད་
ཆོག་མཐའ་མ་དེའང་ཡིན་ནོ། །

༡༡། བཀྲར་འོས་སྒྲོན་མེ་ཙོམ་སྒྲིག་པ་བྱང་ལ།

ཆེད་ལྷ།

གར་ཚྱོགས་ཁྲག་ན།

དེ་གའི་བཀྲ་སྒྲོར་འོས་ཀྱི་སྒྲོ་རུ་འགྲོ་ཞིང་འདི་གར་མི་རབས་གསར་པའི་ཐད་
དེ་བ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་ལྟར་གྱི་དཔེ་རྒྱུ་མོང་གཤེས་སྒྲོ་བཞིན་
དང་དུ་ལེན་དགོས་མོད་ཀྱང་། ད་ལམ་བཅན་གྱི་ལ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ཁག་ཅིག་
ལ་ལྟ་ཞིབ་ཀྱི་འཆར་གཞི་སྒྲོན་དུ་བཀོད་པ་དང་གཞན་ཡང་རང་གི་ནམ་འབྲེད་ཤེས་
རབ་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་དང་བསྐྱུན་པའི་ལས་སྒྲེ་མང་པོའི་གཞེབ་དུ་རྒྱུད་འབྲས་དེ་གའི་བྲག་ས་
འདོད་ཅི་བཞིན་སྒྲོང་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་བཟོད་གསོལ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པའི་སྤྱུས་ཀ་དང་ནམ་འབྲེད་ཤེས་རབ་ཐད་ལ་གོང་
ས་མཆོག་གི་རྒྱུན་གྱི་བྲག་ས་རེ་ལས་ད་དུང་གསར་རྟེན་མ་བྱུང་ཞིང་། བོད་མི་རིགས་
གནས་དགོས་པའང་མི་སྡེའི་སྤྱི་ཚོགས་གངས་ཀ་ལྟག་མ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་མིན་པས་
ནང་པའི་ཆོན་རིག་དང་། ནང་པའི་རྩ་བུ། ནང་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་གོམས་
གཤེས་གསུམ་ལས་གྲུབ་པའི་ད་ལྟའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྒྲོམ་གཞིར་དཔྱད་ཤེས་སྒྲོ་
མིག་རྒྱུགས་བྲུབ་ཀྱིས་བརྒྱུད་ལེན་སྤྱི་གས་སྒྲོང་གི་རང་སྤྱིའི་རྒྱུན་གཤེས་ཐོག་ བྱུང་
རབས་ནམ་གཞག་ཇི་བཞིན་ངེས་པས་མི་རིགས་དར་རྒྱུད་ལག་མཐེལ་གྱི་རི་མོ་ལྟར་
དང་། ལྷན་དུ་སྤྱི་ཚོགས་འཛིན་སྒྲོང་ལ་བྲིམས་སྤྱི་བཅས་པའི་ལམ་ལྷགས་ཡོངས་
སྤྱི་མཐུན་པ་གནང་ན། ཕྱིའི་རྒྱུད་ཡིག་བརྒྱུད་རྒྱུར་ལེན་ཅུས་པ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བྲུབ་

ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན།

པ་ཞིག་ཡིན་ན་མི་རབས་གསར་པའི་འགན་འཁུར་གྱུ་བ་པར་སེམས།

མཐའ་དོན་དེ་གི་རིག་གནས་ཀྱི་བཞག་གི་གོམ་འགྲོས་གཞིས་ཀྱིས་ཆད་ཐུབ་
མཁས་པའི་དབུ་བཀྲག་བཀྲག་གི་གནས་སུ་འགྱུར་རྒྱུ་ལྟོན་འདུན་དང་བཅས།

གངས་ཅན་སྤྱིད་གསོངས་ནས་ཆོ་བཟང་ཆོས་འཕྱོར་གྱིས།

༡༡། མཁེན་དཔྱད་དང་ལྷག་བསམ་ཡངས་པའི་བཀྲར་འོས་སྒྲིན་མེ་
ཆེད་དེ་བཙོམ་སྒྲིག་པ་ལྷན་རྒྱས་མཆོག་ལ།

ཆེད་ལྷ།

ཆབ་མདོ་ངག་དབང་ལུན་ཆོག་ས།

སྒྱིད་པའི་ཡ་ལུལ་གངས་ཅན་ཆོས་ཀྱི་ཁིང་ཁམས་ཀྱི་གནས་ནས་མི་འདོད་
བཞིན་དུ་ཁ་བྲལ་ཏེ་མིའི་ལུལ་ལུང་དུ་ས་ཁམས་དང་། ལྷན་ཡིག་ ལུལ་གོ་མས་
གཤིས་ལུགས་སོགས་མི་གཅིག་པའི་མི་རིགས་ཤིག་གི་དཀྱིལ་ལ་འཆོ་བ་རོལ་དགོས་
བྱུང་ནས་མི་ལོ་ཁྲིལ་པོ་ལྔ་བརྒྱ་འཁོར་ནའང་། བོད་མི་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཁོག་
པའི་སྤིང་ལྷ་བྱ་ཡ་རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་རྗེའི་བཀའ་བྲིན་ཉག་གཅིག་ལ་བརྟེན་
ནས་མིའི་ལུལ་ལུང་དུ་ས་ཆ་ལག་མཐིལ་ཙམ་ཞིག་མེད་ནའང་བཅན་བྱོལ་བོད་གཞུང་
གི་སྒྲིག་འཇུགས་ཆགས་གཞི་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་འཇུགས་སྒྲིན་གནང་བྱལ་བ་བྱུང་ཡོད།

ད་དུང་ཡིན་ནའང་གཞིས་ལུས་བོད་མི་རྣམས་ཉིན་མོ་འཁྱོལ་ཡང་མཆོན་མོ་
མི་འཁྱོལ་བའི་དཀའ་སྤྱད་ཁྱོད་དུ་ཁྱག་དང་མིག་རྒྱུའི་ངང་ནས་རྒྱ་དམར་གྱི་ཆབ་སྲིད་
མི་འདོད་བཞིན་དུ་འཆོ་བ་མ་རོལ་ཀ་མེད་ཐུག་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་དཀའ་
སྤྱད་ལོག་དུ་འཆོ་བ་རོལ་ནས་མི་ལོ་ཁྲིལ་པོ་ལྔ་བརྒྱ་འཁོར་བའི་དུས་ཆོགས་དེར་རྣམ་
པ་ཆོས་ཐུགས་དགོངས་ཆེ་བཞེས་གནང་ནས་ (སྒྲིན་མེ་ཆེད་ཙོམ་འགྲན་བསྡུར་) གནང་
བའི་རྒྱས་པའི་རོས་ནས་ཅ་ཆེན་པོའི་གོ་སྐབས་ཤིག་ལ་ངོས་བབྱང་ནས་བརྗོད་གཞི་
“མི་རབས་གསར་པར་དཔྱད་པའི་བསམ་པའི་གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་བབ་དང་ཡངས་

ཕྱོགས་ཞེས་པའི་ཐོག་དུ་ལས་ཞེས་པ་བྲིས་པའི་“བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་པར་འབྲི་
བའི་སློབ་གསལ་ཞིང་སློབ་ཀྱི་དབྱུང་མེད་མཉམ་སྦྲེན་མེ”ཞེས་བྲིས་པ་ཡིན་ལ།

དེ་བཞིན་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་བཅན་གྱི་ལ་དུ་འདས་པའི་བོད་མིའི་སྦྱིད་སྤྱད་དུ་གསལ་བའི་
མཆོད་ཆེད་ཀྱང་ཡིན། མ་འོངས་སོན་ཅར་གྱི་པའི་མི་རབས་གསར་པའི་སློབ་གསར་
ན་གཞོན་ནམས་ཤེས་བྱའི་སློབ་གྲོས་ཉིན་བཞིན་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱིས་གཞན་གྱིས་བཅན་
གཞོན་མཉམ་ནས་གསལ་བའི་གངས་ལྗོངས་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ས་འདི་ཉིད་ལ་བདེ་
སྦྱིད་ཀྱི་“སློབ་མེ”སྤར་ཏེ་རང་དབང་བདེ་སྦྱིད་ལོངས་སུ་སྦྱོད་རྒྱ་ཡོང་བའི་རེ་སློན་
དང་བཅས།

ཆབ་མདོ་དག་དབང་ཕྱན་ཆོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༧ ལྷ་ ༩ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ཕུལ།

༡༡། བཀྱར་འོས་སྒྲོན་མེ་ཙོམ་སྒྲིག་པ་གང་དེར།

འཛིགས་མེད་སྒོ་གྲིས།

ཁྱེད་ཅག་ནས་ཐོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རིག་གཞུང་སྤང་སྒྲོབ་དང་སྐེལ་དང་རང་
རིགས་ཙོམ་བྲིས་ཀྱི་བྱ་བར་ཞུགས་པའི་གཞོན་སྐྱེས་ཚོའི་བསམ་སྒྲོའི་གོ་རྟོགས་ཡོང་
བ་སོགས་དགོས་པ་དུ་མའི་སྦྱད། ཙོམ་ཡིག་འགྲན་བསྡུར་གྱི་གོ་སྐབས་ཤིག་བསྐྱུན་
གནང་བར་ཡི་རངས་བསྐྱེད་བཞིན་དང་འབྲེལ་འདིར་ཚན་ཚས་དཔུང་བསྡུར་གྱི་
དམིགས་ཡུལ་དང་བྱ་བ་བསམ་ཞེས་པའི་བཞིན་གཞི་དང་འབྲེལ་ནས་བསམ་ཚུལ་ཉུང་
བསྡུས་ཤིག་ཕུལ་བྱུང་བར་སྒྲོ་བ་བཏངས།

མཐའ་དོན་སྐྱ་ཁམས་གསལ་དྲངས་དང་། ཐོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྤང་འཛིན་
གྱི་བྱ་བ་ཟང་གོང་འཕེལ་གྱི་སྒྲོན་འདུན་བཙོས་མིན་བཅས།

རིགས་ལམ་སྒོ་བ་གཉེར་ཁང་ནས་འཛིགས་མེད་སྒོ་གྲིས་ཀྱིས་ཕུལ། ཐོད་རྒྱལ་ལོ་ ༡༩༩༦ ཟླ་

༩ ཚེས་ ༡༩ ཉིན།

༡༡། མི་མང་ཡོངས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཆམ་ཁིང་བེད་སྤྱོད་ཡོད་ པར་བསྐྱར་ཐབས་བྱ་དགོས།

ཐུག་ཤིས་དགེ་འདུན།

འདིར་མེད་དུ་གོ་ན་ཀྱུ་མ་དང་དཔལ་ཤེར་སྒོ་བསྟན་བྱུང་གིས་སྒྲིན་མེ་ཞེས་པའི་
ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཚོགས་ཤིག་ཚོ་མ་སྒྲིག་དང་དཔར་སྐྱུན་འགྲེམས་སྒྲེལ་བྱེད་པའི་དོན་
སྤྱིང་ནི། ཡར་ཀྱས་དང་མདུན་བསྐྱོད་ཞན་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ལ་མཆོན་ན། ཡི་
རངས་དང་བསྐྱགས་བརྗོད་ཀྱི་གནས་སུ་མཆིས་ནའང་། མདུན་བསྐྱོད་དང་སྒྲིན་
ཐོན་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་ལ་ཆ་བཞག་ན་སྤྱི་འགྲོས་ཙམ་ལས་མངོན་བསྟོད་བྱེད་དགོས་
པ་ཅི་ཡང་མ་རེད། དེས་ན་ང་ཚོ་པོད་མི་རིགས་ཞེས་པ་འདིས་བསྐྱུས་པའི་མི་མང་
བྱིངས་ལ་སྤྱིར་བཏང་གི་ཤེས་ཚད་དང་བྱེ་བྲག་རིག་ཚན་གང་ཡང་རུང་བར་ཆེད་ལས་
ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁན་ཆེས་དཀོན་པོར་གྱུར་ཡོད། དེའི་གནད་འགག་ནི་ཡིག་
ཚངས་མ་སེལ་ཁིང་དུས་བབ་དང་འཆམ་པའི་ཤེས་ཡོན་དང་དེས་བྱངས་པའི་ལག་
ལེན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ཏེ་ཅང་ཞན་པས་རེད། དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་མར་ང་ཚོའི་མི་རིགས་
དང་རིག་གཞུང་གི་ལས་དོན་གང་ཚོ་མ་སྐྱབས་ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་གོ་རྟོགས་ཡོད་པ་
འགའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་མི་དམིགས་པར་མི་མང་བྱིངས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་སད་ཐབས་དང་
དགོས་མཁོ་བེད་སྤྱོད་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་འབད་དགོས་པ་གནད་ཀྱི་དོན་པོར་
འཁུམས། དེང་སང་རང་རིགས་ཤེས་རྟོགས་ཅན་ཡོངས་ཀྱིས་མི་རིགས་འདི་ཆེས་
ཉམ་ཚུང་ལུས་མེད་དུ་གྱུར་དང་འགྱུར་བཞིན་པས་སྤྱིར་སྒྲིན་མེ་ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཚོགས་

ཀྱི་བཅོམ་བྱ་ལྟ་བུའི་སྒོ་བ་གསེའི་ལས་དོན་མི་ཉུང་བ་ཞིག་སྟེ་ལ་བཞིན་ཡོད་མོད།

འོན་ཀྱང་། དངོས་ཡོད་འཆོ་བའི་ནང་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་ལྷུས་སུ་འགྲོ་
བའི་སྒྱུར་བ་ནི། ཆེས་སྤྱིར་བཏང་བ་ཞིག་ལས་རང་གཞན་ཀྱན་གྱིས་གཤམ་རུས་
ཐང་དུ་ཚོམ་བྱུང་གི་མེད། འདི་ལ་གནད་དོན་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ནའང་ཆེས་གཙོ་
བོ་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཡོང་འབབ་མེད་པ་དང་གཅིག་དེ་ལྟར་མཐོང་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་
སྤྱི་དམངས་ལ་ཁ་དོན་མཚུངས་པའི་མིག་དཔེ་ཡག་པོ་ཞིག་བཞུན་མ་བྱུང་བ་དང་
གཉིས། དམངས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་མ་འཆམ་པ་དང་གསུམ་བཙས་རེད། དཔེར་
ན་། བོད་གཞིས་ཁྲུང་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་ལྡན་ཚོམ་པ་པོ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་མཉམ་ཞུགས་
གནང་བའི་སྒྲིན་མེ་ཆེད་དེབ་དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་བཅོམ་གཞི་ལས།

༡༥ བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་སྟོན་གྱི་འགན་འཁུན་དང་བྱེད་སྒོའི་
བྱ་ཐབས་སྟོར།

༡༦ བོད་བརྒྱུད་ནང་བཞུགས་ཅིག་གནས་དར་སྟེ་ལ་འཐུས་ཆང་གཏོང་ཚུགས་ཀྱི་འགན་
བབ་སྟོར།

༡༧ བོད་དང་བོད་ཀྱི་ཁྱད་ནོར་སྤང་འཛིན་བྱུང་སྟེ་ལ་བྱེད་ཚུགས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་སྟོར།

(འདི་དག་གི་གོ་དོན་གསལ་བོ་ཞིག་རྟོགས་མ་བྱུང་།) ཞེས་པ་འདི་ལས་ཚུགས་གཉིས་

ཀའི་གནད་དོན་དེ་ཕལ་ཆེར་གསལ་སྟོན་བྱེད་བྱུང་། ངས་བཤད་ཚུལ་འདི་ཙུང་ཐལ་
དག་ཡོད་ལས་ཆེ་མོད། ཆེད་དེབ་དཔེ་ཚོགས་འདིའི་ནང་གི་བཅོམ་བྱ་ཕལ་ཆེ་བ་
གོ་རྟོགས་ལྡན་པའི་མི་རིགས་ཤིག་གི་ཉམས་སུ་ལེན་བྱ་ཞིག་ལས་ང་ཚོའི་མི་རིགས་
ལྟ་བུའི་རང་ངོ་མི་ཟིན་པ་ཞིག་ལ་དཀའ་ཆོད་དུ་གདའ།

དེས་ན། ཐབས་ལམ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ནས་སློབ་གསོའི་མགོ་འདྲུགས་བྱ་དགོས་
ཤི་ན། མི་རིགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་དེ་ཆུང་སྡོད་ཀྱང་ནས་ཤུགས་མགོ་དཀར་
བར་མཐོ་རུ་གཏོང་དགོས། རང་རྒྱལ་གཞན་ཕྱི་ཐལ་དྲགས་པའི་མི་རིགས་རིང་
ལུགས་ནི་གཙུག་དུ་བཀུར་འོས་པ་ཞིག་དུས་ནམ་ཡང་ཡིན་མི་སྲིད་ནའང་། མི་རིགས་
ཀྱི་ལ་རྒྱ་སྟེ་མི་རིགས་རང་གི་རང་ཉིད་དོ་ཤེས་པའི་མི་རིགས་རིང་ལུགས་ནི་སྟོན་
ཐོན་མི་རིགས་སྤུས་ཀྱང་གཅོགས་སུ་འཛིན་པ་མ་ཟད། མི་རིགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་
ལ་རྒྱ་མེད་མཁན་ནི་ཐ་ཆད་དུ་འཛོག་པ་ཡིན།

དེའི་ཕྱིར། ང་ཚོའི་གཞི་རིམ་གྱི་སློབ་གསོའི་འདི་ནས་མགོ་མ་བཟུང་ཆོ་ཅ་
བ་བོར་ནས་ཡལ་ག་གཅེས་པའི་དཔེ་རུ་སྲོང་གཤིས། དེས་པར་དུ་གནད་དོན་དེ་
དོས་ཟེན་དགོས་པའི་དུས་སུ་བབ་འདུག ང་ཚོར་འདི་འདྲའི་བརྒྱུད་རིམ་ལྡན་ཁིང་
འཐུས་སློ་ཆང་པའི་སློབ་གསོ་མེད་ན། རྒྱུན་དུ་དང་ཆག་སློ་གང་རུང་ཞིག་མ་བུང་
བར་མི་རིགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཏ་ལམ་མེད། དེ་ཡང་ཟླ་དུས་རུང་མི་འགོར་
བར་དགྲང་གི་འཇའ་ཆོན་པ་ཞིན་རང་ཡལ་དུ་འགྲོ་བ་ང་ཚོར་ཉམས་སྦྱང་གིས་བསྐྱངས་
པའི་ཕྱོགས་སྒྲིམ་ན་ལ་མ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་བྱང་བྱང་རེད།

དེ་བས་ན། མི་རིགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་དེ་མཐོ་བསྐྱབས་སློབ་གསོ་
མ་ཡིན་པར་རང་དོ་ཟེན་པའི་སློབ་གསོ་ནས་གོ་མ་སྐྱབས་བསྐྱར་དགོས་པས། མི་
རིགས་ལས་དོན་སྐྱབ་མཁན་དག་གིས་འདིའི་ཕྱོགས་ལ་གང་ཅུས་གང་སྟོགས་ཀྱིས་
འབད་དགོས་པ་དོན་གྱི་གནད་དམ་པ་གཅོ་བོ་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོའི་རང་དོ་ཟེན་སྲོང་
བ་དང་རང་གི་གནས་ཆད་རྟོགས་སོང་ན་གཞི་ནས་ལས་དོན་གཞན་དག་བསྐྱབ་ན།

མི་རིགས་བྱིངས་ལ་རང་འགྲུལ་གྱིས་གོ་རྟོགས་ཤིག་དང་རང་རྟོགས་ཀྱིས་དཔྱད་གཞིག་
 ཅིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོང་སྟབས། ཟུ་ཚུགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་དང་ལམ་སློལ་ཉི་ཆེ་
 བའི་སློབ་གསོ་སོགས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བྱུང་བར་རེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་ལས་ཆེ་ན་ཐང་།

དེ་མིན་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་མདུན་ལམ་དང་ཤེས་དཔྱད།
 ཐབས་བྱས་དང་འབད་ཕྱོགས་སོགས་ལ་མི་འཆམ་པའི་སློབ་གསོའི་རིགས་ཀྱི་ཕན་
 རུས་ཐོན་རྒྱ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་སོ། །

༡༡། སྒྲོན་མེའི་དཔལ་ཡོན།

༣་རྒྱན་གྲུབ།

དེང་སང་མི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བདེ་སྤྱུག་གི་ཆོར་བ་ཡོད་པའི་འགྲོ་བ་ཆང་
 མའི་མྱད་གྲུགས་ཐེད་སྒྲིད་ཀྱི་བྱུང་ཁྱེད་ལྟུང་བཞིན་ཡོད། དེ་ལས་མའི་སྤྱི་ཆོགས་
 ནང་དུ་སྒྲོན་ཐོན་དང་རྩེས་ལུས་འགྲན་བསྐྱར་གྱི་བསམ་སྒོ་རྩ་བ་དུ་འགྲོ་བ་རེད།
 འགྱུར་འགྲོས་མང་པོ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཆོན་རིག་དང་ལག་རྩལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཡར་
 རྒྱས་བྱ་འཕུར་བ་ལྟར་འགྲོ་བའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་ཆོགས། ཆབ་སྲིད། དཔལ་འབྱོར།
 ལངས་ཕྱོགས། འཐེན་འབྲེར་གྱི་གཉའ་གཞོན་གང་མང་ཞིག་རྒྱབ་དུ་བསྐྱར་ཏེ། ཞི་
 བདེ། དང་བདེན། རོན་དངོས། འཆེ་མེད་ཀྱི་ལྟ་བར་གཞི་བཙེལ་བའི་ཁ་ཆ་དགོས་
 གཏུགས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་ཞིག་མ་རིག་མུན་སེལ་གྱི་སྒྲུབ་དུ་འཇུག་མྱོང་འདིར་དར་གྱིས་
 འཇུག་བྱུང་།

དེ་ནི། འཇུག་མྱོང་སྤྱི་འགྲོ་ཡོངས་བྱུང་གྱི་ཞི་བདེའི་འཁོར་བསྐྱར་ཆེན་མོ་
 དང་ཐུབ་བརྟན་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྩེས་འཇུག་པ་ཀུན་གྱི་སྒྲོན་མེའི་དབུ་བྱིད། བོད་
 གངས་ཅན་གྱི་རིག་གཞུང་གི་མཆོན་རོན་དང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་གཤིང་དུ་གྱུར་
 པའི་འཇུག་མཆོག་སྒྲོན་མེ་རིན་པོ་ཆེ་རེད། ཁོང་གི་གཟི་བུ་མེད་དང་མཇུག་འཐེན་
 ལ་བརྟེན་ནས་བོད་མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་གི་མཐུན་ལམ་དེ་རྒྱ་མཚོ་དང་གཏིང་
 རེ་བྱུང་ལྟུང་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ།

མགོན་པོ་གང་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་དགོངས་གཞི་དང་མཚུངས་མེད་ལམ་སྒྲོན་གྱི་

ཕན་ནུས་ལས། དེའི་བས་ནམ་དང་ཆེ་ཆུང་མི་འདྲ་པའི་སྒྲོན་མེ་སྒྲ་ཆོགས་ཤིག་རང་
 རེའི་སྒྲི་ཆོགས་སུ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པའི་ཁོངས་ནས། [སྒྲོན་མེ་ཙྰ་མ་སྒྲིག་
 ཁང་གིས་དཔར་སྒྲུན་དང་ཙྰ་མ་སྒྲིག་ཁྱུས་པའི་སྒྲོན་མེ་ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཆོགས་ཤིག
 བོད་མིའི་སྒྲི་ཆོགས་གང་མཆིས་སར་འགྲེམས་སྟེལ་བྱས་པའི་དགེ་ཕན་གྱིས། བོད་
 སྤུ་ནང་གི་གཞི་རིམ་སྒྲི་མང་ཡོངས་ལ་སྒྲོན་མེའི་རེ་འདུན་གྱིས་བསྐྱངས་པའི་འོད་
 སྐྱང་དཀར་བོ་དེས། ལྷག་བསམ་དང་ཤེས་རྟོགས། ལེགས་བཅོས་དང་གྲོས་འདེབས་
 གྱི་འོད་སྐྱང་རིས་མེད་ཀྱང་ལ་འཕྲོས་ཏེ། མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་། རྒྱུ་ཡིག་
 དང་སློབ་གསོ། ཙྰ་མ་རིགས་དང་ལོ་རྒྱུས། ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་སྒྲི་ཆོགས་བཅས་
 གྱི་བར་འབྲེལ་ལམ་སོགས་ལ་ལམ་སྟོན་སྒྲོན་མེའི་སྤྱིང་བཞིག་བསྐྱར་བས། བོད་
 མི་རིགས་ཀྱི་ཡུགས་ཀྱི་དམིགས་བྱ་དང་འཕུལ་གྱི་འཛོལ་སྟེག་ལ་ཕན་ནུས་བསྐྱེད་པའི་
 དཀར་གསལ་འོད་སྐྱང་མཆེད་པའི་ཤེས་དཔྱད་དང་འགན་ལེན་གྱིས་འཕྲོས་བྱུང་བཞི།

དུས་བབ་དང་མ་འོངས་པའི་ཡུགས་མདུན་ལ་ཕན་པའི་སྒྲོན་མེ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་
 བ་ཆེས་གདང་སློབས་སྒྲེ་འོས་པ་ཞིག་རེད། དེས་ན། དེ་ལྟའི་སྒྲ་བས་ཆེན་བྱ་བཞག་
 ཙྰ་མ་སྐབས་སྤུ་ནང་གི་དཀར་ལ་སྒྲ་ཆོགས་པ་སྟེ། མི་ཁ་དང་དཔལ་འབྱོར། སེམས་
 ངལ་དང་ལུས་ཆོགས། ཉམས་སྦྱོང་དང་ཤེས་ཆད་སོགས་ཀྱི་དཀར་སྒྲ་གཅི་ཙྰ་མ་ལ་
 གདོང་གཏུགས་བྱས་ཀྱང་། ཟུར་འདུག་དང་མཚམས་འཇོག་པའི་བྱ་བ་ཆུང་གི་བསམ་
 སྦྱོར་ཡེ་ནས་མ་བྱས་པར། དཀར་ལ་གང་འཕུད་སྟོབས་ཤུགས་སུ་བསྐྱར་ནས། ལས་
 དོན་གྱི་ཁྱབ་འབྲས་དེ་སྒྲོན་མེའི་འོད་སྐྱང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་བསྐྱར་བྱུང་བཞི།

ང་ཆོ་བོད་རིགས་སུ་གཏོགས་པ་ཀུན་གྱིས་ཆེས་ཡི་རངས་དང་གུས་བཅེ། འུ་བ་

སྒྲིར་དང་མཉམ་འབྲེལ་བཅས་བྱེད་དགོས་པ་ང་ཚོའི་མི་རིགས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་
ཁ་སླབས་ཏེ་ཅང་ཞན་པའི་དུས་འདིར། **སྒྲིན་མེ་ཙོ་མ་**སྒྲིག་པ་ལྟན་ཀྱས་ཀྱི་ཤེས་
རྟོགས་དང་ལྷག་བསམ། སྒྲིང་སྒྲོབས་དང་གྲུབ་འབྲས་ལ་ངོས་འཛིན་མ་ནོར་བཞིག་
དང་གདེང་འཛིན་མི་དམན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ང་ཚོའི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱའི་མཁའ་མཁེད་སྟེ།

སྒྲིན་པ།

རབ་ཡངས་སྒྱེད་མོས་ཆལ་གྱི་ཁུ་སྒྱེས་དག །

དྲི་རོ་ཁ་དོག་སོ་སོར་གྱུར་ན་ཡང་། །

གཅིག་གི་མཛེས་སྡུག་ལྟར་དེར་གསལ་བའི་ཕྱིར། །

གཞན་པའི་མགོ་བོ་བདོགས་པར་མོས་མཐུན་མེད། །

སྒྱི་དམངས་ཡོངས་ཀྱི་རང་དབང་འདྲ་མཉམ་སོགས། །

བརྩེ་མཐོང་མེད་པར་གཅིག་རང་ཁོ་ནའི་ཆེད། །

ཡོད་ཆད་སྒྲོས་བཏང་དགོས་པའི་ལམ་སྟོན་འདིས། །

ང་ཚོའི་སྒྱི་ཚོགས་ལུས་རྗེས་ཡང་ལུས་གྱུར། །

དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་འཆོལ་གཞིག་སྐབས། །

སྒྱི་དམངས་ཡོངས་ལ་གོ་རྟོགས་རབ་ཞན་པས། །

གཞན་དབང་གཞན་བསྐྱར་འོག་ཏུ་ཚུད་པ་དེས། །

སྒྱི་ཡི་རྩས་ཤུགས་འབྱར་ཐོན་མ་བྱུང་ངོ་། །

དེ་བས་ཐུན་ནག་འཐིབས་པའི་སྒྱི་ཚོགས་འདིར། །

ལྷག་བསམ་དག་པས་ཤེས་ཤིགས་སྤེལ་བའི་སྒྲོད། །

རེ་བའི་སྒྲོན་མེ་སྟིང་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡིས། །

སྤྱི་ལ་སྤར་བས་མདུན་ལམ་ཡངས་པོར་སྤྱེ། །

སྤྱི་ཆོགས་བདེ་སྤྱིད་འོང་བའི་ཐབས་ལམ་ལ། །

ཆོག་གཅིག་གིས་ཀྱང་རྣམ་པ་འདོན་སྤྱབ་ན། །

བག་ལ་མ་ཞ་གནད་དུ་ཕོག་པ་ཞིག །

བྱེད་པའི་རེ་བ་ཁ་སེམས་མེད་པར་བྱ། །

བྱེད་ཆོར་བདག་གི་རོགས་སྦྱར་བྱ་བྱ་ཡི། །

ལའོས་ཀ་གིན་དུ་གཉོམ་ཡང་འདི་ལྟ་བུའི། །

ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཡར་སེམས་བརྒྱང་བྱལ་གྱིས། །

གང་སྤྱོད་སྤྱོད་རྩི་རྩི་སྤྱོད་ན་བདེ་ཅམ་ཆོག །

ཀེ་ཏི་འེ་བྱེས་པ་བྱ་ཆང་གི་ཆེས་མཐོའི་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྒོ་བ་གཉེར་ཁང་གི་རིག་གནས་

རབ་འབྱམས་པའི་མིང་འདོན་དུ་སྤྱོད་གྱིས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༧ ཟླ་ ༥ ཆེས་ ༡༡ ཉིན་བུ།

༡༡། ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་སྒྲིག་དགོས་པའི་སྒྲིན་མེ་ལྷ་བུའི་ཆེད་དེ་བ་ དཔེ་ཚོགས་ཤིག

མེད་རུ་བཤོང་བུའ།

དུས་དང་གནས་སྐབས་ཤིག་གིས་འཆོར་བཞིན་སྔོན་མི་བཟོད་པའི་བྲག་ས་
ཁུར་ཞིག་ལས་མངོན་འདོད་གཅིག་གི་ཐོག་ལ་གཞིས་ཤེས་སྤྱན་རླུང་དགོངས་ཚུལ་
མཉམ་འཛོམས་བྱུང་བའི་ཆེད་དེ་བ་འདི་དག་ནི་རང་བཞིན་སྤྱི་འཛོམས་ཤིག་དང་ལྷག་
པར་དུ་བརྒྱུད་གཞིའི་དགོས་དམིགས་གཅིག་ཏུ་བྲི་ལ་ནས་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་
སྐབས་བཅའ་གི་མདུན་ལ་མ་སྒྲུབ་ཞིང་། བོད་ཕྱི་ནང་ཀྱན་གྱི་བོད་རིགས་མཐོ་འབྲང་
སྒོ་བ་མ་ནས་བཟུང་མཁས་དབང་དང་སྐྱེ་སྤྱུལ་ནམ་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་དགོངས་ཚུལ་དང་
མངོན་འདོད། ལྷ་སྤྱོད་དང་དེའི་རིན་ཐང་དག་གསལ་འདོན་དང་སྒྲ་འགྲེལ་གནང་
བ་བཅས་འདུས་ཕྱིར་སྤྱི་ན་མེད་པའི་ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཚོགས་ཤིག་ཡིན་པར་སྙམ།

དེ་བཞིན་རབ་བྱུང་གིས་རབ་བྱུང་གི་འགན་དང་ཁྲིམ་པས་ཁྲིམ་པའི་འགན་
བཞེས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་འདིས་རང་ལ་སྤྱད་པའི་འགན་འབྲི་དག་གི་ལམ་ཁ་མི་འཛོལ་བྱ་
གལ་ཆེན་དུ་བསྟན་ཅིང་། དཔེར་ན་རྩོག་འཛིང་ཆེ་བའི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཀྱིགས་
མཚམས་རེ་རེའི་སྒྲིན་དང་ནོར་འབྲུལ་ནམས་ར་སྤྱོད་དང་དེ་དག་གི་ཕམ་ཁ་རེ་རེའི་
མིག་ཀྱི་སྒྲུབ་ཞིང་། ཉམས་སྤྱོད་ལས་ཐོན་པའི་དགོངས་ཚུལ་ནམས་དབྱེད་གསུམ་
དག་པས་གནས་ལུགས་དང་བྱ་མཚན་ཅན་དུ་བབྲང་གནང་མཛད་འདུག

སྒྲིག་པ་པོ་ཐེབས་ཆག་ཅིག་གི་ངོས་ནས་བརྗོད་ན། ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཚོགས་

འདི་དག་གི་ཁྲིད་མཁས་བརྒྱའི་དགོངས་ཚུལ་དང་སྣ་བརྒྱའི་སྤྱི་ཚོགས་གཉིས་བསྟར་
ན་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲིན་དང་མོར་འབྲུལ་གཅིག་པོ་མིན་པར་ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟའི་རང་
རེའི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ལས་ཆབས་ཆེན་དང་ཡ་མ་བྱུང་གི་ལམ་བུ་ཞིག་ལ་
བསྐྱོད་དང་བསྐྱོད་མུས་ཡིན་པར་བརྗོད་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟར་འཛིག་ཏེན་
སྤྱི་ཚོགས་ལ་སྐྱུག་མེར་ལངས་མེད་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཉིད་བཅོས་མ་མ་བཟོ། དེ་
མིན་བདག་གཞན་གྱིས་ཆར་མགོ་སྒྲོར་བྱེད་པས་འགྲོ། གནས་ལུགས་ལ་ཞལ་བདེ་མི་
འགྲོ་ཞིང་སྤྱི་བཞུགས་ཀྱི་ཡུ་ཚུགས་དེ་འང་རུལ་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁ་འདུག ཁ་ཐོར་དང་
རང་བྱིམ་དགོས་ན་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དགོས་པས་ན་མ་ཡང་སྟེར་རབས་མི་འདུག
དབུལ་ཐོངས་ལས་སྒྲིབ་པའི་རོགས་འདེགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས། དེ་ལས་ཀྱང་
གལ་ཆེ་བ་སྟེ་ཁ་མིན་དོན་གྱི་འཆོལ་མེད་པ་དང་འགྲོ་བ་མིར་མཁོ་བའི་བྱམས་པ་དང་
བརྟེན་བ་བཅས་ལ་བསམ་ཆེ་སྟོན་པའི་རྗེས་འདུག་པར་ཁས་འཆེས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་
ལས་འཛིག་ཏེན་དངོས་ཡོད་ཀྱི་འཆོལ་བ་དོན་གཉེར་ཅན་དང་ལུགས་མཐུན་བྲིམས་
ཀྱིས་དབང་བསྐྱུར་འོག་ནས་འཆར་བའི་མི་མང་རྣམས་པན་ཐོགས་དང་གནས་
ལུགས་ཅན་དུ་གྱུར་ཡོད་པ་མིག་སྔའི་རང་རང་སོ་སོའི་འཆོལ་ལས་ཁ་གྲག་ངེས་
སོ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་།

དེས་ན་ཆེད་དེ་བདེ་པོ་ཚོགས་འདི་དག་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་ད་སྐབས་སྒྲིག་རན་
པའི་རིན་ཐང་ཅན་ཞིག་ཏུ་འབྱམས་སོ། །

༡༡། སྒྲོན་མེ་ཆེད་དེ་བརྩོམ་སྒྲིག་པར་ལེགས་སེའི་སྒྲུབ་འབྲིན་དུ་ཡུལ་བ།

ཁ་བཙན་འཛིགས་མེད།

དེ་རིང་ངས་འདི་ནས་ཆོག་གསུམ་ཞུ་འདོད་པ་ནི་གྲོགས་པོ་མེད་དཀོན་རྒྱལ་
དང་དཔལ་ཤར་སློབ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་རིགས་ཞེན་དང་ལྷག་བསམ་མ་མེད་པའི་སྒྲུབ་
ལྷགས་ཐེངས་གཅིག་གིས་རང་ཉིད་ཀྱི་གསེར་ལས་དཀོན་པའི་སློབ་སྦྱོང་གི་རྒྱ་ཆོད་
དང་། བྲ་རྒྱ་གི་འཛོམས་བས་ངན་དོན་གྱི་ཁ་སྒྲོན་ཅམ་ཡང་ཚུད་ཐོས་སུ་མ་བཏང་
བར་མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་གི་ཆེད་དུ་ཡོད་ཚད་གཏོང་མོད་པའི་ལྷག་བསམ་དང་
ལག་ལེན་མཉམ་བསྐྲུས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱ་འདི་དག་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་མི་བྱེད་མཁན་སུ་
ཞིག་ཡིད།

རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས་པའི་<<སྒྲོན་མེ>>ཞེས་པའི་ཆེད་དེ་བའི་
དག་པལ་ཆེར་པོད་མི་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་ཆོལ་གསུམ་ཡོངས་ནས། མཁས་པའི་
སྒྲན་པ་འབར་ཞིང་མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་ལ་གཞི་ཆེ་བའི་མཁས་དབང་དག་
གིས་པོད་མི་རིགས་ཉམས་ཀྱུད་ཀྱི་ཉེན་ཆབས་ཅན་གྱི་སྐབས་འདིར་བརྗོད་ཐབས་འདྲ་
མེན་སྟེད་པའི་བརྩམས་ཆོས་ཡུལ་བྱང་མང་པོ་དཀྱུས་གཅིག་དུ་གསལ་བ་ནི། རྒྱ་
ཡིག་དང་རིག་གཞུང་། སློབ་གསོ་དང་རྩོམ་རིག་ ལོ་རྒྱུས་དང་གནས་བབ་སོགས་
ཀྱི་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་གི་སྐོར་ནས་དབྱེད་སྒྲེང་གནང་བ་མ་ཟད། ཆ་ཆང་ཞིང་སྒྲུབ་
དག་པ་སོ་སོའི་སློབ་ཁ་དང་འཆམ་པའི་སྒྲུབ་བྱལས་གསར་པ་བསྒྲུན་པའི་རྣམ་པ་ལྡན་
པར། འདི་ནི་བཙན་བྱོལ་ནང་གི་དཔེ་དེབ་ཆད་ལྡན་གྱི་གསུ་སྟེད་པའི་གདང་འཛོག་

ཡིད། དེའི་ཡང་བསྐྱར་<<སྒྲིན་མེ་ཆེད་ཚོམ་འགན་བསྐྱར་>>ཀྱི་ཆེད་ཚོམ་ནམས་
ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱིས་<<ཤེས་ཉོགས་དང་ལག་ལེན་>>ཞེས་པའི་ཆེད་དེ་བ་གསར་
པ་ཞིག་འདོན་གྲུབས་ཡིད་པར་ཐོས་པས་ནམ་པ་གཉིས་ལ་སྤར་བཞིན་བརྗོད་སྟེང་
དང་སྤྱི་ཚད་གང་ཅིའི་ཐད་སྤར་བཞིན་ཡོང་བའི་རེ་བ་དང་བཅས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་
བ་ཡིན།

ཞེས་ཁ་བཙན་འཛིགས་མེད་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༧ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡ ཉིན་གཟའ་སྤྱི་ན་པར་རང་

གས་ཏུ་བྲིས་པ་དགེ་ལོ། །

༄༅། སློན་མེད་ཞབས་རྗེས་འཆོལ་བ།

འབྲིང་བ་བརྟན་འཛིན།

སྒྲིང་བཅོམ་དུ།

ང་ཆོ་ཆང་མས་ནམ་ཡང་འཆོལ་ཞིང་སྟེག་པའི་མི་ཆོལ་བརྒྱད་རིམ་འདིའི་
འཐབ་ཚུད་ཁྲིད་དུ། མི་ཆོ་ནི་འཛམ་གླིང་འདིར་འཁེལ་རྒྱས་དང་གསལ་གཏོང་བྱེད་
སྤྱད་ཀྱི་ལག་ཆ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཀྱང་། མི་ཆང་མས་ཇི་ལྟར་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་དེ་འཛམ་
གླིང་འདི་དང་བུ་རབས་ཆ་རྒྱད་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཆེད་དུ་གྲུབ་པ་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་ཐག་
ཆོད་ཅིག་ཡིན། འཕགས་འཆག་དང་འགྲུལ་བསྐྱོད་ཀྱི་རྒྱས་ཤུགས་ལྡན་པའི་ཤེས་ཡོན་
ཅན་ཡོད་ཆད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱས་པ་དང་འཛོན་ཐང་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་འཆོལ་
བཞིན་ཡོད་མོད།

འོན་ཀྱང་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་ལོ་རྟོགས། ཁོར་ཡུག་གི་ཤན་ཞུགས། ཕ་
མའི་གསོ་སྦྱོང་། དགེ་ལྡན་དང་སློབ་གྲུའི་སློབ་གསོ་སྐྱེད་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་
བསམ་སྒྲུབ་ཁ་སྤྱོད་ཀྱི་ངོས་འཛོན་ལ་བྱུང་པར་ཤོར་ཞིང་། རྗེས་ལུས་དང་ཡར་
རྒྱས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་འདི་ལྟར་བྱུང་བ་ཞིག་རེད་ལ། འགྲུལ་ཞུང་དང་འཕྲོར་ཞིག་འདི་
ལྟར་གྱུར་པ་འང་ལོས་ཡིན། འགྲུལ་ཞུང་དང་འཕྲོར་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པའི་མི་རིགས་དང་
ཆོས་ལུགས་ཡོད་ཆད་རང་གཅེས་རང་འཛོན་མ་ཐུབ་པ་དང་། དུས་རབས་དང་སྤྱི་
ཆོགས་ཀྱི་འཕྲོ་འགྱུར་མ་རྟོགས་པར་ཨུ་ཚུགས་ཀྱི་བསམ་སྤྱོད་མཁུགས་པོས་རང་ཉིད་
ཀྱི་མི་རིགས་དང་ཆོས་ལུགས་འདི་ལྟར་མིག་མཐུན་ནས་རིམ་གྱིས་ཡལ་ཞིང་ལོ་རྒྱུས་

ཀྱི་ཤོག་རྩལ་ཙམ་ལས་གང་ཡང་ལག་སྟོན་མ་བྱུང་བཞི།

རང་བབ་རང་གིས་མ་རྟོགས་པ་ཞིག་དང་རང་འགན་རང་གིས་མ་འཁུར་བ་
 ཞིག་དང་རང་གི་མདུན་ལམ་རང་གིས་རྒྱ་བསྐྱེད་མ་བཏང་བ་ཞིག་དང་རང་ཉིད་
 རང་གིས་བཅོས་བསྐྱར་གཏོང་མ་ཐུབ་པས་ལན་པ་ལོས་ཡིན། དེང་སང་འཇམ་
 གླིང་འདིའི་སྟེང་གི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ལལ་ཆེར་བ་དཔྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་དང་
 རིག་གཞུང་གིས་དབང་བསྐྱར་ཞིང་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་མང་ཆེ་བའི་རང་ཉིད་ཀྱི་
 སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་པོར་བརྒྱལ་སྤྱོད་པ་མངོན་གསལ་དོད་པོ་ཞིག་
 རེད་ལ། ཏུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བྲེལ་བེང་འདིའི་ཁྲོད་ནས་འཇམ་གླིང་གར་རྒྱལ་
 ཀྱི་མི་རིགས་གང་མང་ཞིག་གིས་རང་སྐད་ལས་དཔྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་
 ཆེན་པོ་བཏང་བའི་རྗེས་འབྲས་སུ། ཁོང་ཆོའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གིས་དེང་
 གི་ཏུས་ཆོད་འདིར་འཇམ་གླིང་གོ་ལ་ཕྱིལ་པོར་བྱལ་བུ་པོ་ཞི།

ཁོ་ཆོའི་ཕ་མེས་དང་ཡང་མེས་དག་གི་བསམ་སྒོ་བྱལ་བ་ཆེ་ཞིང་། འཐབ་ཚུད་
 ཀྱི་ཡུགས་རྒྱུད་རིང་པ། བན་སྟོབས་ཀྱི་རུས་ལྷགས་ཟབ་པ་སོགས་ཀྱིས་གོ་ལ་གཅིག་
 ཡུར་དང་དབང་བསྐྱར་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པའི་ཏུས་ཆོད་འདིའི་ནང་དུ། རྒྱལ་
 ཁབ་དང་མི་རིགས་འདྲ་མིན་གྱིས་རང་གི་རིག་གཞུང་དང་སྐད་ཡིག་ནི། མི་རིགས་
 བེག་གི་སྲོག་རྩ་ཡིན་ཞིང་མི་རིགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་བྱུང་ཆོས་དམིགས་བསལ་
 བ་དག་མི་ཉམས་པའི་ཆེད་རྒྱན་འཛིན་དང་དར་སྐྱེལ་གཏོང་དགོས་པ་གཞི་ནས་གོ་
 རྟོགས་སད་བཞིན་ཡོད་མོད།

འོན་ཀྱང་། སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་གི་དབང་བསྐྱར་ནི་ཆེས་བཟལ་དཀའ་

བའི་མཉམ་གཅོད་ཅིག་དང་ཆེས་འཕེལ་ཚུད་དཀའ་བའི་གོ་རིམ་དེ་ལས་གྲོལ་ཕྱིར།
གྲུས་གྲོགས་དམ་པ་སྦྲོན་མེ་ཚོམ་སྒྲིག་པ་བྱུང་གིས་གནས་བབ་དེ་ཤེས་རྟོགས་དང་རོས་
འཛིན། རྣལ་བསམ་དང་བྱ་བ་བསམ་གནད་ལ་འཁེལ་བ་བརྟོན་ནས་རང་གི་མི་རིགས་
ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་དེར་བརྟེན་པའི་རིག་གཞུང་ཁག་སྤྱང་སློབ་དང་དར་སྤེལ་གྱི་སྒྲན་
དུ་བོད་གཞིས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་ལྡན་ཚོམ་པ་པོ་རྣམས་ལ་སྤྱིངས་ཆ་དཀྱུས་གཅིག་
དུ་གསལ་བའི་སྦྲོན་མེའི་འོད་སྤང་ལྟ་བུའི་ཕན་ལུས་རང་བཞིན་ཅན་ཞིག་བསྐྱུན་པ་རྟེ།

ཆེས་ཤེད་མེད་དུ་བསྐྱར་བཞིན་པའི་ང་ཚོའི་སྐད་ཡིག་དང་འགན་འཁུར་མ་
ཐུབ་པའི་ང་ཚོའི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུ། འགྱུར་འགྲོས་དང་མི་བསྐྱུན་པའི་རང་ཉིད་
ཀྱི་གནས་བབ་དང་རྟོག་དཔྱད་མི་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡན་པའི་བསམ་སྤངས། རྣལ་པར་
དུ་མ་འོངས་པའི་མདུན་རྒྱུངས་སོགས་ལ་བརྟེན་མི་ཤེས་པའི་རང་རྣམ་ཆེན་པོས་བཟི་
དང་བཟི་བཞིན་པའི་ཉེན་ཁ་དེ་མཐོང་ནས་དེ་རིང་གི་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་སློབ་ཕྱིར་
འགན་ལེན་དང་དཔུད་གཞིག་གི་སློ་མོ་ཇི་ཡངས་སུ་བཏང་ནས་དཔུད་བརྗོད་དོན་
སྤྱིང་ལྡན་པ་གང་མང་ཞིག་ཆེད་བསྒྲིགས་བཞུགས་པ་ནི་བོད་མི་རིགས་དང་བྱུང་ཞོར་
ཁག་གི་ཉམས་ཉེས་སྤར་གསོ་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་དང་ཞབས་རྗེས་ཏེ་ཅང་བཟང་པོ་
ཞིག་རེད་སྙམ།

རིས་སུ་ཡི་རངས་ཀྱི་ལྷ་ཆོག

དུས་ཚོད་ཤེལ་ཟིང་ཆེ་བའི་སློབ་མ་ཞིག་གི་མི་ཆེའི་བརྒྱུད་རིམ་ཁྲོད་ནས། ཚོམ་
སྒྲིག་བྱ་རྒྱུ་ཡར་ཞོག་ཐོན་ཚོམ་ཡིག་ཅིག་འབྲི་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཀྱང་ཏེ་ཅང་དཀའ་བའི་
ལོ་རྒྱུའི་འགྱུར་འགྲོས་ཁྲོད། ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་སློབ་བྱུན་གྱི་བར་གསེང་གང་ཡོད་

ཐུགས་འཛོལ་བྱས་ཏེ། རྒྱུ་མེ་ཞེས་པའི་ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཚོགས་ཤིག་ཚོམ་སྒྲིག་བྱ་
 ཐུབ་པ་ནི། ང་རང་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་སློབ་གྲོགས་ཤིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དངོས་གནས་
 སེམས་བསམ་པའི་གཏིང་ནས་ཡི་རངས་ལྟ་བཞིན་ཡོད་ལ། ད་དུང་འདི་ལྟ་བུའི་
 བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་མཁས་དབང་དང་མེས་ལྡན་པ། ཚུམ་པ་པོ་དང་ཉམས་
 ཞིབ་པ་སོགས་ཀྱི་མཆིན་དཔྱད་དང་འགན་ལེན། ལྷག་བསམ་དང་གྲུབ་འབྲས་བཅས་
 དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་ཞིང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་པའི་ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཚོགས་ཏེ་ཅང་
 དགོན་པ་མ་ཟད། འདི་ལྟ་བུའི་ཆེད་བསྒྲིགས་བྱ་དག་དང་། ལུང་ཆེན་དཔེ་བཞེད་
 པའི་ཐོག་ནས་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་དུ་བརྗོད་གཞི་སྒྲ་ཚོགས་ཡོངས་བྲབ་སྟེལ་ཏེ་
 ཆེད་ཚོམ་སྒྲིགས་བསྒྲིགས་བྱས་པ་ནི།

བསམ་སྒྲེའི་གོ་རྟོགས་འབྱོར་པོ་དང་བག་ཆགས་ངན་པའི་འདུ་མེས་དོར་ནས་
 ཡར་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲེ་བྲིད་ཅིག་དང་། ད་ལྟའི་བར་དུ་ཡོ་རྒྱས་ཀྱི་གོ་བོ་ཆགས་རབས་དང་
 རིམ་པའི་རྒྱུ་ཚ་གཙོ་བོ་རིས་གཙོད་འཐེན་འབྱེར་སོགས་ཀྱི་སྒྲག་རིམ་ཡལ་ནས་
 མི་རབས་གསར་པ་འདི་ལྟ་བུའི་གྲུ་ཡངས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོ་དང་། མིག་རྒྱུང་རིང་པའི་
 ཁ་སྒྲིགས། གཏིང་མཐུལ་ཟབ་པའི་དམིགས་ཡུལ་བཅས་ལ་གཞིགས་སྐབས། བྱད་
 ཆོས་དུ་མས་ཐུག་པའི་ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཚོགས་འདིའི་གྲུབ་འབྲས་ཀྱིས་བོད་གཞིས་བྱེས་
 གཉིས་ཀྱི་མེས་ལྡན་ཚུམ་པ་པོ་ཉམས་ཀྱི་མེས་དཔྱད་དང་ལྷག་བསམ་དཀྱུས་གཅིག་
 ཏུ་གསལ་པའི་འབྲེལ་ཟམ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད་ལ།

ཚོམ་སྒྲིག་པ་བྱུང་ལ་ཁོར་ཡུག་གཅིག་ནས་ཡུན་རིང་འགྲོགས་འདྲིས་བྱས་ཀྱང་།
 སློབ་གྲོགས་དམ་པ་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་བོད་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་ཕྱིར་དུ། བསམ་

མོ་དང་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་འདི་ལྟ་བུའི་ཞབས་འདེགས་བསྐྱབས་པ་ནི་མོ་ཡུལ་
ལས་འགོངས་པ་ཞིག་རེད་ཨང་། ཉེན་ཚབས་ཅན་གྱི་དུས་ཚོད་འདིའི་ནང་དུ་གཞིན་
སྐྱེས་ཁོང་ཚོའི་བསམ་བློའི་དཀྱིལ་སྟེང་དུ་བོད་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ལ་དུང་བ་ཟབ་
ཅིང་། རིག་གཞུང་དང་རྒྱ་དམིག་ལ་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་འདི་ལྟ་བུའི་ལེགས་སྐྱེས་
བཞག་ཡོད་པ་ནི་ང་ཚོ་ཚང་མས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བྱ་དགོས་པ་ཞིག་རེད་སྙམ།

མཚམས་སྒྲིར་གནད་བསྐྱེས།

སྒྲིན་མེ་ཆེད་དེབ་དཔེ་ཆོགས་གྱི་སྟོག་ཤིང་དུ་བསྐྱེས་པའི་བོད་སྟེང་ནི། བོད་
གྱི་རབ་བྱུང་ནམས་གྱིས་འདུལ་བའི་དགོངས་དོན་དང་མཐུན་ཞིང་། དུས་རབས་
ཉེར་གཅིག་པའི་འགྲོས་དང་བསྐྱེད་པའི་ལྟ་སྟོན་གྱི་འགན་འཁུར་འཁྱེར་སྟོན་གས་དང་།
བོད་གྱི་སྟོལ་རྒྱན་རིག་གཞུང་རྒྱན་འཛིན་དང་ཁྲབ་སྟེལ་བྱེད་སྟོན་གས་གྱི་ལས་འགན་
དང་བྱེད་སྟོའི་སྟོར། དགོན་སྡེ་ཁག་གི་སྟོབ་གཉེར་དང་འཛིན་སྟོང་ལམ་ལུགས་
ལ་ལེགས་བཅོས་འབྲས་ཆང་གཏོང་སྟོན་སྟོར་བཅས་དང་།

དེ་བཞིན་བོད་གྱི་ཤེས་རིག་གི་སྟོག་ཤིང་དུ་གྱུར་པའི་བྱུང་བ་སྟེན་རིག་གཞུང་
ལ་གཏན་ཆོགས་དང་ཤེས་རྟོགས་གྱིས་ངོས་འཛིན་དང་སྐྱུང་འཛིན་ཁྲབ་སྟེལ་བྱེད་
སྟོན་ས། བོད་གྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་མཐུན་སྦྱེལ་དམ་ཆོག་གཅིག་དུ་བསྐྱེལ་ཐབས་
དང་། ཆན་ཆོས་དབྱུང་བ་སྐྱུར་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་དང་ཐབས་བྱས། བོད་གྱི་
རྒྱ་དམིག་སྟོང་སྟོན་སྟེལ་གསུམ་བྱེད་སྟོན་དང་རྒྱ་དམིག་གཅིག་གྱུར་ཡོང་ཐབས་
སུ་ཐབས་བྱས་བཏོན་ཡོད་པ། བོད་གྱི་རིག་གཞུང་དང་ལག་ལེན་བར་གྱི་འགལ་
འདུ་སེལ་ཐབས་དང་མ་འོངས་པའི་བོད་གྱི་རིག་གཞུང་གི་ཁ་སྟོན་གང་འདྲ་ཞིག་

བསྐྱར་དགོས་མིན་གྱི་དགོངས་ཚུལ་བཏོན་ཡོད་པ།

གཞན་ཡང་འབྲུང་འབྲུར་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྤྱི་དབྱུང་གི་སློབ་གཞི་སློང་ཐབས་
དང་བོད་ཀྱི་སློབ་གསལ་ལམ་ལུགས་གཅིག་གྱུར་ཡོང་ཐབས། བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་
གི་འཕེལ་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་རྩོམ་རིགས་འབྲི་ཐབས་དང་རྩོམ་པ་པོ་རྣམས་ལ་
དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་བབ་སྒོར། ཏུས་རབས་དང་བསྐྱར་པའི་རྩོམ་
རྒྱུ་པ་ཞིག་གི་ལས་འགན་འཁུར་ཕྱོགས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་འཇུག་ཚུལ་དང་ལོ་
རྒྱུས་ལས་བསྐྱབ་བྱ་བླངས་ཏེ་མ་འོངས་པའི་ཁ་ཕྱོགས་གཏན་འཁེབས་བྱེད་ཕྱོགས།

བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་གོང་མཐོར་གཏོང་ཕྱོགས་དང་བོད་མི་བྱིངས་ཀྱི་
ཤེས་ཚད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་སོགས་ཀྱི་བརྗོད་གཞི་གལ་གནད་ཅན་གང་མང་
ཞིག་གི་ཐོག་བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་ལྡན་རྩོམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་དཔྱད་
དང་ལྷག་བསམ་གྱིས་གོང་གསལ་བརྗོད་གཞི་དག་སྤང་སྐྱོབ་དང་དར་སྤེལ་གྱི་ཆེད་
དུ་དགོངས་ཚུལ་དང་ཐབས་བྱས་ཟབ་མོ་བཏོན་ཡོད་པ་དེ་ཆེས་དུས་གཏུགས་ཀྱིས་
དོ་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ཏུ་འཁུམས་སོ། །

འབྲིང་བ་བསྐྱར་འཛིན་གྱིས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ཟླ་བ་ ༡༠ ཚེས་ ༦ ཉིན་ལུག་

༡༡། སྒྲོན་མེ་ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཆོགས་ལ་བརྟམས་པའི་མྱོང་བ་ན་གཞོན་ གྱི་ཞབས་ཇེས།

བཀྲིས་ཀྱི་མཚོ།

འདིར་གང་སྐྱེང་བར་བྱ་བའི་གཞི་དམ་པ་ནི། ཁ་བཤད་སྐམ་པོའི་སྒྲན་ཆོག་
དབྱངས་སུ་གྱེར་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་ཐོག་རང་ཉིད་ནས་མགོ་
ཚྭ་ཆེ་གང་ཞིག་གི་ལས་དོན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ཏེ། རྒྱལ་ཆེན་དོན་སྤྱིར་ལྡན་པ་ཞིག་
གིས་སྒྲོན་བསུ་བྱེད་པའི་དུས་ཆོགས་ཁྱད་པར་ཞིག་ཡིང་བཞི་ཆོས་ཉིད་བདེན་དོན་
གྱིས་གྲུབ་ཡོད།

དེས་ན། རིགས་མཐུན་པོད་གངས་ཅན་པ་རྣམས་འཇམ་སྒྲིང་རྒྱ་ཡི་གོ་ལའི་
མཐོ་སྒང་དུ་འཆོ་སྤྲོད་གྱི་ཁྱིམ་གཞིས་ཆགས་པའི་གོ་རིམ་དེ། མཁྱེན་དཔྱོད་དང་
ཐུགས་བསམ་ཡངས་པའི་རང་རེའི་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་པར་བཀའ་དྲིན་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་
མཁས་དང་སྐམ་དཀྱུ་ལ་ཟབ་མོའི་ཐུགས་རྗེ། གསེར་དངུལ་དང་རྩལ་རྒྱ་ལས་གྲུབ་
པའི་ང་ཚོའི་ཡི་གེ་དང་ཐེག་ཆེན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས།

མདོར་ན། བྱེ་ནས་ནང་འདྲན་བྱས་པའི་རིག་གནས་ཁག་གི་གཟི་བུ་ཤིང་གྱི་
རིན་ཐང་དང་གྲུབ་དོན། ཁ་ནས་མ་ཁི་འདོན་པ་དང་ཟས་སུ་རྩམ་པ་བ་བ་ཚུན་ཆད་
གྱི་ཕན་ཡོན་སོགས་ད་ལྟའི་བར་དུ་མ་ཉམས་པར། འཇམ་སྒྲིང་ཐོག་སྒྲོན་མེའི་འོད་
སྣང་ལྟར་ཆེས་དཀར་གསལ་ལྡན་པའི་ངང་གནས་ཡོད་པ་ནི་འདས་པའི་ཞབས་ཇེས་
ཁོ་ན་རེད།

ཡང་ངོས་གཞན་ཞིག་ནས་བསམ་ན། ད་ལྟོ་དུས་སྐབས་འདི་བོད་སྤྱི་ལ་
མཆོན་ན། ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཐུགས་རྒྱུང་འལྱུང་ནང་གི་མར་མེ་ལྟར་
གཟིམ་ལ་ཉེ་ཞིང་། ཆེས་ཉག་ཕྱ་བའི་ཐུན་ནག་གི་དུས་ཆོགས་ཤིག་ཏུ་ཆགས་ཡོད་
པ་ནི། རང་རེའི་བོད་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཁྲིད་དུ་གན་གཞིན་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་བྱུང་སྟོག་
བྱེད་བཞིན་ཡོད་ནའང་། རང་ཉིད་ནས་མགོ་བརྩམས་ཏེ་སྤང་སྟོབ་ཀྱི་ཐབས་ལུས་
དང་འགན་ལེན་གྱི་ལག་ལེན་མ་བགྱིས་པར། ཁ་བཤད་ཀྱི་སེམས་འཁྱུར་བྱས་པ་ཙམ་
གྱིས་བོད་རང་གི་ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་གྱི་རིགས་མཛོད་བདག་གཉེར་དང་སྤང་
སྟོབ་ག་ལ་རུས།

དཔེར་ན། ནད་གཞི་གང་ཡིན་ཐོག་མར་ནད་དེའི་འབྱུང་ཚ་ངོས་འཛིན་ཐུབ་
པ་བྱས་ནས་ད་གཟོད་ནད་དེ་ལ་ཕན་པའི་སྤྲོན་བཅོས་སོགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བསྟར་
ཆོད་ ནད་གཞི་དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་རྒྱུ་ཚ་བ་ནས་སེལ་ཐུབ་པ་བཞིན། ང་ཆོའི་སྐད་
ཡིག་དང་དེར་བཞེན་པའི་རིག་གཞུང་། ཁྱད་ཆོས་དང་ལེགས་བྱང་ནམས་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཉམས་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར།

གཞན་གྱིས་བཀོད་འདོམས་དང་གཞན་གཙུན་གྱིས་མ་ཡིན་པར་རང་ཉོགས་
རང་འགྲུལ་གྱིས་རང་ཉིད་གང་གཏོགས་བོད་མི་རིགས་འདིའི་འགན་ལེན་པ་ཆོད་ཐུན་
ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཆེད་དུ། རང་ནམ་རང་སྤང་དང་རང་སྟོབས་རང་སྐྱེལ་གྱིས་སྤྱོད་ན་
ཐོགས་སུ། རང་རྣམས་གང་སྟོགས་ཀྱིས་མདུན་བསྐྱོད་བྱེད་རྒྱ་དང་བྱ་ཐབས་འདོན་
རྒྱུ་། དེས་བསྐྱོད་པའི་རྒྱལ་ཆེན་བྱ་བཞག་གི་སྒྲེ་མོར་འདུས་ནས་ཞབས་རྒྱུ་རེ་
འཛོག་ཐུབ་ན།

ཁ་ཤོད་ཆེན་པོས་སྤྱི་བསྐྱགས་བྱས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། ལག་ལེན་དངོས་
ཀྱིས་གྲུབ་འབྲས་མཐོ་དམན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རང་གི་རྣམ་ཤུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལ་
རྒྱུ་འབྲས་ཤིག་ཡིན་པར་ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལ་འགན་ལེན་གཙང་མ་ཞིག་
ཡིན་པ་དངོས་ཡོད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལ་འགན་ལེན་ལྟར་མ་ཞིག་མཆོན་ཡོད།

གཞན་ཡང་ཆེ་ག་གེ་མོ་དག་གིས་ཤོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཁག་གི་ཡུག་ཆད་འཇམ་
སྐྱེད་ནང་གི་རིན་ཆེན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡིན་ཆུ་ཁ་ཁ་ཁས་ཀྱིས་ལྟར་སྒྲིག་
བྱེད་རྒྱུ་ལས། ལག་ལེན་དོ་མའི་ཐོག་ནས་རང་རེའི་རིག་གཞུང་གི་ཡུག་ཆད་འཇམ་
སྐྱེད་སྤྱིའི་སྤྱང་ས་ཆའི་ཐོག་འཇོག་བྱུང་མཁན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བ་ནི།

ད་ལྟའི་རྒྱུད་འཛིན་པ་དག་གི་བསམ་སྦྱོར་ལ་བརྟུན་ནས་གཞལ་ན་གསལ་
གསལ་ཐང་ཐང་ཡིན་པ་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལས་རེ་གསུམ་སྤྱིའི་ཆབ་
མཆོན་པ་ལ་ཆེར་མི་བྱུང་། གལ་ཏེ་བྱུང་བེར་བ་ཡིན་ན་ཡང་དག་པའི་མང་གཙོའི་
ལམ་ལུགས་དང་འགལ་འགྲོ་ལས་ཆེན་པོ། །

དེས་ན། **རྒྱན་མེ་**ཆེད་དེབ་དཔེ་ཆོགས་ལྟ་བུས་མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་།
སྐད་ཡིག་དང་ལོ་རྒྱུས། ཚུམ་རིགས་དང་སློབ་གསོ་སོགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་མ་བསྐྱུལ་
དང་དུ་སྒྲུབ་ཤིང་། ཤེས་དཔྱོད་དང་ལག་ལེན་གྱིས་ཐབས་བྱས་བཏོན་ནས། ད་
ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་དམིགས་ཆད་ཀྱི་ཆེད་དུ། རྩོགས་ཀྱན་ནས་ལྷག་བསམ་གྱིས་
འགན་ལེན་ནམ་དག་བཀྱིས་པ་འདི། སྤྱི་མེས་དང་ལྷག་བསམ་ཆེ་མདོག་གི་ནམ་
འགྱུར་སྒོན་མཁན་དག་ལ་འདི་ལྟའི་ལས་དོན་རྩོམ་དགོས་པའི་བདེ་རྟགས་ཤིག་བསྐྱར་
པ་ཡིན་ལས་ཆེན་ཐང་།

གང་ལྟར་སྒྲོན་མེ་ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཆོགས་ཀྱི་ཚུ་མ་སྒྲིག་པ་ལྟན་ཀྱས་ཀྱི་ལུས་
སེམས་ཀྱི་དཀའ་ཆོགས་དང་མཐུན་ཀྱིན་འཛོལ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུགས་ལ་དཀའ་ངལ་བྱད་
བསད་ཀྱིས་འབྲས་ཉགས་ཆེན་པོ་ཞིག་སྒྲངས་ཡོད་འདུག་སྟུམ་པ་ང་རང་སྒྲེར་ངོས་
ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པས། གཟུ་བོ་སྒྲོ་ཡིས་ཡི་རངས་དང་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་ཀྱབ་
སྒྲོར་ཞུ་བ་ལས།

ང་བ་ཁྱིན་བཀན་བཀྱིས་ཀྱི་མཆོ་ནས་ལུལ།

༄༅། བསུབ་མེད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུ་གསུམ་པ།

འཕྲིག་པ།

ཙམ་སྒྲིག་པ་ནི་སྤྱིར་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་གྱི་འཆོལ་སྟེག་པ་ཞིག་དུ་རྒྱན་
པར་འདོད་ཀྱིན་ཡོད་ལ། དེ་རིང་སྟོན་མེད་པེ་ཆོགས་འདིས་དོན་རྩེ་མའི་སྟངས་
ཙམ་སྒྲིག་པ་ནི་བསམ་སྟོང་ཕྱོགས་སྟོན་པ་ཞིག་དུ་ངེས་ཤེས་གཏིང་ཟབ་བསྐྱེད།

རྣམས་པར་དེར་དུས་པོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་འཕེལ་ཕྱོགས་ལ་ཁྱོད་ཡོངས་ནས་
དང་ལྷ་གཞུག་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་རྒྱུ་ཆོད་ཀྱིས་རྩམ་ཐུབ་པར་གཅིག་རྒྱས་གཅིག་
འབྲིབ་ཀྱི་ཉམས་རྒྱུད་རྒྱུ་ཆེ་བའི་སྐབས་འདིར།

དཔེ་ཆོགས་འདིའི་ཐོག་མའི་བསམ་སྟོང་དམིགས་ས་དང་བར་དུ་ལག་ལེན་
གྱི་རིམ་པ། མཐའ་མར་གྲུབ་འབྲས་བཅས་གནད་གང་དུ་བརྟེན་ཀྱང་གཅིག་བཟུང་
གཉིས་ཤོར་གྱི་སྟོན་ཆ་མེད་པར་དངོས་གནས་སྟོང་སྟོང་གསུམ་པ་བསྐྱེད་གཞི་ཞིག་
རེད་ལ། ང་ཆོ་འདི་འདྲའི་ལམ་དུ་ངེས་པར་མཐུན་བསྐྱེད་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་དུ་
མཐོང་།

ཁོང་ཅག་གི་རྒྱལ་ཆེན་གྱི་བཞག་གི་སྟོན་མེད་འོད་སྣང་དེ་ཡོངས་ཁྱབ་དུ་
གསལ་བས་སེམས་བསམ་པའི་གཏིང་ནས་ཡིད་སྟོན་དང་རེ་བའི་འོད་སྣང་ཟུམ་པ་
མེད་པའི་སྟོན་འདུན་བཅས།

སྒྲིག་པ་པོ་འཕྲིག་པས་བཞགས་སྒྲུབ་དེ་རམ་ས་ལ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༠༠༩ ཟླ་བ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༡

ལ་ཕུལ།

༡༡། བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་ཚྭ་པ་པོ་ནམས་ཀྱི་མཁེན་དཔྱད་
 དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་བའི་སྒྲིན་མེ་ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཆོགས་
 ལ་བཏུས་པའི་མྱོང་ཆོར་ཐོར་བུ།

ཁྱིན་ཐོ་ཆོ།

ཀེདྲིའི་མཐོ་སྒྲོལ་གྱི་མེའུ་དགོན་རྒྱུ་དང་དཔལ་ཤེར་སྒོ་བཏུན་གཉིས་ཀྱིས་
 རང་གི་རིག་གཞུང་ལ་སྒོ་བ་གཉེར་བྱས་པའི་བྱས་དྲགས་སུ་སྒྲིན་མེ་ཞེས་པའི་བོད་
 གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་ཆོད་བྱུང་མཁའ་དབང་དང་དང་ཤེས་ལྡན་ཚྭ་པ་པོ་དུག་ཅུ་ལྟ་
 མཉམ་གཅིག་ཏུ་གསལ་བའི་ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཆོགས་ཤིག་ཚྭ་སྒྲིག་དང་འབྲེམས་སྒྲེལ་
 གྱི་བརྒྱད་རིམ་ལ་དཀའ་ངལ་གང་མང་འཕྲད་ཡོད་སྟེ་མོད། རིགས་ཞེན་དང་འགན་
 ལེན་གྱིས་ཐོག་མའི་དམིགས་འདུན་སྤྱིར་བསྐྱུ་མ་བྱས་པར་དེ་རིང་གི་བྱུང་འབྲས་འདི་
 མངོན་གྱུར་བྱུང་བྱུང་ཡོད་པ་ནི་ཆེས་རིན་ཐང་ལྡན་པ་ཞིག་རེད་ཨང་།

དེ་བས་ཀྱང་སྒྲིན་མེ་དཔེ་ཆོགས་སྟེང་བ་འདིར་བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་
 མཁའ་དབང་དང་དང་ཤེས་ལྡན་ཚྭ་པ་པོ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཤེས་རྟོགས་དང་འགན་ལེན་
 གྱི་ཡན་ལུས་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་ཞིང་། གཞིས་བྱེས་བོད་མའི་ཡན་ཚུན་ལ་རྒྱས་
 ལོན་དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་སྤྱོད་ལ་འང་ཡན་ལུས་ངེས་ཅན་བསྐྱུན་ཡོད་པ། ད་
 ཏུང་ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཆོགས་འདིའི་བརྗོད་བྱ་མཐའ་དག་ནི། བོད་ཀྱི་སློག་ཤིང་དུ་གྱུར་
 པའི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གནས། སྒོ་བ་གསོ་དང་ནང་ཆོས། ཚྭ་པ་རིག་དང་ལོ་རྒྱུས།
 མི་རིགས་བཅས་ཀྱི་གནད་དོན་རྒྱུན་འདྲིན་བྱ་ཐབས་དང་དར་སྤེལ་གཏོང་སྤྱོད་སྟེ།

ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན།

ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་གནས་བབ་ལ་དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་འགན་
འཁུལ་དང་ལེན་གྱིས་སྡེ་བྲིད་གྱི་བྱ་ཐབས་མངོན་པ། མ་ཟད་ཁོང་ཚོ་མ་སྒྲིག་པ་ཟུང་
གི་ཐོག་མའི་དམིགས་ཚད་དང་བར་གྱི་ཐབས་ལམ། མཐའ་མའི་གྲུབ་འབྲས་བཅས་
ལ་སེམས་གཏིང་ནས་མངོན་བརྟོད་མི་བྱ་ཐབས་མེད་དུ་གྱུར་མོང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་
ནི་ལྷག་བསམ་དང་བརྩོན་ཤུགས། རྣམ་དཔྱད་དང་ཐབས་བྱས་སོགས་ཀྱིས་བྱངས་
པའི་བྱས་རྗེས་དེ་ཤེས་རྟོགས་ཟབ་མོ་རྟེན་པས་ཡིན།

གཞན་ཡང་དེ་ལས་ཀྱང་བསམ་དགོས་པ་ཞིག་ལ་དེང་དུས་བྱ་བཞག་ཅི་ཞིག་
སྐྱབ་སྐྱབས་སུ་དེར་མཐུན་རྟེན་ཚང་མིན་ལ་ཏ་ཅང་རག་ལས་སྐྱབས། ཁོང་རྣམ་གཉིས་
གྱི་ནང་མའི་བརྩོན་བ་དང་བསམ་པ་རྣམ་དག་གིས་རྒྱབ་སྦྱོར་དང་མཐུན་རྟེན་ཆ་ཚང་
སྐྱར་ཡོད་པ་དང་། དེ་མིན་གཞན་ཡང་ཚོ་མ་སྒྲིག་བྱེད་སྐྱབས་སུ་རོགས་འདེགས་
གནང་མཁན་ཚང་མར་བྱགས་རྗེ་ཆེ་བླ་མེད་ཡང་ཡང་ཞུ། རྗེས་ཕྱོགས་ཀྱང་སྒྲོན་
མེ་ཚོ་མ་སྒྲིག་ཁང་གིས་སྒྲུབ་ཆེན་གྱི་བྱ་བཞག་ཅི་ཚོ་མ་ལམ་རྟོང་མངོན་གྱུར་ཡོང་
བའི་སྒྲོན་འདུན་བཅས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ཟླ་བ་ ༩ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་གུས་ཕུལ།

༡༡། ལྷག་བསམ་ཡངས་པའི་སྒྲིན་མེ་ཆེད་དེ་བརྩོམ་སྒྲིག་པ་ལྷན་རྒྱས་
 གྱི་མདུན་སར།

ཕན་མོ་རྩ་ཆེ་རིང་གིས་འབུལ་ལམ་ལྷ་རྒྱ།

བཀྲར་འོས་ཁྱེད་ཅག་ཚོམ་སྒྲིག་པ་དག་གི་སྒྲུ་ཁམས་བདེ་ཞིང་བྱུང་དོན་མངོན་
 པར་གསལ་བའི་ཕྱགས་འདུན་གྱི་ཆེད་དུ་རྒྱན་སྤང་དང་འབད་བརྩོན་གྱིས་ཡོད་
 པ་གཞིར་བཅས།

བདག་གིས་ཀྱང་རང་འཕྲིན་ལྷག་དང་དེར་བརྟེན་པའི་ཆེས་ཕྱུལ་དུ་བྱུང་
 བའི་གནའ་བོའི་སློལ་རྒྱན་རིག་གནས་ཕྱོགས་སུ། རང་གི་རྣམ་དཔྱད་དང་རྣམ་པའི་
 རྩོགས་ཆོད་ཀྱིས་སློབ་གཉེར་གྱི་བཞིན་ཡོད་པ་དེས་ཁྱེད་ཅག་གི་ཆུབ་སེམས་ཆེན་གྱི་
 བྱ་བཞག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་རང་འགན་རང་འཁུར་གྱིས་མཆོན་རྟགས་སུ་འཁུམས།

ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟ་ཅག་སྒྲུབ་བཅོམ་པ་ཆང་གི་བདེ་སྤྱད་གི་གནས་སྤངས་
 ལ་ཁྱེད་ཆོ་དང་ཁྱེད་ཆོ་ལྟ་བུའི་རྣམ་དཔྱད་དང་འགན་ལེན་གྱིས་བསྐྱངས་ཏེ། བོད་
 རང་གི་བྱུན་མེན་གྱི་སྐད་ཡིག་དང་རིག་གཞུང་། མི་རིགས་དང་གོམས་གཤིས་སོགས་
 གྱི་གནས་བབ་ལ་བྱུགས་ཁུར་གནང་ནས། ཉམས་པ་སྦྲར་གསོ་དང་མ་ཉམས་རྒྱན་
 འཛིན་ཡོང་ཕྱིར།

ཁྱེད་ཅག་གིས་རང་འབྲུལ་རང་རྟོགས་དང་མ་བསྐྱུལ་དང་སྒྲུངས་ཀྱིས་བོད་
 གཞིས་ཁྱེས་གཉིས་ཀྱི་མཁས་དབང་དང་ཚོམ་པ་པོ། བེས་ལྷན་པ་དང་མི་རབས་གསར་
 པ་རྣམས་ཀྱི་བེས་རབ་ཀྱི་རྩལ་སྤྱད་འདོན་སྤྲོད་དང་ལྷག་བསམ་གྱི་ཞབས་རྗེས་

ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན།

འཇོག་ས་ཞིག ད་དྲུང་དཔུང་ག་ཞིག་གི་དོགས་དཔྱད་བྱེད་ས་ཞིག་དང་ཐུན་མོང་གི་རྒྱས་བྱུགས་སྤྱངས་སའི་སྡིངས་ཆ་ཞིག་སྟེ། སྟོན་མེ་ཞེས་པའི་ཆེད་དེབ་དཔེ་ཆོགས་ཤིག་ཚུམ་སྒྲིག་དང་དཔར་སྐྱུན་བགྱིས་པའི་རིན་ཐང་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་བྱུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་བཙས་མིན་ཡི་རངས་ཀྱི་གནས་སུ་ངེས་སོ། །

མཐར་ཚུམ་སྒྲིག་པ་དག་གི་ལས་དོན་གང་བརྩམ་གེགས་མེད་ལམ་རྟོང་ཡོང་བའི་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཀྱི་རེ་སྟོན་གྲངས་མེད་བཙས་ཕུལ་བ་ལགས།

༡༡། སྤྱོན་མེ་ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཚོགས་བཞགས་པའི་མྱོང་བྱང་།

དགོན་མཚོག

།སྤྱོན་མེ་ཚུ་མ་སྤྱིག་ཁང་།གིས་བཏོན་པའི་སྤྱོན་མེ་དཔེ་ཚོགས་ནི། བཞགས་མྱོང་བའི་དཔེ་དེ་བ་ཁོད་ཀྱི་ཆེས་སྤྱོ་སྒྲང་ངང་གིས་སྟེར་བའི་དཔེ་ཚོགས་ཞིག་ཡིན་ལ། འདི་ནི་ངའི་ཆོར་སྒྲང་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཞིབ་དུ་བཟླས་ན་སྤྱིགས་སྒྲ་མང་པོ་ནས་དཔྱད་གཞིག་གི་རིན་ཐང་གལ་གནད་ཅན་ཞིག་དུ་མཐོང་སྟེ།

འདི་ནི་པོད་མི་རིགས་དང་རིག་གནས་ཁག་གི་སྤྱིའི་གནས་བབ་འབྲས་ཆང་དང་འཕེལ་བྱས་སུ་འགོ་བར་སྒྲན་པའི་སྤྱིགས་སྟོན་བྱེད་ཅིང་། འགན་ལེན་དང་ཞིབ་དཔྱད་ཀྱིས་སྤྱོ་ནས་རྒྱན་འཛིན་དར་སྟེལ་ཡོང་ཐབས་སུ་གནའ་དེང་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་འཇུག་ཚུགས་པའི་བརྒྱད་རིམ་གསལ་བ། བརྗོད་བྱ་དེ་ཡང་སྤྱིགས་གཅིག་མིན་པར་ཐེག་ཆེན་བྱབ་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་དེའི་རྒྱུད་འཛིན་རབ་བྱུང་དགེ་འདུན་པ། རྣམ་པའི་གཞུང་གིས་ཚུ་མ་རིགས། ཚུ་མ་གསོ། ལོ་རྒྱུས། མི་རིགས་བཅས་ཀྱི་བྱུང་གཏིང་མཐེལ་ཟེན་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཞིག་རེད་ལ།

ཚུ་མ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱང་ནན་གཞིན་དང་ལུང་ཆན་སེར་སྒྱུ་སྤྱིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཤེས་ལྡན་པ་དུག་ཅུ་ལྟ་གི་ཤེས་དཔྱད་ཀྱི་འགན་འཁུན་དང་ལྟ་ག་བསམ་གྱི་ཟབ་ཆད་ཆེ་བ། ད་དུང་ང་ཆོར་དེང་སྐབས་ཆེས་མཁོ་གལ་དུ་གྱུར་པ་ནི། པོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་མཁུན་ཡངས་ཚུ་མ་པ་པོ་མང་དག་ཅིག་མཉམ་ཞུགས་བྱས་ཡོད་པས། ང་ཆོའི་མ་འོངས་པའི་དམིགས་འདུན་འགྲུབ་ཐབས་ཀྱི་ནུས་བྱུགས་ཆེག་སྤྱིལ་དང་

ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན།

སྟོབས་ཤུགས་མཉམ་སྒྲེལ་བྱེད་པའི་བྱད་ཡིན་གྱི་དཔལ་མངའ་ཞིང་། ཏུས་བབ་དང་
མདུན་བསྟོད་ཀྱི་གདེང་སྟོབས་དེ་བས་ཀྱང་མངོན་གསལ་ཡིན་པ་སོགས་ནི་ཁོ་པོས་
མཐོང་ཆོད་ཀྱིས་ཆད་ཐིག་ཅིག་བྲངས་པ་ལས་ད་དྲུང་མ་ཤེས་པའི་བྱད་ཆོས་མང་ངེས་
པ་ལགས།

དེ་བས། ཁོང་ཚོ་མ་སྒྲིག་པ་ལྟན་ཀྱས་ཀྱི་དཀྱུལ་ཡངས་ཀྱི་བསམ་བློ་དང་གནད་
འཁེལ་གྱི་ལག་ལེན་ལས་བྱུང་བའི་སྤྲུལ་མེད་གསལ་རྒྱུན་གྱི་ལས་གཞི་འདིར་སྟོང་
ནས་ཡིད་རངས་དང་སྒྲད་མར་ཡང་བྱེད་ཅག་གི་སྤྱི་དོན་འདིའི་རིགས་ཏུས་ནས་ཏུས་
སུ་ཡོངས་བྱུང་སྒྲེལ་བའི་རེ་སྟོན་བྱེད་བཞིན་པ་བཅས།

བལ་པོའི་རྒྱལ་ས་ཀ་ལུ་མན་བྱ་ནས་སྟོན་མེ་དཔེ་ཆོགས་སྟོག་པ་པོ་དཀོན་མཆོག་གིས་ཡུལ།

༡༡༥༥ སྒྲོན་མེ་དང་འོད་སྒྲུང་།

བསྟན་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ།

༡༡༥༥༥ ང་རང་སྒྲོབ་གཉེར་བ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་རིན་ཐང་ཆེ་པའི་དཔེ་སྒྲོག་
བརྒྱད་ནས་བསམ་གཞིག་བྱེད་དགོས་པ་གཟུར་དུ་མེད་པའི་ལས་འགན་ཞིག་ཏུ་
འབྱམས་ཀྱང་། ཡུན་རིང་ཞིག་ལ་ལྟ་འདོད་བྱུང་སའི་དཔེ་དེབ་གང་ཡང་མ་རྟེན་
པའི་སྐབས་དེར། ངའི་སྒྲོབ་གྲོགས་ཤིག་ན་སར་ཁྱུག་ཙམ་ཕྱིན་ནས་ཕྱིར་སླེབས་
དུས། ང་ལ་འཆམ་སྒྲེས་ཤིག་འབྱེར་ཡོང་ཡོད་པ་ནི།

[སྒྲོན་མེ་ཙོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འབྲེམས་སྟེལ་བྱས་པའི་སྒྲོན་མེ་ཟེར་བའི་ཆེད་
དེབ་གསུམ་སྟེང་མོང་། སྐབས་དེར་བོད་ནང་གི་དཔེ་དེབ་ཅིག་མ་ཡིན་ན། དེ་ཙམ་
གྱིས་ལྟ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་འདུན་ཆེར་མེད་མོད། ཡིན་ནའང་། དེ་ནི་བཙན་ཁྲོལ་ནས་
ཙོམ་སྒྲིག་དང་དཔར་སྐྱུན་བྱས་ཤིང་། བོད་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་གྲགས་ཅན་ཙོམ་
པ་པོ་གང་མང་ཞིག་དང་། ལྷག་པར་དུ་ཆོས་བརྒྱད་ཆོལ་ཁ་དང་གསར་རྟེན་། ཅན་
གཞིན་པོ་མོ་སོགས་ལ་དབྱེ་བ་མེད་པར། བོད་ཕྱི་ནང་གི་ཤེས་ལྡན་ཙོམ་པ་པོ་བརྒྱ་
དང་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཅིག་ལ། ཙོམ་སྐྱུལ་གྱི་རེ་འདུན་བཏོན་པ་ལྟར་གཞིས་བྱེས་བོད་མིའི་
མཆོད་ལྡན་ཙོམ་པ་པོ་དུག་ཅུ་ལྷག་ཅིག་གི་ཤེས་རབ་དང་ལྷག་བསམ་གྱིས་བྱངས་
ཤིང་། ཤེས་རྟོགས་དང་འགན་ལེན་གྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་བརྗོད་གཞི་ཁག་དུས་
བབ་དང་འཆམ་པའི་གལ་གནད་ཆེན་པོར་མཐོང་སྟེ། སྒྲོག་འདུན་ཡང་ངང་གིས་

ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན།

བྱང་ནས་ཞིབ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

དེ་བས་ཀྱང་། ཤེས་ལྡན་ཚུམ་པ་པོ་དག་གི་མཆིན་དཔྱོད་ལས་བྱང་བའི་ཆེད་
ཚུམ་ནམས་ཀྱིས་རང་གི་མི་རིགས་དང་རིག་གཞུང་། རྩྱུ་ཆོས་དང་ལེགས་ཆ་ནམས་
སྤང་སྦྱོབ་དང་འབྲས་ཆང་། འགན་འཁུར་དང་ལེགས་བཅོས་བཅས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་
ཁ་ལོ་བསྐྱར་སྤངས་ཀྱི་གནད་འགག་དང་ལག་ལེན་གསལ་བ། ད་དྲུང་། ཚུམ་སྒྲིག་
པའི་དམིགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་ཟབ་ཅིང་། རིགས་ཞེན་དང་སྤོང་སྦྱོབས་ཀྱིས་
བསྐྱངས་པའི་ཐབས་བྱས་ཀྱི་བྱ་བ་འབྲས་མཆེད་པ།

དེས་ན། ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་གཞིགས་སྐབས་སུ་མུན་ནག་གི་གཡང་གཟར་
ཁར་སྤྱང་བའི་བོད་དང་བོད་ཀྱི་རྩྱུ་ཆོས་དག་གི་ལམ་ཕྱོགས་སུ། བན་རྒྱས་ཀྱི་འོད་
སྤང་གསལ་པོ་འཕྲོ་བའི་སྦྱོན་མེ་ཞིག་སྤར་སྟེ། ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་མདུན་བསྐྱེད་
ལ། ཕྱོགས་སྟོན་ཀྱི་འོད་སྤང་དཀར་པོ་མཆེད་པའི་སྦྱོན་མེ་ཞིག་གི་ཤེས་རབ་དང་
སྐྱེ་ཆོ་ལ་གྱས་བཅེ་ཆེན་པོ་ཞུ་འདུན་བྱུང་ལ།

མ་ཟད་མི་རུབ་བརྟན་པའི་སྦྱོན་མེ་ཞིག་ཏུ་ཡུན་གྱིས་འགྱུར་རྒྱ་དང་། དཀར་
གསལ་འབྱེད་པའི་འོད་སྤང་གི་བཅེ་བས་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་བ་ཡོང་ཐབས་སུ། ཁྱེད་
ཅག་ཚུམ་སྒྲིག་པ་ལྟན་ཀྱས་ཀྱིས་སྟོ་ཀྱན་ནས་འབད་སྤྱངས་བྱེད་རྒྱ་ལའང་ཞུ་འབོད་
བྱེད་འདོད་ཆེན་པོ་བྱུང་སོང་།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ཟླ་ ༩ ཆོས་ ༡༩ ཉིན་བརྟན་འཛིན་ནམ་བྱ་གྱིས་སྟོ་ཕྱོགས་ནས་ཐུལ།

སྒྲོན་མེ་དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་དེབ་དང་པོ།

བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ནམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་ལྷ་སྤྱད་ཀྱི་འགན་

འཁྲི་དང་བྱེད་སྒྲིའི་བྱ་བཅས་སྒྲོར་གྱི་དཀར་ཆག་

ཙམ་སྒྲིག་པའི་ཐོག་མའི་ཁྱ་མཆེད། སྒྲོན་མེ་ཙམ་སྒྲིག་ཁང་།

སྒྲོན་མེ་དང་། གཞིས། རྡོ་རྒྱུ་གདོང་དུག་སྒྲེམས་སྒྲོ།

༡༥ ལེགས་བཤད་འཕུལ་གྱི་ལྷ་མོག་ བྱེས། ཀྱི་ཉི་མོ་བཟང་བཟན་འཛིན།

༡༦ བསྐབ་བྱེད་མགུར་སྒྲ། གཞིས། བསེ་ཆང་སྒྲོ་བཟང་དཔལ་ལྷན།

༡༧ བསྐབ་བྱེད་དང་གཏམ་མ་ཐོག་གཙགས་འདེབས། གཞིས།

..... རྡོ་རྒྱུ་གདོང་དུག་སྒྲེམས་སྒྲོ།

༢༥ བཞུགས་སྒྲར་ཀྱི་ཉི་མོ་བྱེས་པ་གྲ་ཆང་གསར་འཛུགས་དང་འབྲེལ་ཁོང་

ཀྱི་ཉི་མོ་ལོ་ཆེད་དཔོངས་གཞི་དང་ཐུགས་རེ་སྤྱོད་བཤད། བྱེས།

..... འབྲེང་བ་དཀོན་མཆོག་འཛིགས་མེད།

༢༦ རབ་བྱུང་ནམས་ཀྱི་འགན་འཁྲི་དང་བྱེད་སྒྲིའི་མདོར་བསྐྱུས་མའི་ཞལ་ལུང་ཞེས་བྱ་བ་

བཞུགས་སོ། གཞིས། མཛོད་ཆང་སྒྲོ་བཟང་བཙན་འབྲུས།

༢༧ དགེ་འདུན་པ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བཟན་འཛིན་སྤེལ་བྱ་བའི་རྒྱལ་དམ་པའི་གསུང་སྒྲོས་སྒྲོས་

པ་ལྷག་བསམ་འོ་མའི་མཆོད་ཡོན། གཞིས། དཀོན་མཆོག་བཟོད་པ།

༣༥ བོད་ཀྱི་སྤྱི་ལྗོན་རིག་གནས་འཛིན་སྒྲོར་དང་འབྲེལ་བའི་གྲ་བཙུན་གྱི་ལས་འགན་སྒྲོར་གྱི་

གཏམ་སྒྲེང་། བྱེས། རྡོ་རྒྱུ་གདོང་དུག་སྒྲེམས་སྒྲོ།

- ༡༩། ཐོས་བསམ་རང་རྒྱུད་འདུལ་པའི་ཐབས་སུ་སྦྱོར་ཚུལ། གཞིས།
 རུ་ཁ་བསྟོན་ནམས་ཀྱི་མཆོ།
- ༢༠། བོད་ཀྱི་སྐོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་འཛིན་སྦྱོར་དང་འབྲེལ་པའི་གྲ་པའི་
 ལས་འགན། གཞིས། རྒྱལ་དགེ་སྦྱུལ་སྤྱ།
- ༢༡། ཆོས་པས་རིག་གནས་སྒོམ་སྦྱོར་བྱེད་པའི་དགོས་པ་དང་བྱ་ཐབས་སྒོར་གྱི་དབྱུང་གཞིའི་བསམ་
 གཞིགས་ཐུན་བྱ། གཞིས། བྱང་རི་པ།
- ༢༢། དགེ་ཚུལ་སྒོར་ནམས་ཀྱི་ལས་སུ་བྱ་བ། གཞིས། བཞག་ཚུམ་བཞུན་པ།
- ༢༣། ཐོས་བསམ་རང་རྒྱུད་འདུལ་པའི་ཐབས་སུ་སྦྱོར་ཚུལ་མདོར་བསྟུས། བྲེས།
 ཡ་ཐོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ།
- ༢༤། སེམས་ཀྱི་ཞུ་འཕྲིན་དང་པོ། (གྲ་པའི་འགན་འཁུའི་སྒོར་གྱི་དབྱུང་ཐེང་།) གཞིས།
 སྒོ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཆོ།
- ༢༥། རེ་པའི་སྦྱོན་མེ། (བཞུན་འཛིན་དང་བཞུན་པའི་འབྲེལ་ཐག་ཉེ་རུ་གཏོང་བཟུས།) གཞིས།
 ཐོ་བཟང་ཤེས་རབ།
- ༢༦། མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ། (བོད་བརྒྱུད་ནང་བཞུན་ཇེས་འཛིན་པ་ནམས་སྦྱོད་ཡོན་གཉིས་
 རྟན་ཞིག་ཡོང་བཟུས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ།) གཞིས། བྱ་ཉ་ཐོ་བཟང་ཚུལ་ཁྲིམས།
- ༢༧། དང་བདེན་གྱི་འོད་སྤང་། (གྲ་བརྒྱུན་གྱིས་རིག་གནས་སྦྱོར་དགོས་ཚུལ་གྱི་གནད་བཞུན་
 པ།) གཞིས། དབྱེག་གཉེན་རྒྱ་མཆོ།
- ༢༨། སྦྱོན་མེ་ཆེད་དེབ་དཔེ་ཆོགས་མཆམས་སྦྱོར་མདོར་བསྟུས། བྲེས།
 ཀའི་ཁྲིའི་བྲེས་པ་གྲ་ཆང་གི་སྤྱི་ཁྲུབ་ཚུམ་སྤྱིག་པ་སྤྱན་ཤེར་སྒོ་གྲོས།

སྒྲོན་མེ་དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་དེབ་གཉིས་པ།

པོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་རིག་གནས་དར་སྤེལ་འཇུག་ཆང་

གཏོང་ཕྱོགས་ཀྱི་འགན་བབ་སྒྲོར་གྱི་དཀར་ཆག

ཙམ་སྒྲིག་པའི་ཐོག་མའི་བྱ་མཆིད།སྒྲོན་མེ་ཙམ་སྒྲིག་ཁང་།

སྒྲོན་ཆེད་། གཞིས།དོར་ཞི་གཏོང་དྲུག་སྟེ་མས་སྒོ།

༡༥ སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་བྱད་ཆོས། གཞིས།

.....དུང་དཀར་སྒོ་བཟང་འཕྲིན་ལས།

༡༦ སེང་གྱིའི་དབུ་མའི་གསུང་བཏུས། གཞིས།དོར་ཞི་གཏོང་དྲུག་སྟེ་མས་སྒོ།

༡༧ རང་ཆོས་དང་ཆོན་རིག་ལས་འཕྲོས་པའི་འཕེལ་གཏུམ། བྲེས།

.....ཟམ་གཏོང་རིན་པོ་ཆེ།

༢༥ སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དོས་འཛིན་དང་བྱ་ཐབས། གཞིས།

.....དོར་ཞི་གཏོང་དྲུག་སྟེ་མས་སྒོ།

༣༥ སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་གསར་དབྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། གཞིས།

.....བཀའ་མགོན་ཅམ་ཁུ་བྲུག

༤༥ དགོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་དུ་སྒྲོབ་གཉེར་ལ་དོད་པ་མཛད་དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་བཟོད་

པ། གཞིས།མཁན་ཚུལ་ཁྲིམས་སྒོ་གྲོས།

༥༥ པོད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་ཁག་གི་ལྟ་བའི་རྣམ་གཞག་མཐར་ཐུག་གཅིག་ཏུ་འབབ་ཚུལ་བློང་བ།

བྲེས།མཁན་པོ་ཡུན་ཆོགས་སྤུལ་སྤྱ།

- ༩༥ གངས་ཅན་པའི་ཆོས་སྤྱད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་རོ་བོ་ལ་དབྱུང་པའི་གཏམ་སྒྲོ་གསལ་ན་པའི་བརྟུང་
ལེན། བྱེས། ༣་མདོ་སེལ།
- ༩༦ ཆོས་སྤྱད་གཉིས་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ། བྱེས། ཤེས་རབ་དར་རྒྱས།
- ༩༧ བསྟན་པ་སྤེལ་ཐབས་དང་འབྲེལ་པའི་བསམ་གཞིགས། གཞིས།
..... རིང་པོ་སྒྲོ་བཟང་ཆོས་གྲགས།
- ༩༨ བོད་ཀྱི་ཆོས་བརྟུང་ཁག་གི་འབྲེལ་ལམ་སྒྲོར་ལ་དབྱུང་པ། གཞིས།
..... བསྟུ་དགོན་དགོན་མཆོག་ཆོས་གོ།
- ༩༩ དན་འཆར་འོ་མའི་ཐིགས་པ། (ཆོས་བརྟུང་ཁག་གི་མཐུན་སྦྱིལ་བྱ་ཐབས།) གཞིས།
..... དགེ་བཤེས་བཀྲ་ཤིས།
- ༡༠༠ གངས་རིའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་འཛིན་སྤེལ་བྱ་ཐབས། གཞིས། རྒྱ་གྲོལ།
- ༡༠༡ བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བྱུང་རབས་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་དབྱེད་ཀྱི་སྒྲུང་ཆར་ཞེས་བྱ་
བ་བཞུགས་སོ། བྱེས། གསེར་རྟ་རྒྱལ་ཁྲིམས་འོད་ཟེར།
- ༡༠༢ ཆོས་བརྟུང་ཁག་གི་འབྲེལ་ལམ་དང་མཐུན་སྦྱིལ་བྱ་ཐབས་མཐུན་ནག་གི་འཛིག་རྟེན་ལས་སྒྲོལ་
པའི་དུས་རབས་གསར་པའི་བསྟོད་ལམ། བྱེས། ཨ་མཆོག་ལྷ་སྦྱུང་བསྟན་དར།
- ༡༠༣ བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཁོད་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་གོང་མཐོར་གཏོང་དགོས་པའི་
དམིགས་ལུལ་དང་བྱ་ཐབས་སྒྲོར་སྒྲེང་བ། བྱེས། ལྷ་སྦྱུང་བྱ་མཆོ།
- ༡༠༤ རང་ཆོས་དང་འབྲེལ་པའི་གནད་དོན་འགའ་ཞིང་བ། བྱེས། ར་བསྒྲོ་བརྟན།
- ༡༠༥ སྒྲོན་མེ་ཆེད་དེབ་དཔེ་ཆོགས་མཆོས་སྦྱོར་མདོར་བསྟུས། བྱེས།
..... ཀུན་རིམ་བྱེས་པ་བྱ་ཆར་གི་སྤྱི་བྱུང་ཚུལ་སྤྱི་ག་པ་སྒྲན་ཤེར་སྒྲོ་གོས།

སྒྲོན་མེ་དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་ཆེད་དེབ་གསུམ་པ།

པོད་དང་པོད་ཀྱི་བྱད་མོར་སྤྱང་འཛིན་བྱབ་སྡེ་ལ་བྱེད་

སྒྲོགས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་སྒྲོར་ཀྱི་དཀར་ཆག

ཙོམ་སྒྲིག་པའི་ཐོག་མའི་ཁྱ་མཆིད།སྒྲོན་མེ་ཙོམ་སྒྲིག་ཁང་།

སྒྲོན་མེ་དང་། གཞིས།དོར་ཞི་གདོང་དྲུག་སྒྲེམས་སྒོ།

ཐེ་ཚན་དང་པོ་པོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྒྲོར།

༡༽ པོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་འཛིན་ཏེ་ན་སྤྱི་ཡོངས་ལ་གལ་གནད་ཆེ་བའི་སྒྲོར། བྲེས།
.....ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ།

༢༽ བྱ་མོད་སྐད་ཡིག་ཉམས་ཆག་གི་བྱབ་ལྗོངས་ལ་རྟོགས་ཞིབ་བཞུགས་པའི་སྒྲོང་བཞིན། བྲེས།
.....སྒྲོན་མེ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

༣༽ མི་རིགས་ཁག་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་དགོས་ན་དེས་པར་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་བརྟེན་
དགོས། གཞིས།ཨ་མཚོག་བཙོན་ཀྱུལ།

༤༽ པོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལས་འཕྲོས་པའི་གནམ། བྲེས།བསོད་ནམས་བྱ་མཚོ།

༥༽ པོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྒྲོར་ལས་བསམ་གཞིགས་རྒྱུ་ཟད་བྱས་པ། བྲེས།
.....རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

༦༽ པོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་འཛིན་སྒྲོར་བྱ་ཐབས། གཞིས།ཨ་ཁུ་ཐང་བ་བསྐྱར་འཛིན།

ཐེ་ཚན་གཉིས་པ་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྒྲོར།

༡༽ པོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཞིབ་འཇུག་རྒྱུ་ཟད་བྱས་པའི་ཚུང་ཚོར། གཞིས།
.....སྒྲོན་མེ་ཙོམ་སྒྲིག་ཁང་།

- ༡༥ དབྱང་ཚོམ་གྱི་སྒྲིག་གཞི་སྒྲུང་བ། གཞིས། ཁྲི་བསམ་གཏན།
- ༡༦ ཚོམ་པ་པོ། བྲེས། ཆབ་བྲག་ལྷ་མོ་སྐུབས།
- ༡༧ ཚོམ་སྒྲིག་པ་ཞིག་གི་དུས་རབས་དང་མཐུན་པའི་འགན་འཁུར་འབྲེ་འབྲེར་ཐབས། བྲེས།
 མི་ནག་ཆང་ལུང་རིགས་ཀྱིས།
- ༡༨ ལྷན་རག་མེ་ལོང་མའི་དགེ་སྒྲོན་དང་རྒྱུད་འཛིན་སྒྲོར་རགས་ཙམ་སྒྲུང་བ། གཞིས།
 དབལ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ།

ཐེ་ཆན་ཐུ་བ་པོ་དེ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིར།

- ༡༩ བོད་མའི་འབྲུང་ཁུངས་འཛོལ་ཞིབ། གཞིས། ཏུང་དཀར་མོ་བཟང་འཕྲིན་ལས།
- ༢༠ བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་འཇུག་པའི་ཐོན་འགྲོའི་ཐབས་ཚུལ། གཞིས། རྒྱལ་མོ་འབྲུག་པ།
- ༢༡ བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྤེངས་པུང་དང་འབྲུང་མུས་སུ་འདུག་པའི་རྩ་གནད་འགའི་འཆར་སྐྱར་བྲིས་
 པའི་བརྗོལ་གཏམ། གཞིས། ཆ་རིས་སྐལ་བཟང་ཐོགས་མེད།
- ༢༢ ཀངས་མོངས་མི་རིགས་ཁག་གི་འབྲུང་ལུལ་བཤད་པ། གཞིས། ཆབ་འགག་ན་མགྲིན།
- ༢༣ ཐུ་ཚོད་མི་རིགས་ལ་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་ཚོར་ཕྲན་བུ་སྒྲུང་བ། བྲེས།
 དགེ་རིག་ཆང་དཀོན་མཆོག

ཐེ་ཆན་བྲུག་པ་ཐུ་ཚོད་མི་རིགས་སྒྲིར།

- ༢༤ བོད་མི་རིགས་ཀྱི་གནས་བབ་སྒྲུང་བ། གཞིས། ཉན་ཤུལ་མཁྱེན་རབ་འོད་གསལ།
- ༢༥ བོད་གངས་ཅན་ལ་སྤྲིངས་པའི་སྤྲིང་གཏམ་སྒྲིན་གྱི་རོལ་མོ། གཞིས།
 མཁན་ཆེན་འཛིགས་མེད་ཐུན་ཚོགས།
- ༢༦ མི་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མཐོར་འདེགས་ཀྱིས་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྲིང་སྒྲོ་བས་དར་སྤེལ་གཏོང་དགོས།

- གཞིས།འབྲེ་གྲང་དཀོན་མཆོག་གྱ་མཚོ།
- ༤༥ བོད་མིའི་གནས་ཚུལ་འགའ་ཞིག་སྒྲེང་བའི་སྐད་ཀྱི་ལམ་ལ་འགྲུག་པའི་དཀའ་པོ། གཞིས།
.....རྒྱ་ཆ་མུན་འཛུགས་སྒྲོན་མེ།
- ༤༦ བོད་མི་བྱིངས་ཀྱི་ཤེས་ཚད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བར་གཙོ་བོར་འདོན་དགོས་པའི་ཆ་རྒྱུན་སྒྲོར།
བྱེས།ཀ་ཉག་བསྟན་འཛིན།
- ༤༧ རྒྱན་མེ་ཆེད་དེ་བདེ་ཆོག་ཤིང་མཆོག་སྒྲོར་མཛུགས་བསྟན། བྱེས།
.....ཀི་རྟེ་འཕྲུ་ཆ་ལ་ཀྱི་ཁྱེད་ཚོ་མ་སྒྲིག་པ་སྟན་ཤིང་ཐོ་གྲོས།

སྒྲོན་མེ་ཆེད་དེབ་དཔེ་ཚོགས་
ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།

འདི་ག་སྒྲོན་མེ་ཙོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་སྒྲོན་མེ་ཆེད་དེབ་དཔེ་ཚོགས་ཞེས་
པ་ཙོམ་སྒྲིག་དང་དཔར་སྐྱུན། ཡོངས་ཁྲུབ་འགྲེམས་སྡེལ་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་
གནས་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་གིག་གསལ་གསལ་ལྟར་ལགས།

ཙོམ་སྒྲིག་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་སྒྲོར་ནི། རང་གི་མི་རིགས་དང་
རིག་གཞུང་བཅས་པར་ཞབས་འདེགས་ཕན་བྱ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རེ་དང་། གཞིས་བྱེས་
པོད་མིའི་ཤེས་ལྡན་ཙོམ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་དགོངས་ཚུལ་བརྗེ་རེས་བྱེད་པའི་
སྲོལ་རྒྱུགས་འབྲེལ་བཅས་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ། ད་དུང་རང་རེའི་སྒྲོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་
གཙོས་པོད་མི་བྱེད་པ་ཀྱི་རང་རེའི་ཚོས་རིག་ལེགས་བྱང་གི་བྱང་ཚོས་དག་གསལ་
པོ་མཐོང་བྱུང་པའི་སྒྲོན་མེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་རྒྱུ་བཅས་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང་། ཞར་
ལ་ཙོམ་སྒྲིག་པ་བྱུང་གི་ལོ་གས་རིང་རང་གི་རིག་གཞུང་ལ་སྦྱངས་པ་ཙོན་བྱས་པའི་
རྣམས་པ་དང་གྲུབ་འབྲས་ལ་ཆོད་བགམ་བྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ལགས།

ཙོམ་སྐྱུལ་བྱེད་ཚུགས་ཀྱི་ཁྲབ་ཆད་སྒྲོར་ནི། ཚོས་བརྒྱུད་དང་ཆོལ་
ཁ་ལུང་ཆན་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་འབྱེད་མེད་པར་པོད་མི་རིགས་དང་པོད་ཀྱི་བྱང་ཚོར་
ཚུགས་སུ་མཛད་རྗེས་བཞག་དང་འཛོག་བཞིན་པའི་གཞིས་བྱེས་གཉིས་ཀྱི་གཙོས་
ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་བརྒྱ་བཞི་ལྷག་གི་ནང་ལ་བཞུགས་པའི་པོད་རིགས་མཁྱེན་ལྡན་ཙོམ་
པ་པོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ལྷག་ལ་རེ་འདུན་བཏོན་པའི་གྲུབ་འབྲས་ལ་ཙོམ་ཡིག་ལྟ་བུ་

ལྷག་འཕྲོར་གྱང་། རང་དོན་དང་སྤྱུང་ཆད། རིང་ཐུང་དང་བརྗོད་གཞིའི་ཐོག་དྲུ་
འགྲོ་མེན་སོགས་ཀྱིས་རྩོམ་ཡིག་ནི་ཤུ་ལྷག་འགོད་ཐབས་མ་བྱུང་སྟབས། དེ་སྤར་
རིག་གཞུང་ཆེད་དེ་བ་སོགས་སུ་བཀོད་ཟིན་པའི་ཆད་ལྷན་རྩོམ་ཡིག་འགའ་ཤས་བསྐྱར་
བཀོད་བྱས་པའང་ཡོད་ལགས།

ཆེད་དེ་བ་གསུམ་པའི་ནང་དོན་ནི་སྤྱད་མདོར་བསྟུས་ནི། ཆེད་དེ་བ་དང་
པའི་ནང་དོན་ནི་པོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་འགན་འཁུར་དང་བྱེད་
སྟེའི་བྱ་ཐབས་སྐོར་ལ་གཞིས་བྱེས་པོད་མའི་ཤེས་ལྷན་རྩོམ་པ་པོ་བརྟན་གྱི་ཆེད་
རྩོམ་བཀོད་ཡོད་ལ། བསྐྱར་བཀོད་གཅིག་དང་ཤོག་གངས་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཡོད།

ཆེད་དེ་བ་གཉིས་པའི་ནང་དོན་ནི་པོད་བརྟན་ནང་བཞུགས་རིག་གཞུང་དར་སྤེལ་
འཐུས་ཆང་གཏོང་སྟེགས་ཀྱི་འགན་བབ་སྐོར་ལ་ཆེད་རྩོམ་བརྟན་ཙམ་དང་བསྐྱར་
བཀོད་བྱས་པ་ལ་ཤེས་ཡོད་པ་དང་ཤོག་གངས་སུམ་བརྒྱ་སུམ་ཅུ་ལྷག་ཡོད།

ཆེད་དེ་བ་གསུམ་པའི་ནང་དོན་ནི་པོད་དང་པོད་ཀྱི་ཁྱད་ནོར་སྤང་འཛིན་ཁྲབ་
སྤེལ་བྱེད་སྟེགས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་ཞེས་པའི་ནང་དྲུ་སྐད་ཡིག་གི་སྐོར་ལ་ཆེད་རྩོམ་དྲུག་
དང་། རིག་གནས་སྐོར་ལ་ཆེད་རྩོམ་ལྔ། སྤྱོད་གསའི་སྐོར་ལ་ཆེད་རྩོམ་བརྟན།
རྩོམ་རིག་སྐོར་ལ་ཆེད་རྩོམ་ལྔ། ལོ་རྒྱུས་སྐོར་ལ་ཆེད་རྩོམ་ལྔ། བྱ་རྟོད་མི་རིགས་
སྐོར་ལ་ཆེད་རྩོམ་ལྔ་བཙས་ཁྱོན་བརྩོམས་སུམ་ཅུ་སོ་གསུམ་བཀོད་ཡོད་པ་དང་བསྐྱར་
བཀོད་འགའ་ཤས་དང་ཤོག་གངས་བཞི་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷག་ཡོད་པ་དང་།

དེ་བཞིན་ཆེད་དེ་བ་འདི་དག་གི་བརྗོད་བྱ་ཁག་ཅི་ལ་གྱིས་ཀྱི་ལ་ན།

༡། པོད་མི་རིགས་ཀྱི་རོ་རྟགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་པོད་བརྟན་ནང་བཞུགས་

རིག་གཞུང་རྒྱན་འཛིན་དང་། དར་སྒྲེལ་གཏོང་བའི་འགན་བབ་དམིགས་བསལ་
འབྲི་བའི་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་དགོངས་
དོན་དང་མཐུན་ཞིང་། དུས་རབས་ཀྱི་འགྲོས་དང་བསྐྱུན་པའི་སློ་ནས་ཐོས་བསམ་
སྒྲུལ་གསུམ་གྱི་སྒྱུད་ཚུལ་འཐུས་ཆང་ལེགས་བཅོས་བྱེད་ཐབས། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱན་
རིག་གཞུང་འཛིན་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བའི་གྲ་བརྩན་གྱི་ལས་འགན་དང་བྱེད་སློ། དགོན་
སྡེ་ཁག་གི་སློབ་གཉེར་དང་འཛིན་སྐྱོང་ལམ་ལུགས་ལ་ལེགས་བཅོས་འཐུས་ཆང་གཏོང་
ཕྱོགས།

༡༥ རང་ཅག་གངས་ཅན་པའི་ཡང་དག་ཤེས་རིག་ཁག་གི་སློག་ཤིང་དུ་གྱུར་
པའི་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྐྱེད་ཆོས་ལུགས་ལ་གཏན་ཆོག་སྤངས་དང་། ཤེས་རྟོགས་ཀྱིས་
ངོས་འཛིན་དང་སྤུལ་དུ་བྱུང་བའི་བྱུང་ཡོན་གྱི་རིན་ཐང་རྟོགས་ཐབས། རྒྱན་ཐུབ་
རང་བཞིན་གྱི་བྱ་ཐབས་མ་ནོར་བའི་སློ་ནས་སྤྲང་སྒྱུབ་བྱེད་སྒྲེལ་བྱེད་ཕྱོགས། བོད་
ཀྱི་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་མཐར་ཐུག་གི་ལྟ་བ་གཅིག་དུ་འབབ་ཚུལ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་
དཔུང་ཞིབ་གནད་དུ་ཐིངས་པ་བགྱིས་ཡོད་པ། ནང་ཆོས་དང་ཆ་ན་རིག་དཔུང་བསྐྱར་
བྱེད་ཐབས་དང་ཆོས་སྤྱི་འགལ་འབྲེལ་ལས་འཕྲོས་པའི་འབེལ་གཏམ། ལྷག་པར་
བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་མཐུན་འབྲེལ་ཡོང་ཐབས་སུ་ལུང་རིགས་སྐྱོང་
གསུམ་གྱི་སློ་ནས་ཞིབ་པ་ཕྱོགས་སྟོན་བགྱིས་ཡོད་པ།

༡༦ བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་འཛིན་ཉེན་སྒྱི་ཡོངས་ལ་གལ་གནད་ཆེ་བའི་སྐྱོར་
དང་། རང་རེའི་སྐད་ཡིག་སྐྱོང་སྐྱོད་སྒྲེལ་གསུམ་མི་བྱེད་པའི་རྒྱབ་ཚྱུངས་ལ་རྟོག་
ཞིབ་བྱས་ཡོད་པ། མི་རིགས་ཤིག་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ཐབས་རང་གི་སྐད་ཡིག་ལ་བརྟེན་

དགོས་སྒོར། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅིག་གྱུར་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་བྱས་བཏོན་ཡོད་པ།

༩༥ བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཁག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཐབས་དང་། རིག་གཞུང་
དང་ལག་ལེན་བར་གྱི་འགལ་འདུ་སེལ་ཐབས། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཀྱི་རོ་བོ་དང་
ནམ་གངས་དབྱེ་བསྟུ་བྱེད་ཚུགས་ཀྱི་ཐབས་བྱས། བོད་ཀྱི་ཡང་དག་རིག་གཞུང་
གི་རིན་ཐང་དང་བཟང་བོའི་གོམས་གཤེས་སྤྱད་སྟོབ་བྱེད་ཐབས།

༩༦ འབྲུང་འགྱུར་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྤྱད་བྱས་ཀྱི་སྒྲིམ་གཞི་སྤོང་ཐབས་
ཀྱི་འཆར་འགོད་དང་དཔལ་ཡོན་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་དཔེ་རྟོག་འོས་པ་ཞིག་བཟོ་
ཐབས། བོད་ཀྱི་སྟོབ་གསོའི་ཁ་སྐྱོགས་པན་རྒྱས་ཅན་དང་ལམ་ལུགས་གཅིག་གྱུར་
ཡོང་ཐབས་ཀྱི་མང་གཞི་དང་ཆ་རྒྱུན། སྟོབ་བྱ་ཁག་གི་སྟོབ་གསོའི་ལས་དོན་ཆ་ཆང་
བོད་ཡིག་གི་སྤྱི་ཚུལ་ནས་བྱེད་ཐབས་དང་། བོད་མིའི་རང་གཤེས་སྤྱད་འཇགས་པའི་
དཔལ་ཡོན་སྤྱད་སྟོབ་བརྒྱད་སྟེལ་བྱེད་ཚུགས།

༩༧ ཚུམ་རིག་གི་པན་རྒྱས་དང་ཁྲབ་ཆད་ལ་ཤེས་རྟོགས་རྟེན་ཐབས། ཚུམ་
རིགས་འབྲེ་ཐབས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་དང་བོད་ཀྱི་ཚུམ་པ་པོ་ཞིག་ལ་འབྲི་བའི་འགན་བབ་
སྒོར། ཏུས་རབས་དང་མཐུན་པའི་ཚུམ་སྒྲིག་པའི་འགན་འབྲི་འབྲེར་ཐབས་དང་
ཚུམ་རིག་གཞུང་ལུགས་གསར་ཚུམ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་དང་བྱ་ཐབས།

༩༨ བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འབྲུང་ཁྲངས་འཆོལ་ཞིབ་དང་ལོ་རྒྱུས་ལ་འཇུག་པའི་
སྟོན་འགྲེའི་ཐབས་ཚུལ། ཏུས་རབས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་སྤྱད་པའི་ལེགས་ཉེས་གྲང་
དོར་བྱེད་ཚུགས།

༩༩ བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འདས་པ་དང་ད་ལྟའི་གནས་བབ་ལ་གཞིགས་ཏེ་མ་

གཞན་ཡང་གཞིས་ཕྱེས་པོད་མའི་རྩོམ་པ་པོ་གྲགས་ཅན་སྐད་དང་སྐད་མཉམ་
 བྱགས་བྱས་པོད་མིན་ནི། མཁས་མང་ངས་གཉིས་ལྡན་གྱི་དྲིང་དཀར་ཆང་དང་
 ལྷུབས་ཇི་གི་དེ་རིན་པོ་ཆེ། རོར་ཞི་གདོང་བྱུག་སྒེམས་ཆོ་དང་མཁས་དབང་ཟམ་
 གདོང་རིན་པོ་ཆེ། ཉན་བྱལ་མཁྱེན་རབ་འོད་གསལ་དང་པམེ་ཆང་ཆོ་བཟང་དཔལ་
 ལྡན། མཁན་ཆེན་འདིགས་མེད་ལུན་ཆོགས་དང་མཁན་ཚུལ་བྲིམས་ཆོ་གྲོས། རྒལ་
 མོ་འབྲུག་པ་དང་བྲི་བསམ་གཏན་མོགས་གན་རབས་པའི་རྫོར་དང་།

[illegible][illegible]

གཞན་ཡང་འོད་སྤྱི་ཚོགས་དུས་དེའི་ཐོག་དུ་བྱུང་བ་སྤྱད་པ་དང་། སྤྱི་

ཚོགས་མེ་ཡོང་ཚུ་མ་སྒྲིག་ཁང་གིས་དཔེ་ཚོགས་འདིའི་སྒྲིར་གྱི་བཅར་འདྲི་དང་ལེན་
བྱས་ཡོད། དེ་མིན་ཁ་བདེ་དྲ་ཚོགས་ནང་དུ་དཔེ་ཚོགས་འདི་མཆམས་སྒྲིར་མདོར་
བསྟུས་གིག་བྱས་ཡོད་པ་བཅས་ཡིན།

གཞན་ཡང་འབྲེམས་སྡེ་ལ་བྱེད་སྤངས་ནི་གཙོ་བོ་བྱས་སྡོད་བོད་མིའི་ཤེས་
རིག་སྡེ་ཚན་གང་ཡོད་དང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ཁག་དེ་བཞིན་བོད་གཞུང་གིས་བཙོས་
གཞུང་འབྲེལ་མིན་པའི་ཚོགས་སྡེ་ཁག་དང་ས་དགེ་བཀའ་རྒྱུང་དང་ཇོ་ནང་བོན་སོགས་
རིས་མེད་ཀྱི་དགོན་སྡེ་ནམས། མཁུན་ལྷན་ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་ཚུ་མ་པ་པོ། ཉམས་
ཞིབ་པ་དང་སྒྲ་མ་དགེ་བཤེས། དགེ་ལྡན་སློབ་མ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་དོ་སྤང་ཅན་
གང་མང་ཞིག་ལ་རིན་མེད་ཀྱིས་སྤྱིན་སྡེ་ལ་བྱས་ཡོད་ལ།

ད་དུང་བོད་ནང་དུ་བརྒྱུད་ལམ་སྤྲོ་ཚོགས་ཀྱིས་སྒྲིན་ནས་བསྐྱར་འབྲེམས་ཀྱང་
གང་རུས་བྱས་ཡོད། དེ་མིན་དཔེ་ཚོགས་འདིའི་གཞི་རྩའི་འགྲོ་བྱེད་ལ་གཞིགས་
པའི་དྲ་ཅང་རིན་གོང་ཁེ་བོའི་སྤང་ནས་ཚོང་འབྲེམས་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་བཅས་
ཡིན།

སྒྲིན་མེ་ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཁྲབ་འགན་འཁུན་དང་ཚུ་མ་སྒྲིག་པ་ནི།

ཆེའུ་དགོན་རྒྱལ་དང་དཔལ་ཤེར་སྒོ་བསྟན་གཉིས་ཡིན།

སྒྲོན་མེ་ཆེད་ཚུམ་འགུན་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་བའི་
གནས་ཚུལ་ཁག་ཅིག

གོ་སྒྲིག་པ།

སྒྲོན་མེ་ཚུམ་སྒྲིག་ཁང་།

བརྗོད་གཞི།

༡༥ ཇི་ལྟར་ཡགོང་ས་མཆོག་གི་དགོངས་གཞི་ལམ་སྒྲོན་དང་པོད་མའི་ལག་
ལེན་བར་གྱི་སྒྲོང་ཆ་གསལ་བ་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དང་དགོས་པ།

༡༦ དུས་སྐབས་དང་མཐུན་པའི་ནང་ཆོས་དང་ཆོན་རིག་དབྱེད་བསྐྱར་བྱེད་
པའི་དགོས་པ་དང་བྱ་ཐབས།

༡༧ རིག་ཆོན་ཅི་ཙམ་ལ་རིགས་གཅིག་རྒྱང་འཛིན་སྐྱེད་སྤང་བྱེད་པའི་
དམིགས་ཡུལ་དང་ཐབས་བྱས།

༡༨ མི་རབས་གསར་པར་དམིགས་བསལ་གྱིས་འབྲི་བའི་འགན་བབ་དང་
ལངས་ཕྱོགས།

དབྱེད་ཞིབ་པ།

༡༩ བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་འགན་འཛིན་དང་སྤྱི་ལས་ཁག་སྐྱར་དག་བཤེས་
ལྷག་དོར། ༢༠ བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཡིག་བསྐྱར་དང་ཉམས་ཞིབ་
པ་ཚུང་ཆེ་རིང་། ༢༡ རྩོམ་སྤྱིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་

འགན་འཛིན་དང་སྤྱི་ཁྱབ་ཚོམ་སྤྱིག་པ་དོན་རྗེ་དབང་ཕྱུག་ ༩༧ ས་རྒྱ་པོད་ཀྱི་མཆོ་
 གྲོལ་གྱི་དགེ་ཆན་དང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་པ་ཨ་འབྲུག་
 དཀོན་མཆོག་བཅས་ཡིན།

བྱ་དགའ།

ཨང་དང་པོ་ལ་དྲིན་སྒོར ༥༠༠༠༠༠ དང་སྒོན་མེ་ཙོང་མ་གྲིག་ཁང་གི་རོམ་ནས་
ཐུག་འབྲེར་གནང་གྱི།

ཡང་གཉིས་པ་ལ་དོན་སྟོར་ ༣༠༠༠།༠༠ དང་སྟོན་མེ་ཙོང་མ་གྲིག་ཁང་གི་རོམ་ནས་
ཐུག་འབྲེར་གནང་གྱི།

ཨང་གསུམ་པ་ལ་ཉིན་སྟོར་ ༡༠༠༠༧༠༠ དང་སྟོན་མེ་ཙོམ་སྒྲིག་ཁང་གི་ངོས་ནས་
སྤྱད་འབྲེར་གནང་གྱི།

ཨང་པའི་པ་ལ་ནི་ན་སྟོར་ ༡༠༠༠།༠༠ དང་སྟོན་མེ་ཙོ་མ་གྱི་ཁང་གི་ངོ་ས་ནས་
སྤྱད་འབྲེར་གནང་གྱི།

༡༣ རྩ་པ་པོ་གྲུ་རིགས་ཐོགས་མེད་ལགས་ནི།

ཨ་མདོ་རྫོང་པར་སྒྲུབ་ཤིང་། སྒོ་བ་བྱ་ཆུང་འཕྲིང་དང་སྒོ་མང་དགོན་སོགས་
བརྒྱད་ནས་ནང་བསྟན་གཙོས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་གཞན་ཆང་མར་ཡང་སྒོ་བ་སྒྲིང་
གང་ལྷན་བྱས། ༡༠༠༠ ལོ་ནས་རྫོང་པའི་གསལ་འཕྲུར་གྱི་ལས་ཁོར་གསལ་འགོད་
བ་དང་། སྒྱ་རིངས་དུས་དེབ་ཀྱི་ཚོམ་སྒྲིག་པའི་འགན་ཁུར། ལོ་དེའི་ཟླ་དགུ་པར་
རྒྱ་བ་བྱང་མི་རིགས་སྒོ་བ་ཆེན་དུ་ཁྱེད་གས་ཤིང་ཆེད་ཚོམ་སྒྲིག་ས་བསྒྲིག་ས་ཐོག་མ་

<<བྱངས་ཁྲག་གི་རྒྱབས་སྒྲ>> ཀན་སྤུ་མི་རིགས་པར་ཁང་གིས་དཔར་དུ་བསྐྱུན།
༡༠༠༣ ལོར་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་ཞིང་སྤྲི་བྱེད་བཅོ་བྱེད་དང་། རིགས་ལམ་ཚུད་འགྲན།
ཚོམ་ཡིག་འགྲན་བསྐྱར་སོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སྤངས། ༡༠༠༠ ལོའི་གངས་ཅན་ན་
རྒྱང་ཆགས་པར་གྱི་ཚོམ་ཡིག་ཡང་དང་པོ་དང་། ༡༠༠༣ ལོའི་མདུན་སྒྲིད་ཀྱི་གོམ་
སྒྲའི་དབྱུང་ཚོམ་ཡང་གཉིས་པ། ༡༠༠༣ ལོའི་བོད་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་མའི་རིགས་
ལམ་ཚུད་འགྲན་པ་ཡང་དང་པོའི་གཞེངས་རྟགས་བཅས་ཐོབ། ༡༠༠༤ ལོ་ནས་
བཟུང་སྤུ་ཇ་སློབ་གྲུའི་གངས་རྒྱ་དུས་དེ་བཀྱི་གཙུག་པོའི་འགན་ཁུར་པ་དང་། ལོ་
དེར་རྩོ་ཕྱོགས་ནང་བསྟན་ཤེས་ཡོན་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་ཚོམ་ཡིག་འགྲན་བསྐྱར་བྲིད་
ཡང་དང་པོ་དང་། ༡༠༠༥ ལོའི་དབྱེད་ཀ་དུས་དེ་བཀྱི་དབྱུང་ཚོམ་ཡང་གཉིས་
པ། ༡༠༠༤ ནས་༡༠༠༩ བར་གྱི་རང་གཞུང་ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ལུས་བྱང་
སློབ་མ་ཚོམ་པ་པོའི་གཞེངས་རྟགས་དང་། ༡༠༠༧ ལོའི་<<སྒྲིན་མེ་ཆེད་ཚོམ་འགྲན་
བསྐྱར་>>ཀྱི་ཡང་དང་པོའི་བྱ་དགའ་བཅས་ཐོབ། ད་ལྟ་ཁོང་རྩོ་ཕྱོགས་སྐད་ཡིག་
རྒྱུག་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་མེ་དང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཕེན་བོད་ཀྱི་ཚོམ་པ་པོའི་མཐུན་ཆོགས་
ཀྱི་ཆོགས་མེ། དབྱེན་ཡིག་ཆགས་པར་རྒྱ་བྲིགས་ཀྱི་ཚོམ་སྒྲིག་པ་ཡིན་པ་བཅས་
མཆམས་སྒྱུར་དུ་ཚོམ་སྒྲིག་པས།

༡༥ ཚོམ་པ་པོ་དབང་ཆེན་རྩོ་ལགས་ནི།

མ་རྒྱུད་དལ་འབབ་རིང་མོའི་ཉེ་འདབ་ཀྱི་འབྲོག་སྡེ་ཞིག་ཏུ་སྤྱེས་ཤིང་། ༡༩༧༥
ལོར་ར་རྒྱའི་ཤེས་རིག་ཞོར་ཡུའི་སློབ་སྦྱིང་དུ་ཞུགས་ཏེ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་
པ་ནམས་ཀྱི་སྒྲ་མེད་ལྷག་བསམ་གྱི་བྱུགས་ཁུར་དང་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱི་འབད་འབྱུངས་

[illegible]

༩༥ རྩམ་པ་པོ་འདིགས་མེད་ལྷོ་གྲོ་མ་ལགས་ཀྱི།

མེ་མོ་ ༡༧༥༣ མོར་མོད་རྫོང་ས་མཚོ་ཁུལ་རྩྭ་མཚོ་ཁོངས་ས་ལྗོངས་མེ་མོར་གི་རྩེ་མོ་
 བྱིས་མོད་རང་གི་རྩྭ་མོར་དང་རྩྭ་མོར་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་ལ་རྫོང་མཚོར་བྱས།
 མོ་རབས་དགུ་བརུ་མའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་བཅན་ཁྱོལ་ལ་འཁྱོར་བ་དང་བརྩན་ནས་སྤྱ་
 འཛུས་རྫོང་མཚོར་གི་རྩྭ་མཚོར་བཞིན་པ་མ་ཟད། ད་དུང་ཕྱི་འི་རིག་གནས་མོགས་
 ལའང་རྫོང་མཚོར་གང་རུས་ཕྱེད་ཞོར་དུ་བཅན་ཁྱོལ་མོད་མིའི་མཚོ་རྫོང་ཁག་གི་བཟོ་
 མང་མང་པོའི་ནང་མཉམ་ཞུགས་གནང་རྫོང་ཡོད་པ། ༡༠༠༧ མེའི་<<རྫོན་མེ་
 ཆེད་ཚོམ་འབྲན་བརྩུར>>ཀྱི་ཨང་གསུམ་པའི་བྱ་དགའ་ཐོབ། ད་ལྟ་ན་མ་རིགས་
 ལས་རྫོང་གཉེན་ཁང་དུ་རྫོང་མཚོར་ལ་གཞོལ་ཐུས་ཡིན་པ་བཅས་ཆེས་མཆོངས་རྫོང་
 རྫོང་བརྩུས་ལུ་ཚེ་མཆོག་པས།

८३ རྩིས་པ་པོ་འདྲིལ་ཅུ་ཚེས་གྲགས་ལགས་ནི།

མདོ་སྐད་མཆོ་སྟེ་ཁུལ་དུ་སྐྱེས་ཤིང་། རིམ་གྱིས་ཐོད་རང་གི་སྐད་ཡིག་དང་།

ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན།

རིག་གཞུང་ཚྭ་གསལ་སྒྲོབ་སྒྲོང་རྣམས་ཐོན་བཀྲིས་པ་མ་ཟད། ༢༠༠༠ ལོ་ནས་བརྒྱུད་
གསར་ཚོམ་གྱི་ལས་ལ་ཞུགས་ནས་ད་ལྟའི་བར་བོད་ཁྱིམ་ནང་གི་གཞུང་སླེར་དུས་དེབ་
དང་ཆོག་པ་པར་གང་མང་སྟེང་དཔུང་ཚོམ་དང་། སྟན་ཚོམ། ལྷག་ཚོམ་སོགས་
བརྒྱུད་ཅུ་ལྷག་སྟེལ། ༢༠༠༥ ལོར་རྒྱ་གར་ལ་བཅན་བྱོལ་དུ་འབྱོར། ༢༠༠༧ ལོའི་
<<སྟོན་མེ་ཆེད་ཚོམ་འགན་བསྟར་>>གྱི་ཨང་བཞི་བའི་བྱ་དགའ་ཐོབ། ད་ལྟ་བོད་
གཞུང་བདེ་སྤྱང་བོད་གནས་ཉམས་ཞིབ་ཁང་དུ་རྒྱ་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུས་བསྟར་རུབ་གྱི་གཙོ་
འགན་པ་དང་། ལྷན་ཡིག་ཆོག་པ་པར་གྱི་ཚོམ་སྒྲིག་པ་ཡིན་པ་སོགས་ཆེས་མཆོམས་
སྒྲོར་ཉིང་བསྟུས་སུ་ཚོམ་སྒྲིག་པས།

ཐངས་འདིའི་ཆེད་ཚུལ་འགན་བསྐྱར་ལ་དབྱེད་འདེམས་པ་ལྷན་ཀྱིས་
ཐོབ་སྐར་ཅི་བསྟུན་གཤམ་ལྷར་ལགས།

༡༽ དགེ་བཤེས་ལྷག་ཏེར། ༢༽ རུང་ཆེ་མིང། ༣༽ རོ་རྩེ་དབང་ལྷག ༤༽ ཨ་འབྲུག་དགོན་མཆོག

ཚུལ་པ་ལོ།	ད	ཆ	ད	ཨ	བྱིན་བཞུགས།
༡ ལྷ་རིགས་ཐོགས་མེད།	༢༠	༢༠	༧༩	༧༠	༣༣༩
༢ དབང་ཆེན་རོ་རྩེ།	༢༥	༢༣	༧༠	༥༤	༣༣༣
༣ འཛིགས་མེད་ཆོ་གྱིས།	༢༥	༥༠	༤༥	༥༥	༣༠༥
༤ འབྲིག་རྩ་ཆོས་གཤམ།	༢༥	༤༠	༢༥	༥༣	༣༧༤
༥ ལྷ་ལ་བཟང་ཉི་མ།	༢༥	༢༣	༥༥	༢༣	༣༢༤
༦ ཨ་རིག་འགྱུར་མེད།	༢༧	༤༣	༥༢	༢༩	༣༢༣
༧ རེབ་གོང་དགེ་འདུན་ཀྱ་མཆོ།	༤༥	༤༧	༢༠	༤༣	༣༤༢
༨ ཨ་ཆོགས་དབང་གཤམ་འབུམ།	༥༠	༤༥	༥༩	༤༡	༣༤༣
༩ ལྷ་ལྷོ་ལ་སྐྱབས།	༤༢	༤༠	༥༤	༢༢	༣༤༠
༡༠ རྩ་ལྷན་གྲུབ།	༥༠	༥༥	༤༥	༥༢	༣༤༠
༡༡ ལྷན་ལུལ་ཐབས་མཁས།	༢༠	༤༣	༤༣	༤༣	༣༥༢
༡༢ དག་དབང་ལྷན་ཆོགས།	༤༠	༤༥	༥༧	༤༥	༣༩༧
༡༣ འོད་ཟེར།	༢༥	༤༣	༥༣	༥༥	༣༩༥
༡༤ ཆབ་མདོ་དག་དབང་ལྷན་ཆོགས།	༢༠	༥༥	༥༩	༤༠	༣༩༣

ཐོན་མེ་ཚུལ་ལྷན་ཁང་ནས་བྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོའི་ ༡༡ ཚུལ་ ༡༥ ཉིན།

* ཐོན་མེ་ཚུལ་ལྷན་ཁང་། *

ག་སྒྲིག་པ།

སྒྲིན་མེ་ཚུམ་སྒྲིག་ཁང་།

རྒྱལ་སྒྲིན་པ།

དོ་ཤི་དབང་ལྷུག ཡ་འབྲུག་དགོན་མཆོག

ལུང་རིགས་རྒྱལ། སྒྲན་ཤེར་སྒོ་གྲོས།

ལུ་དག་པ།

ཆེ་ཕུ་སྒོར་བསྟན་འཛིན།

དགེ་རིག་དགོན་རྒྱལ།

མཛོད་སྒོ་བསྟན།

སྒྲི་བྱུང་ཚུམ་སྒྲིག་པ།

དཔལ་ཤེར་སྒོ་བསྟན།

ལག་བསྟར་ཚུམ་སྒྲིག་པ།

ཆེ་ཕུ་དགོན་རྒྱལ།

རིགས་འདེགས་པ།

ཡ་ཀན་ཤེས་རབ། འབྲོག་པ། ང་བ་འཕྲིན་ལས།

ཡ་འབྲུག་དོ་ཤི། བཀྲིས་རྒྱམ་ཚོ། ཚོ་བདུན་སྒྲིན་པ།

མཐུན་སྒྲིར་པ།

ཆེ་ཕུ་རུ་མའི་དགེ་རིག་ཆང་། ཉག་ཆང་མའི་ཤེར་བསྟན་ཆང་།

UNDERSTANDING AND IMPLEMENTATION

TOPICS

- 1) What is the condition and propose to filling up the gap emerging between H.H. the 14th Dalai Lama's thoughts and our peoples' action.
- 2) The purpose and method to engage in the comparative study between the Buddhist and scientific approach in the context of the present world scenario.
- 3) The purpose and methodology of upbringing the professionals in the specific categorical field of education.
- 4) How the special responsibility and the standpoint of the new generation rest on their shoulders.

JUDGES

Geshe Lhakdor, Chung Tsering, Dorjee Wangchuk, Kunchok.

ADVISER

Dorjee Wangchuk, Kunchok, Lungrik Gyal, Lokdun.

ORGANIZER

THE DONME (LAMP) EDITORIAL COMMITTEE

PROOF READER

Mekor tenzin, Kungam, Lobsangtenzin.

EDITOR-IN-CHIEF

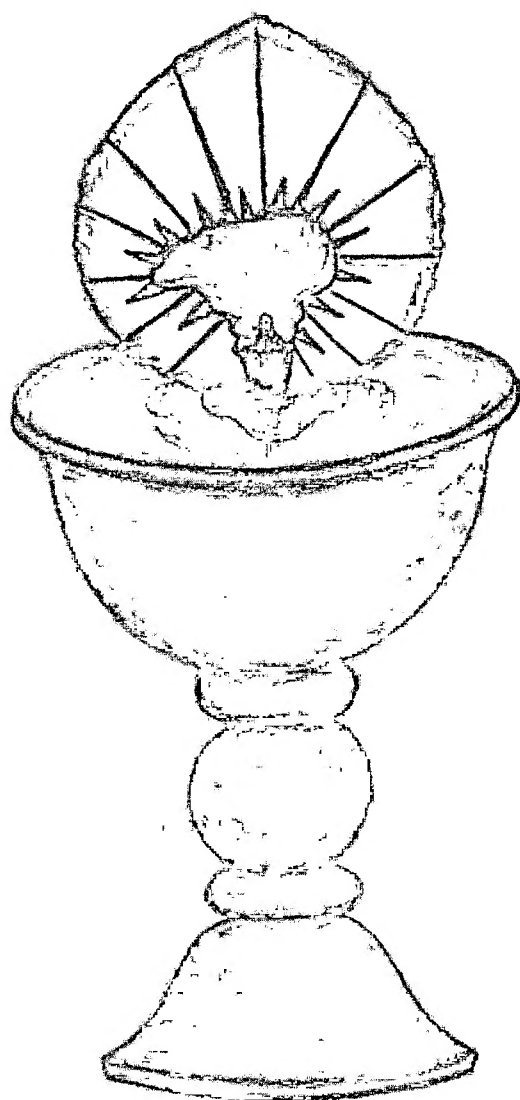
Lobsangtenzin.

EDITOR

Kungam.

CO-ORDINATOR

Lobsang sherab, Jamyang kunchok, Ngawa Tenley, Palden tsering,
Tashi Gyamtso, Lobsang jinpa.

ཤེས་རྟོགས་དང་ལག་ལེན།

རྒྱུན་མེ་ཚོམ་གྱི་གཤམ་གྱི་སྒྲིག་དང་ཚོམ་གྱི་ཤུམ་པའི་བརྒྱུད་རིམ་གསལ་བཤད་དང་།
 ཨ་འབྲུག་དཀོན་མཆོག་ལགས་ཀྱིས་བརྗོད་གཞི་ཁག་དང་འབྲེལ་བའི་བློང་བརྗོད་གནང་ཡོད་པ།
 དེ་བཞིན་ཐངས་འདིའི་བརྗོད་གཞི་ཁག་གི་རྒྱལ་སྐོངས་སུ་མཁེན་ལྷན་པ་ཁག་ཅིག་ལ་དྲི་བ་བཏོན་
 པའི་དྲིས་ལན་གནད་འབེལ་མདོར་བསྡུས་རེ་དང་། བརྗོད་གཞི་དང་བོ་ནི། ༡་མོར་ས་མཆོག་གི་
 དགོངས་བཞེས་དང་ཐོད་མིའི་ལག་ལེན་བར་གྱི་སྐོང་ཆའི་སྐོར་དང་། བརྗོད་གཞི་གཉིས་པ་ནི། ཚན་
 རིག་དང་ནང་ཚོས་བར་གྱི་དབྱེད་བསྐྱར་གྱི་དགོས་པ་དང་བྱ་ཐབས་སྐོར། བརྗོད་གཞི་གསུམ་པ་ནི།
 རིག་ཚན་གྱེ་བྲག་བར་རིགས་གཅིག་རྒྱུ་འཛིན་གྱེད་སྤྲུགས་སྐོར་དང་། བརྗོད་གཞི་བཞི་པ་ནི། ཐོད་གྱི་
 མི་རབས་གསར་པའི་འགན་བབ་དང་ལངས་སྤྲུགས་སྐོར་བཅས་ཀྱི་ཆེད་ཚོས་རྣམས་རིམ་བཞིན་བཀོད་
 ཡོད་ལ། ད་དུང་འདི་ག་རྒྱུན་མེ་ཚོམ་གྱི་གཤམ་གྱི་ལས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་དགོངས་རྒྱུ་ཁག་ཅིག་
 གྱུར་སྤྲུགས་བསྐྱས་བྱས་ཏེ་བཀོད་ཡོད། གཞན་ཡང་རྒྱུན་མེ་ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཚོགས་རོ་སྐོང་མདོར་བསྐྱས་
 དང་རྒྱུན་མེ་ཆེད་དེ་བ་དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཁག་ཞིབ་སུ་བཀོད་ཡོད་ལ། མ་ཟད་རྒྱུན་མེ་ཆེད་ཚོས་
 འབྲན་བསྐྱར་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་རྒྱལ་ཁག་ཅིག་གྱུར་མཁེན་ནོགས་ཀྱི་སྐད་དུ་གསལ་བཀོད་བྱས་
 ཡོད་པ་བཅས་སོ།།

ཐེངས་འདིའི་བྱ་དགའ་ཐོབ་མཁན་ཤེས་ལྡན་རྩོམ་པ་པོ་རྣམས་ནི།

ཨང་དང་པོ། སྤྱི་རིགས་ཐོག་མ་མེད།

ཨང་གཉིས་པ། དབང་ཆེན་རྩི།

ཡེང་གསུམ་པ། འཛིགས་མེད་སྒོ་གྲོམ།

མཛད་བཞི་བ། འབྲོག་རུ་ཆོས་གྲགས།

